

[2000/10/22 v3.01 Landscape Pages (DPC)]

[2016/05/21 v2.44 Cross-referencing by name of section]

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮ್

For Personal Use Only
Not For Commercial Printing/Distribution

Contents

1	ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್	3
2	ಬಾಲಕಾಂಡಃ	11
2.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	12
2.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	20
2.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	24
2.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	31
2.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	35
2.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	42
2.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	51
3	ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡಃ	57
3.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	58
3.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	63
3.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	71
3.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	79
3.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	88
3.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	95
3.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	104
3.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	116
3.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	123
4	ಅರಣ್ಯಕಾಂಡಃ	133
4.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	134
4.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	139
4.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	144

4.4	ಚತುರ್ಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	150
4.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	156
4.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	163
4.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	168
4.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	175
4.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	182
4.10	ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	188
5	ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡಃ	193
5.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	194
5.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	204
5.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	211
5.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	217
5.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	223
5.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	230
5.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	239
5.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	245
5.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	251
6	ಸುಂದರಕಾಂಡಃ	255
6.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	256
6.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	262
6.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	268
6.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	278
6.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	285
7	ಯುದ್ಧಕಾಂಡಃ	293
7.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	294
7.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	300
7.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	305
7.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	314
7.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	320
7.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	329

7.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	336
7.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	343
7.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	350
7.10	ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ	357
7.11	ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	363
7.12	ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	372
7.13	ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ	380
7.14	ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ	388
7.15	ಪಂಚಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ	398
7.16	ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ	408

8 ಉತ್ತರಕಾಂಡಃ 415

8.1	ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ	416
8.2	ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	423
8.3	ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ	431
8.4	ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ	437
8.5	ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ	444
8.6	ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ	454
8.7	ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ	460
8.8	ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ	468
8.9	ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ	476

Chapter 1

॥ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್ ॥

ರಾಮಂ ವಿಶ್ವಮಯಂ ವಂದೇ ರಾಮಂ ವಂದೇ ರಘೂದ್ವಹಮ್ ।
ರಾಮಂ ವಿಪ್ರವರಂ ವಂದೇ ರಾಮಂ ಶ್ಯಾಮಾಗ್ರಜಂ ಭಜೇ ॥₁॥

ಯಸ್ಯ ವಾಗಂಶುತಶುಚ್ಯುತಂ ರಮ್ಯಂ ರಾಮಾಯಣಾಮೃತಮ್ ।
ಶೈಲಜಾಸೇವಿತಂ ವಂದೇ ತಂ ಶಿವಂ ಸೋಮರೂಪಿಣಮ್ ॥₂॥

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸಂದೋಹಂ ಭಕ್ತಿಭೂತಿವಿಭೂಷಣಮ್ ।
ಪೂರ್ಣಾನಂದಮಹಂ ವಂದೇ ಸದ್ಗುರುಂ ಶಙ್ಕರಂ ಸ್ವಯಮ್ ॥₃॥

ಅಜ್ಞಾನಧ್ವಾಂತಸಂಹರ್ತ್ರೇ ಜ್ಞಾನಲೋಕವಿಲಾಸಿನೀ ।
ಚಂದ್ರಚೂಡವಚಶ್ಚಂದ್ರಚಂದ್ರಿಕೇಯಂ ವಿರಾಜತೇ ॥₄॥

ಅಪ್ರಮೇಯತ್ರಯಾತೀತನಿರ್ಮಲಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಯೇ ।
ಮನೋಗಿರಾಂ ವಿದೂರಾಯ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ ॥₅॥

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಕದಾಚಿನ್ನಾರದೋ ಯೋಗೀ ಪರಾನುಗ್ರಹವಾಙ್ಮಯಾ ।
ಪರ್ಯಟನ್ ಸಕಲಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ಸತ್ಯಲೋಕಮುಪಾಗಮತ್ ॥₆॥

ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೂರ್ತಿಮದ್ಭಿಶ್ಚನೋಭಿಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಮ್ ।
ಬಾಲಾರ್ಕಪ್ರಭಯಾ ಸಮ್ಯಗ್ಭಾಸಯಂತಂ ಸಭಾಗೃಹಮ್ ॥₇॥

ಮಾರ್ಕಣ್ಡೇಯಾದಿಮುನಿಭಿಃ ಸ್ತೂಯಮಾನಂ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।

ಸರ್ವಾರ್ಥಗೋಚರಜ್ಞಾನಂ ಸರಸ್ವತ್ಯಾ ಸಮನ್ವಿತಮ್ || 8 ||

ಚತುರ್ಮುಖಂ ಜಗನ್ನಾಥಂ ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದಮ್ |
ಪ್ರಣಮ್ಯ ದಂಡವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ತುಷ್ಠಾವ ಮುನಿಪುಂಗವಃ || 9 ||

ಸನ್ತುಷ್ಟಸ್ತಂ ಮುನಿಂ ಪ್ರಾಹ ಸ್ವಯಮ್ಬೂರ್ವೈಷ್ಣವೋತ್ತಮಮ್ |
ಕಿಂ ಪ್ರಷ್ಟುಕಾಮಸ್ತ್ವಮಸಿ ತದ್ವದಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಮುನೇ || 10 ||

ಇತ್ಯಾಕರ್ಣ್ಯ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ಮುನಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ |
ತ್ವತ್ತಃ ಶ್ರುತಂ ಮಯಾ ಸರ್ವಂ ಪೂರ್ವಮೇವ ಶುಭಾಶುಭಮ್ || 11 ||

ಇದಾನೀಮೇಕಮೇವಾಸ್ತಿ ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಸುರಸತ್ತಮ |
ತದ್ರಹಸ್ಯಮಪಿ ಬ್ರೂಹಿ ಯದಿ ತೇಽನುಗ್ರಹೋ ಮಯಿ || 12 ||

ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕಲಿಯುಗೇ ಘೋರೇ ನರಾಃ ಪುಣ್ಯವಿವರ್ಜಿತಾಃ |
ದುರಾಚಾರರತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸತ್ಯವಾರ್ತಾಪರಾಙ್ಮುಖಾಃ || 13 ||

ಪರಾಪವಾದನಿರತಾಃ ಪರದ್ರವ್ಯಾಭಿಲಾಷಿಣಃ |
ಪರಸ್ತ್ರೀಸಕ್ತಮನಸಃ ಪರಹಿಂಸಾಪರಾಯಣಾಃ || 14 ||

ದೇಹಾತ್ಮದೃಷ್ಟಯೋ ಮೂಢಾ ನಾಸ್ತಿಕಾ ಪಶುಬುದ್ಧಯಃ |
ಮಾತಾಪಿತೃಕೃತದ್ವೇಷಾಃ ಸ್ತ್ರೀದೇವಾಃ ಕಾಮಕಿಚ್ಛರಾಃ || 15 ||

ವಿಪ್ರಾ ಲೋಭಗ್ರಹಗ್ರಸ್ತಾ ವೇದವಿಕ್ರಯಜೀವಿನಃ |
ಧನಾರ್ಜನಾರ್ಥಮಭ್ಯಸ್ತವಿದ್ಯಾ ಮದವಿಮೋಹಿತಾಃ || 16 ||

ತ್ಯಕ್ತಸ್ವಜಾತಿಕರ್ಮಾಣಃ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪರವಿಚ್ಛಾಕಾಃ |
ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಶ್ಚ ತಥಾ ವೈಶ್ಯಾಃ ಸ್ವಧರ್ಮತ್ಯಾಗಶೀಲಿನಃ || 17 ||

ತದ್ವಚ್ಛೂದ್ರಾಶ್ಚ ಯೇ ಕೇಚಿದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚಾರತತ್ಪರಾಃ |
ಸ್ತ್ರೀಯಶ್ಚ ಪ್ರಾಯಶೋ ಭ್ರಷ್ಟಾ ಭರ್ತ್ರವಜ್ಞಾನನಿರ್ಭಯಾಃ || 18 ||

ಶ್ವಶುರದ್ರೋಹಕಾರಿಣೋ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಏತೇಷಾಂ ನಷ್ಟಬುದ್ಧೀನಾಂ ಪರಲೋಕಃ ಕಥಂ ಭವೇತ್ || 19 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾಕುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಜಾಯತೇ ಮಮ ಸಂತತಮ್ |
ಲಘೂಪಾಯೇನ ಯೇನೈಷಾಂ ಪರಲೋಕಗತಿರ್ಭವೇತ್ |
ತಮುಪಾಯಮುಪಾಖ್ಯಾಹಿ ಸರ್ವಂ ವೇತ್ತಿ ಯತೋ ಭವಾನ್ || 20 ||

ಇತ್ಯೃಷೇರ್ವಾಕ್ಯಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚಾಮ್ಬಜಾಸನಃ |
ಸಾಧು ಪೃಷ್ಠಂ ತ್ವಯಾ ಸಾಧೋ ವಕ್ಷ್ಯೇ ತಚ್ಛೃಣು ಸಾದರಮ್ || 21 ||

ಪುರಾ ತ್ರಿಪುರಹಂತಾರಂ ಪಾರ್ವತೀ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾ |
ಶ್ರೀರಾಮತತ್ತ್ವಂ ಜಿಜ್ಞಾಸುಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ವಿನಯಾನ್ವಿತಾ || 22 ||

ಪ್ರಿಯಾಯೈ ಗಿರಿಶಸ್ತಸ್ಯೈ ಗೂಢಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತವಾನ್ ಸ್ವಯಮ್ |
ಪುರಾಣೋತ್ತಮಮಧ್ಯಾತ್ತರಾಮಾಯಣಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಮ್ || 23 ||

ತತ್ಪಾರ್ವತೀ ಜಗದ್ಧಾತ್ರೀ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ದಿವಾನಿಶಮ್ |
ಆಲೋಚಯಂತೀ ಸ್ವಾನಂದಮಗ್ನಾ ತಿಷ್ಠತಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ || 24 ||

ಪ್ರಚರಿಷ್ಯತಿ ತಲ್ಲೋಕೇ ಪ್ರಾಣ್ಯದೃಷ್ಟವಶಾದ್ಯದಾ |
ತಸ್ಯಾಧ್ಯಯನಮಾತ್ರೇಣ ಜನಾ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಸದ್ಗತಿಮ್ || 25 ||

ತಾವದ್ವಿಜೃಂಭತೇ ಪಾಪಂ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಪುರಃಸರಮ್ |
ಯಾವಜ್ಜಗತಿ ನಾಧ್ಯಾತ್ತರಾಮಾಯಣಮುದೇಷ್ಯತಿ || 26 ||

ತಾವತ್ಕಲಿಮಹೋತ್ಸಾಹೋ ನಿಶಚ್ಛಂ ಸಮ್ಪ್ರವರ್ತತೇ |
ಯಾವಜ್ಜಗತಿ ನಾಧ್ಯಾತ್ತರಾಮಾಯಣಮುದೇಷ್ಯತಿ || 27 ||

ತಾವದ್ಯಮಭಟಾಃ ಶೂರಾಃ ಸಂಚಾರಿಷ್ಯಂತಿ ನಿರ್ಭಯಾಃ |
ಯಾವಜ್ಜಗತಿ ನಾಧ್ಯಾತ್ತರಾಮಾಯಣಮುದೇಷ್ಯತಿ || 28 ||

ತಾವತ್ಸರ್ವಾಣಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ವಿವದಂತೇ ಪರಸ್ಪರಮ್

ತಾವತ್ಸ್ವರೂಪಂ ರಾಮಸ್ಯ ದುರ್ಬೋಧಂ ಮಹತಾಮಪಿ |
ಯಾವಜ್ಜಗತಿ ನಾಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮುದೇಷ್ಯತಿ || 30 ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಸಂಕ್ಷೇಪನಶ್ರವಣಾದಿಜಮ್ |
ಫಲಂ ವಕ್ತುಂ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ಕಾತ್ಯಾಯನ ಮುನಿಸತ್ತಮ || 31 ||

ತಥಾಽಪಿ ತಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕಿಂಚಿತ್ತವಾನಘ |
ಶೃಣು ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಾಯ ಶಿವೇನೋಕ್ತಂ ಪುರಾ ಮಮ || 32 ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣತಃ ಶ್ಲೋಕಂ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಮೇವ ವಾ |
ಯಃ ಪಠೇತ್ ಭಕ್ತಿಸಂಯುಕ್ತಃ ಸ ಪಾಪಾನುಚ್ಯತೇ ಕ್ಷಣಾತ್ || 33 ||

ಯಸ್ತು ಪ್ರತ್ಯಹಮಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮನನ್ಯಧೀಃ |
ಯಥಾಶಕ್ತಿ ವದೇದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ಉಚ್ಯತೇ || 34 ||

ಯೋ ಭಕ್ತ್ಯಾರ್ಚಯತೇಽಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮತನ್ದ್ರಿತಃ |
ದಿನೇ ದಿನೇಽಶ್ವಮೇಧಸ್ಯ ಫಲಂ ತಸ್ಯ ಭವೇನ್ಮುನೇ || 35 ||

ಯದ್ಭಿಚ್ಛಯಾಽಪಿ ಯೋಽಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮನಾದರಾತ್ |
ಅನ್ಯತಃ ಶೃಣುಯಾನ್ಮರ್ತ್ಯಃ ಸೋಽಪಿ ಮುಚ್ಯೇತ ಪಾತಕಾತ್ || 36 ||

ನಮಸ್ಕರೋತಿ ಯೋಽಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮದೂರತಃ |
ಸರ್ವದೇವಾರ್ಚನಫಲಂ ಸ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 37 ||

ಲಿಖಿತಾಃ ಪುಸ್ತಕೇಽಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮಶೇಷತಃ |
ಯೋ ದದ್ಯಾದ್ರಾಮಭಕ್ತೇಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ಶೃಣು || 38 ||

ಅಧೀತೇಷು ಚ ವೇದೇಷು ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ವ್ಯಾಕೃತೇಷು ಚ |
ಯತ್ಫಲಂ ದುರ್ಲಭಂ ಲೋಕೇ ತತ್ಫಲಂ ತಸ್ಯ ಸಮ್ಭವೇತ್ || 39 ||

ಏಕಾದಶೀದಿನೇಽಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮುಪೋಷಿತಃ ।
ಯೋ ರಾಮಭಕ್ತಃ ಸದಸಿ ವ್ಯಾಕರೋತಿ ನರೋತ್ತಮಃ ॥ 40 ॥

ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶೃಣು ವೈಷ್ಣವಸತ್ತಮ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಂ ತು ಗಾಯತ್ರೀಪುರಶ್ಚರ್ಯಾಫಲಂ ಭವೇತ್ ॥ 41 ॥

ಉಪವಾಸವ್ರತಂ ಕೃತ್ವಾ ಶ್ರೀರಾಮನವಮೀದಿನೇ ।
ರಾತ್ರೌ ಜಾಗರಿತೋಽಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮನನ್ಯಧೀಃ ।
ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛುಣುಯಾದ್ವಾಽಪಿ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಂ ವದಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 42 ॥

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಾದಿನಿಖಿಲಪುಣ್ಯತೀರ್ಥೇಷ್ವನೇಕಶಃ ।
ಆತ್ಮತುಲ್ಯಂ ಧನಂ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣೇ ಸರ್ವತೋಮುಖೇ ॥ 43 ॥

ವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ವ್ಯಾಸತುಲ್ಯೇಭ್ಯೋ ದತ್ವಾ ಯತ್ಫಲಮಶ್ನುತೇ ।
ತತ್ಫಲಂ ಸಮ್ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 44 ॥

ಯೋ ಗಾಯತೇ ಮುದಾಽಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ಆಜ್ಞಾಂ ತಸ್ಯ ಪ್ರತೀಕ್ಷಂತೇ ದೇವಾ ಇಂದ್ರಾಪುರೋಗಮಾಃ ॥ 45 ॥

ಪಠನ್ ಪ್ರತ್ಯಹಮಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮನುವ್ರತಃ ।
ಯದ್ಯತ್ಕರೋತಿ ತತ್ಕರ್ಮ ತತಃ ಕೋಟಿಗುಣಂ ಭವೇತ್ ॥ 46 ॥

ತತ್ರ ಶ್ರೀರಾಮಹೃದಯಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ।
ಸ ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನೋಽಪಿ ಪೂತಾತ್ಮಾ ತ್ರಿಭಿರೇವ ದಿನೈರ್ಭವೇತ್ ॥ 47 ॥

ಶ್ರೀರಾಮಹೃದಯಂ ಯಸ್ತು ಹನೂಮತ್ಪ್ರತಿಮಾಂತಿಕೇ ।
ತ್ರಿಃ ಪಠೇತ್ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಮೌನೀ ಸ ಸರ್ವೇಷ್ವತಭಾಗ್ಯವೇತ್ ॥ 48 ॥

ಪಠನ್ ಶ್ರೀರಾಮಹೃದಯಂ ತುಲಸ್ಯಶ್ವತ್ಥಯೋರ್ಯದಿ ।
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾನಿವರ್ತನಮ್ ॥ 49 ॥

ಶ್ರೀರಾಮಗೀತಾಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಜಾನಾತಿ ಶಙ್ಕರಃ ।

ತದರ್ಥಂ ಗಿರಿಜಾ ವೇತ್ತಿ ತದರ್ಥಂ ವೇದ್ಮ್ಯಹಂ ಮುನೇ || 50 ||

ತತ್ತೇ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕೃತ್ಸಂ ವಕ್ತುಂ ನ ಶಕ್ಯತೇ |
ಯಜ್ಞಾಙ್ಗತಾಃ ತತ್ಕೃಣಾಲೋಕಶಿಚ್ಚತ್ತಶುದ್ಧಿಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || 51 ||

ಶ್ರೀರಾಮಗೀತಾ ಯತ್ಪಾಪಂ ನ ನಾಶಯತಿ ನಾರದ |
ತನ್ನ ನಶ್ಯತಿ ತೀರ್ಥಾದೌ ಲೋಕೇ ಕಾಷ್ಠಪಿ ಕದಾಚನ |
ತನ್ನ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಲೋಕೇ ಮಾರ್ಗಮಾಣೋಽಪಿ ಸರ್ವದಾ || 52 ||

ರಾಮೇಣೋಪನಿಷತ್ಸಿನ್ದುಮುನ್ಮತೋಽತ್ಯಾದಿತಂ ಮುದಾ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯಾರ್ಪಿತಾಂ ಗೀತಾಸುಧಾಂ ಪೀತ್ವಾಽಮರೋ ಭವೇತ್ || 53 ||

ಜಮದಗ್ನಿಸುತಃ ಪುರ್ವಂ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯವಧೇಚ್ಛಯಾ |
ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾಮಭ್ಯಸಿತುಂ ಮಹೇಶಸ್ಯಾಂತಿಕೇ ವಸನ್ || 54 ||

ಅಧೀಯಮಾನಾಂ ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ರಾಮಗೀತಾಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಗೃಹೀತ್ವಾಽಽಶು ಪಠನ್ನಾರಾಯಣಕಲಾಮಗಾತ್ || 55 ||

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಪಾಪಾನಾಂ ನಿಷ್ಕೃತಿಂ ಯದಿ ವಾಙ್ಮತಿ |
ರಾಮಗೀತಾಂ ಮಾಸಮಾತ್ರಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ನರಃ || 56 ||

ದುಷ್ಟೈರತಿಗ್ರಹದುರ್ಭೋಜ್ಯದುರಾಲಾಪಾದಿಸಮ್ಭವಮ್ |
ಪಾಪಂ ಯತ್ತತ್ಕೀರ್ತನೇನ ರಾಮಗೀತಾ ವಿನಾಶಯೇತ್ || 57 ||

ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾಗ್ರೇ ಚ ತುಲಸ್ಯಶ್ವತ್ಥಸನ್ನಿಧೌ |
ಯತೀನಾಂ ಪುರತಸ್ತದ್ವತ್ ರಾಮಗೀತಾಂ ಪಠೇತ್ತು ಯಃ || 58 ||

|| 59 ||

ಸ ತತ್ಫಲಮವಾಪ್ನೋತಿ ಯದ್ವಾಚೋಽಪಿ ನ ಗೋಚರಮ್

ರಾಮಗೀತಾಂ ಪಠನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯಃ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಭೋಜಯೇದ್ಧಿವಾನ್ |
ತಸ್ಯ ತೇ ಪಿತರಃ ಸರ್ವೇ ಯಾಂತಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಂ ಪದಮ್ || 60 ||

ಏಕಾದಶ್ಯಾಂ ನಿರಾಹಾರೋ ನಿಯತೋ ದ್ವಾದಶೀದಿನೇ ।
ಸ್ಥಿತಾಽಽಗಸ್ಯತರೋರ್ಮೂಲೇ ರಾಮಗೀತಾಂ ಪಠೇತ್ತು ಯಃ ।
ಸ ಏವ ರಾಘವಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರ್ವದೇವೈಶ್ಚ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥ 61 ॥

ವಿನಾ ದಾನಾಂ ವಿನಾ ಧ್ಯಾನಂ ವಿನಾ ತೀರ್ಥಾವಗಾಹನಮ್ ।
ಬಹುನಾ ಕಿಮಿಹೋಕ್ತೇನ ಶೃಣು ನಾರದ ತತ್ತ್ವತಃ ।
ರಾಮಗೀತಾಂ ನರೋಽಧೀತ್ಯ ತದನಂತಫಲಂ ಲಭೇತ್ ॥ 62 ॥

ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಾಗಮಶತಾನಿ ಚ ।
ಅರ್ಹನ್ತಿ ನಾಲ್ಪಮಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಕಲಾಮಪಿ ॥ 63 ॥

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಚರಿತಸ್ಯ ಮುನೀಶ್ವರಾಯ
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮೇತದುದಿತಂ ಕಮಲಾಸನೇನ ।
ಯಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಪಠತಿ ವಾ ಶೃಣುಯಾತ್ ಸ ಮರ್ತ್ಯಃ
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ವಿಷ್ಣುಪದವೀಂ ಸುರಪೂಜ್ಯಮಾನಃ ॥ 64 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಪುರಾಣೇ ಉತ್ತರಖಂಡೇ
ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಮ್ ॥

Chapter 2

॥ಬಾಲಕಾಣ್ಡೆ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

॥ರಾಮ ಹೃದಯಮ್॥

ಯಃ ಪೃಥಿವೀಭರವಾರಣಾಯ ದಿವಿಜೈಃ ಸಮ್ಪ್ರಾರ್ಥಿತಶ್ಚಿನ್ಮಯಃ
ಸಂಜ್ಞಾತಃ ಪೃಥಿವೀತಲೇ ರವಿಕುಲೇ ಮಾಯಾಮನುಷ್ಯೋಽವ್ಯಯಃ ।
ನಿಶ್ಚಕ್ರಂ ಹತರಾಕ್ಷಸಃ ಪುನರಗಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಮಾದ್ಯಂ ಸ್ಥಿರಾಮ್
ಕೀರ್ತಿಂ ಪಾಪಹರಾಂ ವಿಧಾಯ ಜಗತಾಂ ತಂ ಜಾನಕೀಶಂ ಭಜೇ ॥೧॥

ವಿಶ್ವೋದ್ಭವಸ್ಥಿತಿಲಯಾದಿಷು ಹೇತುಮೇಕಮ್
ಮಾಯಾಶ್ರಯಂ ವಿಗತಮಾಯಮಚಿನ್ಮಯಮೂರ್ತಿಮ್ ।
ಆನಂದಸಾಂದ್ರಮಮಲಂ ನಿಜಬೋಧರೂಪಮ್
ಸೀತಾಪತಿಂ ವಿದಿತತತ್ತ್ವಮಹಂ ನಮಾಮಿ ॥೨॥

ಪಠಂತಿ ಯೇ ನಿತ್ಯಮನನ್ಯಚೇತಸಃ
ಶೃಣ್ವಂತಿ ಚಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಸಂಜ್ಞಿತಂ ಶುಭಮ್ ।
ರಾಮಾಯಣಂ ಸರ್ವಪುರಾಣಸಮ್ಮತಮ್
ನಿರ್ಧೂತಪಾಪಾ ಹರಿಮೇವ ಯಾಂತಿ ತೇ ॥೩॥

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮೇವ ನಿತ್ಯಮ್
ಪಠೇದ್ಯದೀಚ್ಛೇದ್ಭವಬಂಧಮುಕ್ತಿಮ್ ।
ಗವಾಂ ಸಹಸ್ರಾಯುತಕೋಟಿದಾನಾತ್
ಫಲಂ ಲಭೇದ್ಯಃ ಶೃಣುಯಾತ್ ನಿತ್ಯಮ್ ॥೪॥

ಪುರಾರಿಗಿರಿಸಮ್ಭೂತಾ ಶ್ರೀರಾಮಾರ್ಣವಸಜ್ಗತಾ ।
ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಗಜ್ಜೇಯಂ ಪುನಾತಿ ಭುವನತ್ರಯಮ್ ॥೫॥

ಕೈಲಾಸಾಗ್ರೇ ಕದಾಚಿದ್ರವಿಶತವಿಮಲೇ ಮಂದಿರೇ ರತ್ನಪೀಠೇ
ಸಂವಿಷ್ಟಂ ಧ್ಯಾನನಿಷ್ಠಂ ತ್ರಿನಯನಮಭಯಂ ಸೇವಿತಂ ಸಿದ್ಧಸಂಘೈಃ ।
ದೇವೀ ವಾಮಾಂಜ್ಞಸಂಸ್ಥಾ ಗಿರಿವರತನಯಾ ಪಾರ್ವತೀ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಾ
ಪ್ರಾಹೇದಂ ದೇವಮೀಶಂ ಸಕಲಮಲಹರಂ ವಾಕ್ಯಮಾನಂದಕಂದಮ್ ॥೬॥

ಪಾರ್ವತೃವಾಚ

ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ದೇವ ಜಗನ್ನಿವಾಸ
ಸರ್ವಾತ್ಮದೃಕ್ ತ್ವಂ ಪರಮೇಶ್ವರೋಽಸಿ ।
ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಸ್ಯ
ಸನಾತನಂ ತ್ವಂ ಚ ಸನಾತನೋಽಸಿ ॥ ೭ ॥

ಗೋಪ್ಯಂ ಯದತ್ಯನ್ತಮನನ್ಯವಾಚ್ಯಮ್
ವದಂತಿ ಭಕ್ತೇಷು ಮಹಾನುಭಾವಾಃ ।
ತದಪ್ಯಹೋಽಹಂ ತವ ದೇವ ಭಕ್ತಾ
ಪ್ರಿಯೋಽಸಿ ಮೇ ತ್ವಂ ವದ ಯತ್ತು ಪೃಷ್ಠಮ್ ॥ ೮ ॥

ಜ್ಞಾನಂ ಸವಿಜ್ಞಾನಮಥಾನುಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಯುಕ್ತಮ್
ಚ ಮಿತಂ ವಿಭಾಸ್ವತ್ ।
ಜಾನಾಮ್ಯಹಂ ಯೋಷಿದಪಿ ತ್ವದುಕ್ತಮ್
ಯಥಾ ತಥಾ ಬ್ರೂಹಿ ತರಂತಿ ಯೇನ ॥ ೯ ॥

ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ಚಾನ್ಯಚ್ಚ ಪರಂ ರಹಸ್ಯಮ್
ತದೇವ ಚಾಗ್ರೇ ವದ ವಾರಿಜಾಕ್ಷ ।
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರೇಽಖಿಲಲೋಕಸಾರೇ
ಭಕ್ತಿದೃಢಾ ನೌರ್ಭವತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ ॥ ೧೦ ॥

ಭಕ್ತಿಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ ಭವಮೋಕ್ಷಣಾಯ
ನಾನ್ಯತ್ತತಃ ಸಾಧನಮಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ತಥಾಽಪಿ ಹೃತ್ಸಂಶಯಬಂಧನಂ ಮೇ
ವಿಭೇತ್ತುಮರ್ಹಸ್ಯಮಲೋಕ್ತಿಭಿಸ್ತ್ವಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ವದಂತಿ ರಾಮಂ ಪರಮೇಕಮಾದ್ಯಮ್
ನಿರಸ್ತಮಾಯಾಗುಣಸಮ್ಪ್ರವಾಹಮ್ ।
ಭಜಂತಿ ಚಾಹರ್ನಿಶಮಪ್ರಮತ್ತಾಃ
ಪರಂ ಪದಂ ಯಾಂತಿ ತಥೈವ ಸಿದ್ಧಾಃ ॥ ೧೨ ॥

ವದಂತಿ ಕೇಚಿತ್ಪರಮೋಽಪಿ ರಾಮಃ

ಸಾವಿದ್ಯಯಾ ಸಂವೃತಮಾತ್ರಸಂಜ್ಞಮ್ |
ಜಾನಾತಿ ನಾತ್ಮಾನಮತಃ ಪರೇಣ
ಸಮೋಽಧಿತೋ ವೇದ ಪರಾತ್ಮತತ್ತ್ವಮ್ || 13 ||

ಯದಿ ಸ್ಮ ಜಾನಾತಿ ಕುತೋ ವಿಲಾಪಃ
ಸೀತಾಕೃತೇಽನೇನ ಕೃತಃ ಪರೇಣ |
ಜಾನಾತಿ ನೈವಂ ಯದಿ ಕೇನ ಸೇವ್ಯಃ
ಸಮೋ ಹಿ ಸರ್ವೈರಪಿ ಜೀವಜಾತೈಃ || 14 ||

ಅತ್ರೋತ್ತರಂ ಕಿಂ ವಿದಿತಂ ಭವದ್ಭಿಃ |
ತದ್ಬ್ರೂತ ಮೇ ಸಂಶಯಭೇದಿ ವಾಕ್ಯಮ್ || 15 ||

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಧನ್ಯಾಽಸಿ ಭಕ್ತಾಽಸಿ ಪರಾತ್ಮನಸ್ತ್ವಮ್
ಯಜ್ಞಾತ್ಮತುಮಿಚ್ಛಾ ತವ ರಾಮತತ್ತ್ವಮ್ |
ಪುರಾ ನ ಕೇನಾಪ್ಯಭಿಚೋದಿತೋಽಹಮ್
ವಕ್ತುಂ ರಹಸ್ಯಂ ಪರಮಂ ನಿಗೂಢಮ್ || 16 ||

ತ್ವಯಾಽದ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಿನೋದಿತೋಽಹಮ್
ವಕ್ಷ್ಯೇ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ರಘೂತ್ತಮಂ ತೇ |
ರಾಮಃ ಪರಾತ್ಮಾ ಪ್ರಕೃತೇರನಾದಿ-
ರಾನಂದ ಏಕಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮೋ ಹಿ || 17 ||

ಸ್ವಮಾಯಯಾ ಕೃತ್ಸ್ನಮಿದಂ ಹಿ ಸೃಷ್ಟಾಷ್ಟ
ನಭೋವದಂತರ್ಬಹಿರಾಸ್ಥಿತೋ ಯಃ |
ಸರ್ವಾಂತರಸ್ಥೋಽಪಿ ನಿಗೂಢ ಆತ್ಮಾ
ಸ್ವಮಾಯಯಾ ಸೃಷ್ಟಮಿದಂ ವಿಚಕ್ಷ್ಮೇ || 18 ||

ಜಗಂತಿ ನಿತ್ಯಂ ಪರಿತೋ ಭ್ರಮಂತಿ
ಯತ್ಸ್ನಿಧೌ ಚುಮ್ಬಕಲೋಹವದ್ಧಿ |
ಏತನ್ಮ ಜಾನಂತಿ ವಿಮೂಢಚಿತ್ತಾಃ
ಸಾವಿದ್ಯಯಾ ಸಂವೃತಮಾನಸಾ ಯೇ || 19 ||

ಸ್ವಾಜ್ಞಾನಮಪ್ಯಾತ್ಮನಿ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧೇ
ಸ್ವಾರೋಪಯಂತೀಹ ನಿರಸ್ತಮಾಯೇ ।
ಸಂಸಾರಮೇವಾನುಸರಂತಿ ತೇ ವೈ
ಪುತ್ರಾದಿಸಕ್ತಾಃ ಪುರುಕರ್ಮಯುಕ್ತಾಃ ॥ 20 ॥

ಯಥಾಪ್ರಕಾಶೋ ನ ತು ವಿದ್ಯತೇ ರವೌ
ಜ್ಯೋತಿಃಸ್ವಭಾವೇ ಪರಮೇಶ್ವರೇ ತಥಾ ।
ವಿಶುದ್ಧವಿಜ್ಞಾನಘನೇ ರಘೂತ್ತಮೇಽವಿದ್ಯಾ
ಕಥಂ ಸ್ಯಾತ್ಪರತಃ ಪರಾತ್ಮನಿ ॥ 21 ॥

ಯಥಾ ಹಿ ಚಾಕ್ಷ್ಣಾ ಭ್ರಮತಾ ಗೃಹಾದಿಕಮ್
ವಿನಷ್ಟದೃಷ್ಟೇರ್ಭ್ರಮತೀವ ದೃಶ್ಯತೇ ।
ತಥೈವ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಕರ್ತುರಾತ್ಮನಃ
ಕೃತೇ ಪರೇಽಧ್ಯಸ್ಯ ಜನೋ ವಿಮುಹ್ಯತಿ ॥ 22 ॥

ನಾಹೋ ನ ರಾತ್ರಿಃ ಸವಿತುರ್ಯಥಾ ಭವೇತ್
ಪ್ರಕಾಶರೂಪಾವ್ಯಭಿಚಾರತಃ ಕ್ವಚಿತ್ ।
ಜ್ಞಾನಂ ತಥಾಽಜ್ಞಾನಮಿದಂ ದ್ವಯಂ ಹರೌ
ರಾಮೇ ಕಥಂ ಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ಶುದ್ಧಚಿದ್ಧನೇ ॥ 23 ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಪರಾನಂದಮಯೇ ರಘೂತ್ತಮೇ
ವಿಜ್ಞಾನರೂಪೇ ಹಿ ನ ವಿದ್ಯತೇ ತಮಃ ।
ಅಜ್ಞಾನಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯರವಿನ್ದಲೋಚನೇ
ಮಾಯಾಶ್ರಯತ್ವಾನ್ ಹಿ ಮೋಹಕಾರಣಮ್ ॥ 24 ॥

ಅತ್ರ ತೇ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಹಸ್ಯಮಪಿ ದುರ್ಲಭಮ್ ।
ಸೀತಾರಾಮಮರುತ್ಸೂನುಸಂವಾದಂ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನಮ್ ॥ 25 ॥

ಪುರಾ ರಾಮಾಯಣೇ ರಾಮೇ ರಾವಣಂ ದೇವಕಣ್ವಕಮ್ ।
ಹತ್ವಾ ರಣೇ ರಣಶ್ಲಾಘೀ ಸಪುತ್ರಬಲವಾಹನಮ್ ॥ 26 ॥

ಸೀತಯಾ ಸಹ ಸುಗ್ರೀವಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಂ ಸಮನ್ವಿತಃ ।

ಅಯೋಧ್ಯಾಮಗಮದ್ರಾಮೋ ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖೈರ್ವೃತಃ || 27 ||

ಅಭಿಷಿಕ್ತಃ ಪರಿವೃತೋ ವಸಿಷ್ಠಾದ್ಯೈರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ |
ಸಿಂಹಾಸನೇ ಸಮಾಸೀನಃ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭಃ || 28 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದಾ ಹನೂಮಂತಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಕೃತಕಾರ್ಯಂ ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಾಪೇಕ್ಷಂ ಮಹಾಮತಿಮ್ || 29 ||

ರಾಮಃ ಸೀತಾಮುವಾಚೇದಂ ಬ್ರೂಹಿ ತತ್ತ್ವಂ ಹನೂಮತೇ |
ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷೋಽಯಂ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪಾತ್ರಂ ನೋ ನಿತ್ಯಭಕ್ತಿಮಾನ್ || 30 ||

ತಥೇತಿ ಜಾನಕೀ ಪ್ರಾಹ ತತ್ತ್ವಂ ರಾಮಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ |
ಹನೂಮತೇ ಪ್ರಪನ್ನಾಯ ಸೀತಾ ಲೋಕವಿಮೋಹಿನೀ || 31 ||

ಸೀತೋವಾಚ

ರಾಮಂ ವಿದ್ಧಿ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮದ್ವಯಮ್ |
ಸರ್ವೋಪಾಧಿವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಂ ಸತ್ತಾಮಾತ್ರಮಗೋಚರಮ್ || 32 ||

ಆನಂದಂ ನಿರ್ಮಲಂ ಶಾಂತಂ ನಿರ್ವಿಕಾರಂ ನಿರಂಜನಮ್ |
ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನಮಾತ್ಮಾನಂ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಮಕಲ್ಮಷಮ್ || 33 ||

ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಂ ಸರ್ಗಸ್ಥಿತ್ಯಂತಕಾರಿಣೀಮ್ |
ತಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧಿಮಾತ್ರೇಣ ಸೃಜಾಮೀದಮತನ್ದ್ರಿತಾ || 34 ||

ತತ್ಸನ್ನಿಧ್ಯಾನ್ಮಯಾ ಸೃಷ್ಟಂ ತಸ್ಮಿನ್ನಾರೋಪ್ಯತೇಽಬುಧೈಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರೇ ಜನ್ಮ ರಘುವಂಶೇಽತಿನಿರ್ಮಲೇ || 35 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸಹಾಯತ್ವಂ ಮುಖಸಂರಕ್ಷಣಂ ತತಃ |
ಅಹರ್ಯಾಶಾಪಶಮನಂ ಚಾಪಭಜ್ಞೋ ಮಹೇಶಿತುಃ || 36 ||

ಮತ್ಪ್ರಾಣಿಗ್ರಹಣಂ ಪಶ್ಚಾದ್ಭಾರ್ಗವಸ್ಯ ಮದಕ್ಷಯಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರೇ ವಾಸೋ ಮಯಾ ದ್ವಾದಶವಾರ್ಷಿಕಃ || 37 ||

ದಣ್ಣಕಾರಣ್ಯಗಮನಂ ವಿರಾಧವಧ ಏವ ಚ |
ಮಾಯಾಮಾರೀಚಮರಣಂ ಮಾಯಾಸೀತಾಹೃತಿಸ್ತಥಾ || 38 ||

ಜಟಾಯುಷೋ ಮೋಕ್ಷಲಾಭಃ ಕಬಂಧಸ್ಯ ತಥೈವ ಚ |
ಶಬರ್ಯಾಃ ಪೂಜನಂ ಪಶ್ಚಾತ್ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗಮಃ || 39 ||

ವಾಲಿನಶ್ಚ ವಧಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಸೀತಾನೇಷಣಮೇವ ಚ |
ಸೇತುಬಂಧಶ್ಚ ಜಲಧೌ ಲಜಾಘ್ರಯಾಶ್ಚ ನಿರೋಧನಮ್ || 40 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಧೋ ಯುದ್ಧೇ ಸಪುತ್ರಸ್ಯ ದುರಾತ್ತನಃ |
ವಿಭೀಷಣೇ ರಾಜ್ಯದಾನಂ ಪುಷ್ಪಕೇಣ ಮಯಾ ಸಹ || 41 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಗಮನಂ ಪಶ್ಚಾದ್ರಾಜ್ಯೇ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಏವಮಾದೀನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮಯೈವಾಚರಿತಾನ್ಯಪಿ |
ಆರೋಪಯಂತಿ ರಾಮೇಽಸ್ಮಿನ್ನಿವಿಕಾರೇಽಖಿಲಾತ್ತಮನಿ || 42 ||

ರಾಮೋ ನ ಗಚ್ಛತಿ ನ ತಿಷ್ಠತಿ ನಾನುಶೋಚತ್ಯಾಕಾಙ್ಕ್ಷತೇ
ತ್ಯಜತಿ ನೋ ನ ಕರೋತಿ ಕಿಂಚಿತ್ |
ಆನಂದಮೂರ್ತಿರಚಲಃ ಪರಿಣಾಮಹೀನೋ
ಮಾಯಾಗುಣಾನನುಗತೋ ಹಿ ತಥಾ ವಿಭಾತಿ || 43 ||

ತತೋ ರಾಮಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಾಹ ಹನೂಮಂತಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಶೃಣು ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹ್ಯಾತ್ಮಾನಾತ್ತಮಪರಾತ್ತಮನಾಮ್ || 44 ||

ಆಕಾಶಸ್ಯ ಯಥಾ ಭೇದಸ್ತ್ರಿವಿಧೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಮಹಾನ್ |
ಜಲಾಶಯೇ ಮಹಾಕಾಶಸ್ತದವಚ್ಛಿನ್ನ ಏವ ಹಿ |
ಪ್ರತಿಬಿಂಬಾವ್ಯಮಪರಂ ದೃಶ್ಯತೇ ತ್ರಿವಿಧಂ ನಭಃ || 45 ||

ಬುದ್ಧ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನಚೈತನ್ಯಮೇಕಂ ಪೂರ್ಣಮಥಾಪರಮ್ |
ಆಭಾಸಸ್ತ್ವಪರಂ ಬಿಮ್ಬಭೂತಮೇವಂ ತ್ರಿಧಾ ಚಿತಿಃ || 46 ||

ಸಾಭಾಸಬುದ್ಧೀಃ ಕರ್ತೃತ್ವಮವಿಚ್ಛಿನ್ನೇಽವಿಕಾರಿಣಿ |

ಸಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾರೋಪ್ಯತೇ ಭ್ರಾನ್ತ್ಯಾ ಜೀವತ್ವಂ ಚ ತಥಾ ಬುಧೈಃ || 47 ||

ಆಭಾಸಸ್ತು ಮೃಷಾ ಬುದ್ಧಿರವಿದ್ಯಾಕಾರ್ಯಮುಚ್ಯತೇ |
ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ತು ತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಚ್ಛೇದಸ್ತು ವಿಕಲ್ಪತಃ || 48 ||

ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಯ ಪೂರ್ಣೇನ ಏಕತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯತೇ |
ತತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾದಿವಾಕೈಶ್ಚ ಸಾಭಾಸಸ್ಯಾಹಮಸ್ತಥಾ || 49 ||

ಐಕ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಯದೋತ್ಪನ್ನಂ ಮಹಾವಾಕ್ಯೇನ ಚಾತ್ಮನೋಃ |
ತದಾಽವಿದ್ಯಾ ಸ್ವಕಾರ್ಯೈಶ್ಚ ನಶ್ಯತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ || 50 ||

ಏತದ್ವಿಜ್ಞಾಯ ಮದ್ಭಕ್ತೋ ಮದ್ಭಾವಾಯೋಪಪದ್ಯತೇ |
ಮದ್ಭಕ್ತಿವಿಮುಖಾನಾಂ ಹಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗರ್ತೇಷು ಮುಹ್ಯತಾಮ್ |
ನ ಜ್ಞಾನಂ ನ ಚ ಮೋಕ್ಷಃ ಸ್ಯಾತ್ತೇಷಾಂ ಜನ್ಮಶತೈರಪಿ || 51 ||

ಇದಂ ರಹಸ್ಯಂ ಹೃದಯಂ ಮಮಾತ್ಮನೋ
ಮಯೈವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಂ ತವಾನಘ |
ಮದ್ಭಕ್ತಿಹೀನಾಯ ಶರಾಯ ನ ತ್ವಯಾ
ದಾತವ್ಯಮೈನ್ದ್ರಾದಪಿ ರಾಜ್ಯತೋಽಧಿಕಮ್ || 52 ||

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಏತತ್ತೇಽಭಿಹಿತಂ ದೇವಿ ಶ್ರೀರಾಮಹೃದಯಂ ಮಯಾ |
ಅತಿಗುಹ್ಯತಮಂ ಹೃದ್ಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಪಾಪಶೋಧನಮ್ || 53 ||

ಸಾಕ್ಷಾದ್ರಾಮೇಣ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಂಗ್ರಹಮ್ |
ಯಃ ಪಠೇತ್ಸತತಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ ಮುಕ್ತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 54 ||

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾಪಾನಿ ಬಹುಜನ್ಮಾರ್ಜಿತಾನ್ಯಪಿ |
ನಶ್ಯಂತ್ಯೇವ ನ ಸಂದೇಹೋ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಯಥಾ || 55 ||

ಯೋಽತಿಭ್ರಷ್ಟೋಽತಿಪಾಪೀ ಪರಧನಪರದಾರೇಷು ನಿತ್ಯೋದ್ಯತೋ ವಾ
ಸ್ತೇಯೀ ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನಮಾತಾಪಿತೃವಧನಿರತೋ ಯೋಗಿವೃನ್ದಾಪಕಾರೀ |

ಯಃ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯಾಭಿರಾಮಂ ಪಠತಿ ಚ ಹೃದಯಂ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ಯೋಗೀಂದ್ರೈರಪ್ಯಲಭ್ಯಂ ಪದಮಿಹ ಲಭತೇ ಸರ್ವದೇವೈಃ ಸ ಪೂಜ್ಯಮ್ || 56 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ
ಶ್ರೀರಾಮಹೃದಯಂ ನಾಮ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ || 1 ||

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಪಾರ್ವತೃವಾಚ

ಧನ್ಯಾಸ್ಮ್ಯನುಗೃಹೀತಾಸ್ಮಿ ಕೃತಾರ್ಥಾಸ್ಮಿ ಜಗತ್ಪ್ರಭೋ ।
ವಿಚಿಛ್ನೋ ಮೇಽತಿಸಂದೇಹಗ್ರನ್ಥಿಭವದನುಗ್ರಹಾತ್ ॥ ೧ ॥

ತ್ವನುಮಾದ್ಗಲಿತಂ ರಾಮತತ್ತ್ವಾಮೃತರಸಾಯನಮ್ ।
ಪಿಬನ್ತ್ಯಾ ಮೇ ಮನೋ ದೇವ ನ ತೃಪ್ಯತಿ ಭವಾಪಹಮ್ ॥ ೨ ॥

ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ಕಥಾ ತ್ವತ್ತಃ ಶ್ರುತಾ ಸಜ್ಜ್ವಲಪತೋ ಮಯಾ ।
ಇದಾನೀಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವಿಸ್ತರೇಣ ಸುಘಟಾಕ್ಷರಮ್ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಶೃಣು ದೇವಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಗುಹ್ಯಾದ್ಗುಹ್ಯತರಂ ಮಹತ್ ।
ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಚರಿತಂ ರಾಮೇಣೋಕ್ತಂ ಪುರಾ ಮಮ ॥ ೪ ॥

ತದದ್ಯ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣು ತಾಪತ್ರಯಾಪಹಮ್ ।
ಯಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಜನ್ತುರಜ್ಞಾನೋತ್ಥಮಹಾಭಯಾತ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮಾಮೃದ್ಧಿಮ್ ದೀರ್ಘಾಯುಃ ಪುತ್ರಸಂತತಿಮ್ ॥ ೫ ॥

ಭೂಮಿಭಾರೇಣ ಮಗ್ನಾ ದಶವದನಮುಖಾಶೇಷರಕ್ಷೋಗಣಾನಾಮ್
ಧೃತ್ವಾ ಗೋರೂಪಮಾದೌ ದಿವಿಜಮುನಿಜನೈಃ ಸಾಕಮಬಾಹುಸನಸ್ಯ ।
ಗತ್ವಾ ಲೋಕಂ ರುದಂತೀ ವ್ಯಸನಮುಪಗತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಪ್ರಾಹ ಸರ್ವಮ್
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ಸಕಲಮಪಿ ಹೃದಾವೇದಶೇಷಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ ॥ ೬ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ಕೀರಸಮುದ್ರತೀರಮಗಮದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಥ ದೇವೈರ್ವೃತೋ
ದೇವ್ಯಾ ಚಾಖಿಲಲೋಕಹೃತ್ಸ್ಥಮಜರಂ ಸರ್ವಜ್ಞಮೀಶಂ ಹರಿಮ್ ।
ಅಸೌಷೀಚ್ಛ್ರತಿಸಿದ್ಧನಿರ್ಮಲಪದ್ಮೈಃ ಸ್ತೋತ್ರೈಃ ಪುರಾಣೋದ್ಭವೈಃ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾತಿವಿಮಲೈರಾನಂದಬಾಷ್ಪೈರ್ವೃತಃ ॥ ೭ ॥

ತತಃ ಸ್ಫುರತ್ಸಹಸ್ರಾಂಶುಸಹಸ್ರಸದೃಶಪ್ರಭಃ |
ಆವಿರಾಸೀದ್ಧರಿಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ದಿಶಾಂ ವ್ಯಪನಯನ್ಸ್ತಮಃ || 8 ||

ಕಥಂಚಿದ್ವೃಷ್ಟವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದುರ್ದರ್ಶಮಕೃತಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಇನ್ದ್ರನೀಲಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಸ್ಮಿತಾಸ್ಯಂ ಪದ್ಮಲೋಚನಮ್ || 9 ||

ಕಿರೀಟಹಾರಕೇಯೂರಕುಂಡಲೈಃ ಕಟಕಾದಿಭಿಃ |
ವಿಭ್ರಾಜಮಾನಂ ಶ್ರೀವತ್ಸಕೌಸ್ತುಭಪ್ರಭಯಾನ್ವಿತಮ್ || 10 ||

ಸ್ತುವದ್ಭಿಃ ಸನಕಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಪಾರ್ಷದೈಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಮ್ |
ಶಙ್ಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮವನಮಾಲಾವಿರಾಜಿತಮ್ || 11 ||

ಸ್ವರ್ಣಯಜ್ಞೋಪವೀತೇನ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಾಂಘ್ರೇಣ ಚ |
ಶ್ರಿಯಾ ಭೂಮ್ಯಾ ಚ ಸಹಿತಂ ಗರುಡೋಪರಿ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ || 12 ||

|| 13 ||

ಹರ್ಷಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ಸ್ತೋತುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ
ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ನತೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ಪದಂ ದೇವ ಪ್ರಾಣಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯಾತ್ಮಭಿಃ |
ಯಚ್ಚಿನ್ತ್ಯತೇ ಕರ್ಮಪಾಶಾದ್ಧೃದಿ ನಿತ್ಯಂ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ || 14 ||

ಮಾಯಯಾ ಗುಣಮಯ್ಯಾ ತ್ವಂ ಸೃಜಸ್ಯವಸಿ ಲುಮ್ಪಸಿ |
ಜಗತ್ತೇನ ನ ತೇ ಲೇಪ ಆನಂದಾನುಭವಾತ್ಮನಃ || 15 ||

ತಥಾ ಶುದ್ಧಿರ್ನ ದುಷ್ಟಾನಾಂ ದಾನಾಧ್ಯಯನಕರ್ಮಭಿಃ |
ಶುದ್ಧಾತ್ಮತಾ ತೇ ಯಶಸಿ ಸದಾ ಭಕ್ತಿಮತಾಂ ಯಥಾ || 16 ||

ಅತಸ್ತವಾಙ್ಘ್ರಿಮೇ ದೃಷ್ಟಶ್ಚಿತ್ತದೋಷಾಪನುತ್ತಯೇ |
ಸದ್ಯೋಽನ್ತಹೃದಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾತ್ವತೈರ್ವೃತಃ || 17 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈಃ ಸ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಪೂರ್ವಸೇವಿತಃ |
ಅಪರೋಕ್ಷಾನುಭೂತ್ಯರ್ಥಂ ಜ್ಞಾನಿಭಿರ್ಹೃದಿ ಭಾವಿತಃ || 18 ||

ತವಾಜ್ಞೈಃ ಪೂಜಾನಿರ್ಮಾಲ್ಯತುಲಸೀಮಾಲಯಾ ವಿಭೋ |
ಸ್ಪರ್ಧತೇ ವಕ್ಷಸಿ ಪದಂ ಲಬ್ಧ್ವಾಽಪಿ ಶ್ರೀಃ ಸಪತ್ನಿವತ್ || 19 ||

ಅತಸ್ತ್ವತ್ಪಾದಭಕ್ತೇಷು ತವ ಭಕ್ತಿಃ ಶ್ರಿಯೋಽಧಿಕಾ |
ಭಕ್ತಿಮೇವಾಭಿವಾಙ್ಮನ್ತಿ ತ್ವದ್ಭಕ್ತಾಃ ಸಾರವೇದಿನಃ || 20 ||

ಅತಸ್ತ್ವತ್ಪಾದಕಮಲೇ ಭಕ್ತಿರೇವ ಸದಾಸ್ತು ಮೇ |
ಸಂಸಾರಾಽಮಯತಪ್ತಾನಾಂ ಭೇಷಜಂ ಭಕ್ತಿರೇವ ತೇ || 21 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಬಭಾಷೇ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ |
ಕಿಂ ಕರೋಮೀತಿ ತಂ ವೇಧಾಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚಾತಿಹರ್ಷಿತಃ || 22 ||

ಭಗವನ್ ರಾವಣೋ ನಾಮ ಪೌಲಸ್ತ್ಯತನಯೋ ಮಹಾನ್ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಮಧಿಪತಿರ್ಮದ್ಭತ್ತವರದರ್ಪಿತಃ || 23 ||

ತ್ರಿಲೋಕೀಂ ಲೋಕಪಾಲಾನ್ತ್ಯಚ್ಚ ಬಾಧತೇ ವಿಶ್ವಬಾಧಕಃ |
ಮಾನುಷೇಣ ಮೃತಿಸ್ತಸ್ಯ ಮಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಲ್ಪಿತಾ || 24 ||

|| 25 ||

ಅತಸ್ತ್ವಂ ಮಾನುಷೋ ಭೂತ್ವಾ ಜಹಿ ದೇವರಿಪುಂ ಪ್ರಭೋ

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ವರೋ ದತ್ತಸ್ತಪಸಾ ತೋಷಿತೇನ ಮೇ |
ಯಾಚಿತಃ ಪುತ್ರಭಾವಾಯ ತಥೇತ್ಯಜ್ಞೇಕೃತಂ ಮಯಾ |
ಸ ಇದಾನೀಂ ದಶರಥೋ ಭೂತ್ವಾ ತಿಷ್ಠತಿ ಭೂತಲೇ || 26 ||

ತಸ್ಯಾಹಂ ಪುತ್ರತಾಮೇತ್ಯ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಂ ಶುಭೇ ದಿನೇ |
ಚತುರ್ಥಾಽಽತ್ಮಾನಮೇವಾಹಂ ಸೃಜಾಮೀತರಯೋಃ ಪೃಥಕ್ || 27 ||

ಯೋಗಮಾಯಾಽಪಿ ಸೀತೇತಿ ಜನಕಸ್ಯ ಗೃಹೇ ತದಾ |
ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯತೇ ತಯಾ ಸಾರ್ಥಂ ಸರ್ವಂ ಸಮ್ಪಾದಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽನ್ತರ್ದಧೇ ವಿಷ್ಣುಬ್ರಹ್ಮಾ ದೇವಾನಥಾಬ್ರವೀತ್ || 28 ||

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

॥ २९ ॥

ವಿಷ್ಣುರ್ಮಾನುಷರೂಪೇಣ ಭವಿಷ್ಯತಿ ರಘೋಃ ಕುಲೇ

ಯೂಯಂ ಸೃಜಧ್ವಂ ಸರ್ವೇಽಪಿ ವಾನರೇಷ್ವಂಶಸಮ್ಭವಾನ್ |
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಹಾಯಂ ಕುರುತ ಯಾವತ್ಸಾಧ್ಯಸ್ಯತಿ ಭೂತಲೇ ॥ ३० ॥

ಇತಿ ದೇವಾನ್ ಸಮಾದಿಶ್ಯ ಸಮಾಶ್ವಸ್ಯ ಚ ಮೇದಿನೀಮ್ |
ಯಯೌ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ್ವಭವನಂ ವಿಜ್ವರಃ ಸುಖಮಾಸ್ಥಿತಃ ॥ ३१ ॥

ದೇವಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಹರಿರೂಪಧಾರಿಣಃ
ಸ್ಥಿತಾಃ ಸಹಾಯಾರ್ಥಮಿತಸ್ತತೋ ಹರೇಃ |
ಮಹಾಬಲಾಃ ಪರ್ವತವೃಕ್ಷಯೋಧಿನಃ
ಪ್ರತೀಕ್ಷಮಾಣಾ ಭಗವಂತಮೀಶ್ವರಮ್ ॥ ३२ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಬಾಲಕಾಣ್ಡೀ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥ २ ॥

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಅಥ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸತ್ಯಪರಾಯಣಃ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿವೀರಃ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ವಿಶ್ರುತಃ ॥ ೧ ॥

ಸೋಽನಪತ್ಯತ್ವದುಃಖೇನ ಪೀಡಿತೋ ಗುರುಮೇಕದಾ ।
ವಸಿಷ್ಠಂ ಸ್ವಕುಲಾಚಾರ್ಯಮಭಿವಾದ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ವಾಮಿನ್ ಪುತ್ರಾಃ ಕಥಂ ಮೇ ಸ್ಯುಃ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಾಃ ।
ಪುತ್ರಹೀನಸ್ಯ ಮೇ ರಾಜ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ದುಃಖಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ॥ ೩ ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ವಸಿಷ್ಠಸ್ತಂ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಸುತಾಸ್ತವ ।
ಚತ್ವಾರಃ ಸತ್ತ್ವಸಮ್ಮನ್ನಾ ಲೋಕಪಾಲಾ ಇವಾಪರಾಃ ॥ ೪ ॥

ಶಾಂತಾಭರ್ತಾರಮಾನೀಯ ಋಷ್ಯಶೃಂಗಂ ತಪೋಧನಮ್ ।
ಅಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಹಿತಃ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ವಿಂ ಶೀಘ್ರಮಾಚರ ॥ ೫ ॥

ತಥೇತಿ ಮುನಿಮಾನೀಯ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಹಿತಃ ಶುಚಿಃ ।
ಯಜ್ಞಕರ್ಮ ಸಮಾರೇಭೇ ಮುನಿಭಿರ್ವೀತಕಲ್ಮಷೈಃ ॥ ೬ ॥

ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಹೂಯಮಾನೇಽಗ್ನೌ ತಪ್ತಜಾಮ್ಬೂನದಪ್ರಭಃ ।
ಪಾಯಸಂ ಸ್ವರ್ಣಪಾತ್ರಸ್ಥಂ ಗೃಹೀತ್ವೋವಾಚ ಹವ್ಯವಾಟ್ ॥ ೭ ॥

ಗೃಹಾಣ ಪಾಯಸಂ ದಿವ್ಯಂ ಪುತ್ರೀಯಂ ದೇವನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಪುತ್ರತ್ವೇನ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೮ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾಯಸಂ ದತ್ತ್ವಾ ರಾಜ್ಞೇ ಸೋಽನ್ತರ್ದಧೇಽನಲಃ ।
ವವನ್ನೇ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲೌ ರಾಜಾ ಲಬ್ಧಮನೋರಥಃ ॥ ೯ ॥

ವಸಿಷ್ಠಯುಷ್ಯಶೃಜಾಗ್ಭ್ಯಾಮನುಜ್ಞಾತೋ ದದೌ ಹವಿಃ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಯೈ ಸಕೈಕೇಯೈ ಅರ್ಧಮರ್ಧಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ || 10 ||

ತತಃ ಸುಮಿತ್ರಾ ಸಮ್ರಾಪ್ತಾ ಜಗೃಧ್ನಃ ಪೌತ್ರಿಕಂ ಚರುಮ್ |
ಕೌಸಲ್ಯಾ ತು ಸ್ವಭಾಗಾರ್ಧಂ ದದೌ ತಸ್ಯೈ ಮುದಾನಿವತಾ || 11 ||

ಕೈಕೇಯೀ ಚ ಸ್ವಭಾಗಾರ್ಧಂ ದದೌ ಪ್ರೀತಿಸಮನಿವತಾ |
ಉಪಭುಜ್ಯ ಚರುಂ ಸರ್ವಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಗರ್ಭಸಮನಿವತಾಃ || 12 ||

ದೇವತಾ ಇವ ರೇಜುಸ್ತಾಃ ಸ್ವಭಾಸಾ ರಾಜಮಂದಿರೇ |
ದಶಮೇ ಮಾಸಿ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಸುಷುಮೇ ಪುತ್ರಮದ್ಭುತಮ್ || 13 ||

ಮಧುಮಾಸೇ ಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ನವಮ್ಯಾಂ ಕರ್ಕಟೇ ಶುಭೇ |
ಪುನರ್ವಸ್ವೌಕ್ಷಸಹಿತೇ ಉಚ್ಚಸ್ಥೇ ಗ್ರಹಪಂಚಕೇ || 14 ||

ಮೇಷಂ ಪೂಷಣಿ ಸಮ್ರಾಪ್ತೇ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಸಮಾಕುಲೇ |
ಆವಿರಾಸೀಜ್ಜಗನ್ನಾಥಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ || 15 ||

ನೀಲೋತ್ಪಲದಲಶ್ಯಾಮಃ ಪೀತವಾಸಾಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ |
ಜಲಜಾರುಣನೇತ್ರಾಂತಃ ಸುರತುಕುಣ್ಡಲಮಣ್ಡಿತಃ || 16 ||

ಸಹಸ್ರಾರ್ಕಪ್ರತೀಕಾಶಃ ಕಿರೀಟೇ ಕುಂಭಾಕ್ಷಿತಾಲಕಃ |
ಶಬ್ದಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮವನಮಾಲಾವಿರಾಜಿತಃ || 17 ||

ಅನುಗ್ರಹಾಖ್ಯಹೃತ್ಸ್ಥೇನುಸ್ತೂಚಕಸ್ಮಿತಚಂದ್ರಿಕಃ |
ಕರುಣಾರಸಸಮ್ಪೂರ್ಣವಿಶಾಲೋತ್ಪಲಲೋಚನಃ |
ಶ್ರೀವತ್ಸಹಾರಕೇಯೂರನೂಪುರಾದಿವಿಭೂಷಣಃ || 18 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಕೌಸಲ್ಯಾ ವಿಸ್ಮಯಾಕುಲಾ |
ಹರ್ಷಾಶ್ರುಪೂರ್ಣನಯನಾ ನತ್ವಾ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ಕೌಸಲೋವಾಚ

ದೇವದೇವ ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಶಙ್ಖಚಕ್ರಗದಾಧರ ।
ಪರಮಾತ್ಮಾಚ್ಯುತೋಽನಂತಃ ಪೂರ್ಣಸ್ತ್ವಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥ 20 ॥

ವದನ್ತ್ಯಗೋಚರಂ ವಾಚಾಂ ಬುದ್ಧ್ಯಾದೀನಾಮತೀಂದ್ರಿಯಮ್ ।
ತ್ವಾಂ ವೇದವಾದಿನಃ ಸತ್ತಾಮಾತ್ರಂ ಜ್ಞಾನೈಕವಿಗ್ರಹಮ್ ॥ 21 ॥

ತ್ವಮೇವ ಮಾಯಯಾ ವಿಶ್ವಂ ಸೃಜಸ್ಯವಸಿ ಹಂಸಿ ಚ ।
ಸತ್ತ್ವಾದಿಗುಣಸಂಯುಕ್ತಸ್ತುರ್ಯ ಏವಾಮಲಃ ಸದಾ ॥ 22 ॥

ಕರೋಷೀವ ನ ಕರ್ತಾ ತ್ವಂ ಗಚ್ಛಸೀವ ನ ಗಚ್ಛಸಿ ।
ಶೃಣೋಷಿ ನ ಶೃಣೋಷೀವ ಪಶ್ಯಸೀವ ನ ಪಶ್ಯಸಿ ॥ 23 ॥

ಅಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯಮನಾಃ ಶುದ್ಧ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿರಬ್ರವೀತ್ ।
ಸಮಃ ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು ತಿಷ್ಠನ್ನಪಿ ನ ಲಕ್ಷ್ಯಸೇ ॥ 24 ॥

ಅಜ್ಞಾನಧ್ವಾಂತಚಿತ್ತಾನಾಂ ವ್ಯಕ್ತ ಏವ ಸುಮೇಧಸಾಮ್ ।
ಜಠರೇ ತವ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಾಃ ಪರಮಾಣವಃ ॥ 25 ॥

ತ್ವಂ ಮಮೋದರಸಮ್ಭೂತ ಇತಿ ಲೋಕಾನ್ ವಿಡಮ್ಬಸೇ ।
ಭಕ್ತೇಷು ಪಾರವಶ್ಯಂ ತೇ ದೃಷ್ಟಂ ಮೇಽದ್ಯ ರಘೂತ್ತಮ ॥ 26 ॥

ಸಂಸಾರಸಾಗರೇ ಮಗ್ನಾ ಪತಿಪುತ್ರಧನಾದಿಷು ।
ಭ್ರಮಾಮಿ ಮಾಯಯಾ ತೇಽದ್ಯ ಪಾದಮೂಲಮುಪಾಗತಾ ॥ 27 ॥

ದೇವ ತ್ವದ್ರೂಪಮೇತನ್ಮೇ ಸದಾ ತಿಷ್ಠತು ಮಾನಸೇ ।
ಆವೃಣೋತು ನ ಮಾಂ ಮಾಯಾ ತವ ವಿಶ್ವವಿಮೋಹಿನೀ ॥ 28 ॥

ಉಪಸಂಹರ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ್ನದೋ ರೂಪಮಲೌಕಿಕಮ್ ।
ದರ್ಶಯಸ್ವ ಮಹಾನಂದಬಾಲಭಾವಂ ಸುಕೋಮಲಮ್ ।
ಲಲಿತಾಲಿಂಗನಾಲಾಪೈಸ್ತರಿಷ್ಯಾಮ್ಯುತ್ಕಟಂ ತಮಃ ॥ 29 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

॥ ॥ 30 ॥ ॥

ಯದ್ಯದಿಷ್ಟಂ ತವಾಸ್ತ್ಯಮ್ಬ ತತ್ತದ್ಭವತು ನಾನ್ಯಥಾ

ಅಹಂ ತು ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪೂರ್ವಂ ಭೂಮೇರ್ಭಾರಾಪನುತ್ತಯೇ ।
ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ರಾವಣಂ ಹಂತುಂ ಮಾನುಷತ್ವಮುಪಾಗತಃ ॥ 31 ॥

ತ್ವಯಾ ದಶರಥೇನಾಹಂ ತಪಸಾರಾಧಿತಃ ಪುರಾ ।
ಮತ್ಪುತ್ರತ್ವಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿಣ್ಯಾ ತಥಾ ಕೃತಮನಿನ್ದಿತೇ ॥ 32 ॥

ರೂಪಮೇತತ್ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ಪ್ರಾಕ್ತನಂ ತಪಸಃ ಫಲಮ್ ।
ಮದ್ದರ್ಶನಂ ವಿಮೋಕ್ಷಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ಹ್ಯನ್ಯದುರ್ಲಭಮ್ ॥ 33 ॥

ಸಂವಾದಮಾವಯೋರ್ಯಸ್ತು ಪಠೇದ್ವಾ ಶೃಣುಯಾದಪಿ ।
ಸ ಯಾತಿ ಮಮ ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಮರಣೇ ಮತ್ಸ್ಮೃತಿಂ ಲಭೇತ್ ॥ 34 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ರಾಮೋ ಬಾಲೋ ಭೂತ್ವಾ ರುರೋದ ಹ ।
ಬಾಲತ್ವೇಽಪೀಂದ್ರನೀಲಾಭೋ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೋಽತಿಸುಂದರಃ ॥ 35 ॥

ಬಾಲಾರುಣಪ್ರತೀಕಾಶೋ ಲಾಲಿತಾಖಿಲಲೋಕಪಃ ।
ಅಥ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುತ್ರೋದ್ಭವೋತ್ಸವಮ್ ।
ಆನಂದಾರ್ಣವಮಗ್ನೋಽಸಾವಾಯಯೌ ಗುರುಣಾ ಸಹ ॥ 36 ॥

ರಾಮಂ ರಾಜೀವಪತ್ರಾಕ್ಷಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರ್ಷಾಶ್ರುಸಮ್ಪ್ಲತಃ ।
ಗುರುಣಾ ಜಾತಕರ್ಮಾಣಿ ಕರ್ತವ್ಯಾನಿ ಚಕಾರ ಸಃ ॥ 37 ॥

ಕೈಕೇಯೀ ಚಾಥ ಭರತಮಸೂತ ಕಮಲೇಕ್ಷಣಾ ।
ಸುಮಿತ್ರಾಯಾಂ ಯಮೌ ಜಾತೌ ಪೂರ್ಣೇನ್ದ್ರಸದೃಶಾನನೌ ॥ 38 ॥

ತದಾ ಗ್ರಾಮಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಮುದಾ ದದೌ ।
ಸುವರ್ಣಾನಿ ಚ ರತ್ನಾನಿ ವಾಸಾಂಸಿ ಸುರಭೀಃ ಶುಭಾಃ ॥ 39 ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ ರಮನ್ತೇ ಮುನಯೋ ವಿದ್ಯಯಾ ಜ್ಞಾನವಿಪ್ಲವೇ ।
ತಂ ಗುರುಃ ಪ್ರಾಹ ರಾಮೇತಿ ರಮಣಾದ್ರಾಮ ಇತ್ಯಪಿ ॥ 40 ॥

ಭರಣಾಧ್ವರತೋ ನಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತಮ್ ।
ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಶತ್ರುಹನ್ತಾರಮೇವಂ ಗುರುರಭಾಷತ ॥ 41 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಚಂದ್ರೇಣ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಭರತೇನ ಚ ।
ದ್ವಂದ್ವೇಭೂಯ ಚರಂತಾ ತೌ ಪಾಯಸಾಂಶಾನುಸಾರತಃ ॥ 42 ॥

ರಾಮಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಥ ವಿಚರನ್ ಬಾಲಲೀಲಯಾ ।
ರಮಯಾಮಾಸ ಪಿತರೌ ಚೇಷ್ಟಿತೈರ್ಮುಗ್ಧಭಾಷಿತೈಃ ॥ 43 ॥

ಭಾಲೇ ಸ್ವರ್ಣಮಯಾಶ್ವತ್ಥಪರ್ಣಮುಕ್ತಾಫಲಪ್ರಭಮ್ ।
ಕಣೋ ರತ್ನಮಣಿವ್ರಾತಮಧ್ಯದ್ವೀಪಿನಮಿಚ್ಛಿತಮ್ ॥ 44 ॥

ಕರ್ಣಯೋಃ ಸ್ವರ್ಣಸಮ್ಮನ್ನರತ್ನಾರ್ಜುನಸಟಾಲಕಮ್ ।
ಶಿರ್ಷಾನ್ಮನಮಣಿಮಿಚ್ಛೀರಕಟಿಸೂತ್ರಾಬ್ಜದೈವ್ಯತಮ್ ॥ 45 ॥

ಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರಾಲ್ಪದಶನಮಿನ್ದ್ರನೀಲಮಣಿಪ್ರಭಮ್ ।
ಅಬ್ಜಣೇ ರಿಬ್ಜಮಾಣಂ ತಂ ತರ್ಣಕಾನನು ಸರ್ವತಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಮುಮುದೇ ತದಾ ॥ 46 ॥

ಭೋಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋ ದಶರಥೋ ರಾಮಮೇಹೀತಿ ಚಾಸಕ್ಯತ್ ।
ಆಹ್ವಯತ್ಯತಿಹರ್ಷೇಣ ಪ್ರೇಮಾಣ್ಣ ನಾಯಾತಿ ಲೀಲಯಾ ॥ 47 ॥

ಆನಯೇತಿ ಚ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಾಹ ಸಾ ಸಸ್ಮಿತಾ ಸುತಮ್ ।
ಧಾವತ್ಯಪಿ ನ ಶಕ್ನೋತಿ ಸ್ಪ್ರಷ್ಟುಂ ಯೋಗಿಮನೋಗತಿಮ್ ॥ 48 ॥

ಪ್ರಹಸನ್ ಸ್ವಯಮಾಯಾತಿ ಕರ್ದಮಾಜ್ಞಿತಪಾಣಿನಾ ।
ಕಿಂಚಿದ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕವಲಂ ಪುನರೇವ ಪಲಾಯತೇ ॥ 49 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಜನನೀ ತಸ್ಯ ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ಪ್ರಕುರ್ವತೀ ।

ವಾಯನಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಸಮಲಜ್ಞತ್ಯ ರಾಘವಮ್ || 50 ||

ಅಪೂಪಾನ್ ಮೋದಕಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಣಶಷ್ಕುಲಿಕಾಸ್ತಥಾ |
ಕರ್ಣಪೂರಾನ್ಮಚ್ಚ ವಿವಿಧಾನ್ ವರ್ಷವೃದ್ಧೌ ಚ ವಾಯನಮ್ || 51 ||

ಗೃಹಕೃತ್ಯಂ ತಯಾ ತ್ಯಕ್ತಂ ತಸ್ಯ ಚಾಪಲ್ಯಕಾರಣಾತ್ |
ಏಕದಾ ರಘುನಾಥೋಽಸೌ ಗತೋ ಮಾತರಮನ್ತಿಕೇ || 52 ||

ಭೋಜನಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಮಾತರ್ನ ಶ್ರುತಂ ಕಾರ್ಯಸಕ್ತಯಾ |
ತತಃ ಕ್ರೋಧೇನ ಭಾಣ್ಡಾನಿ ಲಗುಡೇನಾಹನತ್ತದಾ || 53 ||

ಶಿಷ್ಯಸ್ಥಂ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಗವ್ಯಂ ಚ ನವನೀತಕಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ದದೌ ರಾಮೋ ಭರತಾಯ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ || 54 ||

ಶತ್ರುಘ್ನಾಯ ದದೌ ಪಶ್ವಾದ್ಧಿ ದುಗ್ಧಂ ತಥೈವ ಚ |
ಸೂದೇನ ಕಥಿತೇ ಮಾತ್ರೇ ಹಾಸ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಧಾವತಿ || 55 ||

ಆಗತಾಂ ತಾಂ ವಿಲೋಕ್ಯಾಥ ತತಃ ಸರ್ವೈಃ ಪಲಾಯಿತಮ್ |
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಧಾವಮಾನಾಽಪಿ ಪ್ರಸ್ಥಲನ್ತೀ ಪದೇ ಪದೇ || 56 ||

ರಘುನಾಥಂ ಕರೇ ಧೃತ್ವಾ ಕಿಂಚಿನ್ನೋವಾಚ ಭಾಮಿನೀ |
ಬಾಲಭಾವಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮನ್ದಂ ಮನ್ದಂ ರುರೋದ ಹ || 57 ||

ತೇ ಸರ್ವೇ ಲಾಲಿತಾ ಮಾತ್ರಾ ಗಾಢಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಯತ್ನತಃ |
ಏವಮಾನಂದಸನ್ನೋಹಜಗದಾನಂದಕಾರಕಃ || 58 ||

ಮಾಯಾಬಾಲವಪುರ್ಧೃತ್ವಾ ರಮಯಾಮಾಸ ದಮ್ಪತೀ |
ಅಥ ಕಾಲೇನ ತೇ ಸರ್ವೇ ಕೌಮಾರಂ ಪ್ರತಿಪೇದಿರೇ || 59 ||

ಉಪನೀತಾ ವಸಿಷ್ಠೋನ ಸರ್ವವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಾಃ |
ಧನುರ್ವೇದೇ ಚ ನಿರತಾಃ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವೇದಿನಃ || 60 ||

ಬಭೂವುರ್ಜಗತಾಂ ನಾಥಾ ಲೀಲಯಾ ನರರೂಪಿಣಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತು ಸದಾ ರಾಮಮನುಗಚ್ಛತಿ ಸಾದರಮ್ || 61 ||

ಸೇವ್ಯಸೇವಕಭಾವೇನ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಭರತಂ ತಥಾ |
ರಾಮಶ್ವಾಪಧರೋ ನಿತ್ಯಂ ತೂಣೀಬಾಣಾನ್ವಿತಃ ಪ್ರಭುಃ || 62 ||

ಅಶ್ವಾರೂಢೋ ವನಂ ಯಾತಿ ಮೃಗಯಾಯೈ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಹತ್ವಾ ದುಷ್ಪ್ರಮೃಗಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಪಿತ್ರೇ ಸರ್ವಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 63 ||

ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಸುಸ್ನಾತಃ ಪಿತರಾವಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಪೌರಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕರೋತಿ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ || 64 ||

ಬನ್ದುಭಿಃ ಸಹಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಭಿರನ್ವಹಮ್ |
ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರರಹಸ್ಯಾನಿ ಶೃಣೋತಿ ವ್ಯಾಕರೋತಿ ಚ || 65 ||

ಏವಂ ಪರಾತ್ಮಾ ಮನುಜಾವತಾರೋ ಮನುಷ್ಯಲೋಕಾನನುಸ್ಮತ್ಯ ಸರ್ವಮ್ |
ಚಕ್ರೇಽವಿಕಾರೀ ಪರಿಣಾಮಹೀನೋ ವಿಚಾರ್ಯಮಾಣೇ ನ ಕರೋತಿ ಕಿಂಚಿತ್ || 66 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 3 ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಕದಾಚಿತ್ಕೌಶಿಕೋಽಭ್ಯಾಗಾದಯೋಧ್ಯಾಂ ಜ್ವಲನಪ್ರಭಃ |
ದ್ರಷ್ಟುಂ ರಾಮಂ ಪರಾತ್ಮಾನಂ ಜಾತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ್ವಮಾಯಯಾ || 1 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯಾಚರೇಣ ತು |
ವಸಿಷ್ಠೋನ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾವಿಧಿ || 2 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಮುನಿಂ ರಾಜಾ ಪ್ರಾಣಜ್ವಲಿರ್ಭಕ್ತಿನಮ್ರಧೀಃ |
ಕೃತಾರ್ಥೋಽಸ್ಮಿ ಮುನೀನ್ದ್ರಾಹಂ ತ್ವದಾಗಮನಕಾರಣಾತ್ || 3 ||

ತ್ವದ್ವಿಧಾ ಯದಗ್ರಹಮ್ ಯಾನ್ತಿ ತತ್ರೈವಾಯಾನ್ತಿ ಸಮ್ಪದಃ |
ಯದರ್ಥಮಾಗತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ಸತ್ಯಂ ಕರೋಮಿ ತತ್ || 4 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಪಿ ತಂ ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹೀಪತಿಮ್ |
ಅಹಂ ಪರ್ವಣಿ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಷ್ಟುಂ ಸುರಾನ್ ಪಿತ್ರಾನ್ || 5 ||

ಯದಾರಭೇ ತದಾ ದೈತ್ಯಾ ವಿಘ್ನಂ ಕುರ್ವಂತಿ ನಿತ್ಯಶಃ |
ಮಾರೀಚಶ್ಚ ಸುಬಾಹುಶ್ಚಾಪರೇ ಚಾನುಚರಾಸ್ತಯೋಃ || 6 ||

ಅತಸ್ತಯೋರ್ವಧಾರ್ಥಾಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ರಾಮಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತವ ಶ್ರೇಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 7 ||

ವಸಿಷ್ಠೋನ ಸಹಾಮನ್ತ್ರೈ ದೀಯತಾಂ ಯದಿ ರೋಚತೇ |
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಗುರುಮೇಕಾನ್ತೇ ರಾಜಾ ಚಿಂತಾಪರಾಯಣಃ || 8 ||

ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ಗುರೋ ರಾಮಂ ತ್ಯಕ್ತಂ ನೋತ್ಸಹತೇ ಮನಃ |
ಬಹುವರ್ಷಸಹಸ್ರಾನ್ತೇ ಕಷ್ಟೇನೋತ್ಪಾದಿತಾಃ ಸುತಾಃ || 9 ||

ಚತ್ವಾರೋಽಮರತುಲ್ಯಾಸ್ತೇ ತೇಷಾಂ ರಾಮೋಽತಿವಲ್ಲಭಃ |
ರಾಮಸ್ತ್ವಿತೋ ಗಚ್ಛತಿ ಚೇನ್ನ ಜೀವಾಮಿ ಕಥಿಷ್ಯನ || 10 ||

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತೋ ಯದಿ ಮುನಿಃ ಶಾಪಂ ದಾಸ್ಯತ್ಯಸಂಶಯಃ |
ಕಥಂ ಶ್ರೇಯೋ ಭವೇನ್ಮಹ್ಯಮಸತ್ಯಂ ಚಾಪಿ ನ ಸ್ಪೃಶೇತ್ || 11 ||

ವಸಿಷ್ಠ ಉವಾಚ

ಶೃಣು ರಾಜನ್ ದೇವಗುಹ್ಯಂ ಗೋಪನೀಯಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |
ರಾಮೋ ನ ಮಾನುಷೋ ಜಾತಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ || 12 ||

ಭೂಮೇರ್ಭಾರಾವತಾರಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಪುರಾ |
ಸ ಏವ ಜಾತೋ ಭವನೇ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಂ ತವಾನಘ || 13 ||

ತ್ವಂ ತು ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪೂರ್ವಂ ಕಶ್ಯಪೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸುತಃ |
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚಾದಿತಿರ್ದೇವಮಾತಾ ಪೂರ್ವಂ ಯಶಸ್ವಿನೀ || 14 ||

ಭವನ್ತಾ ತಪ ಉಗ್ರಂ ವೈ ತೇಪಾಥೇ ಬಹುವತ್ಸರಮ್ |
ಅಗ್ರಾಮ್ಯವಿಷಯೌ ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾಧ್ಯಾನೈಕತತ್ಪರೌ |
ತದಾ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭಗವಾನ್ ವರದೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ || 15 ||

ವೃಣೀಷ್ವ ವರಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ತ್ವಂ ಮೇ ಪುತ್ರೋ ಭವಾಮಲ |
ಇತಿ ತ್ವಯಾ ಯಾಚಿತೋಽಸೌ ಭಗವಾನ್ ಭೂತಭಾವನಃ || 16 ||

ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽದ್ಯ ಪುತ್ರಸ್ತೇ ಜಾತೋ ರಾಮಃ ಸ ಏವ ಹಿ |
ಶೇಷಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಜನ್ ರಾಮಮೇವಾನವಪದ್ಯತ || 17 ||

ಜಾತೌ ಭರತಶತ್ರುಘ್ನೌ ಶಙ್ಖಚಕ್ರೇ ಗದಾಭೃತಃ |
ಯೋಗಮಾಯಾಽಪಿ ಸೀತೇತಿ ಜಾತಾ ಜನಕನಂದಿನೀ || 18 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಪಿ ರಾಮಾಯ ತಾಂ ಯೋಜಯಿತುಮಾಗತಃ |
ಏತದ್ಗುಹ್ಯತಮಂ ರಾಜನ್ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಕದಾಚನ || 19 ||

ಅತಃ ಪ್ರೀತೇನ ಮನಸಾ ಪೂಜಯಿತ್ವಾಽಥ ಕೌಶಿಕಮ್ |
ಪ್ರೇಷಯಸ್ವ ರಮಾನಾಥಂ ರಾಘವಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 20 ||

ವಸಿಷ್ಠೋನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ |
ಕೃತಕೃತ್ಯಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಮೇನೇ ಪ್ರಮುದಿತಾನ್ತರಃ || 21 ||

ಆಹೂಯ ರಾಮರಾಮೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಚ ಸಾದರಮ್ |
ಆಲಿಂಗ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯವಘ್ರಾಯ ಕೌಶಿಕಾಯ ಸಮರ್ಪಯತ್ || 22 ||

ತತೋಽತಿಹೃಷ್ಣೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ಆಶೀರ್ಭಿರಭಿನಂದ್ಯಾಥ ಆಗತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಚಾಪತೂಣೀರಬಾಣಖಡ್ಗಧರೌ ಯಯೌ || 23 ||

ಕಿಂಚಿದ್ಧೇಶಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ರಾಮಮಾಹೂಯ ಭಕ್ತಿತಃ |
ದದೌ ಬಲಾಂ ಚಾತಿಬಲಾಂ ವಿದ್ಯೇ ದ್ವೇ ದೇವನಿರ್ಮಿತೇ || 24 ||

|| 25 ||

ಯಯೋರ್ಗ್ರಹಣಮಾಶ್ರೇಣ ಕ್ಷುತಾಕ್ಷಮಾದಿ ನ ಜಾಯತೇ
ತತ ಉತ್ತೀರ್ಯ ಗಜಾಂಗ ತೇ ತಾಟಕಾವನಮಾಗಮನ್ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತದಾ ಪ್ರಾಹ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಮ್ || 26 ||

ಅತ್ರಾಸ್ತಿ ತಾಟಕಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ |
ಬಾಧತೇ ಲೋಕಮಖಿಲಂ ಜಹಿ ತಾಮವಿಚಾರಯನ್ || 27 ||

ತಥೇತಿ ಧನುರಾದಾಯ ಸಗುಣಂ ರಘುನಂದನಃ |
ಟಜ್ಜಾರಮಕರೋತ್ತೇನ ಶಬ್ದೇನಾಪೂರಯದ್ವನಮ್ || 28 ||

ತಚ್ಚುತ್ವಾಽಸಹಮಾನಾ ಸಾ ತಾಟಕಾ ಘೋರರೂಪಿಣೀ |
ಕ್ರೋಧಸಮೂರ್ಚಿರ್ಭತಾ ರಾಮಮಭಿದುದ್ರಾವ ಮೇಘವತ್ || 29 ||

ತಾಮೇಕೇನ ಶರೇಣಾಶು ತಾಡಯಾಮಾಸ ವಕ್ಷಸಿ |
ಪಪಾತ ವಿಪಿನೇ ಘೋರಾ ವಮನ್ತೀ ರುಧಿರಂ ಬಹು || 30 ||

ತತೋಽತಿಸುಂದರೀ ಯಕ್ಷೀ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ ।
ಶಾಪಾತ್ಪಿಶಾಚತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಮುಕ್ತಾ ರಾಮಪ್ರಸಾದತಃ ॥ 31 ॥

॥ ॥ 32 ॥ ॥

ನತ್ವಾ ರಾಮಂ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಗತಾ ರಾಮಾಜ್ಞಯಾ ದಿವಮ್

ತತೋಽತಿಹೃಷ್ಣಃ ಪರಿರಭ್ಯ ರಾಮಮ್
ಮೂರ್ಧನ್ಯವಘ್ರಾಯ ವಿಚಿನ್ತ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ।
ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಜಾಲಂ ಸರಹಸ್ಯಮನ್ತ್ರಮ್
ಪ್ರೀತ್ಯಾಭಿರಾಮಾಯ ದದೌ ಮುನೀಂದ್ರಃ ॥ 33 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 4 ॥

॥ ಪಚ್ಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತತ್ರ ಕಾಮಾಶ್ರಮೇ ರಮ್ಯೇ ಕಾನನೇ ಮುನಿಸಂಘಲೇ ।
ಉಷಿತಾಃ ರಜನೀಮೇಕಾಂ ಪ್ರಭಾತೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧತಾಃ ಶನ್ಯಃ ॥ ೧ ॥

ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಂ ಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಿದ್ಧಚಾರಣಸೇವಿತಮ್ ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಸನ್ನಿಷ್ಟ್ವಾ ಮುನಯಸ್ತನ್ನಿವಾಸಿನಃ ॥ ೨ ॥

ಪೂಜಾಂ ಚ ಮಹತೀಂ ಚಕ್ರಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರ್ದ್ರುತಮ್ ।
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಕೌಶಿಕಂ ಪ್ರಾಹ ಮುನೇ ದೀಕ್ಷಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯತಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ದರ್ಶಯಸ್ವ ಮಹಾಭಾಗ ಕುತಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮೌ ।
ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಯುಷ್ಮಮಾರೇಭೇ ಮುನಿಭಿಃ ಸಹ ॥ ೪ ॥

ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ದದೃಶಾತೇ ತೌ ರಾಕ್ಷಸೌ ಕಾಮರೂಪಿಣೌ ।
ಮಾರೀಚಶ್ಚ ಸುಬಾಹುಶ್ಚ ವರ್ಷಂತಾ ರುಧಿರಾಸ್ಥಿನೀ ॥ ೫ ॥

ರಾಮೋಽಪಿ ಧನುರಾದಾಯ ದ್ವೌ ಬಾಣೌ ಸನ್ನದ್ಧೇ ಸುಧೀಃ ।
ಆಕರ್ಣಾಂತಂ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ವಿಸಸರ್ಜ ತಯೋಃ ಪೃಥಕ್ ॥ ೬ ॥

ತಯೋರೇಕಸ್ತು ಮಾರೀಚಂ ಭ್ರಾಮಯಿಷ್ಯತಯೋಜನಮ್ ।
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಜಲಧೌ ತದದ್ಭುತಮಿವಾಭವತ್ ॥ ೭ ॥

ದ್ವಿತೀಯೋಽಗ್ನಿಮಯೋ ಬಾಣಃ ಸುಬಾಹುಮಜಯತ್ಕೃಣಾತ್ ।
ಅಪರೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಶು ಹತಾಸ್ತದನುಯಾಯಿನಃ ॥ ೮ ॥

ಪುಷ್ಪಾಘ್ರಾಕಿರನ್ ದೇವಾ ರಾಘವಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ದೇವದುನ್ದುಭಯೋ ನೇದುಸ್ತುಷ್ಪವುಃ ಸಿದ್ಧಚಾರಣಾಃ ॥ ೯ ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತು ಸಮೂಜ್ಯ ಪೂಜಾರ್ಹಂ ರಘುನಂದನಮ್ ।
ಅಜ್ಞೇ ನಿವೇಶ್ಯ ಚಾಲಿಜ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಬಾಷ್ಪಾಕುಲೇಕ್ಷಣಃ ॥ 10 ॥

ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ರಾಮಂ ಪಕ್ಷಫಲಾದಿಭಿಃ ।
ಪುರಾಣವಾಕ್ಯೈರ್ಮಧುರೈರ್ನಿನಾಯ ದಿವಸತ್ರಯಮ್ ॥ 11 ॥

ಚತುರ್ಥೇಽಹನಿ ಸಮಾಪ್ತೇ ಕೌಶಿಕೋ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ।
ರಾಮ ರಾಮ ಮಹಾಯಜ್ಞಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ವಯಮ್ ॥ 12 ॥

ವಿದೇಹರಾಜನಗರೇ ಜನಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ತತ್ರ ಮಾಹೇಶ್ವರಂ ಚಾಪಮಸ್ತಿ ನ್ಯಸ್ತಂ ಪಿನಾಕಿನಾ ॥ 13 ॥

ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಪೂಜ್ಯಸೇ ಜನಕೇನ ಚ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಭಿಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಯಯೌ ಗಜಾಂಗಸಮೀಪಗಮ್ ॥ 14 ॥

ಗೌತಮಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯತ್ರಾಹಲ್ಯಾಽಽಸ್ಥಿತಾ ತಪಃ ।
ದಿವ್ಯಪುಷ್ಪಫಲೋಪೇತಪಾದಪೈಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಮ್ ॥ 15 ॥

ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಣೈರ್ಹೀನಂ ನಾನಾಜನ್ತುವಿವರ್ಜಿತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವೋಷ್ಣವಾಚ ಮುನಿಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ॥ 16 ॥

ಕಸ್ಯೈತದಾಶ್ರಮಪದಂ ಭಾತಿ ಭಾಸ್ವಚ್ಛುಭಂ ಮಹತ್ ।
ಪತ್ರಪುಷ್ಪಫಲೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಜನ್ತುಭಿಃ ಪರಿವರ್ಜಿತಮ್ ॥ 17 ॥

॥ 18 ॥

ಆಹ್ಲಾದಯತಿ ಮೇ ಚೇತೋ ಭಗವನ್ ಬ್ರೂಹಿ ತತ್ತ್ವತಃ

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಉವಾಚ

ಶೃಣು ರಾಮ ಪುರಾ ವೃತ್ತಂ ಗೌತಮೋ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಃ ।
ಸರ್ವಧರ್ಮಭೃತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತಪಸಾರಾಧಯನ್ ಹರಿಮ್ ॥ 19 ॥

ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದದೌ ಕನ್ಯಾಮಹಲ್ಯಾಂ ಲೋಕಸುಂದರೀಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ಸಂತುಷ್ಟಃ ಶುಶ್ರೂಷಣಪರಾಯಣಾಮ್ ॥ 20 ॥

ತಯಾ ಸಾರ್ಥಮಿಹಾವಾತ್ಸೀದ್ಗೌತಮಸ್ತಪತಾಂ ವರಃ |
ಶಕ್ರಸ್ತು ತಾಂ ಧರ್ಷಯಿತುಮನ್ತರಂ ಪ್ರೇಪ್ಸುರನ್ವಹಮ್ || 21 ||

ಕದಾಚಿನ್ಮನಿವೇಷೇಣ ಗೌತಮೇ ನಿರ್ಗತೇ ಗೃಹಾತ್ |
ಧರ್ಷಯಿತ್ವಾಽಥ ನಿರಗಾತ್ತ್ವರಿತಂ ಮುನಿರಪ್ಯಗಾತ್ || 22 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಾನ್ತಂ ಸ್ವರೂಪೇಣ ಮುನಿಃ ಪರಮಕೋಪನಃ |
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕಸ್ತ್ವಂ ದುಷ್ಟಾತ್ಮನ್ ಮಮ ರೂಪಧರೋಽಧಮಃ || 23 ||

ಸತ್ಯಂ ಬ್ರೂಹಿ ನ ಚೇದ್ಭಸ್ಮ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಸೋಽಬ್ರವೀದ್ಧೇವರಾಜೋಽಹಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ಕಾಮಕಿಚ್ಛರಮ್ || 24 ||

ಕೃತಂ ಜುಗುಪ್ಸಿತಂ ಕರ್ಮ ಮಯಾ ಕುತ್ಸಿತಚೇತಸಾ |
ಗೌತಮಃ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಶಶಾಪ ದಿವಿಜಾಧಿಪಮ್ || 25 ||

ಯೋನಿಲಮ್ಪಟ ದುಷ್ಟಾತ್ಮನ್ ಸಹಸ್ರಭಗವಾನ್ ಭವ |
ಶಪ್ತಾ ತಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸ್ವಾಶ್ರಮಂ ದ್ರುತಮ್ || 26 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಹಲ್ಯಾಂ ವೇಪಮಾನಾಂ ಪ್ರಾಂಜಲಿಂ ಗೌತಮೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ದುಷ್ಟೇ ತ್ವಂ ತಿಷ್ಠ ದುರ್ವೃತ್ತೇ ಶಿಲಾಯಾಮಾಶ್ರಮೇ ಮಮ || 27 ||

ನಿರಾಹಾರಾ ದಿವಾರಾತ್ರಂ ತಪಃ ಪರಮಮಾಸ್ಥಿತಾ |
ಆತಪಾನಿಲವರ್ಷಾದಿಸಹಿಷ್ಣುಃ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ || 28 ||

ಧ್ಯಾಯಂತೀ ರಾಮಮೇಕಾಗ್ರಮನಸಾ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ |
ನಾನಾಜನ್ತುವಿಹೀನೋಽಯಮಾಶ್ರಮೋ ಮೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 29 ||

ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇಷು ಹೃನೇಕೇಷು ಗತೇಷು ಚ |
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಗಮಿಷ್ಯತಿ ಸಾನುಜಃ || 30 ||

ಯದಾ ತ್ವದಾಶ್ರಯಶಿಲಾಂ ಪಾದಾಭ್ಯಾಮಾಕ್ರಮಿಷ್ಯತಿ |
ತದೈವ ಧೂತಪಾಪಾ ತ್ವಂ ರಾಮಂ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ || 31 ||

ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಸ್ತುತಾನ್ ಶಾಪಾದ್ವಿಮೋಕ್ಷಯೇ |
ಪೂರ್ವವನ್ಮಮ ಶುಶ್ರೂಷಾಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ಯಥಾಸುಖಮ್ || 32 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಗೌತಮಃ ಪ್ರಾಗಾದ್ಧಿಮವನ್ತಂ ನಗೋತ್ತಮಮ್ |
ತದಾದ್ಯಹಲ್ಯಾ ಭೂತಾನಾಮದೃಶ್ಯಾ ಸ್ವಾಶ್ರಮೇ ಶುಭೇ || 33 ||

ತವ ಪಾದರಜಃಸ್ಪರ್ಶಂ ಕಾಂಕ್ಷ್ಯತೇ ಪವನಾಶನಾ |
ಆಸ್ತೇಽದ್ಯಾಪಿ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ತಪೋ ದುಷ್ಕರಮಾಸ್ಥಿತಾ || 34 ||

ಪಾವಯಸ್ವ ಮುನೇರ್ಭಾರ್ಯಾಮಹಲ್ಯಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸುತಾಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಘವಂ ಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮುನಿಪುಂಗವಃ || 35 ||

ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಚಾಹಲ್ಯಾಮುಗ್ರೇಣ ತಪಸಾ ಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ರಾಮಃ ಶಿಲಾಂ ಪದಾ ಸ್ಪೃಷ್ವಾಷ್ವ ತಾಂ ಚಾಪಶ್ಯತ್ತಪೋಧನಾಮ್ || 36 ||

ನನಾಮ ರಾಘವೋಽಹಲ್ಯಾಂ ರಾಮೋಽಹಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ |
ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸಸಮ್ || 37 ||

ಚತುರ್ಭುಜಂ ಶಬ್ಧಚಕ್ರಗದಾಪಚ್ಚಜಧಾರಿಣಮ್ |
ಧನುರ್ಬಾಣಧರಂ ರಾಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಮ್ || 38 ||

ಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರಂ ಪದ್ಮನೇತ್ರಂ ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಜಿತವಕ್ಷಸಮ್ |
ನೀಲಮಾಣಿಕ್ಯಸಂಜಾಕೃತಂ ದ್ಯೋತಯನ್ತಂ ದಿಶೋ ದಶ || 39 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ರಮಾನಾಥಂ ಹರ್ಷವಿಸ್ಫಾರಿತೇಕ್ಷಣಾ |
ಗೌತಮಸ್ಯ ವಚಃ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಂ ವರಮ್ || 40 ||

ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ವಿಧಿವದ್ರಾಮಮರ್ಘ್ಯಾದಿಭಿರನಿನ್ನಿತಾ |
ಹರ್ಷಾಶ್ರುಜಲನೇತ್ರಾಂತಾ ದಂಡವತ್ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಸಾ || 41 ||

ಉತ್ಥಾಯ ಚ ಪುನರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ |
ಪುಲಕಾಂಕಿತಸರ್ವಾಂಗಾ ಗಿರಾ ಗದಗದಯೈಡತ || 42 ||

ಅಹಲೋವಾಚ

ಅಹೋ ಕೃತಾರ್ಥಾಸ್ತಿ ಜಗನ್ನಿವಾಸ ತೇ
ಪಾದಾಬ್ಜಸಂಲಗ್ನರಜಃಕಣಾದಹಮ್ ।
ಸ್ಪೃಶಾಮಿ ಯತ್ಪದ್ಮಜಶಙ್ಕರಾದಿಭಿರ್
ವಿಮೃಗ್ಯತೇ ರನ್ನಿತಮಾನಸೈಃ ಸದಾ ॥ 43 ॥

ಅಹೋ ವಿಚಿತ್ರಂ ತವ ರಾಮ ಚೇಷ್ಟಿತಮ್
ಮನುಷ್ಯಭಾವೇನ ವಿಮೋಹಿತಂ ಜಗತ್ ।
ಚಲಸ್ಯಜಸ್ರಂ ಚರಣಾದಿವರ್ಜಿತಃ
ಸಮ್ಪೂರ್ಣ ಆನಂದಮಯೋಽತಿಮಾಯಿಕಃ ॥ 44 ॥

ಯತ್ಪಾದಪಙ್ಕಜಪರಾಗಪವಿತ್ರಗಾತ್ರಾ
ಭಾಗೀರಥೀ ಭವವಿರಿಂಚಿಮುಖಾನ್ ಪುನಾತಿ ।
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಏವ ಮಮ ದೃಗ್ವಿಷಯೋ ಯದಾಸ್ತೇ
ಕಿಂ ವರ್ಣ್ಯತೇ ಮಮ ಪುರಾಕೃತಭಾಗಧೇಯಮ್ ॥ 45 ॥

ಮರ್ತ್ಯಾವತಾರೇ ಮನುಜಾಕೃತಿಂ ಹರಿಮ್
ರಾಮಾಭಿಧೇಯಂ ರಮಣೀಯದೇಹಿನಮ್ ।
ಧನುರ್ಧರಂ ಪದ್ಮವಿಶಾಲಲೋಚನಮ್
ಭಜಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ನ ಪರಾನ್ ಭಜಿಷ್ಯೇ ॥ 46 ॥

ಯತ್ಪಾದಪಙ್ಕಜರಜಃ ಶ್ರುತಿಭಿರ್ವಿಮೃಗ್ಯಮ್
ಯನ್ನಾಭಿಪಙ್ಕಜಭವಃ ಕಮಲಾಸನಶ್ಚ ।
ಯನ್ನಾಮಸಾರರಸಿಕೋ ಭಗವಾನ್ ಪುರಾರಿಃ
ತಂ ರಾಮಚಂದ್ರಮನಿಶಂ ಹೃದಿ ಭಾವಯಾಮಿ ॥ 47 ॥

ಯಸ್ಯಾವತಾರಚರಿತಾನಿ ವಿರಿಂಚಿಲೋಕೇ
ಗಾಯಂತಿ ನಾರದಮುಖಾ ಭವಪದ್ಮಜಾದ್ಯಾಃ ।
ಆನಂದಜಾಶ್ರುಪರಿಷಿಕ್ತಕುಚಾಗ್ರಸೀಮಾ
ವಾಗೀಶ್ವರೀ ಚ ತಮಹಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ 48 ॥

ಸೋಽಯಂ ಪರಾತ್ಮಾ ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣ

ಏಕಃ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿರನಂತ ಆದ್ಯಃ ।
ಮಾಯಾತನುಂ ಲೋಕವಿಮೋಹನೀಯಾಮ್
ಧತ್ತೇ ಪರಾನುಗ್ರಹ ಏಷ ರಾಮಃ ॥ 49 ॥

ಅಯಂ ಹಿ ವಿಶ್ವೋದ್ಭವಸಂಯಮಾನಾಮ್
ಏಕಃ ಸ್ವಮಾಯಾಗುಣಬಿಮ್ಬಿತೋ ಯಃ ।
ವಿರಿಂಚಿವಿಷ್ಣೋಶ್ವರನಾಮಭೇದಾನ್
ಧತ್ತೇ ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮಾ ॥ 50 ॥

ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ರಾಮ ತವಾಜ್ಞೈಪಜ್ಞಜಮ್
ಶ್ರಿಯಾ ಧೃತಂ ವಕ್ಷಸಿ ಲಾಲಿತಂ ಪ್ರಿಯಾತ್ ।
ಆಕ್ರಾಂತಮೇಕೇನ ಜಗತ್ತ್ರಯಂ ಪುರಾ
ಧ್ಯೇಯಂ ಮುನೀಂದ್ರೈರಭಿಮಾನವರ್ಜಿತೈಃ ॥ 51 ॥

ಜಗತಾಮಾದಿಭೂತಸ್ತ್ವಂ ಜಗತ್ತ್ವಂ ಜಗದಾಶ್ರಯಃ ।
ಸರ್ವಭೂತೇಷ್ವಸಂಯುಕ್ತ ಏಕೋ ಭಾತಿ ಭವಾನ್ ಪರಃ ॥ 52 ॥

ಓಜ್ವಾರವಾಚ್ಯಸ್ತ್ವಂ ರಾಮ ವಾಚಾಮವಿಷಯಃ ಪುಮಾನ್ ।
ವಾಚ್ಯವಾಚಕಭೇದೇನ ಭವಾನೇವ ಜಗನ್ಮಯಃ ॥ 53 ॥

ಕಾರ್ಯಕಾರಣಕರ್ತೃತ್ವಫಲಸಾಧನಭೇದತಃ ।
ಏಕೋ ವಿಭಾಸಿ ರಾಮ ತ್ವಂ ಮಾಯಯಾ ಬಹುರೂಪಯಾ ॥ 54 ॥

ತ್ವನ್ಮಾಯಾಮೋಹಿತಧಿಯಸ್ತ್ವಾಂ ನ ಜಾನಂತಿ ತತ್ತ್ವತಃ ।
ಮಾನುಷಂ ತ್ವಾಽಭಿಮನ್ಯಂತೇ ಮಾಯಿನಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ ॥ 55 ॥

ಆಕಾಶವತ್ತ್ವಂ ಸರ್ವತ್ರ ಬಹಿರಂತರ್ಗತೋಽಮಲಃ ।
ಅಸಂಖ್ಯೋ ಹ್ಯಚಲೋ ನಿತ್ಯಃ ಶುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧಃ ಸದವ್ಯಯಃ ॥ 56 ॥

ಯೋಷಿನೂಥಾಹಮಜ್ಞಾ ತೇ ತತ್ತ್ವಂ ಜಾನೇ ಕಥಂ ವಿಭೋ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತೇ ಶತಶೋ ರಾಮ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾಮನನ್ಯಧೀಃ ॥ 57 ॥

ದೇವ ಮೇ ಯತ್ರ ಕುತ್ರಾಪಿ ಸ್ಥಿತಾಯಾ ಅಪಿ ಸರ್ವದಾ ।
ತ್ವತ್ಪಾದಕಮಲೇ ಸಕ್ತಾ ಭಕ್ತಿರೇವ ಸದಾಸ್ತು ಮೇ ॥ 58 ॥

ನಮಸ್ತೇ ಪುರುಷಾಧ್ಯಕ್ಷ ನಮಸ್ತೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ।
ನಮಸ್ತೇಽಸ್ತು ಹೃಷೀಕೇಶ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಽಸ್ತುತೇ ॥ 59 ॥

ಭವಭಯಹರಮೇಕಂ ಭಾನುಕೋಟಿಪ್ರಕಾಶಮ್
ಕರಧೃತಶರಚಾಪಂ ಕಾಲಮೇಘಾವಭಾಸಮ್ ।
ಕನಕರುಚಿರವಸ್ತ್ರಂ ರತ್ನವತ್ಕುಣ್ಡಲಾಢ್ಯಮ್
ಕಮಲವಿಶದನೇತ್ರಂ ಸಾನುಜಂ ರಾಮಮೀಡೇ ॥ 60 ॥

ಸ್ತುತೆಷ್ಟ್ರವಂ ಪುರುಷಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ರಾಘವಂ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯಾಽಽಶು ಸಾಽನುಜ್ಞಾತಾ ಯಯೌ ಪತಿಮ್ ॥ 61 ॥

ಅಹಲ್ಯಯಾ ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ ।
ಸ ಮುಚ್ಯತೇಽಖಿಲೈಃ ಪಾಪೈಃ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಗಚ್ಛತಿ ॥ 62 ॥

ಪುತ್ರಾದ್ಯರ್ಥೇ ಪಠೇದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಾಮಂ ಹೃದಿ ನಿಧಾಯ ಚ ।
ಸಂವತ್ಸರೇಣ ಲಭತೇ ವನ್ದ್ಯಾ ಅಪಿ ಸುಪುತ್ರಕಮ್ ॥ 63 ॥

ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರಸಾದತಃ ॥ 64 ॥

ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನೋ ಗುರುತಲ್ಪಗೋಽಪಿ ಪುರುಷಃ ಸ್ತೇಯೀ ಸುರಾಪೋಽಪಿ ವಾ
ಮಾತೃಭ್ರಾತೃವಿಹಿಂಸಕೋಽಪಿ ಸತತಂ ಭೋಗೈಕಬದ್ಧಾತುರಃ ।
ನಿತ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಜಪನ್ ರಘುಪತಿಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಹೃದಿಸ್ಥಂ ಸ್ಮರನ್
ಧ್ಯಾಯನ್ಮುಕ್ತಿಮುಪೈತಿ ಕಿಂ ಪುನರಸೌ ಸ್ವಾಚಾರಯುಕ್ತೋ ನರಃ ॥ 65 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ
ಅಹಲೋದ್ಧರಣಂ ನಾಮ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 5 ॥

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಥ ತಂ ಪ್ರಾಹ ರಾಘವಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಗಚ್ಛಾಮೋ ವತ್ಸ ಮಿಥಿಲಾಂ ಜನಕೇನಾಭಿಪಾಲಿತಾಮ್ ॥₁॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತುವರಂ ಪಶ್ಚಾದಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಂತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಗಜಾಗ್ನಮುತ್ತರ್ತುಂ ಸಹರಾಘವಃ ।
ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ನಾವಿಕೇನ ನಿಷಿದ್ಧೋ ರಘುನಂದನಃ ॥₂॥

ನಾವಿಕ ಉವಾಚ

ಕ್ಷಾಲಯಾಮಿ ತವ ಪಾದಪङ್ಕಜಮ್
ನಾಥ ದಾರುದೃಷದೋಃ ಕಿಮನ್ತರಮ್ ।
ಮಾನುಷೀಕರಣಚೂರ್ಣಮಸ್ತಿ ತೇ
ಪಾದಯೋರಿತಿ ಕಥಾ ಪ್ರಥೀಯಸೀ ॥₃॥

ಪಾದಾಮ್ಬುಜಂ ತೇ ವಿಮಲಂ ಹಿ ಕೃತ್ವಾ
ಪಶ್ಚಾತ್ಪರಂ ತೀರಮಹಂ ನಯಾಮಿ ।
ನೋ ಚೇತ್ತರೀ ಸದ್ಯುವತೀ ಮಲೇನ
ಸ್ಯಾಚ್ಚೇದ್ವಿಭೋ ವಿದ್ಧಿ ಕುಟುಂಬಹಾನಿಃ ॥₄॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕ್ಷಾಲಿತೌ ಪಾದೌ ಪರಂ ತೀರಂ ತತೋ ಗತಾಃ ।
ಕೌಶಿಕೋ ರಘುನಾಥೇನ ಸಹಿತೋ ಮಿಥಿಲಾಂ ಯಯೌ ॥₅॥

ವಿದೇಹಸ್ಯ ಪುರಂ ಪ್ರಾತರೃಷಿವಾಟಂ ಸಮಾವಿಶತ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕೌಶಿಕಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಜನಕೋಽತಿಮುದಾನ್ವಿತಃ ॥₆॥

ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಜ್ಜಿಹ್ಯ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಯಯೌ ।
ದಂಡವತ್ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಥ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಕೌಶಿಕಮ್ ॥₇॥

ಪಪ್ರಚ್ಛ ರಾಘವೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಯುತೌ ।

ದೋತಯನ್ತಾ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯಾವಿವಾಪರೌ || 8 ||

ಕಸ್ಯೈತೌ ನರಶಾರ್ದೂಲೌ ಪುತ್ರೌ ದೇವಸುತೋಪಮೌ |
ಮನಃಪ್ರೀತಿಕರೌ ಮೇಽದ್ಯ ನರನಾರಾಯಣಾವಿವ || 9 ||

ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮುನಿಃ ಪ್ರೀತೋ ಹರ್ಷಯನ್ ಜನಕಂ ತದಾ |
ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯೈತೌ ಭ್ರಾತರೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 10 ||

ಮಖಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ಮಯಾಽಽನೀತೌ ಪಿತುಃ ಪುರಾತ್ |
ಆಗಚ್ಛನ್ ರಾಘವೋ ಮಾರ್ಗೇ ತಾಟಕಾಂ ವಿಶ್ವಘಾತಿನೀಮ್ || 11 ||

ಶರೇಣೈಕೇನ ಹತವಾನ್ನೋದಿತೋ ಮೇಽತಿವಿಕ್ರಮಃ |
ತತೋ ಮಮಾಶ್ರಮಂ ಗತ್ವಾ ಮಮ ಯಜ್ಞವಿಹಿಂಸಕಾನ್ || 12 ||

ಸುಬಾಹುಪ್ರಮುಖಾನ್ ಹತ್ವಾ ಮಾರೀಚಂ ಸಾಗರೇಽಕ್ಷಿಪತ್ |
ತತೋ ಗಜಾಙ್ಗತಟೇ ಪುಣ್ಯೇ ಗೌತಮಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಶುಭಮ್ || 13 ||

ಗತ್ವಾ ತತ್ರ ಶಿಲಾರೂಪಾ ಗೌತಮಸ್ಯ ವಧೂಃ ಸ್ಥಿತಾ |
ಪಾದಪಚ್ಚಜಸಂಸ್ಪರ್ಶಾತ್ಕೃತಾ ಮಾನುಷರೂಪಿಣೀ || 14 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಹಲ್ಯಾಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ತಯಾ ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಪೂಜಿತಃ |
ಇದಾನೀಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಸ್ತೇ ಗೃಹೇ ಮಾಹೇಶ್ವರಂ ಧನುಃ || 15 ||

ಪೂಜಿತಂ ರಾಜಭಿಃ ಸರ್ವೈರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾಮಿತ್ಯನುಶುಶ್ರುವೇ |
ಅತೋ ದರ್ಶಯ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಶೈವಂ ಚಾಪಮನುತ್ತಮಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಯೋಧ್ಯಾಂ ಜಿಗಮಿಷುಃ ಪಿತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ || 16 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಮುನಿನಾ ರಾಜಾ ಪೂಜಾರ್ಹಾವಿತಿ ಪೂಜಯಾ |
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ವಿಧಿದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ |
ತತಃ ಸಮ್ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಮನ್ತ್ರಿಣಂ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತರಮ್ || 17 ||

ಜನಕ ಉವಾಚ

ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ವಿಶ್ವೇಶಚಾಪಂ ರಾಮಾಯ ದರ್ಶಯ || 18 ||

ತತೋ ಗತೇ ಮನ್ತ್ರಿವರೇ ರಾಜಾ ಕೌಶಿಕಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯದಿ ರಾಮೋ ಧನುರ್ಧೃತ್ವಾ ಕೋಟ್ಯಾಮಾರೋಪಯೇದ್ಗುಣಮ್ || 19 ||

ತದಾ ಮಯಾಽಽತ್ಮಜಾ ಸೀತಾ ದೀಯತೇ ರಾಘವಾಯ ಹಿ |
ತಥೇತಿ ಕೌಶಿಕೋಽಪ್ಯಾಹ ರಾಮಂ ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಸ್ಮಿತಮ್ || 20 ||

ಶೀಘ್ರಂ ದರ್ಶಯ ಚಾಪಾಗ್ರ್ಯಂ ರಾಮಾಯಾಮಿತತೇಜಸೇ |
ಏವಂ ಬ್ರುವತಿ ಮೌನೀಶೇ ಆಗತಾಶ್ಚಾಪವಾಹಕಾಃ || 21 ||

ಚಾಪಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಬಲಿನಃ ಪಿಶ್ಚಾಸಾಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಾಕಾಃ |
ಘಣ್ಣಾಶತಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಮಣಿವಜ್ರಾದಿಭೂಷಿತಮ್ || 22 ||

ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ರಾಮಾಯ ಮನ್ತ್ರಿ ಮನ್ತ್ರಯತಾಂ ವರಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಬದ್ಧಾಽಪರಿಕರಂ ದೃಢಮ್ || 23 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಾಮಹಸ್ತೇನ ಲೀಲಯಾ ತೋಲಯನ್ ಧನುಃ |
ಆರೋಪಯಾಮಾಸ ಗುಣಂ ಪಶ್ಯತ್ಸಖಿಲರಾಜಸು || 24 ||

ಈಷದಾಕರ್ಷಯಾಮಾಸ ಪಾಣಿನಾ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಸಃ |
ಬಭೃಜ್ಜಾಖಿಲಹೃತ್ಸಾರೋ ದಿಶಃ ಶಬ್ದೇನ ಪೂರಯನ್ || 25 ||

ದಿಶಶ್ಚ ವಿದಿಶಶ್ಚೈವ ಸ್ವರ್ಗಂ ಮರ್ತ್ಯಂ ರಸಾತಲಮ್ |
ತದದ್ಭುತಮಭೂತ್ತತ್ರ ದೇವಾನಾಂ ದಿವಿ ಪಶ್ಯತಾಮ್ || 26 ||

ಆಚ್ಛಾದಯಂತಃ ಕುಸುಮೈರ್ದೇವಾಃ ಸ್ತುತಿಭಿರೀಡಿರೇ |
ದೇವದುನ್ದುಭಯೋ ನೇದುರ್ನೃತುಶ್ಚಾಪ್ಸರೋಗಣಾಃ || 27 ||

ದ್ವಿಧಾ ಭಗ್ನಂ ಧನುರ್ಧೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಜಾಲಿಂಜ್ಯ ರಘೂದ್ವಹಮ್ |
ವಿಸ್ಮಯಂ ಲೇಭಿರೇ ಸೀತಾಮಾತರೋಽನ್ತಃಪುರಾಜಿರೇ || 28 ||

ಸೀತಾ ಸ್ವರ್ಣಮಯೀಂ ಮಾಲಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರೇ |
ಸ್ಮಿತವಕ್ತ್ರಾ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಾ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ || 29 ||

ಮುಕ್ತಾಹಾರೈಃ ಕರ್ಣಪತ್ರೈಃ ಕ್ಷಣಚ್ಚರಣನೂಪುರಾ |
ದುಕೂಲಪರಿಸಂವೀತಾ ವಸ್ತ್ರಾಂತವ್ಯಂಜಿತಸ್ತನೀ || 30 ||

ರಾಮಸ್ಯೋಪರಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸ್ಮಯಮಾನಾ ಮುದಂ ಯಯೌ |
ತತೋ ಮುಮುದಿರೇ ಸರ್ವೇ ರಾಜದಾರಾಃ ಸ್ವಲಜ್ಜತಮ್ || 31 ||

ಗವಾಕ್ಷಜಾಲರನ್ಧ್ರೇಭ್ಯೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲೋಕವಿಮೋಹನಮ್ |
ತತೋಽಬ್ರವೀನ್ಮುನಿಂ ರಾಜಾ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಃ || 32 ||

ಭೋ ಕೌಶಿಕ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪತ್ರಂ ಪ್ರೇಷಯ ಸತ್ವರಮ್ |
ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛತು ಸಪುತ್ರಕಃ || 33 ||

ವಿವಾಹಾರ್ಥಂ ಕುಮಾರಾಣಾಂ ಸದಾರಃ ಸಹಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ತಥೇತಿ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ದೂತಾನ್ಸ್ತವರಿತವಿಕ್ರಮಾನ್ || 34 ||

ತೇ ಗತ್ವಾ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲಂ ರಾಮಶ್ರೇಯೋ ನ್ಯವೇದಯನ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಕೃತಂ ರಾಜಾ ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾಽಪ್ಲುತಃ || 35 ||

ಮಿಥಿಲಾಗಮನಾರ್ಥಾಯ ತ್ವರಯಾಮಾಸ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ಗಚ್ಛಂತು ಮಿಥಿಲಾಂ ಸರ್ವೇ ಗಜಾಶ್ವರಥಪತ್ತಯಃ || 36 ||

ರಥಮಾನಯ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛಾಮ್ಯದೈವ ಮಾ ಚಿರಮ್ |
ವಸಿಷ್ಠಸ್ತ್ವಗ್ರತೋ ಯಾತು ಸದಾರಃ ಸಹಿತೋಽಗ್ನಿಭಿಃ || 37 ||

ರಾಮಮಾತ್ಮಾಃ ಸಮಾದಾಯ ಮುನಿರ್ಮೇ ಭಗವಾನ್ ಗುರುಃ |
ಏವಂ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸಕಲಂ ರಾಜರ್ಷಿರ್ವಿಪುಲಂ ರಥಮ್ || 38 ||

ಮಹತ್ಯಾ ಸೇನಯಾ ಸಾರ್ಥಮಾರುಹ್ಯ ತ್ವರಿತೋ ಯಯೌ |
ಆಗತಂ ರಾಘವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಹರ್ಷಸಮಾಕುಲಃ || 39 ||

ಪ್ರತ್ಯುಜ್ಜಗಾಮ ಜನಕಃ ಶತಾನಂದಪುರೋಧಸಾ ।
ಯಥೋಕ್ತಪೂಜಯಾ ಪೂಜ್ಯಂ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಸತ್ಕೃತಮ್ ॥ 40 ॥

ರಾಮಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಶು ವವಂದೇ ಚರಣೌ ಪಿತುಃ ।
ತತೋ ಹೃಷ್ಣೋ ದಶರಥೋ ರಾಮಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 41 ॥

ದಿಷ್ಠ್ಯಾ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತೇ ರಾಮ ಮುಖಂ ಫುಲ್ಲಾಂ ಮುಚ್ಛೋಪಮಮ್ ।
ಮುನೇರನುಗ್ರಹಾತ್ಸರ್ವಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಮಮ ಶೋಭನಮ್ ॥ 42 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽಽಘ್ರಾಯ ಮೂರ್ಧಾನಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾಽವಿಷ್ಟೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಂ ಗತೋ ಯಥಾ ॥ 43 ॥

ತತೋ ಜನಕರಾಜೇನ ಮಂದಿರೇ ಸನ್ನಿವೇಶಿತಃ ।
ಶೋಭನೇ ಸರ್ವಭೋಗಾಢ್ಯೇ ಸದಾರಃ ಸಸುತಃ ಸುಖೀ ॥ 44 ॥

ತತಃ ಶುಭೇ ದಿನೇ ಲಗ್ನೇ ಸುಮುಹೂರ್ತೇ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ।
ಆನಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ರಾಮಂ ಸಭ್ರಾತ್ಮಕಂ ತದಾ ॥ 45 ॥

ರತ್ನಸ್ತುಮ್ಭಸುವಿಸ್ತಾರೇ ಸುವಿತಾನೇ ಸುತೋರಣೇ ।
ಮಣ್ಡಪೇ ಸರ್ವಶೋಭಾಢ್ಯೇ ಮುಕ್ತಾಪುಷ್ಪಫಲಾನಿವತೇ ॥ 46 ॥

ವೇದವಿದ್ಭಿಃ ಸುಸಮ್ಬಾಧೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸ್ವರ್ಣಭೂಷಿತೈಃ ।
ಸುವಾಸಿನೀಭಿಃ ಪರಿತೋ ನಿಷ್ಕಕಣೋಭಿರಾವೃತೇ ॥ 47 ॥

ಭೇರೀದುಂದುಭಿನಿಘೋಷೈರ್ಗೀತನೃತ್ಯೈಃ ಸಮಾಕುಲೇ ।
ದಿವ್ಯರತ್ನಾಞ್ಚಿತೇ ಸ್ವರ್ಣಪೀಠೇ ರಾಮಂ ನೃವೇಶಯತ್ ॥ 48 ॥

ವಸಿಷ್ಠಂ ಕೌಶಿಕಂ ಚೈವ ಶತಾನಂದಃ ಪುರೋಹಿತಃ ।
ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯೋಭಯಪಾರ್ವರ್ಷಯೋಃ ॥ 49 ॥

ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಸ ತತ್ರಾಗ್ನಿಂ ಜ್ವಾಲಯಿತ್ವಾ ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಸೀತಾಮಾನೀಯ ಶೋಭಾಢ್ಯಾಂ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಾಮ್ ॥ 50 ॥

ಸಭಾರ್ಯೋ ಜನಕಃ ಪ್ರಾಯಾದ್ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ |
ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ವಿಧಿವತ್ತದಪೋ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಧಾರಯತ್ || 51 ||

ಯಾ ಧೃತಾ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಶರ್ವೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಮುನಿಭಿಃ ಸದಾ |
ತತಃ ಸೀತಾಂ ಕರೇ ಧೃತ್ವಾ ಸಾಕ್ಷತೋದಕಪೂರ್ವಕಮ್ || 52 ||

ರಾಮಾಯ ಪ್ರದದೌ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪಾಣಿಗ್ರಹವಿಧಾನತಃ |
ಸೀತಾ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀ ಸ್ವರ್ಣಮುಕ್ತಾದಿಭೂಷಿತಾ || 53 ||

ದೀಯತೇ ಮೇ ಸುತಾ ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರೀತೋ ಭವ ರಘೂತ್ತಮ |
ಇತಿ ಪ್ರೀತೇನ ಮನಸಾ ಸೀತಾಂ ರಾಮಕರೇಽರ್ಪಯನ್ || 54 ||

ಮುಮೋದ ಜನಕೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿರಿವ ವಿಷ್ಣುವೇ |
ಉರ್ಮಿಲಾಂ ಚೌರಸೀಂ ಕನ್ಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ದದೌ ಮುದಾ || 55 ||

ತಥೈವ ಶ್ರುತಿಕೀರ್ತಿಂ ಚ ಮಾಣ್ಡವೀಂ ಭ್ರಾತೃಕನ್ಯಕೇ |
ಭರತಾಯ ದದಾವೇಕಾಂ ಶತ್ರುಘ್ನಾಯಾಪರಾಂ ದದೌ || 56 ||

ಚತ್ವಾರೋ ದಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಭ್ರಾತರಃ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾಃ |
ವಿರೇಜುಃ ಪ್ರಜಯಾ ಸರ್ವೇ ಲೋಕಪಾಲಾ ಇವಾಪರೇ || 57 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ವಸಿಷ್ಠಾಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ಮೈಥಿಲಃ |
ಜನಕಃ ಸ್ವಸುತೋದಂತಂ ನಾರದೇನಾಭಿಭಾಷಿತಮ್ || 58 ||

ಯಜ್ಞಭೂಮಿವಿಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕರ್ಷತೋ ಲಾಙ್ಗಲೇನ ಮೇ |
ಸೀತಾಮುಖಾತ್ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ ಕನ್ಯಕಾ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾ || 59 ||

ತಾಮದ್ರಾಕ್ಷಮಹಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪುತ್ರಿಕಾಭಾವಭಾವಿತಾಮ್ |
ಅರ್ಪಿತಾ ಪ್ರಿಯಭಾರ್ಯಾಯೈ ಶರಚ್ಚಂದ್ರನಿಭಾನನಾ || 60 ||

ಏಕದಾ ನಾರದೋಽಭ್ಯಾಗಾದ್ವಿವಿಕ್ತೇ ಮಯಿ ಸಂಸ್ಥಿತೇ |
ರಣಯನ್ಮಹತೀಮ್ ವೀಣಾಂ ಗಾಯನ್ನಾರಾಯಣಂ ವಿಭುಮ್ || 61 ||

ಪೂಜಿತಃ ಸುಖಮಾಸೀನೋ ಮಾಮುವಾಚ ಸುಖಾನ್ವಿತಃ |
ಶೃಣುಷ್ವ ವಚನಂ ಗುಹ್ಯಂ ತವಾಭ್ಯುದಯಕಾರಣಮ್ || 62 ||

ಪರಮಾತ್ಮಾ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಕಾಮ್ಯಯಾ |
ದೇವಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾಯ ಚ || 63 ||

ಜಾತೋ ರಾಮ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಮಾಯಾಮಾನುಷವೇಷಧೃಕ್ |
ಆಸ್ತೇ ದಾಶರಥಿಭೂತಾ ಚತುರ್ಧಾ ಪರಮೇಶ್ವರಃ || 64 ||

ಯೋಗಮಾಯಾಽಪಿ ಸೀತೇತಿ ಜಾತಾ ವೈ ತವ ವೇಶ್ಮಿನಿ |
ಅತಸ್ತ್ವಂ ರಾಘವಾಯೈವ ದೇಹಿ ಸೀತಾಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ || 65 ||

ನಾನ್ಯೇಭ್ಯಃ ಪೂರ್ವಭಾಯೈಷಾ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ದೇವಗತಿಂ ದೇವಮುನಿಸ್ತದಾ || 66 ||

ತದಾರಭ್ಯ ಮಯಾ ಸೀತಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ವಿಭಾವ್ಯತೇ |
ಕಥಂ ಮಯಾ ರಾಘವಾಯ ದೀಯತೇ ಜಾನಕೀ ಶುಭಾ || 67 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಕಾರ್ಯಮೇಕಮಚಿಂತಯಮ್ |
ಮತ್ತಿತಾಮಹಗೇಹೇ ತು ನ್ಯಾಸಭೂತಮಿದಂ ಧನುಃ || 68 ||

ಈಶ್ವರೇಣ ಪುರಾ ಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಪುರದಾಹಾದನಂತರಮ್ |
ಧನುರೇತತ್ಪಣಂ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಚಿಂತ್ಯ ಕೃತಂ ತಥಾ || 69 ||

ಸೀತಾಪಾಣಿಗ್ರಹಾರ್ಥಾಯ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮಾನನಾಶನಮ್ |
ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾನುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ || 70 ||

ಆಗತೋಽತ್ರ ಧನುರ್ದ್ರಷ್ಟುಂ ಫಲಿತೋ ಮೇ ಮನೋರಥಃ |
ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ರಾಮ ತ್ವಾಂ ಸಹ ಸೀತಯಾ || 71 ||

ಏಕಾಸನಸ್ಥಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಭ್ರಾಜಮಾನಂ ರವಿಂ ಯಥಾ || 72 ||

ತ್ವತ್ಪಾದಾಮ್ಬುಧರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಪ್ರವರ್ತಕಃ |

ಬಲಿಸ್ತ್ವತ್ಪಾದಸಲಿಲಂ ಧೃತ್ವಾಽಭೂದ್ಧಿವಿಜಾಧಿಪಃ || 73 ||

ತ್ವತ್ಪಾದಪಾಂಸುಸಂಸ್ಪರ್ಶಾದಹಲ್ಯಾ ಭರ್ತೃಶಾಪತಃ |
ಸದ್ಯ ಏವ ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ಕೋಽನ್ಯಸ್ತ್ವತ್ತೋಽಧಿರಕ್ಷಿತಾ || 74 ||

ಯತ್ಪಾದಪಚ್ಚಜಪರಾಗಸುರಾಗಯೋಗಿ-
ವೃಂದೈರ್ಜಿತಂ ಭವಭಯಂ ಜಿತಕಾಲಚಕ್ರೈಃ |
ಯನ್ನಾಮಕೀರ್ತನಪರಾ ಜಿತದುಃಖಶೋಕಾ
ದೇವಾಸ್ತಮೇವ ಶರಣಂ ಸತತಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || 75 ||

ಇತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ನೃಪಃ ಪ್ರಾದಾದ್ರಾಘವಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ |
ದೀನಾರಾಣಾಂ ಕೋಟಿಶತಂ ರಥಾನಾಮಯುತಂ ತದಾ || 76 ||

ಅಶ್ವಾನಾಂ ನಿಯುತಂ ಪ್ರಾದಾದ್ಗಜಾನಾಂ ಷಟ್ಶತಂ ತಥಾ |
ಪತ್ತೀನಾಂ ಲಕ್ಷಮೇಕಂ ತು ದಾಸೀನಾಂ ತ್ರಿಶತಂ ದದೌ || 77 ||

ದಿವ್ಯಾಮ್ಬರಾಣಿ ಹಾರಾನ್ಮೃಚ್ಯ ಮುಕ್ತಾರತ್ನಮಯೋಜ್ಜ್ವಲಾನ್ |
ಸೀತಾಯೈ ಜನಕಃ ಪ್ರಾದಾತ್ಪ್ರೀತ್ಯಾ ದುಹಿತೃವತ್ಸಲಃ || 78 ||

ವಸಿಷ್ಠಾದೀನ್ ಸುಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ಭರತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತಥಾ |
ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ತಥಾ ದಶರಥಂ ನೃಪಮ್ || 79 ||

ಪ್ರಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ನೃಪೋ ರಾಜಾನಂ ರಘುಸತ್ತಮಮ್ |
ಸೀತಾಮಾಲಿಂಗ್ಯ ರುದತೀಂ ಮಾತರಃ ಸಾಶ್ರುಲೋಚನಾಃ || 80 ||

ಶ್ವಶ್ರುಶುಶ್ರುಷಣಪರಾ ನಿತ್ಯಂ ರಾಮಮನುವ್ರತಾ |
ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮುಪಾಲಮ್ಬ್ಯ ತಿಷ್ಠಂ ವತ್ಸೇ ಯಥಾ ಸುಖಮ್ || 81 ||

ಪ್ರಯಾಣಕಾಲೇ ರಘುನಂದನಸ್ಯ ಭೇರೀಮೃದಜಾಗನಕತೂರ್ಯಘೋಷಃ |
ಸ್ವರ್ವಾಸಿಭೇರೀಘನತೂರ್ಯಶಬ್ದೈಃ ಸಮೂಚ್ಛಿತ್ತೋ
ಭೂತಭಯಚ್ಛರೋಽಭೂತ್ || 82 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ

ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥೬॥

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ಗಚ್ಛತಿ ಶ್ರೀರಾಮೇ ಮೈಥಿಲಾದ್ಯೋಜನತ್ರಯಮ್ ।
ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯತಿಘೋರಾಣಿ ದದರ್ಶ ನೃಪಸತ್ತಮಃ ॥ ೧ ॥

ನತ್ವಾ ವಸಿಷ್ಠಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕಿಮಿದಂ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ನಿಮಿತ್ತಾನೀಹ ದೃಶ್ಯಂತೇ ವಿಷಮಾಣಿ ಸಮನ್ತತಃ ॥ ೨ ॥

ವಸಿಷ್ಠಸ್ತಮಥ ಪ್ರಾಹ ಭಯಮಾಗಾಮಿ ಸೂಚ್ಯತೇ ।
ಪುನರಪ್ಯಭಯಂ ತೇಽದ್ಯ ಶೀಘ್ರಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ ೩ ॥

ಮೃಗಾಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಯಾನ್ತಿ ಪಶ್ಯ ತಾಂ ಶುಭಸೂಚಕಾಃ ।
ಇತ್ಯೇವಂ ವದತಸ್ತಸ್ಯ ವವೌ ಘೋರತರೋಽನಿಲಃ ॥ ೪ ॥

ಮುಷಣ್ಣನ್ತ್ಯಕ್ಷೋಂಷಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಾಂಸುವೃಷ್ಟಿಭಿರ್ದರ್ಶಯನ್ ।
ತತೋ ವ್ರಜನ್ ದದರ್ಶಾಗ್ರೇ ತೇಜೋರಾಶಿಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರತೀಕಾಶಂ ವಿದ್ಯುತ್ತುಂಜಾಸಮಪ್ರಭಮ್ ।
ತೇಜೋರಾಶಿಂ ದದರ್ಶಾಥ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಂ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ॥ ೬ ॥

ನೀಲಮೇಘನಿಭಂ ಪ್ರಾಂಶುಂ ಜಟಾಮಣ್ಡಲಮಣ್ಡಿತಮ್ ।
ಧನುಃ ಪರಶುಪಾಣಿಂ ಚ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾಲ್ಮಿವಾನ್ತಕಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾನ್ತಕಂ ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟಕ್ಷತ್ರಿಯಮರ್ಧನಮ್ ।
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದಶರಥಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಕಾಲಮೃತ್ಯುಮಿವಾಪರಮ್ ॥ ೮ ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಯಸನ್ತ್ರಸ್ತೋ ರಾಜಾ ದಶರಥಸ್ತದಾ ।
ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಪೂಜಾಂ ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹೀತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ ೯ ॥

ದಣ್ಡವತ್ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹ ಪುತ್ರಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ।

ಇತಿ ಬ್ರುವಂತಂ ರಾಜಾನಮನಾದೃತ್ಯ ರಘೂತ್ತಮಮ್ || 10 ||

ಉವಾಚ ನಿಷ್ಕುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ರೋಧಾತ್ಮಚಲಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ತ್ವಂ ರಾಮ ಇತಿ ನಾಮ್ನಾ ಮೇ ಚರಸಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಧಮ || 11 ||

ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಶು ಯದಿ ತ್ವಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋಽಸಿ ವೈ |
ಪುರಾಣಂ ಜರ್ಜರಂ ಚಾಪಂ ಭಜಾಕ್ಷು ತ್ವಂ ಕತ್ಥಸೇ ಮುಧಾ || 12 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ಮು ವೈಷ್ಣವೇ ಚಾಪೇ ಆರೋಪಯಸಿ ಚೇದ್ಗುಣಮ್ |
ತದಾ ಯುದ್ಧಂ ತ್ವಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಕರೋಮಿ ರಘುವಂಶಜ || 13 ||

ನೋ ಚೇತ್ಸರ್ವಾನ್ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಂತಕರೋ ಹ್ಯಹಮ್ |
ಇತಿ ಬ್ರುವತಿ ವೈ ತಸ್ಮಿನ್ಶ್ಚಚಾಲ ವಸುಧಾ ಭೃಶಮ್ || 14 ||

ಅನ್ಧಕಾರೋ ಬಭೂವಾಥ ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ಚಕ್ಷುಷಾಮ್ |
ರಾಮೋ ದಾಶರಥೀವೀರೋ ವೀಕ್ಷ್ಯ ತಂ ಭಾರ್ಗವಂ ರುಷಾ || 15 ||

ಧನುರಾಚ್ಛಿದ್ಯ ತದ್ಧಸ್ತಾದಾರೋಪ್ಯ ಗುಣಮಇಜ್ಜಸಾ |
ತೂಣೀರಾದ್ಬಾಣಮಾದಾಯ ಸನ್ಧಾಯಾಕೃಷ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 16 ||

ಉವಾಚ ಭಾರ್ಗವಂ ರಾಮಂ ಶೃಣು ಬ್ರಹ್ಮನ್ ವಚೋ ಮಮ |
ಲಕ್ಷ್ಯಂ ದರ್ಶಯ ಬಾಣಸ್ಯ ಹ್ಯಮೋಘೋ ಮಮ ಸಾಯಕಃ || 17 ||

ಲೋಕಾನ್ ಪಾದಯುಗಂ ವಾಽಪಿ ವದ ಶೀಘ್ರಂ ಮಮಾಽಽಜ್ಞಯಾ |
ಅಯಂ ಲೋಕಃ ಪರೋ ವಾಥ ತ್ವಯಾ ಗಂತುಂ ನ ಶಕ್ಯತೇ || 18 ||

ಏವಂ ತ್ವಂ ಹಿ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಂ ವದ ಶೀಘ್ರಂ ಮಮಾಽಽಜ್ಞಯಾ |
ಏವಂ ವದತಿ ಶ್ರೀರಾಮೇ ಭಾರ್ಗವೋ ವಿಕೃತಾನನಃ || 19 ||

ಸಂಸ್ಮರನ್ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ರಾಮ ರಾಮ ಮಹಾಬಾಹೋ ಜಾನೇ ತ್ವಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ || 20 ||

ಪುರಾಣಪುರುಷಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಜಗತ್ಸರ್ಗಲಯೋದ್ಭವಮ್ |
ಬಾಲೈಽಹಂ ತಪಸಾ ವಿಷ್ಣುಮಾರಾಧಯಿತುಮಿಷ್ಟಸಾ || 21 ||

ಚಕ್ರತೀರ್ಥಂ ಶುಭಂ ಗತಾಸ್ವ ತಪಸಾ ವಿಷ್ಣುಮನ್ವಹಮ್ |
ಅತೋಷಯಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ನಾರಾಯಣಮನನ್ಯಧೀಃ || 22 ||

ತತಃ ಪ್ರಸನ್ನೋ ದೇವೇಶಃ ಶಬ್ದಚಕ್ರಗದಾಧರಃ |
ಉವಾಚ ಮಾಂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖಪಚ್ಚಜಃ || 23 ||

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಉತ್ತಿಷ್ಠ ತಪಸೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಫಲಿತಂ ತೇ ತಪೋ ಮಹತ್ |
ಮಚ್ಚಿದಂಶೇನ ಯುಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ಜಹಿ ಹೃದಯಪುಜ್ಗವಮ್ || 24 ||

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಂ ಪಿತೃಹಣಂ ಯದರ್ಥಂ ತಪಸಃ ಶ್ರಮಃ |
ತತಸ್ತ್ರಿಸಪ್ತಕೃತ್ಸ್ವಸ್ತ್ವಂ ಹತಾಸ್ವ ಕ್ಷತ್ರಿಯಮಣ್ಡಲಮ್ || 25 ||

ಕೃತ್ಯಾಂ ಭೂಮಿಂ ಕಶ್ಯಪಾಯ ದತ್ತಾಸ್ವ ಶಾಂತಿಮುಪಾವಹ |
ತ್ರೇತಾಮುಖೇ ದಾಶರಥಿಭೂತಾಸ್ವ ರಾಮೋಽಹಮವ್ಯಯಃ || 26 ||

ಉತ್ಪತ್ತೇಸ್ಯೇ ಪರಯಾ ಶಕ್ತ್ಯಾ ತದಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಮಾಂ ತತಃ |
ಮತ್ತೇಜಃ ಪುನರಾದಾಸ್ಯೇ ತ್ವಯಿ ದತ್ತಂ ಮಯಾ ಪುರಾ || 27 ||

ತದಾ ತಪಶ್ಚರನ್ಲೋಕೇ ತಿಷ್ಠಂ ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ದಿನಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽನ್ತರ್ದಧೇ ದೇವಸ್ತಥಾ ಸರ್ವಂ ಕೃತಂ ಮಯಾ || 28 ||

ಸ ಏವ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಂ ರಾಮ ಜಾತೋಽಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾರ್ಥಿತಃ |
ಮಯಿ ಸ್ಥಿತಂ ತು ತ್ವತ್ತೇಜಸ್ತ್ವಯೈವ ಪುನರಾಹೃತಮ್ || 29 ||

ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಪ್ರತೀತೋಽಸಿ ಮಮ ಪ್ರಭೋ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿರಲಭ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪಾರಗೋ ಮತಃ || 30 ||

ತ್ವಯಿ ಜನ್ಮಾದಿಷಡ್ಭಾವಾ ನ ಸನ್ತ್ಯಜ್ಞಾನಸಮ್ಭವಾಃ |

ನಿರ್ವಿಕಾರೋಽಸಿ ಪೂರ್ಣಸ್ತ್ವಂ ಗಮನಾದಿವಿವರ್ಜಿತಃ || 31 ||

ಯಥಾ ಜಲೇ ಫೇನಜಾಲಂ ಧೂಮೋ ವಹ್ನೌ ತಥಾ ತ್ವಯಿ |
ತ್ವದಾಧಾರಾ ತ್ವದಿಷಯಾ ಮಾಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಸೃಜತ್ಯಹೋ || 32 ||

ಯಾವನ್ಮಾಯಾವೃತಾ ಲೋಕಾಸ್ತಾವತ್ತ್ವಾಂ ನ ವಿಜಾನತೇ |
ಅವಿಚಾರಿತಸಿದ್ಧೃಷಾಽವಿದ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾವಿರೋಧಿನೀ || 33 ||

ಅವಿದ್ಯಾಕೃತದೇಹಾದಿಸಂಜ್ಞಾತೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತಾ |
ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿರ್ಜೀವಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಜೀವ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ || 34 ||

ಯಾವದ್ಧೇಹಮನಃಪ್ರಾಣಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಷ್ವಭಿಮಾನವಾನ್ |
ತಾವತ್ಕರ್ತೃತ್ವಭೋಕ್ತೃತ್ವಸುಖದುಃಖಾದಿಭಾಗ್ಯವೇತ್ || 35 ||

ಆತ್ಮನಃಸಂಸ್ಕೃತಿನಾಸ್ತಿ ಬುದ್ಧೇರ್ಜ್ಞಾನಂ ನ ಜಾತ್ವಿತಿ |
ಅವಿವೇಕಾದ್ವ್ಯಯಂ ಯುಜಾಕ್ತ್ವ ಸಂಸಾರೀತಿ ಪ್ರವರ್ತತೇ || 36 ||

ಜಡಸ್ಯ ಚಿತ್ತಮಾಯೋಗಾಚ್ಚಿತ್ತತ್ವಂ ಭೂಯಾಚ್ಚಿತೇಸ್ತಥಾ |
ಜಡಸಜ್ಜಾಜ್ಜಡತ್ವಂ ಹಿ ಜಲಾಗ್ನೋರ್ಮೇಲನಂ ಯಥಾ || 37 ||

ಯಾವತ್ತ್ವತ್ವಾದಭಕ್ತಾನಾಂ ಸಜ್ಗಸೌಖ್ಯಂ ನ ವಿನಂದತಿ |
ತಾವತ್ಸಂಸಾರದುಃಖೌಘಾನ್ನ ನಿವರ್ತೇನ್ನರಃ ಸದಾ || 38 ||

ತತ್ಸಜ್ಜಲಬದ್ಧಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯದಾ ತ್ವಾಂ ಸಮುಪಾಸತೇ |
ತದಾ ಮಾಯಾ ಶನೈರ್ಯಾತಿ ತಾನವಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ || 39 ||

ತತಸ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸಮ್ಪನ್ನಃ ಸದ್ಗುರುಸ್ತೇನ ಲಭ್ಯತೇ |
ವಾಕ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಗುರೋರ್ಲಬ್ಧ್ವಾ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾದಿಷ್ವಮುಚ್ಯತೇ || 40 ||

ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಹೀನಾನಾಂ ಕಲ್ಪಕೋಟಿಶತೈರಪಿ |
ನ ಮುಕ್ತಿಶಙ್ಕಾ ವಿಜ್ಞಾನಶಙ್ಕಾ ನೈವ ಸುಖಂ ತಥಾ || 41 ||

ಅತಸ್ತ್ವತ್ಪಾದಯುಗಲೇ ಭಕ್ತಿರ್ಮೇ ಜನ್ಮಜನ್ಮನಿ ।
ಸ್ಯಾತ್ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಮತಾಂ ಸಜ್ಜೋಽವಿದ್ಯಾ ಯಾಭ್ಯಾಂ ವಿನಶ್ಯತಿ ॥ 42 ॥

ಲೋಕೇ ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿನಿರತಾಸ್ತ್ವದ್ಧರ್ಮಾಮೃತವರ್ಷಿಣಃ ।
ಪುನನ್ತಿ ಲೋಕಮಖಿಲಂ ಕಿಂ ಪುನಃ ಸ್ವಕುಲೋದ್ಭವಾನ್ ॥ 43 ॥

ನಮೋಽಸ್ತು ಜಗತಾಂ ನಾಥ ನಮಸ್ತೇ ಭಕ್ತಿಭಾವನ ।
ನಮಃ ಕಾರುಣಿಕಾನನ್ತ ರಾಮಚಂದ್ರ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ 44 ॥

ದೇವ ಯದ್ಯತ್ಕೃತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಮಯಾ ಲೋಕಜಿಗೀಷಯಾ ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ತವ ಬಾಣಾಯ ಭೂಯಾದ್ರಾಮ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ 45 ॥

ತತಃ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಃ ಕರುಣಾಮಯಃ ।
ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ತವ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಯತ್ತೇ ಮನಸಿ ವರ್ತತೇ ॥ 46 ॥

ದಾಸ್ಯೇ ತದಖಿಲಂ ಕಾಮಂ ಮಾ ಕುರುಷ್ವಾತ್ರ ಸಂಶಯಮ್ ।
ತತಃ ಪ್ರೀತೇನ ಮನಸಾ ಭಾರ್ಗವೋ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 47 ॥

ಯದಿ ಮೇಽನುಗ್ರಹೋ ರಾಮ ತವಾಸ್ತಿ ಮಧುಸೂದನ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಸಜ್ಗಸ್ತ್ವತ್ಪಾದೇ ದೃಢಾ ಭಕ್ತಿಃ ಸದಾಸ್ತು ಮೇ ॥ 48 ॥

ಸ್ತೋತ್ರಮೇತತ್ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ಭಕ್ತಿಹೀನೋಽಪಿ ಸರ್ವದಾ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಸ್ತಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಭೂಯಾದಂತೇ ಸ್ಮೃತಿಸ್ತವ ॥ 49 ॥

ತಥೇತಿ ರಾಘವೇಣೋಕ್ತಃ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತಮ್ ।
ಪೂಜಿತಸ್ತದನುಜ್ಞಾತೋ ಮಹೇಂದ್ರಾಚಲಮನ್ವಗಾತ್ ॥ 50 ॥

ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಹೃಷ್ಣೋ ರಾಮಂ ಮೃತಮಿವಾಗತಮ್ ।
ಆಲಿಂಗ್ಯಾಲಿಂಗ್ಯ ಹರ್ಷೇಣ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಜಲಮುತ್ಸೃಜತ್ ॥ 51 ॥

ತತಃ ಪ್ರೀತೇನ ಮನಸಾ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತಃ ಪುರಂ ಯಯೌ ।
ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಶತ್ರುಘ್ನಭರತಾ ದೇವಸಮ್ಮಿತಾಃ ॥ 52 ॥

ಸಾಷ್ಟಂ ಸಾಷ್ಟಂ ಭಾರ್ಯಾಮುಪಾದಾಯ ರೇಮಿರೇ ಸ್ವಸ್ವಮನ್ನಿರೇ ।
ಮಾತಾಪಿತೃಭ್ಯಾಂ ಸಂಹೃಷ್ಟೋ ರಾಮಃ ಸೀತಾಸಮನ್ವಿತಃ ।
ರೇಮೇ ವೈಕುಣ್ಣಭವನೇ ಶ್ರಿಯಾ ಸಹ ಯಥಾ ಹರಿಃ ॥ 53 ॥

ಯುಧಾಜಿನ್ನಾಮ ಕೈಕೇಯೀಭ್ರಾತಾ ಭರತಮಾತುಲಃ ।
ಭರತಂ ನೇತುಮಾಗಚ್ಛತ್ಸ್ವರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರೀತಿಸಂಯುತಃ ॥ 54 ॥

ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಭರತಂ ರಾಜಾ ಸ್ನೇಹಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಚಾಪಿ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ಯುಧಾಜಿತಮರಿನ್ದಮಃ ॥ 55 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ಶುಶುಭೇ ದೇವೀ ರಾಮೇಣ ಸಹ ಸೀತಯಾ ।
ದೇವಮಾತೇವ ಪೌಲೋಮ್ಯಾ ಶಚ್ಯಾ ಶಕ್ರೇಣ ಶೋಭನಾ ॥ 56 ॥

ಸಾಕೇತೇ ಲೋಕನಾಥಪ್ರಥಿತಗುಣಗಣೋ ಲೋಕಸಂಜ್ಞಿತಕೀರ್ತಿಃ
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸೀತಯಾಸ್ತೇಽಖಿಲಜನನಿಕರಾನಂದಸನ್ನೋಹಮೂರ್ತಿಃ ।
ನಿತ್ಯಶ್ರೀರ್ನಿರ್ವಿಕಾರೋ ನಿರವಧಿವಿಭವೋ ನಿತ್ಯಮಾಯಾನಿರಾಸೋ
ಮಾಯಾಕಾರ್ಯಾನುಸಾರೀ ಮನುಜ ಇವ ಸದಾ ಭಾತಿ ದೇವೋಽಖಿಲೇಶಃ ॥ 57 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಬಾಲಕಾಣ್ಡೇ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 7 ॥
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಬಾಲಕಾಣ್ಡಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

Chapter 3

॥ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡಃ ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಏಕದಾ ಸುಖಮಾಸೀನಂ ರಾಮಂ ಸ್ವಾಂತಃಪುರಾಜಿರೇ ।
ಸರ್ವಾಭರಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥₁॥

ನೀಲೋತ್ಪಲದಲಶ್ಯಾಮಂ ಕೌಸ್ತುಭಾಮುಕ್ತಕನ್ಧರಮ್ ।
ಸೀತಯಾ ರತ್ನದಂಡೇನ ಚಾಮರೇಣಾಥ ವೀಜಿತಮ್ ॥₂॥

ವಿನೋದಯಂತಂ ತಾಮ್ಬೂಲಚರ್ವಣಾದಿಭಿರಾದರಾತ್ ।
ನಾರದೋಽವತರದ್ವೃಷ್ಟಮಮ್ಬರಾದ್ಯತ್ರ ರಾಘವಃ ॥₃॥

ಶುದ್ಧಸ್ಫಟಿಕಸಜ್ಜಾಶಃ ಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಇವಾಮಲಃ ।
ಅತರ್ಕಿತಮುಪಾಯಾತೋ ನಾರದೋ ದಿವ್ಯದರ್ಶನಃ ॥₄॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ರಾಮಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ನನಾಮ ಶಿರಸಾ ಭೂಮೌ ಸೀತಯಾ ಸಹ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ॥₅॥

ಉವಾಚ ನಾರದಂ ರಾಮಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ಯುತಃ ।
ಸಂಸಾರಿಣಾಂ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ದುರ್ಲಭಂ ತವ ದರ್ಶನಮ್ ।
ಅಸ್ಮಾಕಂ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಚೇತಸಾಂ ನಿತರಾಂ ಮುನೇ ॥₆॥

ಅವಾಪ್ತಂ ಮೇ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಕೃತಪುಣ್ಯಮಹೋದಯೈಃ ।
ಸಂಸಾರಿಣಾಽಪಿ ಹಿ ಮುನೇ ಲಭ್ಯತೇ ಸತ್ಸಮಾಗಮಃ ॥₇॥

ಅತಸ್ತ್ವದ್ವರ್ತನಾದೇವ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಸ್ಮಿ ಮುನೀಶ್ವರ ।
ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ತೇ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಬ್ರೂಹಿ ತತ್ಕರವಾಣಿ ಭೋಃ ॥₈॥

ಅಥ ತಂ ನಾರದೋಽಪ್ಯಾಹ ರಾಘವಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಮ್ ।
ಕಿಂ ಮೋಹಯಸಿ ಮಾಂ ರಾಮ ವಾಕ್ಯೈರ್ಲೋಕಾನುಸಾರಿಭಿಃ ॥₉॥

ಸಂಸಾರ್ಯಹಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸತ್ಯಮೇತತ್ತ್ವಯಾ ವಿಭೋ ।
ಜಗತಾಮಾದಿಭೂತಾ ಯಾ ಸಾ ಮಾಯಾ ಗೃಹಿಣೀ ತವ ॥ 10 ॥

ತ್ವತ್ಸನ್ನಿರ್ವಿಷ್ಣುಜ್ಞಾನೇ ತಸ್ಯಾಂ ಬ್ರಹ್ಮದಯಃ ಪ್ರಜಾಃ ।
ತ್ವದಾಶ್ರಯಾ ಸದಾ ಭಾತಿ ಮಾಯಾ ಯಾ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಿಕಾ ॥ 11 ॥

ಸೂತೇಽಜಸ್ರಂ ಶುಕ್ಲಕೃಷ್ಣಲೋಹಿತಾಃ ಸರ್ವದಾ ಪ್ರಜಾಃ ।
ಲೋಕತ್ರಯಮಹಾಗೇಹೇ ಗೃಹಸ್ಥಸ್ತ್ವಮುದಾಹೃತಃ ॥ 12 ॥

ತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಜಾನಕೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಶಿವಸ್ತ್ವಂ ಜಾನಕೀ ಶಿವಾ ।
ಬ್ರಹ್ಮ ತ್ವಂ ಜಾನಕೀ ವಾಣೀ ಸೂರ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಜಾನಕೀ ಪ್ರಭಾ ॥ 13 ॥

ಭವಾನ್ ಶಶಾಂಕಃ ಸೀತಾ ತು ರೋಹಿಣೀ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾ ।
ಶಕ್ರಸ್ತ್ವಮೇವ ಪೌಲೋಮೀ ಸೀತಾ ಸ್ವಾಹಾನಲೋ ಭವಾನ್ ॥ 14 ॥

ಯಮಸ್ತ್ವಂ ಕಾಲರೂಪಶ್ಚ ಸೀತಾ ಸಂಯಮಿನೀ ಪ್ರಭೋ ।
ನಿರ್ಮತಿಸ್ತ್ವಂ ಜಗನ್ನಾಥ ತಾಮಸೀ ಜಾನಕೀ ಶುಭಾ ॥ 15 ॥

ರಾಮ ತ್ವಮೇವ ವರುಣೋ ಭಾರ್ಗವೀ ಜಾನಕೀ ಶುಭಾ ।
ವಾಯುಸ್ತ್ವಂ ರಾಮ ಸೀತಾ ತು ಸದಾಗತಿರಿತೀರಿತಾ ॥ 16 ॥

ಕುಬೇರಸ್ತ್ವಂ ರಾಮ ಸೀತಾ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ್ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ।
ರುದ್ರಾಣೀ ಜಾನಕೀ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ರುದ್ರಸ್ತ್ವಂ ಲೋಕನಾಶಕೃತ್ ॥ 17 ॥

ಲೋಕೇ ಸ್ತ್ರೀವಾಚಕಂ ಯಾವತ್ತತ್ಸರ್ವಂ ಜಾನಕೀ ಶುಭಾ ।
ಪುನ್ನಾಮವಾಚಕಂ ಯಾವತ್ತತ್ಸರ್ವಂ ತ್ವಂ ಹಿ ರಾಘವ ॥ 18 ॥

॥ 19 ॥

ತಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕತ್ರಯೇ ದೇವ ಯುವಾಭ್ಯಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿದ್

ತ್ವದಾಭಾಸೋದಿತಾಜ್ಞಾನಮವ್ಯಾಕೃತಮಿತೀರ್ಯತೇ ।
ತಸ್ಮಾನ್ಮಹಾನೃತಃ ಸೂತ್ರಂ ಲಿಙ್ಗಂ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಂ ತತಃ ॥ 20 ॥

ಅಹಜಾಕುರಶ್ಚ ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಪಞ್ಚಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ।
ಲಿಙ್ಗಮಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞೈರ್ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುಸುಖಾದಿಮತ್ ॥ 21 ॥

ಸ ಏವ ಜೀವಸಂಜ್ಞಶ್ಚ ಲೋಕೇ ಭಾತಿ ಜಗನ್ಮಯಃ ।
ಅವಾಚ್ಯಾನಾದ್ಯವಿದ್ಯೈವ ಕಾರಣೋಪಾಧಿರುಚ್ಯತೇ ॥ 22 ॥

ಸ್ಥೂಲಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಕಾರಣಾಖ್ಯಮುಪಾಧಿತ್ರಿತಯಂ ಚಿತೇಃ ।
ಏತೈರ್ವಿಶಿಷ್ಟೋ ಜೀವಃ ಸ್ಯಾದ್ವಿಷಯುಕ್ತಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ॥ 23 ॥

ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾರ್ ಪ್ರವರ್ತತೇ ।
ತಸ್ಯಾ ವಿಲಕ್ಷಣಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಸ್ತ್ವಂ ರಘೂತ್ತಮ ॥ 24 ॥

ತ್ವತ್ತ ಏವ ಜಗಜ್ಜಾತಂ ತ್ವಯಿ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ।
ತ್ವಯೈವ ಲೀಯತೇ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಸರ್ವಕಾರಣಮ್ ॥ 25 ॥

ರಜ್ಜಾವಹಿಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಜೀವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಭಯಂ ಭವೇತ್ ।
ಪರಾತ್ಮಾಹಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಭಯದುಃಖೈರ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ ॥ 26 ॥

ಚಿನ್ಮಾತ್ರಜ್ಯೋತಿಷಾ ಸರ್ವಾಃ ಸರ್ವದೇಹೇಷು ಬುದ್ಧಯಃ ।
ತ್ವಯಾ ಯಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಕಾಶ್ಯಂತೇ ಸರ್ವಸ್ಯಾತ್ಮಾ ತತೋ ಭವಾನ್ ॥ 27 ॥

॥ 28 ॥

ಅಜ್ಞಾನಾನ್ಮಯಸ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ತ್ವಯಿ ರಜ್ಜೌ ಭುಜಙ್ಗವತ್
ತ್ವತ್ಪಾದಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಭವತಿ ಕ್ರಮಾತ್ ।
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾ ಯೇ ಮುಕ್ತಿಭಾಜಸ್ತ ಏವ ಹಿ ॥ 29 ॥

ಅಹಂ ತ್ವದ್ಭಕ್ತಭಕ್ತಾನಾಂ ತದ್ಭಕ್ತಾನಾಂ ಚ ಕಿಙ್ಕರಃ ।
ಅತೋ ಮಾಮನುಗೃಹಿಣೀಷ್ವ ಮೋಹಯಸ್ವ ನ ಮಾಂ ಪ್ರಭೋ ॥ 30 ॥

ತ್ವನ್ನಾಭಿಕಮಲೋತ್ಪನ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮೇ ಜನಕಃ ಪ್ರಭೋ ।
ಅತಸ್ತವಾಹಂ ಪೌತ್ರೋಽಸ್ಮಿ ಭಕ್ತಂ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ರಾಘವ ॥ 31 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬಹುಶೋ ನತ್ವಾ ಸ್ವಾನಂದಾಶ್ರಪರಿಪೂತಃ |
ಉವಾಚ ವಚನಂ ರಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ನೋದಿತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ || 32 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾರ್ಥಾಯ ಜಾತೋಽಸಿ ರಘುಸತ್ತಮ |
ಇದಾನೀಂ ರಾಜ್ಯರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಪಿತಾ ತ್ವಾಮಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ || 33 ||

ಯದಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಸಂಸಕ್ತೋ ರಾವಣಂ ನ ಹನಿಷ್ಯಸಿ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ತೇ ಕೃತಾ ರಾಮ ಭೂಭಾರಹರಣಾಯ ವೈ || 34 ||

ತತ್ಸತ್ಯಂ ಕುರು ರಾಜೇಂದ್ರ ಸತ್ಯಸನ್ನದ್ವಿಮೇವ ಹಿ |
ಶ್ರುತ್ವೈತದ್ಗದಿತಂ ರಾಮೋ ನಾರದಂ ಪ್ರಾಹ ಸಸ್ಮಿತಮ್ || 35 ||

ಶೃಣು ನಾರದ ಮೇ ಕಿಂಚಿದ್ವಿದ್ಯತೇಽವಿದಿತಂ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ಚ ಯತ್ಪೂರ್ವಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ತನ್ನ ಸಂಶಯಃ || 36 ||

ಕಿಂತು ಕಾಲಾನುರೋಧೇನ ತತ್ತತ್ಪ್ರಾರಬ್ಧಸಂಚ್ಛಯಾತ್ |
ಹರಿಷ್ಯೇ ಸರ್ವಭೂಭಾರಂ ಕ್ರಮೇಣಾಸುರಮಂಡಲಮ್ || 37 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಿನಾಶಾರ್ಥಂ ಶೋಷೇ ಗನ್ತಾ ದಣ್ಡಕಾನನಮ್ |
ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಸ್ತತ್ರ ಹ್ಯುಷಿತಾಷ್ವ ಮುನಿವೇಷಧೃಕ್ || 38 ||

ಸೀತಾಮಿಷೇಣ ತಂ ದುಷ್ಪಂ ಸಕುಲಂ ನಾಶಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಏವಂ ರಾಮೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತೇ ನಾರದಃ ಪ್ರಮುಮೋದ ಹ || 39 ||

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣತ್ರಯಂ ಕೃತ್ವಾ ದಣ್ಡವತ್ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ತಮ್ |
ಅನುಜ್ಞಾತಶ್ಚ ರಾಮೇಣ ಯಯೌ ದೇವಗತಿಂ ಮುನಿಃ || 40 ||

ಸಂವಾದಂ ಪಠತಿ ಶೃಣೋತಿ ಸಂಸ್ಮರೇದ್ವಾ
ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಮುನಿವರರಾಮಯೋಃ ಸಭಕ್ತ್ಯಾ |
ಸಮ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಮರಸುದುರ್ಲಭಂ ವಿಮೋಕ್ಷಮ್
ಕೈವಲ್ಯಂ ವಿರತಿಪುರಃಸರಂ ಕ್ರಮೇಣ || 41 ||

॥ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥೧॥

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಕದಾಚಿದ್ರಹಸಿ ಸ್ಥಿತಃ ।
ವಸಿಷ್ಠಂ ಸ್ವಕುಲಾಚಾರ್ಯಮಾಹೂಯೇದಮಭಾಷತ ॥೧॥

ಭಗವನ್ ರಾಮಮಖಿಲಾಃ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ ।
ಪೌರಾಶ್ಚ ನಿಗಮಾ ವೃದ್ಧಾ ಮನ್ತ್ರಿಣಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ ॥೨॥

ತತಃ ಸರ್ವಗುಣೋಪೇತಂ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ ।
ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವೃದ್ಧೋಽಹಂ ಮುನಿಪುಂಜವ ॥೩॥

ಭರತೋ ಮಾತುಲಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಗತಃ ಶತ್ರುಘ್ನಸಂಯುತಃ ।
ಅಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯೇ ಶ್ವ ಏವಾಶು ಭವಾನ್ಸ್ತಚ್ಚಾನುಮೋದತಾಮ್ ॥೪॥

ಸಮ್ಭಾರಾಃ ಸಮಿಬ್ರಯಂತಾಂ ಚ ಗಚ್ಛ ಮನ್ತ್ರಯ ರಾಘವಮ್ ।
ಉಚ್ಛ್ರೇಯಂತಾಂ ಪತಾಕಾಶ್ಚ ನಾನಾವರ್ಣಾಃ ಸಮನ್ತತಃ ॥೫॥

ತೋರಣಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಸ್ವರ್ಣಮುಕ್ತಾಮಯಾನಿ ವೈ ।
ಆಹೂಯ ಮನ್ತ್ರಿಣಂ ರಾಜಾ ಸುಮನ್ತ್ರಮ್ ॥೬॥

ಆಜ್ಞಾಪಯತಿ ಯದ್ಯತ್ತ್ವಾಂ ಮುನಿಸ್ತತ್ತತ್ಸಮಾನಯ ।
ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ವೋಭೂತೇ ರಘುನಂದನಮ್ ॥೭॥

ತಥೇತಿ ಹರ್ಷಾತ್ಸ ಮುನಿಂ ಕಿಂ ಕರೋಮೀತ್ಯಭಾಷತ ।
ತಮುವಾಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವಸಿಷ್ಠೋ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ವರಃ ॥೮॥

ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಮಧ್ಯಕಕ್ಷೇ ಕನ್ಯಕಾಃ ಸ್ವರ್ಣಭೂಷಿತಾಃ ।
ತಿಷ್ಠಂತು ಷೋಡಶ ಗಜಾಃ ಸ್ವರ್ಣರತ್ನಾದಿ ಭೂಷಿತಾಃ ॥೯॥

ಚತುರ್ದಂತಃ ಸಮಾಯಾತು ಐರಾವತಕುಲೋದ್ಭವಃ ।

ನಾನಾತೀರ್ಥೋದಕೈಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಸ್ವರ್ಣಕುಮ್ಭಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 10 ||

ಸ್ಥಾಪ್ಯನ್ತಾಂ ನವವೈಯಾಘ್ರಚರ್ಮಾಣಿ ತ್ರೀಣಿ ಚಾನಯ |
ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರಂ ರತ್ನದಂಡಂ ಮುಕ್ತಾಮಣಿವಿರಾಜಿತಮ್ || 11 ||

ದಿವ್ಯಮಾಲಾಢ್ಯನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ಮುನಯಃ ಸತ್ಕೃತಾಸ್ತತ್ರ ತಿಷ್ಠಂತು ಕುಶಪಾಣಯಃ || 12 ||

ನರ್ತಕೋ ವಾರಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ಗಾಯಕಾ ವೇಣುಕಾಸ್ತಥಾ |
ನಾನಾವಾದಿತ್ರಕುಶಲಾ ವಾದಯಂತು ನೃಪಾಙ್ಗಣೇ || 13 ||

ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಪಾದಾತಾ ಬಹಿಸ್ತಿಷ್ಠಂತು ಸಾಯುಧಾಃ |
ನಗರೇ ಯಾನಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ದೇವತಾಯತನಾನಿ ಚ || 14 ||

ತೇಷು ಪ್ರವರ್ತತಾಂ ಪೂಜಾ ನಾನಾಬಲಿಭಿರಾವೃತಾ |
ರಾಜಾನಃ ಶೀಘ್ರಮಾಯಾಂತು ನಾನೋಪಾಯನಪಾಣಯಃ || 15 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ಯ ಮುನಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ನೃಪಮನ್ತ್ರಿಣಮ್ |
ಸ್ವಯಂ ಜಗಾಮ ಭವನಂ ರಾಘವಸ್ಯಾತಿಶೋಭನಮ್ || 16 ||

ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಭಗವಾನ್ ವಸಿಷ್ಠೋ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ |
ತ್ರೀಣಿ ಕಕ್ಷಾಣ್ಯತಿಕ್ರಮ್ಯ ರಥಾತ್ಕೃತಿಮವಾತರತ್ || 17 ||

ಅನ್ತಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಭವನಂ ಸ್ವಾಚಾರ್ಯತ್ವಾದವಾರಿತಃ |
ಗುರುಮಾಗತಮಾಜ್ಞಾಯ ರಾಮಸ್ತೂರ್ಣಃ ಕೃತಾಙ್ಗಲಿಃ || 18 ||

ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಮ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ದಂಡವದ್ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ |
ಸ್ವರ್ಣಪಾತ್ರೇಣ ಪಾನೀಯಮಾನಿನಾಯಾಽಽಶು ಜಾನಕೀ || 19 ||

ರತ್ನಾಸನೇ ಸಮಾವೇಶ್ಯ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ |
ತದಪಃ ಶಿರಸಾ ಧೃತ್ವಾ ಸೀತಾಯಾ ಸಹ ರಾಘವಃ || 20 ||

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮೀತ್ಯಬ್ರವೀದ್ರಾಮಸ್ತವ ಪಾದಾಮ್ಬುಧಾರಣಾತ್ |
ಶ್ರೀರಾಮೇಣೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಪ್ರಹಸನ್ ಮುನಿರಬ್ರವೀತ್ || 21 ||

ತ್ವತ್ಪಾದಸಲಿಲಂ ಧೃತ್ವಾ ಧನ್ಯೋಽಭೂದ್ಗಿರಿಜಾಪತಿಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾಽಪಿ ಮತ್ಪಿತಾ ತೇ ಹಿ ಪಾದತೀರ್ಥಹತಾಶುಭಃ || 22 ||

ಇದಾನೀಂ ಭಾಷಸೇ ಯತ್ತ್ವಂ ಲೋಕಾನಾಮುಪದೇಶಕೃತ್ |
ಜಾನಾಮಿ ತ್ವಂ ಪರಾತ್ಮಾನಂ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ ಸೌಜಾತಮೀಶ್ವರಮ್ || 23 ||

ದೇವಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭಕ್ತಿಸಿದ್ಧಯೇ |
ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾರ್ಥಾಯ ಜಾತಂ ಜಾನಾಮಿ ರಾಘವ || 24 ||

ತಥಾಽಪಿ ದೇವಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಗುಹ್ಯಂ ನೋದ್ಘಾಟಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ತಥಾ ತ್ವಂ ಮಾಯಯಾ ಸರ್ವಂ ಕರೋಷಿ ರಘುನಂದನ || 25 ||

ತಥೈವಾನುವಿಧಾಸ್ಯೇಹಂ ಶಿಷ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಗುರುರಪ್ಯಹಮ್ |
ಗುರುಗುರೂಣಾಂ ತ್ವಂ ದೇವ ಪಿತೃಣಾಂ ತ್ವಂ ಪಿತಾಮಹಃ || 26 ||

ಅನ್ತರ್ಯಾಮೀ ಜಗದ್ರಾತ್ರಾವಾಹಕಸ್ತ್ವಮಗೋಚರಃ |
ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಮಯಂ ದೇಹಂ ಧೃತ್ವಾ ಸ್ವಾಧೀನಸಮ್ಭವಮ್ || 27 ||

ಮನುಷ್ಯ ಇವ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಭಾಸಿ ತ್ವಂ ಯೋಗಮಾಯಯಾ |
ಪೌರೋಹಿತೃಮಹಂ ಜಾನೇ ವಿಗರ್ಹ್ಯಂ ದೂಷ್ಯಜೀವನಮ್ || 28 ||

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಣಾಂ ಕುಲೇ ರಾಮಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಜನಿಷ್ಯತೇ |
ಇತಿ ಜ್ಞಾತಂ ಮಯಾ ಪೂರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಕಥಿತಂ ಪುರಾ || 29 ||

ತತೋಽಹಮಾಶಯಾ ರಾಮ ತವ ಸಮ್ಪನ್ನಕಾಂಕ್ಷಯಾ |
ಅಕಾರ್ಷ್ಯಂ ಗರ್ಹಿತಮಪಿ ತವಾಚಾರ್ಯತ್ವಸಿದ್ಧಯೇ || 30 ||

ತತೋ ಮನೋರಥೋ ಮೇಽದ್ಯ ಫಲಿತೋ ರಘುನಂದನ |
ತ್ವದಧೀನಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಮೋಹಿನೀ || 31 ||

ಮಾಂ ಯಥಾ ಮೋಹಯೇನ್ನೈವ ತಥಾ ಕುರು ರಘೂದ್ವಹ ।
ಗುರುನಿಷ್ಕೃತಿಕಾಮಸ್ತ್ವಂ ಯದಿ ದೇಹ್ಯೇತದೇವ ಮೇ ॥ 32 ॥

ಪ್ರಸಜ್ಗಾತ್ಸರ್ವಮಪ್ಯುಕ್ತಂ ನ ವಾಚ್ಯಂ ಕುತ್ರಚಿನ್ಮಯಾ ।
ರಾಜ್ಞಾ ದಶರಥೇನಾಹಂ ಪ್ರೇಷಿತೋಽಸ್ಮಿ ರಘೂದ್ವಹ ॥ 33 ॥

ತ್ವಾಮಾಮನ್ತ್ರಯಿತುಂ ರಾಜ್ಯೇ ಶೋಷೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯತಿ ರಾಘವ ।
ಅದ್ಯ ತ್ವಂ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಥಮುಪವಾಸಂ ಯಥಾವಿಧಿ ॥ 34 ॥

ಕೃತ್ವಾ ಶುಚಿಭೂಮಿಶಾಯೀ ಭವ ರಾಮ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ।
ಗಚ್ಛಾಮಿ ರಾಜಸಾನ್ನಿಧ್ಯಂ ತ್ವಂ ತು ಪ್ರಾತರ್ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 35 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಯಯೌ ರಾಜಗುರುದ್ವರ್ತಮ್ ।
ರಾಮೋಽಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಹಸನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 36 ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ಮೇ ಶೋಷೇಽಭಿಷೇಕೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರಮೇವಾಹಂ ಕರ್ತಾ ಭೋಕ್ತಾ ತ್ವಮೇವ ಹಿ ॥ 37 ॥

ಮಮ ತ್ವಂ ಹಿ ಬಹಿಃಪ್ರಾಣೋ ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ।
ತತೋ ವಸಿಷ್ಠೋನ ಯಥಾ ಭಾಷಿತಂ ತತ್ತಥಾಽಕರೋತ್ ॥ 38 ॥

ವಸಿಷ್ಠೋಽಪಿ ನೃಪಂ ಗತ್ವಾ ಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಪುರೋ ರಾಜ್ಞಾ ಹ್ಯುಕ್ತಂ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಮ್ ॥ 39 ॥

ಯದಾ ತದೈವ ನಗರೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಶ್ಚಿತ್ಪುಮಾನ್ ಜಗೌ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾಯೈ ರಾಮಮಾತ್ರೇ ಸುಮಿತ್ರಾಯೈ ತಥೈವ ಚ ॥ 40 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇ ಹರ್ಷಸಮ್ಪೂರ್ಣೇ ದದತುರ್ಹಾರಮುತ್ತಮಮ್ ।
ತಸ್ಮೈ ತತಃ ಪ್ರೀತಮನಾಃ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪುತ್ರವತ್ಸಲಾ ॥ 41 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪರ್ಯಚರದ್ಧೇವೀಂ ರಾಮಸ್ಯಾರ್ಥಪ್ರಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಸತ್ಯವಾದೀ ದಶರಥಃ ಕರೋತ್ಯೇವ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಮ್ ॥ 42 ॥

ಕೈಕೇಯೀವಶಗಃ ಕಿನ್ತು ಕಾಮುಕಃ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ |
ಇತಿ ವ್ಯಾಕುಲಚಿತ್ತಾ ಸಾ ದುರ್ಗಾಂ ದೇವೀಮಪೂಜಯತ್ || 43 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ದೇವಾ ದೇವೀಂ ವಾಣೀಮಚೋದಯನ್ |
ಗಚ್ಛ ದೇವಿ ಭುವೋ ಲೋಕಮಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ || 44 ||

ರಾಮಾಭಿಷೇಕವಿಘ್ನಾರ್ಥಂ ಯತಸ್ವ ಬ್ರಹ್ಮವಾಕ್ಯತಃ |
ಮನ್ಥರಾಂ ಪ್ರವಿಶಸ್ವಾದೌ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ತತಃ ಪರಮ್ || 45 ||

ತತೋ ವಿಘ್ನೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಪುನರೇಹಿ ದಿವಂ ಶುಭೇ |
ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಪ್ರವಿವೇಶಾಥ ಮನ್ಥರಾಮ್ || 46 ||

ಸಾಽಪಿ ಕುಬ್ಜಾ ತ್ರಿವಕ್ತ್ರಾ ತು ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರಮಧಾರುಹತ್ |
ನಗರಂ ಪರಿತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವತಃ ಸಮಲಙ್ಕೃತಮ್ || 47 ||

ನಾನಾತೋರಣಸಮ್ಬಾಧಂ ಪತಾಕಾಭಿರಲಙ್ಕೃತಮ್ |
ದಾನೋತ್ಸವಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚಾತಿಹರ್ಷಿತಾ || 48 ||

ಧಾತ್ರೀಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮಾತಃ ಕಿಂ ನಗರಂ ಸಮಲಙ್ಕೃತಮ್ |
ದಾನೋತ್ಸವಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚಾತಿಹರ್ಷಿತಾ || 49 ||

ದದಾತಿ ವಿಪ್ರಮುಖ್ಯೇಭ್ಯೋ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ತಾಮುವಾಚ ತದಾ ಧಾತ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಭಿಷೇಚನಮ್ || 50 ||

ಶೋಷೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತೇನಾದ್ಯ ಸರ್ವತೋಽಲಙ್ಕೃತಂ ಪುರಮ್ |
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ಕೈಕೇಯೀಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 51 ||

ಪರ್ಯಙ್ಕಸ್ಯಾಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀಮೇಕಾಂತೇ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ಕಿಂ ಶೇಷೇ ದುರ್ಭಗೇ ಮೂಢೇ ಮಹದ್ಭಯಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 52 ||

|| 53 ||

ನ ಜಾನೀಷೇಽತಿಸೌಂದರ್ಯಮಾನಿನೀ ಮತ್ತಗಾಮಿನೀ

ರಾಮಸ್ಯಾನುಗ್ರಹಾದ್ರಾಜ್ಞಃ ಶೋಷೇಽಭಿಷೇಕೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀ ॥ 54 ॥

ತಸ್ಯೈ ದಿವ್ಯಂ ದದೌ ಸ್ವರ್ಣನೂಪುರಂ ರತ್ನಭೂಷಿತಮ್ ।
ಹರ್ಷಸ್ಥಾನೇ ಕಿಮಿತಿ ಮೇ ಕಥ್ಯತೇ ಭಯಮಾಗತಮ್ ॥ 55 ॥

ಭರತಾದಧಿಕೋ ರಾಮಃ ಪ್ರಿಯಕೃನ್ಮೇ ಪ್ರಿಯಂವದಃ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಮಾಂ ಸಮಂ ಪಶ್ಯನ್ ಸದಾ ಶುಶ್ರೂಷತೇ ಹಿ ಮಾಮ್ ॥ 56 ॥

ರಾಮಾದ್ಭಯಂ ಕಿಮಾಪನ್ನಂ ತವ ಮೂಢೇ ವದಸ್ವ ಮೇ ।
ತಚ್ಚುತ್ವಾ ವಿಷಸಾದಾಥ ಕುಬ್ಜಾಽಕಾರಣವೈರಿಣೀ ॥ 57 ॥

ಶೃಣು ಮದ್ವಚನಂ ದೇವಿ ಯಥಾರ್ಥಂ ತೇ ಮಹದ್ಭಯಮ್ ।
ತ್ವಾಂ ತೋಷಯನ್ ಸದಾ ರಾಜಾ ಪ್ರಿಯವಾಕ್ಯಾನಿ ಭಾಷತೇ ॥ 58 ॥

ಕಾಮುಕೋಽತಥ್ಯವಾದೀ ಚ ತ್ವಾಂ ವಾಚಾ ಪರಿತೋಷಯನ್ ।
ಕಾರ್ಯಂ ಕರೋತಿ ತಸ್ಯಾ ವೈ ರಾಮಮಾತುಃ ಸುಪುಷ್ಕಲಮ್ ॥ 59 ॥

ಮನಸ್ಯೇತನ್ನಿಧಾಯೈವ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ತೇ ಸುತಮ್ ।
ಭರತಂ ಮಾತುಲಕುಲೇ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸಾನುಜಮ್ ॥ 60 ॥

ಸುಮಿತ್ರಾಯಾಃ ಸಮೀಚೇನಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಮನ್ವೇತಿ ರಾಜ್ಯಂ ಸೋಽನುಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 61 ॥

ಭರತೋ ರಾಘವಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಕಿಂಚಿರೋ ವಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ವಿವಾಸ್ಯತೇ ವಾ ನಗರಾತ್ರಾಣೈರ್ವಾ ಹಾಯತೇಽಚಿರಾತ್ ॥ 62 ॥

ತ್ವಂ ತು ದಾಸೀವ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಪರಿಚರಿಷ್ಯಸಿ ।
ತತೋಽಪಿ ಮರಣಂ ಶ್ರೇಯೋ ಯತ್ಸಪತ್ನ್ಯಾಃ ಪರಾಭವಃ ॥ 63 ॥

ಅತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಯತಸ್ವಾದ್ಯ ಭರತಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನೇ ।
ರಾಮಸ್ಯ ವನವಾಸಾರ್ಥಂ ವರ್ಷಾಣಿ ನವ ಪಿಂಚ ಚ ॥ 64 ॥

ತತೋ ರೂಢೋಽಭಯೇ ಪುತ್ರಸ್ತವ ರಾಜ್ಞಿ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಉಪಾಯಂ ತೇ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪೂರ್ವಮೇವ ಸುನಿಶ್ಚಿತಮ್ ॥ 65 ॥

ಪುರಾ ದೇವಾಸುರೇ ಯುದ್ಧೇ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಇಂದ್ರೇಣ ಯಾಚಿತೋ ಧನಿಷ್ಠೇ ಸಹಾಯಾರ್ಥಂ ಮಹಾರಥಃ ॥ 66 ॥

ಜಗಾಮ ಸೇನಯಾ ಸಾರ್ಥಂ ತ್ವಯಾ ಸಹ ಶುಭಾನನೇ ।
ಯುದ್ಧಂ ಪ್ರಕುರ್ವತಸ್ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ ಧನಿಷ್ಠನಃ ॥ 67 ॥

ತದಾಽಕ್ಷಕೀಲೋ ನೃಪತಚ್ಛಿನ್ನಸ್ತಸ್ಯ ನ ವೇದ ಸಃ ।
ತ್ವಂ ತು ಹಸ್ತಂ ಸಮಾವೇಶ್ಯ ಕೀಲರನ್ಧ್ರೇಽತಿಧೈರ್ಯತಃ ॥ 68 ॥

ಸ್ಥಿತವತ್ಯಸಿತಾಪಾಜ್ಞಿ ಪತಿಪ್ರಾಣಪರಿಪ್ಸಯಾ ।
ತತೋ ಹತ್ವಾಽಸುರಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ದದರ್ಶ ತ್ವಾಮರಿನ್ದಮಃ ॥ 69 ॥

ಆಶ್ಚರ್ಯಂ ಪರಮಂ ಲೇಭೇ ತ್ವಾಮಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಮುದಾನ್ವಿತಃ ।
ವೃಣೀಷ್ವ ಯತ್ತೇ ಮನಸಿ ವಾಙ್ಮುತಂ ವರದೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ 70 ॥

ವರದ್ವಯಂ ವೃಣೀಷ್ವ ತ್ವಮೇವಂ ರಾಜಾವದತ್ಸ್ವಯಮ್ ।
ತ್ವಯೋಕ್ತೋ ವರದೋ ರಾಜನ್ ಯದಿ ದತ್ತಂ ವರದ್ವಯಮ್ ॥ 71 ॥

ತ್ವಯ್ಯೇವ ತಿಷ್ಠತು ಚಿರಂ ನ್ಯಾಸಭೂತಂ ಮಮಾನಘ ।
ಯದಾ ಮೇಽವಸರೋ ಭೂಯಾತ್ತದಾ ದೇಹಿ ವರದ್ವಯಮ್ ॥ 72 ॥

ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ರಾಜಾ ಮನ್ದಿರಂ ವ್ರಜ ಸುವ್ರತೇ ।
ತ್ವತ್ತಃ ಶ್ರುತಂ ಮಯಾ ಪೂರ್ವಮಿದಾನೀಂ ಸ್ಮೃತಿಮಾಗತಮ್ ॥ 73 ॥

ಅತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾದ್ಯ ಕ್ರೋಧಾಗಾರಂ ರುಷಾನ್ವಿತಾ ।
ವಿಮುಚ್ಯ ಸರ್ವಾಭರಣಂ ಸರ್ವತೋ ವಿನಿಕೀರ್ಯ ಚ ॥ 74 ॥

ಭೂಮಾವೇವ ಶಯಾನಾ ತ್ವಂ ತೂಷ್ಣೀಮಾತಿಷ್ಠ ಭಾಮಿನಿ ।
ಯಾವತ್ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ರಾಜಾಭೀಷ್ಠಂ ಕರೋತಿ ತೇ ॥ 75 ॥

ಶೃತ್ವಾ ತ್ರಿವಕ್ರಯೋಕ್ತಂ ತತ್ತದಾ ಕೇಕಯನಂದಿನೀ ।
ತಥ್ಯಮೇವಾಖಿಲಂ ಮೇನೇ ದುಃಸಜ್ಜಾಹಿತವಿಭ್ರಮಾ ॥ 76 ॥

ತಾಮಾಹ ಕೈಕೇಯೀ ದುಷ್ಪಾ ಕುತಸ್ತೇ ಬುದ್ಧಿರೀದೃಶೀ ।
ಏವಂ ತಾಂ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾಂ ನ ಜಾನೇ ವಕ್ರಸುಂದರಿ ॥ 77 ॥

ಭರತೋ ಯದಿ ರಾಜಾ ಮೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸುತಃ ಪ್ರಿಯಃ ।
ಗ್ರಾಮಾನ್ ಶತಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ಮಮ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭಾ ॥ 78 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕೋಪಭವನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸಹಸಾ ರುಷಾ ।
ವಿಮುಚ್ಯ ಸರ್ವಾಭರಣಂ ಪರಿಕೀರ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 79 ॥

ಭೂಮೌ ಶಯಾನಾ ಮಲಿನಾ ಮಲಿನಾಮ್ಬರಧಾರಿಣೀ ।
ಪ್ರೋವಾಚ ಶೃಣು ಮೇ ಕುಬ್ಜೇ ಯಾವದ್ರಾಮೋ ವನಂ ವ್ರಜೇತ್ ॥ 80 ॥

ಪ್ರಾಣಾನ್ ಸ್ತುಕ್ಷೇಽಥ ವಾ ವಕ್ರೇ ಶಯಿಷ್ಯೇ ತಾವದೇವ ಹಿ ।
ನಿಶ್ಚಯಂ ಕುರು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಕಲ್ಯಾಣಂ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 81 ॥

॥ ॥ 82 ॥ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಕುಬ್ಜಾ ಗೃಹಂ ಸಾಽಪಿ ತಥಾಽಕರೋತ್
ಧೀರೋಽತ್ಯಂತದಯಾನ್ವಿತೋಽಪಿ ಸಗುಣಾಚಾರಾನ್ವಿತೋ ವಾಥವಾ
ನೀತಿಜ್ಞೋ ವಿಧಿವಾದದೇಶಿಕಪರೋ ವಿದ್ಯಾವಿವೇಕೋಽಥವಾ ।
ದುಷ್ಪಾನಾಮತಿಪಾಪಭಾವಿತಧಿಯಾಂ ಸಜ್ಜಂ ಸದಾ ಚೇದ್ಭಜೇತ್
ತದ್ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪರಿಭಾವಿತೋ ವ್ರಜತಿ ತತ್ಸಾಮ್ಯಂ ಕ್ರಮೇಣ ॥ 83 ॥

ಅತಃ ಸಜ್ಜಃ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯೋ ದುಷ್ಪಾನಾಂ ಸರ್ವದೈವ ಹಿ ।
ದುಃಸಜ್ಞೋ ಚ್ಯವತೇ ಸ್ವಾರ್ಥಾದ್ಯಥೇಯಂ ರಾಜಕನ್ಯಕಾ ॥ 84 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 2 ॥

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತೋ ದಶರಥೋ ರಾಜಾ ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಾರಣಾತ್ |
ಆದಿಶ್ಯ ಮನ್ತ್ರಿಪ್ರಕೃತಿಃ ಸಾನನ್ದೋ ಗೃಹಮಾವಿಶತ್ || ೧ ||

ತತ್ರಾದೃಷ್ಟಾಂ ಪ್ರಿಯಾಂ ರಾಜಾ ಕಿಮೇತದಿತಿ ವಿಹ್ವಲಃ |
ಯಾ ಪುರಾ ಮನ್ದಿರಂ ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ಮಯಿ ಶೋಭನಾ || ೨ ||

ಹಸಂತೀ ಮಾಮುಪಾಯಾತಿ ಸಾ ಕಿಂ ನೈವಾದ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಇತ್ಯಾತ್ಮನೈವ ಸಂಜ್ಞಾನ್ತ್ಯ ಮನಸಾತಿವಿದೂಯತಾ || ೩ ||

ಪಪ್ರಚ್ಛ ದಾಸೀನಿಕರಂ ಕುತೋ ವಃ ಸ್ವಾಮಿನೀ ಶುಭಾ |
ನಾಯಾತಿ ಮಾಂ ಯಥಾಪೂರ್ವಂ ಮತ್ಪ್ರಿಯಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾ || ೪ ||

ತಾ ಊಚುಃ ಕ್ರೋಧಭವನಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ನೈವ ವಿದ್ಮಹೇ |
ಕಾರಣಂ ತತ್ರ ದೇವ ತ್ವಂ ಗಚ್ಛ ನಿಶ್ಚೇತುಮರ್ಹಸಿ || ೫ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಭಯಸನ್ತ್ರಸ್ತೋ ರಾಜಾ ತಸ್ಯಾಃ ಸಮೀಪಗಃ |
ಉಪವಿಶ್ಯ ಶನ್ಮದೇಹಂ ಸ್ಪೃಶನ್ವೈ ಪಾಣಿನಾಬ್ರವೀತ್ || ೬ ||

ಕಿಂ ಶೇಷೇ ವಸುಧಾಪೃಷ್ಠೋ ಪರ್ಯಜ್ಞಾದೀನ್ ವಿಹಾಯ ಚ |
ಮಾಂ ತ್ವಂ ಖೇದಯಸೇ ಭೀರು ಯತೋ ಮಾಂ ನಾವಭಾಷಸೇ || ೭ ||

ಅಲಜ್ಞಾಕರಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭೂಮೌ ಮಲಿನವಾಸಸಾ |
ಕಿಮರ್ಥಂ ಬ್ರೂಹಿ ಸಕಲಂ ವಿಧಾಸ್ಯೇ ತವ ವಾಙ್ಮುತಮ್ || ೮ ||

ಕೋ ವಾ ತವಾಹಿತಂ ಕರ್ತಾ ನಾರೀ ವಾ ಪುರುಷೋಽಪಿ ವಾ |
ಸ ಮೇ ದಣ್ಯಶ್ಚ ವಧ್ಯಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || ೯ ||

ಬ್ರೂಹಿ ದೇವಿ ಯಥಾ ಪ್ರೀತಿಸ್ತದವಶ್ಯಂ ಮಮಾಗ್ರತಃ |

ತದಿದಾನೀಂ ಸಾಧಯಿಷ್ಯೇ ಸುದುರ್ಲಭಮಪಿ ಕ್ಷಣಾತ್ || 10 ||

ಜಾನಾಸಿ ತ್ವಂ ಮಮ ಸ್ವಾನ್ತಂ ಪ್ರಿಯಂ ಮಾಂ ಸ್ವವಶೇ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಂ ಖೇದಯಸೇ ವೃಥಾ ತವ ಪರಿಶ್ರಮಃ || 11 ||

ಬ್ರೂಹಿ ಕಿಂ ಧನಿನಂ ಕುರ್ಯಾಂ ದರಿದ್ರಂ ತೇ ಪ್ರಿಯಜ್ಞರಮ್ |
ಧನಿನಂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರೇಣ ನಿರ್ಧನಂ ಚ ತವಾಹಿತಮ್ || 12 ||

ಬ್ರೂಹಿ ಕಂ ವಾ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ವಧಾರ್ಹೋ ವಾ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯತೇ |
ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಪ್ರಾಣಾನ್ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ಪ್ರಿಯೇ || 13 ||

ಮಮ ಪ್ರಾಣಾತ್ಪ್ರಿಯತರೋ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ |
ತಸ್ಯೋಪರಿ ಶಪೇ ಬ್ರೂಹಿ ತ್ವದ್ಧಿತಂ ತತ್ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ || 14 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ರಾಜಾನಂ ಶಪಂತಂ ರಾಘವೋಪರಿ |
ಶನ್ಯೈವಿಮೃಜ್ಯ ನೇತ್ರೇ ಸಾ ರಾಜಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ || 15 ||

ಯದಿ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೋಽಸಿ ಶಪಥಂ ಕುರುಷೇ ಯದಿ |
ಯಾಚಾಂ ಮೇ ಸಫಲಾಂ ಕರ್ತುಂ ಶೀಘ್ರಮೇವ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ || 16 ||

ಪೂರ್ವಂ ದೇವಾಸುರೇ ಯುದ್ಧೇ ಮಯಾ ತ್ವಂ ಪರಿರಕ್ಷಿತಃ |
ತದಾ ವರದ್ವಯಂ ದತ್ತಂ ತ್ವಯಾ ಮೇ ತುಷ್ಟಚೇತಸಾ || 17 ||

ತದ್ವೈಯಂ ನ್ಯಾಸಭೂತಂ ಮೇ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ತ್ವಯಿ ಸುವ್ರತ |
ತತ್ರೈಕೇನ ವರೇಣಾಶು ಭರತಂ ಮೇ ಪ್ರಿಯಂ ಸುತಮ್ || 18 ||

ಏಭಿಃ ಸಮ್ಭೃತಸಮ್ಭಾರೈರ್ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಚಯ |
ಅಪರೇಣ ವರೇಣಾಶು ರಾಮೋ ಗಚ್ಛತು ದಣ್ಡಕಾನ್ || 19 ||

ಮುನಿವೇಷಧರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಟಾವಲ್ಕಲಭೂಷಣಃ |
ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಸ್ತತ್ರ ಕನ್ದಮೂಲಫಲಾಶನಃ || 20 ||

ಪುನರಾಯಾತು ತಸ್ಯಾನ್ತೇ ವನೇ ವಾ ತಿಷ್ಠತು ಸ್ವಯಮ್ ।
ಪ್ರಭಾತೇ ಗಚ್ಛತು ವನಂ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ॥ 21 ॥

ಯದಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಲಮ್ಬೇತ ಪ್ರಾಣಾನ್ಶ್ವೇತವಾಗ್ರತಃ ।
ಭವ ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಸ್ತ್ವಮೇತದೇವ ಮಮ ಪ್ರಿಯಮ್ ॥ 22 ॥

ಶ್ರುತೇಷ್ಟತದ್ಧಾರುಣಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ನಿಪಪಾತ ಮಹೀಪಾಲೋ ವಜ್ರಾಹತ ಇವಾಚಲಃ ॥ 23 ॥

ಶನೈರುನ್ಮಿಲ್ಯ ನಯನೇ ವಿಮೃಜ್ಯ ಪರಯಾ ಭಿಯಾ ।
ದುಃಸ್ವಪ್ನೋ ವಾ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟೋ ಹ್ಯಥವಾ ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮಃ ॥ 24 ॥

ಇತ್ಯಾಲೋಕ್ಯ ಪುರಃ ಪತ್ನೀಂ ವ್ಯಾಘ್ರೀಮಿವ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತಾಮ್ ।
ಕಿಮಿದಂ ಭಾಷಸೇ ಭದ್ರೇ ಮಮ ಪ್ರಾಣಹರಂ ವಚಃ ॥ 25 ॥

ರಾಮಃ ಕಮಪರಾಧಂ ತೇ ಕೃತವಾನ್ ಕಮಲೇಕ್ಷಣಃ ।
ಮಮಾಗ್ರೇ ರಾಘವಗುಣಾನ್ ವರ್ಣಯಸ್ಯನಿಶಂ ಶುಭಾನ್ ॥ 26 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಮಾಂ ಸಮಂ ಪಶ್ಯನ್ ಶುಶ್ರೂಷಾ ಕುರುತೇ ಸದಾ ।
ಇತಿ ಬ್ರುವಂತೀ ತ್ವಂ ಪೂರ್ವಮಿದಾನೀಂ ಭಾಷಸೇಽನ್ಯಥಾ ॥ 27 ॥

ರಾಜ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಪುತ್ರಾಯ ರಾಮಸ್ತಿಷ್ಠತು ಮಂದಿರೇ ।
ಅನುಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಮಾಂ ವಾಮೇ ರಾಮಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಭಯಂ ತವ ॥ 28 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽಶ್ರುಪರೀತಾಕ್ಷಃ ಪಾದಯೋರ್ನಿಪಪಾತ ಹ ।
ಕೈಕೇಯೀ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಂ ಸಾಽಪಿ ರಕ್ತಾಂತಲೋಚನಾ ॥ 29 ॥

ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಕಿಂ ತ್ವಂ ಭ್ರಾನ್ತೋಽಸಿ ಉಕ್ತಂ ತದ್ಭಾಷಸೇಽನ್ಯಥಾ ।
ಮಿಥ್ಯಾ ಕರೋಷಿ ಚೇತ್ಸಿಷ್ವೇಯಂ ಭಾಷಿತಂ ನರಕೋ ಭವೇತ್ ॥ 30 ॥

ವನಂ ನ ಗಚ್ಛೇದ್ಯದಿ ರಾಮಚನ್ದ್ರಃ
ಪ್ರಭಾತಕಾಲೇಽಜಿನಚೇರಯುಕ್ತಃ ।

ಉದ್ಭವನಂ ವಾ ವಿಷಭಕ್ಷಣಂ ವಾ
ಕೃತ್ವಾ ಮರಿಷ್ಯೇ ಪುರತಸ್ತವಾಹಮ್ || 31 ||

ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೋಽಹಮಿತೀಹ ಲೋಕೇ
ವಿಡಮ್ಯಸೇ ಸರ್ವಸಭಾಂತರೇಷು |
ರಾಮೋಪರಿ ತ್ವಂ ಶಪಥಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ
ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರತಿಜ್ಞೋ ನರಕಂ ಪ್ರಯಾಹಿ || 32 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಿಯಯಾ ದೀನೋ ಮಗ್ನೋ ದುಃಖಾರ್ಣವೇ ನೃಪಃ |
ಮೂರ್ಛಿತಃ ಪತಿಸೋ ಭೂಮೌ ವಿಸಂಜ್ಞೋ ಮೃತಕೋ ಯಥಾ || 33 ||

ಏವಂ ರಾತ್ರಿರ್ಗತಾ ತಸ್ಯ ದುಃಖಾತ್ಸಂವತ್ಸರೋಪಮಾ |
ಅರುಣೋದಯಕಾಲೇ ತು ವಂದಿನೋ ಗಾಯಕಾ ಜಗುಃ || 34 ||

ನಿವಾರಯಿತ್ವಾ ತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಕೈಕೇಯೀ ರೋಷಮಾಸ್ಥಿತಾ |
ತತಃ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ಮಧ್ಯಕಕ್ಷಮುಪಸ್ಥಿತಾಃ || 35 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ವೈಶ್ಯಾ ಋಷಯಃ ಕನ್ಯಕಾಸ್ತಥಾ |
ಭತ್ರಂ ಚ ಚಾಮರಂ ದಿವ್ಯಂ ಗಜೋ ವಾಜೀ ತಥೈವ ಚ || 36 ||

ಅನ್ಯಾಶ್ಚ ವಾರಮುಖ್ಯಾ ಯಾಃ ಪೌರಜಾನಪದಾಸ್ತಥಾ |
ವಸಿಷ್ಠೋನ ಯಥಾಜ್ಞಪ್ತಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ || 37 ||

ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಬಾಲಾಶ್ಚ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ರಾತ್ರೌ ನಿದ್ರಾಂ ನ ಲೇಭಿರೇ |
ಕದಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಹೇ ರಾಮಂ ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸಸಮ್ || 38 ||

ಸರ್ವಾಭರಣಸಮೃದ್ಧಂ ಕಿರೀಟಕಟಕೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ |
ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣಂ ಶ್ಯಾಮಂ ಕಂದರ್ಪಶತಸುಂದರಮ್ || 39 ||

ಅಭಿಷಿಕ್ತಂ ಸಮಾಯಾತಂ ಗಜಾರೂಢಂ ಸ್ಮಿತಾನನಮ್ |
ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರಧರಂ ತತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತಮ್ || 40 ||

ರಾಮಂ ಕದಾ ವಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಃ ಪ್ರಭಾತಂ ವಾ ಕದಾ ಭವೇತ್ |
ಇತ್ಯುತ್ಸುಕಧಿಯಃ ಸರ್ವೇ ಬಭೂವುಃ ಪುರವಾಸಿನಃ || 41 ||

ನೇದಾನೀಮುತ್ಥಿತೋ ರಾಜಾ ಕಿಮರ್ಥಂ ಚೇತಿ ಚಿಂತಯನ್ |
ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಶನಕೈಃ ಪ್ರಾಯಾದ್ಯತ್ರ ರಾಜಾಽವತಿಷ್ಠತೇ || 42 ||

ವರ್ಧಯನ್ ಜಯಶಬ್ದೇನ ಪ್ರಣಮನ್ ಶಿರಸಾ ನೃಪಮ್ |
ಅತಿಖಿನ್ನಂ ನೃಪಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೈಕೇಯೀಂ ಸಮಪೃಚ್ಛತ || 43 ||

ದೇವಿ ಕೈಕೇಯಿ ವರ್ಧಸ್ವ ಕಿಂ ರಾಜಾ ದೃಶ್ಯತೇಽನ್ಯಥಾ |
ತಮಾಹ ಕೈಕೇಯೀ ರಾಜಾ ರಾತ್ರೌ ನಿದ್ರಾಂ ನ ಲಬ್ಧವಾನ್ || 44 ||

ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ರಾಮೇತಿ ರಾಮಮೇವಾನುಚಿಂತಯನ್ |
ಪ್ರಜಾಗರೇಣ ವೈ ರಾಜಾ ಹ್ಯಸ್ವಸ್ಥ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ |
ರಾಮಮಾನಯ ಶೀಘ್ರಂ ತ್ವಂ ರಾಜಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಹೇಚ್ಛತಿ || 45 ||

ಅಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜವಚನಂ ಕಥಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಭಾಮಿನಿ |
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಜಾ ಮನ್ತ್ರಿಣಮಬ್ರವೀತ್ || 46 ||

ಸುಮನ್ತ್ರ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ಸುಂದರಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ಸುಮನ್ತ್ರೋ ರಾಮಮಂದಿರಮ್ || 47 ||

ಅವಾರಿತಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಯಂ ತ್ವರಿತಂ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ |
ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಮ ರಾಜೀವಲೋಚನ || 48 ||

ಪಿತುರ್ಗೌಹಂ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ರಾಜಾ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ತ್ವರಿತೋ ಯಯೌ || 49 ||

ರಾಮಃ ಸಾರಥಿನಾ ಸಾರ್ಧಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ಮಧ್ಯಕರ್ಷೇ ವಸಿಷ್ಠಾದೀನ್ ಪಶ್ಯನ್ನೇವ ತ್ವರಾನ್ವಿತಃ || 50 ||

ಪಿತುಃ ಸಮೀಪಂ ಸಜ್ಜಮ್ಯ ನನಾಮ ಚರಣೌ ಪಿತುಃ |

ರಾಮಮಾಲಿಜ್ಞತುಂ ರಾಜಾ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಸಸಮ್ಭ್ರಮಃ || 51 ||

ಬಾಹೂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ ರಾಮೇತಿ ದುಃಖಾನ್ಮಧ್ಯೇ ಪಪಾತ ಹ |
ಹಾ ಹೇತಿ ರಾಮಸ್ತಂ ಶೀಘ್ರಮಾಲಿಜ್ಞಾಜ್ಞೇ ನ್ಯವೇಶಯತ್ || 52 ||

ರಾಜಾನಂ ಮೂರ್ಛಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚುಕ್ರಶುಃ ಸರ್ವಯೋಷಿತಃ |
ಕಿಮರ್ಥಂ ರೋದನಮಿತಿ ವಸಿಷ್ಠೋಽಪಿ ಸಮಾವಿಶತ್ || 53 ||

ರಾಮಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕಿಮಿದಂ ರಾಜ್ಞೋ ದುಃಖಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ |
ಏವಂ ಪೃಚ್ಛತಿ ರಾಮೇ ಸಾ ಕೈಕೇಯೀ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ || 54 ||

ತ್ವಮೇವ ಕಾರಣಂ ಹ್ಯತ್ರ ರಾಜ್ಞೋ ದುಃಖೋಪಶಾಂತಯೇ |
ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ರಾಮ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನೃಪತೇರ್ಹಿತಮ್ || 55 ||

ಕುರು ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞಸ್ತ್ವಂ ರಾಜಾನಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಮ್ |
ರಾಜ್ಞಾ ವರದ್ವಯಂ ದತ್ತಂ ಮಮ ಸನ್ತುಷ್ಟಚೇತಸಾ || 56 ||

ತ್ವದಧೀನಂ ತು ತತ್ಸರ್ವಂ ವಕ್ತುಂ ತ್ವಾಂ ಲಜ್ಜತೇ ನೃಪಃ |
ಸತ್ಯಪಾಲೇನ ಸಮ್ಬದ್ಧಂ ಪಿತರಂ ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ || 57 ||

ಪುತ್ರಶಬ್ದೇನ ಚೈತದ್ಧಿ ನರಕಾತ್ರಾಯತೇ ಪಿತಾ |
ರಾಮಸ್ತಯೋದಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶೂಲೇನಾಭಿಹತೋ ಯಥಾ || 58 ||

ವ್ಯಥಿತಃ ಕೈಕೇಯೀಂ ಪ್ರಾಹ ಕಿಂ ಮಾಮೇವಂ ಪ್ರಭಾಷಸೇ |
ಪಿತ್ರರ್ಥೇ ಜೀವಿತಂ ದಾಸ್ಯೇ ಪಿಬೇಯಂ ವಿಷಮುಲ್ಬಣಮ್ || 59 ||

ಸೀತಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವೇಽಥ ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ರಾಜ್ಯಂ ಚಾಪಿ ತ್ಯಜಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಅನಾಜ್ಞಪ್ತೋಽಪಿ ಕುರುತೇ ಪಿತುಃ ಕಾರ್ಯಂ ಸ ಉತ್ತಮಃ || 60 ||

ಉಕ್ತಃ ಕರೋತಿ ಯಃ ಪುತ್ರಃ ಸ ಮಧ್ಯಮ ಉದಾಹೃತಃ |
ಉಕ್ತೋಽಪಿ ಕುರುತೇ ನೈವ ಸ ಪುತ್ರೋ ಮಲ ಉಚ್ಯತೇ || 61 ||

ಅತಃ ಕರೋಮಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಯನ್ಮಾಮಾಹ ಪಿತಾ ಮಮ ।
ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಕರೋಮ್ಯೇವ ರಾಮೋ ದ್ವಿರ್ನಾಭಿಭಾಷತೇ ॥ 62 ॥

ಇತಿ ರಾಮಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಸಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಕ್ತುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ।
ರಾಮ ತ್ವದಭಿಷೇಕಾರ್ಥಂ ಸಮ್ಭಾರಾಃ ಸಮ್ಭೃತಾಶ್ಚ ಯೇ ॥ 63 ॥

ತೈರೇವ ಭರತೋಽವಶ್ಯಮಭಿಷೇಚ್ಯಃ ಪ್ರಿಯೋ ಮಮ ।
ಅಪರೇಣ ವರೇಣಾಶು ಚೇರವಾಸಾ ಜಟಾಧರಃ ॥ 64 ॥

ವನಂ ಪ್ರಯಾಹಿ ಶೀಘ್ರಂ ತ್ವಮದ್ಯೈವ ಪಿತುರಾಜ್ಞಯಾ ।
ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಸ್ತತ್ರ ವಸ ಮುನ್ಯನ್ನಭೋಜನಃ ॥ 65 ॥

ಏತದೇವ ಪಿತುಸ್ತೇಽದ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ತ್ವಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ರಾಜಾ ತು ಲಜ್ಜತೇ ವಕ್ತುಂ ತ್ವಾಮೇವಂ ರಘುನಂದನ ॥ 66 ॥

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಭರತಸ್ಯೈವ ರಾಜ್ಯಂ ಸ್ಯಾದಹಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ದಣ್ಡಕಾನ್ ।
ಕಿಂತು ರಾಜಾ ನ ವಕ್ತೇಹ ಮಾಂ ನ ಜಾನೇಽತ್ರ ಕಾರಣಮ್ ॥ 67 ॥

ಶ್ರುತೈವೈತದ್ರಾಮವಚನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಪ್ರಾಹ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ದುಃಖಿತೋ ದುಃಖಿತಂ ವಚಃ ॥ 68 ॥

ಸ್ತ್ರೀಜಿತಂ ಭ್ರಾಂತಹೃದಯಮುನ್ಮಾಗ್ಗಪರಿವರ್ತಿನಮ್ ।
ನಿಗೃಹ್ಯ ಮಾಂ ಗೃಹಾಣೇದಂ ರಾಜ್ಯಂ ಪಾಪಂ ನ ತದ್ಭವೇತ್ ॥ 69 ॥

ಏವಂ ಚೇದನ್ಯತಂ ನೈವ ಮಾಂ ಸ್ಪೃಶೇದ್ರಘುನಂದನ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದುಃಖಿಸಂತಪ್ತೋ ವಿಲಲಾಪ ನೃಪಸ್ತದಾ ॥ 70 ॥

ಹಾ ರಾಮ ಹಾ ಜಗನ್ನಾಥ ಹಾ ಮಮ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭ ।
ಮಾಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಕಥಂ ಘೋರಂ ವಿಪಿನಂ ಗಂತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 71 ॥

ಇತಿ ರಾಮಂ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಮುಕ್ತಕಣ್ಮೋ ರುರೋದ ಹ ।

ವಿಮೃಜ್ಯ ನಯನೇ ರಾಮಃ ಪಿತುಃ ಸಜಲಪಾಣಿನಾ || 72 ||

ಆಶ್ವಾಸಯಾಮಾಸ ನೃಪಂ ಶನ್ಯೈಃ ಸ ನಯಕೋವಿದಃ |
ಕಿಮತ್ರ ದುಃಖೇನ ವಿಭೋ ರಾಜ್ಯಂ ಶಾಸತು ಮೇಽನುಜಃ || 73 ||

ಅಹಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ನಿಸ್ತೀರ್ಯ ಪುನರ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ಪುರಮ್ |
ರಾಜ್ಯಾತ್ಕೋಟಿಗುಣಂ ಸೌಖ್ಯಂ ಮಮ ರಾಜನ್ ವನೇ ಸತಃ || 74 ||

ತ್ವತ್ಸತ್ಯಪಾಲನಂ ದೇವ ಕಾರ್ಯಂ ಚಾಪಿ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾಶ್ಚ ಪ್ರಿಯೋ ರಾಜನ್ ವನವಾಸೋ ಮಹಾಗುಣಃ || 75 ||

ಇದಾನೀಂ ಗಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವೈತು ಮಾತುಶ್ಚ ಹೃದ್ಯಜ್ವರಃ |
ಸಮ್ಭಾರಶೋಚಪಹ್ರೀಯಂತಾಮಭಿಷೇಕಾರ್ಥಮಾಹೃತಾಃ || 76 ||

ಮಾತರಂ ಸಮನುಶ್ವಾಸ್ಯ ಅನುನೀಯ ಚ ಜಾನಕೀಮ್ |
ಆಗತ್ಯ ಪಾದೌ ವಂದಿತಾಶ್ಚ ತವ ಯಾಸ್ಯೇ ಸುಖಂ ವನಮ್ || 77 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತು ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಾತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಯಯೌ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಽಪಿ ಹರೇಃ ಪೂಜಾಂ ಕುರುತೇ ರಾಮಕಾರಣಾತ್ || 78 ||

ಹೋಮಂ ಚ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಧನಮ್ |
ಧ್ಯಾಯತೇ ವಿಷ್ಣುಮೇಕಾಗ್ರಮನಸಾ ಮೌನಮಾಸ್ಥಿತಾ || 79 ||

ಅನ್ತಃಸ್ಥಮೇಕಂ ಘನಚಿತ್ತ್ರಕಾಶಮ್
ನಿರಸ್ತಸರ್ವಾತಿಶಯಸ್ವರೂಪಮ್ |
ವಿಷ್ಣುಂ ಸದಾನಂದಮಯಂ ಹೃದಬ್ಜೇ
ಸಾ ಭಾವಯಂತೀ ನ ದದರ್ಶ ರಾಮಮ್ || 80 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 3 ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತಃ ಸುಮಿತ್ರಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಮಃ ರಾಜ್ಞೇಂ ಸಸಮ್ಭ್ರಮಾ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಂ ಬೋಧಯಾಮಾಸ ರಾಮೋಽಯಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ || ೧ ||

ಶ್ರುತ್ವೈವ ರಾಮನಾಮೈಷಾ ಬಹಿದೃಷ್ಟಿಪ್ರವಾಹಿತಾ |
ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಮಾಲಿಜಾಗ್ಯಜ್ಞೇ ನ್ಯವೇಶಯತ್ || ೨ ||

ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯವಘ್ರಾಯ ಪಸ್ಪರ್ಶ ಗಾತ್ರಂ ನೀಲೋತ್ಪಲಚ್ಛವಿ |
ಭುಜಕೃಷ್ಣ ಪುತ್ರೇತಿ ಚ ಪ್ರಾಹ ಮಿಷ್ಠಮನ್ನಂ ಕ್ಷುಧಾದ್ವಿತಃ || ೩ ||

ರಾಮಃ ಪ್ರಾಹ ನ ಮೇ ಮಾತರ್ಭೋಜನಾವಸರಃ ಕುತಃ |
ದಣ್ಡಕಾಗಮನೇ ಶೀಘ್ರಂ ಮಮ ಕಾಲೋಽದ್ಯ ನಿಶ್ಚಿತಃ || ೪ ||

ಕೈಕೇಯೀವರದಾನೇನ ಸತ್ಯಸಂದ್ಧಃ ಪಿತಾ ಮಮ |
ಭರತಾಯ ದದೌ ರಾಜ್ಯಂ ಮಮಾಪ್ಯಾರಣ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ || ೫ ||

ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಸ್ತತ್ರ ಹ್ಯುಷಿತಾ ಮುನಿವೇಷಧೃಕ್ |
ಆಗಮಿಷ್ಯೇ ಪುನಃ ಶೀಘ್ರಂ ನ ಚಿಂತಾಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || ೬ ||

ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ಸಹಸೋದ್ವಿಗ್ನಾ ಮೂರ್ಛಿತಾ ಪುನರುತ್ಥಿತಾ |
ಆಹ ರಾಮಂ ಸುದುಃಖಾರ್ತಾ ದುಃಖಸಾಗರಸಮ್ಪ್ಲತಾ || ೭ ||

ಯದಿ ರಾಮ ವನಂ ಸತ್ಯಂ ಯಾಸಿ ಚೇನ್ನಯ ಮಾಮಪಿ |
ತ್ವದ್ವಿಹೀನಾ ಕ್ಷಣಾರ್ಧಂ ವಾ ಜೀವಿತಂ ಧಾರಯೇ ಕಥಮ್ || ೮ ||

ಯಥಾ ಗೌರ್ಬಾಲಕಂ ವತ್ಸಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತಿಷ್ಠೇನ್ನ ಕುತ್ರಚಿತ್ |
ತಥೈವ ತ್ವಾಂ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ತ್ಯಕ್ತುಂ ಪ್ರಾಣಾತ್ಪ್ರಿಯಂ ಸುತಮ್ || ೯ ||

ಭರತಾಯ ಪ್ರಸನ್ನಶ್ಚೇದ್ರಾಜ್ಯಂ ರಾಜಾ ಪ್ರಯಚ್ಛತು |

ಕಿಮರ್ಥಂ ವನವಾಸಾಯ ತ್ವಾಮಾಜ್ಞಾಪಯತಿ ಪ್ರಿಯಮ್ || 10 ||

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವರದೋ ರಾಜಾ ಸರ್ವಸ್ವಂ ವಾ ಪ್ರಯಚ್ಛತು |
ತ್ವಯಾ ಕಿಮಪರಾದ್ಧಂ ಹಿ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವಾ ನೃಪಸ್ಯ ವಾ || 11 ||

ಪಿತಾ ಗುರುರ್ಯಥಾ ರಾಮ ತವಾಹಮಧಿಕಾ ತತಃ |
ಪಿತ್ರಾಽಽಜ್ಞಪ್ತೋ ವನಂ ಗಂತುಂ ವಾರಯೇಯಮಹಂ ಸುತಮ್ || 12 ||

ಯದಿ ಗಚ್ಛಸಿ ಮದ್ವಾಕ್ಯಮುಲ್ಲಂಘ್ಯ ನೃಪವಾಕ್ಯತಃ |
ತದಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಯಮಸಾದನಮ್ || 13 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ತತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೌಸಲ್ಯಾವಚನಂ ರುಷಾ |
ಉವಾಚ ರಾಘವಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದಹನ್ನಿವ ಜಗತ್ತ್ರಯಮ್ || 14 ||

ಉನ್ಮತ್ತಂ ಭ್ರಾಂತಮನಸಂ ಕೈಕೇಯೀವಶವರ್ತಿನಮ್ |
ಬದ್ಧಾಽನಿಹನಿಮಿ ಭರತಂ ತದ್ಬನ್ಧೂನ್ಮಾತುಲಾನಪಿ || 15 ||

ಅದ್ಯ ಪಶ್ಯಂತು ಮೇ ಶೌರ್ಯಂ ಲೋಕಾನ್ ಪ್ರದಹತಃ ಪುರಾ |
ರಾಮ ತ್ವಮಭಿಷೇಕಾಯ ಕುರು ಯತ್ನಮರಿನ್ದಮ || 16 ||

ಧನುಷ್ಪಾಣಿರಹಂ ತತ್ರ ನಿಹನ್ಯಾಂ ವಿಘ್ನಕಾರಿಣಃ |
ಇತಿ ಬ್ರುವಂತಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ರಘುನಂದನಃ || 17 ||

ಶೂರೋಽಸಿ ರಘುಶಾರ್ದೂಲ ಮಮಾತ್ಯನ್ತಹಿತೇ ರತಃ |
ಜಾನಾಮಿ ಸರ್ವಂ ತೇ ಸತ್ಯಂ ಕಿಂತು ತತ್ಸಮಯೋ ನ ಹಿ || 18 ||

ಯದಿದಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ರಾಜ್ಯಂ ದೇಹಾದಿಕಂ ಚ ಯತ್ |
ಯದಿ ಸತ್ಯಂ ಭವೇತ್ತತ್ರ ಆಯಾಸಃ ಸಫಲಶ್ಚ ತೇ || 19 ||

ಭೋಗಾ ಮೇಘವಿತಾನಸ್ಥವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೇವ ಚಿಹ್ನಾಃ |
ಆಯುರಪ್ಯಗ್ನಿಸಂತಪ್ತಲೋಹಸ್ಥಜಲಬಿಂದುವತ್ || 20 ||

ಯಥಾ ವ್ಯಾಲಗಲಸೋಽಪಿ ಭೇಕೋ ದಂತಾನಪೇಕ್ಷತೇ ।
ತಥಾ ಕಾಲಾಹಿನಾ ಗ್ರಸ್ತೋ ಲೋಕೋ ಭೋಗಾನಶಾಶ್ವತಾನ್ ॥ 21 ॥

ಕರೋತಿ ದುಃಖೇನ ಹಿ ಕರ್ಮತನ್ತ್ರಮ್
ಶರೀರಭೋಗಾರ್ಥಮಹರ್ನಿಶಂ ನರಃ ।
ದೇಹಸ್ತು ಭಿನ್ನಃ ಪುರುಷಾತ್ಸಮೀಕ್ಷ್ಯತೇ
ಕೋ ವಾತ್ರ ಭೋಗಃ ಪುರುಷೇಣ ಭುಜ್ಯತೇ ॥ 22 ॥

ಪಿತೃಮಾತೃಸುತಭ್ರಾತೃದಾರಬನ್ಧಾದಿಸಜ್ಜಮಃ ।
ಪ್ರಪಾಯಾಮಿವ ಜನ್ಮೂನಾಂ ನದ್ಯಾಂ ಕಾಷ್ಠೌಘವಚ್ಚಲಃ ॥ 23 ॥

ಛಾಯೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚಪಲಾ ಪ್ರತೀತಾ
ತಾರುಣ್ಯಮಮೂರ್ಛಿಮಿವದಧ್ರುವಂ ಚ ।
ಸ್ವಪ್ನೋಪಮಂ ಸ್ತ್ರೀಸುಖಮಾಯುರಲ್ಪಮ್
ತಥಾಽಪಿ ಜನ್ಮೋರಭಿಮಾನ ಏಷಃ ॥ 24 ॥

ಸಂಸ್ಕೃತಿಃ ಸ್ವಪ್ನಸದೃಶೀ ಸದಾ ರೋಗಾದಿಸಜ್ಜುಲಾ ।
ಗನ್ಧರ್ವನಗರಪ್ರಖ್ಯಾ ಮೂಢಸ್ತಾಮನುವರ್ತತೇ ॥ 25 ॥

ಆಯುಷ್ಯಂ ಕ್ಷೀಯತೇ ಯಸ್ಮಾದಾದಿತ್ಯಸ್ಯ ಗತಾಗತ್ಯಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽನ್ಯೇಷಾಂ ಜರಾಮೃತ್ಯು ಕಥಂಚ್ಛಿನ್ನೈವ ಬುಧ್ಯತೇ ॥ 26 ॥

ಸ ಏವ ದಿವಸಃ ಸೈವ ರಾತ್ರಿರಿತ್ಯೇವ ಮೂಢಧೀಃ ।
ಭೋಗಾನನುಪತತ್ಯೇವ ಕಾಲವೇಗಂ ನ ಪಶ್ಯತಿ ॥ 27 ॥

ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಂ ಕ್ಷರತೈತದಾಯುರಾಮಘಟಾಮ್ಬವತ್ ।
ಸಪತ್ನಾ ಇವ ರೋಗೌಘಾಃ ಶರೀರಂ ಪ್ರಹರನ್ತ್ಯಹೋ ॥ 28 ॥

ಜರಾ ವ್ಯಾಘ್ರೀವ ಪುರತಸ್ತರ್ಜಯನ್ತ್ಯವತಿಷ್ಠತೇ ।
ಮೃತ್ಯುಃ ಸಹೈವ ಯಾತ್ಯೇಷ ಸಮಯಂ ಸಮ್ಪ್ರತಿಕ್ಷತೇ ॥ 29 ॥

ದೇಹೇಽಹಮ್ಭಾವಮಾಪನ್ನೋ ರಾಜಾಹಂ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಃ ।

ಇತ್ಯಸ್ಮಿನ್ಮನುತೇ ಜನ್ತುಃ ಕೃಮಿವಿಡ್ಭಸ್ಮಸಂಜ್ಞಿತೇ || 30 ||

ತ್ವಗಸ್ಥಿಮಾನಸ್ವಿಣೂತ್ರರೇತೋರಕ್ತಾದಿಸಂಯುತಃ |
ವಿಕಾರೀ ಪರಿಣಾಮೀ ಚ ದೇಹ ಆತ್ಮಾ ಕಥಂ ವದ || 31 ||

ಯಮಾಸ್ಥಾಯ ಭವಾನೋಲ್ಲೇಕಂ ದಗ್ಧಮಿಚ್ಛತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ದೇಹಾಭಿಮಾನಿನಃ ಸರ್ವೇ ದೋಷಾಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭವನ್ತಿ ಹಿ || 32 ||

ದೇಹೋಽಹಮಿತಿ ಯಾ ಬುದ್ಧಿರವಿದ್ಯಾ ಸಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ |
ನಾಹಂ ದೇಹಶ್ಚಿದಾತ್ಮೇತಿ ಬುದ್ಧಿರ್ವಿದ್ಯೇತಿ ಭಣ್ಯತೇ || 33 ||

ಅವಿದ್ಯಾ ಸಂಸೃತೇರ್ಹೇತುರ್ವಿದ್ಯಾ ತಸ್ಯಾ ನಿವರ್ತಿಕಾ |
ತಸ್ಮಾದ್ಯತ್ನಃ ಸದಾ ಕಾರ್ಯೋ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೇ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ |
ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಯಸ್ತತ್ರ ಶತ್ರವಃ ಶತ್ರುಸೂದನ || 34 ||

ತತ್ರಾಪಿ ಕ್ರೋಧ ಏವಾಲಂ ಮೋಕ್ಷವಿಘ್ನಾಯ ಸರ್ವದಾ |
ಯೇನಾವಿಷ್ಟಃ ಪುಮಾನ್ ಹನ್ತಿ ಪಿತೃಭ್ರಾತೃಸುಹೃತ್ಸಖೀನ್ || 35 ||

ಕ್ರೋಧಮೂಲೋ ಮನಸ್ತಾಪಃ ಕ್ರೋಧಃ ಸಂಸಾರಬಂಧನಮ್ |
ಧರ್ಮಕ್ಷಯಕರಃ ಕ್ರೋಧಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಕೂಢಂ ಪರಿತ್ಯಜ || 36 ||

ಕ್ರೋಧ ಏಷ ಮಹಾನ್ ಶತ್ರುಸ್ತೃಷ್ಣಾ ವೈತರಣೀ ನದೀ |
ಸನ್ಮೋಷೋ ನಂದನವನಂ ಶಾಂತಿರೇವ ಹಿ ಕಾಮಧುಕ್ || 37 ||

ತಸ್ಮಾಚ್ಛಾಂತಿಂ ಭಜಸ್ವಾದ್ಯ ಶತ್ರುರೇವಂ ಭವೇನ್ನ ತೇ |
ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಮನಃಪ್ರಾಣಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಭ್ಯೋ ವಿಲಕ್ಷಣಃ || 38 ||

ಆತ್ಮಾ ಶುದ್ಧಃ ಸ್ವಯಂಜ್ಞೋತಿರವಿಕಾರೀ ನಿರಾಕೃತಿಃ |
ಯಾವದ್ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಪ್ರಾಣೈರ್ಭಿನ್ನತ್ವಂ ನಾತ್ಮನೋ ವಿದುಃ || 39 ||

ತಾವತ್ಸಂಸಾರದುಃಖೌಘೈಃ ಪೀಡ್ಯಂತೇ ಮೃತ್ಯುಸಂಯುತಾಃ |
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಸರ್ವದಾ ಭಿನ್ನಮಾತ್ಮಾನಂ ಹೃದಿ ಭಾವಯ || 40 ||

ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಭ್ಯೋ ಬಹಿಃ ಸರ್ವಮನುವರ್ತಸ್ವ ಮಾ ಖಿದಃ |
ಭುಂಜನ್ ಪ್ರಾರಬ್ಧಮಖಿಲಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಃಖಮೇವ ವಾ || 41 ||

ಪ್ರವಾಹಪತಿತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕುರ್ವನ್ನಪಿ ನ ಲಿಪ್ಯಸೇ |
ಬಾಹ್ಯೇ ಸರ್ವತ್ರ ಕರ್ತೃತ್ವಮಾವಹನ್ನಪಿ ರಾಘವ || 42 ||

ಅನ್ತಃಶುದ್ಧಸ್ವಭಾವಸ್ತ್ವಂ ಲಿಪ್ಯಸೇ ನ ಚ ಕರ್ಮಭಿಃ |
ಏತನ್ಮಯೋದಿತಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಹೃದಿ ಭಾವಯ ಸರ್ವದಾ || 43 ||

ಸಂಸಾರದುಃಖೈರಖಿಲೈರ್ಬಾಧ್ಯಸೇ ನ ಕದಾಚನ |
ತ್ವಮಪ್ಯಮ್ಬ ಮಮಾಽಽದಿಷ್ಟಂ ಹೃದಿ ಭಾವಯ ನಿತ್ಯದಾ || 44 ||

ಸಮಾಗಮಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಸ್ವ ನ ದುಃಖೈಃ ಪೀಡ್ಯಸೇ ಚಿರಮ್ |
ನ ಸದೈಕತ್ರ ಸಂವಾಸಃ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗಾನುವರ್ತಿನಾಮ್ || 45 ||

ಯಥಾ ಪ್ರವಾಹಪತಿತಪ್ಲವಾನಾಂ ಸರಿತಾಂ ತಥಾ |
ಚತುರ್ದಶಸಮಾ ಸಜಾಖ್ಯ ಕ್ಷಣಾರ್ದ್ಧಮಿವ ಜಾಯತೇ || 46 ||

ಅನುಮನ್ಯಸ್ವ ಮಾಮಮ್ಬ ದುಃಖಂ ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ದೂರತಃ |
ಏವಂ ಚೇತ್ಸುಖಿಸಂವಾಸೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ವನೇ ಮಮ || 47 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದಣ್ಡವನ್ಮಾತುಃ ಪಾದಯೋರಪತಚ್ಚಿರಮ್ |
ಉತ್ಥಾಪ್ಯಾಜ್ಞೇ ಸಮಾವೇಶ್ಯ ಆಶೀರ್ಭಿರಭ್ಯನಂದಯತ್ || 48 ||

ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಸಗನ್ಧರ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾದಯಃ |
ರಕ್ಷಂತು ತ್ವಾಂ ಸದಾ ಯಾಂತಂ ತಿಷ್ಠಂತಂ ನಿದ್ರಯಾ ಯುತಮ್ || 49 ||

ಇತಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ತದಾ ರಾಮಂ ನತ್ವಾ ಹರ್ಷಾಶ್ರುಗದ್ಗದಃ || 50 ||

ಆಹ ರಾಮ ಮಮಾನ್ತಃಸ್ಥಃ ಸಂಶಯೋಽಯಂ ತ್ವಯಾ ಹೃತಃ |
ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಪೃಷ್ಠತೋ ರಾಮ ಸೇವಾಂ ಕರ್ತುಂ ತದಾದಿಶ || 51 ||

ಅನುಗೃಹೀಷ್ವ ಮಾಂ ರಾಮ ನೋಚೇತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ಸ್ತೃಜಾಮ್ಯಹಮ್ |
ತಥೇತಿ ರಾಘವೋಽಪ್ಯಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಯಾಹಿ ಮಾ ಚಿರಮ್ || 52 ||

ಪ್ರತಸ್ಥೇ ತಾಂ ಸಮಾಧಾತುಂ ಗತಃ ಸೀತಾಪತಿರ್ವಿಭುಃ |
ಆಗತಂ ಪತಿಮಾಲೋಕ್ಯ ಸೀತಾ ಸುಸ್ಮಿತಭಾಷಿಣೀ || 53 ||

ಸ್ವರ್ಣಪಾತ್ರಸ್ಥಸಲಿಲೈಃ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ |
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಪತಿಮಾಲೋಕ್ಯ ದೇವ ಕಿಂ ಸೇನಯಾ ವಿನಾ || 54 ||

ಆಗತೋಽಸಿ ಗತಃ ಕುತ್ರ ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರಂ ಚ ತೇ ಕುತಃ |
ವಾದಿತ್ರಾಣಿ ನ ವಾದ್ಯಂತೇ ಕಿರೀಟಾದಿವಿವರ್ಜಿತಃ || 55 ||

ಸಾಮನ್ತರಾಜಸಹಿತಃ ಸಮ್ಭ್ರಮಾನ್ನಾಗತೋಽಸಿ ಕಿಮ್ |
ಇತಿ ಸ್ಮ ಸೀತಯಾ ಪೃಷ್ಠೋ ರಾಮಃ ಸಸ್ಮಿತಮಬ್ರವೀತ್ || 56 ||

ರಾಜ್ಞಾ ಮೇ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ರಾಜ್ಯಂ ದತ್ತಂ ಶುಭೇಽಖಿಲಮ್ |
ಅತಸ್ತತ್ಪಾಲನಾರ್ಥಾಯ ಶೀಘ್ರಂ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಭಾಮಿನಿ || 57 ||

ಅದ್ಯೈವ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ವನಂ ತ್ವಂ ತು ಶ್ವಶ್ರೂಸಮೀಪಗಾ |
ಶುಶ್ರೂಷಾಂ ಕುರು ಮೇ ಮಾತುರ್ನ ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿನೋ ವಯಮ್ || 58 ||

ಇತಿ ಬ್ರುವಂತಂ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಸೀತಾ ಭೀತಾಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ಕಿಮರ್ಥಂ ವನರಾಜ್ಯಂ ತೇ ಪಿತ್ರಾ ದತ್ತಂ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 59 ||

ತಾಮಾಹ ರಾಮಃ ಕೈಕೇಯ್ಯೈ ರಾಜಾ ಪ್ರೀತೋ ವರಂ ದದೌ |
ಭರತಾಯ ದದೌ ರಾಜ್ಯಂ ವನವಾಸಂ ಮಮಾನಘೇ || 60 ||

ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಸ್ತತ್ರ ವಾಸೋ ಮೇ ಕಿಲ ಯಾಚಿತಃ |
ತಯಾ ದೇವ್ಯಾ ದದೌ ರಾಜಾ ಸತ್ಯವಾದೀ ದಯಾಪರಃ || 61 ||

ಅತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾ ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಭಾಮಿನಿ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ರಾಮವಚನಂ ಜಾನಕೀ ಪ್ರೀತಿಸಂಯುತಾ || 62 ||

ಅಹಮಗ್ರೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ವನಂ ಪಶ್ಚಾತ್ತವಮೇಷ್ಯಸಿ ।
ಇತ್ಯಾಹ ಮಾಂ ವಿನಾ ಗಂತುಂ ತವ ರಾಘವ ನೋಚಿತಮ್ ॥ 63 ॥

ತಾಮಾಹ ರಾಘವಃ ಪ್ರೀತಃ ಸ್ವಪ್ರಿಯಾಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀಮ್ ।
ಕಥಂ ವನಂ ತ್ವಾಂ ನೇಷ್ಯೇಹಂ ಬಹುವ್ಯಾಘ್ರಮೃಗಾಕುಲಮ್ ॥ 64 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾ ಘೋರರೂಪಾಶ್ಚ ಸಂತಿ ಮಾನುಷಭೋಜಿನಃ ।
ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರವರಾಹಾಶ್ಚ ಸರ್ವಾಶ್ಚರಂತಿ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 65 ॥

ಕಟ್ಟಮ್ಲಫಲಮೂಲಾನಿ ಭೋಜನಾರ್ಥಂ ಸುಮಧ್ಯಮೇ ।
ಅಪೂಪಾನ್ನವ್ಯಾಜಾನಾನಿ ವಿದ್ಯಂತೇ ನ ಕದಾಚನ ॥ 66 ॥

ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಫಲಂ ವಾಽಪಿ ವಿದ್ಯತೇ ಕುತ್ರ ಸುಂದರಿ ।
ಮಾರ್ಗೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ಕ್ವಾಪಿ ಶರ್ಕರಾಕಣ್ವಕಾನ್ವಿತಃ ॥ 67 ॥

ಗುಹಾಗಹ್ವರಸಮ್ಬಾಧಂ ರ್ಘಿಲ್ಲೀದಂಶಾದಿಭಿರ್ಯುತಮ್ ।
ಏವಂ ಬಹುವಿಧಂ ದೋಷಂ ವನಂ ದಣ್ಡಕಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ॥ 68 ॥

ಪಾದಚಾರೇಣ ಗಂತವ್ಯಂ ಶೀತವಾತಾತಪಾದಿಮತ್ ।
ರಾಕ್ಷಸಾದೀನ್ ವನೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ಹಾಸ್ಯಸೇಽಚಿರಾತ್ ॥ 69 ॥

ತಸ್ಮಾದ್ಭದ್ರೇ ಗೃಹೇ ತಿಷ್ಠಂ ಶೀಘ್ರಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಮಾಂ ಪುನಃ ।
ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾ ದುಃಖಿಸಮನ್ವಿತಾ ॥ 70 ॥

ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸ್ಫುರದ್ವಕ್ತ್ರಾ ಕಿಂಚಿತ್ಕೋಪಸಮನ್ವಿತಾ ।
ಕಥಂ ಮಾಮಿಚ್ಛಸೇ ತ್ಯಕ್ತುಂ ಧರ್ಮಪತ್ನೀಂ ಪತಿವ್ರತಾಮ್ ॥ 71 ॥

ತ್ವದನನ್ಯಾಮದೋಷಾಂ ಮಾಂ ಧರ್ಮಜ್ಞೋಽಸಿ ದಯಾಪರಃ ।
ತ್ವತ್ಸಮೀಪೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ರಾಮ ಕೋ ವಾ ಮಾಂ ಧರ್ಷಯೇದ್ವನೇ ॥ 72 ॥

ಫಲಮೂಲಾದಿಕಂ ಯದ್ಯತ್ತವ ಭುಕ್ತಾವಶೇಷಿತಮ್ ।
ತದೇವಾಮೃತತುಲ್ಯಂ ಮೇ ತೇನ ತುಷ್ಪಾ ರಮಾಮೃಹಮ್ ॥ 73 ॥

ತ್ವಯಾ ಸಹ ಚರನ್ತ್ಯಾ ಮೇ ಕುಶಾಃ ಕಾಶಾಶ್ಚ ಕಣ್ವಕಾಃ ।
ಪುಷ್ಪಾಸ್ತರಣತುಲ್ಯಾ ಮೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 74 ॥

ಅಹಂ ತ್ವಾಂ ಕ್ಲೇಶಯೇ ನೈವ ಭವೇಯಂ ಕಾರ್ಯಸಾಧಿನೀ ।
ಬಾಲೈರ್ಮಾಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಕಶಿಷ್ಣಾಮ್ ಜ್ಯೋತಿಃಶಾಸ್ತ್ರವಿತಾರದಃ ॥ 75 ॥

ಪ್ರಾಹ ತೇ ವಿಪಿನೇ ವಾಸಃ ಪತ್ಯಾ ಸಹ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಸತ್ಯವಾದೀ ದ್ವಿಜೋ ಭೂಯಾದ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಯಾ ಸಹ ॥ 76 ॥

ಅನ್ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾಂ ನಯ ಕಾನನಮ್ ।
ರಾಮಾಯಣಾನಿ ಬಹುಶಃ ಶ್ರುತಾನಿ ಬಹುಭಿರ್ದಿವ್ಯಜೈಃ ॥ 77 ॥

ಸೀತಾಂ ವಿನಾ ವನಂ ರಾಮೋ ಗತಃ ಕಿಂ ಕುತ್ರಚಿದ್ವದ ।
ಅತಸ್ತ್ವಯಾ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಥಾ ತ್ವತ್ಸಹಾಯಿನೀ ॥ 78 ॥

ಯದಿ ಗಚ್ಛಸಿ ಮಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ಸ್ತುಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇಽಗ್ರತಃ ।
ಇತಿ ತಂ ನಿಶ್ಚಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸೀತಾಯಾ ರಘುನಂದನಃ ॥ 79 ॥

ಅಬ್ರವೀದ್ದೇವಿ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ವನಂ ಶೀಘ್ರಂ ಮಯಾ ಸಹ ।
ಅರುನ್ಧತೈಃ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಶು ಹಾರಾನಾಭರಣಾನಿ ಚ ॥ 80 ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಧನಂ ಸರ್ವಂ ದತ್ತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ವನಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಶು ದ್ವಿಜಾನಾಹೂಯ ಭಕ್ತಿತಃ ॥ 81 ॥

ದದೌ ಗವಾಂ ವೃನ್ದಶತಂ ಧನಾನಿ
ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ವಿಭೂಷಣಾನಿ ।
ಕುಟುಂಬವದ್ಭ್ಯಃ ಶ್ರುತಶೀಲವದ್ಭ್ಯೋ
ಮುದಾ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯೋ ರಘುವಂಶಕೇತುಃ ॥ 82 ॥

ಅರುನ್ಧತೈಃ ದದೌ ಸೀತಾ ಮುಖ್ಯಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ।
ರಾಮೋ ಮಾತುಃ ಸೇವಕೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಧನಮನೇಕಧಾ ॥ 83 ॥

ಸ್ವಕಾಂತಃಪುರವಾಸಿಭ್ಯಃ ಸೇವಕೇಭ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ ।
ಪೌರಜಾನಪದೇಭ್ಯಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 84 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾಯೈ ಸಮರ್ಪಯತ್ ।
ಧನುಷ್ಪಾಣಿಃ ಸಮಾಗತ್ಯ ರಾಮಸ್ಯಾಗ್ರೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ 85 ॥

॥ ॥ 86 ॥ ॥

ರಾಮಃ ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಜಗ್ಮುಃ ಸರ್ವೇ ನೃಪಾಲಯಮ್
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸಹ ಸೀತಯಾ ನೃಪಪಥೇ ಗಚ್ಛನ್ ಶನೈಃ ಸಾನುಜಃ
ಪೌರಾನ್ ಜಾನಪದಾನ್ ಕುತೂಹಲದೃಶಃ ಸಾನಂದಮುದ್ವೀಕ್ಷಯನ್
ಶ್ಯಾಮಃ ಕಾಮಸಹಸ್ರಸುಂದರವಪುಃ ಕಾನ್ತ್ಯಾ ದಿಶೋ ಭಾಸಯನ್
ಪಾದನ್ಯಾಸಪವಿತ್ರಿತಾಽಖಿಲಜಗತ್ ಪ್ರಾಪಾಲಯಂ ತತ್ಪಿತುಃ
॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 4 ॥

॥ ಪಞ್ಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಆಯಾನ್ತಂ ನಾಗರಾ ದೃಷ್ಟಾನ್ವ ಮಾರ್ಗೇ ರಾಮಂ ಸಜಾನಕೀಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಊಚುಃ ಸರ್ವೇ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ ೧ ॥

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವರದಾನಾದಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ದುಃಖಸಮಾವೃತಾಃ ।
ಬತ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸತ್ಯಸನ್ನಂ ಪ್ರಿಯಂ ಸುತಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸ್ತ್ರೀಹೇತೋರತ್ಯಜತ್ಯಾಮೀ ತಸ್ಯ ಸತ್ಯವತಾ ಕುತಃ ।
ಕೈಕೇಯೀ ವಾ ಕಥಂ ದುಷ್ಟಾ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಜ್ಞರಮ್ ॥ ೩ ॥

ವಿವಾಸಯಾಮಾಸ ಕಥಂ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಽತಿಮೂಢಧೀಃ ।
ಹೇ ಜನಾ ನಾತ್ರ ವಸ್ತವ್ಯಂ ಗಚ್ಛಾಮೋಽದ್ಯೈವ ಕಾನನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಯತ್ರ ರಾಮಃ ಸಭಾರ್ಯಶ್ಚ ಸಾನುಜೋ ಗನ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ ।
ಪಶ್ಯಂತು ಜಾನಕೀಂ ಸರ್ವೇ ಪಾದಚಾರೆಣ ಗಚ್ಛತೀಮ್ ॥ ೫ ॥

ಪುಮ್ಭಿಃ ಕದಾಚಿದ್ವಿಷ್ಟಾನ್ವ ವಾ ಜಾನಕೀ ಲೋಕಸುಂದರೀ ।
ಸಾಽಪಿ ಪಾದೇನ ಗಚ್ಛಂತೀ ಜನಸಂಘೋಷವನಾವೃತಾ ॥ ೬ ॥

ರಾಮೋಽಪಿ ಪಾದಚಾರೆಣ ಗಜಾಶ್ವಾದಿವಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಗಚ್ಛತಿ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ವಿಭುಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಸುಂದರಮ್ ॥ ೭ ॥

ರಾಕ್ಷಸೀ ಕೈಕೇಯೀನಾಮ್ನೀ ಜಾತಾ ಸರ್ವವಿನಾಶಿನೀ ।
ರಾಮಸ್ಯಾಪಿ ಭವೇದ್ದುಃಖಂ ಸೀತಾಯಾಃ ಪಾದಯಾನತಃ ॥ ೮ ॥

ಬಲವಾನ್ ವಿಧಿರೇವಾತ್ರ ಪುಮ್ಪ್ರಯತ್ನೋ ಹಿ ದುರ್ಬಲಃ ।
ಇತಿ ದುಃಖಾಕುಲೇ ವೃಂದೇ ಸಾಧೂನಾಂ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ॥ ೯ ॥

ಅಬ್ರವೀದ್ವಾಮದೇವೋಽಥ ಸಾಧೂನಾಂ ಸಂಘಮಧ್ಯಗಃ ।

ಮಾನುಶೋಚಥ ರಾಮಂ ವಾ ಸೀತಾಂ ವಾ ವಚ್ಚಿ ತತ್ತ್ವತಃ || 10 ||

ಏಷ ರಮಃ ಪರೋ ವಿಷ್ಣುರಾದಿನಾರಾಯಣಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ಏಷಾ ಸಾ ಜಾನಕೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ಯೋಗಮಾಯೇತಿ ವಿಶ್ರುತಾ || 11 ||

ಅಸೌ ಶೇಷಸ್ತಮನ್ವೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಖ್ಯಶ್ಚ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ |
ಏಷ ಮಾಯಾಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಸ್ತತ್ತದಾಕಾರವಾನಿವ || 12 ||

ಏಷ ಏವ ರಜೋಯುಕ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಭೂದ್ವಿಷ್ವಭಾವನಃ |
ಸತ್ತ್ವಾವಿಷ್ಣುಸ್ತಥಾ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ರಿಜಗತ್ಪ್ರತಿಪಾಲಕಃ || 13 ||

ಏಷ ರುದ್ರಸ್ತಾಮಸೋಽನ್ತೇ ಜಗತ್ಪ್ರಲಯಕಾರಣಮ್ |
ಏಷ ಮತ್ಸ್ಯಃ ಪುರಾ ಭೂತ್ವಾ ಭಕ್ತಂ ವೈವಸ್ವತಂ ಮನುಮ್ || 14 ||

ನಾವ್ಯಾರೋಪ್ಯ ಲಯಸ್ಯಾನ್ತೇ ಪಾಲಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ |
ಸಮುದ್ರಮಥನೇ ಪೂರ್ವಂ ಮನ್ದರೇ ಸುತಲಂ ಗತೇ || 15 ||

ಅಧಾರಯತ್ಸ್ವಪ್ನೋಽದ್ರಿಂ ಕೂರ್ಮರೂಪೀ ರಘೂತ್ತಮಃ |
ಮಹೀ ರಸಾತಲಂ ಯಾತಾ ಪ್ರಲಯೇ ಸೂಕರೋಽಭವತ್ || 16 ||

ತೋಲಯಾಮಾಸ ದಂಷ್ಠ್ರಾಗ್ರೇ ತಾಂ ಕ್ಷೋಣೀಂ ರಘುನಂದನಃ |
ನಾರಸಿಂಹಂ ವಪುಃ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದವರದಃ ಪುರಾ || 17 ||

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಕಣ್ವಕಂ ರಕ್ಷಃ ಪಾಟಯಾಮಾಸ ತನ್ನಖೈಃ |
ಪುತ್ರರಾಜ್ಯಂ ಹೃತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹ್ಯದಿತ್ಯಾ ಯಾಚಿತಃ ಪುರಾ || 18 ||

ವಾಮನತ್ವಮುಪಾಗಮ್ಯ ಯಾಚ್ಞಯಾ ಚಾಹರತ್ಪುನಃ |
ದುಷ್ಟಕ್ಷತ್ರಿಯಭೂಭಾರನಿವೃತ್ತೈಃ ಭಾರ್ಗವೋಽಭವತ್ || 19 ||

ಸ ಏವ ಜಗತಾಂ ನಾಥ ಇದಾನೀಂ ರಾಮತಾಂ ಗತಃ |
ರಾವಣಾದೀನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಕೋಟಿಶೋ ನಿಹನಿಷ್ಯತಿ || 20 ||

ಮಾನುಷೇಣೈವ ಮರಣಂ ತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಂ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ರಾಜ್ಞಾ ದಶರಥೇನಾಪಿ ತಪಸಾರಾಧಿತೋ ಹರಿಃ ॥ 21 ॥

ಪುತ್ರತ್ವಾಽಕಾಙ್ಕ್ಷಯಾ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತದಾ ಪುತ್ರೋಽಭವದ್ಧರಿಃ ।
ಸ ಏವ ವಿಷ್ಣುಃ ಶ್ರೀರಾಮೋ ರಾವಣಾದಿವಧಾಯ ಹಿ ॥ 22 ॥

ಗನ್ತಾದ್ಯೈವ ವನಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹಾಯವಾನ್ ।
ಏಷಾ ಸೀತಾ ಹರೇರ್ಮಾಯಾ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತ್ಯನ್ತಕಾರಿಣೀ ॥ 23 ॥

ರಾಜಾ ವಾ ಕೈಕೇಯೀ ವಾಽಪಿ ನಾತ್ರ ಕಾರಣಮಣ್ವಪಿ ।
ಪೂರ್ವೇದ್ಯುರ್ನಾರದಃ ಪ್ರಾಹ ಭೂಭಾರಹರಣಾಯ ಚ ॥ 24 ॥

ರಾಮೋಽಪ್ಯಾಹ ಸ್ವಯಂ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛೋ ಗಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ವನಮ್ ।
ಅತೋ ರಾಮಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಚಿಂತಾಂ ತ್ಯಜತ ಬಾಲಿಶಾಃ ॥ 25 ॥

ರಾಮರಾಮೇತಿ ಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಜಪಂತಿ ಮನುಜಾ ಭುವಿ ।
ತೇಷಾಂ ಮೃತ್ಯುಭಯಾದೀನಿ ನ ಭವಂತಿ ಕದಾಚನ ॥ 26 ॥

ಕಾ ಪುನಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ದುಃಖಶಙ್ಕಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ರಾಮನಾಮೈವ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ಕಲೌ ನಾನ್ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್ ॥ 27 ॥

ಮಾಯಾಮಾನುಷರೂಪೇಣ ವಿಡಮ್ಭಯತಿ ಲೋಕಕೃತ್ ।
ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭಜನಾರ್ಥಾಯ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾಯ ಚ ॥ 28 ॥

ರಾಜ್ಞಶ್ಚಾಭೀಷ್ಠಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮಾನುಷಂ ವಪುರಾಶ್ರಿತಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿರರಾಮಾಥ ವಾಮದೇವೋ ಮಾಹಾಮುನಿಃ ॥ 29 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇಽಪಿ ದ್ವಿಜಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಹರಿಂ ವಿಭುಮ್ ।
ಜಹುರ್ಹೃತ್ಸಂಶಯಗ್ರನ್ಥಿಂ ರಾಮಮೇವಾನ್ವಚಿನ್ತಯನ್ ॥ 30 ॥

ಯ ಇದಂ ಚಿನ್ತಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ರಹಸ್ಯಂ ರಾಮಸೀತಯೋಃ ।
ತಸ್ಯ ರಾಮೇ ದೃಢಾ ಭಕ್ತಿರ್ಭವೇದ್ವಿಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಿಕಾ ॥ 31 ॥

ರಹಸ್ಯಂ ಗೋಪನೀಯಂ ವೋ ಯೂಯಂ ವೈ ರಾಘವಪ್ರಿಯಾಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ವಿಪ್ರಸ್ತೇಽಪಿ ರಾಮಂ ಪರಂ ವಿದುಃ || 32 ||

ತತೋ ರಾಮಃ ಸಮಾವಿಶ್ಯ ಪಿತೃಗೇಹಮವಾರಿತಃ |
ಸಾನುಜಃ ಸೀತಯಾ ಗತ್ವಾ ಕೈಕೇಯೀಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 33 ||

ಆಗತಾಃ ಸೋಮೋ ವಯಂ ಮಾತಸ್ತ್ರಯಸ್ತೇ ಸಮ್ಮತಂ ವನಮ್ |
ಗನ್ತುಂ ಕೃತಧಿಯಃ ಶೀಘ್ರಮಾಜ್ಞಾಪಯತು ನಃ ಪಿತಾ || 34 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ಚೀರಾಣಿ ಪ್ರದದೌ ಸ್ವಯಮ್ |
ರಾಮಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯಾಥ ಸೀತಾಯೈ ಚ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ || 35 ||

ರಾಮಸ್ತು ವಸ್ತ್ರಾಣ್ಯುತ್ಸೃಜ್ಯ ವನ್ಯಚೀರಾಣಿ ಪರ್ಯಧಾತ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಸೀತಾ ತನ್ನ ವಿಜಾನತೀ || 36 ||

ಹಸ್ತೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಲಜ್ಜಯಾ ಮುಖಮೈಕ್ಷತ |
ರಾಮೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತಚ್ಚೀರಮಂಶುಕೇ ಪರ್ಯವೇಷ್ಟಯತ್ || 37 ||

ತದ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರುರುದುಃ ಸರ್ವೇ ರಾಜದಾರಾಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ವಸಿಷ್ಠಸ್ತು ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ರುದಿತಂ ಭರ್ತ್ಸಯನ್ ರುಷಾ || 38 ||

ಕೈಕೇಯೀಂ ಪ್ರಾಹ ದುರ್ಮೌರ್ತೇ ರಾಮ ಏವ ತ್ವಯಾ ವೃತಃ |
ವನವಾಸಾಯ ದುಷ್ಟೇ ತ್ವಂ ಸೀತಾಯೈ ಕಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಸಿ || 39 ||

ಯದಿ ರಾಮಂ ಸಮನ್ವೇತಿ ಸೀತಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪತಿವ್ರತಾ |
ದಿವ್ಯಾಂಶುರಧರಾ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ || 40 ||

ರಮಯತ್ಸನಿಶಂ ರಾಮಂ ವನದುಃಖನಿವಾರಿಣೀ |
ರಾಜಾ ದಶರಥೋಽಪ್ಯಾಹ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ರಥಮಾನಯ || 41 ||

ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಗಚ್ಛಂತು ವನಂ ವನಚರಪ್ರಿಯಾಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಮಮಾಲೋಕ್ಯ ಸೀತಾಂ ಚೈವ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 42 ||

ದುಃಖಾನ್ನಿಪತಿತೋ ಭೂಮೌ ರುರೋದಾಶ್ರಪರಿಪ್ಲುತಃ |
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ಸೀತಾ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಮಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ || 43 ||

ರಾಮಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಿತರಂ ರಥಮಾರುಹತ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಖಡ್ಗಯುಗಲಂ ಧನುಸ್ತೂಣೀಯುಗಂ ತಥಾ || 44 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ನೋದಯಾಮಾಸ ಸಾರಥಿಮ್ |
ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ಸುಮನ್ತ್ರೇತಿ ರಾಜಾ ದಶರಥೋಽಬ್ರವೀತ್ || 45 ||

ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛೇತಿ ರಾಮೇಣ ನೋದಿತೋಽಚೋದಯದ್ರಥಮ್ |
ರಾಮೇ ದೂರಂ ಗತೇ ರಾಜಾ ಮೂರ್ಛಿತಃ ಪ್ರಾಪತದ್ಭುವಿ || 46 ||

ಪೌರಾಸ್ತು ಬಾಲವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ವೃದ್ಧಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸತ್ತಮಾಃ |
ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠೇತಿ ರಾಮೇತಿ ಕ್ರೋಶನ್ಮೋ ರಥಮನ್ವಯುಃ || 47 ||

ರಾಜಾ ರುದಿತಾಸ್ವ ಸುಚಿರಂ ಮಾಂ ನಯಂತು ಗೃಹಂ ಪ್ರತಿ |
ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾ ರಾಮಮಾತುರಿತ್ಯಾಹ ಪರಿಚಾರಕಾನ್ || 48 ||

ಕಿಂಚ್ಛಿತ್ಕಾಲಂ ಭವೇತ್ತತ್ರ ಜೀವನಂ ದುಃಖಿತಸ್ಯ ಮೇ |
ಅತ ಉಧ್ವಾಂ ನ ಜೀವಾಮಿ ಚಿರಂ ರಾಮಂ ವಿನಾ ಕೃತಃ || 49 ||

ತತೋ ಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಃ ಪಪಾತ ಹ |
ಮೂರ್ಛಿತಶ್ಚ ಚಿರಾದ್ಭುದ್ಧಾಸ್ವ ತೂಷ್ಣೀಮೇವಾವತಸ್ಥಿವಾನ್ || 50 ||

ರಾಮಸ್ತು ತಮಸಾತೀರಂ ಗತ್ವಾ ತತ್ರಾವಸತ್ಸುಖೀ |
ಜಲಂ ಪ್ರಾಶ್ಯ ನಿರಾಹಾರೋ ವೃಕ್ಷಮೂಲೇಽಸ್ವಪದ್ವಿಭುಃ || 51 ||

ಸೀತಯಾ ಸಹ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಪಾಲಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ಸಮನ್ವಿತಃ || 52 ||

ಪೌರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಮಾಗತ್ಯ ಸ್ಥಿತಾಸ್ತಸ್ಯಾವಿದೂರತಃ |
ಶಕ್ತಾ ರಾಮಂ ಪುರಂ ನೇತುಂ ನೋ ಚೇದ್ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ವನಮ್ || 53 ||

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಯಮಾಜ್ಞಾಯ ತೇಷಾಂ ರಾಮೋಽತಿವಿಸ್ಮಿತಃ |
ನಾಹಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ನಗರಮೇತೇ ವೈ ಕ್ಲೇಶಭಾಗಿನಃ || 54 ||

ಭವಿಷ್ಯಂತೀತಿ ನಿಶ್ಚಿತೈಃ ಸುಮನ್ತ್ರಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಇದಾನೀಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಃ ಸುಮನ್ತ್ರ ರಥಮಾನಯ || 55 ||

ಇತ್ಯಾಜ್ಞಪ್ತಃ ಸುಮನ್ತ್ರೋಽಪಿ ರಥಂ ವಾಹೈರಯೋಜಯತ್ |
ಆರುಹ್ಯ ರಾಮಃ ಸೀತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ಯಯುದ್ರ್ಘತಮ್ || 56 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಭಿಮುಖಂ ಗತ್ವಾ ಕಿಂಚಿದ್ಧೂರಂ ತತೋ ಯಯುಃ |
ತೇಽಪಿ ರಾಮಮದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ದುಃಖಿತಾಃ || 57 ||

ರಥನೇಮಿಗತಂ ಮಾರ್ಗಂ ಪಶ್ಯಂತಸ್ತೇ ಪುರಂ ಯಯುಃ |
ಹೃದಿ ರಾಮಂ ಸಸೀತಂ ತೇ ಧ್ಯಾಯಂತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನರನ್ವಹಮ್ || 58 ||

ಸುಮನ್ತ್ರೋಽಪಿ ರಥಂ ಶೀಘ್ರಂ ನೋದಯಾಮಾಸ ಸಾದರಮ್ |
ಸ್ಫೀತಾನ್ ಜನಪದಾನ್ ಪಶ್ಯನ್ ರಾಮಃ ಸೀತಾಸಮನ್ವಿತಃ || 59 ||

ಗಜಾಗ್ನೀರಂ ಸಮಾಗಚ್ಛಚ್ಛಜಗವೇರಾವಿದೂರತಃ |
ಗಜಾಗ್ನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸಾನಂದಮಾನಸಃ || 60 ||

ಶಿಂಶಪಾವೃಕ್ಷಮೂಲೇ ಸ ನಿಷಸಾದ ರಘೂತ್ತಮಃ |
ತತೋ ಗುಹೋ ಜನೈಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಾಗಮಮಹೋತ್ಸವಮ್ || 61 ||

ಸಖಾಯಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಹರ್ಷಾತ್ಪೂರ್ಣಂ ಸಮಾಪತತ್ |
ಫಲಾನಿ ಮಧುಪುಷ್ಪಾದಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ || 62 ||

ರಾಮಸ್ಯಾಗ್ರೇ ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ದಣ್ಡವತ್ಪ್ರಾಪತದ್ಭುವಿ |
ಗುಹಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ತಂ ತೂರ್ಣಂ ರಾಘವಃ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ || 63 ||

ಸಮ್ಪೃಷ್ಠಕುಶಲೋ ರಾಮಂ ಗುಹಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ |
ಧನ್ಯೋಽಹಮದ್ಯ ಮೇ ಜನ್ಮ ನೈಷಾದಂ ಲೋಕಪಾವನ || 64 ||

ಬಭೂವ ಪರಮಾನಂದಃ ಸ್ವಪ್ನಾಪ್ನಾ ತೇಽಜ್ಞಂ ರಘೂತ್ತಮ |
ನೈಷಾದರಾಜ್ಯಮೇತತ್ತೇ ಕಿಚ್ಚರಸ್ಯ ರಘೂತ್ತಮ || 65 ||

ತ್ವದಧೀನಂ ವಸನ್ನತ್ರ ಪಾಲಯಾಸ್ಮಾನ್ ರಘೂದ್ವಹ |
ಆಗಚ್ಛ ಯಾಮೋ ನಗರಂ ಪಾವನಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹಮ್ || 66 ||

ಗೃಹಾಣ ಫಲಮೂಲಾನಿ ತ್ವದರ್ಥಂ ಸಂಜ್ಞಿತಾನಿ ಮೇ |
ಅನುಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಭಗವನ್ ದಾಸಸ್ತೇಽಹಂ ಸುರೋತ್ತಮ || 67 ||

ರಾಮಸ್ತಮಾಹ ಸುಪ್ರೀತೋ ವಚನಂ ಶೃಣು ಮೇ ಸಖೇ |
ನ ವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಗೃಹಂ ಗ್ರಾಮಂ ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ಪಞ್ಚ ಚ || 68 ||

ದತ್ತಮನ್ಯೇನ ನೋ ಭುಂಜೇ ಫಲಮೂಲಾದಿ ಕಿಂಚನ |
ರಾಜ್ಯಂ ಮಮೈತತ್ತೇ ಸರ್ವಂ ತ್ವಂ ಸಖಾ ಮೇಽತಿವಲ್ಲಭಃ || 69 ||

ವಟಕ್ಷೀರಂ ಸಮಾನಾಯ್ಯ ಜಟಾಮುಕುಟಮಾದರಾತ್ |
ಬಬಂಧ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಥ ಸಹಿತೋ ರಘುನಂದನಃ || 70 ||

ಜಲಮಾತ್ರಂ ತು ಸಮಾಪ್ರಶ್ಯ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವಃ |
ಆಸ್ತೃತಂ ಕುಶಪರ್ಣಾದ್ಯೈಃ ಶಯನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಹಿ || 71 ||

ಉವಾಸ ತತ್ರ ನಗರಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರೇ ಯಥಾ ಪುರಾ |
ಸುಷ್ವಾಪ ತತ್ರ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಪರ್ಯಜ್ಞ ಇವ ಸಂಸ್ಕೃತೇ || 72 ||

ತತೋಽವಿದೂರೇ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಚಾಪಮ್
ಸಬಾಣತೂಣೀರಧನುಃ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ರರಕ್ಷ ರಾಮಂ ಪರಿತೋ ವಿಪಶ್ಯನಃ
ಗುಹೇನ ಸಾರ್ಧಂ ಸಶರಾಸನೇನ || 73 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಪಞ್ಚಮಃ ಸರ್ಗಃ || 5 ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಸುಪ್ತಂ ರಾಮಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಗುಹಃ ಸೋಽಶ್ರುಪರಿಪ್ಲುತಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ವಿನಯಾದ್ ಭ್ರಾತಃ ಪಶ್ಯಸಿ ರಾಘವಮ್ ||೧||

ಶಯಾನಂ ಕುಶಪತ್ರಾಘಸಂಸ್ತರೇ ಸೀತಯಾ ಸಹ |
ಯಃ ಶೇತೇ ಸ್ವರ್ಣಪರ್ಯಜ್ಞೇ ಸ್ವಾಸ್ತೀರ್ಣೇ ಭವನೋತ್ತಮೇ ||೨||

ಕೈಕೇಯೀ ರಾಮದುಃಖಸ್ಯ ಕಾರಣಂ ವಿಧಿನಾ ಕೃತಾ |
ಮನ್ಧರಾಬುದ್ಧಿಮಾಸ್ಥಾಯ ಕೈಕೇಯೀ ಪಾಪಮಾಚರತ್ ||೩||

ತಚ್ಛ್ರವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಹ ಸಖೇ ಶೃಣು ವಚೋ ಮಮ |
ಕಃ ಕಸ್ಯ ಹೇತುರ್ದುಃಖಸ್ಯ ಕಶ್ಚ ಹೇತುಃ ಸುಖಸ್ಯ ಚ ||೪||

॥ ॥೫॥ ॥

ಸ್ವಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತಕರ್ಮೈವ ಕಾರಣಂ ಸುಖದುಃಖಯೋಃ

ಸುಖಸ್ಯ ದುಃಖಸ್ಯ ನ ಕೋಽಪಿ ದಾತಾ
ಪರೋ ದದಾತೀತಿ ಕುಬುದ್ಧಿರೇಷಾ |
ಅಹಂ ಕರೋಮೀತಿ ವೃಥಾಭಿಮಾನಃ
ಸ್ವಕರ್ಮಸೂತ್ರಗ್ರಥಿತೋ ಹಿ ಲೋಕಃ ||೬||

ಸುಹೃನ್ಮಿತ್ರಾರ್ಯುದಾಸೀನದ್ವೇಷ್ಯಮಧ್ಯಸ್ಥಬಾನ್ದವಾಃ |
ಸ್ವಯಮೇವಾಚರನ್ ಕರ್ಮ ತಥಾ ತತ್ರ ವಿಭಾವ್ಯತೇ ||೭||

ಸುಖಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ದುಃಖಂ ಸ್ವಕರ್ಮವಶಗೋ ನರಃ |
ಯದ್ಯದ್ಯಥಾಗತಂ ತತ್ತದ್ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ಥಮನಾ ಭವೇತ್ ||೮||

ನ ಮೇ ಭೋಗಾಗಮೇ ವಾಞ್ಞಾ ನ ಮೇ ಭೋಗವಿವರ್ಜನೇ |
ಆಗಚ್ಛತ್ಸಥ ಮಾಗಚ್ಛತ್ಸಭೋಗವಶಗೋ ಭವೇತ್ ||೯||

ಸ್ವಸ್ತಿನ್ ದೇಶೇ ಚ ಕಾಲೇ ಚ ಯಸ್ಮಾದ್ವಾ ಯೇನ ಕೇನ ವಾ ।
ಕೃತಂ ಶುಭಾಶುಭಂ ಕರ್ಮ ಭೋಜ್ಯಂ ತತ್ತತ್ರ ನಾನ್ಯಥಾ ॥ 10 ॥

ಅಲಂ ಹರ್ಷವಿಷಾದಾಭ್ಯಾಂ ಶುಭಾಶುಭಫಲೋದಯೇ ।
ವಿಧಾತ್ರಾ ವಿಹಿತಂ ಯದ್ಯತ್ತದಲಜ್ಞ್ಯಂ ಸುರಾಸುರೈಃ ॥ 11 ॥

ಸರ್ವದಾ ಸುಖದುಃಖಾಭ್ಯಾಂ ನರಃ ಪ್ರತ್ಯವರುದ್ಯತೇ ।
ಶರೀರಂ ಪುಣ್ಯಪಾಪಾಭ್ಯಾಮುತ್ಪನ್ನಂ ಸುಖದುಃಖವತ್ ॥ 12 ॥

ಸುಖಸ್ಯಾನಂತರಂ ದುಃಖಂ ದುಃಖಸ್ಯಾನಂತರಂ ಸುಖಮ್ ।
ದ್ವಯಮೇತದ್ಧಿ ಜನ್ಮಾನಾಮಲಜ್ಞ್ಯಂ ದಿನರಾತ್ರಿವತ್ ॥ 13 ॥

ಸುಖಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಂ ದುಃಖಂ ದುಃಖಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಂ ಸುಖಮ್ ।
ದ್ವಯಮನೋನ್ಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಜಲಪಜ್ಜವತ್ ॥ 14 ॥

ತಸ್ಮಾದ್ಧೈರ್ಯೇಣ ವಿದ್ವಾಂಸ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟೋಪಪತ್ತಿಷು ।
ನ ಹೃಷ್ಯಂತಿ ನ ಮುಹ್ಯಂತಿ ಸಮಂ ಮಾಯೇತಿ ಭಾವನಾತ್ ॥ 15 ॥

ಗುಹಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋರೇವಂ ಭಾಷತೋರ್ವಿಮಲಂ ನಭಃ ।
ಬಭೂವ ರಾಮಃ ಸಲಿಲಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ರಾತಃ ಸಮಾಹಿತಃ ॥ 16 ॥

ಉವಾಚ ಶೀಘ್ರಂ ಸುದೃಢಂ ನಾವಮಾನಯ ಮೇ ಸಖೇ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಗೃಹಃ ॥ 17 ॥

ಸ್ವಯಮೇವ ದೃಢಂ ನಾವಮಾನಿನಾಯ ಸುಲಕ್ಷಣಾಮ್ ।
ಸ್ವಾಮಿನ್ನಾರುಹ್ಯತಾಂ ನೌಕಾಂ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ॥ 18 ॥

ವಾಹಯೇ ಜ್ಞಾತಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಮಹಮೇವ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ತಥೇತಿ ರಾಘವಃ ಸೀತಾಮಾರೋಪ್ಯ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾಮ್ ॥ 19 ॥

ಗುಹಸ್ಯ ಹಸ್ತಾವಾಲಮ್ಬ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಚಾರೋಹದಚ್ಯುತಃ ।
ಆಯುಧಾದೀನ್ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪ್ಯಾರುರೋಹ ಚ ॥ 20 ॥

ಗುಹಸ್ತಾನ್ ವಾಹಯಾಮಾಸ ಜ್ಞಾತಿಭಿಃ ಸಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಗಜಾಂಗಮಧ್ಯೇ ಗತಾಂ ಗಜಾಂಗಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸ ಜಾನಕೀ || 21 ||

ದೇವಿ ಗಜಗ್ನೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಿವೃತ್ತಾ ವನವಾಸತಃ |
ರಾಮೇಣ ಸಹಿತಾಹಂ ತ್ವಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಪೂಜಯೇ || 22 ||

ಸುರಾಮಾನೋಪಹಾರೈಶ್ಚ ನಾನಾಬಲಿಭಿರಾದೃತಾ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರಕೂಲಂ ತೌ ಶನೈರುತ್ತೀರ್ಯ ಜಗ್ಮತುಃ || 23 ||

ಗುಹೋಽಪಿ ರಾಘವಂ ಪ್ರಾಹ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಯಾ ಸಹ |
ಅನುಜ್ಞಾಂ ದೇಹಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ನೋ ಚೇತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ಸ್ಯಜಾಮ್ಯಹಮ್ || 24 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ನೈಷಾದಿವಚನಂ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಃ ಸ್ಥಿತಾ ದಣ್ಡಕೇ ಪುನರಪ್ಯಹಮ್ || 25 ||

ಆಯಾಸ್ಯಾಮ್ಯದಿತಂ ಸತ್ಯಂ ನಾಸತ್ಯಂ ರಾಮಭಾಷಿತಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽಽಲಿಜಗ್ಮ್ಯ ತಂ ಭಕ್ತಂ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಪುನಃ ಪುನಃ || 26 ||

|| 27 ||

ನಿವರ್ತಯಾಮಾಸ ಗುಹಂ ಸೋಽಪಿ ಕೃಚ್ಛ್ರಾದ್ಯಯೌ ಗೃಹಮ್
ತತ್ರ ಮೇಧ್ಯಂ ಮೃಗಂ ಹತ್ವಾ ಪಕ್ತ್ವಾ ಹುತ್ವಾ ಚ ತೇ ತ್ರಯಃ |
ಭುಕ್ತ್ವಾ ವೃಕ್ಷತಲೇ ಸುಪ್ತ್ವಾ ಸುಖಮಾಸತ ತಾಂ ನಿಶಾಮ್ || 28 ||

ತತೋ ರಾಮಸ್ತು ವೈದೇಹ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮಪದಂ ಗತ್ವಾ ಬಹಿರುಪಸ್ಥಿತಃ |
ತತ್ರೈಕಂ ವಟುಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಹ ಚ ಹೇ ವಟೋ || 29 ||

ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಂ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ಆಸ್ತೇ ಬಹಿರ್ವನಸ್ಯೇತಿ ಹ್ಯುಚ್ಯತಾಂ ಮುನಿಸನ್ನಿಧೌ || 30 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಸಹಸಾ ಗತ್ವಾ ಪಾದಯೋಃ ಪತಿತೋ ಮುನೇಃ |
ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮಃ ಸಮಾಗತ್ಯ ವನಾದ್ಬಹಿರವಸ್ಥಿತಃ || 31 ||

ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಾನುಜಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಹ ಮಾಂ ದೇವಸನ್ನಿಭಃ |
ಭರದ್ವಾಜಾಯ ಮುನಯೇ ಜ್ಞಾಪಯಸ್ವ ಯಥೋಚಿತಮ್ || 32 ||

ತಚ್ಛ್ರವಾಃ ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮುನೀಶ್ವರಃ |
ಗೃಹೀತ್ವಾಽರ್ಘ್ಯಂ ಚ ಪಾದ್ಯಂ ಚ ರಾಮಸಾಮೀಪ್ಯಮಾಯಯೌ || 33 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ಆಹ ಮೇ ಪರ್ಣಶಾಲಾಂ ಭೋ ರಾಮ ರಾಜೀವಲೋಚನ || 34 ||

ಆಗಚ್ಛ ಪಾದರಜಸಾ ಪುನೀಹಿ ರಘುನಂದನ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋಽಟಜಮಾನೀಯ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಘಾವೌ || 35 ||

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪುನಃ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಚಕಾರಾತಿಥ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ |
ಅದ್ಯಾಹಂ ತಪಸಃ ಪಾರಂ ಗತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ಸಜ್ಜಮಾತ್ || 36 ||

ಜ್ಞಾತಂ ರಾಮ ತವೋದಂತಂ ಭೂತಂ ಚಾಗಾಮಿಕಂ ಚ ಯತ್ |
ಜಾನಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಪರಾತ್ಮಾನಂ ಮಾಯಯಾ ಕಾರ್ಯಮಾನುಷಮ್ || 37 ||

ಯದರ್ಥಮವತೀರ್ಣೋಽಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪುರಾ |
ಯದರ್ಥಂ ವನವಾಸಸ್ತೇ ಯತ್ಕುರಿಷ್ಯಸಿ ವೈ ಪುರಃ || 38 ||

ಜಾನಾಮಿ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟ್ಯಾಹಂ ಜಾತಯಾ ತ್ವದುಪಾಸನಾತ್ |
ಇತಃ ಪರಂ ತ್ವಾಂ ಕಿಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಹಂ ರಘೂತ್ತಮ || 39 ||

ಯಸ್ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಪುರುಷಂ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಮ್ |
ರಾಮಸ್ತಮಭಿವಾದ್ಯಾಹ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಸಂಯುತಃ || 40 ||

ಅನುಗ್ರಾಹ್ಯಾಸ್ತ್ವಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ವಯಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಬಾನ್ಧವಾಃ |
ಇತಿ ಸಮ್ಭಾಷ್ಯ ತೇಽನ್ಯೋನ್ಯಮುಷಿತಾ ಮುನಿಸನ್ನಿಧೌ || 41 ||

ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಯಮುನಾಮುತ್ತೀರ್ಯ ಮುನಿವಾರಕೈಃ |
ಕೃತಾಪ್ಲವೇನ ಮುನಿನಾ ದೃಷ್ಟಮಾರ್ಗೇಣ ರಾಘವಃ || 42 ||

ಪ್ರಯಯೌ ಚಿತ್ರಕೂಟಾದ್ರಿಂ ವಾಲ್ಮೀಕೇರ್ಯತ್ರ ಚಾಶ್ರಮಃ |
ಗತ್ವಾ ರಾಮೋಽಥ ವಾಲ್ಮೀಕೇರಾಶ್ರಮಂ ಋಷಿಸಜ್ಜುಲಮ್ || 43 ||

ನಾನಾಮೃಗದ್ವಿಜಾಕೀರ್ಣಂ ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಫಲಾಕುಲಮ್ |
ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಾಸೀನಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಮ್ || 44 ||

ನನಾಮ ಶಿರಸಾ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಸೀತಯಾ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ರಮಾನಾಥಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಲೋಕಸುಂದರಮ್ || 45 ||

ಜಾನಕೀಲಕ್ಷ್ಮಣೋಪೇತಂ ಜಟಾಮುಕುಟಮಣ್ಡಿತಮ್ |
ಕಂದರ್ಪಸದೃಶಾಕಾರಂ ಕಮನೀಯಾಮುಪಜೇಕ್ಷಣಮ್ || 46 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯವ ಸಹಸೋತ್ತಸ್ಥಾ ವಿಸ್ಮಯಾನಿಮಿಷೇಕ್ಷಣಃ |
ಆಲಿಂಗ್ಯ ಪರಮಾನಂದಂ ರಾಮಂ ಹರ್ಷಾಶ್ರುಲೋಚನಃ || 47 ||

ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಜಗತ್ಪೂಜ್ಯಂ ಭಕ್ತ್ಯಾರ್ಘ್ಯಾದಿಭಿರಾದೃತಃ |
ಫಲಮೂಲ್ಯಃ ಸ ಮಧುರೈರ್ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಚ ಲಾಲಿತಃ || 48 ||

ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರಾಹ ವಾಲ್ಮೀಕಿಂ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ |
ಪಿತುರಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದಣ್ಡಕಾನಾಗತಾ ವಯಮ್ || 49 ||

ಭವನ್ಮೋ ಯದಿ ಜಾನಂತಿ ಕಿಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮೋಽತ್ರ ಕಾರಣಮ್ |
ಯತ್ರ ಮೇ ಸುಖವಾಸಾಯ ಭವೇತ್ಸ್ಥಾನಂ ವದಸ್ವ ತತ್ || 50 ||

ಸೀತಯಾ ಸಹಿತಃ ಕಾಲಂ ಕಿಂಚಿತ್ತತ್ರ ನಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ರಾಘವೇಣಾಸೌ ಮುನಿಃ ಸಸ್ಮಿತಮಬ್ರವೀತ್ || 51 ||

ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನಮುತ್ತಮಮ್ |
ತವಾಪಿ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ನಿವಾಸಸದನಾನಿ ಹಿ || 52 ||

ಏವಂ ಸಾಧಾರಣಂ ಸ್ಥಾನಮುಕ್ತಂ ತೇ ರಘುನಂದನ |
ಸೀತಯಾ ಸಹಿತಸ್ಯೇತಿ ವಿಶೇಷಂ ಪೃಚ್ಛತಸ್ತವ |

ತದ್ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಯತ್ತೇ ನಿಯತಮನ್ನಿರಮ್ || 53 ||

ಶಾನ್ತಾನಾಂ ಸಮದೃಷ್ಟೀನಾಮದ್ವೇಷ್ಠ್ಯಾಣಾಂ ಚ ಜನ್ತುಷು |
ತ್ವಾಮೇವ ಭಜತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಹೃದಯಂ ತೇಽಧಿಮನ್ನಿರಮ್ || 54 ||

ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ತ್ವಾಮೇವ ಭಜತೋಽನಿಶಮ್ |
ಸೀತಯಾ ಸಹ ತೇ ರಾಮ ತಸ್ಯ ಹೃತ್ಸುಖಮನ್ನಿರಮ್ || 55 ||

ತ್ವನ್ಮನ್ತ್ರಜಾಪಕೋ ಯಸ್ತು ತ್ವಾಮೇವ ಶರಣಂ ಗತಃ |
ನಿರ್ದರ್ಶನೋಽನಿಃಸ್ಪೃಹಸ್ತಸ್ಯ ಹೃದಯಂ ತೇ ಸುಮನ್ನಿರಮ್ || 56 ||

ನಿರಹಜ್ಜಾಝರಿಣಃ ಶಾನ್ತಾ ಯೇ ರಾಗದ್ವೇಷವರ್ಜಿತಾಃ |
ಸಮಲೋಷ್ವಾಶ್ಮಕನಕಾಸ್ತೇಷಾಂ ತೇ ಹೃದಯಂ ಗೃಹಮ್ || 57 ||

ತ್ವಯಿ ದತ್ತಮನೋಬುದ್ಧಿಯಃ ಸನ್ತುಷ್ಟಃ ಸದಾ ಭವೇತ್ |
ತ್ವಯಿ ಸನ್ತ್ಯಕ್ತಕರ್ಮಾ ಯಸ್ತನ್ಮನಸ್ತೇ ಶುಭಂ ಗೃಹಮ್ || 58 ||

ಯೋ ನ ದ್ವೇಷ್ಠ್ಯಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ಹೃಷ್ಯತಿ |
ಸರ್ವಂ ಮಾಯೇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ತ್ವಾಂ ಭಜೇತ್ತನ್ಮನೋ ಗೃಹಮ್ || 59 ||

ಷಡ್ಭಾವಾದಿವಿಕಾರಾನ್ ಯೋ ದೇಹೇ ಪಶ್ಯತಿ ನಾತ್ಮನಿ |
ಕ್ಷುತ್ಪ್ರತ್ ಸುಖಂ ಭಯಂ ದುಃಖಂ ಪ್ರಾಣಬುದ್ಧೋರ್ನಿರೀಕ್ಷತೇ || 60 ||

|| || 61 || ||

ಸಂಸಾರಧರ್ಮೈರ್ನಿರ್ಮುಕ್ತಸ್ತಸ್ಯ ತೇ ಮಾನಸಂ ಗೃಹಮ್

ಪಶ್ಯಂತಿ ಯೇ ಸರ್ವಗುಹಾಶಯಸ್ಥಮ್
ತ್ವಾಂ ಚಿದ್ಭಾನಂ ಸತ್ಯಮನನ್ತಮೇಕಮ್ |
ಅಲೇಪಕಂ ಸರ್ವಗತಂ ವರೇಣ್ಯಮ್
ತೇಷಾಂ ಹೃದಬಿಜೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ ವಸ || 62 ||

ನಿರಂತರಾಭ್ಯಾಸದೃಢೀಕೃತಾತ್ಮನಾಮ್
ತ್ವತ್ಪಾದಸೇವಾಪರಿನಿಷ್ಠಿತಾನಾಮ್ |

ತ್ವನ್ನಾಮಕೀರ್ತ್ಯಾ ಹತಕಲ್ಮಷಾಣಾಮ್
ಸೀತಾಸಮೇತಸ್ಯ ಗೃಹಂ ಹೃದಬ್ಜೇ || 63 ||

ರಾಮ ತ್ವನ್ನಾಮಮಹಿಮಾ ವರ್ಣ್ಯತೇ ಕೇನ ವಾ ಕಥಮ್ |
ಯತ್ಪ್ರಭಾವಾದಹಂ ರಾಮ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿತ್ವಮವಾಪ್ತವಾನ್ || 64 ||

ಅಹಂ ಪುರಾ ಕಿರಾತೇಷು ಕಿರಾತೈಃ ಸಹ ವರ್ಧಿತಃ |
ಜನ್ಮಮಾತ್ರದ್ವಿಜತ್ವಂ ಮೇ ಶೂದ್ರಾಚಾರರತಃ ಸದಾ || 65 ||

ಶೂದ್ರಾಯಾಂ ಬಹವಃ ಪುತ್ರಾ ಉತ್ಪನ್ನಾ ಮೇಽಜಿತಾತ್ಮನಃ |
ತತಶೋಚೇರೈಶ್ಚ ಸಜ್ಜಮ್ಯ ಚೌರೋಽಹಮಭವಂ ಪುರಾ || 66 ||

ಧನುರ್ಬಾಣಧರೋ ನಿತ್ಯಂ ಜೀವಾನಾಮನ್ತಕೋಪಮಃ |
ಏಕದಾ ಮುನಯಃ ಸಪ್ತ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹತಿ ಕಾನನೇ || 67 ||

ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ್ಮೋ ಜ್ವಲನಾರ್ಕಸಮಪ್ರಭಾಃ |
ತಾನನ್ವಧಾವಂ ಲೋಭೇನ ತೇಷಾಂ ಸರ್ವಪರಿಚ್ಛದಾನ್ || 68 ||

ಗ್ರಹೀತುಕಾಮಸ್ತತ್ರಾಹಂ ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠೇತಿ ಚಾಬ್ರವಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಂ ಮುನಯೋಽಪೃಚ್ಛನ್ ಕಿಮಾಯಾಸಿ ದ್ವಿಜಾಧಮ || 69 ||

ಅಹಂ ತಾನಬ್ರವಂ ಕಿಂಚಿದಾದಾತುಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಾಃ |
ಪುತ್ರದಾರಾದಯಃ ಸಂತಿ ಬಹವೋ ಮೇ ಬುಭುಕ್ಷಿತಾಃ || 70 ||

ತೇಷಾಂ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ಚರಾಮಿ ಗಿರಿಕಾನನೇ |
ತತೋ ಮಾಮೂಚುರವ್ಯಗ್ರಾಃ ಪೃಚ್ಛ ಗತ್ವಾ ಕುಟುಂಬಕಮ್ || 71 ||

ಯೋ ಯೋ ಮಯಾ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಪಾಪಸಂಚಯಃ |
ಯೂಯಂ ತದ್ಭಾಗಿನಃ ಕಿಂ ವಾ ನೇತಿ ವೇತಿಪೃಥಕ್ಪೃಥಕ್ || 72 ||

ವಯಂ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಹೇ ತಾವದಾಗಮಿಷ್ಯಸಿ ನಿಶ್ಚಯಃ |
ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಮುನಿಭಿರ್ಯದುದೀರಿತಮ್ || 73 ||

ಅಪೃಚ್ಛಂ ಪುತ್ರದಾರಾದೀನ್ಸ್ತುರುಕ್ತೋಽಹಂ ರಘೂತ್ತಮ ।
ಪಾಪಂ ತವೈವ ತತ್ಸರ್ವಂ ವಯಂ ತು ಫಲಭಾಗಿನಃ ॥ 74 ॥

ತಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ಜಾತನಿರ್ವೇದೋ ವಿಚಾರ್ಯ ಪುನರಾಗಮಮ್ ।
ಮುನಯೋ ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಕರುಣಾಪೂರ್ಣಮಾನಸಾಃ ॥ 75 ॥

ಮುನೀನಾಂ ದರ್ಶನಾದೇವ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣೋಽಭವಮ್ ।
ಧನುರಾದೀನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ದಣ್ಡವತ್ಪ್ರತಿತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ 76 ॥

ರಕ್ಷಧ್ವಂ ಮಾಂ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಗಚ್ಛಂತಂ ನಿರಯಾರ್ಣವಮ್ ।
ಇತ್ಯಗ್ರೇ ಪತಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಮೂಚುರ್ಮುನಿಸತ್ತಮಾಃ ॥ 77 ॥

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸಫಲಃ ಸತ್ಸಮಾಗಮಃ ।
ಉಪದೇಕ್ಷ್ಯಾಮಹೇ ತುಭ್ಯಂ ಕಿಂಚಿತ್ತೇನೈವ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ॥ 78 ॥

ಪರಸ್ಪರಂ ಸಮಾಲೋಚ್ಯ ದುರ್ವೃತ್ತೋಯಂ ದ್ವಿಜಾಧಮಃ ।
ಉಪೇಕ್ಷ್ಯ ಏವ ಸದ್ವೃತ್ತೈಸ್ತಥಾಽಪಿ ಶರಣಂ ಗತಃ ।
ರಕ್ಷಣೀಯಃ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗೋಪದೇಶತಃ ॥ 79 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಮ ತೇ ನಾಮ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತಾಕ್ಷರಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಏಕಾಗ್ರಮನಸಾತ್ಮೈವ ಮರೇತಿ ಜಪ ಸರ್ವದಾ ॥ 80 ॥

ಆಗಚ್ಛಾಮಃ ಪುನರ್ಯಾವತ್ತಾವದುಕ್ತಂ ಸದಾ ಜಪ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಮುನಯೋ ದಿವ್ಯದರ್ಶನಾಃ ॥ 81 ॥

ಅಹಂ ಯಥೋಪದಿಷ್ಟಂ ತೈಸ್ತಥಾಽಕರವಮಿಜ್ಞಸಾ ।
ಜಪನ್ನೇಕಾಗ್ರಮನಸಾ ಬಾಹ್ಯಂ ವಿಸ್ಮೃತವಾನಹಮ್ ॥ 82 ॥

ಏವಂ ಬಹುತಿಥೇ ಕಾಲೇ ಗತೇ ನಿಶ್ಚಲರೂಪಿಣಃ ।
ಸರ್ವಸಜ್ಗವಿಹೀನಸ್ಯ ವಲ್ಮೀಕೋಽಭೂನ್ಮಮೋಪರಿ ॥ 83 ॥

ತತೋ ಯುಗಸಹಸ್ರಾಂತೇ ಋಷಯಃ ಪುನರಾಗಮನ್ ।

ಮಾಮೂಚುರ್ನಿಷ್ಕೃಮಸೇತಿ ತಚ್ಛುತ್ವಾ ತೂರ್ಣಮುತ್ಥಿತಃ || 84 ||

ವಲ್ಮೀಕಾನ್ನಿರ್ಗತಶ್ಚಾಹಂ ನೀಹಾರಾದಿವ ಭಾಸ್ಕರಃ |
ಮಾಮಪ್ಯಾಹುರ್ಮುನಿಗಣಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿಸ್ತ್ವಂ ಮುನೀಶ್ವರ || 85 ||

ವಲ್ಮೀಕಾತ್ಸಮ್ಭವೋ ಯಸ್ಮಾದ್ ದ್ವಿತೀಯಂ ಜನ್ಮ ತೇಽಭವತ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತೇ ಯಯುರ್ದಿವ್ಯಗತಿಂ ರಘುಕುಲೋತ್ತಮ || 86 ||

ಅಹಂ ತೇ ರಾಮ ನಾಮ್ನಶ್ಚ ಪ್ರಭಾವಾದಿದೃಶೋಽಭವಮ್ |
ಅದ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮಿ ಸಸೀತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ || 87 ||

ರಾಮಂ ರಾಜೀವಪತ್ರಾಕ್ಷಂ ತ್ವಾಂ ಮುಕ್ತೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ಆಗಚ್ಛ ರಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸ್ಥಲಂ ವೈ ದರ್ಶಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 88 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮುನಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ಶಿಷ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತೋ ಗತ್ವಾ ಮಧ್ಯೇ ಪರ್ವತಗರ್ಭಯೋಃ || 89 ||

ತತ್ರ ಶಾಲಾಂ ಸುವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ವಾಸಭೂಃ |
ಪ್ರಾಕೃತ್ವಿಚಮಂ ದಕ್ಷಿಣೋದಕ್ ಶೋಭನಂ ಮಂದಿರದ್ವಯಮ್ || 90 ||

ಜಾನಕ್ಯಾ ಸಹಿತೋ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ತತ್ರ ತೇ ದೇವಸದೃಶಾ ಹ್ಯವಸನ್ ಭವನೋತ್ತಮೇ || 91 ||

ವಾಲ್ಮೀಕಿನಾ ತತ್ರ ಸುಪೂಜಿತೋಽಯಮ್
ರಾಮಃ ಸಸೀತಃ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ |
ದೇವೈರ್ಮುನಿದ್ರೈಃ ಸಹಿತೋ ಮುದಾಸ್ತೇ
ಸ್ವರ್ಗೇ ಯಥಾ ದೇವಪತಿಃ ಸಶಚ್ಯಾ || 92 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ || 6 ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸುಮನ್ಯೋಽಪಿ ತದಾಽಯೋಧ್ಯಾಂ ದಿನಾಂತೇ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ |
ವಸ್ತ್ರೇಣ ಮುಖಮಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಬಾಷ್ಪಾಕುಲಿತಲೋಚನಃ || ೧ ||

ಬಹಿರೇವ ರಥಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ರಾಜಾನಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಯಯೌ |
ಜಯಶಬ್ದೇನ ರಾಜಾನಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ತಂ ಪ್ರಣನಾಮ ಹ || ೨ ||

ತತೋ ರಾಜಾ ನಮಂತಂ ತಂ ಸುಮನ್ತ್ರಂ ವಿಹ್ವಲೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಸುಮನ್ತ್ರ ರಾಮಃ ಕುತ್ರಾಸ್ತೇ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ || ೩ ||

ಕುತ್ರ ತ್ಯಕ್ತಸ್ತ್ವಯಾ ರಾಮಃ ಕಿಂ ಮಾಂ ಪಾಪಿನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸೀತಾ ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಽಪಿ ನಿರ್ದಯಂ ಮಾಂ ಕಿಮಬ್ರವೀತ್ || ೪ ||

ಹಾ ರಾಮ ಹಾ ಗುಣನಿಧೇ ಹಾ ಸೀತೇ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಿ |
ದುಃಖಾರ್ಣವೇ ನಿಮಗ್ನಂ ಮಾಂ ಮ್ರಿಯಮಾಣಂ ನ ಪಶ್ಯಸಿ || ೫ ||

ವಿಲಪ್ಯೈವಂ ಚಿರಂ ರಾಜಾ ನಿಮಗ್ನೋ ದುಃಖಸಾಗರೇ |
ಏವಂ ಮನ್ತ್ರೀ ರುದಂತಂ ತಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || ೬ ||

ರಾಮಃ ಸೀತಾ ಚ ಸೌಮಿತ್ರೀಮಯಾ ನೀತಾ ರಥೇನ ತೇ |
ಶೃಙ್ಗವೇರಪುರಾಭ್ಯಾಶೇ ಗಜಾಂಗೂಲೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ || ೭ ||

ಗುಹೇನ ಕಿಂಚಿದಾನೀತಂ ಫಲಮೂಲಾದಿಕಂ ಚ ಯತ್ |
ಸ್ಪೃಷ್ಠಾಪ್ಪ ಹಸ್ತೇನ ಸಮ್ಪ್ರೀತ್ಯಾ ನಾಗ್ರಹೀದ್ವಿಸಸರ್ಜ ತತ್ || ೮ ||

ವಟಕ್ಷೀರಂ ಸಮಾನಾಯ್ಯ ಗುಹೇನ ರಘುನಂದನಃ |
ಜಟಾಮುಕುಟಮಾಬದ್ಧ್ಯ ಮಾಮಾಹ ನೃಪತೇ ಸ್ವಯಮ್ || ೯ ||

ಸುಮನ್ತ್ರ ಬ್ರೂಹಿ ರಾಜಾನಂ ಶೋಕಸ್ತೇಽಸ್ತು ನ ಮತ್ಕೃತೇ |
ಸಾಕೇತಾದಧಿಕಂ ಸೌಖ್ಯಂ ವಿಪಿನೇ ನೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 10 ||

ಮಾತುರ್ಮೇ ವಂದನಂ ಬ್ರೂಹಿ ಶೋಕಂ ತ್ಯಜತು ಮತ್ಕೃತೇ |
ಆಶ್ವಾಸಯತು ರಾಜಾನಂ ವೃದ್ಧಂ ಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಮ್ || 11 ||

ಸೀತಾ ಚಾಶ್ರುಪರೀತಾಕ್ಷೀ ಮಾಮಾಹ ನೃಪಸತ್ತಮ |
ದುಃಖಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ರಾಮಂ ಕಿಂಚಿದವೇಕ್ಷತೀ || 12 ||

ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಿಪಾತಂ ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ಶ್ವಶ್ರೋಃ ಪದಾಮ್ಬುಜೇ |
ಇತಿ ಪ್ರರುದತೀ ಸೀತಾ ಗತಾ ಕಿಂಚಿದವಾಙ್ಮುಖೀ || 13 ||

ತತಸ್ತೇಽಶ್ರುಪರೀತಾಕ್ಷಾ ನಾವಮಾರುರುಹುಸ್ತದಾ |
ಯಾವದ್ಗಂಜಾಂ ಸಮುತ್ತೀರ್ಯ ಗತಾಸ್ತಾವದಹಂ ಸ್ಥಿತಃ || 14 ||

ತತೋ ದುಃಖೇನ ಮಹತಾ ಪುನರೇವಾಹಮಾಗತಃ |
ತತೋ ರುದಂತೀ ಕೌಸಲ್ಯಾ ರಾಜಾನಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 15 ||

ಕೈಕೇಯೈ ಪ್ರಿಯಭಾರ್ಯಾಯೈ ಪ್ರಸನ್ನೋ ದತ್ತವಾನ್ ವರಮ್ |
ತ್ವಂ ರಾಜ್ಯಂ ದೇಹಿ ತಸ್ಯೈವ ಮತ್ಪುತ್ರಃ ಕಿಂ ವಿವಾಸಿತಃ || 16 ||

ಕೃತ್ವಾ ತ್ವಮೇವ ತತ್ಸರ್ವಮಿದಾನೀಂ ಕಿಂ ನು ರೋದಿಷಿ |
ಕೌಸಲ್ಯಾವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕ್ಷತೇ ಸ್ಪೃಷ್ಟ ಇವಾಗ್ನಿನಾ || 17 ||

ಪುನಃ ಶೋಕಾಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಕ್ಷಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ದುಃಖೇನ ಮ್ರಿಯಮಾಣಂ ಮಾಂ ಕಿಂ ಪುನರ್ದುಃಖಯಸ್ಯಲಮ್ || 18 ||

ಇದಾನೀಮೇವ ಮೇ ಪ್ರಾಣಾ ಉತ್ಕ್ರಮಿಷ್ಯಂತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ |
ಶಪ್ತೋಽಹಂ ಬಾಲ್ಯಭಾವೇನ ಕೇನಚಿನ್ಮುನಿನಾ ಪುರಾ || 19 ||

ಪುರಾಹಂ ಯೌವನೇ ದೃಪ್ತಶ್ಚಾಪಬಾಣಧರೋ ನಿಶಿ |
ಅಚರಂ ಮೃಗಯಾಸಕ್ತೋ ನದ್ಯಾಸ್ತೀರೇ ಮಹಾವನೇ || 20 ||

ತತ್ರಾರ್ಥರಾತ್ರಸಮಯೇ ಮುನಿಃ ಕಶ್ಚಿತ್ತತ್ಪ್ರಾಪಾದಿತಃ |
ಪಿಪಾಸಾರ್ಥಿತಯೋಃ ಪಿತ್ರೋರ್ಜಲಮಾನೇತುಮುದ್ಯತಃ |
ಅಪೂರಯಜ್ಜಲೇ ಕುಮ್ಭಂ ತದಾ ಶಬ್ದೋಽಭವನ್ಮಹಾನ್ || 21 ||

ಗಜಃ ಪಿಬತಿ ಪಾನೀಯಮಿತಿ ಮತ್ವಾ ಮಹಾನಿಶಿ |
ಬಾಣಂ ಧನುಷಿ ಸನ್ನಾಧಯ ಶಬ್ದವೇಧಿನಮಕ್ಷಿಪಮ್ || 22 ||

ಹಾ ಹತೋಽಸ್ಮೀತಿ ತತ್ರಾಭೂಚ್ಛಬ್ದೋ ಮಾನುಷಸೂಚಕಃ |
ಕಸ್ಯಾಪಿ ನ ಕೃತೋ ದೋಷೋ ಮಯಾ ಕೇನ ಹತೋ ವಿಧೇ || 23 ||

ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ ಮಾಂ ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ಚ ಜಲಕಾಙ್ಕ್ಷಯಾ |
ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಭಯಸನ್ತಸ್ತಸ್ತತೋಽಹಂ ಪೌರುಷಂ ವಚಃ || 24 ||

ಶನೈರ್ಗತ್ವಾಽಥ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ ದಶರಥೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ |
ಅಜಾನತಾ ಮಯಾ ವಿದ್ಧಸ್ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ ಮಾಂ ಮುನೇ || 25 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾದಯೋಸ್ತಸ್ಯ ಪತಿತೋ ಗದ್ಗದಾಕ್ಷರಃ |
ತದಾ ಮಾಮಾಹ ಸ ಮುನಿರ್ಮಾ ಭೈಷೀರ್ನೃಪಸತ್ತಮ || 26 ||

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಸ್ಪೃಶೇನ್ನ ತ್ವಾಂ ವೈಶೋಽಹಂ ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಃ |
ಪಿತರೌ ಮಾಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷೇತೇ ಕ್ಷುತ್ತೃಡ್ಭ್ಯಾಂ ಪರಿಪೀಡಿತೌ || 27 ||

ತಯೋಸ್ತ್ವಮುದಕಂ ದೇಹಿ ಶೀಘ್ರಮೇವಾವಿಚಾರಯನ್ |
ನ ಚೇತ್ತ್ವಾಂ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕರ್ಯಾತ್ಪಿತಾ ಮೇ ಯದಿ ಕುಪ್ಯತಿ || 28 ||

ಜಲಂ ದತ್ವಾ ತು ತೌ ನತ್ವಾ ಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ನಿವೇದಯ |
ಶಲ್ಯಮುದ್ಧರ ಮೇ ದೇಹಾತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ಶ್ಚಕ್ಷ್ಮಾಂ ಪೀಡಿತಃ || 29 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಮುನಿನಾ ಶೀಘ್ರಂ ಬಾಣಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ದೇಹತಃ |
ಸಜಲಂ ಕಲಶಂ ಧೃತ್ವಾ ಗತೋಽಹಂ ಯತ್ರ ದಮ್ಪತೀ || 30 ||

ಅತಿವೃದ್ಧಾವನ್ನದೃಶೌ ಕ್ಷುತಿಪಾಸಾರ್ಥಿತೌ ನಿಶಿ |

ನಾಯಾತಿ ಸಲಿಲಂ ಗೃಹ್ಯ ಪುತ್ರಃ ಕಿಂ ವಾತ್ರ ಕಾರಣಮ್ || 31 ||

ಅನನ್ಯಗತಿಕೌ ವೃದ್ಧಾ ಶೋಚ್ಯಾ ತೃಟ್ಟರಿಪೀಡಿತೌ |
ಆವಾಮುಪೇಕ್ಷತೇ ಕಿಂ ವಾ ಭಕ್ತಿಮಾನಾವಯೋಃ ಸುತಃ || 32 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾವ್ಯಾಕುಲೌ ತೌ ಮತ್ಪಾದನ್ಯಾಸಜಂ ಧ್ವನಿಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಾಹ ಪಿತಾ ಪುತ್ರ ಕಿಂ ವಿಲಮ್ಬಃ ಕೃತಸ್ತ್ವಯಾ || 33 ||

ದೇಹ್ಯಾವಯೋಃ ಸುಪಾನೀಯಂ ಪಿಬ ತ್ವಮಪಿ ಪುತ್ರಕ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಲಪತೋರ್ಭೀತ್ಯಾ ಸಕಾಶಮಗಮಂ ಶನ್ಯೈಃ || 34 ||

ಪಾದಯೋಃ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹಮಬ್ರವಂ ವಿನಯಾನಿವತಃ |
ನಾಹಂ ಪುತ್ರಸ್ತ್ವಯೋರ್ಧ್ಯಾಯಾ ರಾಜಾ ದಶರಥೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ || 35 ||

ಪಾಪೋಽಹಂ ಮೃಗಯಾಸಕ್ತೋ ರಾತ್ರೌ ಮೃಗವಿಹಿಂಸಕಃ |
ಜಲಾವತಾರಾದ್ಗುರೋಽಹಂ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಜಲಗತಂ ಧ್ವನಿಮ್ || 36 ||

ಶ್ರುತ್ವಾಽಹಂ ಶಬ್ದವೇಧಿತ್ವಾದೇಕಂ ಬಾಣಮಥಾತ್ಯಜಮ್ |
ಹತೋಽಸ್ಮೀತಿ ಧ್ವನಿಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಯಾತ್ತತ್ರಾಹಮಾಗತಃ || 37 ||

ಜಟಾಂ ವಿಕೀರ್ಯ ಪತಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಹಂ ಮುನಿದಾರಕಮ್ |
ಭೀತೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತತ್ಪಾದೌ ರಕ್ಷ ರಕ್ಷೇತಿ ಚಾಬ್ರವಮ್ || 38 ||

ಮಾ ಭೈಷೀರಿತಿ ಮಾಂ ಪ್ರಾಹ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಭಯಂ ನ ತೇ |
ಮತ್ಪಿತೃಣಃ ಸಲಿಲಂ ದತ್ತ್ವಾ ನತ್ವಾ ಪ್ರಾರ್ಥಯ ಜೀವಿತಮ್ || 39 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಮುನಿನಾ ತೇನ ಹ್ಯಾಗತೋ ಮುನಿಹಿಂಸಕಃ |
ರಕ್ಷೇತಾಂ ಮಾಂ ದಯಾಯುಕ್ತೌ ಯುವಾಂ ಹಿ ಶರಣಾಗತಮ್ || 40 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ದುಃಖಾತ್ರ್ವೌ ವಿಲಪ್ಯ ಬಹು ಶೋಚ್ಯ ತಮ್ |
ಪತಿಸೋ ನೌ ಸುತೋ ಯತ್ರ ನಯ ತತ್ರಾವಿಲಮ್ಬಯನ್ || 41 ||

ತತೋ ನೀತೌ ಸುತೋ ಯತ್ರ ಮಯಾ ತೌ ವೃದ್ಧದಮ್ಪತೀ ।
ಸ್ಪೃಷ್ಠಾಽಽ ಸುತಂ ತೌ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಬಹುಶೋಽಥ ವಿಲೇಪತುಃ ॥ 42 ॥

ಹಾಹೇತಿ ಕ್ರಂದಮಾನೌ ತೌ ಪುತ್ರ ಪುತ್ರೇತ್ಯವೋಚತಾಮ್ ।
ಜಲಂ ದೇಹೀತಿ ಪುತ್ರೇತಿ ಕಿಮರ್ಥಂ ನ ದದಾಸ್ಯಲಮ್ ॥ 43 ॥

ತತೋ ಮಾಮೂಚತುಃ ಶೀಘ್ರಂ ಚಿತಿಂ ರಚಯ ಭೂಪತೇ ।
ಮಯಾ ತದೈವ ರಚಿತಾ ಚಿತಿಸ್ತತ್ರ ನಿವೇಶಿತಾಃ ।
ತ್ರಯಸ್ತತ್ರಾಗ್ನಿರುತಸ್ಪೃಷ್ಠೋ ದಗ್ಧಾಸ್ತೇ ತ್ರಿದಿವಂ ಯಯುಃ ॥ 44 ॥

ತತ್ರ ವೃದ್ಧಃ ಪಿತಾ ಪ್ರಾಹ ತ್ವಮಪ್ಯೇವಂ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ।
ಪುತ್ರಶೋಕೇನ ಮರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ವಚನಾನ್ಮಮ ॥ 45 ॥

ಸ ಇದಾನೀಂ ಮಮ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಶಾಪಕಾಲೋಽನಿವಾರಿತಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿಲಲಾಪಾಥ ರಾಜಾ ಶೋಕಸಮಾಕುಲಃ ॥ 46 ॥

ಹಾ ರಾಮ ಪುತ್ರ ಹಾ ಸೀತೇ ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗುಣಾಕರ ।
ತ್ವದ್ವಿಯೋಗಾದಹಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮೃತ್ಯುಂ ಕೈಕೇಯಿಸಮ್ಭವಮ್ ॥ 47 ॥

ವದನ್ನೇವಂ ದಶರಥಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ಸ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದಿವಂ ಗತಃ ।
ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ತಥಾಽನ್ಯಾ ರಾಜಯೋಷಿತಃ ॥ 48 ॥

ಚುಕ್ರುಶುಶ್ಚ ವಿಲೇಪುಶ್ಚ ಉರಸ್ತಾಡನಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಃ ಪ್ರಯಯೌ ತತ್ರ ಪ್ರಾತರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿರಾವೃತಃ ॥ 49 ॥

ತೈಲದ್ರೋಣ್ಯಾಂ ದಶರಥಂ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ದೂತಾನಥಾಬ್ರವೀತ್ ।
ಗಚ್ಛತ ತ್ವರಿತಂ ಸಾಶ್ವಾ ಯುಧಾಜಿನ್ನಗರಂ ಪ್ರತಿ ॥ 50 ॥

ತತ್ರಾಸ್ತೇ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾಞ್ಞತ್ರಘ್ನಸಹಿತಃ ಪ್ರಭುಃ ।
ಉಚ್ಯತಾಂ ಭರತಃ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛೇತಿ ಮಮಾಽಽಜ್ಞಯಾ ॥ 51 ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿ ರಾಜಾನಂ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚಾಪಿ ಪಶ್ಯತು ।

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತವರಿತಂ ದೂತಾ ಗತಾಃ ಭರತಮಾತುಲಮ್ || 52 ||

ಯುಧಾಜಿತಂ ಪ್ರಣಮೋಚುರ್ಭರತಂ ಸಾನುಜಂ ಪ್ರತಿ |
ವಸಿಷ್ಠಸ್ತವಬ್ರವೀದ್ರಾಜನ್ ಭರತಃ ಸಾನುಜಃ ಪ್ರಭುಃ || 53 ||

ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛತು ಪುರೀಮಯೋಧ್ಯಾಮವಿಚಾರಯನ್ |
ಇತ್ಯಾಜ್ಞಪ್ತೋಽಥ ಭರತಸ್ತವರಿತಂ ಭಯವಿಹ್ವಲಃ || 54 ||

ಆಯಯೌ ಗುರುಣಾದಿಷ್ಟುಃ ಸಹ ದೂತೈಸ್ತು ಸಾನುಜಃ |
ರಾಜ್ಞೋ ವಾ ರಾಘವಸ್ಯಾಪಿ ದುಃಖಂ ಕಿಂಚಿದುಪಸ್ಥಿತಮ್ || 55 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾಪರೋ ಮಾರ್ಗೇ ಚಿಂತಯನ್ನಗರಂ ಯಯೌ |
ನಗರಂ ಭ್ರಷ್ಟಲಕ್ಷ್ಮೀಕಂ ಜನಸಮ್ಪಾದವರ್ಜಿತಮ್ || 56 ||

ಉತ್ಸವೈಶ್ಚ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಿಂತಾಪರೋಽಭವತ್ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ರಾಜಭವನಂ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮೀವಿವರ್ಜಿತಮ್ || 57 ||

ಅಪಶ್ಯತ್ಕೃಕೇಯೀಂ ತತ್ರ ಏಕಾಮೇವಾಸನೇ ಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ನನಾಮ ಶಿರಸಾ ಪಾದೌ ಮಾತುರ್ಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ || 58 ||

ಆಗತಂ ಭರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃಕೇಯೀ ಪ್ರೇಮಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ |
ಉತ್ಥಾಯಾಲಿಂಗ್ಯ ರಭಸಾ ಸ್ವಾಙ್ಕಮಾರೋಪ್ಯ ಸಂಸ್ಥಿತಾ || 59 ||

ಮೂರ್ಛ್ಯಾವಘ್ರಾಯ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕುಶಲಂ ಸ್ವಕುಲಸ್ಯ ಸಾ |
ಪಿತಾ ಮೇ ಕುಶಲೋ ಭ್ರಾತಾ ಮಾತಾ ಚ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾ || 60 ||

ದಿಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಮದ್ಯ ಕುಶಲೀ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟೋಽಸಿ ಪುತ್ರಕ |
ಇತಿ ಪೃಷ್ಠುಃ ಸ ಭರತೋ ಮಾತ್ರಾ ಚಿಂತಾಕುಲೇಂದ್ರಿಯಃ || 61 ||

ದೂಯಮಾನೇನ ಮನಸಾ ಮಾತರಂ ಸಮಪ್ರಚ್ಛತ |
ಮಾತಃ ಪಿತಾ ಮೇ ಕುತ್ರಾಸ್ತೇ ಏಕಾ ತ್ವಮಿಹ ಸಂಸ್ಥಿತಾ || 62 ||

ತ್ವಯಾ ವಿನಾ ನ ಮೇ ತಾತಃ ಕದಾಚಿದ್ರಹಸಿ ಸ್ಥಿತಃ |
ಇದಾನೀಂ ದೃಶ್ಯತೇ ನೈವ ಕುತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ಮೇ ವದ || 63 ||

ಅದೃಷ್ಟಾಪ್ತ ಪಿತರಂ ಮೇಽದ್ಯ ಭಯಂ ದುಃಖಂ ಚ ಜಾಯತೇ |
ಅಥಾಹ ಕೈಕೇಯೀ ಪುತ್ರ ಕಿಂ ದುಃಖೇನ ತವಾನಘ || 64 ||

ಯಾ ಗತಿರ್ಧರ್ಮಶೀಲಾನಾಮಶ್ವಮೇಧಾದಿಯಾಜಿನಾಮ್ |
ತಾಂ ಗತಿಂ ಗತವಾನದ್ಯ ಪಿತಾ ತೇ ಪಿತೃವತ್ಸಲ || 65 ||

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ನಿಪಪಾತೋರ್ವ್ಯಾಃ ಭರತಃ ಶೋಕವಿಹ್ವಲಃ |
ಹಾ ತಾತ ಕ್ವ ಗತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಮಾಂ ವೃಜಿನಾರ್ಣವೇ || 66 ||

ಅಸಮಪ್ಯೈವ ರಾಮಾಯ ರಾಜ್ಞೇ ಮಾಂ ಕ್ವ ಗತೋಽಸಿ ಭೋಃ |
ಇತಿ ವಿಲಪಿತಂ ಪುತ್ರಂ ಪತಿತಂ ಮುಕ್ತಮೂರ್ಧಜಮ್ || 67 ||

ಉತ್ಥಾಪ್ಯಾಮೃಜ್ಯ ನಯನೇ ಕೈಕೇಯೀ ಪುತ್ರಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸಮಾಶ್ವಸಿಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸರ್ವಂ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ ಮಯಾ || 68 ||

ತಾಮಾಹ ಭರತಸ್ತಾತೋ ಮ್ರಿಯಮಾಣಃ ಕಿಮಬ್ರವೀತ್ |
ತಮಾಹ ಕೈಕೇಯೀ ದೇವೀ ಭರತಂ ಭಯವರ್ಜಿತಾ || 69 ||

ಹಾ ರಾಮ ರಾಮ ಸೀತೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ವಿಲಪನ್ನೇವ ಸುಚಿರಂ ದೇಹಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದಿವಂ ಯಯೌ || 70 ||

ತಾಮಾಹ ಭರತೋ ಹೇಽಮ್ಬ ರಾಮಃ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ನ ಕಿಮ್ |
ತದಾನೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಽಪಿ ಸೀತಾ ವಾ ಕುತ್ರ ತೇ ಗತಾಃ || 71 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಯೌವರಾಜ್ಯಾರ್ಥಂ ಪಿತ್ರಾ ತೇ ಸಮ್ಭ್ರಮಃ ಕೃತಃ |
ತವ ರಾಜ್ಯಪ್ರದಾನಾಯ ತದಾಹಂ ವಿಘ್ನಮಾಚರಮ್ || 72 ||

ರಾಜ್ಞಾ ದತ್ತಂ ಹಿ ಮೇ ಪೂರ್ವಂ ವರದೇನ ವರದ್ವಯಮ್ |
ಯಾಚಿತಂ ತದಿದಾನೀಂ ಮೇ ತಯೋರೇಕೇನ ತೇಽಖಿಲಮ್ || 73 ||

ರಾಜ್ಯಂ ರಾಮಸ್ಯ ಚೈಕೇನ ವನವಾಸೋ ಮುನಿವ್ರತಮ್ ।
ತತಃ ಸತ್ಯಪರೋ ರಾಜಾ ರಾಜ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ ತವೈವ ಹಿ ॥ 74 ॥

ರಾಮಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ವನಮೇವ ಪಿತಾ ತವ ।
ಸೀತಾಪ್ಯನುಗತಾ ರಾಮಂ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮುಪಾಶ್ರಿತಾ ॥ 75 ॥

ಸೌಭ್ರಾತ್ರಂ ದರ್ಶಯನ್ ರಾಮಮನುಯಾತೋಽಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ವನಂ ಗತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ರಾಜಾ ತಾನೇವ ಚಿಂತಯನ್ ॥ 76 ॥

ಪ್ರಲಪನ್ ರಾಮರಾಮೇತಿ ಮಮಾರ ನೃಪಸತ್ತಮಃ ।
ಇತಿ ಮಾತುರ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಜ್ರಾಹತ ಇವ ದ್ರುಮಃ ॥ 77 ॥

ಪಪಾತ ಭೂಮೌ ನಿಸಂಜ್ಞಸ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದುಃಖಿತಾ ತದಾ ।
ಕೈಕೇಯೀ ಪುನರಪ್ಯಾಹ ವತ್ಸ ಶೋಕೇನ ಕಿಂ ತವ ॥ 78 ॥

ರಾಜ್ಯೇ ಮಹತಿ ಸಮ್ರಾಪ್ತೇ ದುಃಖಿಸ್ಯಾವಸರಃ ಕುತಃ ।
ಇತಿ ಬ್ರುವಂತೀಮಾಲೋಕ್ಯ ಮಾತರಂ ಪ್ರದಹನ್ನಿವ ॥ 79 ॥

ಅಸಮ್ಯಾಖ್ಯಾಸಿ ಪಾಪೇ ಮೇ ಘೋರೇ ತ್ವಂ ಭರ್ತೃಘಾತಿನೀ ।
ಪಾಪೇ ತ್ವದ್ಗರ್ಭಜಾತೋಽಹಂ ಪಾಪವಾನಸ್ಮಿ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ ।
ಅಹಮಗ್ನಿಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿಷಂ ವಾ ಭಕ್ಷಯಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 80 ॥

ಖಡ್ಗೇನ ವಾಢ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಹತ್ವಾ ಯಾಮಿ ಯಮಕ್ಷಯಮ್ ।
ಭರ್ತೃಘಾತಿನಿ ದುಷ್ಟೇ ತ್ವಂ ಕುಮ್ಭೀಪಾಕಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ॥ 81 ॥

ಇತಿ ನಿರ್ಭತ್ಸ್ಯ ಕೈಕೇಯೀಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಭವನಂ ಯಯೌ ।
ಸಾಽಪಿ ತಂ ಭರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುಕ್ತಕಣ್ಠಾ ರುರೋದ ಹ ॥ 82 ॥

ಪಾದಯೋಃ ಪತಿತಸ್ತಸ್ಯಾ ಭರತೋಽಪಿ ತದಾಽರುದತ್ ।
ಆಲಿಙ್ಗ್ಯ ಭರತಂ ಸಾಧ್ವೀ ರಾಮಮಾತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ಕೃಶಾಽತಿದೀನವದನಾ ಸಾಶ್ರುನೇತ್ರೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 83 ॥

ಪುತ್ರ ತ್ವಯಿ ಗತೇ ದೂರಮೇವಂ ಸರ್ವಮಭೂದಿದಮ್ ।
ಉಕ್ತಂ ಮಾತ್ರಾ ಶ್ರುತಂ ಸರ್ವಂ ತ್ವಯಾ ತೇ ಮಾತೃಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ॥ 84 ॥

ಪುತ್ರಃ ಸಭಾರ್ಯೋ ವನಮೇವ ಯಾತಃ
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಮೇ ರಘುರಾಮಚಂದ್ರಃ ।
ಚೇರಾಮ್ಬರೋ ಬದ್ಧಜಟಾಕಲಾಪಃ
ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಂ ದುಃಖಸಮುದ್ರಮಗ್ನಾಮ್ ॥ 85 ॥

ಹಾ ರಾಮ ಹಾ ಮೇ ರಘುವಂಶನಾಥ
ಜಾತೋಽಸಿ ಮೇ ತ್ವಂ ಪರತಃ ಪರಾತ್ಮಾ ।
ತಥಾಽಪಿ ದುಃಖಂ ನ ಜಹಾತಿ ಮಾಂ ವೈ
ವಿಧಿಬಲೀಯಾನಿತಿ ಮೇ ಮನೀಷಾ ॥ 86 ॥

ಸ ಏವಂ ಭರತೋ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಲಪಂತೀಂ ಭೃಶಂ ಶುಚಾ ।
ಪಾದೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪ್ರಾಹೇದಂ ಶೃಣು ಮಾತರ್ವಚೋ ಮಮ ॥ 87 ॥

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಯತ್ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ರಾಮರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಚನೇ ।
ಅನ್ಯದಾಪ್ತಾ ಯದಿ ಜಾನಾಮಿ ಸಾ ಮಯಾ ನೋದಿತಾ ಯದಿ ॥ 88 ॥

ಪಾಪಂ ಮೇಽಸ್ತು ತದಾ ಮಾತರ್ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಶತೋದ್ಭವಮ್ ।
ಹತ್ವಾ ವಸಿಷ್ಠಂ ಖಡ್ಗೇನ ಅರುನ್ಧತ್ಯಾ ಸಮನ್ವಿತಮ್ ॥ 89 ॥

ಭೂಯಾತ್ತತ್ವಾಪಮಖಿಲಂ ಮಮ ಜಾನಾಮಿ ಯದ್ಯಹಮ್ ।
ಇತ್ಯೇವಂ ಶಪಥಂ ಕೃತ್ವಾ ರುರೋದ ಭರತಸ್ತದಾ ॥ 90 ॥

ಕೌಸಲ್ಯಾ ತಮಥಾಲಿಂಗ್ಯಾ ಪುತ್ರ ಜಾನಾಮಿ ಮಾ ಶುಚಃ ।
ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತಸ್ಯ ಸಮಾಗಮಮ್ ॥ 91 ॥

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರಯಯೌ ರಾಜಮನ್ದಿರಮ್ ।
ರುದನ್ತಂ ಭರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪ್ರಾಹ ಸಾದರಮ್ ॥ 92 ॥

ವೃದ್ಧೋ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಜ್ಞಾನೀ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ।

ಭುಕ್ತ್ವಾ ಮರ್ತ್ಯಸುಖಂ ಸರ್ವಮಿಷ್ಟಾಂ ವಿಪುಲದಕ್ಷಿಣೈಃ || 93 ||

ಅಶ್ವಮೇಧಾದಿಭಿರ್ಯಜ್ಞೈರ್ಲಬ್ಧ್ವಾ ರಾಮಂ ಸುತಂ ಹರಿಮ್ |
ಅನ್ತೇ ಜಗಾಮ ತ್ರಿದಿವಂ ದೇವೇನ್ದ್ರಾದ್ಧಾರ್ಷನಂ ಪ್ರಭುಃ || 94 ||

ತಂ ಶೋಚಸಿ ವೃಥೈವ ತ್ವಮಶೋಚ್ಯಂ ಮೋಕ್ಷಭಾಜನಮ್ |
ಆತ್ಮಾ ನಿತ್ಯೋಽವ್ಯಯಃ ಶುದ್ಧೋ ಜನ್ಮನಾಶಾದಿವರ್ಜಿತಃ || 95 ||

ಶರೀರಂ ಜಡಮತ್ಯರ್ಥಮಪವಿತ್ರಂ ವಿನಶ್ವರಮ್ |
ವಿಚಾರ್ಯಮಾಣೇ ಶೋಕಸ್ಯ ನಾವಕಾಶಃ ಕಥಂಜ್ಞಾನ || 96 ||

ಪಿತಾ ವಾ ತನಯೋ ವಾಽಪಿ ಯದಿ ಮೃತ್ಯುವಶಂ ಗತಃ |
ಮೂಢಾಸ್ತಮನುಶೋಚಂತಿ ಸ್ವಾತ್ಮತಾಡನಪೂರ್ವಕಮ್ || 97 ||

ನಿಃಸಾರೇ ಖಿಲು ಸಂಸಾರೇ ವಿಯೋಗೋ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಯದಾ |
ಭವೇದ್ವ್ಯರಾಗ್ಯಹೇತುಃ ಸ ಶಾಂತಿಸೌಖ್ಯಂ ತನೋತಿ ಚ || 98 ||

ಜನ್ಮವಾನ್ ಯದಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ಸ್ತರ್ಹಿ ತಂ ಮೃತ್ಯುರನ್ವಗಾತ್ |
ತಸ್ಮಾದಪರಿಹಾರ್ಯೋಽಯಂ ಮೃತ್ಯುರ್ಜನ್ಮವತಾಂ ಸದಾ || 99 ||

ಸ್ವಕರ್ಮವಶತಃ ಸರ್ವಜನ್ಮಾನಾಂ ಪ್ರಭವಾಪ್ಯಯೌ |
ವಿಜಾನನ್ನಪ್ಯವಿದ್ವಾನ್ ಯಃ ಕಥಂ ಶೋಚತಿ ಬಾನ್ಧವಾನ್ || 100 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಕೋಟಯೋ ನಷ್ಟಾಃ ಸೃಷ್ಟಯೋ ಬಹುಶೋ ಗತಾಃ |
ಶುಷ್ಯಂತಿ ಸಾಗರಾಃ ಸರ್ವೇ ಕೃವಾಸ್ಥಾ ಕ್ಷಣಜೀವಿತೇ || 101 ||

ಚಲಪತ್ರಾಂತಲಗ್ನಾಮ್ಬುಬಿಂದುವತ್ಕ್ಷಣಭಜ್ಞುರಮ್ |
ಆಯುಸ್ತ್ಯಜತ್ಯವೇಲಾಯಾಂ ಕಸ್ತತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಯಸ್ತವ || 102 ||

ದೇಹೀ ಪ್ರಾಕ್ತನದೇಹೋತ್ಥಕರ್ಮಣಾ ದೇಹವಾನ್ ಪುನಃ |
ತದ್ಧೇಹೋತ್ಥೇನ ಚ ಪುನರೇವಂ ದೇಹಃ ಸದಾತ್ಮನಃ || 103 ||

ಯಥಾ ತ್ಯಜತಿ ವೈ ಜೀರ್ಣಂ ವಾಸೋ ಗೃಹಾಣತಿ ನೂತನಮ್ ।
ತಥಾ ಜೀರ್ಣಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ದೇಹೀ ದೇಹಂ ಪುನರ್ನವಮ್ ॥ 104 ॥

ಭಜತ್ಯೇವ ಸದಾ ತತ್ರ ಶೋಕಸ್ಯಾವಸರಃ ಕುತಃ ।
ಆತ್ಮಾ ನ ಮ್ರಿಯತೇ ಜಾತು ಜಾಯತೇ ನ ಚ ವರ್ಧತೇ ॥ 105 ॥

ಷಡ್ಭಾವರಹಿತೋಽನಂತಃ ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞಾನವಿಗ್ರಹಃ ।
ಆನಂದರೂಪೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಸಾಕ್ಷೀ ಲಯವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ 106 ॥

ಏಕ ಏವ ಪರೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಹೃದ್ವಿಷ್ಣುತೀಯಃ ಸಮಃ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಇತ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ದೃಢಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಶೋಕಂ ಕುರು ಕ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 107 ॥

ತೈಲದ್ರೋಣ್ಯಾಃ ಪಿತುರ್ದೇಹಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ।
ಕೃತ್ಯಂ ಕುರು ಯಥಾನ್ಯಾಯಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಕುಲನಂದನ ॥ 108 ॥

ಇತಿ ಸಮೋಽಧಿತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಗುರುಣಾ ಭರತಸ್ತದಾ ।
ವಿಸೃಜ್ಯಾಜ್ಞಾನಜಂ ಶೋಕಂ ಚಕ್ರೇ ಸವಿಧಿವತ್ಕ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 109 ॥

ಗುರುಣೋಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ಆಹಿತಾಗ್ನೇರ್ಯಥಾವಿಧಿ ।
ಸಂಸೃತ್ಯ ಸ ಪಿತುರ್ದೇಹಂ ವಿಧಿದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ ॥ 110 ॥

ಏಕಾದಶೇಽಹನಿ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ವೇದಪಾರಗಾನ್ ।
ಭೋಜಯಾಮಾಸ ವಿಧಿವಚ್ಛತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 111 ॥

ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಪಿತರಂ ತತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಧನಂ ಬಹು ।
ದದೌ ಗವಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಗ್ರಾಮಾನ್ ರತ್ನಾಮ್ಬರಾಣಿ ಚ ॥ 112 ॥

ಅವಸ್ತಸ್ವಗೃಹೇ ಯತ್ರ ರಾಮಮೇವಾನುಚಿಂತಯನ್ ।
ವಸಿಷ್ಠೋನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ ॥ 113 ॥

ರಾಮೇಽರಣ್ಯಂ ಪ್ರಯಾತೇ ಸಹ ಜನಕಸುತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಂ ಸುಘೋರಮ್
ಮಾತಾ ಮೇ ರಾಕ್ಷಸೀವ ಪ್ರದಹತಿ ಹೃದಯಂ ದರ್ಶನಾದೇವ ಸದ್ಯಃ ।

ಗಚ್ಛಾಮ್ಯಾರಣ್ಯಮದ್ಯ ಸ್ಥಿರಮತಿರಖಿಲಂ ದೂರತೋಽಪಾಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಮ್
ರಾಮಂ ಸೀತಾಸಮೇತಂ ಸ್ಮಿತರುಚಿರಮುಖಂ ನಿತ್ಯಮೇವಾನುಸೇವೇ || 114 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ || 7 ||

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾಧ್ಯಂ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ ।
ರಾಜ್ಞಃ ಸಭಾಂ ದೇವಸಭಾಸನ್ನಿಭಾಮವಿಶದ್ವಿಭುಃ ॥ ೧ ॥

ತತ್ರಾಸನೇ ಸಮಾಸೀನಶ್ಚತುರ್ಮುಖಿ ಇವಾಪರಃ ।
ಆನೀಯ ಭರತಂ ತತ್ರ ಉಪವೇಶ್ಯ ಸಹಾನುಜಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಬ್ರವೀದ್ವಚನಂ ದೇಶಕಾಲೋಚಿತಮರಿಂದಮಮ್ ।
ವತ್ಸ ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಸ್ತ್ವಾಮದ್ಯ ಪಿತೃಶಾಸನಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಯಾಚಿತಂ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ವದರ್ಥೇ ಪುರುಷರ್ಷಭ ।
ಸತ್ಯಸನ್ನೋ ದಶರಥಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ದದೌ ಕಿಲ ॥ ೪ ॥

ಅಭಿಷೇಕೋ ಭವತ್ವದ್ಯ ಮುನಿಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ಭರತೋಽಪ್ಯಾಹ ಮಮ ರಾಜ್ಯೇನ ಕಿಂ ಮುನೇ ॥ ೫ ॥

ರಾಮೋ ರಾಜಾಧಿರಾಜಶ್ಚ ವಯಂ ತಸ್ಯೈವ ಕಿಂಕರಾಃ ।
ಶ್ವಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮೋ ರಾಮಮಾನೇತುಮಿಷ್ಟಸಾ ॥ ೬ ॥

ಅಹಂ ಯೂಯಂ ಮಾತರಶ್ಚ ಕೈಕೇಯೀಂ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ವಿನಾ ।
ಹನಿಷ್ಯಾಮ್ಯಧುನೈವಾಹಂ ಕೈಕೇಯೀಂ ಮಾತೃಗನ್ಧಿನೀಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಿಂತು ಮಾಂ ನೋ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸ್ತ್ರೀಹನ್ತಾರಂ ಸಹಿಷ್ಯತೇ ।
ತಚ್ಛೋಭೂತೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಾದಚಾರೇಣ ದಣ್ಡಕಾನ್ ॥ ೮ ॥

ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತಸ್ತೂರ್ಣಂ ಯೂಯಮಾಯಾತ ವಾ ನ ವಾ ।
ರಾಮೋ ಯಥಾ ವನೇ ಯಾತಸ್ತಥಾಽಹಂ ವಲ್ಕಲಾಮ್ಬರಃ ॥ ೯ ॥

ಫಲಮೂಲಕೃತಾಹಾರಃ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತೋ ಮುನೇ ।

ಭೂಮಿಶಾಯೀ ಜಟಾಧಾರೀ ಯಾವದ್ರಾಮೋ ನಿವರ್ತತೇ || 10 ||

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಭರತಸ್ತೋಷ್ಣೇಮೇವಾವತಸ್ಥಿವಾನ್ |
ಸಾಧುಸಾಧಿಷ್ಠತಿ ತಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಶಶಂಸುರ್ಮುದಾನಿಷ್ಠತಾಃ || 11 ||

ತತಃ ಪ್ರಭಾತೇ ಭರತಂ ಗಚ್ಛಂತಂ ಸರ್ವಸೈನಿಕಾಃ |
ಅನುಜಗ್ಮುಃ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ನೋದಿತಾಃ ಸಾಶ್ವಕುಂಜಾರಾಃ || 12 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾದ್ಯಾ ರಾಜದಾರಾ ವಸಿಷ್ಠಪ್ರಮುಖಾ ದ್ವಿಜಾಃ |
ಭಾದಯನ್ತೋ ಭುವಂ ಸರ್ವೇ ಪೃಷ್ಠತಃ ಪಾಶ್ವರ್ವತೋಽಗ್ರತಃ || 13 ||

ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಗತ್ವಾ ಗಜಾಂಗೂಲೇ ಸಮನ್ತತಃ |
ಉವಾಸ ಮಹತೀ ಸೇನಾ ಶತ್ರುಘ್ನಪರಿಚೋದಿತಾ || 14 ||

ಆಗತಂ ಭರತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗುಹಃ ಶಙ್ಕಿತಮಾನಸಃ |
ಮಹತ್ಯಾ ಸೇನಯಾ ಸಾರ್ಥಮಾಗತೋ ಭರತಃ ಕಿಲ || 15 ||

ಪಾಪಂ ಕರ್ತುಂ ನ ವಾ ಯಾತಿ ರಾಮಸ್ಯಾವಿದಿತಾತ್ಮನಃ |
ಗತ್ವಾ ತದ್ಧೃದಯಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಯದಿ ಶುದ್ಧಸ್ತರಿಷ್ಯತಿ || 16 ||

ಗಜಾಂಗು ನೋ ಚೇತ್ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ನಾವಸ್ತಿಷ್ಠಂತು ಸಾಯುಧಾಃ |
ಜ್ಞಾತಯೋ ಮೇ ಸಮಾಯತ್ತಾಃ ಪಶ್ಯಂತಃ ಸರ್ವತೋದಿಶಮ್ || 17 ||

ಇತಿ ಸರ್ವಾನ್ ಸಮಾದಿಶ್ಯ ಗುಹೋ ಭರತಮಾಗತಃ |
ಉಪಾಯನಾನಿ ಸಜ್ಗ್ರಹ್ಯ ವಿವಿಧಾನಿ ಬಹೂನ್ಯಪಿ || 18 ||

ಪ್ರಯಯೌ ಜ್ಞಾತಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಂ ಬಹುಭಿರ್ವಿವಿಧಾಯುಧೈಃ |
ನಿವೇದ್ಯೋಪಾಯನಾನ್ಯಗ್ರೇ ಭರತಸ್ಯ ಸಮನ್ತತಃ || 19 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭರತಮಾಸೀನಂ ಸಾನುಜಂ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ಚೇರಾಮ್ಬರಂ ಘನಶ್ಯಾಮಂ ಜಟಾಮುಕುಟಧಾರಿಣಮ್ || 20 ||

ರಾಮಮೇವಾನುಶೋಚಂತಂ ರಾಮರಾಮೇತಿ ವಾದಿನಮ್ ।
ನನಾಮ ಶಿರಸಾ ಭೂಮೌ ಗುಹೋಽಹಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 21 ॥

ಶೀಘ್ರಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಭರತೋ ಗಾಢಮಾಲಿಜ್ಞ್ಯ ಸಾದರಮ್ ।
ಪೃಷ್ಠಾಽವನಾಮಯಮವ್ಯಗ್ರಃ ಸಖಾಯಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 22 ॥

ಭ್ರಾತಸ್ತ್ವಂ ರಾಘವೇಣಾತ್ರ ಸಮೇತಃ ಸಮವಸ್ಥಿತಃ ।
ರಾಮೇಣಾಲಿಜ್ಞಿತಃ ಸಾದ್ರ್ಘನಯನೇನಾಮಲಾತ್ಮನಾ ॥ 23 ॥

ಧನ್ಯೋಽಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸಿ ಯತ್ತ್ವಯಾ ಪರಿಭಾಷಿತಃ ।
ರಾಮೋ ರಾಜೀವಪತ್ರಾಕ್ಷೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಸೀತಯಾ ॥ 24 ॥

ಯತ್ರ ರಾಮಸ್ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟಸ್ತತ್ರ ಮಾಂ ನಯ ಸುವ್ರತ ।
ಸೀತಯಾ ಸಹಿತೋ ಯತ್ರ ಸುಪ್ತಸ್ತದ್ಧರ್ಶಯಸ್ವ ಮೇ ॥ 25 ॥

ತ್ವಂ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯತಮೋ ಭಕ್ತಿಮಾನಸಿ ಭಾಗ್ಯವಾನ್ ।
ಇತಿ ಸಂಸ್ಮೃತ್ಯ ಸಂಸ್ಮೃತ್ಯ ರಾಮಂ ಸಾಶ್ರುವಿಲೋಚನಃ ॥ 26 ॥

ಗುಹೇನ ಸಹಿತಸ್ತತ್ರ ಯತ್ರ ರಾಮಃ ಸ್ಥಿತೋ ನಿಶಿ ।
ಯಯೌ ದದರ್ಶ ಶಯನಸ್ಥಲಂ ಕುಶಸಮಾಸ್ತೃತಮ್ ॥ 27 ॥

ಸೀತಾಽಽಭರಣಸಂಲಗ್ನಸ್ವರ್ಣಬಿಂದುಭಿರರ್ಚಿತಮ್ ।
ದುಃಖಸಂತಪ್ತಹೃದಯೋ ಭರತಃ ಪರ್ಯದೇವಯತ್ ॥ 28 ॥

ಅಹೋಽತಿಸುಕುಮಾರೀ ಯಾ ಸೀತಾ ಜನಕನಂದಿನೀ ।
ಪ್ರಾಸಾದೇ ರತ್ನಪರ್ಯಜ್ಯೇ ಕೋಮಲಾಸ್ತರಣೇ ಶುಭೇ ॥ 29 ॥

ರಾಮೇಣ ಸಹಿತಾ ಶೇತೇ ಸಾ ಕಥಂ ಕುಶವಿಷ್ಟರೇ ।
ಸೀತಾ ರಾಮೇಣ ಸಹಿತಾ ದುಃಖೇನ ಮಮ ದೋಷತಃ ॥ 30 ॥

ಧಿಜ್ಞಾಂ ಜಾತೋಽಸ್ಮಿ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಪಾಪರಾಶಿಸಮಾನತಃ ।
ಮನ್ನಿಮಿತ್ತಮಿದಂ ಕ್ಲೇಶಂ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ॥ 31 ॥

ಅಹೋಽತಿಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ರಾಮಮೇವ ಸದಾನ್ವೇತಿ ವನಸ್ಥಮಪಿ ಹೃಷ್ಯಧೀಃ ॥ 32 ॥

ಅಹಂ ರಾಮಸ್ಯ ದಾಸಾ ಯೇ ತೇಷಾಂ ದಾಸಸ್ಯ ಕಿಂಕರಃ ।
ಯದಿ ಸ್ಯಾಂ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಮಮ ಭೂಯಾನ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 33 ॥

ಭ್ರಾತರ್ಜಾನಾಸಿ ಯದಿ ತತ್ಕಥಯಸ್ವ ಮಮಾಖಿಲಮ್ ।
ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ತತ್ರಾಹಂ ಗಚ್ಛಾಮ್ಯನೇತುಮಿಷ್ಟಸಾ ॥ 34 ॥

ಗುಹಸ್ತಂ ಶುದ್ಧಹೃದಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸಸ್ನೇಹಮಬ್ರವೀತ್ ।
ದೇವ ತ್ವಮೇವ ಧನ್ಯೋಽಸಿ ಯಸ್ಯ ತೇ ಭಕ್ತಿರೀದೃಶೀ ॥ 35 ॥

ರಾಮೇ ರಾಜೀವಪತ್ರಾಕ್ಷೇ ಸೀತಾಯಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ತಥಾ ।
ಚಿತ್ರಕೂಟಾದ್ರಿನಿಕಟೇ ಮನ್ನಾಕಿನ್ಯವಿದೂರತಃ ॥ 36 ॥

ಮುನೀನಾಮಾಶ್ರಮಪದೇ ರಾಮಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಸಾನುಜಃ ।
ಜಾನಕ್ಯಾ ಸಹಿತೋ ನನ್ನಾತ್ಸುಖಮಾಸ್ತೇ ಕಿಲ ಪ್ರಭುಃ ॥ 37 ॥

ತತ್ರ ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ಶೀಘ್ರಂ ಗಜಾಂಗಂ ತರ್ತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ನಾವಃ ಪಿಪ್ಪಲಶತಾನಿ ಹ ॥ 38 ॥

ಸಮಾನಯತ್ಸಸೈನ್ಯಸ್ಯ ತರ್ತುಂ ಗಜಾಂಗಂ ಮಹಾನದೀಮ್ ।
ಸ್ವಯಮೇವಾನಿನಾಯೈಕಾಂ ರಾಜನಾವಂ ಗುಹಸ್ತದಾ ॥ 39 ॥

ಆರೋಪ್ಯ ಭರತಂ ತತ್ರ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ರಾಮಮಾತರಮ್ ।
ವಸಿಷ್ಠಂ ಚ ತಥಾಽನ್ಯತ್ರ ಕೈಕೇಯೀಂ ಚಾನ್ಯಯೋಷಿತಃ ॥ 40 ॥

ತೀರ್ತ್ವಾ ಗಜಾಂಗಂ ಯಯೌ ಶೀಘ್ರಂ ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರತಿ ।
ದೂರೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಮಹಾಸೈನ್ಯಂ ಭರತಃ ಸಾನುಜೋ ಯಯೌ ॥ 41 ॥

ಆಶ್ರಮೇ ಮುನಿಮಾಸೀನಂ ಜ್ವಲಂತಮಿವ ಪಾವಕಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನನಾಮ ಭರತಃ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಮತಿಭಕ್ತಿತಃ ॥ 42 ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ದಾಶರಥಿಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಮೌನಿರಾಟ್ ।
ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕುಶಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಟಾವಲ್ಕಲಧಾರಿಣಮ್ ॥ 43 ॥

ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಸ್ತೇಽದ್ಯ ಕಿಮೇತದ್ವಲ್ಕಲಾದಿಕಮ್ ।
ಆಗತೋಽಸಿ ಕಿಮರ್ಥಂ ತ್ವಂ ವಿಪಿನಂ ಮುನಿಸೇವಿತಮ್ ॥ 44 ॥

ಭರದ್ವಾಜವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರತಃ ಸಾಶ್ರುಲೋಚನಃ ।
ಸರ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ ಭಗವನ್ ಸರ್ವಭೂತಾಶಯಸ್ಥಿತಃ ॥ 45 ॥

ತಥಾಽಪಿ ಪೃಚ್ಛಸೇ ಕಿಂಚಿತ್ತ್ವದನುಗ್ರಹ ಏವ ಮೇ ।
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಯತ್ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ರಾಮರಾಜ್ಯವಿಘಾತನಮ್ ॥ 46 ॥

ವನವಾಸಾದಿಕಂ ವಾಽಪಿ ನ ಹಿ ಜಾನಾಮಿ ಕಿಂಚಿನ್ ।
ಭವತ್ಪಾದಯುಗಂ ಮೇಽದ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಂ ಮುನಿಸತ್ತಮ ॥ 47 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾದಯುಗಲಂ ಮುನೇಃ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾಽರ್ತ್ತಮಾನಸಃ ।
ಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ಮಾಂ ದೇವ ಶುದ್ಧೋ ವಾಽಶುದ್ಧ ಏವ ವಾ ॥ 48 ॥

ಮಮ ರಾಜ್ಯೇನ ಕಿಂ ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮೇ ತಿಷ್ಠತಿ ರಾಜನಿ ।
ಕಿಂಚಿರೋಽಹಂ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಶಾಶ್ವತಃ ॥ 49 ॥

ಅತೋ ಗತ್ವಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಮಸ್ಯ ಚರಣಾಂತಿಕೇ ।
ಪತಿತ್ವಾ ರಾಜ್ಯಸಮ್ಭಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪ್ಯಾತ್ರೈವ ರಾಘವಮ್ ॥ 50 ॥

ಅಭಿಷೇಕ್ತ್ಯೇ ವಸಿಷ್ಠಾದ್ಯೈಃ ಪೌರಜಾನಪದ್ಯೈಃ ಸಹ ।
ನೇಷ್ಯೇಽಯೋಧ್ಯಾಂ ರಮಾನಾಥಂ ದಾಸಃ ಸೇವೇತಿ ನೀಚವತ್ ॥ 51 ॥

ಇತ್ಯುದೀರಿತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಭರತಸ್ಯ ವಚೋ ಮುನಿಃ ।
ಆಲಿಂಗ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನೈವಘ್ರಾಯ ಪ್ರಶಶಂಸ ಸವಿಸ್ಮಯಃ ॥ 52 ॥

ವತ್ಸ ಜ್ಞಾತಂ ಪುರೈವೈತದ್ಭವಿಷ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಾ ।
ಮಾ ಶುಚಸ್ತ್ವಂ ಪರೋ ಭಕ್ತಃ ಶ್ರೀರಾಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾದಪಿ ॥ 53 ॥

ಆತಿಥ್ಯಂ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಸ್ಮೈನ್ಯಸ್ಯ ತವಾನಘ |
ಅದ್ಯ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸಸ್ಮೈನ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಶೋಷೇ ಗಂತಾ ರಾಮಸನ್ನಿಧಿಮ್ || 54 ||

ಯಥಾಽಽಜ್ಞಾಪಯತಿ ಭವಾನ್ಸ್ತಥೇತಿ ಭರತೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಭರದ್ವಾಜಸ್ತ್ವಪಃ ಸ್ಪೃಷ್ವಾನ್ವ ಮೌನೀ ಹೋಮಗೃಹೇ ಸ್ಥಿತಃ || 55 ||

ದಧ್ಯೌ ಕಾಮದುಘಾಂ ಕಾಮವರ್ಷಿಣೀಂ ಕಾಮದೋ ಮುನಿಃ |
ಅಸೃಜತ್ಕಾಮಧುಕ್ ಸರ್ವಂ ಯಥಾಕಾಮಮಲೌಕಿಕಮ್ || 56 ||

ಭರತಸ್ಯ ಸಸ್ಮೈನ್ಯಸ್ಯ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಚ ಮನೋರಥಮ್ |
ಯಥಾ ವವರ್ಷ ಸಕಲಂ ತೃಪ್ತಾಸ್ತೇ ಸರ್ವಸ್ಮೈನಿಕಾಃ || 57 ||

ವಸಿಷ್ಠಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾಽಗ್ರೇ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ಕರ್ಮಣಾ |
ಪಶ್ಚಾತ್ಸಸ್ಮೈನ್ಯಂ ಭರತಂ ತರ್ಪಯಾಮಾಸ ಯೋಗಿರಾಟ್ || 58 ||

ಉಷಿತಾ ದಿನಮೇಕಂ ತು ಆಶ್ರಮೇ ಸ್ವರ್ಗಸನ್ನಿಭೇ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ಪುನಃ ಪ್ರಾತರ್ಭರದ್ವಾಜಂ ಸಹಾನುಜಃ || 59 ||

ಭರತಸ್ತು ಕೃತಾನುಜ್ಞಃ ಪ್ರಯಯೌ ರಾಮಸನ್ನಿಧಿಮ್ |
ಚಿತ್ರಕೂಟಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ದೂರೇ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸ್ಮೈನಿಕಾನ್ |
ರಾಮಸಂದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಪ್ರಯಯೌ ಭರತಃ ಸ್ವಯಮ್ || 60 ||

ಶತ್ರುಘ್ನೇನ ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ಗುಹೇನ ಚ ಪರಂತಪಃ |
ತಪಸ್ವಿಮಣ್ಡಲಂ ಸರ್ವಂ ವಿಚಿನ್ವಾನೋ ನ್ಯವರ್ತತ || 61 ||

ಅದೃಷ್ಟಾನ್ವ ರಾಮಭವನಮಪೃಚ್ಛದೃಷಿಮಣ್ಡಲಮ್ |
ಕುತ್ರಾಸ್ತೇ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ರಘೂತ್ತಮಃ || 62 ||

ಊಚುರಗ್ರೇ ಗಿರೇಃ ಪಶ್ಚಾದ್ಗಜಾಗ್ನಯಾ ಉತ್ತರೇ ತಟೇ |
ವಿವಿಕ್ತಂ ರಾಮಸದನಂ ರಮ್ಯಂ ಕಾನನಮಣ್ಡಿತಮ್ || 63 ||

ಸಫಲೈರಾಮ್ರಪನಸ್ಮೈಃ ಕದಲೀಖಿಣ್ಡಸಂವೃತಮ್ |

ಚಮ್ಪಕೈಃ ಕೋವಿದಾರೈಶ್ಚ ಪುನ್ನಾಗೈರ್ವಿಪುಲೈಸ್ತಥಾ || 64 ||

ಏವಂ ದರ್ಶಿತಮಾಲೋಕ್ಯ ಮುನಿಭಿರ್ಭರತೋಽಗ್ರತಃ |
ಹರ್ಷಾದ್ಯಯೌ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಭವನಂ ಮನ್ಮಥಾ ಸಹ || 65 ||

ದದರ್ಶ ದೂರಾದತಿಭಾಸುರಂ ಶುಭಮ್
ರಾಮಸ್ಯ ಗೇಹಂ ಮುನಿವೃಂದಸೇವಿತಮ್ |
ವೃಕ್ಷಾಗ್ರಸಂಲಗ್ನಸುವಲ್ಕಲಾಜಿನಮ್
ರಾಮಾಭಿರಾಮಂ ಭರತಃ ಸಹಾನುಜಃ || 66 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ || 8 ||

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಅಥ ಗತ್ವಾಽಕಶ್ರಮಪದಸಮೀಪಂ ಭರತೋ ಮುಂದಾ |
ಸೀತಾರಾಮಪದೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಪವಿತ್ರಮತಿಶೋಭನಮ್ ||೧||

ಸ ತತ್ರ ವಜ್ರಾಙ್ಕುಶವಾರಿಜಾಙ್ಗಿತ-
ಧ್ವಜಾದಿಚಿಹ್ನಾನಿ ಪದಾನಿ ಸರ್ವತಃ |
ದದರ್ಶ ರಾಮಸ್ಯ ಭುವೋಽತಿಮಜ್ಗಲಾನಿ
ಅಚೇಷ್ಟಯತ್ಪಾದರಜಃಸು ಸಾನುಜಃ ||೨||

ಅಹೋ ಸುಧನ್ಯೋಽಹಮಮೂನಿ
ರಾಮಪಾದಾರವಿನ್ನಾಙ್ಕಿತಭೂತಲಾನಿ |
ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯತ್ಪಾದರಜೋ ವಿಮೃಗ್ಯಮ್
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವೈಃ ಶ್ರುತಿಭಿಶ್ಚ ನಿತ್ಯಮ್ ||೩||

ಇತ್ಯದ್ಭುತಪ್ರೇಮರಸಾಪ್ಲುತಾಶಯೋ
ವಿಗಾಢಚೇತಾ ರಘುನಾಥಭಾವನೇ |
ಆನಂದಜಾಶ್ರುಸ್ನಪಿತಸ್ತನಾಂತರಃ
ಶನೈರವಾಪಾಶ್ರಮಸನ್ನಿಧಿಂ ಹರೇಃ ||೪||

ಸ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಘುನಾಥಮಾಸ್ಥಿತಮ್
ದೂರ್ವಾದಲಶ್ಯಾಮಲಮಾಯತೇಕ್ಷಣಮ್ |
ಜಟಾಕಿರೀಟಂ ನವವಲ್ಕಲಾಮ್ಬರಮ್
ಪ್ರಸನ್ನವಕ್ತ್ರಂ ತರುಣಾರುಣದ್ಯುತಿಮ್ ||೫||

ವಿಲೋಕಯಂತಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಂ ಶುಭಾಮ್
ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸೇವಿತಪಾದಪಙ್ಕಜಮ್ |
ತದಾಽಭಿದುದ್ರಾವ ರಘೂತ್ತಮಂ ಶುಚಾ
ಹರ್ಷಾಚ್ಚ ತತ್ಪಾದಯುಗಂ ತ್ವರಾಗ್ರಹೀತ್ ||೬||

ರಾಮಸ್ತಮಾಕೃಷ್ಯ ಸುದೀರ್ಘಬಾಹುದೋರ್ಭ್ಯಾಮ್
ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸಿಷಿಇಚ್ಛ ನೇತ್ರಜೈಃ |
ಜಲೈರಥಾಜ್ಞೋಪರಿ ಸನ್ನ್ಯವೇಶಯತ್
ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಮ್ಪರಿಷಸ್ವಜೇ ವಿಭುಃ || 7 ||

ಅಥ ತಾ ಮಾತರಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಾಜಗ್ಮಸ್ತ್ವರಾನ್ವಿತಾಃ |
ರಾಘವಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಾಸ್ತಾಸ್ತೃಷಾರ್ತಾ ಗೌರ್ಯಥಾ ಜಲಮ್ || 8 ||

ರಾಮಃ ಸ್ವಮಾತರಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದ್ರುತಮುತ್ತಾಧಯ ಪಾದಯೋಃ |
ವವನ್ನೇ ಸಾಶ್ರು ಸಾ ಪುತ್ರಮಾಲಿಜಾಗ್ಯತೀವ ದುಃಖಿತಾ || 9 ||

ಇತರಾಶ್ಚ ತಥಾ ನತ್ವಾ ಜನನೀ ರಘುನಂದನಃ |
ತತಃ ಸಮಾಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಸಿಷ್ಠಂ ಮುನಿಪುಜ್ಗವಮ್ || 10 ||

ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹ ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮೀತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಯಥಾರ್ಹಮುಪವೇಶ್ಯಾಹ ಸರ್ವಾನೇವ ರಘೂದ್ವಹಃ || 11 ||

ಪಿತಾ ಮೇ ಕುಶಲೀ ಕಿಂ ವಾ ಮಾಂ ಕಿಮಾಹಾತಿದುಃಖಿತಃ |
ವಸಿಷ್ಠಸ್ತಮುವಾಚೇದಂ ಪಿತಾ ತೇ ರಘುನಂದನ || 12 ||

ತ್ವದ್ವಿಯೋಗಾಭಿತಪ್ತಾತ್ಮಾ ತ್ವಾಮೇವ ಪರಿಚಿಂತಯನ್ |
ರಾಮರಾಮೇತಿ ಸೀತೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಮಮಾರ ಹ || 13 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತತ್ಕುರ್ಣಶೂಲಾಭಂ ಗುರೋರ್ವಚನಮಿಜ್ಜಸಾ |
ಹಾ ಹತೋಽಸ್ಮೀತಿ ಪತಿತೋ ರುದನ್ ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 14 ||

ತತೋಽನುರುರುದುಃ ಸರ್ವಾ ಮಾತರಶ್ಚ ತಥಾಽಪರೇ |
ಹಾ ತಾತ ಮಾಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಕ್ವ ಗತೋಽಸಿ ಘೃಣಾಕರ || 15 ||

ಅನಾಥೋಽಸ್ಮಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಾಂ ಕೋ ವಾ ಲಾಲಯೇದಿತಃ |
ಸೀತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೈವ ವಿಲೇಪತುರತೋ ಭೃಶಮ್ || 16 ||

ವಸಿಷ್ಠಃ ಶಾನ್ತವಚನೈಃ ಶಮಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಶುಚಿಮ್ ।
ತತೋ ಮನ್ನಾಕಿನೀಂ ಗತ್ವಾ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತೇ ವೀತಕಲ್ಮಷಾಃ ॥ 17 ॥

ರಾಜ್ಞೇ ದದುರ್ಜಲಂ ತತ್ರ ಸರ್ವೇ ತೇ ಜಲಕಾಙ್ಕಿಣೇ ।
ಪಿಣ್ಡಾನ್ನಿರ್ವಾಪಯಾಮಾಸ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಂಯುತಃ ॥ 18 ॥

ಇಜ್ಞುದೀಫಲಪಿಣ್ಯಾಕರಚಿತಾನ್ಮಧುಸಮ್ಪ್ಲತಾನ್ ।
ವಯಂ ಯದನ್ನಾಃ ಪಿತರಸ್ತದನ್ನಾಃ ಸ್ಮೃತಿನೋದಿತಾಃ ॥ 19 ॥

ಇತಿ ದುಖಾಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಕ್ಷಃ ಪುನಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಗೃಹಂ ಯಯೌ ।
ಸರ್ವೇ ರುದಿತಾಃ ಸುಚಿರಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಜಗ್ಮುಸ್ತದಾಶ್ರಮಮ್ ॥ 20 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ಮು ದಿವಸೇ ಸರ್ವೇ ಉಪವಾಸಂ ಪ್ರಚಕ್ರೀರೇ ।
ತತಃ ಪರೇದ್ಯುರ್ವಿಮಲೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಮನ್ನಾಕಿನೀಜಲೇ ॥ 21 ॥

ಉಪವಿಷ್ವಂ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಭರತೋ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ ।
ರಾಮ ರಾಮ ಮಹಾಭಾಗ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮಭಿಷೇಚಯ ॥ 22 ॥

ರಾಜ್ಯಂ ಪಾಲಯ ಪಿತ್ರ್ಯಂ ತೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ತ್ವಂ ಮೇ ಪಿತಾ ತಥಾ ।
ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಣಾಮಯಂ ಧರ್ಮೋ ಯತ್ಪ್ರಜಾಪರಿಪಾಲನಮ್ ॥ 23 ॥

ಇಷ್ಟಾಂ ಯಜ್ಞೈರ್ಬಹುವಿಧೈಃ ಪುತ್ರಾನುತ್ಪಾದ್ಯ ತನ್ತವೇ ।
ರಾಜ್ಯೇ ಪುತ್ರಂ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ತತೋ ವನಮ್ ॥ 24 ॥

ಇದಾನೀಂ ವನವಾಸಸ್ಯ ಕಾಲೋ ನೈವ ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ।
ಮಾತುರ್ಮೇ ದುಷ್ಕೃತಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸ್ಮರ್ತುಂ ನಾರ್ಹಸಿ ಪಾಹಿ ನಃ ॥ 25 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಚರಣೌ ಭ್ರಾತುಃ ಶಿರಸ್ಯಾಧಾಯ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಪುರತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಗುಣವತ್ಪ್ರತಿತೋ ಭುವಿ ॥ 26 ॥

ಉತ್ಥಾಪ್ಯ ರಾಘವಃ ಶೀಘ್ರಮಾರೋಪ್ಯಾಜ್ಞೇತಿಭಕ್ತಿತಃ ।
ಉವಾಚ ಭರತಂ ರಾಮಃ ಸ್ನೇಹಾದ್ರ್ವನಯನಃ ಶನೈಃ ॥ 27 ॥

ಶೃಣು ವತ್ಸ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಯೋಕ್ತಂ ಯತ್ತಥೈವ ತತ್ |
ಕಿಂತು ಮಾಮಬ್ರವೀತ್ತಾತೋ ನವ ವರ್ಷಾಣಿ ಪಞ್ಚ ಚ || 28 ||

ಉಷಿತಾ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಪುರಂ ಪಶ್ಚಾತ್ಸಮಾವಿಶ |
ಇದಾನೀಂ ಭರತಾಯೇದಂ ರಾಜ್ಯಂ ದತ್ತಂ ಮಯಾಽಖಿಲಮ್ || 29 ||

ತತಃ ಪಿತ್ರೈವ ಸುವ್ಯಕ್ತಂ ರಾಜ್ಯಂ ದತ್ತಂ ತವೈವ ಹಿ |
ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯರಾಜ್ಯಂ ಮೇ ದತ್ತಂ ಪಿತೃ ತಥೈವ ಚ || 30 ||

ಅತಃ ಪಿತುರ್ವಚಃ ಕಾರ್ಯಮಾವಾಭ್ಯಾಮತಿಯತ್ನತಃ |
ಪಿತುರ್ವಚನಮುಲ್ಲಂಘ್ಯ ಸ್ವತನ್ಮೋ ಯಸ್ತು ವರ್ತತೇ || 31 ||

ಸ ಜೀವನ್ನೇವ ಮೃತಕೋ ದೇಹಾಂತೇ ನಿರಯಂ ಪ್ರಜೇತ್ |
ತಸ್ಮಾದ್ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಧಿ ತ್ವಂ ವಯಂ ದಣ್ಡಕಪಾಲಕಾಃ || 32 ||

ಭರತಸ್ತ್ವಬ್ರವೀದ್ರಾಮಂ ಕಾಮುಕೋ ಮೂಢಧೀಃ ಪಿತಾ |
ಸ್ತ್ರೀಜಿತೋ ಭ್ರಾಂತಹೃದಯ ಉನ್ಮತ್ತೋ ಯದಿ ವಕ್ಷ್ಯತಿ |
ತತ್ಸತ್ಯಮಿತಿ ನ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಭ್ರಾಂತವಾಕ್ಯಂ ಯಥಾ ಸುಧೀಃ || 33 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ನ ಸ್ತ್ರೀಜಿತಃ ಪಿತಾ ಬ್ರೂಯಾನ್ನ ಕಾಮೀ ನೈವ ಮೂಢಧೀಃ |
ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಂ ತಸ್ಯ ಸತ್ಯವಾದೀ ದದೌ ಭಯಾತ್ || 34 ||

ಅಸತ್ಯಾಧ್ವೀತಿರಧಿಕಾ ಮಹತಾಂ ನರಕಾದಪಿ |
ಕರೋಮೀತ್ಯಹಮಪ್ಯೇತತ್ಸತ್ಯಂ ತಸ್ಯೈ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಮ್ || 35 ||

ಕಥಂ ವಾಕ್ಯಮಹಂ ಕುರ್ಯಾಮಸತ್ಯಂ ರಾಘವೋ ಹಿ ಸನ್ |
ಇತ್ಯುದೀರಿತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಭರತೋಽಬ್ರವೀತ್ || 36 ||

ಶ್ರೀಭರತ ಉವಾಚ

ತಥೈವ ಚೀರವಸನೋ ವನೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಸುವ್ರತ |
ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಸ್ತ್ವಂ ತು ರಾಜ್ಯಂ ಕುರು ಯಥಾಸುಖಮ್ || 37 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಪಿತ್ರಾ ದತ್ತಂ ತವೈವೈತದ್ರಾಜ್ಯಂ ಮಹ್ಯಂ ವನಂ ದದೌ |
ವ್ಯತ್ಯಯಂ ಯದ್ಯಹಂ ಕುರ್ಯಾಮಸತ್ಯಂ ಪೂರ್ವವತ್ ಸ್ಥಿತಮ್ || 38 ||

ಅಹಮಪ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೇವೇ ತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಯಥಾ |
ನೋಚೇತ್ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶೇನ ತ್ಯಜಾಮ್ಯೇತತ್ಕಲೇವರಮ್ || 39 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ನಿಶ್ಚಯಂ ಕೃತ್ವಾ ದರ್ಭಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ ಚಾತಪೇ |
ಮನಸಾಽಪಿ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಞುರ್ಮೋಪವಿವೇಶ ಸಃ || 40 ||

ಭರತಸ್ಯಾಪಿ ನಿರ್ಬಂಧಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋಽತಿವಿಸ್ಮಿತಃ |
ನೇತ್ರಾನ್ತಸಂಜ್ಞಾಂ ಗುರವೇ ಚಕಾರ ರಘುನಂದನಃ || 41 ||

ಏಕಾಂತೇ ಭರತಂ ಪ್ರಾಹ ವಸಿಷ್ಠೋ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ವರಃ |
ವತ್ಸ ಗುಹ್ಯಂ ಶೃಣುಷ್ವೇದಂ ಮಮ ವಾಕ್ಯಾತ್ಸುನಿಶ್ಚಿತಮ್ || 42 ||

ರಾಮೋ ನಾರಾಯಣಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಯಾಚಿತಃ ಪುರಾ |
ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾರ್ಥಾಯ ಜಾತೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಃ || 43 ||

ಯೋಗಮಾಯಾಽಪಿ ಸೀತೇತಿ ಜಾತಾ ಜನಕನಂದಿನೀ |
ಶೇಷೋಽಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಜಾತೋ ರಾಮಮನ್ವೇತಿ ಸರ್ವದಾ || 44 ||

ರಾವಣಂ ಹಂತುಕಾಮಾಸ್ತೇ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ವರದಾನಾದಿ ಯದ್ಯನ್ನಿಷ್ಕುಂಭಾಷಣಮ್ || 45 ||

ಸರ್ವಂ ದೇವಕೃತಂ ನೋ ಚೇದೇವಂ ಸಾ ಭಾಷಯೇತ್ಕಥಮ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ಯಜಾಽಽಗ್ರಹಂ ತಾತ ರಾಮಸ್ಯ ವಿನಿವರ್ತನೇ || 46 ||

ನಿವರ್ತಸ್ವ ಮಹಾಸೈನ್ಯೈರ್ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹಿತಃ ಪುರಮ್ |
ರಾವಣಂ ಸಕುಲಂ ಹತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಮೇವಾಗಮಿಷ್ಯತಿ || 47 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗುರೋರ್ವಾಕ್ಯಂ ಭರತೋ ವಿಸ್ಮಯಾನ್ವಿತಃ |

ಗತ್ವಾ ಸಮೀಪಂ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಸ್ಮಯೋತ್ಪಲ್ಲಲೋಚನಃ || 48 ||

ಪಾದುಕೇ ದೇಹಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ರಾಜ್ಯಾಯ ತವ ಪೂಜಿತೇ |
ತಯೋಃ ಸೇವಾಂ ಕರೋಮ್ಯೇವ ಯಾವದಾಗಮನಂ ತವ || 49 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾದುಕೇ ದಿವ್ಯೇ ಯೋಜಯಾಮಾಸ ಪಾದಯೋಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ತೇ ದದೌ ರಾಮೋ ಭರತಾಯಾತಿಭಕ್ತಿತಃ || 50 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಾದುಕೇ ದಿವ್ಯೇ ಭರತೋ ರತ್ನಭೂಷಿತೇ |
ರಾಮಂ ಪುನಃ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣನಾಮ ಪುನಃ ಪುನಃ || 51 ||

ಭರತಃ ಪುನರಾಹೇದಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ |
ನವಪಿಚ್ಚಸಮಾನ್ತೇ ತು ಪ್ರಥಮೇ ದಿವಸೇ ಯದಿ || 52 ||

ನಾಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಚೇದ್ರಾಮ ಪ್ರವಿಶಾಮಿ ಮಹಾನಲಮ್ |
ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ತಂ ರಾಮೋ ಭರತಂ ಸನ್ನಿವರ್ತಯತ್ || 53 ||

ಸಸ್ಮೈನ್ಯಃ ಸವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತಃ ಸುಧೀಃ |
ಮಾತ್ರಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 54 ||

ಕೈಕೇಯೀ ರಾಮಮೇಕಾನ್ತೇ ಸ್ರವನ್ನೇತ್ರಜಲಾಕುಲಾ |
ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರಾಹ ಹೇ ರಾಮ ತವ ರಾಜ್ಯವಿಘಾತನಮ್ || 55 ||

ಕೃತಂ ಮಯಾ ದುಷ್ಟಧಿಯಾ ಮಾಯಾಮೋಹಿತಚೇತಸಾ |
ಕ್ಷಮಸ್ವ ಮಮ ದೌರಾತ್ಮ್ಯಂ ಕ್ಷಮಾಸಾರಾ ಹಿ ಸಾಧವಃ || 56 ||

ತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಕ್ತಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ |
ಮಾಯಾಮಾನುಷರೂಪೇಣ ಮೋಹಯಸ್ಯಖಿಲಂ ಜಗತ್ |
ತ್ವಯೈವ ಪ್ರೇರಿತೋ ಲೋಕಃ ಕುರುತೇ ಸಾಧ್ವಸಾಧು ವಾ || 57 ||

ತ್ವದಧೀನಮಿದಂ ವಿಶ್ವಮಸ್ವತನ್ತ್ರಂ ಕರೋತಿ ಕಿಮ್ |
ಯಥಾ ಕೃತ್ರಿಮನರ್ತಕೋ ನೃತ್ಯನ್ತಿ ಕುಹಕೇಚ್ಛಯಾ || 58 ||

ತ್ವದಧೀನಾ ತಥಾ ಮಾಯಾ ನರ್ತಕೀ ಬಹುರೂಪಿಣೀ ।
ತ್ವಯೈವ ಪ್ರೇರಿತಾಹಂ ಚ ದೇವಕಾರ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯತಾ ॥ 59 ॥

ಪಾಪಿಷ್ಠಂ ಪಾಪಮನಸಾ ಕರ್ಮಾಚರಮರಿಂದಮ ।
ಅದ್ಯ ಪ್ರತೀತೋಽಸಿ ಮಮ ದೇವಾನಾಮಪ್ಯಗೋಚರಃ ॥ 60 ॥

ಪಾಹಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾನಂತ ಜಗನ್ನಾಥ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ಛಿನ್ನಿ ಸ್ನೇಹಮಯಂ ಪಾಶಂ ಪುತ್ರವಿತ್ತಾದಿಗೋಚರಮ್ ॥ 61 ॥

ತ್ವಜಾಜ್ಞಾನಾನಲಖಡ್ಗೇನ ತ್ವಾಮಹಂ ಶರಣಂ ಗತಾ ।
ಕೈಕೇಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಃ ಸಸ್ಮಿತಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 62 ॥

ಯದಾಹ ಮಾಂ ಮಹಾಭಾಗೇ ನಾನ್ಯತಂ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ।
ಮಯೈವ ಪ್ರೇರಿತಾ ವಾಣೀ ತವ ವಕ್ತ್ವಾದ್ವಿನಿರ್ಗತಾ ॥ 63 ॥

ದೇವಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮತ್ರ ದೋಷಃ ಕುತಸ್ತವ ।
ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಹೃದಿ ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಭಾವಯಂತೀ ದಿವಾನಿಶಮ್ ॥ 64 ॥

ಸರ್ವತ್ರ ವಿಗತಸ್ನೇಹಾ ಮದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮೋಕ್ಷಸೇಚಿರಾತ್ ।
ಅಹಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮದೃಗ್ ದ್ವೇಷೋ ವಾ ಪ್ರಿಯ ಏವ ವಾ ॥ 65 ॥

ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ಕಲ್ಪಕಸ್ಯೇವ ಭಜತೋಽನುಭವಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಮನ್ಮಯಾಮೋಹಿತಧಿಯೋ ಮಾಮಮ್ಬು ಮನುಜಾಕೃತಿಮ್ ॥ 66 ॥

ಸುಖದುಃಖಾದ್ಯನುಗತಂ ಜಾನಂತಿ ನ ತು ತತ್ತ್ವತಃ ।
ದಿಷ್ಟ್ಯ ಮದೋಚರಂ ಜ್ಞಾನಮುತ್ಪನ್ನಂ ತೇ ಭವಾಪಹಮ್ ॥ 67 ॥

ಸ್ಮರಂತೀ ತಿಷ್ಠ ಭವನೇ ಲಿಪ್ಯಸೇ ನ ಚ ಕರ್ಮಭಿಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಸಾ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ರಾಮಂ ಸಾನಂದವಿಸ್ಮಯಾ ॥ 68 ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶತಶೋ ಭೂಮೌ ಯಯೌ ಗೇಹಂ ಮುದಾನ್ವಿತಾ ।
ಭರತಸ್ತು ಸಹಾಮಾತ್ಮ್ಯಮಾರ್ತೃಭಿರ್ಗುರುಣಾ ಸಹ ॥ 69 ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಮಗಮಚ್ಛ್ರೇಘ್ರಂ ರಾಮಮೇವಾನುಚಿಂತಯನ್ |
ಪೌರಜಾನಪದಾನ್ ಸರ್ವಾನಯೋಧ್ಯಾಯಾಮುದಾರಧೀಃ || 70 ||

ಸ್ಥಾಪಯಿತಾಸ್ವ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ನನ್ನಿಗ್ರಾಮಂ ಯಯೌ ಸ್ವಯಮ್ |
ತತ್ರ ಸಿಂಹಾಸನೇ ನಿತ್ಯಂ ಪಾದುಕೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ || 71 ||

ಪೂಜಯಿತಾಸ್ವ ಯಥಾ ರಾಮಂ ಗಂಧಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ |
ರಾಜೋಪಚಾರೈರಖಿಲೈಃ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ನಿಯತವ್ರತಃ || 72 ||

ಫಲಮೂಲಾಶನೋ ದಾಂತೋ ಜಟಾವಲ್ಕಲಧಾರಕಃ |
ಅಧಃಶಾಯೀ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತಸ್ತದಾ || 73 ||

ರಾಜಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಾವಂತಿ ಪೃಥಿವೀತಲೇ |
ತಾನಿ ಪಾದುಕಯೋಃ ಸಮ್ಯಜ್ಜಿವೇದಯತಿ ರಾಘವಃ || 74 ||

ಗಣಯನ್ ದಿವಸಾನ್ಯೇವ ರಾಮಾಗಮನಕಾಂಕ್ಷಯಾ |
ಸ್ಥಿತೋ ರಾಮಾರ್ಪಿತಮನಾಃಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಮುನಿಯಥಾ || 75 ||

ರಾಮಸ್ತು ಚಿತ್ರಕೂಟಾದ್ರೌ ವಸಂತುನಿಭಿರಾವೃತಃ |
ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಪಿ ಕಿಂಚಿತ್ಕಾಕುಲಮುಪಾವಸತ್ || 76 ||

ನಾಗರಾಶ್ಚ ಸದಾ ಯಂತಿ ರಾಮದರ್ಶನಲಾಲಸಾಃ |
ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಥಿತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ || 77 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಜ್ಜನಸಮ್ಬಂಧಂ ರಾಮಸ್ತತ್ಯಾಜ ತಂ ಗಿರಿಮ್ |
ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಗಮನೇ ಕಾರ್ಯಮಪ್ಯನುಚಿಂತಯನ್ || 78 ||

ಅನ್ವಗಾತ್ಸೀತಯಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಹೃತ್ರೇರಾಶ್ರಮಮುತ್ತಮಮ್ |
ಸರ್ವತ್ರ ಸುಖಸಂವಾಸಂ ಜನಸಮ್ಬಂಧವರ್ಜಿತಮ್ || 79 ||

ಗತ್ವಾ ಮುನಿಮುಪಾಸೀನಂ ಭಾಸಯಂತಂ ತಪೋವನಮ್ |
ದಣ್ಡವತ್ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹ ರಾಮೋಽಹಮಭಿವಾದಯೇ || 80 ||

ಪಿತುರಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದಣ್ಡಕಾನನಮಾಗತಃ ।
ವನವಾಸಮಿಷೇಣಾಪಿ ಧನ್ಯೋಽಹಂ ದರ್ಶನಾತ್ತವ ॥ 81 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ರಾಮಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಹರಿಂ ಪರಮ್ ।
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ವಿಧಿವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ಮುನಿಃ ॥ 82 ॥

ವನ್ಯೈಃ ಫಲೈಃ ಕೃತಾತಿಥ್ಯಮುಪವಿಷ್ಟಂ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ।
ಸೀತಾಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ಸನ್ತುಷ್ಟೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 83 ॥

ಭಾರ್ಯಾ ಮೇಽತೀವ ಸಂವೃದ್ಧಾ ಹ್ಯನಸೂಯೇತಿ ವಿಶ್ರುತಾ ।
ತಪಶ್ಚರಂತೀ ಸುಚಿರಂ ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಾ ॥ 84 ॥

ಅನ್ತಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ತಾಂ ಸೀತಾ ಪಶ್ಯತ್ಸರಿನಿಷೂದನ ।
ತಥೇತಿ ಜಾನಕೀಂ ಪ್ರಾಹ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ॥ 85 ॥

ಗಚ್ಛ ದೇವೀಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಶೀಘ್ರಮೇಹಿ ಪುನಃ ಶುಭೇ ।
ತಥೇತಿ ರಾಮವಚನಂ ಸೀತಾ ಚಾಪಿ ತಥಾಽಕರೋತ್ ॥ 86 ॥

ದಣ್ಡವತ್ಪತಿತಾಮಗ್ರೇ ಸೀತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽತಿಹೃಷ್ಟಧೀಃ ।
ಅನಸೂಯಾ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ವತ್ಸೇ ಸೀತೇತಿ ಸಾದರಮ್ ॥ 87 ॥

ದಿವ್ಯೇ ದದೌ ಕುಣ್ಡಲೇ ದ್ವೇ ನಿರ್ಮಿತೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ।
ದುಕೂಲೇ ದ್ವೇ ದದೌ ತಸ್ಯೈ ನಿರ್ಮಲೇ ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಾ ॥ 88 ॥

ಅಜ್ಞರಾಗಂ ಚ ಸೀತಾಯೈ ದದೌ ದಿವ್ಯಂ ಶುಭಾನನಾ ।
ನ ತ್ಯಕ್ಷ್ಯತೇಽಜ್ಞರಾಗೇಣ ಶೋಭಾ ತ್ವಾಂ ಕಮಲಾನನೇ ॥ 89 ॥

ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ರಾಮಮನ್ವೇಹಿ ಜಾನಕಿ ।
ಕುಶಲೀ ರಾಘವೋ ಯಾತು ತ್ವಯಾ ಸಹ ಪುನರ್ಗೃಹಮ್ ॥ 90 ॥

ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ರಾಮಂ ಸೀತಾಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ತದಾ ರಾಮಂ ಪುನಃ ಪ್ರಾಹ ಕೃತಾಇಜ್ಜಲಿಃ ॥ 91 ॥

ರಾಮ ತ್ವಮೇವ ಭುವನಾನಿ ವಿಧಾಯ ತೇಷಾಮ್
ಸಂರಕ್ಷಣಾಯ ಸುರಮಾನುಷತೀರ್ಥಗಾದೀನ್ ।
ದೇಹಾನ್ ಬಿಭರ್ಷಿ ನ ಚ ದೇಹಗುಣೈರ್ವಿಲಿಪ್ತಸ್-
ತ್ವತ್ತೋ ಬಿಭೇತ್ಯಖಿಲಮೋಹಕರೀ ಚ ಮಾಯಾ ॥ ೧೨ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥ ೧ ॥
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

Chapter 4

॥ ଅରଣ୍ୟକାନ୍ଦଃ ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಅಥ ತತ್ರ ದಿನಂ ಸ್ಥಿತಾಸ್ವ ಪ್ರಭಾತೇ ರಘುನಂದನಃ |
ಸ್ನಾತಾಸ್ವ ಮುನಿಂ ಸಮಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 1 ||

ಮುನೇ ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ಸರ್ವೇ ಮುನಿಮಣ್ಡಲಮಣ್ಡಿತಮ್ |
ವಿಪಿನಂ ದಣ್ಡಕಂ ಯತ್ರ ತ್ವಮಾಜ್ಞಾತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ || 2 ||

ಮಾರ್ಗಪ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥಾಯ ಶಿಷ್ಯಾನಾಜ್ಞಪ್ತಮರ್ಹಸಿ |
ಶ್ರುತಾಸ್ವ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಪ್ರಹಸ್ಯಾತ್ರಿರ್ಮಹಾಯಶಾಃ |
ಪ್ರಾಹ ತತ್ರ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ರಾಮ ರಾಮ ಸುರಾಶ್ರಯ || 3 ||

ಸರ್ವಸ್ಯ ಮಾರ್ಗದ್ರಷ್ಟಾ ತ್ವಂ ತವ ಕೋ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಃ |
ತಥಾಽಪಿ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಂತಿ ತವ ಲೋಕಾನುಸಾರಿಣಃ || 4 ||

ಇತಿ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಸಮಾದಿಶ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಕಿಂಚಿತ್ತಮನ್ವಗಾತ್ |
ರಾಮೇಣ ವಾರಿತಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಅತ್ರಃ ಸ್ವಭವನಂ ಯಯೌ || 5 ||

ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ದದರ್ಶ ಮಹತೀಂ ನದೀಮ್ |
ಅತ್ರೇಃ ಶಿಷ್ಯಾನುವಾಚೇದಂ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ || 6 ||

ನದ್ಯಾಃ ಸಂತರಣೇ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯೋ ವಿದ್ಯತೇ ನ ವಾ |
ಊಚುಸ್ತೇ ವಿದ್ಯತೇ ನೌಕಾ ಸುದೃಢಾ ರಘುನಂದನ || 7 ||

ತಾರಯಿಷ್ಯಾಮಹೇ ಯುಷ್ಮಾನ್ ವಯಮೇವ ಕ್ಷಣಾದಿಹ |
ತತೋ ನಾವಿ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಸೀತಾಂ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 8 ||

ಕ್ಷಣಾತ್ಸಂತಾರಯಾಮಾಸುರ್ನದೀಂ ಮುನಿಕುಮಾರಕಾಃ |
ರಾಮಾಭಿನಂದಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಜಗ್ಮುರತ್ರೇರಥಾಶ್ರಮಮ್ || 9 ||

ತಾವೇತ್ಯ ವಿಪಿನಂ ಘೋರಂ ಝಿಲ್ಲೀರುಜ್ಜಾರನಾದಿತಮ್ ।
ನಾನಾಮೃಗಗಣಾಕೀರ್ಣಂ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಭೀಷಣಮ್ ॥ 10 ॥

ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಘೋರರೂಪೈಶ್ಚ ಸೇವಿತಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವಿಪಿನಂ ಘೋರಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 11 ॥

ಇತಃ ಪರಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಗನ್ತವ್ಯಂ ಸಹಿತೇನ ಮೇ ।
ಧನುರ್ಗುಣೇನ ಸಂಯೋಜ್ಯ ಶರಾನಪಿ ಕರೇ ದಧತ್ ॥ 12 ॥

ಅಗ್ರೇ ಯಾಸ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಮನ್ವೇಹಿ ಧನುರ್ಧರ ।
ಆವಯೋರ್ಮಧ್ಯಗಾ ಸೀತಾ ಮಾಯೇವಾಽಽತ್ತಪರಾತ್ತಮೋಃ ॥ 13 ॥

ಚಕ್ಷುಶ್ಚಾರಯ ಸರ್ವತ್ರ ದೃಷ್ಟಂ ರಕ್ಷೋಭಯಂ ಮಹತ್ ।
ವಿದ್ಯತೇ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯೇ ಶ್ರುತಪೂರ್ವಮರಿಂದಮ ॥ 14 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಭಾಷಮಾಣೌ ತೌ ಜಗ್ಮತುಃ ಸಾರ್ಥಯೋಜನಮ್ ।
ತತ್ರೈಕಾ ಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯಾಸ್ತೇ ಕಲ್ಹಾರಕುಮುದೋತ್ಪಲೈಃ ॥ 15 ॥

ಅಮ್ಬುಜೈಃ ಶೀತಲೋದೇನ ಶೋಭಮಾನಾ ವ್ಯದೃಶ್ಯತ ।
ತತ್ಸಮೀಪಮಥೋ ಗತಾಃ ಪೀತಾಃ ತತ್ಸಲಿಲಂ ಶುಭಮ್ ॥ 16 ॥

ಊಷುಸ್ತೇ ಸಲಿಲಾಭ್ಯಾಶೇ ಕ್ಷಣಂ ಛಾಯಾಮುಪಾಶ್ರಿತಾಃ ।
ತತೋ ದದೃಶುರಾಯಾಂತಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ಭಯಾನಕಮ್ ॥ 17 ॥

ಕರಾಲದಂಷ್ಟ್ರವದನಂ ಭೀಷಯಂತಂ ಸ್ವಗರ್ಜಿತೈಃ ।
ವಾಮಾಂಸೇ ನೃಸ್ತಶೂಲಾಗ್ರಗ್ರಥಿತಾನೇಕಮಾನುಷಮ್ ॥ 18 ॥

ಭಕ್ಷಯಂತಂ ಗಜವ್ಯಾಘ್ರಮಹಿಷಂ ವನಗೋಚರಮ್ ।
ಜ್ಯಾರೋಪಿತಂ ಧನುರ್ಧೃತಾಃ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 19 ॥

ಪಶ್ಯ ಭ್ರಾತರ್ಮಹಾಕಾಯೋ ರಾಕ್ಷಸೋಽಯಮುಪಾಗತಃ ।
ಆಯಾತ್ಯಭಿಮುಖಂ ನೋಽಗ್ರೇ ಭೀರೂಣಾಂ ಭಯಮಾವಹನ್ ॥ 20 ॥

ಸಜ್ಜೀಕೃತಧನುಸ್ತಿಷ್ಠ ಮಾ ಭೈರ್ಜನಕನಂದಿನಿ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬಾಣಮಾದಾಯ ಸ್ಥಿತೋ ರಾಮ ಇವಾಚಲಃ ॥ 21 ॥

ಸ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಮಾನಾಥಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಜಾನಕೀಂ ತದಾ ।
ಅಟ್ಟಹಾಸಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಭೀಷಯನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 22 ॥

ಕೌ ಯುವಾಂ ಬಾಣತೂಣೀರಜಟಾವಲ್ಕಲಧಾರಿಣೌ ।
ಮುನಿವೇಷಧರೌ ಬಾಲೌ ಸ್ತ್ರೀಸಹಾಯೌ ಸುದುರ್ಮದೌ ॥ 23 ॥

ಸುಂದರೌ ಬತ ಮೇ ವಕ್ತ್ರಪ್ರವಿಷ್ಟಕವಲೋಪಮೌ ।
ಕಿಮರ್ಥಮಾಗತೌ ಘೋರಂ ವನಂ ವ್ಯಾಲನಿಷೇವಿತಮ್ ॥ 24 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಕ್ಷೋವಚೋ ರಾಮಃ ಸ್ಮಯಮಾನ ಉವಾಚ ತಮ್ ।
ಅಹಂ ರಾಮಸ್ತ್ವಯಂ ಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಮಮ ಸಮ್ಮತಃ ॥ 25 ॥

ಏಷಾ ಸೀತಾ ಮಮ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭಾ ವಯಮಾಗತಾಃ ।
ಪಿತೃವಾಕ್ಯಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಭವಾದೃಶಾಮ್ ॥ 26 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ರಾಮವಚನಮಟ್ಟಹಾಸಮಧಾಕರೋತ್ ।
ವ್ಯಾದಾಯ ವಕ್ತ್ರಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಶೂಲಮಾದಾಯ ಸತ್ವರಃ ॥ 27 ॥

ಮಾಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ರಾಮ ತ್ವಂ ವಿರಾಧಂ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಮ್ ।
ಮದ್ಭಯಾನ್ಮನಯಃ ಸರ್ವೇ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವನಮಿತೋ ಗತಾಃ ॥ 28 ॥

ಯದಿ ಜೀವಿತುಮಿಚ್ಛಾಸ್ತಿ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸೀತಾಂ ನಿರಾಯುಧೌ ।
ಪಲಾಯತ ನ ಚೇಚ್ಛೀಘ್ರಂ ಭಕ್ಷಯಾಮಿ ಯುವಾಮಹಮ್ ॥ 29 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಃ ಸೀತಾಮಾದಾತುಮಭಿದುದ್ರುವೇ ।
ರಾಮಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ತದ್ಬಾಹೂ ಶರೇಣ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ ॥ 30 ॥

ತತಃ ಕ್ರೋಧಪರಿತಾತ್ಮಾ ವ್ಯಾದಾಯ ವಿಕಟಂ ಮುಖಮ್ ।
ರಾಮಮಭ್ಯದ್ರವದ್ರಾಮಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ ಪರಿಧಾವತಃ ॥ 31 ॥

ಪದದ್ವಯಂ ವಿರಾಧಸ್ಯ ತದದ್ಭುತಮಿವಾಭವತ್

ತತಃ ಸರ್ಪ ಇವಾಸ್ಯೇನ ಗ್ರಸಿತುಂ ರಾಮಮಾಪತತ್ |

ತತೋಽರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರೇಣ ಬಾಣೇನಾಸ್ಯ ಮಹಚ್ಛಿರಃ || ३३ ||

ಚಿಚ್ಛೇದ ರುಧಿರೌಘೇಣ ಪಪಾತ ಧರಣೀತಲೇ |

ತತಃ ಸೀತಾ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಪ್ರಶಶಂಸ ರಘೂತ್ತಮಮ್ || ३४ ||

ತತೋ ದುನ್ದುಭಯೋ ನೇದುರ್ದಿವಿ ದೇವಗಣೇರಿತಾಃ |

ನನ್ಮತುಶ್ಚಾಪ್ಸರಾ ಹೃಷ್ಣಾ ಜಗುರ್ಗನ್ಧರ್ವಕಿನ್ನರಾಃ || ३५ ||

ವಿರಾಧಕಾಯಾದತಿಸುನ್ದರಾಕೃತಿಃ

ವಿಭ್ರಾಜಮಾನೋ ವಿಮಲಾಂಭರಾವೃತಃ |

ಪ್ರತಪ್ತಚಾಮೀಕರಚಾರುಭೂಷಣೋ

ವ್ಯದೃಶ್ಯತಾಗ್ರೇ ಗಗನೇ ರವಿರ್ಯಥಾ || ३६ ||

ಪ್ರಣಮ್ಯ ರಾಮಂ ಪ್ರಣತಾರ್ತಿಹಾರಿಣಮ್

ಭವಪ್ರವಾಹೋಪರಮಂ ಘೃಣಾಕರಮ್ |

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಭೂಯಃ ಪ್ರಣನಾಮ ದಣ್ಡವತಃ

ಪ್ರಪನ್ನಸರ್ವಾರ್ತಿಹರಂ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ || ३७ ||

ವಿರಾಧ ಉವಾಚ

ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಜೀವದಲಾಯತಾಕ್ಷ

ವಿದ್ಯಾಧರೋಽಹಂ ವಿಮಲಪ್ರಕಾಶಃ |

ದುರ್ವಾಸಸಾಕಾರಣಕೋಪಮೂರ್ತಿನಾ

ಶಪ್ತಃ ಪುರಾ ಸೋಽದ್ಯ ವಿಮೋಚಿತಸ್ತ್ವಯಾ || ३८ ||

ಇತಃ ಪರಂ ತ್ವಚ್ಚರಣಾರವಿನ್ದಯೋಃ

ಸ್ಮೃತಿಃ ಸದಾ ಮೇಽಸ್ತು ಭವೋಪಶಾನ್ತಯೇ |

ತ್ವನ್ನಾಮಸಂಜ್ಞೀರ್ತನಮೇವ ವಾಣೀ

ಕರೋತು ಮೇ ಕರ್ಣಪುಟಂ ತ್ವದೀಯಮ್ || ३९ ||

ಕಥಾಮೃತಂ ಪಾತು ಕರದ್ವಯಂ ತೇ
ಪಾದಾರವಿನ್ನಾಚ್ಛೇದನಮೇವ ಕುರ್ಯಾತ್ |
ಶಿರಶ್ಚ ತೇ ಪಾದಯುಗಪ್ರಣಾಮಮ್
ಕರೋತು ನಿತ್ಯಂ ಭವದೀಯಮೇವಮ್ || 40 ||

ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಭಗವತೇ ವಿಶುದ್ಧಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಯೇ |
ಆತ್ಮಾರಾಮಾಯ ರಾಮಾಯ ಸೀತಾರಾಮಾಯ ವೇಧಸೇ || 41 ||

ಪ್ರಪನ್ನಂ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ರಾಮ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತ್ವದನುಜ್ಞಯಾ |
ದೇವಲೋಕಂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾಯಾ ಮಾಂ ಮಾ ವೃಣೋತು ತೇ || 42 ||

ಇತಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿತಸ್ತೇನ ಪ್ರಸನ್ನೋ ರಘುನಂದನಃ |
ದದೌ ವರಂ ತದಾ ಪ್ರೀತೋ ವಿರಾಧಾಯ ಮಹಾಮತಿಃ || 43 ||

ಗಚ್ಛ ವಿದ್ಯಾಧರಾಶೇಷಮಾಯಾದೋಷಗುಣಾ ಜಿತಾಃ |
ತ್ವಯಾ ಮದ್ದರ್ಶನಾತ್ಸದ್ಯೋ ಮುಕ್ತೋ ಜ್ಞಾನವತಾಂ ವರಃ || 44 ||

ಮದ್ಭಕ್ತಿದುರ್ಲಭಾ ಲೋಕೇ ಜಾತಾ ಚೇನ್ಮುಕ್ತಿದಾ ಯತಃ |
ಅತಸ್ತ್ವಂ ಭಕ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನಃ ಪರಂ ಯಾಹಿ ಮಮಾಽಽಜ್ಞಯಾ || 45 ||

ರಾಮೇಣ ರಕ್ಷೋನಿಧನಂ ಸುಘೋರಮ್
ಶಾಪಾದ್ವಿಮುಕ್ತಿರ್ವರದಾನಮೇವಮ್ |
ವಿದ್ಯಾಧರತ್ವಂ ಪುನರೇವ ಲಬ್ಧಮ್
ರಾಮಂ ಗೃಣನ್ನೇತಿ ನರೋಽಖಿಲಾರ್ಥಾನ್ || 46 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೀ ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ || 1 ||

॥ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ವಿರಾಧೇ ಸ್ವರ್ಗತೇ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಸೀತಯಾ |
ಜಗಾಮ ಶರಭಜ್ಞಸ್ಯ ವನಂ ಸರ್ವಸುಖಾವಹಮ್ || 1 ||

ಶರಭಜ್ಞಸ್ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ |
ಆಯಾನ್ತಂ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಸಮ್ಭ್ರಮಾದುತ್ತಿಠತಃ ಸುಧೀಃ || 2 ||

ಅಭಿಗಮ್ಯ ಸುಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ವಿಷ್ಣುರೇಷೂಪವೇಶಯತ್ |
ಆತಿಥ್ಯಮಕರೋತ್ತೇಷಾಂ ಕನ್ದಮೂಲಫಲಾದಿಭಿಃ || 3 ||

ಪ್ರೀತ್ಯಾಹ ಶರಭಜ್ಞೋಽಪಿ ರಾಮಂ ಭಕ್ತಿಪರಾಯಣಮ್ |
ಬಹುಕಾಲಮಿಹೈವಾಹಸಂ ತಪಸೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ || 4 ||

ಅದ್ಯ ಮತ್ತಪಸಾ ಸಿದ್ಧಂ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಬಹು ವಿದ್ಯತೇ |
ತತ್ಸರ್ವಂ ತವ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತತೋ ಮುಕ್ತಿಂ ವ್ರಜಾಮ್ಯಹಮ್ || 5 ||

ಸಮರ್ಪ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಮಹತ್ಸುಪುಣ್ಯಫಲಮ್
ವಿರಕ್ತಃ ಶರಭಜ್ಞಯೋಗೀ |
ಚಿತಿಂ ಸಮಾರೋಹಯದಪ್ರಮೇಯಮ್
ರಾಮಂ ಸಸೀತಂ ಸಹಸಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ || 6 ||

ಧ್ಯಾಯನ್ನಿಚ್ಛರಂ ರಾಮಮಶೇಷಹೃತ್ಸ್ಥಮ್
ದೂರ್ವಾದಲಶ್ಯಾಮಲಮಮ್ಬುಜಾಕ್ಷಮ್ |
ಚೇರಾಮ್ಬರಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಜಟಾಕಲಾಪಮ್
ಸೀತಾಸಹಾಯಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತಮ್ || 7 ||

ಕೋ ವಾ ದಯಾಲುಃ ಸ್ಮೃತಕಾಮಧೇನುರನ್ಯೋ
ಜಗತ್ಯಾಂ ರಘುನಾಯಕಾದಹೋ |

ಸ್ಮೃತೋ ಮಯಾ ನಿತ್ಯಮನನ್ಯಭಾಜಾ
ಜ್ಞಾತಾಽ ಸ್ಮೃತಿಂ ಮೇ ಸ್ವಯಮೇವ ಯಾತಃ || 8 ||

ಪಶ್ಯತ್ವಿದಾನೀಂ ದೇವೇಶೋ ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಪ್ರಭುಃ |
ದಗ್ಧಾಽ ಸ್ವದೇಹಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮಕಲ್ಮಷಃ || 9 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿರ್ಮೇಽಸ್ತು ಹೃದಯೇ ರಾಘವಃ ಸದಾ |
ಯದ್ವಾಮಾಜ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಾ ಸೀತಾ ಮೇಘಸ್ಯೇವ ತಟಿಲ್ಲತಾ || 10 ||

ಇತಿ ರಾಮಂ ಚಿರಂ ಧ್ಯಾತಾಽ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ಸಹಸಾ ವಹ್ನಿಂ ದಗ್ಧಾಽ ಪಞ್ಚಾತ್ತಮಕಂ ವಪುಃ || 11 ||

ದಿವ್ಯದೇಹಧರಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಯಯೌ ಲೋಕಪತೇಃ ಪದಮ್ |
ತತೋ ಮುನಿಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯವಾಸಿನಃ |
ಆಜಗ್ಮೂ ರಾಘವಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಶರಭಜ್ಞನಿವೇಶನಮ್ || 12 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುನಿಸಮೂಹಂ ತಂ ಜಾನಕೀರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾಃ |
ಪ್ರಣೇಮುಃ ಸಹಸಾ ಭೂಮೌ || 13 ||

ಆಶೀರ್ಭಿರಭಿನನ್ದ್ಯಾಥ ರಾಮಂ ಸರ್ವಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಊಚುಃ ಪ್ರಾಂಜ್ವಲಯಃ ಸರ್ವೇ ಧನುರ್ಬಾಣಧರಂ ಹರಿಮ್ || 14 ||

ಭೂಮೇರ್ಭಾರಾವತಾರಾಯ ಜಾತೋಽಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾರ್ಥಿಃ |
ಜಾನೀಮಸ್ತ್ವಾಂ ಹರಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಜಾನಕೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತಥಾ || 15 ||

ಶೇಷಾಂಶಂ ಶಙ್ಖಚಕ್ರೇ ದ್ವೇ ಭರತಂ ಸಾನುಜಂ ತಥಾ |
ಅತಶ್ಚಾದೌ ಋಷೀಣಾಂ ತ್ವಂ ದುಃಖಿಂ ಮೋಕ್ತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ || 16 ||

ಆಗಚ್ಛ ಯಾಮೋ ಮುನಿಸೇವಿತಾನಿ
ವನಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ರಘೂತ್ತಮ ಕ್ರಮಾತ್ |
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸುಮಿತ್ರಾಸುತಜಾನಕೀಭ್ಯಾಮ್
ತದಾ ದಯಾಽಸ್ಮಾಸು ದೃಢಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 17 ||

ಇತಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿತೋ ರಾಮಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟ್ಟಿರ್ವಿಭುಃ |
ಜಗಾಮ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮುನಿವನಾನಿ ಸಃ || 18 ||

ದದರ್ಶ ತತ್ರ ಪತಿತಾನ್ಯನೇಕಾನಿ ಶಿರಾಂಸಿ ಸಃ |
ಅಸ್ಥಿಭೂತಾನಿ ಸರ್ವತ್ರ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 19 ||

ಅಸ್ಥೀನಿ ಕೇಷಾಮೇತಾನಿ ಕಿಮರ್ಥಂ ಪತಿತಾನಿ ವೈ |
ತಮೂಚುರ್ಮುನಯೋ ರಾಮ ಋಷೀಣಾಂ ಮಸ್ತುಕಾನಿ ಹಿ || 20 ||

ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಭಕ್ಷಿತಾನೀಶ ಪ್ರಮತ್ತಾನಾಂ ಸಮಾಧಿತಃ |
ಅನ್ತರಾಯಂ ಮುನೀನಾಂ ತೇ ಪಶ್ಯನ್ತೋಽನುಚರಂತಿ ಹಿ || 21 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಂ ಮುನೀನಾಂ ಸ ಭಯದೈನ್ಯಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಕರೋದ್ರಾಮೋ ವಧಾಯಾಶೇಷರಕ್ಷಸಾಮ್ || 22 ||

ಪೂಜ್ಯಮಾನಃ ಸದಾ ತತ್ರ ಮುನಿಭಿರ್ವನವಾಸಿಭಿಃ |
ಜಾನಕ್ಯಾ ಸಹಿತೋ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ || 23 ||

ಉವಾಸ ಕತಿಚಿತ್ತತ್ರ ವರ್ಷಾಣಿ ರಘುನಂದನಃ |
ಏವಂ ಕ್ರಮೇಣ ಸಮ್ಪಶ್ಯನ್ನೃಷೀಣಾಮಾಶ್ರಮಾನ್ ವಿಭುಃ || 24 ||

ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಗಾತ್ರಪ್ರಖ್ಯಾತಮೃಷಿಸಂಚುಲಮ್ |
ಸರ್ವತುರ್ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸರ್ವಕಾಲಸುಖಾವಹಮ್ || 25 ||

ರಾಮಮಾಗತಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಸ್ವಯಮಾಗತಃ |
ಅಗಸ್ತ್ಯಶಿಷ್ಯೋ ರಾಮಸ್ಯ ಮನ್ತ್ರೋಪಾಸನತತ್ಪರಃ |
ವಿಧಿವತ್ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಭಕ್ತ್ಯುತ್ಕಣ್ಠಿತಲೋಚನಃ || 26 ||

ಸುತೀಕ್ಷ್ಣ ಉವಾಚ

ತ್ವನ್ಮನ್ತ್ರಜಾಪ್ಯಹಮನನ್ತಗುಣಾಪ್ರಮೇಯ
ಸೀತಾಪತೇ ಶಿವವಿರಿಂಚಿಸಮಾಶ್ರಿತಾಜ್ಞೇ |

ಸಂಸಾರಸಿನ್ಧುತರಣಾಮಲಪೋತಪಾದ
ರಾಮಾಭಿರಾಮ ಸತತಂ ತವ ದಾಸದಾಸಃ || 27 ||

ಮಾಮದ್ಯ ಸರ್ವಜಗತಾಮವಿಗೋಚರಸ್ತ್ವಮ್
ತ್ವನ್ಮಾಯಯಾ ಸುತಕಲತ್ರಗೃಹಾನ್ಧಕೂಪೇ |
ಮಗ್ನಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಮಲಪುದ್ಗಲಪಿಣ್ಣಮೋಹ-
ಪಾಶಾನುಬದ್ಧಹೃದಯಂ ಸ್ವಯಮಾಗತೋಽಸಿ || 28 ||

ತ್ವಂ ಸರ್ವಭೂತಹೃದಯೇಷು ಕೃತಾಲಯೋಽಪಿ
ತ್ವನ್ಮನ್ತ್ರಜಾಪ್ಯವಿಮುಖೇಷು ತನೋಷಿ ಮಾಯಾಮ್ |
ತ್ವನ್ಮನ್ತ್ರಸಾಧನಪರೇಷ್ವಪಯಾತಿ ಮಾಯಾ
ಸೇವಾನುರೂಪಫಲದೋಽಸಿ ಯಥಾ ಮಹೀಪಃ || 29 ||

ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಲಯಸಂಸ್ಥಿತಿಹೇತುರೇಕಃ
ತ್ವಂ ಮಾಯಯಾ ತ್ರಿಗುಣಯಾ ವಿಧಿರೀಶವಿಷ್ಣುಃ |
ಭಾಸೀಶ ಮೋಹಿತಧಿಯಾಂ ವಿವಿಧಾಕೃತಿಸ್ತ್ವಮ್
ಯದ್ವದ್ರವಿಃ ಸಲಿಲಪಾತ್ರಗತೋ ಹ್ಯನೇಕಃ || 30 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೋಽದ್ಯ ಭವತಶ್ಚರಣಾರವಿನ್ದಮ್
ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಮ ತಮಸಃ ಪರತಃ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ |
ದೃಗ್ರೂಪತಸ್ತ್ವಮಸತಾಮವಿಗೋಚರೋಽಪಿ
ತ್ವನ್ಮನ್ತ್ರಪೂತಹೃದಯೇಷು ಸದಾ ಪ್ರಸನ್ನಃ || 31 ||

ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಮ ತವ ರೂಪಮರೂಪಿಣೋಽಪಿ
ಮಾಯಾವಿಡಮ್ಬನಕೃತಂ ಸುಮನುಷ್ಯವೇಷಮ್ |
ಕನ್ದರ್ಪಕೋಟಿಸುಭಗಂ ಕಮನೀಯಚಾಪಬಾಣಮ್
ದಯಾರ್ದ್ರಹೃದಯಂ ಸ್ಮಿತಚಾರುವಕ್ತ್ರಮ್ || 32 ||

ಸೀತಾಸಮೇತಮಜಿನಾಮ್ಬರಮಪ್ರಧೃಷ್ಯಮ್
ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ನಿಯತಸೇವಿತಪಾದಪದ್ಮಮ್ |
ನೀಲೋತ್ಪಲದ್ಯುತಿಮನನ್ತಗುಣಂ ಪ್ರಶಾನ್ತಮ್
ಮದ್ಭಾಗಧೇಯಮನಿಶಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ರಾಮಮ್ || 33 ||

ಜಾನನ್ತು ರಾಮ ತವ ರೂಪಮಶೇಷದೇಶ-
ಕಾಲಾದ್ಯುಪಾಧಿರಹಿತಂ ಘನಚಿತ್ತೈಕಾಶಮ್ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೋಽದ್ಯ ಮಮ ಗೋಚರಮೇತದೇವ
ರೂಪಂ ವಿಭಾತು ಹೃದಯೇ ನ ಪರಂ ವಿಕಾಙ್ಕ್ಷೀ || 34 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಸ್ತುವತಸ್ತಸ್ಯ ರಾಮಃ ಸಸ್ಮಿತಮಬ್ರವೀತ್ |
ಮುನೇ ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಚಿತ್ತಂ ನಿರ್ಮಲಂ ಮದುವಾಸನಾತ್ || 35 ||

ಅತೋಽಹಮಾಗತೋ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮದೃತೇ ನಾನ್ಯಸಾಧನಮ್ |
ಮನ್ಮನ್ಶೋಪಾಸಕಾ ಲೋಕೇ ಮಾಮೇವ ಶರಣಂ ಗತಾಃ || 36 ||

ನಿರಪೇಕ್ಷಾ ನಾನ್ಯಗತಾಸ್ತೇಷಾಂ ದೃಶ್ಯೋಽಹಮನ್ವಹಮ್ |
ಸ್ತೋತ್ರಮೇತತ್ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ತ್ವತ್ಕೃತಂ ಮತ್ಪ್ರಿಯಂ ಸದಾ || 37 ||

ಸದ್ಭಕ್ತಿರ್ಮೇ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ವಿಮಲಂ ಭವೇತ್ |
ತ್ವಂ ಮಮೋಪಾಸನಾದೇವ ವಿಮುಕ್ತೋಽಸೀಹ ಸರ್ವತಃ || 38 ||

ದೇಹಾಂತೇ ಮಮ ಸಾಯೂಜ್ಯಂ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ಗುರುಂ ತೇ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಹ್ಯಗಸ್ತ್ಯಂ ಮುನಿನಾಯಕಮ್ |
ಕಿಂಚಿತ್ಕಾಲಂ ತತ್ರ ವಸ್ತುಂ ಮನೋ ಮೇ ತ್ವರಯತ್ಯಲಮ್ || 39 ||

ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೋಽಪಿ ತಥೇತ್ಯಾಹ ಶೋಷೇ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ರಾಘವ |
ಅಹಮಪ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಚಿರಾದ್ ದೃಷ್ಟೋ ಮಹಾಮುನಿಃ || 40 ||

ಅಥ ಪ್ರಭಾತೇ ಮುನಿನಾ ಸಮೇತೋ
ರಾಮಃ ಸಸೀತಃ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ |
ಅಗಸ್ತ್ಯಸಮ್ಭಾಷಣಲೋಲಮಾನಸಃ
ಶನೈರಗಸ್ತ್ಯಾನುಜಮಂದಿರಂ ಯಯೌ || 41 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 2 ||

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ರಾಮಃ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣೇನ ಜಾನಕ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯಾನುಜಸಾಧನಂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಸಮಪದ್ಯತ ॥ ೧ ॥

ತೇನ ಸಮ್ಪೂಜಿತಃ ಸಮ್ಯಗ್ಬುಕ್ತ್ವಾ ಮೂಲಫಲಾದಿಕಮ್ ।
ಪರೇದ್ಯುಃ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಜಗ್ಮುಸ್ತೇಽಗಸ್ತ್ಯಮಣ್ಡಲಮ್ ॥ ೨ ॥

ಸರ್ವತುರ್ಫಲಪುಷ್ಪಾಢ್ಯಂ ನಾನಾಮೃಗಗಣೈರ್ಯುತಮ್ ।
ಪಕ್ಷಿಸಂಘೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ನಾದಿತಂ ನಂದನೋಪಮಮ್ ॥ ೩ ॥

ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಭಿರ್ದೇವರ್ಷಿಭಿಃ ಸೇವಿತಂ ಮುನಿಮಂದಿರೈಃ ।
ಸರ್ವತೋಽಲಂಕೃತಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮಿವಾಪರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಬಹಿರೇವಾಶ್ರಮಸ್ಯಾಥ ಸ್ಥಿತಾಃ ರಾಮೋಽಬ್ರವೀನ್ಮುನಿಮ್ ।
ಸುತೀಕ್ಷ್ಣ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಶೀಘ್ರಮಾಗತಂ ಮಾಂ ನಿವೇದಯ ॥ ೫ ॥

ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿವರ್ಯಾಯ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ।
ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಪ್ರಯಯೌ ಗುರೋಃ ॥ ೬ ॥

ಆಶ್ರಮಂ ತ್ವರಯಾ ತತ್ರ ಋಷಿಸಂಘಸಮಾವೃತಮ್ ।
ಉಪವಿಷ್ಯಂ ರಾಮಭಕ್ತ್ಯರ್ವಿಶೇಷೇಣ ಸಮಾಯುತಮ್ ॥ ೭ ॥

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರಾಮಮನ್ತ್ರಾರ್ಥಂ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಶ್ಚಾತಿಭಕ್ತಿತಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಗಸ್ತ್ಯಂ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಃ ಪ್ರಯಯೌ ಮುನೇಃ ॥ ೮ ॥

ದಣ್ಡವತ್ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹ ವಿನಯಾವನತಃ ಸುಧೀಃ ।
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಬ್ರಹ್ಮನ್ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ।
ಆಗತೋ ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ತೇ ಬಹಿಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಸಾಂಜಾಲಿಃ ॥ ೯ ॥

ಅಗಸ್ಯ ಉವಾಚ

ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ರಾಮಂ ಮಮ ಹೃದಿಸ್ಥಿತಮ್ ।
ತಮೇವ ಧ್ಯಾಯಮಾನೋಽಹಂ ಕಾಚ್ಛ್ಯಮಾಣೋಽತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ 10 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಯಮುತ್ಥಾಯ ಮುನಿಭಿಃ ಸಹಿತೋ ದ್ರುತಮ್ ।
ಅಭ್ಯಗಾತ್ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗತಾಽ ರಾಮಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 11 ॥

ಆಗಚ್ಛ ರಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ದಿಷ್ಟಾಪ್ಯ ತೇಽದ್ಯ ಸಮಾಗಮಃ ।
ಪ್ರಿಯಾತಿಥಿರ್ಮಮ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸ್ಯದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ದಿನಮ್ ॥ 12 ॥

ರಾಮೋಽಪಿ ಮುನಿಮಾಯಾನ್ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ಯ ಹರ್ಷಸಮಾಕುಲಃ ।
ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಪಿ ದಣ್ಡವತ್ಪತಿಸ್ತೋ ಭುವಿ ॥ 13 ॥

ದ್ರುತಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಮುನಿರಾಡ್ ರಾಮಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ತದಾಗ್ರತ್ಸ್ವರ್ಶಜಾಹ್ಲಾದಸ್ರವನ್ನೇತ್ರಜಲಾಕುಲಃ ॥ 14 ॥

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕರಮೇಕೇನ ಕರೇಣ ರಘುನಂದನಮ್ ।
ಜಗಾಮ ಸ್ವಾಶ್ರಮಂ ಹೃಷ್ಣೋ ಮನಸಾ ಮುನಿಪುಂಗವಃ ॥ 15 ॥

ಸುಖೋಪವಿಷ್ಟಂ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ಪೂಜಯಾ ಬಹುವಿಸ್ತರಮ್ ।
ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಭೋಜೈರ್ವನ್ಯೈರನೇಕಧಾ ॥ 16 ॥

ಸುಖೋಪವಿಷ್ಟಮೇಕಾಂತೇ ರಾಮಂ ಶಶಿನಿಭಾನನಮ್ ।
ಕೃತಾಂಜಲಿರುವಾಚೇದಮಗಸ್ತೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ ॥ 17 ॥

ತ್ವದಾಗಮನಮೇವಾಹಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷನ್ ಸಮವಸ್ಥಿತಃ ।
ಯದಾ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರಾಂತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಃ ಪುರಾ ॥ 18 ॥

ಭೂಮೇರ್ಭಾರಾಪನುತ್ಕ್ರಾಢ್ಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾಯ ಚ ।
ತದಾದಿ ದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೀ ತವ ರಾಮ ತಪಶ್ಚರನ್ ।
ವಸಾಮಿ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ತ್ವಾಮೇವ ಪರಿಚಿಂತಯನ್ ॥ 19 ॥

ಸೃಷ್ಟೇಃ ಪ್ರಾಗೇಕ ಏವಾಸೀರ್ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪೋಽನುಪಾಧಿಕಃ |
ತ್ವದಾಶ್ರಯಾ ತ್ವದ್ವಿಷಯಾ ಮಾಯಾ ತೇ ಶಕ್ತಿರುಚ್ಯತೇ || 20 ||

ತ್ವಾಮೇವ ನಿರ್ಗುಣಂ ಶಕ್ತಿರಾವೃಣೋತಿ ಯದಾ ತದಾ |
ಅವ್ಯಾಕೃತಮಿತಿ ಪ್ರಾಹುರ್ವೇದಾನ್ತಪರಿನಿಷ್ಠಿತಾಃ || 21 ||

ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿರಿತ್ಯೇಕೇ ಪ್ರಾಹುರ್ಮಾರ್ಯೇತಿ ಕೇಚನ |
ಅವಿದ್ಯಾ ಸಂಸೃತಿರ್ಬಂಧ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಹುಧೋಚ್ಯತೇ || 22 ||

ತ್ವಯಾ ಸಜ್ಜೋಕ್ತಭ್ಯಮಾಣಾ ಸಾ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಸೂಯತೇ |
ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಾದಹಜ್ಜಾಕರಸ್ತ್ವಯಾ ಸಂಜ್ಞೋದಿತಾದಭೂತ್ || 23 ||

ಅಹಜ್ಜಾರೋ ಮಹತ್ತತ್ತ್ವಸಂವೃತಸ್ತ್ರಿವಿಧೋಽಭವತ್ |
ಸಾತ್ತ್ವಿಕೋ ರಾಜಸಶ್ಚೈವ ತಾಮಸಶ್ಚೇತಿ ಭಣ್ಯತೇ || 24 ||

ತಾಮಸಾತ್ಮೋಕ್ಷ್ಮತನ್ಮಾತ್ರಾಣ್ಯಾಸನ್ ಭೂತಾನ್ಯತಃ ಪರಮ್ |
ಸ್ಥೂಲಾನಿ ಕ್ರಮಶೋ ರಾಮ ಕ್ರಮೋತ್ತರಗುಣಾನಿ ಹ || 25 ||

ರಾಜಸಾನೀಂದ್ರಿಯಾಣ್ಯೇವ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಾ ದೇವತಾ ಮನಃ |
ತೇಭ್ಯೋಽಭವತ್ಸೂತ್ರರೂಪಂ ಲಿಂಗಂ ಸರ್ವಗತಂ ಮಹತ್ || 26 ||

ತತೋ ವಿರಾಟ್ ಸಮುತ್ಪನ್ನಃ ಸ್ಥೂಲಾದ್ಭೂತಕದಂಬಕಾತ್ |
ವಿರಾಜಃ ಪುರುಷಾತ್ಸರ್ವಂ ಜಗತ್ಸ್ಥಾವರಜಜ್ಞಮಮ್ || 27 ||

ದೇವತೀರ್ಯಜ್ಮನುಷ್ಯಾಶ್ಚ ಕಾಲಕರ್ಮಕ್ರಮೇಣ ತು |
ತ್ವಂ ರಜೋಗುಣತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಜಗತಃ ಸರ್ವಕಾರಣಮ್ || 28 ||

ಸತ್ತ್ವಾದ್ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಮೇವಾಸ್ಯ ಪಾಲಕಃ ಸದ್ಭಿರುಚ್ಯತೇ |
ಲಯೇ ರುದ್ರಸ್ತ್ವಮೇವಾಸ್ಯ ತ್ವನ್ಮಾಯಾಗುಣಭೇದತಃ || 29 ||

ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತ್ಯಾಖ್ಯಾ ವೃತ್ತಯೋ ಬುದ್ಧಿಜೈರ್ಗುಣೈಃ |
ತಾಸಾಂ ವಿಲಕ್ಷಣೋ ರಾಮ ತ್ವಂ ಸಾರ್ಕ್ಷೀ ಚಿನ್ಮಯೋಽವ್ಯಯಃ || 30 ||

ಸೃಷ್ಟಿಲೀಲಾಂ ಯದಾ ಕರ್ತುಮೀಹಸೇ ರಘುನಂದನ ।
ಅಜ್ಞೇಕರೋಷಿ ಮಾಯಾಂ ತ್ವಂ ತದಾ ವೈ ಗುಣವಾನಿವ ॥ 31 ॥

ರಾಮ ಮಾಯಾ ದ್ವಿಧಾ ಭಾತಿ ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯೇತಿ ತೇ ಸದಾ ।
ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗನಿರತಾ ಅವಿದ್ಯಾವಶವರ್ತಿನಃ ।
ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗನಿರತಾ ವೇದಾನ್ತಾರ್ಥವಿಚಾರಕಾಃ ॥ 32 ॥

ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿನಿರತಾ ಯೇ ಚ ತೇ ವೈ ವಿದ್ಯಾಮಯಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಅವಿದ್ಯಾವಶಗಾ ಯೇ ತು ನಿತ್ಯಂ ಸಂಸಾರಿಣಶ್ಚ ತೇ ।
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸರತಾ ಯೇ ತು ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾಸ್ತು ಏವ ಹಿ ॥ 33 ॥

ಲೋಕೇ ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿನಿರತಾಸ್ತ್ವನ್ಮನ್ಮೋಪಾಸಕಾಶ್ಚ ಯೇ ।
ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಾದುರ್ಭವೇತ್ತೇಷಾಂ ನೇತರೇಷಾಂ ಕದಾಚನ ॥ 34 ॥

ಅತಸ್ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿಸಮ್ಮನ್ನಾ ಮುಕ್ತಾ ಏವ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತ್ಯಮೃತಹೀನಾನಾಂ ಮೋಕ್ಷಃ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ನೋ ಭವೇತ್ ॥ 35 ॥

ಕಿಂ ರಾಮ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಸಾರಂ ಕಿಂಚಿದ್ಭವೀಮಿ ತೇ ।
ಸಾಧುಸಜ್ಗತಿರೇವಾತ್ರ ಮೋಕ್ಷಹೇತುರುದಾಹೃತಾ ॥ 36 ॥

ಸಾಧವಃ ಸಮಚಿತ್ತಾ ಯೇ ನಿಃಸ್ಪೃಹಾ ವಿಗತೈಷಿಣಃ ।
ದಾನ್ತಾಃ ಪ್ರಶಾನ್ತಾಸ್ತ್ವದ್ಭಕ್ತಾ ನಿವೃತ್ತಾಖಿಲಕಾಮನಾಃ ॥ 37 ॥

ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿವಿಪತ್ಕ್ರೋಶ್ಚ ಸಮಾಃ ಸಜ್ಗವಿವರ್ಜಿತಾಃ ।
ಸನ್ನ್ಯಸ್ತಾಖಿಲಕರ್ಮಾಣಃ ಸರ್ವದಾ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ಪರಾಃ ॥ 38 ॥

ಯಮಾದಿಗುಣಸಮ್ಮನ್ನಾಃ ಸನ್ತುಷ್ಟಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್ ।
ಸತ್ಸಜ್ಗಮೋ ಭವೇದ್ಯಹಿ ತ್ವತ್ಕಥಾಶ್ರವಣೇ ರತಿಃ ॥ 39 ॥

ಸಮುದೇತಿ ತತೋ ಭಕ್ತಿಸ್ತ್ವಯಿ ರಾಮ ಸನಾತನೇ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಾವುಪಪನ್ನಾಯಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಸುಘಟಮ್ ॥ 40 ॥

ಉದೇತಿ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗೋಽಯಮಾದ್ಯಶ್ಚತುರಸೇವಿತಃ ।
ತಸ್ಮಾದ್ರಾಘವ ಸದ್ಭಕ್ತಿಸ್ತ್ವಯಿ ಮೇ ಪ್ರೇಮಲಕ್ಷಣಾ ॥ 41 ॥

ಸದಾ ಭೂಯಾದ್ಧರೇ ಸಜ್ಗಸ್ತ್ವದ್ಭಕ್ತೇಷು ವಿಶೇಷತಃ ।
ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಭವತ್ಸನ್ನದರ್ಶನಾದಭೂತ್ ॥ 42 ॥

ಅದ್ಯ ಮೇ ಕೃತವಃ ಸರ್ವೇ ಬಭೂವುಃ ಸಫಲಾಃ ಪ್ರಭೋ ।
ದೀರ್ಘಕಾಲಂ ಮಯಾ ತಪ್ತಮನನ್ಯಮತಿನಾ ತಪಃ ।
ತಸ್ಯೇಹ ತಪಸೋ ರಾಮ ಫಲಂ ತವ ಯದರ್ಚನಮ್ ॥ 43 ॥

ಸದಾ ಮೇ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಹೃದಯೇ ವಸ ರಾಘವ ।
ಗಚ್ಛತಸ್ತಿಷ್ಠತೋ ವಾಽಪಿ ಸ್ಮೃತಿಃ ಸ್ಯಾನ್ಮೇ ಸದಾ ತ್ವಯಿ ॥ 44 ॥

ಇತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ರಮಾನಾಥಮಗಸ್ತೋ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ ।
ದದೌ ಚಾಪಂ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ರಾಮಾರ್ಥೇ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಪುರಾ ॥ 45 ॥

ಅಕ್ಷಯೌ ಬಾಣತೂಣೀರೌ ಖಡ್ಗೋ ರತ್ನವಿಭೂಷಿತಃ ।
ಜಹಿ ರಾಘವ ಭೂಭಾರಭೂತಂ ರಾಕ್ಷಸಮಣ್ಡಲಮ್ ॥ 46 ॥

ಯದರ್ಥಮವತೀರ್ಣೋಽಸಿ ಮಾಯಯಾ ಮನುಜಾಕೃತಿಃ ।
ಇತೋ ಯೋಜನಯುಗ್ಮೇ ತು ಪುಣ್ಯಕಾನನಮಣ್ಡಿತಃ ॥ 47 ॥

ಅಸ್ತಿ ಪಞ್ಚವಟೀನಾಮ್ನಾ ಆಶ್ರಮೋ ಗೌತಮೀತಟೇ ।
ನೇತವ್ಯಸ್ತತ್ರ ತೇ ಕಾಲಃ ಶೇಷೋ ರಘುಕುಲೋದ್ವಹ ॥ 48 ॥

॥ ॥ 49 ॥ ॥

ತತ್ರೈವ ಬಹುಕಾರ್ಯಾಣಿ ದೇವಾನಾಂ ಕುರು ಸತ್ಪತೇ

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದಾಽಗಸ್ತ್ಯಸುಭಾಷಿತಂ ವಚಃ
ಸ್ತೋತ್ರಂ ಚ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಸಮನ್ವಿತಂ ವಿಭುಃ ।
ಮುನಿಂ ಸಮಾಭಾಷ್ಯ ಮುದಾನ್ವಿತೋ ಯಯೌ
ಪ್ರದರ್ಶಿತಂ ಮಾರ್ಗಮಶೇಷವಿದ್ಧರಿಃ ॥ 50 ॥

॥ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೇ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ॥೩॥

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಮಾರ್ಗೇ ವ್ರಜನ್ ದದರ್ಶಾಥ ಶೈಲಶೃಂಗಮಿವ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ವೃದ್ಧಂ ಜಟಾಯುಷಂ ರಾಮಃ ಕಿಮೇತದಿತಿ ವಿಸ್ಮಿತಃ || 1 ||

ಧನುರಾನಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ರಾಕ್ಷಸೋಽಯಂ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಇತ್ಯಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮೋ ಹನಿಷ್ಯಾಮ್ಯುಷಿಭಕ್ಷಕಮ್ || 2 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಮವಚನಂ ಗೃಧ್ರರಾಡ್ ಭಯಪೀಡಿತಃ |
ವಧಾರ್ಹೋಽಹಂ ನ ತೇ ರಾಮ ಪಿತುಸ್ತೇಽಹಂ ಪ್ರಿಯಃ ಸಖಾ || 3 ||

॥ 4 ॥

ಜಟಾಯುರ್ನಾಮ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗೃಧ್ರೋಽಹಂ ಪ್ರಿಯಕೃತ್ತವ
ಪೞ್ಚವಟ್ಯಾಮಹಂ ವತ್ಸ್ಯೇ ತವೈವ ಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ |
ಮೃಗಯಾಯಾಂ ಕದಾಚಿತ್ತು ಪ್ರಯಾತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇಽಪಿ ಚ || 5 ||

ಸೀತಾ ಜನಕಕನ್ಯಾ ಮೇ ರಕ್ಷಿತವ್ಯಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ಗೃಧ್ರವಚನಂ ರಾಮಃ ಸಸ್ನೇಹಮಬ್ರವೀತ್ || 6 ||

ಸಾಧು ಗೃಧ್ರ ಮಹಾರಾಜ ತಥೈವ ಕುರು ಮೇ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ಅತ್ರೈವ ಮೇ ಸಮೀಪಸ್ಥೋ ನಾತಿದೂರೇ ವನೇ ವಸನ್ || 7 ||

ಇತ್ಯಾಮನ್ತ್ರಿತಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಯಯೌ ಪೞ್ಚವಟೀಂ ಪ್ರಭುಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ರಘುನಂದನಃ || 8 ||

ಗತ್ವಾ ತೇ ಗೌತಮೀತೀರಂ ಪೞ್ಚವಟ್ಯಾಂ ಸುವಿಸ್ತರಮ್ |
ಮಂದಿರಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸುಬುದ್ಧಿನಾ || 9 ||

ತತ್ರ ತೇ ನ್ಯವಸನ್ ಸರ್ವೇ ಗಜಾಗ್ರಯಾ ಉತ್ತರೇ ತಟೇ ।
ಕದಮ್ಬಪನಸಾಮ್ರಾದಿಫಲವೃಕ್ಷಸಮಾಕುಲೇ ॥ 10 ॥

ವಿವಿಕ್ತೇ ಜನಸಮ್ಪಾದವರ್ಜಿತೇ ನೀರುಜಸ್ಥಲೇ ।
ವಿನೋದಯನ್ ಜನಕಜಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ ॥ 11 ॥

ಅಧ್ಯುವಾಸ ಸುಖಂ ರಾಮೋ ದೇವಲೋಕ ಇವಾಪರಃ ।
ಕಂದಮೂಲಫಲಾದೀನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽನುದಿನಂ ತಯೋಃ ॥ 12 ॥

ಆನೀಯ ಪ್ರದದೌ ರಾಮಸೇವಾತತ್ಪರಮಾನಸಃ ।
ಧನುರ್ಬಾಣಧರೋ ನಿತ್ಯಂ ರಾತ್ರೌ ಜಾಗರ್ತಿ ಸರ್ವತಃ ॥ 13 ॥

ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ವನ್ತ್ಯನುದಿನಂ ತ್ರಯಸ್ತೇ ಗೌತಮೀಜಲೇ ।
ಉಭಯೋರ್ಮಧ್ಯಗಾ ಸೀತಾ ಕುರುತೇ ಚ ಗಮಾಗಮೌ ॥ 14 ॥

ಆನೀಯ ಸಲಿಲಂ ನಿತ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರೀತಮಾನಸಃ ।
ಸೇವತೇಽಹರಹಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಏವಮಾಸನ್ ಸುಖಂ ತ್ರಯಃ ॥ 15 ॥

ಏಕದಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಮೇಕಾಂತೇ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ।
ವಿನಯಾವನತೋ ಭೂತ್ವಾ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ ॥ 16 ॥

ಭಗವನ್ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯೈಕಾಂತಿಕೀಂ ಗತಿಮ್ ।
ತ್ವತ್ತಃ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷ ಸಂಕ್ಷೇಪಾದ್ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 17 ॥

ಜ್ಞಾನಂ ವಿಜ್ಞಾನಸಹಿತಂ ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಬೃಂಹಿತಮ್ ।
ಆಚಕ್ಷ್ಯ ಮೇ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ವಕ್ತಾ ನಾನೋಽಸ್ತಿ ಭೂತಲೇ ॥ 18 ॥

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ವತ್ಸ ಗುಹ್ಯಾದ್ಗುಹ್ಯತರಂ ಪರಮ್ ।
ಯದ್ವಿಜ್ಞಾಯ ನರೋ ಜಹ್ಯಾತ್ಸದ್ಯೋ ವೈಕಲ್ಪಕಂ ಭ್ರಮಮ್ ॥ 19 ॥

ಆದೌ ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪಂ ತೇ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತದನಂತರಮ್ ।

ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಾಧನಂ ಪಶ್ಚಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಸಂಯುತಮ್ || 20 ||

ಜ್ಞೇಯಂ ಚ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಯಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಭಯಾತ್ |
ಅನಾತ್ಮನಿ ಶರೀರಾದಾವಾತ್ಮಬುದ್ಧಿಸ್ತು ಯಾ ಭವೇತ್ || 21 ||

ಸೈವ ಮಾಯಾ ತಯೈವಾಸೌ ಸಂಸಾರಃ ಪರಿಕಲ್ಪ್ಯತೇ |
ರೂಪೇ ದ್ವೇ ನಿಶ್ಚಿತೇ ಪೂರ್ವೇ ಮಾಯಾಯಾಃ ಕುಲನಂದನ || 22 ||

ವಿಕ್ಷೇಪಾವರಣೇ ತತ್ರ ಪ್ರಥಮಂ ಕಲ್ಪಯೇಜ್ಜಗತ್ |
ಲಿಂಗಾದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಪರ್ಯಂತಂ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಭೇದತಃ || 23 ||

ಅಪರಂ ತ್ವಖಿಲಂ ಜ್ಞಾನರೂಪಮಾವೃತ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ |
ಮಾಯಯಾ ಕಲ್ಪಿತಂ ವಿಶ್ವಂ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ಕೇವಲೇ || 24 ||

ರಜ್ಞೌ ಭುಜಙ್ಗವದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಚಾರೇ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನ |
ಶ್ರೂಯತೇ ದೃಶ್ಯತೇ ಯದ್ಯತ್ಸ್ಮರ್ಯತೇ ವಾ ನರ್ಮೈಃ ಸದಾ || 25 ||

ಅಸದೇವ ಹಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಯಥಾ ಸ್ವಪ್ನಮನೋರಥೌ |
ದೇಹ ಏವ ಹಿ ಸಂಸಾರವೃಕ್ಷಮೂಲಂ ದೃಢಂ ಸ್ಮೃತಮ್ || 26 ||

|| 27 ||

ತನ್ಮೂಲಃ ಪುತ್ರದಾರಾದಿಬಂಧಃ ಕಿಂ ತೇಽನ್ಯಥಾಽಽತ್ಮನಃ
ದೇಹಸ್ತು ಸ್ಥೂಲಭೂತಾನಾಂ ಪಞ್ಚ ತನ್ಮಾತ್ರಪಞ್ಚಕಮ್ |
ಅಹಂಕಾರಶ್ಚ ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ತಥಾ ದಶ || 28 ||

ಚಿದಾಭಾಸೋ ಮನಶ್ಚೈವ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿರೇವ ಚ |
ಏತತ್ಕ್ಷೇತ್ರಮಿತಿ ಜ್ಞೇಯಂ ದೇಹ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ || 29 ||

ಏತೈರ್ವಿಲಕ್ಷಣೋ ಜೀವಃ ಪರಮಾತ್ಮ ನಿರಾಮಯಃ |
ತಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನೇ ಸಾಧನಾನ್ಯಪಿ ಮೇ ಶೃಣು || 30 ||

ಜೀವಶ್ಚ ಪರಮಾತ್ಮ ಚ ಪರ್ಯಾಯೋ ನಾತ್ರ ಭೇದಧೀಃ |

ಮಾನಾಭಾವಸ್ತಥಾ ದಮ್ಭಹಿಂಸಾದಿಪರಿವರ್ಜನಮ್ || 31 ||

ಪರಾಕ್ಷೇಪಾದಿಸಹನಂ ಸರ್ವತ್ರಾವಕ್ರತಾ ತಥಾ |
ಮನೋವಾಕ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಯಸದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸದ್ಗುರೋಃ ಪರಿಸೇವನಮ್ || 32 ||

ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಸಂಶುದ್ಧಿಃ ಸ್ಥಿರತಾ ಸತ್ಯಿಯಾದಿಷು |
ಮನೋವಾಕ್ಯಾದಣ್ಡಶ್ಚ ವಿಷಯೇಷು ನಿರೀಹತಾ || 33 ||

ನಿರಹಜಾಕರತಾ ಜನ್ಮಜರಾದ್ಯಾಲೋಚನಂ ತಥಾ |
ಅಸಕ್ತಿಃ ಸ್ನೇಹಶೂನ್ಯತ್ವಂ ಪುತ್ರದಾರಧನಾದಿಷು || 34 ||

ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಾಗಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಚಿತ್ತಸ್ಯ ಸಮತಾ ತಥಾ |
ಮಯಿ ಸರ್ವಾತ್ಮಕೇ ರಾಮೇ ಹೃದನೃವಿಷಯಾ ಮತಿಃ || 35 ||

ಜನಸಮ್ಬಾಧರಹಿತಶುದ್ಧದೇಶನಿಷೇವಣಮ್ |
ಪ್ರಾಕೃತ್ಯರ್ಜುನಸಜ್ಞೈಶ್ಚ ಹೃರತಿಃ ಸರ್ವದಾ ಭವೇತ್ || 36 ||

ಆತ್ಮಜ್ಞಾನೇ ಸದೋದ್ಯೋಗೋ ವೇದಾನ್ತಾರ್ಥಾವಲೋಕನಮ್ |
ಉಕ್ತೈರೇತೈರ್ಭವೇಜ್ಜ್ಞಾನಂ ವಿಪರೀತೈರ್ವಿಪರ್ಯಯಃ || 37 ||

ಬುದ್ಧಿಪ್ರಾಣಮನೋದೇಹಾಹಂಕೃತಿಭ್ಯೋ ವಿಲಕ್ಷಣಃ |
ಚಿದಾತ್ಮಾಕಹಂ ನಿತ್ಯಶುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧ ಏವೇತಿ ನಿಶ್ಚಯಮ್ || 38 ||

ಯೇನ ಜ್ಞಾನೇನ ಸಂವಿತ್ತೇ ತಜ್ಞಾಜ್ಞಾನಂ ನಿಶ್ಚಿತಂ ಚ ಮೇ |
ವಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ತದೈವೈತತ್ಪ್ರಾಕ್ಷಾದನುಭವೇದ್ಯದಾ || 39 ||

ಆತ್ಮಾ ಸರ್ವತ್ರ ಪೂರ್ಣಃ ಸ್ಯಾಚ್ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮಕೋಽವ್ಯಯಃ |
ಬುದ್ಧ್ಯಾದ್ಯುಪಾಧಿರಹಿತಃ ಪರಿಣಾಮಾದಿವರ್ಜಿತಃ || 40 ||

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶೇನ ದೇಹಾದೀನ್ ಭಾಸಯನ್ನನಪಾವೃತಃ |
ಏಕ ಏವಾದ್ವಿತೀಯಶ್ಚ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾದಿಲಕ್ಷಣಃ || 41 ||

ಅಸಂಖ್ಯಾಃ ಸ್ವಪ್ರಭೋ ದ್ರಷ್ಟಾ ವಿಜ್ಞಾನೇನಾವಗಮ್ಯತೇ |
ಆಚಾರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೋಪದೇಶಾದ್ಯೈಕೈಜ್ಞಾನಂ ಯದಾ ಭವೇತ್ || 42 ||

ಆತ್ಮನೋರ್ಜೀವಪರಯೋರ್ಮೂಲಾವಿದ್ಯಾ ತದೈವ ಹಿ |
ಲೀಯತೇ ಕಾರ್ಯಕರಣೈಃ ಸಹೈವ ಪರಮಾತ್ಮನಿ || 43 ||

ಸಾವಸ್ಥಾ ಮುಕ್ತಿರಿತ್ಯುಕ್ತಾ ಹ್ಯುಪಚಾರೋಽಯಮಾತ್ಮನಿ |
ಇದಂ ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪಂ ತೇ ಕಥಿತಂ ರಘುನಂದನ || 44 ||

ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಸಹಿತಂ ಮೇ ಪರಾತ್ಮನಃ |
ಕಿಂತ್ವೇತದ್ಬೋಧಂ ಮನೈಃ ಮದ್ಭಕ್ತಿವಿಮುಖಾತ್ಮನಾಮ್ || 45 ||

ಚಕ್ಷುಷ್ಮತಾಮಪಿ ತಥಾ ರಾತ್ರೌ ಸಮ್ಯಜ್ ನ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಪದಂ ದೀಪಸಮೇತಾನಾಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಸಮ್ಯಗೇವ ಹಿ || 46 ||

ಏವಂ ಮದ್ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾನಾಮಾತ್ಮಾ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ಮದ್ಭಕ್ತೇಃ ಕಾರಣಂ ಕಿಂಚಿದ್ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣು ತತ್ತ್ವತಃ || 47 ||

ಮದ್ಭಕ್ತಸಂಜೋಗೇ ಮತ್ತೇವಾ ಮದ್ಭಕ್ತಾನಾಂ ನಿರಂತರಮ್ |
ಏಕಾದಶ್ಯುಪವಾಸಾದಿ ಮಮ ಪರ್ವಾನುಮೋದನಮ್ || 48 ||

ಮತ್ಕಥಾಶ್ರವಣೇ ಪಾಠೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಸರ್ವದಾ ರತಿಃ |
ಮತ್ಪೂಜಾಪರಿನಿಷ್ಠಾ ಚ ಮಮ ನಾಮಾನುಕೀರ್ತನಮ್ || 49 ||

ಏವಂ ಸತತಯುಕ್ತಾನಾಂ ಭಕ್ತಿರವ್ಯಭಿಚಾರಿಣೀ |
ಮಯಿ ಸಂಜ್ಞಾಯತೇ ನಿತ್ಯಂ ತತಃ ಕಿಮವಶಿಷ್ಯತೇ || 50 ||

ಅತೋ ಮದ್ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಂ ವಿಜ್ಞಾನಮೇವ ಚ |
ವೈರಾಗ್ಯಂ ಚ ಭವೇಚ್ಛೇಘ್ರಂ ತತೋ ಮುಕ್ತಿಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || 51 ||

ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಮೇತತ್ತೇ ತವ ಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರತಃ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನನಃ ಸಮಾಧಾಯ ಯಸ್ತಿಷ್ಠೇತ್ ತು ಮುಕ್ತಿಭಾಕ್ || 52 ||

ನ ವಕ್ತವ್ಯಮಿದಂ ಯತ್ಕನ್ನದ್ಭಕ್ತಿವಿಮುಖಾಯ ಹಿ ।
ಮದ್ಭಕ್ತಾಯ ಪ್ರದಾತವ್ಯಮಾಹೂಯಾಪಿ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ॥ 53 ॥

ಯ ಇದಂ ತು ಪಠೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಅಜ್ಞಾನಪಟಲಧಾವಂತಂ ವಿಧೂಯ ಪರಿಮುಚ್ಯತೇ ॥ 54 ॥

ಭಕ್ತಾನಾಂ ಮಮ ಯೋಗಿನಾಂ ಸುವಿಮಲಸ್ವಾಂತಾತಿಶಾಂತಾತ್ಮನಾಮ್
ಮತ್ತೇವಾಭಿರತಾತ್ಮನಾಂ ಚ ವಿಮಲಜ್ಞಾನಾತ್ಮನಾಂ ಸರ್ವದಾ ।
ಸಜ್ಞಂ ಯಃ ಕುರುತೇ ಸದೋದ್ಯತಮತಿಸ್ತತ್ತೇವನಾನನ್ಯಧೀಃ
ಮೋಕ್ಷಸ್ತಸ್ಯ ಕರೇ ಸ್ಥಿತೋಽಹಮನಿಶಂ ದೃಶ್ಯೋ ಭವೇ ನಾನ್ಯಥಾ ॥ 55 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೀ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 4 ॥

॥ ಪಇಚ್ಛಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ ।
ವಿಚಚಾರ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾ ಜನಸ್ಥಾನನಿವಾಸಿನೀ ॥ ೧ ॥

ಏಕದಾ ಗೌತಮೀತೀರೇ ಪಇಚ್ಛವಟ್ಥ್ಯಾಂ ಸಮೀಪತಃ ।
ಪದ್ಮವಜ್ರಾಙ್ಕುಶಾಙ್ಕುನಿ ಪದಾನಿ ಜಗತೀಪತೇಃ ॥ ೨ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಮಪರೀತಾತ್ಮಾ ಪಾದಸೌಂದರ್ಯಮೋಹಿತಾ ।
ಪಶ್ಯಂತೀ ಸಾ ಶನೈರಾಯಾದ್ರಾಘವಸ್ಯ ನಿವೇಶನಮ್ ॥ ೩ ॥

ತತ್ರ ಸಾ ತಂ ರಮಾನಾಥಂ ಸೀತಯಾ ಸಹ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಕಂದರ್ಪಸದೃಶಂ ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಮವಿಮೋಹಿತಾ ॥ ೪ ॥

ರಾಕ್ಷಸೀ ರಾಘವಂ ಪ್ರಾಹ ಕಸ್ಯ ತ್ವಂ ಕಃ ಕಿಮಾಶ್ರಮೇ ।
ಯುಕ್ತೋ ಜಟಾವಲ್ಕಲಾದ್ಯೈಃ ಸಾಧ್ಯಂ ಕಿಂ ತೇಽತ್ರ ಮೇ ವದ ॥ ೫ ॥

ಅಹಂ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ ।
ಭಗಿನೀ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ ೬ ॥

ಖರೇಣ ಸಹಿತಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಸಾಮೃತ್ಯೈವ ಕಾನನೇ ।
ರಾಜ್ಞಾ ದತ್ತಂ ಚ ಮೇ ಸರ್ವಂ ಮುನಿಭಕ್ಷಾ ವಸಾಮೃಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ತ್ವಾಂ ತು ವೇದಿತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವದ ಮೇ ವದತಾಂ ವರ ।
ತಾಮಾಹ ರಾಮನಾಮಾಹಮಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇಃ ಸುತಃ ॥ ೮ ॥

ಏಷಾ ಮೇ ಸುಂದರೀ ಭಾರ್ಯಾ ಸೀತಾ ಜನಕನಂದಿನೀ ।
ಸ ತು ಭ್ರಾತಾ ಕನೀಯಾನ್ ಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽತೀವಸುಂದರಃ ॥ ೯ ॥

ಕಿಂ ಕೃತ್ಯಂ ತೇ ಮಯಾ ಬ್ರೂಹಿ ಕಾರ್ಯಂ ಭುವನಸುಂದರಿ ।
ಇತಿ ರಾಮವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾಮಾರ್ತಾ ಸಾಬ್ರವೀದಿದಮ್ ॥ 10 ॥

ಏಹಿ ರಾಮ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಂ ರಮಸ್ವ ಗಿರಿಕಾನನೇ ।
ಕಾಮಾರ್ತಾಹಂ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ತ್ಯಕ್ತುಂ ತ್ವಾಂ ಕಮಲೇಕ್ಷಣಮ್ ॥ 11 ॥

ರಾಮಃ ಸೀತಾಂ ಕಟಾಕ್ಷೇಣ ಪಶ್ಯನ್ ಸಸ್ಮಿತಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಭಾರ್ಯಾ ಮಮೈಷಾ ಕಲ್ಯಾಣೇ ವಿದ್ಯತೇ ಹ್ಯನಪಾಯಿನೀ ॥ 12 ॥

ತ್ವಂ ತು ಸಾಪತ್ನ್ಯದುಃಖೇನ ಕಥಂ ಸ್ಥಾಸ್ಯಸಿ ಸುಂದರಿ ।
ಬಹಿರಾಸ್ತೇ ಮಮ ಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽತೀವ ಸುಂದರಃ ॥ 13 ॥

ತವಾನುರೂಪೋ ಭವಿತಾ ಪತಿಸ್ತೇನೈವ ಸಂಜ್ಞಾರ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ಪತಿರ್ಮೇ ಭವ ಸುಂದರ ॥ 14 ॥

ಭ್ರಾತುರಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾಚ್ಛಾಪೋಽದ್ಯ ಮಾ ಚರಮ್ ।
ಇತ್ಯಾಹ ರಾಕ್ಷಸೀ ಘೋರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕಾಮಮೋಹಿತಾ ॥ 15 ॥

ತಾಮಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಾಧ್ವಿ ದಾಸೋಽಹಂ ತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ।
ದಾಸೀ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ತು ತತೋ ದುಃಖಿತರಂ ನು ಕಿಮ್ ॥ 16 ॥

ತಮೇವ ಗಚ್ಛ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸ ತು ರಾಜಾಖಿಲೇಶ್ವರಃ ।
ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ಪುನರಪ್ಯಾಗಾದ್ರಾಘವಂ ದುಷ್ಟಮಾನಸಾ ॥ 17 ॥

ಕ್ರೋಧಾದ್ರಾಮ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಂ ಭ್ರಾಮಯಸ್ಯನವಸ್ಥಿತಃ ।
ಇದಾನೀಮೇವ ತಾಂ ಸೀತಾಂ ಭಕ್ಷಯಾಮಿ ತವಾಗ್ರತಃ ॥ 18 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿಕಟಾಕಾರಾ ಜಾನಕೀಮನುಧಾವತಿ ।
ತತೋ ರಾಮಾಜ್ಞಯಾ ಖಡ್ಗಮಾದಾಯ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತಾಮ್ ॥ 19 ॥

ಚಿಚ್ಛೇದ ನಾಸಾಂ ಕರ್ಣೌ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಲಘುವಿಕ್ರಮಃ ।
ತತೋ ಘೋರಧ್ವನಿಂ ಕೃತ್ವಾ ರುಧಿರಾಕ್ತವಪುದ್ರುತಮ್ ॥ 20 ॥

ಕ್ರಂದಮಾನಾ ಪಪಾತಾಗ್ರೇ ಖರಸ್ಯ ಪರುಷಾಕ್ಷರಾ ।
ಕಿಮೇತದಿತಿ ತಾಮಾಹ ಖರಃ ಖರತರಾಕ್ಷರಃ ॥ 21 ॥

ಕೇನೈವಂ ಕಾರಿತಾಸಿ ತ್ವಂ ಮೃತ್ಯೋರ್ವಕ್ತ್ರಾನುವರ್ತಿನಾ ।
ವದ ಮೇ ತಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಾಲಕಲ್ಪಮಪಿ ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ 22 ॥

ತಮಾಹ ರಾಕ್ಷಸೀ ರಾಮಃ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಸಂಯುತಃ ।
ದಣ್ಡಕಂ ನಿರ್ಭಯಂ ಕುರ್ವನ್ನಾಸ್ತೇ ಗೋದಾವರೀತಟೇ ॥ 23 ॥

ಮಾಮೇವಂ ಕೃತವಾನ್ಸ್ತಸ್ಯ ಭ್ರಾತಾ ತೇನೈವ ಚೋದಿತಃ ।
ಯದಿ ತ್ವಂ ಕುಲಜಾತೋಽಸಿ ವೀರೋಽಸಿ ಜಹಿ ತೌ ರಿಪೌ ॥ 24 ॥

ತಯೋಸ್ತು ರುಧಿರಂ ಪಾಸ್ಯೇ ಭಕ್ಷಯೈತೌ ಸುದುರ್ಮದೌ ।
ನೋ ಚೇತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಯಮಸಾದನಮ್ ॥ 25 ॥

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತ್ವರಿತಂ ಪ್ರಾಗಾತ್ಪರಃ ಕ್ರೋಧೇನ ಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಮ್ ॥ 26 ॥

ಚೋದಯಾಮಾಸ ರಾಮಸ್ಯ ಸಮೀಪಂ ವಧಕಾಜ್ಞಯಾ ।
ಖರಶ್ಚ ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚೈವ ದೂಷಣಶ್ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 27 ॥

ಸರ್ವೇ ರಾಮಂ ಯಯುಃ ಶೀಘ್ರಂ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೋದ್ಯತಾಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೋಲಾಹಲಂ ತೇಷಾಂ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 28 ॥

ಶ್ರೂಯತೇ ವಿಪುಲಃ ಶಬ್ದೋ ನೂನಮಾಯಾನ್ತಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ।
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹದ್ಭಯಂ ನೂನಮದ್ಯ ಮಯಾ ಸಹ ॥ 29 ॥

ಸೀತಾಂ ನೀತ್ವಾ ಗುಹಾಂ ಗತ್ವಾ ತತ್ರ ತಿಷ್ಠ ಮಹಾಬಲ ।
ಹಂತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ಸರ್ವಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಘೋರರೂಪಿಣಃ ॥ 30 ॥

ಅತ್ರ ಕಿಂಚಿನ್ನ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಶಾಪಿತೋಽಸಿ ಮಮೋಪರಿ ।
ತಥೇತಿ ಸೀತಾಮಾದಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಗಹ್ವರಂ ಯಯೌ ॥ 31 ॥

ರಾಮಃ ಪರಿಕರಂ ಬದ್ಧಾಢ್ವ ಧನುರಾದಾಯ ನಿಷ್ಕುರಮ್ |
ತೂಣೀರಾವಕ್ಷಯಶರೌ ಬದ್ಧಾಢ್ವಯತ್ತೋಽಭವತ್ಪ್ರಭುಃ || 32 ||

ತತ ಆಗತ್ಯ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ರಾಮಸ್ಯೋಪರಿ ಚಿಕ್ಷಿಪುಃ |
ಆಯುಧಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಪಾಷಾಣಾನ್ ಪಾದಪಾನಪಿ || 33 ||

ತಾನಿ ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಮೋಽಪಿ ಲೀಲಯಾ ತಿಲಶಃ ಕ್ಷಣಾತ್ |
ತತೋ ಬಾಣಸಹಸ್ರೇಣ ಹತ್ವಾ ತಾನ್ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 34 ||

ಖರಂ ತ್ರಿಶಿರಸಂ ಚೈವ ದೂಷಣಂ ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಮ್ |
ಜಘಾನ ಪ್ರಹರಾರ್ಥೇನ ಸರ್ವಾನೇವ ರಘೂತ್ತಮಃ || 35 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ಗುಹಾಮಧ್ಯಾತ್ಮೀತಾಮಾದಾಯ ರಾಘವೇ |
ಸಮರ್ಪ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹತಾನ್ ವಿಸ್ಮಯಮಾಯಯೌ || 36 ||

ಸೀತಾ ರಾಮಂ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖಪಚ್ಚಜಾ |
ಶಸ್ತ್ರವ್ರಣಾನಿ ಚಾಬ್ಗೇಷು ಮಮಾರ್ಜ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 37 ||

ಸಾಽಪಿ ದುದ್ರಾವ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾನ್ ಹತಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಪುಂಗವಾನ್ |
ಲಿಂಗಾಂ ಗತ್ವಾ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಕ್ರೋಶಂತಿ ಪಾದಸನ್ನಿಧೌ || 38 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ಪಪಾತೋರ್ವ್ಯಾಢ್ವಂ ಭಗಿನೀ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ರಾವಣಃ ಪ್ರಾಹ ಭಗಿನೀಂ ಭಯವಿಹ್ವಲಾಮ್ || 39 ||

ಉತ್ತಿಷ್ಠೋತ್ತಿಷ್ಠ ವತ್ಸೇ ತ್ವಂ ವಿರೂಪಕರಣಂ ತವ |
ಕೃತಂ ಶಕ್ರೇಣ ವಾ ಭದ್ರೇ ಯಮೇನ ವರುಣೇನ ವಾ || 40 ||

ಕುಬೇರೇಣಾಥವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಭಸ್ಮೀಕುರ್ಯಾಢ್ವಂ ಕ್ಷಣೇನ ತಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸೀ ತಮುವಾಚೇದಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಮತ್ತೋ ವಿಮೂಢಧೀಃ || 41 ||

ಪಾನಾಸಕ್ತಃ ಸ್ತ್ರೀವಿಜಿತಃ ಷಣ್ಣಃ ಸರ್ವತ್ರ ಲಕ್ಷ್ಯಸೇ |
ಚಾರಚಕ್ಷುವಿಹೀನಸ್ತ್ವಂ ಕಥಂ ರಾಜಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 42 ||

ಖಿರಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಸಜ್ಞೇ ದೂಷಣಸ್ತ್ರಶಿರಾಸ್ತಥಾ ।
ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ 43 ॥

ನಿಹತಾನಿ ಕ್ಷಣೇನೈವ ರಾಮೇಣಾಸುರಶತ್ರುಣಾ ।
ಜನಸ್ಥಾನಮಶೇಷೇಣ ಮುನೀನಾಂ ನಿರ್ಭಯಂ ಕೃತಮ್ ।
ನ ಜಾನಾಸಿ ವಿಮೂಢಸ್ತ್ವಮತ ಏವ ಮಯೋಚ್ಯತೇ ॥ 44 ॥

ರಾವಣ ಉವಾಚ

ಕೋ ವಾ ರಾಮಃ ಕಿಮರ್ಥಂ ವಾ ಕಥಂ ತೇನಾಸುರಾ ಹತಾಃ ।
ಸಮ್ಯಕ್ಕಥಯ ಮೇ ತೇಷಾಂ ಮೂಲಘಾತಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ॥ 45 ॥

ಶೂರ್ಪಣಖೋವಾಚ

ಜನಸ್ಥಾನಾದಹಂ ಯಾತಾ ಕದಾಚಿತ್ ಗೌತಮೀತಟೇ ।
ತತ್ರ ಪಞ್ಚವಟೇ ನಾಮ ಪುರಾ ಮುನಿಜನಾಶ್ರಯಾ ॥ 46 ॥

ತತ್ರಾಶ್ರಮೇ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟೋ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ।
ಧನುರ್ಬಾಣಧರಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಟಾವಲ್ಕಲಮಣ್ಡಿತಃ ॥ 47 ॥

ಕನೀಯಾನನುಜಸ್ತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ತಥಾವಿಧಃ ।
ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ರೂಪಿಣೀ ಶ್ರೀರಿವಾಪರಾ ॥ 48 ॥

ದೇವಗನ್ಧರ್ವನಾಗಾನಾಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ತಥಾವಿಧಾ ।
ನ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನ ಶ್ರುತಾ ರಾಜನ್ ದ್ಯೋತಯಂತೀ ವನಂ ಶುಭಾ ॥ 49 ॥

ಆನೇತುಮಹಮುದ್ಯುಕ್ತಾ ತಾಂ ಭಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ತವಾನಘ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ನಾಮ ತದ್ಭ್ರಾತಾ ಚಿಚ್ಛೇದ ಮಮ ನಾಸಿಕಾಮ್ ॥ 50 ॥

ಕರ್ಣೌ ಚ ನೋದಿತಸ್ತೇನ ರಾಮೇಣ ಸ ಮಹಾಬಲಃ ।
ತತೋಽಹಮತಿದುಃಖೇನ ರುದತೀ ಖಿರಮನ್ವಗಾಮ್ ॥ 51 ॥

ಸೋಽಪಿ ರಾಮಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಯುದ್ಧಂ ರಾಕ್ಷಸಯೂಥಪೈಃ ।
ಅತಃ ಕ್ಷಣೇನ ರಾಮೇಣ ತೇನೈವ ಬಲಶಾಲಿನಾ ॥ 52 ॥

ಸರ್ವೇ ತೇನ ವಿನಷ್ಟಾ ವೈ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾಃ |
ಯದಿ ರಾಮೋ ಮನಃ ಕುರ್ಯಾತ್ತ್ಯಲೋಕ್ಯಂ ನಿಮಿಷಾರ್ಧತಃ || 53 ||

ಭಸ್ಮೀಕುರ್ಯಾನ್ ಸನ್ನೇಹ ಇತಿ ಭಾತಿ ಮಮ ಪ್ರಭೋ |
ಯದಿ ಸಾ ತವ ಭಾರ್ಯಾ ಸ್ಯಾತ್ಸಫಲಂ ತವ ಜೀವಿತಮ್ || 54 ||

ಅತೋ ಯತಸ್ವ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಯಥಾ ತೇ ವಲ್ಲಭಾ ಭವೇತ್ |
ಸೀತಾ ರಾಜೀವಪತ್ರಾಕ್ಷೀ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಸುಂದರೀ || 55 ||

ಸಾಕ್ಷಾದ್ರಾಮಸ್ಯ ಪುರತಃ ಸ್ಥಾತುಂ ತ್ವಂ ನ ಕ್ಷಮಃ ಪ್ರಭೋ |
ಮಾಯಯಾ ಮೋಹಯಿತ್ವಾ ತು ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ತಾಂ ರಘೂತ್ತಮಮ್ || 56 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತತ್ಸೂಕ್ತವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ದಾನಮಾನಾದಿಭಿಸ್ತಥಾ |
ಆಶ್ವಾಸ್ಯ ಭಗಿನೀಂ ರಾಜಾ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸ್ವಕಂ ಗೃಹಮ್ |
ತತ್ರ ಚಿನ್ತಾಪರೋ ಭೂತ್ವಾ ನಿದ್ರಾಂ ರಾತ್ರೌ ನ ಲಬ್ಧವಾನ್ || 57 ||

ಏಕೇನ ರಾಮೇಣ ಕಥಂ ಮನುಷ್ಯ
ಮಾತ್ರೇಣ ನಷ್ಟಃ ಸಬಲಃ ಖರೋ ಮೇ |
ಭ್ರಾತಾ ಕಥಂ ಮೇ ಬಲವೀರ್ಯದರ್ಪ-
ಯುತೋ ವಿನಷ್ಟೋ ಬತ ರಾಘವೇಣ || 58 ||

ಯದ್ವಾ ನ ರಾಮೋ ಮನುಜಃ ಪರೇಶೋ
ಮಾಂ ಹಂತುಕಾಮಃ ಸಬಲಂ ಬಲೌಘೈಃ |
ಸಮ್ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋಽಯಂ ದ್ರುಹಿಣೇನ ಪೂರ್ವಮ್
ಮನುಷ್ಯರೂಪೋಽದ್ಯ ರಘೋಃ ಕುಲೇಽಭೂತ್ || 59 ||

ವಧ್ಯೋ ಯದಿ ಸ್ಯಾಂ ಪರಮಾತ್ಮನಾಹಮ್
ವೈಕುಣ್ಠರಾಜ್ಯಂ ಪರಿಪಾಲಯೇಹಮ್ |
ನೋ ಚೇದಿದಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜ್ಯಮೇವ
ಭೋಕ್ಷ್ಯೇ ಚಿರಂ ರಾಮಮತೋ ವ್ರಜಾಮಿ || 60 ||

ಇತ್ಥಂ ವಿಚಿನ್ತ್ಯಾಖಿಲರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ

ರಾಮಂ ವಿದಿತಾಸ್ವ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಹರಿಮ್ |
ವಿರೋಧಬುದ್ಧ್ಯೈವ ಹರಿಂ ಪ್ರಯಾಮಿ
ದ್ರುತಂ ನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಸೀದೇತ್ || 61 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೇ ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ || 5 ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ವಿಚಿನ್ತ್ಯೈವಂ ನಿಶಾಯಾಂ ಸ ಪ್ರಭಾತೇ ರಥಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ರಾವಣೋ ಮನಸಾ ಕಾರ್ಯಮೇಕಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ||೧||

ಯಯೌ ಮಾರೀಚಸದನಂ ಪರಂ ಪಾರಮುದನ್ವತಃ |
ಮಾರೀಚಸ್ತತ್ರ ಮುನಿವಜ್ಜಟಾವಲ್ಕಲಧಾರಕಃ ||೨||

ಧ್ಯಾಯನ್ ಹೃದಿ ಪರಾತ್ಮಾನಂ ನಿರ್ಗುಣಂ ಗುಣಭಾಸಕಮ್ |
ಸಮಾಧಿವಿರಮೇಽಪಶ್ಯದ್ರಾವಣಂ ಗೃಹಮಾಗತಮ್ ||೩||

ದ್ರುತಮುತ್ಥಾಯ ಚಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಯಥಾವಿಧಿ |
ಕೃತಾತಿಥ್ಯಂ ಸುಖಾಸೀನಂ ಮಾರೀಚೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ||೪||

ಸಮಾಗಮನಮೇತತ್ತೇ ರಥೇನೈಕೇನ ರಾವಣ |
ಚಿನ್ತಾಪರ ಇವಾಭಾಸಿ ಹೃದಿ ಕಾರ್ಯಂ ವಿಚಿನ್ತಯನ್ ||೫||

ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ನ ಹಿ ಗೋಪ್ಯಂ ಚೇತ್ಕರವಾಣಿ ತವ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ನ್ಯಾಯ್ಯಂ ಚೇದ್ಬ್ರೂಹಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ವೃಜಿನಂ ಮಾಂ ಸ್ಪೃಶೇನ್ನ ಹಿ ||೬||

ರಾವಣ ಉವಾಚ

ಅಸ್ತಿ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಸಾಕೇತಾಧಿಪತಿಃ ಕಿಲ |
ರಾಮನಾಮಾ ಸುತಸ್ತಸ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ ||೭||

ವಿವಾಸಯಾಮಾಸ ಸುತಂ ವನಂ ವನಜನಪ್ರಿಯಮ್ |
ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಹಿತಂ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಮ್ ||೮||

ಸ ಆಸ್ತೇ ವಿಪಿನೇ ಘೋರೇ ಪಿಷ್ಚಾವಟ್ಯಾಶ್ರಮೇ ಶುಭೇ |
ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಸೀತಾ ಲೋಕವಿಮೋಹಿನೀ ||೯||

ರಾಮೋ ನಿರಪರಾಧಾನೇ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾನ್ |
ಖಿರಂ ಚ ಹತ್ವಾ ವಿಪಿನೇ ಸುಖಮಾಸ್ತೇತಿ ನಿರ್ಭಯಃ || 10 ||

ಭಗಿನ್ಯಾಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾಯಾ ನಿರ್ದೋಷಾಯಾಶ್ಚ ನಾಸಿಕಾಮ್ |
ಕರ್ಣೌ ಚಿಚ್ಛೇದ ದುಷ್ಪಾತ್ಮಾ ವನೇ ತಿಷ್ಠತಿ ನಿರ್ಭಯಃ || 11 ||

ಅತಸ್ತ್ವಯಾ ಸಹಾಯೇನ ಗತ್ವಾ ತತ್ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭಾಮ್ |
ಆನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿಪಿನೇ ರಹಿತೇ ರಾಘವೇಣ ತಾಮ್ || 12 ||

ತ್ವಂ ತು ಮಾಯಾಮೃಗೋ ಭೂತ್ವಾ ಹ್ಯಾಶ್ರಮಾದಪನೇಷ್ಯಸಿ |
ರಾಮಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೈವ ತದಾ ಸೀತಾಂ ಹರಾಮ್ಯಹಮ್ || 13 ||

ತ್ವಂ ತು ತಾವತ್ಸಹಾಯಂ ಮೇ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ಥಾಸ್ಯಸಿ ಪೂರ್ವವತ್ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಭಾಷಮಾಣಂ ತಂ ರಾವಣಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಸ್ಮಿತಃ || 14 ||

ಕೇನೇದಮುಪದಿಷ್ಟಂ ತೇ ಮೂಲಘಾತಕರಂ ವಚಃ |
ಸ ಏವ ಶತ್ರುವ್ಯಧ್ಯಶ್ಚ ಯಸ್ತ್ವನ್ನಾಶಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ || 15 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಪೌರುಷಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಚಿತ್ತಮದ್ರಾಪಿ ರಾವಣ |
ಬಾಲೋಽಪಿ ಮಾಂ ಕೌಶಿಕಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸಂರಕ್ಷಣಾಯ ಸಃ || 16 ||

ಆಗತಸ್ತ್ವಿಷುಣೈಕೇನ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಸಾಗರೇ |
ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಂ ರಾಮಸ್ತದಾದಿ ಭಯವಿಹ್ವಲಃ || 17 ||

|| 18 ||

ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ತದೇವಾಹಂ ರಾಮಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವತಃ

ದಣ್ಡಕೇಽಪಿ ಪುನರಪ್ಯಹಂ ವನೇ
ಪೂರ್ವವೈರಮನುಚಿಂತಯನ್ ಹೃದಿ |
ತೀಕ್ಷ್ಣಶೃಂಗಮೃಗರೂಪಮೇಕದಾ
ಮಾದೃಶೈರ್ಬಹುಭಿರಾವೃತೋಽಭ್ಯಯಾಮ್ || 19 ||

ರಾಘವಂ ಜನಕಜಾಸಮನ್ವಿತಮ್

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹಿತಂ ತ್ವರಾನ್ವಿತಃ ।
ಆಗತೋಽಹಮಥ ಹನ್ತುಮುದ್ಯತೋ
ಮಾಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಶರಮೇಕಮಕ್ಷಿಪತ್ ॥ 20 ॥

ತೇನ ವಿದ್ಧಹೃದಯೋಽಹಮುದ್ಭ್ರಮನಃ
ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರ ಪತಿಸೋಽಸ್ಮಿ ಸಾಗರೇ ।
ತತ್ಪ್ರಭೃತ್ಯಹಮಿದಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ
ಸ್ಥಾನಮೂರ್ಜಿತಮಿದಂ ಭಯಾರ್ದಿತಃ ॥ 21 ॥

ರಾಮಮೇವ ಸತತಂ ವಿಭಾವಯೇ
ಭೀತಭೀತ ಇವ ಭೋಗರಾಶಿತಃ ।
ರಾಜರತ್ನರಮಣೀರಥಾದಿಕಮ್
ಶ್ರೋತ್ರಯೋರ್ಯದಿ ಗತಂ ಭಯಂ ಭವೇತ್ ॥ 22 ॥

ರಾಮ ಆಗತ ಇಹೇತಿಶಙ್ಕಯಾ
ಬಾಹ್ಯಕಾರ್ಯಮಪಿ ಸರ್ವಮತ್ಯಜಮ್ ।
ನಿದ್ರಯಾ ಪರಿವೃತೋ ಯದಾ ಸ್ವಪೇ
ರಾಮಮೇವ ಮನಸಾನುಚಿಂತಯನ್ ॥ 23 ॥

ಸ್ವಪ್ನದೃಷ್ಟಿಗತರಾಘವಂ ತದಾ
ಬೋಧಿತೋ ವಿಗತನಿದ್ರ ಆಸ್ಥಿತಃ ।
ತದ್ಭವಾನಪಿ ವಿಮುಚ್ಯ ಚಾಗ್ರಹಮ್
ರಾಘವಂ ಪ್ರತಿ ಗೃಹಂ ಪ್ರಯಾಹಿ ಭೋಃ ॥ 24 ॥

ರಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಕುಲಂ ಚಿರಾಗತಮ್
ತತ್ಸ್ಮೃತೌ ಸಕಲಮೇವ ನಶ್ಯತಿ ।
ತವ ಹಿತಂ ವದತೋ ಮಮ ಭಾಷಿತಮ್
ಪರಿಗೃಹಾಣ ಪರಾತ್ಮನಿ ರಾಘವೇ ॥ 25 ॥

ತೃಜ ವಿರೋಧಮತಿಂ ಭಜ ಭಕ್ತಿತಃ
ಪರಮಕಾರುಣಿಕೋ ರಘುನಂದನಃ |

ಅಹಮಶೇಷಮಿದಂ ಮುನಿವಾಕ್ಯತಃ
ಅಶೃಣವಮಾದಿಯುಗೇ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಣಾರ್ಥಿತ ಉವಾಚ ತಂ ಹರಿಃ
ಕಿಂ ತವೇಪ್ಸಿತಮಹಂ ಕರವಾಣಿ ತತ್ || 26 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣೋಕ್ತಮರವಿನ್ನಲೋಚನ
ತ್ವಂ ಪ್ರಯಾಹಿ ಭುವಿ ಮಾನುಷಂ ವಪುಃ |
ದಶರಥಾತ್ಮಜಭಾವಮಜ್ಞಾಸಾ
ಜಹಿ ರಿಪುಂ ದಶಕನ್ನರಂ ಹರೇ || 27 ||

ಅತೋ ನ ಮಾನುಷೋ ರಾಮಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಯಃ |
ಮಾಯಾಮಾನುಷವೇಷೇಣ ವನಂ ಯಾತೋಽತಿನಿರ್ಭಯಃ || 28 ||

ಭೂಭಾರಹರಣಾರ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛ ತಾತ ಗೃಹಂ ಸುಖಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರೀಚವಚನಂ ರಾವಣಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ || 29 ||

ಪರಮಾತ್ಮಾ ಯದಾ ರಾಮಃ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಕಿಲ |
ಮಾಂ ಹಂತುಂ ಮಾನುಷೋ ಭೂತ್ವಾ ಯತ್ನಾದಿಹ ಸಮಾಗತಃ || 30 ||

ಕರಿಷ್ಯತ್ಯಚಿರಾದೇವ ಸತ್ಯಸಂಜ್ಞಲ್ಪ ಈಶ್ವರಃ |
ಅತೋಽಹಂ ಯತ್ನತಃ ಸೀತಾಮಾನೇಷ್ಯಾಮ್ಯೇವ ರಾಘವಾತ್ || 31 ||

ವಧೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ರಣೇ ವೀರ ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾಮಿ ಪರಮಂ ಪದಮ್ |
ಯದ್ವಾ ರಾಮಂ ರಣೇ ಹತ್ವಾ ಸೀತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾಮಿ ನಿರ್ಭಯಃ || 32 ||

ತದುತ್ತಿಷ್ಠ ಮಹಾಭಾಗ ವಿಚಿತ್ರಮೃಗರೂಪಧೃಕ್ |
ರಾಮಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶೀಘ್ರಮಾಶ್ರಮಾದತಿದೂರತಃ || 33 ||

ಆಕ್ರಮ್ಯ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಶೀಘ್ರಂ ಸುಖಂ ತಿಷ್ಠ ಯಥಾ ಪುರಾ |
ಅತಃ ಪರಂ ಚೇದ್ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ಭಾಷಸೇ ಮದ್ವಿಭೀಷಣಮ್ || 34 ||

ಹನಿಷ್ಯಾಮ್ಯಸಿನಾನೇನ ತಾಷಮತ್ಯೈವ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಮಾರೀಚಸ್ತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತಾಷ್ವ ಸಾಷತ್ಮನೈವಾನವಚಿಂತಯತ್ || 35 ||

ಯದಿ ಮಾಂ ರಾಘವೋ ಹನ್ಯಾತ್ತದಾ ಮುಕ್ತೋ ಭವಾರ್ಣವಾತ್ |
ಮಾಂ ಹನ್ಯಾದ್ಯದಿ ಚೇದ್ಧುಷ್ಪಸ್ತದಾ ಮೇ ನಿರಯೋ ಧ್ರುವಮ್ || 36 ||

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮರಣಂ ರಾಮಾದುತ್ಥಾಯ ವೇಗತಃ |
ಅಬ್ರವೀದ್ರಾವಣಂ ರಾಜನ್ ಕರೋಮ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ತವ ಪ್ರಭೋ || 37 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಗತೋ ರಾಮಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರತಿ |
ಶುದ್ಧಜಾಮೂರ್ಖನದಪ್ರಖ್ಯೋ ಮೃಗೋಽಭೂದ್ರಾಪ್ಯಬಿಂದುಕಃ || 38 ||

ರತ್ನಶೃಂಗೋ ಮಣಿಖುರೋ ನೀಲರತ್ನವಿಲೋಚನಃ |
ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭೋ ವಿಮುಗ್ಧಾಸ್ಯೋ ವಿಚಚಾರ ವನಾಂತರೇ || 39 ||

|| 40 ||

ರಾಮಾಶ್ರಮಪದಸ್ಯಾಂತೇ ಸೀತಾದೃಷ್ಟಿಪಥೇ ಚರನ್

ಕ್ಷಣಂ ಚ ಧಾವತ್ಯವತಿಷ್ಠತೇ ಕ್ಷಣಮ್
ಸಮೀಪಮಾಗತ್ಯ ಪುನರ್ಭಯಾವೃತಃ |
ಏವಂ ಸ ಮಾಯಾಮೃಗವೇಷರೂಪಧೃಕಃ
ಚಚಾರ ಸೀತಾಂ ಪರಿಮೋಹಯನ್ ಖಿಲಃ || 41 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೀ ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ || 6 ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಅಥ ರಾಮೋಽಪಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ರಾವಣಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ।
ಉವಾಚ ಸೀತಾಮೇಕಾಂತೇ ಶೃಣು ಜಾನಕಿ ಮೇ ವಚಃ ॥ ೧ ॥

ರಾವಣೋ ಭಿಕ್ಷುರೂಪೇಣ ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇಽನ್ತಿಕಮ್ ।
ತ್ವಂ ತು ಛಾಯಾಂ ತ್ವದಾಕಾರಾಂ ಸಾಧುಪಯಿತೋಽಟಜೇ ವಿಶ ॥ ೨ ॥

ಅಗ್ನಾವದೃಶ್ಯರೂಪೇಣ ವರ್ಷಂ ತಿಷ್ಠ ಮಮ್‌ಽಜ್ಞಯಾ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾಂತೇ ಮಾಂ ಪೂರ್ವವತ್ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ಶುಭೇ ॥ ೩ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋದಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸಾಽಪಿ ತತ್ರ ತಥಾಽಕರೋತ್ ।
ಮಾಯಾಸೀತಾಂ ಬಹಿಃ ಸಾಧುಪ್ಯ ಸ್ವಯಮನ್ತರ್ದಧೇಽನಲೇ ॥ ೪ ॥

ಮಾಯಾಸೀತಾ ತದಾಽಪಶ್ಯನ್ಮೃಗಂ ಮಾಯಾವಿನಿರ್ಮಿತಮ್ ।
ಹಸಂತೀ ರಾಮಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಪ್ರೋವಾಚ ವಿನಯಾನ್ವಿತಾ ॥ ೫ ॥

ಪಶ್ಯ ರಾಮ ಮೃಗಂ ಚಿತ್ರಂ ಕಾನಕಂ ರತ್ನಭೂಷಿತಮ್ ।
ವಿಚಿತ್ರಬಿಂದುಭಿರ್ಯುಕ್ತಂ ಚರಂತಮಕುತೋಭಯಮ್ ।
ಬದ್ಧಾಽ ದೇಹಿ ಮಮ ಕ್ರೀಡಾಮೃಗೋ ಭವತು ಸುಂದರಃ ॥ ೬ ॥

ತಥೇತಿ ಧನುರಾದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ ।
ರಕ್ಷ ತ್ವಮತಿಯತ್ನೇನ ಸೀತಾಂ ಮತ್ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮಾಯಿನಃ ಸಂತಿ ವಿಪಿನೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ಘೋರದರ್ಶನಾಃ ।
ಅತೋಽತ್ರಾವಹಿತಃ ಸಾಧಿಷ್ಯಂ ರಕ್ಷ ಸೀತಾಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ ॥ ೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಮಾಹೇದಂ ದೇವಾಯಂ ಮೃಗರೂಪಧೃಕ್ ।

ಮಾರೀಚೋಽತ್ರ ನ ಸಂದೇಹ ಏವಮ್ಭೂತೋ ಮೃಗಃ ಕುತಃ || 9 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಯದಿ ಮಾರೀಚ ಏವಾಯಂ ತದಾ ಹನ್ಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಮೃಗಶ್ಚೇದಾನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೀತಾವಿಶ್ರಮಹೇತವೇ || 10 ||

ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೃಗಂ ಬದ್ಧಾ ಹ್ಯಾನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸತ್ವರಃ |
ತ್ವಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಸಂತಿಷ್ಠ ಸೀತಾಸಂರಕ್ಷಣೋದ್ಯತಃ || 11 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ರಾಮೋ ಮಾಯಾಮೃಗಮನುದ್ರುತಃ |
ಮಾಯಾ ಯದಾಶ್ರಯಾ ಲೋಕಮೋಹಿನೀ ಜಗದಾಕೃತಿಃ || 12 ||

ನಿರ್ವಿಕಾರಶ್ಚಿದಾತ್ಮಾಽಪಿ ಪೂರ್ಣೋಽಪಿ ಮೃಗಮನ್ವಗಾತ್ |
ಭಕ್ತಾನುಕರ್ಮೀ ಭಗವಾನಿತಿ ಸತ್ಯಂ ವಚೋ ಹರಿಃ || 13 ||

ಕರ್ತುಂ ಸೀತಾಪ್ರಿಯಾರ್ಥಾಯ ಜಾನನ್ನಪಿ ಮೃಗಂ ಯಯೌ |
ಅನ್ಯಥಾ ಪೂರ್ಣಕಾಮಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ || 14 ||

|| 15 ||

ಮೃಗೇಣ ವಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ವಾಽಪಿ ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ಪರಮಾತ್ಮನಃ

ಕದಾಚಿದ್ ದೃಶ್ಯತೇಽಭ್ಯಾಶೇ ಕ್ಷಣಂ ಧಾವತಿ ಲೀಯತೇ |
ದೃಶ್ಯತೇ ಚ ತತೋ ದೂರಾದೇವಂ ರಾಮಮಪಾಹರತ್ |
ತತೋ ರಾಮೋಽಪಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ರಾಕ್ಷಸೋಽಯಮಿತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ || 16 ||

ವಿವ್ಯಾಧ ಶರಮಾದಾಯ ರಾಕ್ಷಸಂ ಮೃಗರೂಪಿಣಮ್ |
ಪಪಾತ ರುಧಿರಾಕ್ತಾಸ್ಯೋ ಮಾರೀಚಃ ಪೂರ್ವರೂಪಧೃಕ್ || 17 ||

ಹಾ ಹತೋಽಸ್ಮಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ತ್ರಾಹಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮಾಂ ದ್ರುತಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಮವದ್ವಾಚಾ ಪಪಾತ ರುಧಿರಾಶನಃ || 18 ||

ಯನ್ನಾಮಾಜ್ಞೋಽಪಿ ಮರಣೇ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ತತ್ಸಾಮ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ |
ಕಿಮುತಾಗ್ರೇ ಹರಿಂ ಪಶ್ಯನ್ನೇನೈವ ನಿಹತೋಽಸುರಃ || 19 ||

ತದ್ಧೇಹಾದುತ್ಥಿತಂ ತೇಜಃ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ |
ರಾಮಮೇವಾವಿಶದ್ಧೇವಾ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಯಯುಃ || 20 ||

ಕಿಂ ಕರ್ಮ ಕೃತ್ವಾ ಕಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪಾತಕೇ ಮುನಿಹಿಂಸಕಃ |
ಅಥವಾ ರಾಘವಸ್ಯಾಯಂ ಮಹಿಮಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 21 ||

ರಾಮಬಾಣೇನ ಸಂವಿದ್ಧಃ ಪೂರ್ವಂ ರಾಮಮನುಸ್ಮರನ್ |
ಭಯಾತ್ಸರ್ವಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗೃಹವಿತ್ತಾದಿಕಂ ಚ ಯತ್ || 22 ||

ಹೃದಿ ರಾಮಂ ಸದಾ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ನಿರ್ಧೂತಾಶೇಷಕಲ್ಮಷಃ |
ಅನ್ತೇ ರಾಮೇಣ ನಿಹತಃ ಪಶ್ಯನ್ ರಾಮಮವಾಪ ಸಃ || 23 ||

ದ್ವಿಜೋ ವಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಾಽಪಿ ಪಾಪೀ ವಾ ಧಾರ್ಮಿಕೋಽಪಿ ವಾ |
ತ್ಯಜನ್ ಕಲೇವರಂ ರಾಮಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಯಾತಿ ಪರಂ ಪದಮ್ || 24 ||

ಇತಿ ತೇಽನ್ಯೋನ್ಯಮಾಭಾಷ್ಯ ತತೋ ದೇವಾ ದಿವಂ ಯಯುಃ |
ರಾಮಸ್ತಚ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಮ್ರಿಯಮಾಣೋಽಸುರಾಧಮಃ || 25 ||

ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ಮದ್ವಾಕ್ಯಮನುಕುರ್ವನ್ಮಮಾರ ಕಿಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಮದ್ವಾಕ್ಯಸದೃಶಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸೀತಾಽಪಿ ಕಿಂ ಭವೇತ್ || 26 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾಪರೀತಾತ್ಮಾ ರಾಮೋ ದೂರಾನ್ಯವರ್ತತ |
ಸೀತಾ ತದ್ಭಾಷಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾರೀಚಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ || 27 ||

ಭೀತಾತಿದುಃಖಸಂವಿಗ್ನಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತ್ವಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಗಚ್ಛ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೇಗೇನ ಭ್ರಾತಾ ತೇಽಸುರಪೀಡಿತಃ || 28 ||

ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ವಚನಂ ಭ್ರಾತುಸ್ತೇ ನ ಶೃಣೋಷಿ ಕಿಮ್ |
ತಾಮಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ದೇವಿ ರಾಮವಾಕ್ಯಂ ನ ತದ್ಭವೇತ್ || 29 ||

ಯಃ ಕಶ್ಚಿದ್ರಾಕ್ಷಸೋ ದೇವಿ ಮ್ರಿಯಮಾಣೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ರಾಮಸ್ತ್ಯಲೋಕ್ಯಮಪಿ ಯಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ನಾಶಯತಿ ಕ್ಷಣಾತ್ || 30 ||

ಸ ಕಥಂ ದೀನವಚನಂ ಭಾಷತೇಽಮರಪೂಜಿತಃ ।

ಕ್ರುದ್ಧಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಲೋಕ್ಯ ಸೀತಾ ಬಾಷ್ಪವಿಲೋಚನಾ ॥ 31 ॥

ಪ್ರಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದುರ್ಬುದ್ಧೇ ಭ್ರಾತೃವ್ಯಸನಮಿಚ್ಛಸಿ ।

ಪ್ರೇಷಿತೋ ಭರತೇನೈವ ರಾಮನಾಶಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿಣಾ ॥ 32 ॥

ಮಾಂ ನೇತುಮಾಗತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ರಾಮನಾಶ ಉಪಸ್ಥಿತೇ ।

ನ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ತ್ವಂ ಮಾಮದ್ಯ ಪಶ್ಯ ಪ್ರಾಣಾನ್ಸ್ತೃಜಾಮ್ಯಹಮ್ ॥ 33 ॥

ನ ಜಾನಾತೀದೃಶಂ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ಭಾರ್ಯಾಹರಣೋದ್ಯತಮ್ ।

ರಾಮಾದನ್ಯಂ ನ ಸ್ಪೃಶಾಮಿ ತ್ವಾಂ ವಾ ಭರತಮೇವ ವಾ ॥ 34 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಧ್ಯಮಾನಾ ಸಾ ಸ್ವಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ರುರೋದ ಹ ।

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕರ್ಣೌ ಪಿಧಾಯಾತೀವ ದುಃಖಿತಃ ॥ 35 ॥

ಮಾಮೇವಂ ಭಾಷಸೇ ಚಣ್ಡ ಧಿಕ್ ತ್ವಾಂ ನಾಶಮುಪೈಷ್ಯಸಿ ।

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವನದೇವೀಭ್ಯಃ ಸಮರ್ಪ್ಯ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ ॥ 36 ॥

ಯಯೌ ದುಃಖಾತಿಸಂವಿಗ್ನೋ ರಾಮಮೇವ ಶನ್ಯೈಃ ಶನ್ಯೈಃ ।

ತತೋಽನ್ತರಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ರಾವಣೋ ಭಿಕ್ಷುವೇಷಧೃಕ್ ॥ 37 ॥

ಸೀತಾಸಮೀಪಮಗಮತ್ ಸ್ಫುರದ್ಧಂಡಕಮಣ್ಡಲಃ ।

ಸೀತಾ ತಮವಲೋಕ್ಯಾಽಶು ನತ್ವಾ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ ॥ 38 ॥

ಕನ್ದಮೂಲಫಲಾದೀನಿ ದತ್ತ್ವಾ ಸ್ವಾಗತಮಬ್ರವೀತ್ ।

ಮುನೇ ಭುಂಜ್ಯಾಸ್ವ ಫಲಾದೀನಿ ವಿಶ್ರಮಸ್ವ ಯಥಾಸುಖಮ್ ॥ 39 ॥

ಇದಾನೀಮೇವ ಭರ್ತಾ ಮೇ ಹ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇ ಪ್ರಿಯಮ್ ।

ಕರಿಷ್ಯತಿ ವಿಶೇಷೇಣ ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಯದಿ ರೋಚತೇ ॥ 40 ॥

ಭಿಕ್ಷುರುವಾಚ

ಕಾ ತ್ವಂ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಿ ಕೋ ವಾ ಭರ್ತಾ ತವಾನಘೇ ।

ಕಿಮರ್ಥಮತ್ರ ತೇ ವಾಸೋ ವನೇ ರಾಕ್ಷಸಸೇವಿತೇ ।
ಬ್ರೂಹಿ ಭದ್ರೇ ತತಃ ಸರ್ವಂ ಸ್ವವೃತ್ತಾಂತಂ ನಿವೇದಯೇ ॥ 41 ॥

ಸೀತೋವಾಚ

ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಮಹಾನ್ ।
ತಸ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ ಸುತೋ ರಾಮಃ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಃ ॥ 42 ॥

ತಸ್ಯಾಹಂ ಧರ್ಮತಃ ಪತ್ನೀ ಸೀತಾ ಜನಕನಂದಿನೀ ।
ತಸ್ಯ ಭ್ರಾತಾ ಕನೀಯಾನ್ಮಚ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ ॥ 43 ॥

ಪಿತುರಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದಣ್ಡಕೇ ವಸ್ತುಮಾಗತಃ ।
ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಸ್ತಾಂ ತು ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಮೇ ವದ ॥ 44 ॥

ಭಿಕ್ಷುರುವಾಚ

ಪೌಲಸ್ತ್ಯತನಯೋಽಹಂ ತು ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ ।
ತ್ವತ್ಕಾಮಪರಿತಪ್ತೋಽಹಂ ತ್ವಾಂ ನೇತುಂ ಪುರಮಾಗತಃ ॥ 45 ॥

ಮುನಿವೇಷೇಣ ರಾಮೇಣ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ಮಾಂ ಭಜ ।
ಭುಜ್ಯಸ್ವ ಭೋಗಾನ್ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ತ್ಯಜ ದುಃಖಂ ವನೋದ್ಭವಮ್ ॥ 46 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ಸೀತಾ ಭೀತಾ ಕಿಂಚಿದುವಾಚ ತಮ್ ।
ಯದ್ಯೇವಂ ಭಾಷಸೇ ಮಾಂ ತ್ವಂ ನಾಶಮೇಷ್ಯಸಿ ರಾಘವಾತ್ ॥ 47 ॥

ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ರಾಮೋಽಪಿ ಕ್ಷಣಂ ತಿಷ್ಠ ಸಹಾನುಜಃ ।
ಮಾಂ ಕೋ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋ ಹರೇರ್ಭಾರ್ಯಾಂ ಶಶೋ ಯಥಾ ॥ 48 ॥

॥ 49 ॥

ರಾಮಬಾಣೈರ್ವಿಭಿನ್ನಸ್ತ್ವಂ ಪತಿಷ್ಯಸಿ ಮಹೀತಲೇ

ಇತಿ ಸೀತಾವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ಸ್ವರೂಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಮಹಾಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಮ್ ।
ದಶಾಸ್ಯಂ ವಿಂಶತಿಭುಜಂ ಕಾಲಮೇಘಸಮದ್ಯುತಿಮ್ ॥ 50 ॥

ತದ್ವಿಷ್ಣುಷ್ಣು ವನದೇವ್ಯಶ್ಚ ಭೂತಾನಿ ಚ ವಿತತ್ರಸುಃ |
ತತೋ ವಿದಾರ್ಯ ಧರಣೀಂ ನಖೈರುದ್ಧೃತ್ಯ ಬಾಹುಭಿಃ || 51 ||

ತೋಲಯಿತ್ವಾ ರಥೇ ಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಯಯೌ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವಿಹಾಯಸಾ |
ಹಾ ರಾಮ ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ರುದತೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 52 ||

ಭಯೋದ್ವಿಗ್ನಮನಾ ದೀನಾ ಪಶ್ಯಂತೀ ಭುವಮೇವ ಸಾ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತತ್ಕ್ರಂದಿತಂ ದೀನಂ ಸೀತಾಯಾಃ ಪಕ್ಷಿಸತ್ತಮಃ || 53 ||

ಜಟಾಯುರುತ್ಥಿತಃ ಶೀಘ್ರಂ ನಗಾಗ್ರಾತ್ತೀಕ್ಷ್ಣತುಣ್ಡಕಃ |
ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠೇತಿ ತಂ ಪ್ರಾಹ ಕೋ ಗಚ್ಛತಿ ಮಮಾಗ್ರತಃ || 54 ||

ಮುಷಿತಾ ಲೋಕನಾಥಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಂ ಶೂನ್ಯಾದ್ವನಾಲಯಾತ್ |
ಶುನಕೋ ಮನ್ತ್ರಪೂತಂ ತ್ವಂ ಪುರೋಡಾಶಮಿವಾಧ್ವರೇ || 55 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತೀಕ್ಷ್ಣತುಣ್ಡೇನ ಚೂರ್ಣಯಾಮಾಸ ತದ್ರಥಮ್ |
ವಾಹಾನ್ ಬಿಭೇದ ಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ಚೂರ್ಣಯಾಮಾಸ ತದ್ಧನುಃ || 56 ||

ತತಃ ಸೀತಾಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ರಾವಣಃ ಖಡ್ಗಮಾದದೇ |
ಚಿಚ್ಛೇದ ಪಕ್ಷೌ ಸಾಮರ್ಷಃ ಪಕ್ಷಿರಾಜಸ್ಯ ಧೀಮತಃ || 57 ||

ಪಪಾತ ಕಿಂಚಿಚ್ಛೇಷೇಣ ಪ್ರಾಣೇನ ಭುವಿ ಪಕ್ಷಿರಾಟ್ |
ಪುನರನ್ಯರಥೇನಾಶು ಸೀತಾಮಾದಾಯ ರಾವಣಃ || 58 ||

ಕ್ರೋಶಂತೀ ರಾಮರಾಮೇತಿ ತ್ರಾತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ |
ಹಾ ರಾಮ ಹಾ ಜಗನ್ನಾಥ ಮಾಂ ನ ಪಶ್ಯಸಿ ದುಃಖಿತಾಮ್ || 59 ||

ರಕ್ಷಸಾ ನೀಯಮಾನಾಂ ಸ್ವಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ಮೋಚಯ ರಾಘವ |
ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮಹಾಭಾಗ ತ್ರಾಹಿ ಮಾಮಪರಾಧಿನೀಮ್ || 60 ||

ವಾಕಃಶರೇಣ ಹತಸ್ತ್ವಂ ಮೇ ಕ್ಷನ್ತುಮರ್ಹಸಿ ದೇವರ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಕ್ರೋಶಮಾನಾಂ ತಾಂ ರಾಮಾಗಮನಶಙ್ಕಯಾ || 61 ||

ಜಗಾಮ ವಾಯುವೇಗೇನ ಸೀತಾಮಾದಾಯ ಸತ್ವರಃ

ವಿಹಾಯಸಾ ನೀಯಮಾನಾ ಸೀತಾಪಶ್ಯದಧೋಮುಖೀ ।
ಪರ್ವತಾಗ್ರೇ ಸ್ಥಿತಾನ್ ಪೞ್ಜಾ ವಾನರಾನ್ ವಾರಿಜಾನನಾ ।
ಉತ್ತರೀಯಾರ್ಥಖಣ್ಡೇನ ವಿಮುಚ್ಯಾಭರಣಾದಿಕಮ್ ॥ 63 ॥

ಬದ್ಧಾಞ್ಚ ಚಿಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯ ಕಥಯನ್ತ್ವಿತಿ ಪರ್ವತೇ
ತತಃ ಸಮುದ್ರಮುಲ್ಲಂಘ್ಯ ಲಜ್ಜಾಂ ಗತ್ವಾ ಸ ರಾವಣಃ ।
ಸ್ವಾಂತಃಪುರೇ ರಹಸ್ಯೇ ತಾಮಶೋಕವಿಪಿನೇಽಕ್ಷಿಪತ್ ।
ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಪರಿವೃತಾಂ ಮಾತೃಬುದ್ಧ್ಯಾನ್ವಪಾಲಯತ್ ॥ 65 ॥

ಕೃಶಾತಿದೀನಾ ಪರಿಕರ್ಮವರ್ಜಿತಾ
ದುಃಖೇನ ಶುಷ್ಯದ್ವದನಾತಿವಿಹ್ವಲಾ ।
ಹಾ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ವಿಲಪ್ಯಮಾನಾ
ಸೀತಾ ಸ್ಥಿತಾ ರಾಕ್ಷಸವೃಂದಮಧ್ಯೇ ॥ 66 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೇ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 7 ॥

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ರಾಮೋ ಮಾಯಾವಿನಂ ಹತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಂ ಕಾಮರೂಪಿಣಮ್ ।
ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಸ್ವಾಶ್ರಮಂ ಗಂತುಂ ತತೋ ದೂರಾದ್ಧರ್ಮ ತಮ್ ॥ ೧ ॥

ಆಯಾಂತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೀನಂ ಮುಖೇನ ಪರಿಶುಷ್ಯತಾ ।
ರಾಘವಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಸ್ವಾತ್ಮನೈವ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತನ್ನ ಜಾನಾತಿ ಮಾಯಾಸೀತಾಂ ಮಯಾ ಕೃತಾಮ್ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾಽಪ್ಯೇನಂ ವಜ್ಜಯಿತ್ವಾ ಶೋಚಾಮಿ ಪ್ರಾಕೃತೋ ಯಥಾ ॥ ೩ ॥

ಯದ್ಯಹಂ ವಿರತೋ ಭೂತ್ವಾ ತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಿ ಮಂದಿರೇ ।
ತದಾ ರಾಕ್ಷಸಕೋಟೀನಾಂ ವಧೋಪಾಯಃ ಕಥಂ ಭವೇತ್ ॥ ೪ ॥

ಯದಿ ಶೋಚಾಮಿ ತಾಂ ದುಃಖಿಸಂತಪ್ತಃ ಕಾಮುಕೋ ಯಥಾ ।
ತದಾ ಕ್ರಮೇಣಾನುಚಿನ್ವನ್ ಸೀತಾಂ ಯಾಸ್ಯೇಽಸುರಾಲಯಮ್ ।
ರಾವಣಂ ಸಕುಲಂ ಹತ್ವಾ ಸೀತಾಮಗ್ನೌ ಸ್ಥಿತಾಂ ಪುನಃ ॥ ೫ ॥

॥ ೬ ॥ ॥

ಮಯೈವ ಸ್ಥಾಪಿತಾಂ ನೀತ್ವಾ ಯಾತಾಯೋಧ್ಯಾಮತಂದ್ರಿತಃ
ಅಹಂ ಮನುಷ್ಯಭಾವೇನ ಜಾತೋಽಸ್ಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾರ್ಥಿತಃ ।
ಮನುಷ್ಯಭಾವಮಾಪನ್ನಃ ಕಿಂಚಿತ್ಕಾಲಂ ವಸಾಮಿ ಕೌ ।
ತತೋ ಮಾಯಾಮನುಷ್ಯಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಮೇಽನುಶೃಣ್ವತಾಮ್ ॥ ೭ ॥

ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದಪ್ರಯಾಸೇನ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಾನುವರ್ತಿನಾಮ್ ।
ನಿಶ್ಚಿತ್ಯೈವಂ ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೮ ॥

ಕಿಮರ್ಥಮಾಗತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ಸೀತಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಮಮ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ।

ನೀತಾ ವಾ ಭಕ್ಷಿತಾ ವಾಽಪಿ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 9 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಃ ಪ್ರಾಹ ಸೀತಾಯಾ ದುರ್ವಚೋ ರುದನ್ |
ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇತಿ ವಚನಂ ರಾಕ್ಷಸೋಕ್ತಂ ಶ್ರುತಂ ತಯಾ || 10 ||

ತ್ವದ್ವಾಕ್ಯಸದೃಶಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಾಂ ಗಚ್ಛೇತಿ ತ್ವರಾಬ್ರವೀತ್ |
ರುದಂತೀ ಸಾ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದೇವಿ ರಾಕ್ಷಸಭಾಷಿತಮ್ |
ನೇದಂ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಸ್ವಸ್ಥಾ ಭವ ಶುಚಿಸ್ಮಿತೇ || 11 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಸಾನ್ವಿತಾ ಸಾಧ್ವೀ ಮಯಾ ಪ್ರೋವಾಚ ಮಾಂ ಪುನಃ |
ಯದುಕ್ತಂ ದುರ್ವಚೋ ರಾಮ ನ ವಾಚ್ಯಂ ಪುರತಸ್ತವ || 12 ||

|| 13 ||

ಕರ್ಣೌ ಪಿಧಾಯ ನಿರ್ಗತ್ಯ ಯಾತೋಽಹಂ ತ್ವಾಂ ಸಮೀಕ್ಷಿತುಮ್
ರಾಮಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ತಥಾಽಪ್ಯನುಚಿತಂ ಕೃತಮ್ |
ತ್ವಯಾ ಸ್ತ್ರೀಭಾಷಿತಂ ಸತ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ಯಕ್ತಾ ಶುಭಾನನಾ |
ನೀತಾ ವಾ ಭಕ್ಷಿತಾ ವಾಽಪಿ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 14 ||

ಇತಿ ಚಿಂತಾಪರೋ ರಾಮಃ ಸ್ವಾಶ್ರಮಂ ತ್ವರಿತೋ ಯಯೌ |
ತತ್ರಾದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜನಕಜಾಂ ವಿಲಲಾಪಾತಿದುಃಖಿತಃ || 15 ||

ಹಾ ಪ್ರಿಯೇ ಕ್ವ ಗತಾಸಿ ತ್ವಂ ನಾಸಿ ಪೂರ್ವವದಾಶ್ರಮೇ |
ಅಥವಾ ಮದ್ವಿಮೋಹಾರ್ಥಂ ಲೀಲಯಾ ಕ್ವ ವಿಲೀಯಸೇ || 16 ||

ಇತ್ಯಾಚಿನ್ವನ್ ವನಂ ಸರ್ವಂ ನಾಪಶ್ಯಜ್ಜಾನಕೀಂ ತದಾ |
ವನದೇವ್ಯಃ ಕುತಃ ಸೀತಾಂ ಬ್ರುವಂತು ಮಮ ವಲ್ಲಭಾಮ್ || 17 ||

ಮೃಗಾಶ್ಚ ಪಕ್ಷಿಣೋ ವೃಕ್ಷಾ ದರ್ಶಯಂತು ಮಮ ಪ್ರಿಯಾಮ್ |
ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಲಪನ್ನೇವ ರಾಮಃ ಸೀತಾಂ ನ ಕುತ್ರಚಿತ್ || 18 ||

ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವಥಾ ಕ್ವಾಪಿ ನಾಪಶ್ಯದ್ರಘುನಂದನಃ |
ಆನಂದೋಽಪ್ಯನೃಪೋಚತ್ತಾಮಚಲೋಽಪ್ಯನುಧಾವತಿ || 19 ||

ನಿರ್ಮಮೋ ನಿರಹಜ್ಜಾರೋಽಪ್ಯಖಣ್ಡಾನಂದರೂಪವಾನ್ |
ಮಮ ಜಾಯೇತಿ ಸೀತೇತಿ ವಿಲಲಾಪಾತಿದುಃಖಿತಃ || 20 ||

ಏವಂ ಮಾಯಾಮನುಚರನ್ನಸಕ್ತೋಽಪಿ ರಘೂತ್ತಮಃ |
ಆಸಕ್ತ ಇವ ಮೂಢಾನಾಂ ಭಾತಿ ತತ್ತ್ವವಿದಾಂ ನ ಹಿ || 21 ||

ಏವಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ ಸಕಲಂ ವನಂ ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಭಗ್ನಂ ರಥಂ ಛತ್ರಚಾಪಂ ಕೂಬರಂ ಪತಿತಂ ಭುವಿ || 22 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಹೇದಂ ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕೇನಚಿತ್ |
ನೀಯಮಾನಾಂ ಜನಕಜಾಂ ತಂ ಜಿತ್ವಾಽನ್ಯೋ ಜಹಾರ ತಾಮ್ || 23 ||

ತತಃ ಕಂಚಿದ್ಭೂಮೋ ಭಾಗಂ ಗತ್ವಾ ಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಮ್ |
ರುಧಿರಾಕ್ತವಪುರ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 24 ||

ಏಷ ವೈ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ತಾಂ ಜಾನಕೀಂ ಶುಭದರ್ಶನಾಮ್ |
ಶೇತೇ ವಿವಿಕ್ತೇಽತಿತ್ಯಪ್ತಃ ಪಶ್ಯ ಹನ್ಮಿ ನಿಶಾಚರಮ್ || 25 ||

ಚಾಪಮಾನಯ ಶೀಘ್ರಂ ಮೇ ಬಾಣಂ ಚ ರಘುನಂದನ |
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಮವಚನಂ ಜಟಾಯುಃ ಪ್ರಾಹ ಭೀತವತ್ || 26 ||

ಮಾಂ ನ ಮಾರಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮ್ರಿಯಮಾಣಂ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ |
ಅಹಂ ಜಟಾಯುಸ್ತೇ ಭಾರ್ಯಾಹಾರಿಣಂ ಸಮನುದ್ರುತಃ || 27 ||

ರಾವಣಂ ತತ್ರ ಯುಧ್ಧಂ ಮೇ ಬಭೂವಾರಿವಿಮರ್ದನ |
ತಸ್ಯ ವಾಹಾನ್ ರಥಂ ಚಾಪಂ ಛಿತ್ತ್ವಾಽಹಂ ತೇನ ಘಾತಿತಃ || 28 ||

ಪತಿತೋಽಸ್ಮಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಪ್ರಾಣಾನ್ಸ್ತೃಕ್ತ್ಯಾಮಿ ಪಶ್ಯ ಮಾಮ್ |
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವೋ ದೀನಂ ಕಣ್ಮಿಪ್ರಾಣಂ ದದರ್ಶ ಹ || 29 ||

|| 30 ||

ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಸ್ಪೃಶನ್ ರಾಮೋ ದುಃಖಾಶ್ರವೃತಲೋಚನಃ

ಜಟಾಯೋ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಭಾರ್ಯಾ ಕೇನ ನೀತಾ ಶುಭಾನನಾ ।
ಮತ್ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಹತೋಽಸಿ ತ್ವಮತೋ ಮೇ ಪ್ರಿಯಬಾನ್ಧವಃ ॥ 31 ॥

ಜಟಾಯುಃ ಸನ್ನಯಾ ವಾಚಾ ವಕ್ತ್ರಾದ್ರಕ್ತಂ ಸಮುದ್ವಮನ್ ।
ಉವಾಚ ರಾವಣೋ ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ ॥ 32 ॥

ಆದಾಯ ಮೈಥಿಲೀಂ ಸೀತಾಂ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖೋ ಯಯೌ ।
ಇತೋ ವಕ್ತುಂ ನ ಮೇ ಶಕ್ತಿಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ಶ್ವಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇಽಗ್ರತಃ ॥ 33 ॥

ದಿಷ್ಟಾ ದೃಷ್ಟೋಽಸಿ ರಾಮ ತ್ವಂ ಮ್ರಿಯಮಾಣೇನ ಮೇಽನಘ ।
ಪರಮಾತ್ಮಾಸಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಂ ಮಾಯಾಮನುಜರೂಪಧೃಕ್ ॥ 34 ॥

ಅನ್ತಕಾಲೇಽಪಿ ದೃಷ್ಟಾ ತ್ವಾಂ ಮುಕ್ತೋಽಹಂ ರಘುಸತ್ತಮ ।
ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಸ್ಪೃಶ ಮಾಂ ರಾಮ ಪುನರ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇ ಪದಮ್ ॥ 35 ॥

ತಥೇತಿ ರಾಮಃ ಪಸ್ಪರ್ಶ ತದಜ್ಞಂ ಪಾಣಿನಾ ಸ್ಮಯನ್ ।
ತತಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಜಟಾಯುಃ ಪತಿತೋ ಭುವಿ ॥ 36 ॥

ರಾಮಸ್ತಮನುಶೋಚಿತ್ವಾ ಬನ್ಧುವತ್ ಸಾಶ್ರುಲೋಚನಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮಾನಾಯು ಕಾಷ್ಠಾಢಿ ಪ್ರದದಾಹ ॥ 37 ॥

ಸ್ನಾತ್ವಾ ದುಃಖೇನ ರಾಮೋಽಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಹತ್ವಾ ವನೇ ಮೃಗಂ ತತ್ರ ಮಾಂಸಖಿಣ್ಡಾನ್ ಸಮನ್ವತಃ ॥ 38 ॥

ಶಾದ್ವಲೇ ಪ್ರಾಕ್ಷಿಪದ್ರಾಮಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಗನೇಕಧಾ ।
ಭಕ್ಷಂತು ಪಕ್ಷಿಣಃ ಸರ್ವೇ ತೃಪ್ತೋ ಭವತು ಪಕ್ಷಿರಾಟ್ ॥ 39 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಹ ಜಟಾಯೋ ಗಚ್ಛ ಮತ್ಪದಮ್ ।
ಮತ್ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಭಜಸ್ವಾದ್ಯ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ ॥ 40 ॥

ತತೋಽನಂತರಮೇವಾಸೌ ದಿವ್ಯರೂಪಧರಃ ಶುಭಃ ।
ವಿಮಾನವರಮಾರುಹ್ಯ ಭಾಸ್ವರಂ ಭಾನುಸನ್ನಿಭಮ್ ॥ 41 ॥

ಶಬ್ದಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಕಿರೀಟವರಭೂಷಣೈಃ |
ದ್ಯೋತಯನ್ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶೇನ ಪೀತಾಂಬುರಧರೋಽಮಲಃ || 42 ||

ಚತುರ್ಭಿಃ ಪಾರ್ಷ್ವದೈರ್ವಿಷ್ಣೋಸ್ತಾದೃಶೈರಭಿಪೂಜಿತಃ |
ಸ್ತೂಯಮಾನೋ ಯೋಗಿಗಣೈಃ ರಾಮಮಾಭಾಷ್ಯ ಸತ್ವರಃ |
ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋ ಭೂತಾಂ ತುಷ್ಠಾವ ರಘುನಂದನಮ್ || 43 ||

ಜಟಾಯುರುವಾಚ

ಅಗಣಿತಗುಣಮಪ್ರಮೇಯಮಾದ್ಯಮ್
ಸಕಲಜಗತ್ಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾದಿಹೇತುಮ್ |
ಉಪರಮಪರಮಂ ಪರಾತ್ಮಭೂತಮ್
ಸತತಮಹಂ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ರಾಮಚಂದ್ರಮ್ || 44 ||

ನಿರವಧಿಸುಖಮಿನ್ನಿರಾಕಟಾಕ್ಷಮ್
ಕ್ಷಪಿತಸುರೇಂದ್ರಚತುರ್ಮುಖಾದಿದುಃಖಮ್ |
ನರವರಮನಿಶಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ರಾಮಮ್
ವರದಮಹಂ ವರಚಾಪಬಾಣಹಸ್ತಮ್ || 45 ||

ತ್ರಿಭುವನಕಮನೀಯರೂಪಮೀಡ್ಯಮ್
ರವಿಶತಭಾಸುರಮೀಹಿತಪ್ರದಾನಮ್ |
ಶರಣದಮನಿಶಂ ಸುರಾಗಮೂಲೇ
ಕೃತನಿಲಯಂ ರಘುನಂದನಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || 46 ||

ಭವವಿಪಿನದವಾಗ್ನಿನಾಮಧೇಯಮ್
ಭವಮುಖಿದೈವತದೈವತಂ ದಯಾಲುಮ್ |
ದನುಜಪತಿಸಹಸ್ರಕೋಟಿನಾಶಮ್
ರವಿತನಯಾಸದೃಶಂ ಹರಿಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || 47 ||

ಅವಿರತಭವಭಾವನಾತಿದೂರಮ್
ಭವವಿಮುಖೈರ್ಮುನಿಭಿಃ ಸದೈವ ದೃಶ್ಯಮ್ |
ಭವಜಲಧಿಸುತಾರಣಾಜ್ಞಾಪೋತಮ್
ಶರಣಮಹಂ ರಘುನಂದನಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || 48 ||

ಗಿರಿಶಗಿರಿಸುತಾಮನೋನಿವಾಸಮ್
ಗಿರಿವರಧಾರಿಣಮೀಹಿತಾಭಿರಾಮಮ್ ।
ಸುರವರದನುಜೇನ್ದ್ರಸೇವಿತಾಜ್ಞಿಮ್
ಸುರವರದಂ ರಘುನಾಯಕಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ 49 ॥

ಪರಧನಪರದಾರವರ್ಜಿತಾನಾಮ್
ಪರಗುಣಭೂತಿಷು ತುಷ್ಟಮಾನಸಾನಾಮ್ ।
ಪರಹಿತನಿರತಾತ್ಮನಾಂ ಸುಸೇವ್ಯಮ್
ರಘುವರಮಮ್ಬುಜಲೋಚನಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ 50 ॥

ಸ್ಮಿತರುಚಿರವಿಕಾಸಿತಾನನಾಬ್ಜ-
ಮತಿಸುಲಭಂ ಸುರರಾಜನೀಲನೀಲಮ್ ।
ಸಿತಜಲರುಹಚಾರುನೇತ್ರಶೋಭಮ್
ರಘುಪತಿಮೀಶಗುರೋರ್ಗುರುಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ 51 ॥

ಹರಿಕಮಲಜಶಮ್ಬುರೂಪಭೇದಾತ್
ತ್ವಮಿಹ ವಿಭಾಸಿ ಗುಣತ್ರಯಾನುವೃತ್ತಃ ।
ರವಿರಿವ ಜಲಪೂರಿತೋದಪಾತ್ರೇ-
ಷ್ವಮರಪತಿಸ್ತುತಿಪಾತ್ರಮೀಶಮೀಡೇ ॥ 52 ॥

ರತಿಪತಿಶತಕೋಟಿಸುನ್ದರಾಜ್ಞಮ್
ಶತಪಥಗೋಚರಭಾವನಾವಿದೂರಮ್ ।
ಯತಿಪತಿಹೃದಯೇ ಸದಾ ವಿಭಾತಮ್
ರಘುಪತಿಮಾರ್ತಿಹರಂ ಪ್ರಭುಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ 53 ॥

ಇತ್ಯೇವಂ ಸ್ತುವತಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಭೂದ್ರಘೂತ್ತಮಃ ।
ಉವಾಚ ಗಚ್ಛ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮಮ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ 54 ॥

ಶೃಣೋತಿ ಯ ಇದಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಲಿಖೇದ್ವಾ ನಿಯತಃ ಪಠೇತ್ ।
ಸ ಯಾತಿ ಮಮ ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಮರಣೇ ಮತ್ಸ್ಮೃತಿಂ ಲಭೇತ್ ॥ 55 ॥

ಇತಿ ರಾಘವಭಾಷಿತಂ ತದಾ

ಶೃತವಾನ್ ಹರ್ಷಸಮಾಕುಲೋ ದ್ವಿಜಃ ।

ರಘುನಂದನಸಾಮ್ಯಮಾಸ್ಥಿತಃ

ಪ್ರಯಯೌ ಬ್ರಹ್ಮಸುಪೂಜಿತಂ ಪದಮ್ ॥₅₆॥

॥ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ

ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೀ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ॥₈॥

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತತೋ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಜಗಾಮ ವಿಪಿನಾನ್ತರಮ್ ।
ಪುನರ್ದುಃಖಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸೀತಾನ್ವೇಷಣತತ್ಪರಃ ॥₁॥

ತತ್ರಾಧ್ಭುತಸಮಾಕಾರೋ ರಾಕ್ಷಸಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ ।
ವಕ್ಷಸ್ಯೇವ ಮಹಾವಕ್ತ್ರಶ್ಚಕ್ಷುರಾದಿವಿವರ್ಜಿತಃ ॥₂॥

ಬಾಹೂ ಯೋಜನಮಾತ್ರೇಣ ವ್ಯಾಪೃತೌ ತಸ್ಯ ರಕ್ಷಸಃ ।
ಕಬನ್ಧೋ ನಾಮ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರಃ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವವಿಹಿಂಸಕಃ ॥₃॥

ತದ್ಬಾಹೋರ್ಮಧ್ಯದೇಶೇ ತೌ ಚರನ್ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ದದರ್ಶತುರ್ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ತದ್ಬಾಹುಪರಿವೇಷ್ಟಿತೌ ॥₄॥

ರಾಮಃ ಪ್ರೋವಾಚ ವಿಹಸನ್ ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ।
ಶಿರಃಪಾದವಿಹೀನೋಽಯಂ ಯಸ್ಯ ವಕ್ಷಸಿ ಚಾನನಮ್ ॥₅॥

ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಲಭ್ಯತೇ ಯದ್ಯತ್ತತ್ತದ್ಭಕ್ಷನ್ ಸ್ಥಿತೋ ಧ್ರುವಮ್ ।
ಆವಾಮಪ್ಯೇತಯೋರ್ಬಾಹೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಸಜ್ಜಲಿತೌ ಧ್ರುವಮ್ ॥₆॥

ಗನ್ತುಮನ್ಯತ್ರ ಮಾರ್ಗೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ರಘುನಂದನ ।
ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಿತೋಽಸ್ಮಾಭಿರಿದಾನೀಂ ಭಕ್ಷಯೇತ್ ನೌ ॥₇॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತಮುವಾಚೇದಂ ಕಿಂ ವಿಚಾರೇಣ ರಾಘವ ।
ಆವಾಮೇಕೈಕಮವ್ಯಗ್ರೌ ಛಿನಾನ್ದ್ಯವಾಸ್ಯ ಭುಜೌ ಧ್ರುವಮ್ ॥₈॥

ತಥೇತಿ ರಾಮಃ ಖಡ್ಗೇನ ಭುಜಂ ದಕ್ಷಿಣಮಚ್ಛಿನ್ತ್ ।
ತಥೈವ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಮಂ ಚಿಚ್ಛೇದ ಭುಜಮಞ್ಜಸಾ ॥₉॥

ತತೋಽತಿವಿಸ್ಮಿತೋ ದೈತ್ಯಃ ಕೌ ಯುವಾಂ ಸುರಪುಂಜವೌ |
ಮದ್ಬಾಹುಚ್ಛೇದಕೌ ಲೋಕೇ ದಿವಿ ದೇವೇಷು ವಾ ಕುತಃ || 10 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ಧಸನ್ನೇವ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಮಹಾನ್ || 11 ||

ರಾಮೋಽಹಂ ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಸೌ ಭ್ರಾತಾ ಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸುಧೀಃ |
ಮಮ ಭಾರ್ಯಾ ಜನಕಜಾ ಸೀತಾ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸುಂದರೀ || 12 ||

ಆವಾಂ ಮೃಗಯಯಾ ಯಾತೌ ತದಾ ಕೇನಾಪಿ ರಕ್ಷಸಾ |
ನೀತಾಂ ಸೀತಾಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ತೌ ಚಾಗತೌ ಘೋರಕಾನನೇ || 13 ||

ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವೇಷ್ಟಿತಾವತ್ರ ತವ ಪ್ರಾಣರಿರಕ್ಷಯಾ |
ಛಿನ್ನೌ ತವ ಭುಜೌ ತ್ವಂ ಚ ಕೋ ವಾ ವಿಕಟರೂಪಧೃಕ್ || 14 ||

ಕಬನ್ಧ ಉವಾಚ

ಧನ್ಯೋಽಹಂ ಯದಿ ರಾಮಸ್ತ್ವಮಾಗತೋಽಸಿ ಮಮಾನ್ತಿಕಮ್ |
ಪುರಾ ಗನ್ಧರ್ವರಾಜೋಽಹಂ ರೂಪಯೌವನದರ್ಪಿತಃ || 15 ||

ವಿಚರನ್ಲೋಕಮಖಿಲಂ ವರನಾರೀಮನೋಹರಃ |
ತಪಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಲಬ್ಧಮವಧ್ಯತ್ವಂ ರಘೂತ್ತಮ || 16 ||

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರಂ ಮುನಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕದಾಚಿದಹಸಂ ಪುರಾ |
ಕ್ರುದ್ಧೋಽಸಾವಾಹ ದುಷ್ಟ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭವ ದುರ್ಮತೇ || 17 ||

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಹ ವಂದಿತೋ ಮೇ ದಯಾಪರಃ |
ಶಾಪಸ್ಯಾನ್ತಂ ಚ ಮೇ ಪ್ರಾಹ ತಪಸಾ ದ್ಯೋತಿತಪ್ರಭಃ || 18 ||

ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ದಾಶರಥಿಭೂತಾ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇ ಬಾಹೂ ಛಿದ್ಯೇತೇ ಯೋಜನಾಯತೌ || 19 ||

ತೇನ ಶಾಪಾದ್ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ಯಥಾ ಪುರಾ |

ಇತಿ ಶಪ್ತೋಽಹಮದ್ರಾಕ್ಷಂ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ತನುಮಾತ್ಮನಃ || 20 ||

ಕದಾಚಿದ್ಧೇವರಾಜಾನಮಭ್ಯದ್ರವಮಹಂ ರುಷಾ |
ಸೋಽಪಿ ವಜ್ರೇಣ ಮಾಂ ರಾಮ ಶಿರೋದೇಶೇಽಭ್ಯತಾಡಯತ್ || 21 ||

ತದಾ ಶಿರೋ ಗತಂ ಕುಕ್ಷಿಂ ಪಾದೌ ಚ ರಘುನಂದನ |
ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತವರಾನ್ಮೃತ್ಯುರ್ನಾಭೂನ್ಮೇ ವಜ್ರತಾಡನಾತ್ || 22 ||

ಮುಖಾಭಾವೇ ಕಥಂ ಜೀವೇದಯಮಿತ್ಯಮರಾಧಿಪಮ್ |
ಊಚುಃ ಸರ್ವೇ ದಯಾವಿಷ್ಣ್ವಾ ಮಾಂ ವಿಲೋಕ್ಯಾಽಽಸ್ಯವರ್ಜಿತಮ್ || 23 ||

ತತೋ ಮಾಂ ಪ್ರಾಹ ಮಘವಾ ಜಠರೇ ತೇ ಮುಖಂ ಭವೇತ್ |
ಬಾಹೂ ತೇ ಯೋಜನಾಯಾಮೌ ಭವಿಷ್ಯತ ಇತೋ ವ್ರಜ || 24 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋಽತ್ರ ವಸನ್ನಿತ್ಯಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ವನಗೋಚರಾನ್ |
ಭಕ್ಷಯಾಮ್ಯಧುನಾ ಬಾಹೂ ಖಿಣ್ಣಿತೌ ಮೇ ತ್ವಯಾಽನಘ || 25 ||

ಇತಃ ಪರಂ ಮಾಂ ಶ್ವಭ್ರಾಸ್ಯೇ ನಿಕ್ಷಿಪಾಗ್ನೀನ್ಧನಾವೃತೇ |
ಅಗ್ನಿನಾ ದಹ್ಯಮಾನೋಽಹಂ ತ್ವಯಾ ರಘುಕುಲೋತ್ತಮ || 26 ||

|| 27 ||

ಪೂರ್ವರೂಪಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಮಾರ್ಗಂ ವದಾಮಿ ತೇ

ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಶು ಶ್ವಭ್ರಂ ನಿರ್ಮಿತ್ಯ ತತ್ರ ತಮ್ |
ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪ್ರಾದಹತಾಕುಷ್ಠೈಸ್ತತೋ ದೇಹಾತ್ಸಮುತ್ಥಿತಃ |
ಕನ್ದರ್ಪಸದೃಶಾಕಾರಃ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಃ || 28 ||

ರಾಮಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಚ |
ಕೃತಾಂಜಲಿರುವಾಚೇದಂ ಭಕ್ತಿಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ || 29 ||

ಗನ್ಧರ್ವ ಉವಾಚ

ಸ್ತೋತುಮುತ್ಸಹತೇ ಮೇಽದ್ಯ ಮನೋ ರಾಮಾತಿಸಮ್ಭ್ರಮಾತ್ |
ತ್ವಾಮನಂತಮನಾದ್ಯಂತಂ ಮನೋವಾಚಾಮಗೋಚರಮ್ || 30 ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತೇ ರೂಪಮವ್ಯಕ್ತಂ ದೇಹದ್ವಯವಿಲಕ್ಷಣಮ್ ।
ದೃಗ್ರೂಪಮಿತರತ್ನವರ್ಣಂ ದೃಶ್ಯಂ ಜಡಮನಾತ್ಮಕಮ್ ।
ತತ್ಕಥಂ ತಾಂ ವಿಜಾನೀಯಾದ್ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಂ ಮನಃ ಪ್ರಭೋ ॥ 31 ॥

ಬುದ್ಧ್ಯಾತ್ಮಭಾಸಯೋರೈಕ್ಯಂ ಜೀವ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ।
ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿ ಸಾಕ್ಷೀ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ತಸ್ಮಿನ್ನಿವಿಷಯೇಽಖಿಲಮ್ ॥ 32 ॥

ಆರೋಪ್ಯತೇಽಜ್ಞಾನವಶಾನ್ನಿವಿಕಾರೇಽಖಿಲಾತ್ಮನಿ ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಸ್ತೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ದೇಹಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಲಂ ವಿರಾಟ್ ಸ್ಮೃತಮ್ ॥ 33 ॥

ಭಾವನಾವಿಷಯೋ ರಾಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತೇ ಧ್ಯಾತ್ಮಮಜ್ಗಲಮ್ ।
ಭೂತಂ ಭವ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಚ್ಚ ಯತ್ರೇದಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಜಗತ್ ॥ 34 ॥

ಸ್ಥೂಲೇಽಣ್ಡಕೋಶೇ ದೇಹೇ ತೇ ಮಹದಾದಿಭಿರಾವೃತೇ ।
ಸಪ್ತಭಿರುತ್ತರಗುಣೈರ್ವೈರಾಜೋ ಧಾರಣಾಶ್ರಯಃ ॥ 35 ॥

ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಕೈವಲ್ಯಂ ಲೋಕಾಸ್ತೇಽವಯವಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ।
ಪಾತಾಲಂ ತೇ ಪಾದಮೂಲಂ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಸ್ತವ ಮಹಾತಲಮ್ ॥ 36 ॥

ರಸಾತಲಂ ತೇ ಗುಲ್ಫೌ ತು ತಲಾತಲಮಿತಿರ್ಯತೇ ।
ಜಾನುನೀ ಸುತಲಂ ರಾಮ ಊರೂ ತೇ ವಿತಲಂ ತಥಾ ॥ 37 ॥

ಅತಲಂ ಚ ಮಹೀ ರಾಮ ಜಘನಂ ನಾಭಿಗಂ ನಭಃ ।
ಉರಃಸ್ಥಲಂ ತೇ ಜ್ಯೋತೀಂಷಿ ಗ್ರೀವಾ ತೇ ಮಹ ಉಚ್ಯತೇ ॥ 38 ॥

ವದನಂ ಜನಲೋಕಸ್ತೇ ತಪಸ್ತೇ ಶಙ್ಖದೇಶಗಮ್ ।
ಸತ್ಯಲೋಕೋ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಶೀರ್ಷಣ್ಯಾಸ್ತೇ ಸದಾ ಪ್ರಭೋ ॥ 39 ॥

ಇಂದ್ರಾದಯೋ ಲೋಕಪಾಲಾ ಬಾಹವಸ್ತೇ ದಿಶಃ ಶ್ರುತೀ ।
ಅಶ್ವಿನೌ ನಾಸಿಕೇ ರಾಮ ವಕ್ತ್ರಂ ತೇಽಗ್ನಿರುದಾಹೃತಃ ॥ 40 ॥

ಚಕ್ಷುಸ್ತೇ ಸವಿತಾ ರಾಮ ಮನಶ್ಚಂದ್ರ ಉದಾಹೃತಃ ।

ಭ್ರೂಭಜ್ಞ ಏವ ಕಾಲಸ್ತೇ ಬುದ್ಧಿಸ್ತೇ ವಾಕ್ಪತಿರ್ಭವೇತ್ || 41 ||

ರುದ್ರೋಽಹಜ್ಞಾಽರೂಪಸ್ತೇ ವಾಚಶ್ಚನ್ನಾಂಸಿ ತೇಽವ್ಯಯ |
ಯಮಸ್ತೇ ದಂಷ್ಟ್ರದೇಶಸೋಢೇ ನಕ್ಷತ್ರಾಣಿ ದ್ವಿಜಾಲಯಃ || 42 ||

ಹಾಸೋ ಮೋಹಕರೀ ಮಾಯಾ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ತೇಽಪಾಜ್ಞಮೋಕ್ಷಣಮ್ |
ಧರ್ಮಃ ಪುರಸ್ತೇಽಧರ್ಮಶ್ಚ ಪೃಷ್ಠಭಾಗ ಉದೀರಿತಃ || 43 ||

ನಿಮಿಷೋನೇಷಣೇ ರಾತ್ರಿರ್ದಿವಾ ಚೈವ ರಘೂತ್ತಮ |
ಸಮುದ್ರಾಃ ಸಪ್ತ ತೇ ಕುಕ್ಷಿರ್ನಾಡೋ ನದ್ಯಸ್ತವ ಪ್ರಭೋ || 44 ||

ರೋಮಾಣಿ ವೃಕ್ಷೌಷಧಯೋ ರೇತೋ ವೃಷ್ಟಿಸ್ತವ ಪ್ರಭೋ |
ಮಹಿಮಾ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಸ್ತೇ ಏವಂ ಸ್ಥೂಲಂ ವಪುಸ್ತವ || 45 ||

ಯದಸ್ಮಿನ್ ಸ್ಥೂಲರೂಪೇ ತೇ ಮನಃ ಸನ್ದಾರ್ಥತೇ ನರೈಃ |
ಅನಾಯಾಸೇನ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದತೋಽನ್ಯನ್ನಹಿ ಕಿಂಚಿದನ || 46 ||

ಅತೋಽಹಂ ರಾಮ ರೂಪಂ ತೇ ಸ್ಥೂಲಮೇವಾನುಭಾವಯೇ |
ಯಸ್ಮಿನ್ ಧ್ಯಾತೇ ಪ್ರೇಮರಸಃ ಸರೋಮಪುಲಕೋ ಭವೇತ್ || 47 ||

ತದೈವ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದ್ರಾಮ ಯದಾ ತೇ ಸ್ಥೂಲಭಾವಕಃ |
ತದಪ್ಯಾಸ್ತಾಂ ತವೈವಾಹಮೇತದ್ರೂಪಂ ವಿಚಿನ್ತಯೇ || 48 ||

ಧನುರ್ಬಾಣಧರಂ ಶ್ಯಾಮಂ ಜಟಾವಲ್ಕಲಭೂಷಿತಮ್ |
ಅಪೀಚ್ಯವಯಸಂ ಸೀತಾಂ ವಿಚಿನ್ವಂತಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 49 ||

|| 50 ||

ಇದಮೇವ ಸದಾ ಮೇ ಸ್ಯಾನ್ಮಾನಸೇ ರಘುನಂದನ

ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಶಙ್ಕರಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಸಹಿತಃ ಸದಾ |
ತ್ವದ್ರೂಪಮೇವ ಸತತಂ ಧ್ಯಾಯನ್ನಾಸ್ತೇ ರಘೂತ್ತಮ |
ಮುಮೂರ್ಷೂಣಾಂ ತದಾ ಕಾಶ್ಯಾಂ ತಾರಕಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾಚಕಮ್ || 51 ||

ರಾಮರಾಮೇತ್ಯುಪದಿಶನ್ ಸದಾ ಸನ್ತುಷ್ಟಮಾನಸಃ |
ಅತಸ್ತ್ವಂ ಜಾನಕೀನಾಥ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸುನಿಶ್ಚಿತಃ || 52 ||

ಸರ್ವೇ ತೇ ಮಾಯಯಾ ಮೂಢಾಸ್ತಾಂ ನ ಜಾನಂತಿ ತತ್ತ್ವತಃ |
ನಮಸ್ತೇ ರಾಮಭದ್ರಾಯ ವೇಧಸೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ || 53 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಸೇವಿತ |
ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಮಾಂ ಮಾಯಾ ನಾವೃಣೋತು ತೇ || 54 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ತುಷ್ಕೋಽಹಂ ದೇವಗನ್ಧರ್ವ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ತುತ್ಯಾ ಚ ತೇಽನಘ |
ಯಾಹಿ ಮೇ ಪರಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ಯೋಗಿಗಮ್ಯಂ ಸನಾತನಮ್ || 55 ||

ಜಪಂತಿ ಯೇ ನಿತ್ಯಮನನ್ಯಬುದ್ಧಾಃ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವದುಕ್ತಂ ಸ್ತವಮಾಗಮೋಕ್ತಮ್ |
ತೇಽಜ್ಞಾನಸಮ್ಭೂತಭವಂ ವಿಹಾಯ
ಮಾಂ ಯಾಂತಿ ನಿತ್ಯಾನುಭವಾನುಮೇಯಮ್ || 56 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೇ ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ || ೧ ||

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಲಬ್ಧ್ವಾ ವರಂ ಸ ಗನ್ಧರ್ವಃ ಪ್ರಯಾಸ್ಯನ್ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ |
ಶಬರ್ಯಾಸ್ತೇ ಪುರೋಭಾಗೇ ಆಶ್ರಮೇ ರಘುನಂದನ ||೧||

ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವತ್ಪಾದಕಮಲೇ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವಿಶಾರದಾ |
ತಾಂ ಪ್ರಯಾಹಿ ಮಹಾಭಾಗ ಸರ್ವಂ ತೇ ಕಥಯಿಷ್ಯತಿ ||೨||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಸೋಽಪಿ ವಿಮಾನೇನಾರ್ಕವರ್ಚಸಾ |
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಂ ರಾಮನಾಮಸ್ಮರಣೇ ಫಲಮೀದೃಶಮ್ ||೩||

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತದ್ವಿಪಿನಂ ಘೋರಂ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಾದಿದೂಷಿತಮ್ |
ಶನೈರಥಾಶ್ರಮಪದಂ ಶಬರ್ಯಾ ರಘುನಂದನಃ ||೪||

ಶಬರೀ ರಾಮಮಾಲೋಕ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಮ್ |
ಆಯಾಂತಮಾರಾದ್ಧರ್ಷೇಣ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯಾಚಿರೇಣ ಸಾ ||೫||

ಪತಿತ್ವಾ ಪಾದಯೋರಗ್ರೇ ಹರ್ಷಪೂರ್ಣಾಶ್ರುಲೋಚನಾ |
ಸ್ವಾಗತೇನಾಭಿನಂದ್ಯಾಥ ಸ್ವಾಸನೇ ಸನ್ನ್ಯವೇಶಯತ್ ||೬||

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣಯೋಃ ಸಮ್ಯಕ್ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಭಕ್ತಿತಃ |
ತಜ್ಜಲೇನಾಭಿಷಿಚ್ಯಾಜ್ಗಮಥಾಘ್ಯಾದಿಭಿರಾದೃತಾ ||೭||

ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ವಿಧಿವದ್ರಾಮಂ ಸಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಸಪರ್ಯಯಾ |
ಸಜ್ಗೃಹೀತಾನಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ರಾಮಾರ್ಥಂ ಶಬರೀ ಮುದಾ ||೮||

ಫಲಾನ್ಯಮೃತಕಲ್ಪಾನಿ ದದೌ ರಾಮಾಯ ಭಕ್ತಿತಃ |
ಪಾದೌ ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ಕುಸುಮೈಃ ಸುಗಂಧೈಃ ಸಾನುಲೇಪನೈಃ ||೯||

ಕೃತಾತಿಥ್ಯಂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಮುಪವಿಷ್ವಂ ಸಹಾನುಜಮ್ |
ಶಬರೀ ಭಕ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಅತ್ರಾಶ್ರಮೇ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರವೋ ಮೇ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ಸ್ಥಿತಾಃ ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ತೇಷಾಂ ಕುರ್ವತೀ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾ || 11 ||

ಬಹುವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಗತಾಸ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪದಮ್ |
ಗಮಿಷ್ಯನ್ತೋಽಬ್ರವನ್ಮಾಂ ತ್ವಂ ವಸಾತ್ರೈವ ಸಮಾಹಿತಾ || 12 ||

ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿರ್ಜಾತಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಧಾರ್ಥಾಯ ಋಷೀಣಾಂ ರಕ್ಷಣಾಯ ಚ || 13 ||

ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಚೈಕಾಗ್ರಧ್ಯಾನನಿಷ್ಠಾಂ ಸ್ಥಿರಾ ಭವ |
ಇದಾನೀಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಾದ್ರಾವಾಶ್ರಮೇ ವಸತಿ ಪ್ರಭುಃ || 14 ||

ಯಾವದಾಗಮನಂ ತಸ್ಯ ತಾವದ್ರಕ್ಷ ಕಲೇವರಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ರಾಘವಂ ದಗ್ಧಾ ದೇಹಂ ಯಾಸ್ಯಸಿ ತತ್ಪದಮ್ || 15 ||

ತಥೈವಾಕರವಂ ರಾಮ ತ್ವದ್ಧ್ಯಾನೈಕಪರಾಯಣಾ |
ಪ್ರತೀಕ್ಷ್ಯಾಗಮನಂ ತೇಽದ್ಯ ಸಫಲಂ ಗುರುಭಾಷಿತಮ್ || 16 ||

ತವ ಸಂದರ್ಶನಂ ರಾಮ ಗುರುಣಾಮಪಿ ಮೇ ನ ಹಿ |
ಯೋಷಿನೂರ್ಧಾಽಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮನ್ ಹೀನಜಾತಿಸಮುದ್ಭವಾ || 17 ||

ತವ ದಾಸಸ್ಯ ದಾಸಾನಾಂ ಶತಸಂಖ್ಯೋತ್ತರಸ್ಯ ವಾ |
ದಾಸೀತ್ವೇ ನಾಧಿಕಾರೋಽಸ್ತಿ ಕುತಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತವೈವ ಹಿ || 18 ||

ಕಥಂ ರಾಮಾದ್ಯ ಮೇ ದೃಷ್ಟ್ವಸ್ತ್ವಂ ಮನೋವಾಗಗೋಚರಃ |
ಸ್ತೋತುಂ ನ ಜಾನೇ ದೇವೇಶ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ಪ್ರಸೀದ ಮೇ || 19 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಪುಂಸ್ತ್ವೇ ಸ್ತ್ರೀತ್ವೇ ವಿಶೇಷೋ ವಾ ಜಾತಿನಾಮಾಶ್ರಮಾದಯಃ |

ನ ಕಾರಣಂ ಮದ್ಭಜನೇ ಭಕ್ತಿರೇವ ಹಿ ಕಾರಣಮ್ || 20 ||

ಯಜ್ಞದಾನತಪೋಭಿರ್ವಾ ವೇದಾಧ್ಯಯನಕರ್ಮಭಿಃ |
ನೈವ ದ್ರಷ್ಟುಮಹಂ ಶಕ್ಯೋ ಮದ್ಭಕ್ತಿವಿಮುಖೈಃ ಸದಾ || 21 ||

|| 22 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಭಾಮಿನಿ ಸಂಜ್ಞೇಪಾದ್ವಕ್ಷ್ಯೇಹಂ ಭಕ್ತಿಸಾಧನಮ್
ಸತಾಂ ಸಂಜಗತಿರೇವಾತ್ರ ಸಾಧನಂ ಪ್ರಥಮಂ ಸ್ಮೃತಮ್ |
ದ್ವಿತೀಯಂ ಮತ್ಕಥಾಲಾಪಸ್ತೃತೀಯಂ ಮದಗುಣೇರಣಮ್ |
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃತ್ವಂ ಮದ್ವಚಸಾಂ ಚತುರ್ಥಂ ಸಾಧನಂ ಭವೇತ್ || 23 ||

ಆಚಾರ್ಯೋಪಾಸನಂ ಭದ್ರೇ ಸದ್ಬುದ್ಧ್ಯಾಹಮಾಯಯಾ ಸದಾ |
ಪಂಚಮಂ ಪುಣ್ಯಶೀಲತ್ವಂ ಯಮಾದಿ ನಿಯಮಾದಿ ಚ || 24 ||

ನಿಷ್ಣಾಮತ್ಪೂಜನೇ ನಿತ್ಯಂ ಷಷ್ಠಂ ಸಾಧನಮೀರಿತಮ್ |
ಮಮ ಮನ್ತ್ರೋಪಾಸಕತ್ವಂ ಸಾಂಜಗಂ ಸಪ್ತಮಮುಚ್ಯತೇ || 25 ||

ಮದ್ಭಕ್ತೇಷ್ವಧಿಕಾ ಪೂಜಾ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಮನ್ಮತಿಃ |
ಬಾಹ್ಯಾರ್ಥೇಷು ವಿರಾಗಿತ್ವಂ ಶಮಾದಿಸಹಿತಂ ತಥಾ || 26 ||

ಅಷ್ಟಮಂ ನವಮಂ ತತ್ತ್ವವಿಚಾರೋ ಮಮ ಭಾಮಿನಿ |
ಏವಂ ನವವಿಧಾ ಭಕ್ತಿಃ ಸಾಧನಂ ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ವಾ || 27 ||

ಸ್ತ್ರಿಯೋ ವಾ ಪುರುಷಸ್ಯಾಪಿ ತೀರ್ಥಗೋನಿಗತಸ್ಯ ವಾ |
ಭಕ್ತಿಃ ಸರ್ವಜ್ಞಾಯತೇ ಪ್ರೇಮಲಕ್ಷಣಾ ಶುಭಲಕ್ಷಣೇ || 28 ||

ಭಕ್ತೌ ಸರ್ವಜ್ಞತಮಾತ್ರಾಯಾಂ ಮತ್ತತ್ತ್ವಾನುಭವಸ್ತದಾ |
ಮಮಾನುಭವಸಿದ್ಧಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿಸ್ತತ್ಪ್ರವ ಜನ್ಮನಿ || 29 ||

ಸ್ಯಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಕಾರಣಂ ಭಕ್ತಿರ್ಮೋಕ್ಷಸ್ಯೇತಿ ಸುನಿಶ್ಚಿತಮ್ |
ಪ್ರಥಮಂ ಸಾಧನಂ ಯಸ್ಯ ಭವೇತ್ತಸ್ಯ ಕ್ರಮೇಣ ತು || 30 ||

ಭವೇತ್ಸರ್ವಂ ತತೋ ಭಕ್ತಿರ್ಮುಕ್ತಿರೇವ ಸುನಿಶ್ಚಿತಮ್ ।
ಯಸ್ಮಾನ್ಮದ್ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಾ ತ್ವಂ ತತೋಽಹಂ ತ್ವಾಮುಪಸ್ಥಿತಃ ॥ 31 ॥

ಇತೋ ಮದ್ದರ್ಶನಾನ್ಮುಕ್ತಿಸ್ತವ ನಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।
ಯದಿ ಜಾನಾಸಿ ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ಸೀತಾ ಕಮಲಲೋಚನಾ ॥ 32 ॥

॥ ॥ 33 ॥ ॥

ಕುತ್ರಾಸ್ತೇ ಕೇನ ವಾ ನೀತಾ ಪ್ರಿಯಾ ಮೇ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾ
ಶಬರ್ಯುವಾಚ

ದೇವ ಜಾನಾಸಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವಂ ತ್ವಂ ವಿಶ್ವಭಾವನ ।
ತಥಾಽಪಿ ಪೃಚ್ಛಸೇ ಯನ್ಮಾಂ ಲೋಕಾನನುಸೃತಃ ಪ್ರಭೋ ॥ 34 ॥

ತತೋಽಹಮಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಸೀತಾ ಯತ್ರಾಧುನಾ ಸ್ಥಿತಾ ।
ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಸೀತಾ ಲಜ್ಜಾಂ ವರ್ತತೇಽಧುನಾ ॥ 35 ॥

ಇತಃ ಸಮೀಪೇ ರಾಮಾಽಽಸ್ತೇ ಪಮ್ಪಾನಾಮ ಸರೋವರಮ್ ।
ಋಷ್ಯಮೂಕಗಿರಿರ್ನಾಮ ತತ್ಸಮೀಪೇ ಮಹಾನಗಃ ॥ 36 ॥

ಚತುರ್ಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾಧಿಪಃ ।
ಭೀತಭೀತಃ ಸದಾ ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತ್ಯತುಲವಿಕ್ರಮಃ ॥ 37 ॥

ವಾಲಿನಶ್ಚ ಭಯಾದ್ ಭ್ರಾತುಸ್ತದಗಮ್ಯಮೃಷೇರ್ಭಯಾತ್ ।
ವಾಲಿನಸ್ತತ್ರ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ತೇನ ಸಖ್ಯಂ ಕುರು ಪ್ರಭೋ ॥ 38 ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸ ಸರ್ವಂ ತೇ ಕಾರ್ಯಂ ಸಮ್ಪಾದಯಿಷ್ಯತಿ ।
ಅಹಮಗ್ನಿಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತವಾಗ್ರೇ ರಘುನಂದನ ॥ 39 ॥

ಮುಹೂರ್ತಂ ತಿಷ್ಠ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಯಾವದ್ಗಾಢ್ಯ ಕಲೇವರಮ್ ।
ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಭಗವನ್ ರಾಮ ತವ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ 40 ॥

ಇತಿ ರಾಮಂ ಸಮಾಮನ್ತ್ಯ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹುತಾಶನಮ್ ।
ಕ್ಷಣಾನ್ನಿಧೂಯ ಸಕಲಮವಿದ್ಯಾಕೃತಬಂಧನಮ್ ।

ರಾಮಪ್ರಸಾದಾಚ್ಛಬರೀ ಮೋಕ್ಷಂ ಪ್ರಾಪಾತಿದುರ್ಲಭಮ್ || 41 ||

ಕಿಂ ದುರ್ಲಭಂ ಜಗನ್ನಾಥೇ ಶ್ರೀರಾಮೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೇ |
ಪ್ರಸನ್ನೇಽಧಮಜನ್ಮಾಽಪಿ ಶಬರೀ ಮುಕ್ತಿಮಾಪ ಸಾ || 42 ||

ಕಿಂ ಪುನರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮುಖ್ಯಾಃ ಪುಣ್ಯಾಃ ಶ್ರೀರಾಮಚಿಂತಕಾಃ |
ಮುಕ್ತಿಂ ಯಾಂತೀತಿ ತದ್ಭಕ್ತಿರ್ಮುಕ್ತಿರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ || 43 ||

ಭಕ್ತಿರ್ಮುಕ್ತಿವಿಧಾಯಿನೀ ಭಗವತಃ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಹೇ
ಲೋಕಾಃ ಕಾಮದುಘಾಙ್ಘ್ರಪದ್ಮಯುಗಲಂ ಸೇವಧ್ವಮತ್ಯುತ್ಸುಕಾಃ |
ನಾನಾಜ್ಞಾನವಿಶೇಷಮನ್ತ್ರವಿತತಿಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸುದೂರೇ ಭೃಶಮ್
ರಾಮಂ ಶ್ಯಾಮತನುಂ ಸ್ಮರಾರಿಹೃದಯೇ ಭಾಂತಂ ಭಜಧ್ವಂ ಬುಧಾಃ || 44 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೀ ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ || 10 ||
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಅರಣ್ಯಕಾಣ್ಡೀಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

Chapter 5

॥ ಕೆಷ್ಕನಾಧಿಕಾರಃ ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತತಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಃ ಶನೈಃ ಪಮ್ವಾಸರಸ್ತಟಮ್ ।
ಆಗತ್ಯ ಸರಸಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಮಾಯಯೌ ॥೧॥

ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರಂ ಸುವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಗಾಧಾಮಲಶಮ್ಭರಮ್ ।
ಉತ್ಫುಲ್ಲಾಂ ಮುಜಕಲ್ಲಾರಕುಮುದೋತ್ಪಲಮಣ್ಡಿತಮ್ ॥೨॥

ಹಂಸಕಾರಣ್ಡವಾಕೀರ್ಣಂ ಚಕ್ರವಾಕಾದಿಶೋಭಿತಮ್ ।
ಜಲಕುಕ್ಕುಟಕೋಯಷ್ಟಿಕೌಞ್ಚನಾದೋಪನಾದಿತಮ್ ॥೩॥

ನಾನಾಪುಷ್ಪಲತಾಕೀರ್ಣಂ ನಾನಾಫಲಸಮಾವೃತಮ್ ।
ಸತಾಂ ಮನಃಸ್ವಚ್ಛಜಲಂ ಪದ್ಮಕಿಂಜಲ್ಕವಾಸಿತಮ್ ॥೪॥

ತತ್ರೋಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಸಲಿಲಂ ಪೀತ್ವಾ ಶ್ರಮಹರಂ ವಿಭುಃ ।
ಸಾನುಜಃ ಸರಸಸ್ತೀರೇ ಶೀತಲೇನ ಪಥಾ ಯಯೌ ॥೫॥

ಋಷ್ಯಮೂಕಗಿರೇಃ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಗಚ್ಛಂತಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ಧನುರ್ಬಾಣಕರೌ ದಾಂತಾ ಜಟಾವಲ್ಕಲಮಣ್ಡಿತೌ ।
ಪಶ್ಯಂತಾ ವಿವಿಧಾನ್ ವೃಕ್ಷಾನ್ ಗಿರೇಃ ಶೋಭಾಂ ಸುವಿಕ್ರಮೌ ॥೬॥

ಸುಗ್ರೀವಸ್ತು ಗಿರೇರ್ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹ ವಾನರೈಃ ।
ಸ್ಥಿತಾಃ ದದರ್ಶ ತೌ ಯಾಂತಾವಾರುರೋಹ ಗಿರೇಃ ಶಿರಃ ॥೭॥

ಭಯಾದಾಹ ಹನೂಮಂತಂ ಕೌ ತೌ ವೀರವರೌ ಸಖೇ ।
ಗಚ್ಛ ಜಾನೀಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಟುರ್ಭೂತ್ವಾ ದ್ವಿಜಾಕೃತಿಃ ॥೮॥

ವಾಲಿನಾ ಪ್ರೇಷಿತೌ ಕಿಂವಾ ಮಾಂ ಹಂತುಂ ಸಮುಪಾಗತೌ ।
ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಮ್ಭಾಷಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಜಾನೀಹಿ ಹೃದಯಂ ತಯೋಃ ॥೯॥

ಯದಿ ತೌ ದುಷ್ಟಹೃದಯೌ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಕುರು ಕರಾಗ್ರತಃ |
ವಿನಯಾವನತೋ ಭೂತ್ವಾ ಏವಂ ಜಾನೀಹಿ ನಿಶ್ಚಯಮ್ || 10 ||

ತಥೇತಿ ವಟುರೂಪೇಣ ಹನುಮಾನ್ ಸಮುಪಾಗತಃ |
ವಿನಯಾವನತೋ ಭೂತ್ವಾ ರಾಮಂ ನತ್ವೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 11 ||

ಕೌ ಯುವಾಂ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರೌ ಯುವಾನ್ೌ ವೀರಸಮ್ಮತೌ |
ದ್ಯೋತಯನ್ತೌ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಭಯಾ ಭಾಸ್ಕರಾವಿವ || 12 ||

ಯುವಾಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಕರ್ತಾರಾವಿತಿ ಭಾತಿ ಮನೋ ಮಮ |
ಯುವಾಂ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೌ ಜಗದ್ಧೇತೂ ಜಗನ್ಮಯೌ || 13 ||

ಮಾಯಯಾ ಮಾನುಷಾಕಾರೌ ಚರನ್ತಾವಿವ ಲೀಲಯಾ |
ಭೂಭಾರಹರಣಾರ್ಥಾಯ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪಾಲನಾಯ ಚ || 14 ||

ಅವತೀರ್ಣಾವಿಹ ಪರೌ ಚರನ್ತೌ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಕೃತೀ |
ಜಗತ್ಸ್ಥಿತಿಲಯೌ ಸರ್ಗಂ ಲೀಲಯಾ ಕರ್ತುಮುದ್ಯತೌ || 15 ||

ಸ್ವತನ್ತ್ರೌ ಪ್ರೇರಕೌ ಸರ್ವಹೃದಯಸ್ಥಾವಿಹೇಶ್ವರೌ |
ನರನಾರಾಯಣೌ ಲೋಕೇ ಚರನ್ತಾವಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ || 16 ||

ಶ್ರೀರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ಪಶ್ಯೇನಂ ವಟುರೂಪಿಣಮ್ |
ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಮಶೇಷೇಣ ಶ್ರುತಂ ನೂನಮನೇಕಧಾ || 17 ||

ಅನೇನ ಭಾಷಿತಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ನ ಕಿಂಚಿದಪಶಬ್ದಿತಮ್ |
ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಹನೂಮಂತಂ ರಾಘವೋ ಜ್ಞಾನವಿಗ್ರಹಃ || 18 ||

ಅಹಂ ದಾಶರಥೀ ರಾಮಸ್ತ್ವಯಂ ಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽನುಜಃ |
ಸೀತಯಾ ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಪಿತುರ್ವಚನಗೌರವಾತ್ || 19 ||

ಆಗತಸ್ತತ್ರ ವಿಪಿನೇ ಸ್ಥಿತೋಽಹಂ ದಣ್ಡಕೇ ದ್ವಿಜ |
ತತ್ರ ಭಾರ್ಯಾ ಹೃತಾ ಸೀತಾ ರಕ್ಷಸಾ ಕೇನಚಿನ್ಮಮ |

ತಾಮನೇಷ್ವೇಷ್ವಮಿಹಾಯಾತೌ ತ್ವಂ ಕೋ ವಾ ಕಸ್ಯ ವಾ ವದ || 20 ||

ವಟುರುವಾಚ

ಸುಗ್ರೀವೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಯೋ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಮತಿಃ |
ಚತುರ್ಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಗಿರಿಮೂರ್ಧನಿ ತಿಷ್ಠತಿ || 21 ||

ಭ್ರಾತಾ ಕನಿಯಾನ್ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಲಿನಃ ಪಾಪಚೇತಸಃ |
ತೇನ ನಿಷ್ಕಾಸಿತೋ ಭಾರ್ಯಾ ಹೃತಾ ತಸ್ಯೇಹ ವಾಲಿನಾ || 22 ||

ತದ್ಭಯಾದೃಷ್ಯಮೂಕಾಖ್ಯಂ ಗಿರಿಮಾಶ್ರಿತೃ ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
ಅಹಂ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವೋ ವಾಯುಪುತ್ರೋ ಮಹಾಮತೇ || 23 ||

ಹನುಮಾನ್ನಾಮ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಹ್ಯಜ್ಜಾನೀಗರ್ಭಸಮ್ಭವಃ |
ತೇನ ಸಖ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಯುಕ್ತಂ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ರಘೂತ್ತಮ || 24 ||

ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಂ ಹನ್ತುಂ ಸಹಾಯಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಇದಾನೀಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮ ಆಗಚ್ಛ ಯದಿ ರೋಚತೇ || 25 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಅಹಮಪ್ಯಾಗತಸ್ತೇನ ಸಖ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಕಪೀಶ್ವರ |
ಸಖ್ಯಸ್ತಸ್ಯಾಪಿ ಯತಾಕರ್ಯಂ ತತ್ಕುರಿಷ್ಯಾಮ್ಯಸಂಶಯಮ್ || 26 ||

ಹನುಮಾನ್ ಸ್ವಸ್ವರೂಪೇಣ ಸ್ಥಿತೋ ರಾಮಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಆರೋಹತಾಂ ಮಮ ಸ್ಕನ್ಧಾ ಗಚ್ಛಾಮಃ ಪರ್ವತೋಪರಿ || 27 ||

ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ವಾಲಿನೋ ಭಯಾತ್ |
ತಥೇತಿ ತಸ್ಯಾರುರೋಹ ಸ್ಕನ್ಧಂ ರಾಮೋಽಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 28 ||

ಉತ್ಪಪಾತ ಗಿರೇರ್ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಕ್ಷಣಾದೇವ ಮಹಾಕಪಿಃ |
ವೃಕ್ಷಚ್ಛಾಯಾಂ ಸಮಾಶ್ರಿತೃ ಸ್ಥಿತೌ ತೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 29 ||

ಹನುಮಾನಪಿ ಸುಗ್ರೀವಮುಪಗಮ್ಯ ಕೃತಾಜ್ಞಲಿಃ |

ವೈತು ತೇ ಭಯಮಾಯಾತೌ ರಾಜನ್ ಶ್ರೀರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 30 ||

ಶೀಘ್ರಮುತ್ತಿಷ್ಠ ರಾಮೇಣ ಸಖ್ಯಂ ತೇ ಯೋಜಿತಂ ಮಯಾ |
ಅಗ್ನಿಂ ಸಾಕ್ಷಿಣಮಾರೋಪ್ಯ ತೇನ ಸಖ್ಯಂ ದ್ರುತಂ ಕುರು || 31 ||

ತತೋಽತಿಹರ್ಷಾತುಸ್ಸಗ್ರೀವಃ ಸಮಾಗಮ್ಯ ರಘೂತ್ತಮಮ್ |
ವೃಕ್ಷಶಾಖಾಂ ಸ್ವಯಂ ಛಿತಾಪ್ತಾ ವಿಷ್ವರಾಯ ದದೌ ಮುದಾ || 32 ||

ಹನೂಮಾನನ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯಾದಾತುಸ್ಸಗ್ರೀವಾಯ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾಽವಿಷ್ಠಾಃ ಸರ್ವ ಏವಾವತಸ್ಥಿರೇ || 33 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತ್ವಬ್ರವೀತ್ಸರ್ವಂ ರಾಮವೃತ್ತಾಂತಮಾದಿತಃ |
ವನವಾಸಾಭಿಗಮನಂ ಸೀತಾಹರಣಮೇವ ಚ || 34 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಕ್ತಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಮ್ || 35 ||

ಸಾಹಾಯ್ಯಮಪಿ ತೇ ರಾಮ ಕರಿಷ್ಯೇ ಶತ್ರುಘಾತಿನಃ |
ಶೃಣು ರಾಮ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ಕಿಂಚಿತ್ತೇ ಕಥಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 36 ||

ಏಕದಾ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸ್ಥಿತೋಽಹಂ ಗಿರಿಮೂರ್ಧನಿ |
ವಿಹಾಯಸಾ ನೀಯಮಾನಾಂ ಕೇನಚಿತ್ಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾಮ್ || 37 ||

ಕ್ರೋಶಂತೀಂ ರಾಮರಾಮೇತಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಸ್ಮಾನ್ ಪರ್ವತೋಪರಿ |
ಆಮುಚ್ಯಾಭರಣಾನ್ಯಾಶು ಸೋಷೇತ್ತರೀಯೇಣ ಭಾಮಿನೀ || 38 ||

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾಧಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಕ್ರೋಶಂತೀ ತೇನ ರಕ್ಷಸಾ |
ನೀತಾಹಂ ಭೂಷಣಾನ್ಯಾಶು ಗುಹಾಯಾಮಕ್ಷಿಪಂ ಪ್ರಭೋ || 39 ||

ಇದಾನೀಮಪಿ ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಜಾನೀಹಿ ತವ ವಾ ನ ವಾ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽನೀಯ ರಾಮಾಯ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ವಾನರಃ || 40 ||

ವಿಮುಚ್ಯ ರಾಮಸ್ತದ್ವಿಷ್ಣುಷ್ಣು ಹಾ ಸೀತೇತಿ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ |
ಹೃದಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತತ್ಸರ್ವಂ ರುರೋದ ಪ್ರಾಕೃತೋ ಯಥಾ || 41 ||

ಆಶ್ವಾಸ್ಯ ರಾಘವಂ ಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅಚಿರೇಣೈವ ತೇ ರಾಮ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಜಾನಕೀ ಶುಭಾ |
ವಾನರೇಂದ್ರಸಹಾಯೇನ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಹವೇ || 42 ||

ಸುಗ್ರೀವೋಽಪ್ಯಾಹ ಹೇ ರಾಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಕರವಾಣಿ ತೇ |
ಸಮರೇ ರಾವಣಂ ಹತ್ವಾ ತವ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಜಾನಕೀಮ್ || 43 ||

ತತೋ ಹನೂಮಾನ್ ಪ್ರಜ್ವಾಲ್ಯ ತಯೋರಗ್ನಿಂ ಸಮೀಪತಃ |
ತಾವುಭೌ ರಾಮಸುಗ್ರೀವಾವಗ್ನೌ ಸಾಕ್ಷಿಣಿ ತಿಷ್ಠತಿ || 44 ||

ಬಾಹೂ ಪ್ರಸಾರ್ಯ ಚಾಲಿಜ್ಞ್ಯ ಪರಸ್ಪರಮಕಲ್ಮಷೌ |
ಸಮೀಪೇ ರಘುನಾಥಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಮುಪಾವಿಶತ್ || 45 ||

ಸೋದಂತಂ ಕಥಯಾಮಾಸ ಪ್ರಣಯಾದ್ರಘುನಾಯಕೇ |
ಸಖೇ ಶೃಣು ಮಮೋದಂತಂ ವಾಲಿನಾ ಯತ್ಕೃತಂ ಪುರಾ || 46 ||

ಮಯಪುತ್ರೋಽಥ ಮಾಯಾವೀ ನಾಮ್ನಾ ಪರಮದುರ್ಮದಃ |
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ಸಮುಪಾಗತ್ಯ ವಾಲಿನಂ ಸಮುಪಾಹ್ವಯತ್ || 47 ||

ಸಿಂಹನಾದೇನ ಮಹತಾ ವಾಲೀ ತು ತದಮರ್ಷಣಃ |
ನಿರ್ಯಯೌ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ಜಘಾನ ದೃಢಮುಷ್ಪಿನಾ || 48 ||

ದುದ್ರಾವ ತೇನ ಸಂವಿಗ್ನೋ ಜಗಾಮ ಸ್ವಗುಹಾಂ ಪ್ರತಿ |
ಅನುದುದ್ರಾವ ತಂ ವಾಲೀ ಮಾಯಾವಿನಮಹಂ ತಥಾ || 49 ||

ತತಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಮಾಲೋಕ್ಯ ಗುಹಾಂ ಮಾಯಾವಿನಂ ರುಷಾ |
ವಾಲೀ ಮಾಮಾಹ ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಬಹಿರ್ಗಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ಗುಹಾಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽವಿಶ್ಯ ಸ ಗುಹಾಂ ಮಾಸಮೇಕಂ ನ ನಿರ್ಯಯೌ || 50 ||

ಮಾಸಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಗುಹಾದ್ವಾರಾನ್ನಿರ್ಗತಂ ರುಧಿರಂ ಬಹು ।
ತದ್ವಿಷ್ಣುಷ್ಣ ಪರಿತಪ್ತಾಜ್ಞೋ ಮೃತೋ ವಾಲೀತಿ ದುಃಖಿತಃ ॥ 51 ॥

ಗುಹಾದ್ವಾರಿ ಶಿಲಾಮೇಕಾಂ ನಿಧಾಯ ಗೃಹಮಾಗತಃ ।
ತತೋಽಬ್ರವಂ ಮೃತೋ ವಾಲೀ ಗುಹಾಯಾಂ ರಕ್ಷಸಾ ಹತಃ ॥ 52 ॥

ತಚ್ಛುಕ್ತಾ ದುಃಖಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಾಮನಿಚ್ಛಂತಮಪ್ಯುತ ।
ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಚನಂ ಚಕ್ರುಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಮನ್ತ್ರಿಣಃ ॥ 53 ॥

ಶಿಷ್ಣಂ ತದಾ ಮಯಾ ರಾಜ್ಯಂ ಕಿಂಚಿತ್ಕಾಲ್ಮರಿಸ್ತಮ ।
ತತಃ ಸಮಾಗತೋ ವಾಲೀ ಮಾಮಾಹ ಪರುಷಂ ರುಷಾ ॥ 54 ॥

ಬಹುಧಾ ಭರ್ತೃಯಿತ್ವಾ ಮಾಂ ನಿಜಘ್ನಾನ ಚ ಮುಷ್ಪಿಭಿಃ ।
ತತೋ ನಿರ್ಗತ್ಯ ನಗರಾದಧಾವಂ ಪರಯಾ ಭಿಯಾ ॥ 55 ॥

ಲೋಕಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಋಷ್ಯಮೂಕಂ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ ।
ಋಷೇಃ ಶಾಪಭಯಾತ್ಸೋಽಪಿ ನಾಯಾತೀಮಂ ಗಿರಿಂ ಪ್ರಭೋ ॥ 56 ॥

ತದಾದಿ ಮಮ ಭಾರ್ಯಾಂ ಸ ಸ್ವಯಂ ಭುಜ್ಞೇ ವಿಮೂಢಧೀಃ ।
ಅತೋ ದುಃಖೇನ ಸಂತಪ್ತೋ ಹೃತದಾರೋ ಹೃತಾಶ್ರಯಃ ॥ 57 ॥

ವಸಾಮ್ಯದ್ಯ ಭವತ್ಪಾದಸಂಸ್ಪರ್ಶಾತ್ಸುಖಿತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ।
ಮಿತ್ರದುಃಖೇನ ಸಂತಪ್ತೋ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ ॥ 58 ॥

ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ತವ ದ್ವೇಷ್ಯಂ ಶೀಘ್ರಂ ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಮ್ ।
ಇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಕರೋತ್ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಪುರಸ್ತದಾ ॥ 59 ॥

ಸುಗ್ರೀವೋಽಪ್ಯಾಹ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ವಾಲೀ ಬಲವತಾಂ ಬಲೀ ।
ಕಥಂ ಹನಿಷ್ಯತಿ ಭವಾನ್ ದೇವೈರಪಿ ದುರಾಸದಮ್ ॥ 60 ॥

ಶೃಣು ತೇ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತದ್ಬಲಂ ಬಲಿನಾಂ ವರ ।
ಕದಾಚಿದ್ಧುನ್ಮುಖಿನಾಮ ಮಹಾಕಾಯೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 61 ॥

ಕೆಷ್ಕಿನ್ನಾಧಮಗಮದ್ರಾಮ ಮಹಾಮಹಿಷರೂಪಧೃಕ್ |
ಯುದ್ಧಾಯ ವಾಲಿನಂ ರಾತ್ರೌ ಸಮಾಹ್ವಯತ ಭೀಷಣಃ || 62 ||

ತಚ್ಛುತ್ವಾಽಸಹಮಾನೋಽಸೌ ವಾಲೀ ಪರಮಕೋಪನಃ |
ಮಹಿಷಂ ಶೃಙ್ಗಯೋರ್ಧ್ವತ್ವಾ ಪಾತಯಾಮಾಸ ಭೂತಲೇ || 63 ||

ಪಾದೇನೈಕೇನ ತತ್ಕಾಕಯಮಾಕ್ರಮ್ಯಾಸ್ಯ ಶಿರೋ ಮಹತ್ |
ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಭ್ರಾಮಯಂಶ್ಚಿತ್ತ್ವಾ ತೋಲಯಿತ್ವಾಽಕ್ಷಿಪದ್ಭುವಿ || 64 ||

ಪಪಾತ ತಚ್ಛಿರೋ ರಾಮ ಮಾತಜ್ಞಾಶ್ರಮಸನ್ನಿಧೌ |
ಯೋಜನಾತ್ಪ್ರತಿತಂ ತಸ್ಮಾನ್ಮುನೇರಾಶ್ರಮಮಣ್ಡಲೇ || 65 ||

ರಕ್ತವೃಷ್ಟಿಃ ಪಪಾತೋಚ್ಚೈರ್ಧೃಷ್ಟಾಽಽವಾ ತಾಂ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಮಾತಜ್ಞೋ ವಾಲಿನಂ ಪ್ರಾಹ ಯದ್ಯಾಗನ್ತಾಸಿ ಮೇ ಗಿರಿಮ್ || 66 ||

ಇತಃ ಪರಂ ಭಗ್ನಶಿರಾ ಮರಿಷ್ಯಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಏವಂ ಶಪ್ತಸ್ತದಾರಭ್ಯ ಋಷ್ಯಮೂಕಂ ನ ಯಾತ್ಯಸೌ || 67 ||

ಏತಜ್ಞಾಽಽವಾಽಹಮಪ್ಯತ್ರ ವಸಾಮಿ ಭಯವರ್ಜಿತಃ |
ರಾಮ ಪಶ್ಯ ಶಿರಸ್ತಸ್ಯ ದುನ್ದುಭೇಃ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ || 68 ||

ತತ್ಕೃಪಣೇ ಯದಾ ಶಕ್ತಃ ಶಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ವಾಲಿನೋ ವಧೇ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಶಿರಸ್ತದ್ಗಿರಿಸನ್ನಿಭಮ್ || 69 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಃ ಸ್ಮಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಾದಾಬ್ಜುಷೋನ ಚಾಕ್ಷಿಪತ್ |
ದಶಯೋಜನಪರ್ಯಂತಂ ತದದ್ಭೂತಮಿವಾಭವತ್ || 70 ||

ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ಸಮ್ಪ್ರಾಹ ಸುಗ್ರೀವೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಹ |
ಪುನರಪ್ಯಾಹ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಂ ಭಕ್ತಪರಾಯಣಮ್ || 71 ||

ಏತೇ ತಾಲಾ ಮಹಾಸಾರಾಃ ಸಪ್ತ ಪಶ್ಯ ರಘೂತ್ತಮ |
ಏಕೈಕಂ ಚಾಲಯಿತ್ವಾಽಸೌ ನಿಷ್ಪತ್ರಾನ್ ಕುರುತೇಽಞ್ಜಸಾ || 72 ||

ಯದಿ ತ್ವಮೇಕಬಾಣೇನ ವಿದ್ಧ್ವಾ ಛಿದ್ರಂ ಕರೋಷಿ ಚೇತ್ |
ಹತಸ್ತ್ವಯಾ ತದಾ ವಾಲೀ ವಿಶ್ವಾಸೋ ಮೇ ಪ್ರಜಾಯತೇ |
ತಥೇತಿ ಧನುರಾದಾಯ ಸಾಯಕಂ ತತ್ರ ಸನ್ನಧೇ || 73 ||

ಬಿಭೇದ ಚ ತದಾ ರಾಮಃ ಸಪ್ತ ತಾಲಾನ್ ಮಹಾಬಲಃ |
ತಾಲಾನ್ ಸಪ್ತ ವಿನಿರ್ಭಿದ್ಯ ಗಿರಿಂ ಭೂಮಿಂ ಚ ಸಾಯಕಃ || 74 ||

ಪುನರಾಗತ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ತೂಣೀರೇ ಪೂರ್ವವತ್ಸ್ಥಿತಃ |
ತತೋಽತಿಹರ್ಷಾತ್ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಮಾಹಾತಿವಿಸ್ಮಿತಃ || 75 ||

ದೇವ ತ್ವಂ ಜಗತಾಂ ನಾಥಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಮತ್ಪೂರ್ವಕೃತಪುಣ್ಯಾಘೈಃ ಸಜ್ಗತೋಽದ್ಯ ಮಯಾ ಸಹ || 76 ||

ತ್ವಾಂ ಭಜಂತಿ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಸಂಸಾರವಿನಿವೃತ್ತಯೇ |
ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮೋಕ್ಷಸಚಿವಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇಹಂ ಕಥಂ ಭವಮ್ || 77 ||

ದಾರಾಃ ಪುತ್ರಾ ಧನಂ ರಾಜ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ತ್ವನ್ಮಾಯಯಾ ಕೃತಮ್ |
ಅತೋಽಹಂ ದೇವದೇವೇಶ ನಾಕಾಜ್ಞೇಽನ್ಯತ್ಪ್ರಸೀದ ಮೇ || 78 ||

ಆನಂದಾನುಭವಂ ತ್ವಾಽದ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಹಂ ಭಾಗ್ಯಗೌರವಾತ್ |
ಮೃದರ್ಥಂ ಯತಮಾನೇನ ನಿಧಾನಮಿವ ಸತ್ಪತೇ || 79 ||

ಅನಾದ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಸಿದ್ಧಂ ಬಂದನಂ ಛಿನ್ನಮದ್ಯ ನಃ |
ಯಜ್ಞದಾನತಪಃಕರ್ಮಪೂರ್ತೇಷ್ವಾದಿಭಿರಪ್ಯಸೌ || 80 ||

ನ ಜೀರ್ಯತೇ ಪುನರ್ದಾಡ್ಯಂ ಭಜತೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಃ ಪ್ರಭೋ |
ತ್ವತ್ಪಾದದರ್ಶನಾತ್ಸದ್ಯೋ ನಾಶಮೇತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 81 ||

ಕ್ಷಣಾರ್ಧಮಪಿ ಯಚ್ಚಿತ್ತಂ ತ್ವಯಿ ತಿಷ್ಠತ್ಯಚ್ಛಿಲಮ್ |
ತಸ್ಯಾಜ್ಞಾನಮನರ್ಥಾನಾಂ ಮೂಲಂ ನಶ್ಯತಿ ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ || 82 ||

ತತ್ತಿಷ್ಠತು ಮನೋ ರಾಮ ತ್ವಯಿ ನಾನ್ಯತ್ರ ಮೇ ಸದಾ

ರಾಮರಾಮೇತಿ ಯದ್ವಾಣೀ ಮಧುರಂ ಗಾಯತಿ ಕ್ಷಣಮ್ |
ಸ ಬ್ರಹ್ಮಹಾ ಸುರಾಪೋ ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾತಕೈಃ || 84 ||

ನ ಕಾಚ್ಛೇ ವಿಜಯಂ ರಾಮ ನ ಚ ದಾರಸುಖಾದಿಕಮ್ |
ಭಕ್ತಿಮೇವ ಸದಾ ಕಾಚ್ಛೇ ತ್ವಯಿ ಬನ್ಧವಿಮೋಚನೀಮ್ || 85 ||

ತ್ವನ್ಮಾಯಾಕೃತಸಂಸಾರಸ್ತ್ವದಂಶೋಽಹಂ ರಘೂತ್ತಮ |
ಸ್ವಪಾದಭಕ್ತಿಮಾದಿಶ್ಯ ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ಭವಸಂಕಟಾತ್ || 86 ||

ಪೂರ್ವಂ ಮಿತ್ರಾರ್ಯುದಾಸೀನಾಸ್ತ್ವನ್ಮಯಾವೃತಚೇತಸಃ |
ಆಸನ್ನೇಽದ್ಯ ಭವತ್ಪಾದದರ್ಶನಾದೇವ ರಾಘವ || 87 ||

ಸರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಮೇ ಭಾತಿ ಕ್ಷ ಮಿತ್ರಂ ಕ್ಷ ಚ ಮೇ ರಿಪುಃ |
ಯಾವತ್ತ್ವನ್ಮಯಯಾ ಬದ್ಧಸ್ತಾವದ್ಗುಣವಿಶೇಷತಾ || 88 ||

ಸಾ ಯಾವದಸ್ತಿ ನಾನಾತ್ವಂ ತಾವದ್ಭವತಿ ನಾನ್ಯಥಾ |
ಯಾವನ್ನಾನಾತ್ವಮಜ್ಞಾನಾತ್ತಾವತ್ಕಾಲಕೃತಂ ಭಯಮ್ || 89 ||

ಅತೋಽವಿದ್ಯಾಮುಪಾಸ್ತೇ ಯಃ ಸೋಽನ್ಧೇ ತಮಸಿ ಮಜ್ಜತಿ |
ಮಾಯಾಮೂಲಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಪುತ್ರದಾರಾದಿಬನ್ಧನಮ್ |
ತದುತ್ಸಾರಯ ಮಾಯಾಂ ತ್ವಂ ದಾಸೀಂ ತವ ರಘೂತ್ತಮ || 90 ||

ತ್ವತ್ಪಾದಪದ್ಮಾರ್ಪಿತಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ
ಸ್ತ್ವನ್ನಾಮಸಂಜ್ಞೀತಕಥಾಸು ವಾಣೀ |
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಸೇವಾನಿರತೌ ಕರೌ ಮೇ
ತ್ವದಜ್ಞಸಂಜ್ಞಂ ಲಭತಾಂ ಮದಜ್ಞಮ್ || 91 ||

ತ್ವನ್ಮೂರ್ತಿಭಕ್ತಾನ್ ಸ್ವಗುರುಂ ಚ ಚಕ್ಷುಃ
ಪಶ್ಯತ್ವಜಸ್ರಂ ಸ ಶೃಣೋತು ಕರ್ಣಃ |
ತ್ವಜ್ಜನ್ಮಕರ್ಮಾಣಿ ಚ ಪಾದಯುಗ್ಮಮ್
ವ್ರಜತ್ವಜಸ್ರಂ ತವ ಮಂದಿರಾಣಿ || 92 ||

ಅಜ್ಞಾನಿ ತೇ ಪಾದರಜೋವಿಮಿಶ್ರ
ತೀರ್ಥಾನಿ ಬಿಭೃತ್ವಹಿಶತ್ರುಕೇತೋ ।
ಶಿರಸ್ತ್ವದೀಯಂ ಭವಪದ್ಮಜಾದ್ಯೈರ್
ಜುಷ್ಪಂ ಪದಂ ರಾಮ ನಮತ್ವಜಸ್ರಮ್ ॥ ೧೩ ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಕ್ಷಣೇ
ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥ ೧ ॥

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಇತ್ಥಂ ಸ್ವಾತ್ಮಪರಿಷ್ವಜ್ಞನಿರ್ಧೂತಾಶೇಷಕಲ್ಮಷಮ್ ।
ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಾಲೋಕ್ಯ ಸಸ್ಮಿತಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧ ॥

ಮಾಯಾಂ ಮೋಹಕರೀಂ ತಸ್ಮಿನ್ ವಿತನ್ವನ್ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಸಖೇ ತ್ವದುಕ್ತಂ ಯತ್ತನ್ಮಾಂ ಸತ್ಯಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ ೨ ॥

ಕಿನ್ತು ಲೋಕಾ ವದಿಷ್ಯಂತಿ ಮಾಮೇವಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಕೃತವಾನ್ ಕಿಂ ಕಪೀನ್ದ್ರಾಯ ಸಖ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾಽಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕಮ್ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಲೋಕಾಪವಾದೋ ಮೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ತಸ್ಮಾದಾಹ್ವಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ಗತ್ವಾ ಯುದ್ಧಾಯ ವಾಲಿನಮ್ ॥ ೪ ॥

ಬಾಣೇನೈಕೇನ ತಂ ಹತ್ವಾ ರಾಜ್ಯೇ ತ್ವಾಮಭಿಷೇಚಯೇ ।
ತಥೇತಿ ಗತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಃ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದೋಪವನಂ ದ್ರುತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಕೃತ್ವಾ ಶಬ್ದಂ ಮಹಾನಾದಂ ತಮಾಹ್ವಯತ ವಾಲಿನಮ್ ।
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಭ್ರಾತೃನಿನದಂ ರೋಷತಾಮ್ರವಿಲೋಚನಃ ॥ ೬ ॥

ನಿರ್ಜಗಾಮ ಗೃಹಾಚ್ಛೇಘ್ರಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ಯತ್ರ ವಾನರಃ ।
ತಮಾಪತಂತಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಶೀಘ್ರಂ ವಕ್ಷಸ್ಯತಾಡಯತ್ ॥ ೭ ॥

ಸುಗ್ರೀವಮಪಿ ಮುಷ್ಠಿಭ್ಯಾಂ ಜಘಾನ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ ।
ವಾಲೀ ತಮಪಿ ಸುಗ್ರೀವ ಏವಂ ಕ್ರುದ್ಧಾ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ ೮ ॥

ಅಯುದ್ಧೇತಾಮೇಕರೂಪೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋಽತಿವಿಸ್ಮಿತಃ ।
ನ ಮುಮೋಚ ತದಾ ಬಾಣಂ ಸುಗ್ರೀವವಧಶಚ್ಚಯಾ ॥ ೯ ॥

ತತೋ ದುದ್ರಾವ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಮನ್ ರಕ್ತಂ ಭಯಾಕುಲಃ ।

ವಾಲೀ ಸ್ವಭವನಂ ಯಾತಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಕಿಂ ಮಾಂ ಘಾತಯಸೇ ರಾಮ ಶತ್ರುಣಾ ಭ್ರಾತೃರೂಪಿಣಾ |
ಯದಿ ಮದ್ಧನನೇ ವಾಙ್ಮಾ ತ್ವಮೇವ ಜಹಿ ಮಾಂ ವಿಭೋ || 11 ||

ಏವಂ ಮೇ ಪ್ರತ್ಯಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸತ್ಯವಾದಿನ್ ರಘೂತ್ತಮ |
ಉಪೇಕ್ಷಸೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಂ ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲ || 12 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವವಚನಂ ರಾಮಃ ಸಾಶ್ರುವಿಲೋಚನಃ |
ಆಲಿಙ್ಗ್ಯ ಮಾ ಸ್ಮ ಭೈಷೀಸ್ತ್ವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಮೇಕರೂಪಿಣೌ || 13 ||

ಮಿತ್ರಘಾತಿತ್ವಮಾಶಂಕ್ಯ ಮುಕ್ತವಾನ್ ಸಾಯಕಂ ನ ಹಿ |
ಇದಾನೀಮೇವ ತೇ ಚಿಹ್ನಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಭ್ರಮಶಾಂತಯೇ || 14 ||

ಗತ್ವಾಽಹಂ ಪುನಃ ಶತ್ರುಂ ಹತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ವಾಲಿನಮ್ |
ರಾಮೋಽಹಂ ತ್ವಾಂ ಶಪೇ ಭ್ರಾತರ್ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ರಿಪುಂ ಕ್ಷಣಾತ್ || 15 ||

ಇತ್ಯಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಸ ಸುಗ್ರೀವಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಗಲೇ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಮಾಮುಚ್ಯ ಪುಷ್ಪಿತಾಮ್ || 16 ||

ಪ್ರೇಷಯಸ್ವ ಮಹಾಭಾಗ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಲಿನಂ ಪ್ರತಿ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತು ತದಾ ಬದ್ಧಾಽಽ ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛೇತಿ ಸಾದರಮ್ || 17 ||

ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸೋಽಪಿ ಗತ್ವಾ ತಥಾಽಕರೋತ್ |
ಪುನರಪ್ಯದ್ಭುತಂ ಶಬ್ದಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಲಿನಮಾಹ್ವಯತ್ || 18 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತೋ ವಾಲೀ ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾಽಽವೃತಃ |
ಬದ್ಧಾಽಽ ಪರಿಕರಂ ಸಮ್ಯಗ್ಗಮನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 19 ||

ಗಚ್ಛಂತಂ ವಾಲಿನಂ ತಾರಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ನಿಷಿಷೇಧ ತಮ್ |
ನ ಗಂತವ್ಯಂ ತ್ವಯೇದಾನೀಂ ಶಙ್ಕಾ ಮೇಽತಿವ ಜಾಯತೇ || 20 ||

ಇದಾನೀಮೇವ ತೇ ಭಗ್ನಃ ಪುನರಾಯಾತಿ ಸತ್ವರಃ |
ಸಹಾಯೋ ಬಲವಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಕಶ್ಚಿನ್ನೂನಂ ಸಮಾಗತಃ || 21 ||

ವಾಲೀ ತಾಮಾಹ ಹೇ ಸುಭ್ರು ಶಜಾಃ ತೇ ವ್ಯೇತು ತದ್ಗತಾ |
ಪ್ರಿಯೇ ಕರಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ರಿಪುಮ್ || 22 ||

ಹತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಂ ಸಮಾಯಾಸ್ಯೇ ಸಹಾಯಸ್ತಸ್ಯ ಕೋ ಭವೇತ್ |
ಸಹಾಯೋ ಯದಿ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತತೋ ಹತ್ವೋಭಯಂ ಕ್ಷಣಾತ್ || 23 ||

ಆಯಾಸ್ಯೇ ಮಾ ಶುಚಃ ಶೂರಃ ಕಥಂ ತಿಷ್ಠೇದ್ ಗೃಹೇ ರಿಪುಮ್ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾಽಪ್ಯಾಹ್ವಯಮಾನಂ ಹಿ ಹತ್ವಾಽಽಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಸುಂದರಿ || 24 ||

ತಾರೋವಾಚ

ಮತ್ತೋಽನ್ಯಚ್ಛ್ರೇಣ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುರು ಯಥೋಚಿತಮ್ |
ಆಹ ಮಾಮಜ್ಞದಃ ಪುತ್ರೋ ಮೃಗಯಾಯಾಂ ಶ್ರುತಂ ವಚಃ || 25 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಕಿಲ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಹ || 26 ||

ಆಗತೋ ದಣ್ಡಕಾರಣ್ಯಂ ತತ್ರ ಸೀತಾ ಹೃತಾ ಕಿಲ |
ರಾವಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಮಾರ್ಗಮಾಣೋಽಥ ಜಾನಕೀಮ್ || 27 ||

ಆಗತೋ ಋಷ್ಯಮೂಕಾದ್ರಿಂ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗತಃ |
ಚಕಾರ ತೇನ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಖ್ಯಂ ಚಾನಲಸಾಕ್ಷಿಕಮ್ || 28 ||

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಕೃತವಾನ್ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ವಾಲಿನಂ ಸಮರೇ ಹತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ತ್ವಾಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ || 29 ||

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ತೌ ಯಾತೌ ನಿಶ್ಚಿತಂ ಶೃಣು ಮದ್ವಚಃ |
ಇದಾನೀಮೇವ ತೇ ಭಗ್ನಃ ಕಥಂ ಪುನರುಪಾಗತಃ || 30 ||

ಅತಸ್ತ್ವಂ ಸರ್ವಥಾ ವೈರಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಮಾನಯ |

ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಜ್ಞಾಪ್ತು ರಾಮಂ ತ್ವಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ || 31 ||

ಪಾಹಿ ಮಾಮಜ್ಞದಂ ರಾಜ್ಯಂ ಕುಲಂ ಚ ಹರಿಪುಜ್ಞವ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಽಶ್ರುಮುಖೀ ತಾರಾ ಪಾದಯೋಃ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ತಮ್ || 32 ||

ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಚರಣೌ ಧೃತ್ವಾ ರುರೋದ ಭಯವಿಹ್ವಲಾ |
ತಾಮಾಲಿಜ್ಞ್ಯ ತದಾ ವಾಲೀ ಸಸ್ನೇಹಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 33 ||

ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವಾದ್ಭಿಭೇಷಿ ತ್ವಂ ಪ್ರಿಯೇ ನಾಸ್ತಿ ಭಯಂ ಮಮ |
ರಾಮೋ ಯದಿ ಸಮಾಯಾತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮಂ ಪ್ರಭುಃ || 34 ||

ತದಾ ರಾಮೇಣ ಮೇ ಸ್ನೇಹೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ರಾಮೋ ನಾರಾಯಣಃ ಸಾಕ್ಷಾದವತೀರ್ಣೋಽಖಿಲಪ್ರಭುಃ || 35 ||

ಭೂಭಾರಹರಣಾರ್ಥಾಯ ಶ್ರುತಂ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾಽನಘೇ |
ಸ್ವಪಕ್ಷಃ ಪರಪಕ್ಷೋ ವಾ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯ ಪರಾತ್ತಮನಃ || 36 ||

ಆನೇಷ್ಯಾಮಿ ಗೃಹಂ ಸಾಧಿಷ್ಠ ನತ್ವಾ ತಚ್ಚರಣಾಮ್ಬುಜಮ್ |
ಭಜತೋಽನುಭಜತ್ಯೇಷ ಭಕ್ತಿಗಮ್ಯಃ ಸುರೇಶ್ವರಃ || 37 ||

ಯದಿ ಸ್ವಯಂ ಸಮಾಯಾತಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ಹನಿಮಿ ತಂ ಕ್ಷಣಾತ್ |
ಯದುಕ್ತಂ ಯೌವರಾಜ್ಯಾಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯಾಭಿಷೇಚನಮ್ || 38 ||

ಕಥಮಾಹೂಯಮಾನೋಽಹಂ ಯುದ್ಧಾಯ ರಿಪುಣಾ ಪ್ರಿಯೇ |
ಶೂರೋಽಹಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಸಮ್ಮತಃ ಶುಭಲಕ್ಷಣೇ || 39 ||

ಭೀತಭೀತಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕಥಂ ವಾಲೀ ವದೇತ್ಪ್ರಿಯೇ |
ತಸ್ಮಾಚ್ಛೋಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ತಿಷ್ಠಂ ಸುಂದರಿ ವೇಶ್ಮಿನಿ || 40 ||

ಏವಮಾಶ್ವಸ್ಯ ತಾರಾಂ ತಾಂ ಶೋಚಂತೀಮಶ್ರುಲೋಚನಾಮ್ |
ಗತೋ ವಾಲೀ ಸಮುದ್ಯುಕ್ತಃ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ವಧಾಯ ಸಃ || 41 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಲಿನಮಾಯಾನ್ತಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಗಲೇ ಬದ್ಧಪುಷ್ಪಮಾಲೋ ಮತಜ್ಗವತ್ || 42 ||

ಮುಷ್ಠಿಭ್ಯಾಂ ತಾಡಯಾಮಾಸ ವಾಲಿನಂ ಸೋಽಪಿ ತಂ ತಥಾ |
ಅಹನ್ವಾಲೀ ಚ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಲಿನಂ ತಥಾ || 43 ||

ರಾಮಂ ವಿಲೋಕಯನ್ನೇವ ಸುಗ್ರೀವೋ ಯುಯುಧೇ ಯುಧಿ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಯುದ್ಧ್ಯಮಾನೌ ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ || 44 ||

ಬಾಣಮಾದಾಯ ತೂಣೀರಾದೈನ್ದ್ರೇ ಧನುಷಿ ಸನ್ನಧೇ |
ಆಕೃಷ್ಯ ಕರ್ಣಪರ್ಯಂತಮದೃಶ್ಯೋ ವೃಕ್ಷಖಿಣ್ಡಗಃ || 45 ||

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ವಾಲಿನಂ ಸಮ್ಯಗ್ಲಕ್ಷ್ಯಂ ತದ್ಧೃದಯಂ ಹರಿಃ |
ಉತ್ಸರ್ಜಾಶನಿಸಮಂ ಮಹಾವೇಗಂ ಮಹಾಬಲಃ || 46 ||

ಬಿಭೇದ ಸ ಶರೋ ವಕ್ಷೋ ವಾಲಿನಃ ಕಮ್ಪಯನ್ ಮಹೀಮ್ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಮಹಾಶಬ್ದಂ ಮುಞ್ಚನ್ ಸ ನಿಪಪಾತ ಹ || 47 ||

ತದಾ ಮುಹೂರ್ತ್ಯಂ ನಿಸಂಜ್ಞೋ ಭೂತ್ವಾ ಚೇತನಮಾಪ ಸಃ |
ತತೋ ವಾಲೀ ದದರ್ಶಾಗ್ರೇ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್ |
ಧನುರಾಲಮ್ಬ್ಯ ವಾಮೇನ ಹಸ್ತೇನಾನ್ಯೇನ ಸಾಯಕಮ್ || 48 ||

ಬಿಭ್ರಾಣಂ ಚೀರವಸನಂ ಜಟಾಮುಕುಟಧಾರಿಣಮ್ |
ವಿಶಾಲವಕ್ಷಸಂ ಭ್ರಾಜದ್ವನಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಮ್ || 49 ||

ಪೀನಚಾರ್ವಾಯತಭುಜಂ ನವದೂರ್ವಾದಲಚ್ಛವಿಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ ಪರಿಸೇವಿತಮ್ || 50 ||

ವಿಲೋಕ್ಯ ಶನಕೈಃ ಪ್ರಾಹ ವಾಲೀ ರಾಮಂ ವಿಗರ್ಹಯನ್ |
ಕಿಂ ಮಯಾಽಪಕೃತಂ ರಾಮ ತವ ಯೇನ ಹತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ || 51 ||

ರಾಜಧರ್ಮಮವಿಜ್ಞಾಯ ಗರ್ಹಿತಂ ಕರ್ಮ ತೇ ಕೃತಮ್ |

ವೃಕ್ಷಖಣ್ಡೇ ತಿರೋಭೂತಾಽ ತ್ಯಜತಾ ಮಯಿ ಸಾಯಕಮ್ || 52 ||

ಯಶಃ ಕಿಂ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ರಾಮ ಚೋರವತ್ಕೃತಸಜ್ಜರಃ |
ಯದಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯದಾಯಾದೋ ಮನೋವಂಶಸಮುದ್ಭವಃ || 53 ||

ಯುದ್ಧಂ ಕೃತಾಽ ಸಮಕ್ಷಂ ಮೇ ಪ್ರಾಪ್ಯಸೇ ತತ್ಫಲಂ ತದಾ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಕೃತಂ ಕಿಂ ತೇ ಮಯಾ ವಾ ನ ಕೃತಂ ಕಿಮು || 54 ||

ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ತವ ರಾಮ ಮಹಾವನೇ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ಶರಣಂ ಯಾತಸ್ತದರ್ಥಮಿತಿ ಶುಶ್ರುಮ || 55 ||

ಬತ ರಾಮ ನ ಜಾನೀಷೇ ಮದ್ಬಲಂ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಮ್ |
ರಾವಣಂ ಸಕುಲಂ ಬದ್ಧಾಽ ಸಸೀತಂ ಲಜ್ಞಯಾ ಸಹ || 56 ||

ಆನಯಾಮಿ ಮುಹೂರ್ತಾರ್ಧಾದ್ಯದಿ ಚೇಚ್ಛಾಮಿ ರಾಘವ |
ಧರ್ಮಿಷ್ಠ ಇತಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಕಥ್ಯಸೇ ರಘುನಂದನ || 57 ||

ವಾನರಂ ವ್ಯಾಧವದ್ಧತಾಽ ಧರ್ಮಂ ಕಂ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ವದ |
ಅಭಕ್ಷ್ಯಂ ವಾನರಂ ಮಾಂಸಂ ಹತಾಽ ಮಾಂ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ || 58 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಬಹು ಭಾಷಂತಂ ವಾಲಿನಂ ರಾಘವೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಧರ್ಮಸ್ಯ ಗೋಪ್ತಾ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿಂಶ್ಚರಾಮಿ ಸಶರಾಸನಃ || 59 ||

ಅಧರ್ಮಕಾರಿಣಂ ಹತಾಽ ಸದ್ಧರ್ಮಂ ಪಾಲಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ದುಹಿತಾ ಭಗಿನೀ ಭ್ರಾತುರ್ಭಾರ್ಯಾ ಚೈವ ತಥಾ ಸ್ನುಷಾ || 60 ||

ಸಮಾ ಯೋ ರಮತೇ ತಾಸಾಮೇಕಾಮಪಿ ವಿಮೂಢಧೀಃ |
ಪಾತಕೀ ಸ ತು ವಿಜ್ಞೇಯಃ ಸ ವಧ್ಯೋ ರಾಜಭಿಃ ಸದಾ || 61 ||

ತ್ವಂ ತು ಭ್ರಾತುಃ ಕನಿಷ್ಠಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಯಾಂ ರಮಸೇ ಬಲಾತ್ |
ಅತೋ ಮಯಾ ಧರ್ಮವಿದಾ ಹತೋಽಸಿ ವನಗೋಚರ || 62 ||

ತವಂ ಕಪಿತಾನ್ವ ಜಾನೀಷೇ ಮಹಾನ್ಮೋ ವಿಚರಂತಿ ಯತ್ |
ಲೋಕಂ ಪುನಾನಾಃ ಸಂಜ್ಞಾರೈರತಸ್ತಾನ್ನಾತಿಭಾಷಯೇತ್ || 63 ||

ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ಭಯಸಂಕ್ರಮೋ ಜ್ಞಾತಾ ರಾಮಂ ರಮಾಪತಿಮ್ |
ವಾಲೀ ಪ್ರಣಮ್ಯ ರಭಸಾದ್ರಾಮಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 64 ||

ರಾಮ ರಾಮ ಮಹಾಭಾಗ ಜಾನೇ ತಾವಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ |
ಅಜಾನತಾ ಮಯಾ ಕಿಂಚಿದುಕ್ತಂ ತತ್ತ್ವಂ ನುಮರ್ಹಸಿ || 65 ||

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಚ್ಛರಘಾತೇನ ವಿಶೇಷೇಣ ತವಾಗ್ರತಃ |
ತ್ಯಜಾಮ್ಯಸೂನ್ ಮಹಾಯೋಗಿದುರ್ಲಭಂ ತವ ದರ್ಶನಮ್ || 66 ||

ಯನ್ನಾಮ ವಿವಶೋ ಗೃಹಣ್ ಮ್ರಿಯಮಾಣಃ ಪರಂ ಪದಮ್ |
ಯಾತಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಏವಾದ್ಯ ಮುಮೂರ್ಷೋರ್ಮೇ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತಃ || 67 ||

ದೇವ ಜಾನಾಮಿ ಪುರುಷಂ ತಾವಂ ಶ್ರಿಯಂ ಜಾನಕೀಂ ಶುಭಾಮ್ |
ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾರ್ಥಾಯ ಜಾತಂ ತಾವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಽರ್ಥಿತಮ್ || 68 ||

ಅನುಜಾನೀಹಿ ಮಾಂ ರಾಮ ಯಾಂತಂ ತ್ವತ್ಪದಮುತ್ತಮಮ್ |
ಮಮ ತುಲ್ಯಬಲೇ ಬಾಲೇ ಅಜ್ಞದೇ ತ್ವಂ ದಯಾಂ ಕುರು || 69 ||

ವಿಶಲ್ಯಂ ಕುರು ಮೇ ರಾಮ ಹೃದಯಂ ಪಾಣಿನಾ ಸ್ಪೃಶನ್ |
ತಥೇತಿ ಬಾಣಮುದ್ಧೃತ್ಯ ರಾಮಃ ಪಸ್ಪರ್ಶ ಪಾಣಿನಾ |
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತದ್ವಾನರಂ ದೇಹಮಮರೇನ್ದ್ರೋಽಭವತ್ಕ್ವಣಾತ್ || 70 ||

ವಾಲೀ ರಘೂತ್ತಮಶರಾಭಿಹತೋ ವಿಮೃಷ್ಟೋ
ರಾಮೇಣ ಶೀತಲಕರೇಣ ಸುಖಾಕರೇಣ |
ಸದ್ಯೋ ವಿಮುಚ್ಯ ಕಪಿದೇಹಮನನ್ಯಲಭ್ಯಮ್
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪದಂ ಪರಮಹಂಸಗಣೈರ್ದುರಾಪಮ್ || 71 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಷ್ಕಿನ್ನಾಧಿಕಾಣ್ಡೀ
ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 2 ||

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ನಿಹತೇ ವಾಲಿನಿ ರಣೇ ರಾಮೇಣ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ।
ದುದ್ರುವೃವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ಭಯವಿಹ್ವಲಾಃ ॥₁॥

ತಾರಾಮೂಚುರ್ಮಹಾಭಾಗೇ ಹತೋ ವಾಲೀ ರಣಾಜಿರೇ ।
ಅಜ್ಞದಂ ಪರಿರಕ್ಷಾದ್ಯ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಪರಿನೋದಯ ॥₂॥

ಚತುರ್ಧ್ವಾರಕಪಾಟಾದೀನ್ ಬದ್ಧಾನ್ ರಕ್ಷಾಮಹೇ ಪುರೀಮ್ ।
ವಾನರಾಣಾಂ ತು ರಾಜಾನಮಜ್ಞದಂ ಕುರು ಭಾಮಿನಿ ॥₃॥

ನಿಹತಂ ವಾಲಿನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾರಾ ಶೋಕವಿಮೂರ್ಛಿತಾ ।
ಅತಾಡಯತ್ಸ್ವಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಶಿರೋ ವಕ್ಷಶ್ಚ ಭೂರಿಶಃ ॥₄॥

ಕಿಮಜ್ಞದೇನ ರಾಜ್ಯೇನ ನಗರೇಣ ಧನೇನ ವಾ ।
ಇದಾನೀಮೇವ ನಿಧನಂ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಪತಿನಾ ಸಹ ॥₅॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತ್ವರಿತಾ ತತ್ರ ರುದತೀ ಮುಕ್ತಮೂರ್ಧಜಾ ।
ಯಯೌ ತಾರಾತಿಶೋಕಾರ್ತಾ ಯತ್ರ ಭರ್ತ್ಯಕಲೇವರಮ್ ॥₆॥

ಪತಿತಂ ವಾಲಿನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಕ್ತೈಃ ಪಾಂಸುಭಿರಾವೃತಮ್ ।
ರುದತೀ ನಾಥನಾಥೇತಿ ಪತಿತಾ ತಸ್ಯ ಪಾದಯೋಃ ॥₇॥

ಕರುಣಂ ವಿಲಪಂತೀ ಸಾ ದದರ್ಶ ರಘುನಂದನಮ್ ।
ರಾಮ ಮಾಂ ಜಹಿ ಬಾಣೇನ ಯೇನ ವಾಲೀ ಹತಸ್ತ್ವಯಾ ॥₈॥

ಗಚ್ಛಾಮಿ ಪತಿಸಾಲೋಕ್ಯಂ ಪತಿರ್ಮಾಮಭಿಕಾಂಕ್ಷತೇ ।
ಸ್ವರ್ಗೇಽಪಿ ನ ಸುಖಂ ತಸ್ಯ ಮಾಂ ವಿನಾ ರಘುನಂದನ ॥₉॥

ಪತ್ನೀವಿಯೋಗಜಂ ದುಃಖಮನುಭೂತಂ ತ್ವಯಾಽನಘ ।

ವಾಲಿನೇ ಮಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಶು ಪತ್ನೀದಾನಫಲಂ ಭವೇತ್ || 10 ||

ಸುಗ್ರೀವ ತ್ವಂ ಸುಖಂ ರಾಜ್ಯಂ ದಾಪಿತಂ ವಾಲಿಘಾತಿನಾ |
ರಾಮೇಣ ರುಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಭುಜ್ಞ್ವಾ ಸಾಪತ್ನವರ್ಜಿತಮ್ || 11 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ವಿಲಪಂತೀಂ ತಾಂ ತಾರಾಂ ರಾಮೋ ಮಹಾಮನಾಃ |
ಸಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ದಯಯಾ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೋಪದೇಶತಃ || 12 ||

ಕಿಂ ಭೀರು ಶೋಚಸಿ ವ್ಯರ್ಥಂ ಶೋಕಸ್ಯಾವಿಷಯಂ ಪತಿಮ್ |
ಪತಿಸ್ತವಾಯಂ ದೇಹೋ ವಾ ಜೀವೋ ವಾ ವದ ತತ್ತ್ವತಃ || 13 ||

ಪೞ್ವಾತ್ಮಕೋ ಜಡೋ ದೇಹಸ್ತ್ವಜ್ಞಾಂಸರುಧಿರಾಸ್ಥಿಮಾನ್ |
ಕಾಲಕರ್ಮಗುಣೋತ್ಪನ್ನಃ ಸೋಽಪ್ಯಾಸ್ತೇಽದ್ಯಾಪಿ ತೇ ಪುರಃ || 14 ||

ಮನ್ಯಸೇ ಜೀವಮಾತ್ಮಾನಂ ಜೀವಸ್ತರ್ಹಿ ನಿರಾಮಯಃ |
ನ ಜಾಯತೇ ನ ಮ್ರಿಯತೇ ನ ತಿಷ್ಠತಿ ನ ಗಚ್ಛತಿ || 15 ||

ನ ಸ್ತ್ರೀ ಪುಮಾನಾಂ ಷಣ್ಣೋ ವಾ ಜೀವಃ ಸರ್ವಗತೋಽವ್ಯಯಃ |
ಏಕ ಏವಾದ್ವಿತೀಯೋಽಯಮಾಕಾಶವದಲೇಪಕಃ |
ನಿತ್ಯೋ ಜ್ಞಾನಮಯಃ ಶುದ್ಧಃ ಸ ಕಥಂ ಶೋಕಮರ್ಹತಿ || 16 ||

ತಾರೋವಾಚ

ದೇಹೋಽಚಿತ್ಕಾಷ್ಠವದ್ರಾಮ ಜೀವೋ ನಿತ್ಯಶಿಷ್ಯದಾತ್ತಕಃ |
ಸುಖದುಃಖಾದಿಸಮ್ಬಂಧಃ ಕಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ರಾಮ ಮೇ ವದ || 17 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಅಹಂಜ್ಞಾರಾದಿಸಮ್ಬಂಧೋ ಯಾವದ್ದೇಹೇಂದ್ರಿಯೈಃ ಸಹ |
ಸಂಸಾರಸ್ತಾವದೇವ ಸ್ಯಾದಾತ್ಮನಸ್ತ್ವವಿವೇಕಿನಃ || 18 ||

ಮಿಥ್ಯಾರೋಪಿತಸಂಸಾರೋ ನ ಸ್ವಯಂ ವಿನಿವರ್ತತೇ |
ವಿಷಯಾನ್ ಧ್ಯಾಯಮಾನಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ನೇ ಮಿಥ್ಯಾಗಮೋ ಯಥಾ || 19 ||

ಅನಾದ್ಯವಿದ್ಯಾಸಮ್ಬನ್ನಾತ್ ತತ್ಕಾರ್ಯಾಹಂಜ್ಯತೇಸ್ತಥಾ ।
ಸಂಸಾರೋಽಪಾರ್ಥಕೋಽಪಿ ಸ್ಯಾದ್ರಾಗದ್ವೇಷಾದಿಸಂಕುಲಃ ॥ 20 ॥

ಮನ ಏವ ಹಿ ಸಂಸಾರೋ ಬಂಧಶ್ಚೈವ ಮನಃ ಶುಭೇ ।
ಆತ್ಮಾ ಮನಃಸಮಾನತ್ವಮೇತ್ಯ ತದ್ಗತಬಂಧಭಾಕ್ ॥ 21 ॥

ಯಥಾ ವಿಶುದ್ಧಃ ಸ್ಫಟಿಕೋಽಲಕ್ತಕಾದಿಸಮೀಪಗಃ ।
ತತ್ತದ್ವರ್ಣಯುಗಾಭಾತಿ ವಸ್ತುತೋ ನಾಸ್ತಿ ರಂಜನಮ್ ॥ 22 ॥

ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಾದಿಸಾಮೀಪ್ಯಾದಾತ್ಮನಃ ಸಂಸ್ಪೃತಿರ್ಬಲಾತ್ ।
ಆತ್ಮಾ ಸ್ವಲಿಂಗಂ ತು ಮನಃ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತದುದ್ಭವಾನ್ ॥ 23 ॥

ಕಾಮಾನ್ ಜುಷನ್ ಗುಣೈರ್ಬದ್ಧಃ ಸಂಸಾರೇ ವರ್ತತೇಽವಶಃ ।
ಆದೌ ಮನೋಗುಣಾನ್ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತತಃ ಕರ್ಮಾಣ್ಯನೇಕಧಾ ॥ 24 ॥

ಶುಕ್ಲಲೋಹಿತಕೃಷ್ಣಾಣಿ ಗತಯಸ್ತತ್ಸಮಾನತಃ ।
ಏವಂ ಕರ್ಮವಶಾಜ್ಜೀವೋ ಭ್ರಮತ್ಯಾಭೂತಸಮ್ಪ್ಲವಮ್ ॥ 25 ॥

ಸರ್ವೋಪಸಂಹೃತೌ ಜೀವೋ ವಾಸನಾಭಿಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ ।
ಅನಾದ್ಯವಿದ್ಯಾವಶಗಸ್ತಿಷ್ಠತ್ಯಭಿನಿವೇಶತಃ ॥ 26 ॥

ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲೇ ಪುನಃ ಪೂರ್ವವಾಸನಾಮಾನಸೈಃ ಸಹ ।
ಜಾಯತೇ ಪುನರಪ್ಯೇವಂ ಘಟೀಯನ್ತ್ರಮಿವಾವಶಃ ॥ 27 ॥

ಯದಾ ಪುಣ್ಯವಿಶೇಷೇಣ ಲಭತೇ ಸಜ್ಗತಿಂ ಸತಾಮ್ ।
ಮದ್ಭಕ್ತಾನಾಂ ಸುಶಾಂತಾನಾಂ ತದಾ ಮದ್ವಿಷಯಾ ಮತಿಃ ॥ 28 ॥

ಮತ್ಕಥಾಶ್ರವಣೇ ಶ್ರದ್ಧಾ ದುರ್ಲಭಾ ಜಾಯತೇ ತತಃ ।
ತತಃ ಸ್ವರೂಪವಿಜ್ಞಾನಮನಾಯಾಸೇನ ಜಾಯತೇ ॥ 29 ॥

ತದಾಽಽಚಾರ್ಯಪ್ರಸಾದೇನ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಜ್ಞಾನತಃ ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಮನಃಪ್ರಾಣಾಹಂಜ್ಯತಿಭ್ಯಃ ಪೃಥಕ್ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 30 ॥

ಸಾತ್ವತಾನ್ಮನುಭವತಃ ಸತ್ಯಮಾನಂದಾನ್ಮನಮದ್ವಯಮ್ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸದ್ಯೋ ಭವೇನ್ಮುಕ್ತಃ ಸತ್ಯಮೇವ ಮಯೋದಿತಮ್ ॥ 31 ॥

ಏವಂ ಮಯೋದಿತಂ ಸಮ್ಯಗಾಲೋಚಯತಿ ಯೋಽನಿಶಮ್ ।
ತಸ್ಯ ಸಂಸಾರದುಃಖಾನಿ ನ ಸ್ಪೃಶಂತಿ ಕದಾಚನ ॥ 32 ॥

ತ್ವಮಪ್ಯೇತನ್ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮಾಲೋಚಯ ವಿಶುದ್ಧಧೀಃ ।
ನ ಸ್ಪೃಶ್ಯಸೇ ದುಃಖಜಾಲೈಃ ಕರ್ಮಬನ್ಧಾದ್ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ॥ 33 ॥

ಪೂರ್ವಜನ್ಮನಿ ತೇ ಸುಭೃ ಕೃತಾ ಮದ್ಭಕ್ತಿರುತ್ತಮಾ ।
ಅತಸ್ತವ ವಿಮೋಕ್ಷಾಯ ರೂಪಂ ಮೇ ದರ್ಶಿತಂ ಶುಭೇ ॥ 34 ॥

ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮದ್ರೂಪಮನಿಶಮಾಲೋಚಯ ಮಯೋದಿತಮ್ ।
ಪ್ರವಾಹಪತಿತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕುರ್ವನ್ತ್ಯಪಿ ನ ಲಿಪ್ಯಸೇ ॥ 35 ॥

ಶ್ರೀರಾಮೇಣೋದಿತಂ ಸರ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾರಾತಿವಿಸ್ಮಿತಾ ।
ದೇಹಾಭಿಮಾನಜಂ ಶೋಕಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ನತ್ವಾ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ॥ 36 ॥

ಆತ್ಮಾನುಭವಸಂತುಷ್ಟಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಾ ಬಭೂವ ಹ ।
ಕ್ಷಣಸಂಗಮಮಾತ್ರೇಣ ರಾಮೇಣ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ॥ 37 ॥

ಅನಾದಿಬನ್ಧಂ ನಿರ್ಧೂಯ ಮುಕ್ತಾ ಸಾಕಪಿ ವಿಕಲ್ಮಷಾ ।
ಸುಗ್ರೀವೋಽಪಿ ಚ ತಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ರಾಮವಕ್ತ್ರಾತ್ಸಮೀರಿತಮ್ ॥ 38 ॥

ಜಹಾವಜ್ಞಾನಮಖಿಲಂ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತೋಽಭವತ್ತದಾ ।
ತತಃ ಸುಗ್ರೀವಮಾಹೇದಂ ರಾಮೋ ವಾನರಪುಂಗವಮ್ ॥ 39 ॥

ಭ್ರಾತುರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ಪುತ್ರೇಣ ಯದುಕ್ತಂ ಸಾಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ ।
ಕುರು ಸರ್ವಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸಂಸ್ಕಾರಾದಿ ಮಮಾಽಽಜ್ಞಯಾ ॥ 40 ॥

ತಥೇತಿ ಬಲಿಭಿರ್ಮುಖೈರ್ವಾನರೈಃ ಪರಿಣೀಯ ತಮ್ ।
ವಾಲಿನಂ ಪುಷ್ಪಕೇ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಸರ್ವರಾಜೋಪಚಾರಕೈಃ ॥ 41 ॥

ಭೇರೀದುನ್ದುಭಿನಿಘೋಷೈರ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರ್ಮನ್ಮಿಭಿಃ ಸಹ ।
ಯೂಥಪೈರ್ವಾನರೈಃ ಪೌರೈಸ್ತಾರಯಾ ಚಾಜ್ಞದೇನ ಚ ॥ 42 ॥

ಗತ್ವಾ ಚಕಾರ ತತ್ಸರ್ವಂ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ಜಗಾಮ ರಾಮಸ್ಯ ಸಮೀಪಂ ಮನ್ಮಿಭಿಃ ಸಹ ॥ 43 ॥

ನತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಚರಣೌ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಾಹ ಹೃಷ್ಣುಧೀಃ ।
ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಧಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ವಾನರಾಣಾಂ ಸಮೃದ್ಧಿಮತ್ ॥ 44 ॥

ದಾಸೋಽಹಂ ತೇ ಪಾದಪದ್ಮಂ ಸೇವೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣವಚ್ಚರಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಹ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸಸ್ಮಿತಂ ವಚಃ ॥ 45 ॥

ತ್ವಮೇವಾಹಂ ನ ಸಂದೇಹಃ ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛ ಮಮ್ಽಽಜ್ಞಯಾ ।
ಪುರರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯೇ ತ್ವಂ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮಭಿಷೇಚಯ ॥ 46 ॥

ನಗರಂ ನ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಚತುರ್ದಶ ಸಮಾಃ ಸಖೇ ।
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಮೇ ಭ್ರಾತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪತ್ತನಂ ತವ ॥ 47 ॥

ಅಜ್ಞದಂ ಯೌವರಾಜ್ಯೇ ತ್ವಮಭಿಷೇಚಯ ಸಾದರಮ್ ।
ಅಹಂ ಸಮೀಪೇ ಶಿಖರೇ ಪರ್ವತಸ್ಯ ಸಹಾನುಜಃ ॥ 48 ॥

ವತ್ಸ್ಯಾಮಿ ವರ್ಷದಿವಸಾಂಸ್ತತಸ್ತ್ವಂ ಯತ್ನವಾನ್ ಭವ ।
ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ಕಾಲಂ ಪುರೇ ಸ್ಥಿತಾಸ್ವ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ ॥ 49 ॥

ಸಾಷ್ಟಾಜ್ಞಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಹ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಪಾದಯೋಃ ।
ಯದಾಜ್ಞಾಪಯಸೇ ದೇವ ತತ್ತಥೈವ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ॥ 50 ॥

ಅನುಜ್ಞಾತಶ್ಚ ರಾಮೇಣ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತು ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ।
ಗತ್ವಾ ಪುರಂ ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಯಥಾ ರಾಮೇಣ ಚೋದಿತಃ ॥ 51 ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪೂಜಿತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತದಾ ।
ಆಗತ್ಯ ರಾಘವಂ ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯೋಪತಸ್ಥಿವಾನ್ ॥ 52 ॥

ತತೋ ರಾಮೋ ಜಗಾಮಾಽಽಶು ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ಪ್ರವರ್ಷಣಗಿರೇರೂರ್ಧ್ವಂ ಶಿಖರಂ ಭೂರಿವಿಸ್ತರಮ್ || 53 ||

ತತ್ರೈಕಂ ಗಹವರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಫಾಟಿಕಂ ದೀಪ್ತಿಮಚ್ಛುಭಮ್ |
ವರ್ಷವಾತಾತಪಸಹಂ ಫಲಮೂಲಸಮೀಪಗಮ್ |
ವಾಸಾಯ ರೋಚಯಾಮಾಸ ತತ್ರ ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 54 ||

ದಿವ್ಯಮೂಲಫಲಪುಷ್ಪಸಂಯುತೇ ಮೌಕ್ತಿಕೋಪಮಜಲೌಘಪಲ್ವಲೇ |
ಚಿತ್ರವರ್ಣಮೃಗಪಕ್ಷಿಶೋಭಿತೇ ಪರ್ವತೇ ರಘುಕುಲೋತ್ತಮೋಽವಸತ್ || 55 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾನ್ಧಕಾಣ್ಡೇ
ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 3 ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ತತ್ರ ವಾರ್ಷಿಕದಿನಾನಿ ರಾಘವೋ ಲೀಲಯಾ ಮಣಿಗುಹಾಸು ಸಂಚರನ್ |
ಪಕ್ಷಮೂಲಫಲಭೋಗತೋಷಿತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹಿತೋಽವಸತ್ಸುಖಮ್ || 1 ||

ವಾತನುನ್ನಜಲಪೂರಿತಮೇಘಾನಂತರಸ್ತನಿತವೈದ್ಯುತಗರ್ಭಾನ್ |
ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಸ್ಮಯಮಗಾದ್ಗಜಯುಧಾನ್ ಯದ್ವದಾಹಿತಸುಕಾಂಕ್ಷಾನಕಕ್ಷಾನ್ || 2 ||

ನವಘಾಸಂ ಸಮಾಸ್ವದ್ಯ ಹೃಷ್ಟಪುಷ್ಟಮೃಗದ್ವಿಜಾಃ |
ಧಾವನ್ತೋ ಪರಿತೋ ರಾಮಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಿಸ್ಫುರಿತೇಕ್ಷಣಾಃ || 3 ||

ನ ಚಲಂತಿ ಸದಾ ಧ್ಯಾನನಿಷ್ಠಾ ಇವ ಮುನೀಶ್ವರಾಃ |
ರಾಮಂ ಮಾನುಷರೂಪೇಣ ಗಿರಿಕಾನನಭೂಮಿಷು || 4 ||

ಚರಂತಂ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸಿದ್ಧಗಣಾ ಭುವಿ |
ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಣಾ ಭೂತ್ವಾ ರಾಮಮೇವಾನುಸೇವಿರೇ || 5 ||

ಸೌಮಿತ್ರಿರೇಕದಾ ರಾಮಮೇಕಾಂತೇ ಧ್ಯಾನತತ್ಪರಮ್ |
ಸಮಾಧಿವಿರಮೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಣಯಾದ್ವಿನಯಾನಿವತಃ || 6 ||

ಅಬ್ರವೀದ್ಧೇವ ತೇ ವಾಕ್ಯಾತ್ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾದ್ವಿಗತೋ ಮಮ |
ಅನಾದ್ಯವಿದ್ಯಾಸಮ್ಭೂತಃ ಸಂಶಯೋ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ || 7 ||

ಇದಾನೀಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕ್ರಿಯಾಮಾರ್ಗೇಣ ರಾಘವ |
ಭವದಾರಾಧನಂ ಲೋಕೇ ಯಥಾ ಕುರ್ವಂತಿ ಯೋಗಿನಃ || 8 ||

ಇದಮೇವ ಸದಾ ಪ್ರಾಹುರ್ಯೋಗಿನೋ ಮುಕ್ತಿಸಾಧನಮ್ |
ನಾರದೋಽಪಿ ತಥಾ ವ್ಯಾಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕಮಲಸಮ್ಭವಃ || 9 ||

ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಾದಿವರ್ಣಾನಾಮಾಶ್ರಮಾಣಾಂ ಚ ಮೋಕ್ಷದಮ್ |

ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರಾಣಾಂ ಚ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಸುಲಭಂ ಮುಕ್ತಿಸಾಧನಮ್ ।
ತವ ಭಕ್ತಾಯ ಮೇ ಭ್ರಾತೃ ಬ್ರೂಹಿ ಲೋಕೋಪಕಾರಕಮ್ ॥ 10 ॥

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಮಮ ಪೂಜಾವಿಧಾನಸ್ಯ ನಾನ್ಮೋಽಸ್ತಿ ರಘುನಂದನ ।
ತಥಾಽಪಿ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸಜ್ಜ್ವಲಪಾದ್ಯಥಾವದನುಪೂರ್ವಶಃ ॥ 11 ॥

ಸ್ವಗೃಹ್ಯೋಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ದ್ವಿಜತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮಾನವಃ ।
ಸಕಾಶಾತ್ಸದುಗ್ರೋರ್ಮನ್ತ್ರಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಮದ್ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ ॥ 12 ॥

ತೇನ ಸಂದರ್ಶಿತವಿಧಿಮಾಮೇವಾರಾಧಯೇತ್ಸುಧೀಃ ।
ಹೃದಯೇ ವಾಽನಲೇ ವಾರ್ಚೇತ್ಪ್ರತಿಮಾದೌ ವಿಭಾವಸೌ ॥ 13 ॥

ಶಾಲಗ್ರಾಮಶಿಲಾಯಾಂ ವಾ ಪೂಜಯೇನ್ಮಾಮತನ್ದ್ರಿತಃ ।
ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಪ್ರಥಮಂ ದೇಹಶುದ್ಧಯೇ ॥ 14 ॥

ವೇದತನ್ಮೋದಿತೈರ್ಮನ್ತ್ರೈರ್ಮೃಲೇಪನವಿಧಾನತಃ ।
ಸನ್ನ್ಯಾದಿ ಕರ್ಮ ಯನ್ನಿತ್ಯಂ ತತ್ಕುರ್ಯಾದ್ವಿಧಿನಾ ಬುಧಃ ॥ 15 ॥

ಸಜ್ಜಲ್ಪಮಾದೌ ಕುರ್ವೀತ ಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಸುಧೀಃ ।
ಸ್ವಗುರುಂ ಪೂಜಯೇದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮದ್ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪೂಜಕೋ ಮಮ ॥ 16 ॥

ಶಿಲಾಯಾಂ ಸ್ನಪನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರತಿಮಾಸು ಪ್ರಮಾರ್ಜನಮ್ ।
ಪ್ರಸಿದ್ಧೈರ್ಗರ್ಭಪುಷ್ಪಾದ್ಯೈರ್ಮರ್ತೃಜಾ ಸಿದ್ಧಿದಾಯಿಕಾ ॥ 17 ॥

ಅಮಾಯಿಕೋಽನುವೃತ್ತ್ಯಾ ಮಾಂ ಪೂಜಯೇನ್ನಿಯತವ್ರತಃ ।
ಪ್ರತಿಮಾದಿಷ್ವಲಜ್ವಾರಃ ಪ್ರಿಯೋ ಮೇ ಕುಲನಂದನ ॥ 18 ॥

ಅಗ್ನೌ ಯಜೇತ ಹವಿಷಾ ಭಾಸ್ಕರೇ ಸ್ಥಣ್ಡಿಲೇ ಯಜೇತ್ ।
ಭಕ್ತೇನೋಪಹೃತಂ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಮಮ ವಾರ್ಯಪಿ ॥ 19 ॥

ಕಿಂ ಪುನರ್ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಾದಿ ಗರ್ಭಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಾದಿಕಮ್ ।

ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಸಮ್ಪಾದ್ಯೈವಂ ಸಮಾರಭೇತ್ || 20 ||

ಜೈಲಾಜಿನಕುಶೈಃ ಸಮ್ಯಗಾಸನಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್ |
ತತ್ರೋಪವಿಶ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಸಮ್ಮುಖೇ ಶುದ್ಧಮಾನಸಃ || 21 ||

ತತೋ ನ್ಯಾಸಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಮಾತೃಕಾಬಹಿರಾಂತರಮ್ |
ಕೇಶವಾದಿ ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ತತ್ತ್ವನ್ಯಾಸಂ ತತಃ ಪರಮ್ || 22 ||

ಮನ್ಮೂರ್ತಿಪಂಚಾರನ್ಯಾಸಂ ಮನ್ತ್ರನ್ಯಾಸಂ ತತೋ ನ್ಯಸೇತ್ |
ಪ್ರತಿಮಾದಾವಪಿ ತಥಾ ಕುರ್ಯಾನ್ನಿತ್ಯಮತನ್ದ್ರಿತಃ || 23 ||

ಕಲಶಂ ಸ್ವಪುರೋ ವಾಮೇ ಕ್ಷಿಪೇತ್ಪುಷ್ಪಾದಿ ದಕ್ಷಿಣೇ |
ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಪ್ರದಾನಾರ್ಥಂ ಮಧುಪರ್ಕಾರ್ಥಮೇವ ಚ || 24 ||

ತಥೈವಾಚಮನಾರ್ಥಂ ತು ನ್ಯಸೇತ್ಪಾತ್ರಚತುಷ್ಟಯಮ್ |
ಹೃತ್ಪದ್ಮೇ ಭಾನುವಿಮಲೇ ಮತ್ಕಲಾಂ ಜೀವಸಂಜ್ಞಿತಾಮ್ || 25 ||

ಧ್ಯಾಯೇತ್ಸ್ವದೇಹಮಖಿಲಂ ತಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಮರಿಂದಮ |
ತಾಮೇವಾವಾಹಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಮಾದಿಷು ಮತ್ಕಲಾಮ್ || 26 ||

ಪಾದ್ಯಾರ್ಘ್ಯಾರ್ಚಮನೀಯಾದ್ಯೈಃ ಸ್ನಾನವಸ್ತ್ರವಿಭೂಷಣೈಃ |
ಯಾವಚ್ಛಿಕ್ಕೋಪಚಾರೈರ್ವಾ ತ್ವರ್ಚಯೇನ್ಮಾಮಮಾಯಯಾ || 27 ||

ವಿಭವೇ ಸತಿ ಕರ್ಪೂರಕುಂಭಮಾಗರುಚಂದನೈಃ |
ಅರ್ಚಯೇನ್ಮನ್ತ್ರವನ್ನಿತ್ಯಂ ಸುಗಂಧಕುಸುಮೈಃ ಶುಭೈಃ || 28 ||

ದಶಾವರಣಪೂಜಾಂ ವೈ ಹ್ಯಾಗಮೋಕ್ತಾಂ ಪ್ರಕಾರಯೇತ್ |
ನೀರಾಜನೈರ್ಧೂಪದೀಪೈರ್ನೈವೇದ್ಯೈರ್ಬಹುವಿಸ್ತರೈಃ || 29 ||

ಶ್ರದ್ಧಯೋಪಹರೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರದ್ಧಾಭುಗಹಮೀಶ್ವರಃ |
ಹೋಮಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರಯತ್ನೇನ ವಿಧಿನಾ ಮನ್ತ್ರಕೋವಿದಃ || 30 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯೇನೋಕ್ತಮಾರ್ಗೇಣ ಕುಣ್ಡೇನಾಗಮವಿತ್ತಮಃ |
ಜುಹುಯಾನೂಲಮನ್ತ್ರೇಣ ಪುಂಸೂಕ್ತೇನಾಥವಾ ಬುಧಃ || 31 ||

ಅಥವೌಪಾಸನಾಗ್ನೌ ವಾ ಚರುಣಾ ಹವಿಷಾ ತಥಾ |
ತಪ್ತಜಾಮೂಬನದಪ್ರವ್ಯಂ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಮ್ || 32 ||

ಧ್ಯಾಯೇದನಲಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಹೋಮಕಾಲೇ ಸದಾ ಬುಧಃ |
ಪಾರ್ಷದೇಭ್ಯೋ ಬಲಿಂ ದತ್ತ್ವಾ ಹೋಮಶೇಷಂ ಸಮಾಪಯೇತ್ || 33 ||

ತತೋ ಜಪಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಧ್ಯಾಯೇನ್ಮಾಂ ಯತವಾಕ್ ಸ್ಮರನ್ |
ಮುಖವಾಸಂ ಚ ತಾಮೂಬಲಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪ್ರೀತಿಸಮನ್ವಿತಃ || 34 ||

ಮದರ್ಥೇ ನೃತ್ಯಗೀತಾದಿ ಸ್ತುತಿಪಾಠಾದಿ ಕಾರಯೇತ್ |
ಪ್ರಣಮೇದ್ಧಣ್ಣವದ್ಭೂಮೌ ಹೃದಯೇ ಮಾಂ ನಿಧಾಯ ಚ || 35 ||

ಶಿರಸ್ಯಾಧಾಯ ಮದ್ಧತ್ತಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಭಾವನಾಮಯಮ್ |
ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಮತ್ಪದೇ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ || 36 ||

ರಕ್ಷ ಮಾಂ ಘೋರಸಂಸಾರಾದಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಣಮೇತ್ಸುಧೀಃ |
ಉದ್ವಾಸಯೇದ್ಯಥಾಪೂರ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಗ್ಗೋಜ್ಯೇತಿಷಿ ಸಂಸ್ಮರನ್ || 37 ||

ಏವಮುಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ಪೂಜಯೇದ್ವಿಧಿವದ್ಯದಿ |
ಇಹಾಮುತ್ರ ಚ ಸಂಸಿದ್ಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಮದನುಗ್ರಹಾತ್ || 38 ||

ಮದ್ಭಕ್ತೋ ಯದಿ ಮಾಮೇವಂ ಪೂಜಾಂ ಚೈವ ದಿನೇ ದಿನೇ |
ಕರೋತಿ ಮಮ ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ || 39 ||

ಇದಂ ರಹಸ್ಯಂ ಪರಮಂ ಚ ಪಾವನಮ್
ಮಯೈವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಂ ಸನಾತನಮ್ |
ಪಠತ್ಯಜಸ್ತ್ರಂ ಯದಿ ವಾ ಶೃಣೋತಿ ಯಃ
ಸ ಸರ್ವಪೂಜಾಫಲಭಾಜ್ಞ ಸಂಶಯಃ || 40 ||

ಏವಂ ಪರಾತ್ಮಾ ಶ್ರೀರಾಮಃ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಪೃಷ್ಠಃ ಪ್ರಾಹ ಸ್ವಭಕ್ತಾಯ ಶೇಷಾಂಶಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ ॥ 41 ॥

ಪುನಃ ಪ್ರಾಕೃತವದ್ರಾಮೋ ಮಾಯಾಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ದುಃಖಿತಃ ।
ಹಾ ಸೀತೇತಿ ವದನ್ನೈವ ನಿದ್ರಾಂ ಲೇಭೇ ಕಥಂಚನ ॥ 42 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಧ್ಯಾಂ ಸುಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ಹನೂಮಾನ್ ಪ್ರಾಹ ಸುಗ್ರೀವಮೇಕಾಂತೇ ಕಪಿನಾಯಕಮ್ ॥ 43 ॥

ಶೃಣು ರಾಜನ್ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತವೈವ ಹಿತಮುತ್ತಮಮ್ ।
ರಾಮೇಣ ತೇ ಕೃತಃ ಪೂರ್ವಮುಪಕಾರೋ ಹ್ಯನುತ್ತಮಃ ॥ 44 ॥

ಕೃತಘ್ನವತ್ತ್ವಯಾ ನೂನಂ ವಿಸ್ಮೃತಃ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ ।
ತ್ವತ್ಕೃತೇ ನಿಹತೋ ವಾಲೀ ವೀರಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸಮ್ಮತಃ ॥ 45 ॥

ರಾಜ್ಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ತಾರಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ದುರ್ಲಭಾಮ್ ।
ಸ ರಾಮಃ ಪರ್ವತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ವಸನ್ ಸುಧೀಃ ॥ 46 ॥

ತ್ವದಾಗಮನಮೇಕಾಗ್ರಮೀಕ್ಷತೇ ಕಾರ್ಯಗೌರವಾತ್ ।
ತ್ವಂ ತು ವಾನರಭಾವೇನ ಸ್ತ್ರೀಸಕ್ತೋ ನಾವಬುದ್ಧ್ಯಸೇ ॥ 47 ॥

ಕರೋಮೀತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಮ್ ।
ನ ಕರೋಷಿ ಕೃತಘ್ನಸ್ತ್ವಂ ಹನ್ಯಸೇ ವಾಲಿವದ್ಧೃತಮ್ ॥ 48 ॥

ಹನೂಮದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ಭಯವಿಹ್ವಲಃ ।
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹನೂಮಂತಂ ಸತ್ಯಮೇವ ತ್ವಯೋದಿತಮ್ ॥ 49 ॥

ಶೀಘ್ರಂ ಕುರು ಮಮಾಜ್ಞಾಂ ತ್ವಂ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ ।
ಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶೇದಾನೀಂ ಪ್ರೇಷಯಾಽಽಶು ದಿಶೋ ದಶ ॥ 50 ॥

ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ವಾನರಾನಾನಯಂತು ತೇ ।
ಪಕ್ಷಮಧ್ಯೇ ಸಮಾಯಾಂತು ಸರ್ವೇ ವಾನರಪುಂಜಿವಾಃ ॥ 51 ॥

ಯೇ ಪಕ್ಷಮತಿವರ್ತನೇ ತೇ ವಧ್ಯಾ ಮೇ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಇತ್ಯಾಜ್ಞಾಪ್ಯ ಹನೂಮಂತಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ಗೃಹಮಾವಿಶತ್ || 52 ||

ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಹನೂಮಾನ್ ಮನ್ತ್ರಿಸತ್ತಮಃ |
ತತ್ಕೃಣೇ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಹರೀನ್ ದಶ ದಿಶಃ ಸುಧೀಃ || 53 ||

ಅಗಣಿತಗುಣಸತ್ತ್ವಾನ್ ವಾಯುವೇಗಪ್ರಚಾರಾನ್
ವನಚರಗಣಮುಖ್ಯಾನ್ ಪರ್ವತಾಕಾರರೂಪಾನ್ |
ಪವನಹಿತಕುಮಾರಃ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ದೂತಾ
ನತಿರಭಸತರಾತ್ಮಾ ದಾನಮಾನಾದಿತ್ಯಪ್ತಾನ್ || 54 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ || 4 ||

॥ ಪಇಚ್ಛಾಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ರಾಮಸ್ತು ಪರ್ವತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಮಣಿಸಾನೌ ನಿಶಾಮುಖೇ ।
ಸೀತಾವಿರಹಜಂ ಶೋಕಮಸಹನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥೧॥

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮೇ ಸೀತಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ ಹೃತಾ ಬಲಾತ್ ।
ಮೃತಾಽಮೃತಾ ವಾ ನಿಶ್ಚೇತುಂ ನ ಜಾನೇಽದ್ಯಾಪಿ ಭಾಮಿನೀಮ್ ॥೨॥

ಜೀವತೀತಿ ಮಮ ಬ್ರೂಯಾತ್ಕಶ್ಚಿದ್ವಾ ಪ್ರಿಯಕೃತ್ ಸ ಮೇ ।
ಯದಿ ಜಾನಾಮಿ ತಾಂ ಸಾಧ್ವೀಂ ಜೀವಂತೀಂ ಯತ್ರ ಕುತ್ರ ವಾ ॥೩॥

ಹಠಾದೇವಾಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುಧಾಮಿವ ಪಯೋನಿಧೇಃ ।
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಶೃಣು ಮೇ ಭ್ರಾತರ್ಯೇನ ಮೇ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥೪॥

ನೀತಾ ತಂ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕರ್ಯಾಂ ಸಪುತ್ರಬಲವಾಹನಮ್ ।
ಹೇ ಸೀತೇ ಚಂದ್ರವದನೇ ವಸಂತೀ ರಾಕ್ಷಸಾಲಯೇ ॥೫॥

ದುಃಖಾರ್ತಾ ಮಾಮಪಶ್ಯಂತೀ ಕಥಂ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಧರಿಷ್ಯಸಿ ।
ಚಂದ್ರೋಽಪಿ ಭಾನುವದ್ಭಾತಿ ಮಮ ಚಂದ್ರಾನನಾಂ ವಿನಾ ॥೬॥

ಚಂದ್ರ ತ್ವಂ ಜಾನಕೀಂ ಸ್ಪೃಷ್ವಾ ಕರೈರ್ಮಾಂ ಸ್ಪೃಶ ಶೀತಲೈಃ ।
ಸುಗ್ರೀವೋಽಪಿ ದಯಾಹೀನೋ ದುಃಖಿತಂ ಮಾಂ ನ ಪಶ್ಯತಿ ॥೭॥

ರಾಜ್ಯಂ ನಿಷ್ಕಣ್ಣಕಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಪರಿವೃತೋ ರಹಃ ।
ಕೃತಘ್ನೋ ದೃಶ್ಯತೇ ವ್ಯಕ್ತಂ ಪಾನಾಸಕ್ತೋಽತಿಕಾಮುಕಃ ॥೮॥

ನಾಽಯಾತಿ ಶರದಂ ಪಶ್ಯನ್ನಪಿ ಮಾರ್ಗಯಿತುಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ।
ಪೂರ್ವೋಪಕಾರಿಣಂ ದುಷ್ಪಃ ಕೃತಘ್ನೋ ವಿಸ್ಮೃತೋ ಹಿ ಮಾಮ್ ॥೯॥

ಹನ್ಮಿ ಸುಗ್ರೀವಮಪ್ಯೇವಂ ಸಪುರಂ ಸಹಬಾನ್ಧವಮ್ ।

ವಾಲೀ ಯಥಾ ಹತೋ ಮೇಽದ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೋಽಪಿ ತಥಾ ಭವೇತ್ || 10 ||

ಇತಿ ರುಷ್ಷಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ರಾಘವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ಇದಾನೀಮೇವ ಗತ್ವಾಽಹಂ ಸುಗ್ರೀವಂ ದುಷ್ಪ್ರಮಾನಸಮ್ || 11 ||

ಮಾಮಾಜ್ಞಾಪಯ ಹತ್ವಾ ತಮಾಯಾಸ್ಯೇ ರಾಮ ತೇಽನ್ತಿಕಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಧನುರಾದಾಯ ಸ್ವಯಂ ತೂಣೀರಮೇವ ಚ || 12 ||

ಗಂತುಮಭ್ಯುದ್ಯತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ |
ನ ಹಂತವ್ಯಸ್ತ್ವಯಾ ವತ್ಸ ಸುಗ್ರೀವೋ ಮೇ ಪ್ರಿಯಃ ಸಖಾ || 13 ||

ಕಿಂತು ಭೀಷಯ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಲಿವತ್ತ್ವಂ ಹನಿಷ್ಯಸೇ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಮಾದಾಯ ಸುಗ್ರೀವಪ್ರತಿಭಾಷಿತಮ್ || 14 ||

ಆಗತ್ಯ ಪಶ್ಚಾದ್ಯತಾಕರ್ಯಂ ತತ್ಕುರಿಷ್ಯಾಮ್ಯಸಂಶಯಮ್ |
ತಥೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಗಚ್ಛತ್ತ್ವರಿತೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ || 15 ||

ಕಿಷ್ಕಿನ್ನಾಂ ಪ್ರತಿ ಕೋಪೇನ ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ವಾನರಾನ್ |
ಸರ್ವಜ್ಞೋ ನಿತ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಕೋ ವಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮಾಽಪಿ ರಾಘವಃ || 16 ||

ಸೀತಾಮನುಶುಶೋಚಾರ್ತಃ ಪ್ರಾಕೃತಃ ಪ್ರಾಕೃತಾಮಿವ |
ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಸಾಕ್ಷಿಣಸ್ತಸ್ಯ ಮಾಯಾಕಾರ್ಯಾತಿವರ್ತಿನಃ || 17 ||

ರಾಗಾದಿರಹಿತಸ್ಯಾಸ್ಯ ತತ್ಕಾರ್ಯಂ ಕಥಮುದ್ಭವೇತ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೋಕ್ತಮೃತಂ ಕರ್ತುಂ ರಾಜ್ಞೋ ದಶರಥಸ್ಯ ಹಿ || 18 ||

ತಪಸಃ ಫಲದಾನಾಯ ಜಾತೋ ಮಾನುಷವೇಷಧೃಕ್ |
ಮಾಯಯಾ ಮೋಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಜನಾ ಅಜ್ಞಾನಸಂಯುತಾಃ || 19 ||

ಕಥಮೇಷಾಂ ಭವೇನ್ಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಿಂತಯನ್ |
ಕಥಾಂ ಪ್ರಥಯಿತುಂ ಲೋಕೇ ಸರ್ವಲೋಕಮಲಾಪಹಾಮ್ || 20 ||

ರಾಮಾಯಣಾಭಿಧಾಂ ರಾಮೋ ಭೂತಾಸ್ವ ಮಾನುಷಚೇಷ್ಟಕಃ |
ಕ್ರೋಧಂ ಮೋಹಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ವ್ಯವಹಾರಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ || 21 ||

ತತ್ತತ್ಕಾಲೋಚಿತಂ ಗೃಹಣ್ ಮೋಹಯತ್ಯವಶಾಃ ಪ್ರಜಾಃ |
ಅನುರಕ್ತ ಇವಾಶೇಷಗುಣೇಷು ಗುಣವರ್ಜಿತಃ || 22 ||

ವಿಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿರ್ವಿಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಃ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗುಣಾನಿವೃತಃ |
ಅತಃ ಕಾಮಾದಿಭಿರ್ನಿತ್ಯಮವಿಲಿಪ್ತೋ ಯಥಾ ನಭಃ || 23 ||

ವಿನದಂತಿ ಮುನಯಃ ಕೇಚಿಜ್ಞಾನಂತಿ ಜನಕಾದಯಃ |
ತದ್ಭಕ್ತಾ ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮನಃ ಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾನಂತಿ ನಿತ್ಯದಾ |
ಭಕ್ತಚಿತ್ತಾನುಸಾರೇಣ ಜಾಯತೇ ಭಗವಾನಜಃ || 24 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ತದಾ ಗತಾಸ್ವ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾನಗರಾಂತಿಕಮ್ |
ಜ್ಯಾಘೋಷಮಕರೋತ್ತೀವ್ರಂ ಭೀಷಯನ್ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ || 25 ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಕೃತಾಸ್ತತ್ರ ವಾನರಾ ವಪ್ರಮೂರ್ಧನಿ |
ಚಕ್ರುಃ ಕಿಲಕಿಲಾಶಬ್ಧಂ ಧೃತಪಾಷಾಣಪಾದಪಾಃ || 26 ||

ತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ವಾನರಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತದಾ |
ನಿರ್ಮೂಲಾನ್ ಕರ್ತುಮುದ್ಯುಕ್ತೋ ಧನುರಾನಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 27 ||

|| 28 ||

ತತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಸಮಾಪ್ಲುತ್ಯ ಜ್ಞಾತಾಸ್ವ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಗತಮ್ |
ನಿವಾರ್ಯ ವಾನರಾನ್ ಸರ್ವಾನಜ್ಞದೋ ಮನ್ತ್ರಿಸತ್ತಮಃ |
ಗತಾಸ್ವ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಾಮೀಪ್ಯಂ ಪ್ರಣನಾಮ ಸ ದಣ್ಡವತ್ || 29 ||

ತತೋಽಜ್ಞದಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಿಯವರ್ಧನಃ |
ಉವಾಚ ವತ್ಸ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಪಿತೃವ್ಯಾಯ ನಿವೇದಯ || 30 ||

ಮಾಮಾಗತಂ ರಾಘವೇಣ ಚೋದಿತಂ ರೌದ್ರಮೂರ್ತಿನಾ |
ತಥೇತಿ ತ್ವರಿತಂ ಗತಾಸ್ವ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 31 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಪುರದಾಸ್ವರಿ ಬಹಿಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠತಾತ್ವತೀವ ಸನ್ತ್ಯಸ್ತಃ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ || 32 ||

ಆಹೂಯ ಮನ್ತ್ರಿಣಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಹನೂಮಂತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಗಚ್ಛ ತ್ವಮಜ್ಞದೇನಾಶು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ || 33 ||

ಸಾನ್ತ್ವಯನ್ ಕೋಪಿತಂ ವೀರಂ ಶನೈರಾನಯ ಸಾದರಮ್ |
ಪ್ರೇಷಯಿತ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ತಾರಾಮಾಹ ಕಪೀಶ್ವರಃ || 34 ||

ತ್ವಂ ಗಚ್ಛ ಸಾನ್ತ್ವಯಂತೀ ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಮೃದುಭಾಷಿತೈಃ |
ಶಾನ್ತಮನ್ತಃಪುರಂ ನೀತ್ವಾ ಪಶ್ಚಾದ್ಧರ್ವಯ ಮೇಽನಘೇ || 35 ||

ಭವತ್ವಿತಿ ತತಸ್ತಾರಾ ಮಧ್ಯಕಕ್ಷಂ ಸಮಾವಿಶತ್ |
ಹನುಮಾನಜ್ಞದೇನೈವ ಸಹಿತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನ್ತಿಕಮ್ || 36 ||

ಗತ್ವಾ ನನಾಮ ಶಿರಸಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ವಾಗತಮಬ್ರವೀತ್ |
ಏಹಿ ವೀರ ಮಹಾಭಾಗ ಭವದ್ಗೃಹಮಶಜ್ಞಿತಮ್ || 37 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ರಾಜದಾರಾದೀನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಮೇವ ಚ |
ಯದಾಜ್ಞಾಪಯಸೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತತ್ಸರ್ವಂ ಕರವಾಣಿ ಭೋಃ || 38 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕರೇ ಗೃಹ್ಯ ಸ ಮಾರುತಿಃ |
ಆನಯಾಮಾಸ ನಗರಮಧ್ಯಾದ್ರಾಜಗೃಹಂ ಪ್ರತಿ || 39 ||

ಪಶ್ಯಂಸ್ತತ್ರ ಮಹಾಸೌಧಾನ್ ಯೂಥಪಾನಾಂ ಸಮನ್ತತಃ |
ಜಗಾಮ ಭವನಂ ರಾಜ್ಞಃ ಸುರೇನ್ದ್ರಭವನೋಪಮಮ್ || 40 ||

ಮಧ್ಯಕಕ್ಷೇ ಗತಾ ತತ್ರ ತಾರಾ ತಾರಾಧಿಪಾನನಾ |
ಸರ್ವಾಭರಣಸಮ್ಮನ್ನಾ ಮದರಕ್ತಾನ್ತಲೋಚನಾ || 41 ||

ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ನತ್ವಾ ಸ್ಮಿತಪೂರ್ವಾಭಿಭಾಷಿಣೀ |
ಏಹಿ ದೇವರ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸಾಧುಸ್ತ್ವಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ || 42 ||

ಕಿಮರ್ಥಂ ಕೋಪಮಾಕಾರ್ಷೀರ್ಭಕ್ತೇ ಭೃತೈ ಕಪೀಶ್ವರೇ ।
ಬಹುಕಾಲಮನಾಶ್ವಾಸಂ ದುಃಖಮೇವಾನುಭೂತವಾನ್ ॥ 43 ॥

ಇದಾನೀಂ ಬಹುದುಃಖೌಘಾದ್ಭವದ್ಭಿರಭಿರಕ್ಷಿತಃ ।
ಭವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಾಪ್ತಸೌಖ್ಯೋ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ 44 ॥

ಕಾಮಾಸಕ್ತೋ ರಘುಪತೇಃ ಸೇವಾರ್ಥಂ ನಾಗತೋ ಹರಿಃ ।
ಆಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಹರಯೋ ನಾನಾದೇಶಗತಾಃ ಪ್ರಭೋ ॥ 45 ॥

ಪ್ರೇಷಿತೋ ದಶಸಾಹಸ್ರಾ ಹರಯೋ ರಘುಸತ್ತಮ ।
ಆನೇತುಂ ವಾನರಾನ್ ದಿಗ್ಭ್ರೂ ಮಹಾಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಾನ್ ॥ 46 ॥

ಸುಗ್ರೀವಃ ಸ್ವಯಮಾಗತ್ಯ ಸರ್ವವಾನರಯೂಥಪೈಃ ।
ವಧಯಿಷ್ಯತಿ ದೈತ್ಯಾಘಾನ್ ರಾವಣಂ ಚ ಹನಿಷ್ಯತಿ ॥ 47 ॥

ತ್ವಯೈವ ಸಹಿತೋಽದೈವ ಗನ್ತಾ ವಾನರಪುಂಗವಃ ।
ಪಶ್ಯಾನ್ತರ್ಭವನಂ ತತ್ರ ಪುತ್ರದಾರಸುಹೃದ್ವೃತಮ್ ॥ 48 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಮಭಯಂ ದತ್ತಾ ನಯ ಸಹೈವ ತೇ ।
ತಾರಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೃಶಕ್ರೋಧೋಽಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 49 ॥

ಜಗಾಮಾಂತಃಪುರಂ ಯತ್ರ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ ।
ರುಮಾಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪರ್ಯಜ್ಯೇ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ 50 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮತ್ಯರ್ಥಮುತ್ಪಪಾತಾತಿಭೀತವತ್ ।
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಮದವಿಹ್ವಲಿತೇಕ್ಷಣಮ್ ॥ 51 ॥

ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಾಹ ದುರ್ಮೃತ್ತ ವಿಸ್ಮೃತೋಽಸಿ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ।
ವಾಲೀ ಯೇನ ಹತೋ ವೀರಃ ಸ ಬಾಣೋಽದ್ಯ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ ॥ 52 ॥

ತ್ವಮೇವ ವಾಲಿನೋ ಮಾರ್ಗಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಮಯಾ ಹತಃ ।
ಏವಮತ್ಯಂತಪರುಷಂ ವದಂತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತದಾ ॥ 53 ॥

ಉವಾಚ ಹನುಮಾನ್ ವೀರಃ ಕಥಮೇವಂ ಪ್ರಭಾಷಸೇ |
ತ್ವತ್ತೋಽಧಿಕತರೋ ರಾಮೇ ಭಕ್ತೋಽಯಂ ವಾನರಾಧಿಪಃ || 54 ||

ರಾಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮನಿಶಂ ಜಾಗರ್ತಿ ನ ತು ವಿಸ್ಮೃತಃ |
ಆಗತಾಃ ಪರಿತಃ ಪಶ್ಯ ವಾನರಾಃ ಕೋಟಿಶಃ ಪ್ರಭೋ || 55 ||

ಗಮಿಷ್ಯನ್ತ್ಯಚಿರೇಣೈವ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಮ್ |
ಸಾಧಯಿಷ್ಯತಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮಕಾರ್ಯಮಶೇಷತಃ || 56 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ಲಜ್ಜಿತೋಽಭವತ್ |
ಸುಗ್ರೀವೋಽಪ್ಯರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದ್ಯೈರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸಮಪೂಜಯತ್ || 57 ||

ಆಲಿಂಗ್ಯ ಪ್ರಾಹ ರಾಮಸ್ಯ ದಾಸೋಽಹಂ ತೇನ ರಕ್ಷಿತಃ |
ರಾಮಃ ಸ್ವತೇಜಸಾ ಲೋಕಾನ್ ಕ್ಷಣಾದ್ಧೇನೈವ ಜೇಷ್ಯತಿ || 58 ||

ಸಹಾಯಮಾತ್ರಮೇವಾಹಂ ವಾನರೈಃ ಸಹಿತಃ ಪ್ರಭೋ |
ಸೌಮಿತ್ರಿರಪಿ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಾಹ ಕಿಂಚಿನ್ಮಯೋದಿತಮ್ || 59 ||

ತತ್ಕೃಮಸ್ವ ಮಹಾಭಾಗ ಪ್ರಣಯಾದ್ಭಾಷಿತಂ ಮಯಾ |
ಗಚ್ಛಾಮೋಽದ್ಯೈವ ಸುಗ್ರೀವ ರಾಮಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಕಾನನೇ || 60 ||

ಏಕ ಏವಾತಿದುಃಖಾತ್ತೋರ್ಜಾನಕೀವಿರಹಾತ್ಪ್ರಭುಃ |
ತಥೇತಿ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ || 61 ||

|| 62 ||

ವಾನರೈಃ ಸಹಿತೋ ರಾಜಾ ರಾಮಮೇವಾನವಪದ್ಯತ

ಭೇರೀಮೃದಜೈರ್ಬಹುಮುಕ್ತವಾನರೈಃ ಶ್ವೇತಾತಪತ್ರೈರ್ವ್ಯಜನೈಶ್ಚ ಶೋಭಿತಃ |
ನೀಲಾಂಗದಾದ್ಯೈರ್ಹನುಮತ್ಪ್ರಧಾನೈಃ ಸಮಾವೃತೋ ರಾಘವಮಭ್ಯಗಾಧ್ಧರಿಃ
|| 63 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಕಾಂಡೇ

ಪೞಾಚಮಃ ಸರ್ಗಃ॥೨॥

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಸಮಾಸೀನಂ ಗುಹಾದ್ವಾರಿ ಶಿಲಾತಲೇ ।
ಚೈಲಾಜಿನಧರಂ ಶ್ಯಾಮಂ ಜಟಾಮೌಲಿವಿರಾಜಿತಮ್ ॥₁॥

ವಿಶಾಲನಯನಂ ಶಾನ್ತಂ ಸ್ಮಿತಚಾರುಮುಖಾಮುಖಮ್ ।
ಸೀತಾವಿರಹಸಂತಪ್ತಂ ಪಶ್ಯಂತಂ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ ॥₂॥

ರಥಾದ್ಧೂರಾತ್ಸಮುತ್ಪತ್ಯ ವೇಗಾತ್ಸುಗ್ರೀವಲಕ್ಷ್ಮಣೌ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಪಾದಯೋರಗ್ರೇ ಪೇತತುರ್ಭಕ್ತಿಸಂಯುತೌ ॥₃॥

ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಾಲಿಜಗ್ಯ ಪೃಷ್ಟ್ವಾಽನಾಮಯಮನ್ತಿಕೇ ।
ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮವಿತ್ ॥₄॥

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ಭಕ್ತಿನಮ್ರಧೀಃ ।
ದೇವ ಪಶ್ಯ ಸಮಾಯಾಂತೀಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾಚಮೂಮ್ ॥₅॥

ಕುಲಾಚಲಾದ್ರಿಸಮೂಭೃತಾ ಮೇರುಮಂದರಸನ್ನಿಭಾಃ ।
ನಾನಾದ್ವೀಪಸರಿಚ್ಛೈಲವಾಸಿನಃ ಪರ್ವತೋಪಮಾಃ ॥₆॥

ಅಸಂಖ್ಯಾತಾಃ ಸಮಾಯಾಂತಿ ಹರಯಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ।
ಸರ್ವೇ ದೇವಾಂಶಸಮೂಭೃತಾಃ ಸರ್ವೇ ಯುದ್ಧವಿಶಾರದಾಃ ॥₇॥

ಅತ್ರ ಕೇಚಿದ್ಗಜಬಲಾಃ ಕೇಚಿದ್ಧಶಗಜೋಪಮಾಃ ।
ಗಜಾಯುತಬಲಾಃ ಕೇಚಿದನ್ಯೇಽಮಿತಬಲಾಃ ಪ್ರಭೋ ॥₈॥

ಕೇಚಿದಂಜನಕೂಟಾಭಾಃ ಕೇಚಿತ್ಕನಕಸನ್ನಿಭಾಃ ।
ಕೇಚಿದ್ರಕ್ತಾಂತವದನಾ ದೀರ್ಘವಾಲಾಸ್ತಥಾಽಪರೇ ॥₉॥

ಶುದ್ಧಸ್ಫಟಿಕಸಂಜಾತಾಃ ಕೇಚಿದ್ರಾಕ್ಷಸಸನ್ನಿಭಾಃ ।

ಗರ್ಜಂತಃ ಪರಿತೋ ಯಾನ್ತಿ ವಾನರಾ ಯುದ್ಧಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಃ || 10 ||

ತ್ವದಾಜ್ಞಾಕಾರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ಫಲಮೂಲಾಶನಾಃ ಪ್ರಭೋ |
ಋಕ್ಷಾಣಾಮಧಿಪೋ ವೀರೋ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ನಾಮ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ || 11 ||

ಏಷ ಮೇ ಮನ್ತ್ರಿಣಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಕೋಟಿಭಲ್ಲೂಕವೃಂದಪಃ |
ಹನೂಮಾನೇಷ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಪರಾಕ್ರಮಃ || 12 ||

ವಾಯುಪುತ್ರೋಽತಿತೇಜಸ್ವೀ ಮನ್ತ್ರಿ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಃ |
ನಲೋ ನೀಲಶ್ಚ ಗವಯೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗನ್ಧಮಾದನಃ || 13 ||

ಶರಭೋ ಮೈನ್ದವಶ್ಚೈವ ಗಜಃ ಪನಸ ಏವ ಚ |
ವಲೀಮುಖೋ ದಧಿಮುಖಃ ಸುಷೇಣಸ್ತಾರ ಏವ ಚ || 14 ||

ಕೇಸರೀ ಚ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಃ ಪಿತಾ ಹನುಮತೋ ಬಲೀ |
ಏತೇ ತೇ ಯೂಥಪಾ ರಾಮ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯೇನ ಮಯೋದಿತಾಃ || 15 ||

ಮಹಾತ್ಮಾನೋ ಮಹಾವೀರ್ಯಾಃ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಾಃ |
ಏತೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಃ ಕೋಟಿಕೋಟಿವಾನರಯೂಥಪಾಃ || 16 ||

ತವಾಜ್ಞಾಕಾರಿಣಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಂಶಸಮ್ಭವಾಃ |
ಏಷ ವಾಲಿಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನಜಗದೋ ನಾಮ ವಿಶ್ರುತಃ || 17 ||

ವಾಲಿತುಲ್ಯಬಲೋ ವೀರೋ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಬಲಾಂತಕಃ |
ಏತೇ ಚಾನ್ಯೇ ಚ ಬಹವಸ್ತ್ವದರ್ಥೇ ತ್ಯಕ್ತಜೀವಿತಾಃ || 18 ||

ಯೋದ್ಧಾರಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ನಿಪುಣಾಃ ಶತ್ರುಘಾತನೇ |
ಆಜ್ಞಾಪಯ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ವೇ ತೇ ವಶವರ್ತಿನಃ || 19 ||

ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಾಲಿಜ್ಯ ಹರ್ಷಪೂರ್ಣಾಶ್ರುಲೋಚನಃ |
ಪ್ರಾಹ ಸುಗ್ರೀವ ಜಾನಾಸಿ ಸರ್ವಂ ತ್ವಂ ಕಾರ್ಯಗೌರವಮ್ || 20 ||

ಮಾರ್ಗಣಾರ್ಥಂ ಹಿ ಜಾನಕ್ಯಾ ನಿಯುಜ್ಞಸ್ವ ಯದಿ ರೋಚತೇ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರೀತಮಾನಸಃ ॥ 21 ॥

ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಬಲಿನೋ ವಾನರಾನ್ ವಾನರರ್ಷಭಃ ।
ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ವಿವಿಧಾನ್ ವಾನರಾನ್ ಪ್ರೇಷ್ಯ ಸತ್ವರಮ್ ॥ 22 ॥

ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಮಹಾಬಲಾನ್ ।
ಯುವರಾಜಂ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ 23 ॥

ನಲಂ ಸುಷೇಣಂ ಶರಭಂ ಮೈಂದಂ ದ್ವಿವಿದಮೇವ ಚ ।
ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 24 ॥

ವಿಚಿನ್ವಂತು ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಭವನ್ತೋ ಜಾನಕೀಂ ಶುಭಾಮ್ ।
ಮಾಸಾದರ್ವಾಜ್ಞಿವರ್ತಧ್ವಂ ಮಚ್ಛಾಸನಪುರಃಸರಾಃ ॥ 25 ॥

ಸೀತಾಮದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯದಿ ವೋ ಮಾಸಾದೂರ್ಧ್ವಂ ದಿನಂ ಭವೇತ್ ।
ತದಾ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕಂ ದಣ್ಡಂ ಮತ್ತಃ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಥ ವಾನರಾಃ ॥ 26 ॥

ಇತಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರಾನ್ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾನ್ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಶ್ರೀರಾಮಂ ನತ್ವಾ ಚೋಪವಿವೇಶ ಸಃ ॥ 27 ॥

ಗಚ್ಛಂತಂ ಮಾರುತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಅಭಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮೇತನ್ಮೇ ಹ್ಯಜ್ಞುಲೀಯಕಮುತ್ತಮಮ್ ॥ 28 ॥

ಮನ್ನಾಮಾಕ್ಷರಸಂಯುಕ್ತಂ ಸೀತಾಯೈ ದೀಯತಾಂ ರಹಃ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ ಕಾರ್ಯೇ ಪ್ರಮಾಣಂ ಹಿ ತ್ವಮೇವ ಕಪಿಸತ್ತಮ ।
ಜಾನಾಮಿ ಸತ್ತ್ವಂ ತೇ ಸರ್ವಂ ಗಚ್ಛ ಪನ್ನಾಃ ಶುಭಸ್ತವ ॥ 29 ॥

ಏವಂ ಕಪೀನಾಂ ರಾಜ್ಞಾ ತೇ ವಿಸೃಷ್ಟಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ ।
ಸೀತಾಯಾ ಅಜ್ಞದಮುಖಾ ಬಭ್ರಮುಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಹ ॥ 30 ॥

ಭ್ರಮನ್ತೋ ವಿದ್ಯುಗಹನೇ ದದೃಶುಃ ಪರ್ವತೋಪಮಮ್ ।

ರಾಕ್ಷಸಂ ಭೀಷಣಾಕಾರಂ ಭಕ್ಷಯಂತಂ ಮೃಗಾನ್ ಗಜಾನ್ || 31 ||

ರಾವಣೋಽಯಮಿತಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಕೇಚಿದ್ವಾನರಪುಂಗವಾಃ |
ಜಘ್ನುಃ ಕಿಲಕಿಲಾಶಬ್ದಂ ಮುಂಞ್ಚನ್ತೋ ಮುಷ್ಟಿಭಿಃ ಕ್ಷಣಾತ್ || 32 ||

ನಾಯಂ ರಾವಣ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಯಯುರನ್ಯನ್ಮಹದ್ವನಮ್ |
ತೃಷಾರ್ತಾ ಸಲಿಲಂ ತತ್ರ ನಾವಿನ್ದನ್ ಹರಿಪುಂಗವಾಃ || 33 ||

ವಿಭ್ರಮನ್ತೋ ಮಹಾರಣ್ಯೇ ಶುಷ್ಕಕಣೋಷ್ಠತಾಲುಕಾಃ |
ದದೃಶುರ್ಗಹ್ವರಂ ತತ್ರ ತೃಣಗುಲಾಮೃತಂ ಮಹತ್ || 34 ||

ಆರ್ದ್ರಪಕ್ಷಾನ್ ಕ್ರೌಂಚಹಂಸಾನ್ನಿಃಸ್ಪೃತಾನ್ ದದೃಶುಸ್ತತಃ |
ಅತ್ರಾಸ್ತೇ ಸಲಿಲಂ ನೂನಂ ಪ್ರವಿಶಾಮೋ ಮಹಾಗುಹಾಮ್ || 35 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಹನುಮಾನಗ್ರೇ ಪ್ರವಿವೇಶ ತಮನ್ವಯುಃ |
ಸರ್ವೇ ಪರಸ್ಪರಂ ಧೃತ್ವಾ ಬಾಹೂನ್ ಬಾಹುಭಿರುತ್ಸುಕಾಃ || 36 ||

ಅನ್ಧಕಾರೇ ಮಹದ್ದೂರಂ ಗತ್ವಾಽಪಶ್ಯನ್ ಕಪೀಶ್ವರಾಃ |
ಜಲಾಶಯಾನ್ ಮಣಿನಿಭತೋಯಾನ್ ಕಲ್ಪದ್ರುಮೋಪಮಾನ್ || 37 ||

ವೃಕ್ಷಾನ್ ಪಕ್ಷ್ಯಫಲೈರ್ನಮ್ರಾನ್ ಮಧುದ್ರೋಣಸಮನ್ವಿತಾನ್ |
ಗೃಹಾನ್ ಸರ್ವಗುಣೋಪೇತಾನ್ ಮಣಿವಸ್ತ್ರಾದಿಪೂರಿತಾನ್ || 38 ||

ದಿವ್ಯಭಕ್ಷ್ಯಾನ್ನಸಹಿತಾನ್ ಮಾನುಷೈಃ ಪರಿವರ್ಜಿತಾನ್ |
ವಿಸ್ಮಿತಾಸ್ತತ್ರ ಭವನೇ ದಿವ್ಯೇ ಕನಕವಿಷ್ವರೇ || 39 ||

ಪ್ರಭಯಾ ದೀಪ್ಯಮಾನಾಂ ತು ದದೃಶುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಮೇಕಕಾಮ್ |
ಧ್ಯಾಯಂತೀಂ ಚೀರವಸನಾಂ ಯೋಗಿನೀಂ ಯೋಗಮಾಸ್ಥಿತಾಮ್ || 40 ||

ಪ್ರಣೇಮುಸ್ತಾಂ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭೀತ್ಯಾ ಚ ವಾನರಾಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾನ್ ವಾನರಾನ್ ದೇವೀ ಪ್ರಾಹ ಯೂಯಂ ಕಿಮಾಗತಾಃ || 41 ||

ಕುತೋ ವಾ ಕಸ್ಯ ದೂತಾ ವಾ ಮತ್ಸ್ಯಾನಂ ಕಿಂ ಪ್ರಧರ್ಷಢ್ |
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮಾನಾಹ ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ದೇವಿ ತೇ || 42 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಾ ದಶರಥಃ ಪ್ರಭುಃ |
ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾಭಾಗೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ರಾಮ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ || 43 ||

ಪಿತುರಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಾನುಜೋ ವನಮ್ |
ಗತಸ್ತತ್ರ ಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಸಾಧಿವೇ ದುರಾತ್ಮನಾ || 44 ||

ರಾವಣೇನ ತತೋ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ಸಾನುಜೋ ಯಯೌ |
ಸುಗ್ರೀವೋ ಮಿತ್ರಭಾವೇನ ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಿಯವಲ್ಲಭಾಮ್ || 45 ||

ಮೃಗಯಧ್ವಮಿತಿ ಪ್ರಾಹ ತತೋ ವಯಮುಪಾಗತಾಃ |
ತತೋ ವನಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ಮೋ ಜಾನಕೀಂ ಜಲಕಾಙ್ಕಿಣಃ || 46 ||

ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಗಹ್ವರಂ ಘೋರಂ ದೈವಾದತ್ರ ಸಮಾಗತಾಃ |
ತ್ವಂ ವಾ ಕಿಮರ್ಥಮತ್ರಾಸಿ ಕಾ ವಾ ತ್ವಂ ವದ ನಃ ಶುಭೇ || 47 ||

ಯೋಗಿನೀ ಚ ತಥಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಾನ್ ಪ್ರಾಹ ಹೃಷ್ಟಧೀಃ |
ಯಥೇಷ್ಟಂ ಫಲಮೂಲಾನಿ ಜಗ್ಧ್ವಾ ಪೀತ್ವಾಽಮೃತಂ ಪಯಃ || 48 ||

ಆಗಚ್ಛತ ತತೋ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಮಮ ವೃತ್ತಾಂತಮಾದಿತಃ |
ತಥೇತಿ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಪೀತ್ವಾ ಚ ಹೃಷ್ಟಾಸ್ತೇ ಸರ್ವವಾನರಾಃ || 49 ||

ದೇವ್ಯಾಃ ಸಮೀಪಂ ಗತ್ವಾ ತೇ ಬದ್ಧಾಙ್ಗಲಿಪುಟಾಃ ಸ್ಥಿತಾಃ |
ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಹನುಮಂತಂ ಯೋಗಿನೀ ದಿವ್ಯದರ್ಶನಾ || 50 ||

ಹೇಮಾ ನಾಮ ಪುರಾ ದಿವ್ಯರೂಪಿಣೀ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಃ |
ಪುತ್ರೀ ಮಹೇಶಂ ನೃತ್ಯೇನ ತೋಷಯಾಮಾಸ ಭಾಮಿನೀ || 51 ||

ತುಷ್ಠೋ ಮಹೇಶಃ ಪ್ರದದಾವಿದಂ ದಿವ್ಯಪುರಂ ಮಹತ್ |
ಅತ್ರ ಸ್ಥಿತಾ ಸಾ ಸುದತೀ ವರ್ಷಾಣಾಮಯುತಾಯುತಮ್ || 52 ||

ತಸ್ಯಾ ಅಹಂ ಸಖೀ ವಿಷ್ಣುತತ್ಪರಾ ಮೋಕ್ಷಕಾಚ್ಛಿಣೀ ।
ನಾಮ್ನಾ ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭಾ ದಿವ್ಯಗನ್ಧರ್ವತನಯಾ ಪುರಾ ॥ 53 ॥

ಗಚ್ಛಂತೀ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಸಾ ಮಾಮಾಹೇದಂ ತಪಶ್ಚರ ।
ಅತ್ರೈವ ನಿವಸಂತೀ ತ್ವಂ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿವಿವರ್ಜಿತೇ ॥ 54 ॥

ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ದಾಶರಥಿಭೂತಾ ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಯಃ ।
ಭೂಭಾರಹರಣಾರ್ಥಾಯ ವಿಚರಿಷ್ಯತಿ ಕಾನನೇ ॥ 55 ॥

ಮಾರ್ಗಸ್ತೋ ವಾನರಾಸ್ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಮಾಯಾಂತಿ ತೇ ಗುಹಾಮ್ ।
ಪೂಜಯಿತ್ವಾಽಥ ತಾನ್ ನತ್ವಾ ರಾಮಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ ॥ 56 ॥

ಯಾತಾಸಿ ಭವನಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಯೋಗಿಗಮ್ಯಂ ಸನಾತನಮ್ ।
ಇತೋಽಹಂ ಗನ್ತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ರಾಮಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತ್ವರಾನ್ವಿತಾ ॥ 57 ॥

ಯೂಯಂ ಪಿದಧ್ವಮಕ್ಷೀಣಿ ಗಮಿಷ್ಯಥ ಬಹಿರ್ಗುಹಾಮ್ ।
ತಥೈವ ಚಕ್ರುಸ್ತೇ ವೇಗಾದ್ಗತಾಃ ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಂ ವನಮ್ ॥ 58 ॥

ಸಾಽಪಿ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಗುಹಾಂ ಶೀಘ್ರಂ ಯಯೌ ರಾಘವಸನ್ನಿಧಿಮ್ ।
ತತ್ರ ರಾಮಂ ಸಸುಗ್ರೀವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ದದರ್ಶ ಹ ॥ 59 ॥

ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ರಾಮಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಬಹುಶಃ ಸುಧೀಃ ।
ಆಹ ಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ರೋಮಾಂಜ್ವಿತತನೂರುಹಾ ॥ 60 ॥

ದಾಸೀ ತವಾಹಂ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ದರ್ಶನಾರ್ಥಮಿಹಾಽಽಗತಾ ।
ಬಹುವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಪ್ತಂ ಮೇ ದುಶ್ಚರಂ ತಪಃ ॥ 61 ॥

ಗುಹಾಯಾಂ ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ತೇ ಫಲಿತಂ ಮೇಽದ್ಯ ತತ್ತಪಃ ।
ಅದ್ಯ ಹಿ ತ್ವಾಂ ನಮಸ್ಯಾಮಿ ಮಾಯಾಯಾಃ ಪರತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 62 ॥

ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಚಾಲಕ್ಷ್ಯಂ ಬಹಿರಂತರವಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಯೋಗಮಾಯಾಜವನಿಕಾಚ್ಛಿನ್ನೋ ಮಾನುಷವಿಗ್ರಹಃ ॥ 63 ॥

ನ ಲಕ್ಷ್ಯಸೇಽಜ್ಞಾನದೃಶಾಂ ಶೈಲೂಷ ಇವ ರೂಪಧೃಕ್ |
ಮಹಾಭಾಗವತಾನಾಂ ತ್ವಂ ಭಕ್ತಿಯೋಗವಿಧಿತ್ಸಯಾ || 64 ||

ಅವತೀರ್ಣೋಽಸಿ ಭಗವನ್ ಕಥಂ ಜಾನಾಮಿ ತಾಮಸೀ |
ಲೋಕೇ ಜಾನಾತು ಯಃ ಕಶ್ಚಿತ್ತವ ತತ್ತ್ವಂ ರಘೂತ್ತಮ || 65 ||

ಮಮೈತದೇವ ರೂಪಂ ತೇ ಸದಾ ಭಾತು ಹೃದಾಲಯೇ |
ರಾಮ ತೇ ಪಾದಯುಗಲಂ ದರ್ಶಿತಂ ಮೋಕ್ಷದರ್ಶನಮ್ || 66 ||

ಅದರ್ಶನಂ ಭವಾರ್ಣಾನಾಂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಪರಿದರ್ಶನಮ್ |
ಧನಪುತ್ರಕಲತ್ರಾದಿವಿಭೂತಿಪರಿದರ್ಶಿತಃ |
ಅಕಿಂಚಿದನಧನಂ ತ್ವಾಽದ್ಯ ನಾಭಿಧಾತುಂ ಜನೋಽರ್ಹತಿ || 67 ||

|| 68 ||

ನಿವೃತ್ತಗುಣಮಾರ್ಗಾಯ ನಿಷ್ಕಿಂಚಿದನಧನಾಯ ತೇ || 68 ||

ನಮಃ ಸ್ವಾತ್ಮಾಭಿರಾಮಾಯ ನಿರ್ಗುಣಾಯ ಗುಣಾತ್ಮನೇ |
ಕಾಲರೂಪಿಣಮೀಶಾನಮಾದಿಮಧ್ಯಾಂತವರ್ಜಿತಮ್ || 69 ||

ಸಮಂ ಚರಂತಂ ಸರ್ವತ್ರ ಮನ್ಯೇ ತ್ವಾಂ ಪುರುಷಂ ಪರಮ್ |
ದೇವ ತೇ ಚೇಷ್ಟಿತಂ ಕಶ್ಚಿನ್ನ ವೇದ ನೃವಿಡಮ್ಬನಮ್ || 70 ||

ನ ತೇಽಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿದ್ಧಯಿತೋ ದ್ವೇಷೋ ವಾಽಪರ ಏವ ಚ |
ತ್ವನ್ಮಾಯಾಪಿಹಿತಾತ್ಮನಸ್ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯಂತಿ ತಥಾವಿಧಮ್ || 71 ||

ಅಜಸ್ರಾಕರ್ತುರೀಶಸ್ಯ ದೇವತೀರ್ಯಜ್ಞರಾದಿಷು |
ಜನ್ಮಕರ್ಮಾದಿಕಂ ಯದ್ಯತ್ತದತ್ಯಂತವಿಡಮ್ಬನಮ್ || 72 ||

ತ್ವಾಮಾಹುರಕ್ಷರಂ ಜಾತಂ ಕಥಾಶ್ರವಣಸಿದ್ಧಯೇ |
ಕೇಚಿತ್ಕೋಸಲರಾಜಸ್ಯ ತಪಸಃ ಫಲಸಿದ್ಧಯೇ || 73 ||

ಕೌಸಲ್ಯಯಾ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಮಾನಂ ಜಾತಮಾಹುಃ ಪರೇ ಜನಾಃ |
ದುಷ್ಟರಾಕ್ಷಸಭೂಭಾರಹರಣಾಯಾರ್ಥಿತೋ ವಿಭುಃ || 74 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ನರರೂಪೇಣ ಜಾತೋಽಯಮಿತಿ ಕೇಚನ |
ಶೃಣ್ವಂತಿ ಗಾಯಂತಿ ಚ ಯೇ ಕಥಾಸ್ತೇ ರಘುನಂದನ || 75 ||

ಪಶ್ಯಂತಿ ತವ ಪಾದಾಬ್ಜಂ ಭವಾರ್ಣವಸುತಾರಣಮ್ |
ತ್ವನ್ಮಾಯಾಗುಣಬದ್ಧಾಹಂ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಂ ಗುಣಾಶ್ರಯಮ್ || 76 ||

ಕಥಂ ತ್ವಾಂ ದೇವ ಜಾನೀಯಾಂ ಸ್ತೋತುಂ ವಾಽವಿಷಯಂ ವಿಭುಮ್ |
ನಮಸ್ಯಾಮಿ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಬಾಣಾಸನಶರಾನ್ವಿತಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸುಗ್ರೀವಾದಿಭಿರನ್ವಿತಮ್ || 77 ||

ಏವಂ ಸ್ತುತೋ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪ್ರಣತಾಘ್ರಹೃತ್ |
ಉವಾಚ ಯೋಗಿನೀಂ ಭಕ್ತಾಂ ಕಿಂ ತೇ ಮನಸಿ ಕಾಙ್ಕ್ಷಿತಮ್ || 78 ||

ಸಾ ಪ್ರಾಹ ರಾಘವಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಕ್ತಿಂ ತೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ |
ಯತ್ರ ಕುತ್ರಾಪಿ ಜಾತಾಯಾ ನಿಶ್ಚಲಾಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಪ್ರಭೋ || 79 ||

ತ್ವದ್ಭಕ್ತೇಷು ಸದಾ ಸಜ್ಜೋ ಭೂಯಾನ್ಮೇ ಪ್ರಾಕೃತೇಷು ನ |
ಜಿಹ್ವಾ ಮೇ ರಾಮರಾಮೇತಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವದತು ಸರ್ವದಾ || 80 ||

ಮಾನಸಂ ಶ್ಯಾಮಲಂ ರೂಪಂ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಸಂಯುತಮ್ |
ಧನುರ್ಬಾಣಧರಂ ಪೀತವಾಸಸಂ ಮುಕುಟೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ || 81 ||

ಅಜ್ಗದೈರ್ನೂಪುರೈರ್ಮುಕ್ತಾಹಾರೈಃ ಕೌಸ್ತುಭಕುण्डಲೈಃ |
ಭಾನ್ತಂ ಸ್ಮರತು ಮೇ ರಾಮ ವರಂ ನಾನ್ಯಂ ವೃಣೇ ಪ್ರಭೋ || 82 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಭವತ್ವೇವಂ ಮಹಾಭಾಗೇ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಬದರೀವನಮ್ |
ತತ್ರೈವ ಮಾಂ ಸ್ಮರಂತೀ ತ್ವಂ ತ್ಯಕ್ತೇದಂ ಭೂತಪಿಞ್ಚಕಮ್ |
ಮಾಮೇವ ಪರಮಾತ್ಮಾನಮಚಿರಾತ್ಪ್ರತಿಪದ್ಯಸೇ || 83 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಘೂತ್ತಮವಚೋಽಮೃತಸಾರಕಲ್ಪಮ್
ಗತ್ವಾ ತದೈವ ಬದರೀತರುಖಿಣ್ಡಜುಷ್ಪಮ್ |

ತೀರ್ಥಂ ತದಾ ರಘುಪತಿಂ ಮನಸಾ ಸ್ಮರಂತೀ
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಕಲೇವರಮವಾಪ ಪರಂ ಪದಂ ಸಾ || 84 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ || 6 ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಅಥ ತತ್ರ ಸಮಾಸೀನಾ ವೃಕ್ಷಖಿಣ್ಡೇಷು ವಾನರಾಃ ।
ಚಿಂತಯನ್ಮೋ ವಿಮುಹ್ಯಂತಃ ಸೀತಾಮಾರ್ಗಣಕರ್ಶಿತಾಃ ॥ ೧ ॥

ತತ್ರೋವಾಚಾಙ್ಗದಃ ಕಾಂಶ್ಚಿದ್ವಾನರಾನ್ ವಾನರರ್ಷಭಃ ।
ಭ್ರಮತಾಂ ಗಹವರೇಽಸ್ಮಾಕಂ ಮಾಸೋ ನೂನಂ ಗತೋಽಭವತ್ ॥ ೨ ॥

ಸೀತಾ ನಾಧಿಗತಾಽಸ್ಮಾಭಿರ್ನ ಕೃತಂ ರಾಜಶಾಸನಮ್ ।
ಯದಿ ಗಚ್ಛಾಮ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಂ ಸುಗ್ರೀವೋಽಸ್ಮಾನ್ ಹನಿಷ್ಯತಿ ॥ ೩ ॥

ವಿಶೇಷತಃ ಶತ್ರುಸುತಂ ಮಾಂ ಮಿಷಾನ್ನಿಹನಿಷ್ಯತಿ ।
ಮಯಿ ತಸ್ಯ ಕುತಃ ಪ್ರೀತಿರಹಂ ರಾಮೇಣ ರಕ್ಷಿತಃ ॥ ೪ ॥

ಇದಾನೀಂ ರಾಮಕಾರ್ಯಂ ಮೇ ನ ಕೃತಂ ತನ್ಮಿಷಂ ಭವೇತ್ ।
ತಸ್ಯ ಮದ್ಧನನೇ ನೂನಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ ॥ ೫ ॥

ಮಾತೃಕಲ್ಪಾಂ ಭ್ರಾತೃಭಾರ್ಯಾಂ ಪಾಪಾತ್ಮಾಽನುಭವತ್ಯಸೌ ।
ನ ಗಚ್ಛೇಯಮತಃ ಪಾರ್ಶ್ವಂ ತಸ್ಯ ವಾನರಪುಂಜವಾಃ ॥ ೬ ॥

ತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಜೀವಿತಂ ಚಾತ್ರ ಯೇನ ಕೇನಾಪಿ ಮೃತ್ಯುನಾ ।
ಇತ್ಯಶ್ರುನಯನಂ ಕೇಚಿದ್ಧೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾನರಪುಂಜವಾಃ ॥ ೭ ॥

॥ ೧೧ ॥ ॥

ವ್ಯಥಿತಾಃ ಸಾಶ್ರುನಯನಾ ಯುವರಾಜಮಥಾಬ್ರುವನ್

ಕಿಮರ್ಥಂ ತವ ಶೋಕೋಽತ್ರ ವಯಂ ತೇ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕಾಃ ।
ಭವಾಮೋ ನಿವಸಾಮೋಽತ್ರ ಗುಹಾಯಾಂ ಭಯವರ್ಜಿತಾಃ ॥ ೮ ॥

ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯಸಹಿತಂ ಪುರಂ ದೇವಪುರೋಪಮಮ್ |
ಶನ್ಯೈಃ ಪರಸ್ಪರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವದತಾಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 10 ||

ಶ್ರುತ್ವಾಽಽಙ್ಗದಂ ಸಮಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಪ್ರೋವಾಚ ನಯಕೋವಿದಃ |
ವಿಚಾರ್ಯತೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ತೇ ದುರ್ವಿಚಾರೋ ನ ಯುಜ್ಯತೇ || 11 ||

ರಾಜ್ಞೋಽತ್ಯಂತಪ್ರಿಯಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ತಾರಾಪುತ್ರೋಽತಿವಲ್ಲಭಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾತ್ಪ್ರೀತಿಸ್ತ್ವಯಿ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರವರ್ಧತೇ || 12 ||

ಅತೋ ನ ರಾಘವಾದ್ಭೀತಿಸ್ತವ ರಾಜ್ಞೋ ವಿಶೇಷತಃ |
ಅಹಂ ತವ ಹಿತೇ ಸಕ್ತೋ ವತ್ಸ ನಾನ್ಯಂ ವಿಚಾರಯ || 13 ||

ಗುಹಾವಾಸಶ್ಚ ನಿರ್ಭೇದ್ಯ ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ವಾನರೈಸ್ತು ಯತ್ |
ತದೇತದ್ರಾಮಬಾಣಾನಾಮಭೇದ್ಯಂ ಕಿಂ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ || 14 ||

ಯೇ ತ್ವಾಂ ದುರ್ಬೋಧಯಂತ್ಯೇತೇ ವಾನರಾ ವಾನರರ್ಷಭ |
ಪುತ್ರದಾರಾದಿಕಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಕಥಂ ಸ್ಥಾಸ್ಯಂತಿ ತೇ ತ್ವಯಾ || 15 ||

ಅನ್ಯದ್ಗುಹ್ಯತಮಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ರಹಸ್ಯಂ ಶೃಣು ಮೇ ಸುತ |
ರಾಮೋ ನ ಮಾನುಷೋ ದೇವಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಯಃ || 16 ||

ಸೀತಾ ಭಗವತೀ ಮಾಯಾ ಜನಸಮೋಹಕಾರಿಣೀ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭುವನಾಧಾರಃ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛೇಷಃ ಫಣೀಶ್ವರಃ || 17 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಕ್ಷೋಗಣವಿನಾಶಿನೇ |
ಮಾಯಾಮಾನುಷಭಾವೇನ ಜಾತಾ ಲೋಕೈಕರಕ್ಷಕಾಃ || 18 ||

ವಯಂ ಚ ಪಾರ್ಷದಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ವೈಕುಣ್ಠವಾಸಿನಃ |
ಮನುಷ್ಯಭಾವಮಾಪನ್ನೇ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಪರಮಾತ್ಮನಿ || 19 ||

ವಯಂ ವಾನರರೂಪೇಣ ಜಾತಾಸ್ತಸ್ಯೈವ ಮಾಯಯಾ |
ವಯಂ ತು ತಪಸಾ ಪೂರ್ವಮಾರಾಧ್ಯ ಜಗತಾಂ ಪತಿಮ್ || 20 ||

ತೇನೈವಾನುಗೃಹೀತಾಃ ಸ್ಮಃ ಪಾರ್ಷದತ್ವಮುಪಾಗತಾಃ ।
ಇದಾನೀಮಪಿ ತಸ್ಯೈವ ಸೇವಾಂ ಕೃತ್ವೈವ ಮಾಯಯಾ ॥ 21 ॥

ಪುನರ್ವೈಕುಣ್ಠಮಾಸಾದ್ಯ ಸುಖಂ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ ।
ಇತ್ಯಜ್ಞದಮಥಾಽಶ್ವಸ್ಯ ಗತಾ ವಿನೃಂ ಮಹಾಚಲಮ್ ॥ 22 ॥

ವಿಚಿನ್ವನ್ಮೋಽಥ ಶನಕೈರ್ಜಾನಕೀಂ ದಕ್ಷಿಣಾಮ್ಬುಧೇಃ ।
ತೀರೇ ಮಹೇನ್ದ್ರಾಖ್ಯಾಗಿರೇಃ ಪವಿತ್ರಂ ಪಾದಮಾಯಯುಃ ॥ 23 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮುದ್ರಂ ದುಷ್ಪಾರಮಗಾಧಂ ಭಯವರ್ಧನಮ್ ।
ವಾನರಾ ಭಯಸನ್ತಸ್ತಾಃ ಕಿಂ ಕುರ್ಮ ಇತಿ ವಾದಿನಃ ॥ 24 ॥

ನಿಷೇದುರುದಧೇಸ್ತೀರೇ ಸರ್ವೇ ಚಿನ್ತಾಸಮನ್ವಿತಾಃ ।
ಮನ್ತ್ರಯಾಮಾಸುರನ್ಯೋನ್ಯಮಜ್ಞದಾದ್ಯಾ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 25 ॥

ಭ್ರಮತೋ ಮೇ ವನೇ ಮಾಸೋ ಗತೋಽತ್ರೈವ ಗುಹಾನ್ತರೇ ।
ನ ದೃಷ್ಟೋ ರಾವಣೋ ವಾಽದ್ಯ ಸೀತಾ ವಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ॥ 26 ॥

ಸುಗ್ರೀವಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣದಣ್ಡೋಽಸ್ಮಾನ್ನಿಹನ್ತೈವ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ಸುಗ್ರೀವವಧತೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಶ್ರೇಯಃ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನಮ್ ॥ 27 ॥

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ತತ್ರೈವ ದರ್ಭಾನಾಸ್ತೀರ್ಯ ಸರ್ವತಃ ।
ಉಪಾವಿವೇಶುಸ್ತೇ ಸರ್ವೇ ಮರಣೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಾಃ ॥ 28 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತತ್ರ ಮಹೇನ್ದ್ರಾದ್ರಿಗುಹಾನ್ತರಾತ್ ।
ನಿರ್ಗತ್ಯ ಶನಕೈರಾಗಾದ್ಗೃಧ್ರಃ ಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಃ ॥ 29 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶೇನ ಸ್ಥಿತಾನ್ ವಾನರಪುಜ್ಞವಾನ್ ।
ಉವಾಚ ಶನಕೈರ್ಗೃಧ್ರಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಭಕ್ಷ್ಯೋಽದ್ಯ ಮೇ ಬಹುಃ ॥ 30 ॥

ಏಕೈಕಶಃ ಕ್ರಮಾತ್ಸರ್ವಾನ್ ಭಕ್ಷಯಾಮಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ಗೃಧ್ರವಚನಂ ವಾನರಾ ಭೀತಮಾನಸಾಃ ॥ 31 ॥

ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ ನಃ ಸರ್ವಾನಸೌ ಗೃಧ್ರೋ ನ ಸಂಶಯಃ |
ರಾಮಕಾರ್ಯಂ ಚ ನಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಕೃತಂ ಕಿಂಚಿದ್ಧರೀಶ್ವರಾಃ || 32 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯಾಪಿ ಚ ಹಿತಂ ನ ಕೃತಂ ಸ್ವಾತ್ಮನಾಮಪಿ |
ವೃಥಾಽನೇನ ವಧಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಗಚ್ಛಾಮೋ ಯಮಸಾದನಮ್ || 33 ||

ಅಹೋ ಜಟಾಯುರ್ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಮಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಮೃತಃ ಸುಧೀಃ |
ಮೋಕ್ಷಂ ಪ್ರಾಪ ದುರಾವಾಪಂ ಯೋಗಿನಾಮಪ್ಯರಿನ್ದಮಃ || 34 ||

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತು ತದಾ ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರಭಾಷಿತಮ್ |
ಕೇ ವಾ ಯೂಯಂ ಮಮ ಭ್ರಾತುಃ ಕರ್ಣಪೀಯೂಷಸನ್ನಿಭಮ್ || 35 ||

ಜಟಾಯುರಿತಿ ನಾಮಾದ್ಯ ವ್ಯಾಹರಂತಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
ಉಚ್ಯತಾಂ ವೋ ಭಯಂ ಮಾ ಭೂನ್ಮತ್ತಃ ಪ್ಲವಗಸತ್ತಮಾಃ || 36 ||

ತಮುವಾಚಾಙ್ಗದಃ ಶ್ರೀಮಾನುತ್ಥಿತೋ ಗೃಧ್ರಸನ್ನಿಧೌ |
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ || 37 ||

ಸೀತಯಾ ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ವಿಚಚಾರ ಮಹಾವನೇ |
ತಸ್ಯ ಸೀತಾ ಹೃತಾ ಸಾಧಿಷ್ಠಾ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ || 38 ||

ಮೃಗಯಾಂ ನಿರ್ಗತೇ ರಾಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಚ ಹೃತಾ ಬಲಾತ್ |
ರಾಮರಾಮೇತಿ ಕ್ರೋಶಂತೀ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗೃಧ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ || 39 ||

ಜಟಾಯುರ್ನಾಮ ಪಕ್ಷೀನ್ದ್ರೋ ಯುದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಸುದಾರುಣಮ್ |
ರಾವಣೇನ ಹತೋ ವೀರೋ ರಾಘವಾರ್ಥಂ ಮಹಾಬಲಃ || 40 ||

ರಾಮೇಣ ದಗ್ಧೋ ರಾಮಸ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯಮಗಮತ್ಕ್ಷಣಾತ್ |
ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮಾಸಾದ್ಯ ಸಖ್ಯಂ ಕೃತ್ವಾಽಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಕಮ್ || 41 ||

ಸುಗ್ರೀವಚೋದಿತೋ ಹತ್ವಾ ವಾಲಿನಂ ಸುದುರಾಸದಮ್ |
ರಾಜ್ಯಂ ದದೌ ವಾನರಾಣಾಂ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಮಹಾಬಲಃ || 42 ||

ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸೀತಾಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ ।
ಅಸ್ಮಾನ್ ವಾನರವೃಂದಾನ್ ವೈ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾನ್ ಮಹಾಬಲಃ ॥ 43 ॥

ಮಾಸಾದರ್ವಾಙ್ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ನೋ ಚೇತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ ಹರಾಮಿ ವಃ ।
ಇತ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಭ್ರಮನ್ತೋಽಸ್ಮಿನ್ ವನೇ ಗಹ್ವರಮಧ್ಯಗಾಃ ॥ 44 ॥

ಗತೋ ಮಾಸೋ ನ ಜಾನೀಮಃ ಸೀತಾಂ ವಾ ರಾವಣಂ ಚ ವಾ ।
ಮರ್ತುಂ ಪ್ರಾಯೋಪವಿಷ್ವಾ ಸ್ಮಸ್ತೀರೇ ಲವಣವಾರಿಧೇಃ ॥ 45 ॥

ಯದಿ ಜಾನಾಸಿ ಹೇ ಪಕ್ಷಿನ್ ಸೀತಾಂ ಕಥಯ ನಃ ಶುಭಾಮ್ ।
ಅಙ್ಗದಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಮ್ಪ್ರತಿಹೃಷ್ವಮಾನಸಃ ॥ 46 ॥

ಉವಾಚ ಮತ್ಪ್ರಿಯೋ ಭ್ರಾತಾ ಜಟಾಯುಃ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಾಃ ।
ಬಹುವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಂತೇ ಭ್ರಾತೃವಾರ್ತಾ ಶ್ರುತಾ ಮಯಾ ॥ 47 ॥

ವಾಕ್ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇಽಹಂ ಭವತಾಂ ಪ್ಲವಗೇಶ್ವರಾಃ ।
ಭ್ರಾತುಃ ಸಲಿಲದಾನಾಯ ನಯಧ್ವಂ ಮಾಂ ಜಲಾಂತಿಕಮ್ ॥ 48 ॥

ಪಶ್ಚಾತ್ಸರ್ವಂ ಶುಭಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಭವತಾಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇ ।
ತಥೇತಿ ನಿನ್ಯುಸ್ತೇ ತೀರಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ವಿಹಙ್ಗಮಮ್ ॥ 49 ॥

ಸೋಽಪಿ ತತ್ಸಲಿಲೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಭ್ರಾತುರ್ದತ್ತಾ ಜಲಾಙ್ಗಲಿಮ್ ।
ಪುನಃ ಸ್ವಸ್ಥಾನಮಾಸಾದ್ಯ ಸ್ಥಿತೋ ನೀತೋ ಹರಿಶ್ವರೈಃ ।
ಸಮ್ಪ್ರತಿಃ ಕಥಯಾಮಾಸ ವಾನರಾನ್ ಪರಿಹರ್ಷಯನ್ ॥ 50 ॥

ಲಙ್ಕಾ ನಾಮ ನಗರ್ಯಾಸ್ತೇ ತ್ರಿಕೂಟಗಿರಿಮೂರ್ಧನಿ ।
ತತ್ರಾಶೋಕವನೇ ಸೀತಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸುರಕ್ಷಿತಾ ॥ 51 ॥

ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯೇ ಸಾ ಲಙ್ಕಾ ಶತಯೋಜನದೂರತಃ ।
ದೃಶ್ಯತೇ ಮೇ ನ ಸಂದೇಹಃ ಸೀತಾ ಚ ಪರಿದೃಶ್ಯತೇ ॥ 52 ॥

ಗೃಧ್ರತ್ವಾದ್ದೂರದೃಷ್ಟಿರ್ಮೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಿತುಂ ಕ್ಷಮಮ್ ।

ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಸಮುದ್ರಂ ಯಸ್ತು ಲಜ್ಘಯೇತ್ || 53 ||

ಸ ಏವ ಜಾನಕೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನರಾಯಾಸ್ಯತಿ ಧ್ರುವಮ್ |
ಅಹಮೇವ ದುರಾತ್ಮಾನಂ ರಾವಣಂ ಹಂತುಮುತ್ಸಹೇ |
ಭ್ರಾತುರ್ಹನ್ತಾರಮೇಕಾಕೀ ಕಿಂತು ಪಕ್ಷವಿವರ್ಜಿತಃ || 54 ||

ಯತಧ್ವಮತಿಯತ್ನೇನ ಲಜ್ಘಿತುಂ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಮ್ |
ತತೋ ಹನ್ತಾ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ || 55 ||

ಉಲ್ಲಜ್ಘ್ರ ಸಿನ್ಧುಂ ಶತಯೋಜನಾಯತಮ್
ಲಜ್ಘಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಥ ವಿದೇಹಕನ್ಯಕಾಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಾಭಾಷ್ಯ ಚ ವಾರಿಧಿಂ ಪುನಃ
ತರ್ತುಂ ಸಮರ್ಥಃ ಕತಮೋ ವಿಚಾರ್ಯತಾಮ್ || 56 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ || 7 ||

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಥ ತೇ ಕೌತುಕಾವಿಷ್ಣುಃ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಂ ಸರ್ವವಾನರಾಃ ।
ಪಪ್ರಚ್ಛುರ್ಭಗವನ್ ಬ್ರೂಹಿ ಸ್ವಮುದನ್ತಂ ತ್ವಮಾದಿತಃ ॥ ೧ ॥

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕಥಯಾಮಾಸ ಸ್ವವೃತ್ತಾನ್ತಂ ಪುರಾ ಕೃತಮ್ ।
ಅಹಂ ಪುರಾ ಜಟಾಯುಶ್ಚ ಭ್ರಾತೌ ರೂಢಯೌವನೌ ॥ ೨ ॥

ಬಲೇನ ದರ್ಶಿತಾವಾವಾಂ ಬಲಜಿಜ್ಞಾಸಯಾ ಖಗೌ ।
ಸೂರ್ಯಮಣ್ಡಲಪರ್ಯನ್ತಂ ಗನ್ತುಮುತ್ತತಿತೌ ಮದಾತ್ ॥ ೩ ॥

ಬಹುಯೋಜನಸಾಹಸ್ರಂ ಗತೌ ತತ್ರ ಪ್ರತಾಪಿತಃ ।
ಜಟಾಯುಸ್ತಂ ಪರಿತ್ರಾತುಂ ಪಕ್ಷ್ಮೈರಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಮೋಹತಃ ॥ ೪ ॥

ಸ್ಥಿತೋಽಹಂ ರಶ್ಮಿಭಿದ್ಧಗ್ಧಪಕ್ಷೋಽಸ್ಮಿನ್ ವಿನೃದ್ಯಮೂರ್ಧನಿ ।
ಪತಿಸ್ತೋ ದೂರಪತನಾನೂಚ್ಛೇದೋಽಹಂ ಕಪೀಶ್ವರಾಃ ॥ ೫ ॥

ದಿನತ್ರಯಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಾಣಸಹಿತೋ ದಗ್ಧಪಕ್ಷಕಃ ।
ದೇಶಂ ವಾ ಗಿರಿಕೂಟಾನ್ ವಾ ನ ಜಾನೇ ಭ್ರಾನ್ತಮಾನಸಃ ॥ ೬ ॥

ಶನೈರುನ್ಮೀಲ್ಯ ನಯನೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರಾಶ್ರಮಂ ಶುಭಮ್ ।
ಶನೈಃ ಶನೈರಾಶ್ರಮಸ್ಯ ಸಮೀಪಂ ಗತವಾನಹಮ್ ॥ ೭ ॥

ಚಂದ್ರಮಾ ನಾಮ ಮುನಿರಾಡ್ । ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಂ ವಿಸ್ಮಿತೋಽವದತ್
ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕಿಮಿದಂ ತೇಽದ್ಯ ವಿರೂಪಂ ಕೇನ ವಾ ಕೃತಮ್ ॥ ೮ ॥

ಜಾನಾಮಿ ತ್ವಾಮಹಂ ಪೂರ್ವಮತ್ಯನ್ತಂ ಬಲವಾನಸಿ ।
ದಗ್ಧೌ ಕಿಮರ್ಥಂ ತೇ ಪಕ್ಷೌ ಕಥ್ಯತಾಂ ಯದಿ ಮನ್ಯಸೇ ॥ ೯ ॥

ತತಃ ಸ್ವಚೇಷ್ಟಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕಥಯಿತ್ವಾಽತಿದುಃಖಿತಃ ।

ಅಬ್ರವಂ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ದಹ್ಯೇಹಂ ದಾವವಹ್ನಿನಾ || 10 ||

ಕಥಂ ಧಾರಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋ ವಿಪಕ್ಷೋ ಜೀವಿತಂ ಪ್ರಭೋ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋಽಥ ಮುನಿರ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಮಾಂ ದಯಾರ್ಥವಿಲೋಚನಃ || 11 ||

ಶೃಣು ವತ್ಸ ವಚೋ ಮೇಽದ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುರು ಯಥೇಷ್ಟಿತಮ್ |
ದೇಹಮೂಲಮಿದಂ ದುಃಖಂ ದೇಹಃ ಕರ್ಮಸಮುದ್ಭವಃ || 12 ||

ಕರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತತೇ ದೇಹೇಽಹಮುಬ್ಧಾದ್ಯಾ ಪುರುಷಸ್ಯ ಹಿ |
ಅಹಜ್ಜ್ವಾರಸ್ತ್ವನಾದಿಃ ಸ್ಯಾದವಿದ್ಯಾಸಮ್ಭವೋ ಜಡಃ || 13 ||

ಚಿಚ್ಛಾಯಯಾ ಸದಾ ಯುಕ್ತಸ್ತಪ್ತಾಯಃಪಿಣ್ಡವತ್ ಸದಾ |
ತೇನ ದೇಹಸ್ಯ ತಾದಾತ್ಮ್ಯದೇಹಶ್ಚೇತನವಾನ್ ಭವೇತ್ || 14 ||

ದೇಹೋಽಹಮಿತಿ ಬುದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾದಾತ್ಮನೋಽಹಜ್ಜ್ವತೇರ್ಬಲಾತ್ |
ತನ್ಮೂಲ ಏಷ ಸಂಸಾರಃ ಸುಖದುಃಖಾದಿಸಾಧಕಃ || 15 ||

ಆತ್ಮನೋ ನಿರ್ವಿಕಾರಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾ ತಾದಾತ್ಮ್ಯತಃ ಸದಾ |
ದೇಹೋಽಹಂ ಕರ್ಮಕರ್ತಾಽಹಮಿತಿ ಸಜ್ಜಲ್ಪವಾನ್ ಸರ್ವದಾ || 16 ||

ಜೀವಃ ಕರೋತಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ತತ್ಫಲೈರ್ಬದ್ಧ್ಯತೇಽವಶಃ |
ಊರ್ಧ್ವಾರ್ಧೋ ಭ್ರಮತೇ ನಿತ್ಯಂ ಪಾಪಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕಃ ಸ್ವಯಮ್ || 17 ||

ಕೃತಂ ಮಯಾಽಧಿಕಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯಜ್ಞದಾನಾದಿ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ |
ಸ್ವರ್ಗಂ ಗತ್ವಾ ಸುಖಂ ಭೋಕ್ಷ್ಯ ಇತಿ ಸಜ್ಜಲ್ಪವಾನ್ ಭವೇತ್ || 18 ||

ತಥೈವಾಧ್ಯಾಸತಸ್ತತ್ರ ಚಿರಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸುಖಂ ಮಹತ್ |
ಕ್ಷೀಣಪುಣ್ಯಃ ಪತತ್ಯರ್ವಾಗನಿಚ್ಛನ್ ಕರ್ಮಜೋದಿತಃ || 19 ||

ಪತಿತ್ವಾ ಮಣ್ಡಲೇ ಚೇನ್ಮೋಸ್ತತೋ ನೀಹಾರಸಂಯುತಃ |
ಭೂಮೌ ಪತಿತ್ವಾ ವ್ರೀಹ್ಯಾದೌ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಾ ಚಿರಂ ಪುನಃ || 20 ||

ಭೂತ್ವಾ ಚತುರ್ವಿಧಂ ಭೋಜ್ಯಂ ಪುರುಷೈರ್ಭುಜ್ಯತೇ ತತಃ |
ರೇತೋ ಭೂತ್ವಾ ಪುನಸ್ತೇನ ಋತೌ ಸ್ತ್ರೀಯೋನಿಸಿಂಚತಃ || 21 ||

ಯೋನಿರಕ್ತೇನ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಜರಾಯುಪರಿವೇಷ್ವಿತಮ್ |
ದಿನೇನೈಕೇನ ಕಲಲಂ ಭೂತ್ವಾ ರೂಢತ್ವಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || 22 ||

ತತ್ಪುನಃ ಪಿಷ್ಪಾತ್ರೇಣ ಬುದ್ಬದಾಕಾರತಾಮಿಯಾತ್ |
ಸಪ್ತಾತ್ರೇಣ ತದಪಿ ಮಾಂಸಪೇಶಿತತ್ವಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || 23 ||

ಪಕ್ಷಮಾತ್ರೇಣ ಸಾ ಪೇಶೀ ರುಧಿರೇಣ ಪರಿಪ್ಲುತಾ |
ತಸ್ಯಾ ಏವಾಙ್ಕುರೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಪಿಷ್ಪಾವಿಂಶತಿರಾತ್ರಿಷು || 24 ||

ಗ್ರೀವಾ ಶಿರಶ್ಚ ಸ್ಕನ್ನಶ್ಚ ಪೃಷ್ಠಂವಂಶಸ್ತಥೋದರಮ್ |
ಪಿಷ್ಪಾಧಾಜ್ಞಾನಿ ಚೈಕೈಕಂ ಜಾಯಂತೇ ಮಾಸತಃ ಕ್ರಮಾತ್ || 25 ||

ಪಾಣಿಪಾದೌ ತಥಾ ಪಾರ್ಶ್ವಃ ಕಟಿರ್ಜಾನು ತಥೈವ ಚ |
ಮಾಸದ್ವಯಾತ್ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಕ್ರಮೇಣೈವ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ || 26 ||

ತ್ರಿಭಿರ್ಮಾಸೈಃ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಅಜ್ಞಾನಾಂ ಸನ್ನಯಃ ಕ್ರಮಾತ್ |
ಸರ್ವಾಙ್ಗುಲೈಃ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಕ್ರಮಾನ್ಮಾಸಚತುಷ್ಟಯೇ || 27 ||

ನಾಸಾ ಕರ್ಣೌ ಚ ನೇತ್ರೇ ಚ ಜಾಯಂತೇ ಪಿಷ್ಪಮಾಸತಃ |
ದಂತಪಚ್ಚಿರ್ನಖಾ ಗುಹ್ಯಂ ಪಿಷ್ಪಮೇ ಜಾಯತೇ ತಥಾ || 28 ||

ಅರ್ವಾಕ್ ಷಣ್ಮಾಸತಶ್ಚಿದ್ರಂ ಕರ್ಣಯೋರ್ಭವತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ |
ಪಾಯುರ್ಮೇಢ್ರಮುಪಸ್ಥಂ ಚ ನಾಭಿಶ್ಚಾಪಿ ಭವೇನ್ನೈಣಾಮ್ || 29 ||

ಸಪ್ತಮೇ ಮಾಸಿ ರೋಮಾಣಿ ಶಿರಃ ಕೇಶಾಸ್ತಥೈವ ಚ |
ವಿಭಕ್ತಾವಯವತ್ವಂ ಚ ಸರ್ವಂ ಸಮ್ಪದ್ಯತೇಽಷ್ಟಮೇ || 30 ||

ಜಠರೇ ವರ್ಧತೇ ಗರ್ಭಃ ಸ್ತ್ರೀಯಾ ಏವಂ ವಿಹಜ್ಗಮ |
ಪಿಷ್ಪಮೇ ಮಾಸಿ ಚೈತನ್ಯಂ ಜೀವಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವಶಃ || 31 ||

ನಾಭಿಸೂತ್ರಾಲ್ಪರನ್ಧ್ರೇಣ ಮಾತೃಭುಕ್ತಾನ್ನಸಾರತಃ |
ವರ್ಧತೇ ಗರ್ಭತಃ ಪಿಣೋದೋ ನ ಮ್ರಿಯೇತ ಸ್ವಕರ್ಮತಃ || 32 ||

ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಜನ್ಮಾನಿ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಜಠರಾನಲತಪ್ತೋಽಯಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 33 ||

ನಾನಾಯೋನಿಸಹಸ್ರೇಷು ಜಾಯಮಾನೋಽನುಭೂತವಾನ್ |
ಪುತ್ರದಾರಾದಿಸಮ್ಬಂಧಂ ಕೋಟಿಶಃ ಪಶುಬಾನ್ಧವಾನ್ || 34 ||

ಕುಟುಂಬಭರಣಾಸಕ್ತ್ಯಾ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯೈರ್ಧನಾರ್ಜನಮ್ |
ಕೃತಂ ನಾಕರವಂ ವಿಷ್ಣುಚಿಂತಾಂ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ದುರ್ಭಗಃ || 35 ||

ಇದಾನೀಂ ತತ್ಫಲಂ ಭುಂಜೇ ಗರ್ಭದುಃಖಂ ಮಹತ್ತರಮ್ |
ಅಶಾಶ್ವತೇ ಶಾಶ್ವತವದ್ದೇಹೇ ತೃಷ್ಣಾಸಮನ್ವಿತಃ || 36 ||

ಅಕಾರ್ಯಾಣ್ಯೇವ ಕೃತವಾನ್ನ ಕೃತಂ ಹಿತಮಾತ್ಮನಃ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಬಹುಧಾ ದುಃಖಮನುಭೂಯ ಸ್ವಕರ್ಮತಃ || 37 ||

ಕದಾ ನಿಷ್ಕ್ರಮಣಂ ಮೇ ಸ್ಯಾದ್ಗರ್ಭಾನ್ನಿರಯಸನ್ನಿಭಾತ್ |
ಇತ ಉಧ್ವಂ ನಿತ್ಯಮಹಂ ವಿಷ್ಣುಮೇವಾನುಪೂಜಯೇ || 38 ||

ಇತ್ಯಾದಿ ಚಿಂತಯನ್ ಜೀವೋ ಯೋನಿಯನ್ತ್ರಪ್ರಪೀಡಿತಃ |
ಜಾಯಮಾನೋಽತಿದುಃಖೇನ ನರಕಾತ್ಪಾತಕೇ ಯಥಾ || 39 ||

ಪೂತಿವ್ರಣಾನ್ನಿಪತಿತಃ ಕೃಮಿರೇಷ ಇವಾಪರಃ |
ತತೋ ಬಾಲ್ಯಾದಿದುಃಖಾನಿ ಸರ್ವ ಏವಂ ವಿಭುಂಜತೇ || 40 ||

ತ್ವಯಾ ಚೈವಾನುಭೂತಾನಿ ಸರ್ವತ್ರ ವಿದಿತಾನಿ ಚ |
ನ ವರ್ಣಿತಾನಿ ಮೇ ಗೃಧ್ರ ಯೌವನಾದಿಷು ಸರ್ವತಃ || 41 ||

ಏವಂ ದೇಹೋಽಹಮಿತ್ಯಸ್ಮಾದಭ್ಯಾಸಾನ್ನಿರಯಾದಿಕಮ್ |
ಗರ್ಭವಾಸಾದಿದುಃಖಾನಿ ಭವನ್ತ್ಯಭಿನಿವೇಶತಃ || 42 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಧೇಹದ್ವಯಾದನ್ಯಮಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಮ್ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ದೇಹಾದಿಮಮತಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಽಽತೃಜ್ಞಾನವಾನ್ ಭವೇತ್ || 43 ||

ಜಾಗ್ರದಾದಿವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಂ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾದಿಲಕ್ಷಣಮ್ |
ಶುದ್ಧಂ ಬುದ್ಧಂ ಸದಾ ಶಾಂತಮಾತ್ಮಾನಮವಧಾರಯೇತ್ || 44 ||

ಚಿದಾತ್ಮನಿ ಪರಿಜ್ಞಾತೇ ನಷ್ಟೇ ಮೋಹೇಽಜ್ಞಸಮ್ಭವೇ |
ದೇಹಃ ಪತತು ವಾಽರಬ್ಧಕರ್ಮವೇಗೇನ ತಿಷ್ಠತು || 45 ||

ಯೋಗಿನೋ ನ ಹಿ ದುಃಖಂ ವಾ ಸುಖಂ ವಾಽಜ್ಞಾನಸಮ್ಭವಮ್ |
ತಸ್ಮಾದ್ಧೇಹೇನ ಸಹಿತೋ ಯಾವತ್ಪ್ರಾರಬ್ಧಸಂಕೃಷ್ಣಯಃ || 46 ||

ತಾವತ್ತಿಷ್ಠ ಸುಖೇನ ತ್ವಂ ಧೃತಕಂಞ್ಚಕಸರ್ಪವತ್ |
ಅನ್ಯದ್ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಪಕ್ಷಿನ್ ಶೃಣು ಮೇ ಪರಮಂ ಹಿತಮ್ || 47 ||

ಶ್ರೇತಾಯುಗೇ ದಾಶರಥಿಭೂತಾಽ ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಯಃ |
ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾರ್ಥಾಯ ದಣ್ಡಕಾನಾಗಮಿಷ್ಯತಿ || 48 ||

ಸೀತಯಾ ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ತತ್ರಾಽಶ್ರಮೇ ಜನಕಜಾಂ ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಾಂ ರಹಿತೇ ವನೇ || 49 ||

ರಾವಣಶ್ಚೋರವನ್ನೀತಾಽ ಲಂಕಾಯಾಂ ಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯತಿ |
ತಸ್ಯಾಃ ಸುಗ್ರೀವನಿರ್ದೇಶಾದ್ವಾನರಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ || 50 ||

ಆಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಜಲಧೇಸ್ತೀರಂ ತತ್ರ ಸಮಾಗಮಃ |
ತ್ವಯಾ ತೈಃ ಕಾರಣವಶಾದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 51 ||

ತದಾ ಸೀತಾಸ್ಥಿತಿಂ ತೇಭ್ಯಃ ಕಥಯಸ್ವ ಯಥಾರ್ಥತಃ |
ತದೈವ ತವ ಪಕ್ಷೌ ದ್ವಾವೃತ್ಪ್ರತ್ಯೇತೇ ಪುನರ್ನವೌ || 52 ||

ಸಮ್ಪಾತಿರುವಾಚ

ಬೋಧಯಾಮಾಸ ಮಾಂ ಚಂದ್ರನಾಮಾ ಮುನಿಕುಲೇಶ್ವರಃ |

ಪಶ್ಯಂತು ಪಕ್ಷೌ ಮೇ ಜಾತೌ ನೂತನಾವತಿಕೋಮಲೌ || 53 ||

ಸೃಷ್ಟಿ ವೋಽಸ್ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೀತಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಥ ನಿಶ್ಚಯಮ್ |
ಯತ್ನಂ ಕುರುಧ್ವಂ ದುರ್ಲಭ್ಯಸಮುದ್ರಸ್ಯ ವಿಲಭ್ಯನೇ || 54 ||

ಯನ್ನಾಮಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರತೋಽಪರಿಮಿತಂ ಸಂಸಾರವಾರಾನ್ನಿಧಿಮ್
ತೀರ್ತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ ದುರ್ಜನೋಽಪಿ ಪರಮಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಂ ಶಾಶ್ವತಮ್ |
ತಸ್ಯೈವ ಸ್ಥಿತಿಕಾರಿಣಸ್ತ್ರಿಜಗತಾಂ ರಾಮಸ್ಯ ಭಕ್ತಾಃ ಪ್ರಿಯಾ
ಯೂಯಂ ಕಿಂ ನ ಸಮುದ್ರಮಾತ್ರತರಣೇ ಶಕ್ತಾಃ ಕಥಂ ವಾನರಾಃ || 55 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ || 8 ||

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಗತೇ ವಿಹಾಯಸಾ ಗೃಧ್ರರಾಜೇ ವಾನರಪುಜ್ಞವಾಃ ।
ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾಽವಿಷ್ಠಾಃ ಸೀತಾದರ್ಶನಲಾಲಸಾಃ ॥೧॥

ಊಚುಃ ಸಮುದ್ರಂ ಪಶ್ಯಂತೋ ನಕ್ರಚಕ್ರಭಯಜ್ವರಮ್ ।
ತರಜ್ಞಾದಿಭಿರುನ್ನದ್ಧಮಾಕಾಶಮಿವ ದುರ್ಗ್ರಹಮ್ ॥೨॥

ಪರಸ್ಪರಮವೋಚನ್ ವೈ ಕಥಮೇನಂ ತರಾಮಹೇ ।
ಉವಾಚ ಚಾಜ್ಞದಸ್ತತ್ರ ಶೃಣುಧ್ವಂ ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ ॥೩॥

ಭವಂತೋಽತ್ಯಂತಬಲಿನಃ ಶೂರಾಶ್ಚ ಕೃತವಿಕ್ರಮಾಃ ।
ಕೋ ವಾತ್ರ ವಾರಿಧಿಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ರಾಜಕಾರ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ॥೪॥

ಏತೇಷಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಸ ಪ್ರಾಣದಾತಾ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ತದುತ್ತಿಷ್ಠತು ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಪುರತೋ ಯೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥೫॥

ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ರಾಮಸುಗ್ರೀವಯೋರಪಿ ।
ಸ ಏವ ಪಾಲಕೋ ಭೂಯಾನ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ॥೬॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಯುವರಾಜೇನ ತೂಷ್ಣೀಂ ವಾನರಸೈನಿಕಾಃ ।
ಆಸನ್ನೋಚುಃ ಕಿಂಚಿದಪಿ ಪರಸ್ಪರವಿಲೋಕಿನಃ ॥೭॥

ಅಜ್ಞದ ಉವಾಚ

ಉಚ್ಯತಾಂ ವೈ ಬಲಂ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇ ।
ಕೇನ ವಾ ಸಾಧ್ಯತೇ ಕಾರ್ಯಂ ಜಾನೀಮಸ್ತದನಂತರಮ್ ॥೮॥

ಅಜ್ಞದಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರೋಚುವೀರಾ ಬಲಂ ಪೃಥಕ್ ।

ಯೋಜನಾನಾಂ ದಶಾರಭ್ಯ ದಶೋತ್ತರಗುಣಂ ಜಗುಃ || 9 ||

ಶತಾದರ್ವಾಗ್ಜಾಘ್ರಮ್ಭವಾಂಸ್ತು ಪ್ರಾಹ ಮಧ್ಯೇ ವನೌಕಸಾಮ್ |
ಪುರಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೇ ದೇವೇ ಪಾದಂ ಭೂಮಾನಲಕ್ಷಣಮ್ || 10 ||

ತ್ರಿಃಸಪ್ತಕೃತೋಽಹಮಗಾಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಿಧಾನತಃ |
ಇದಾನೀಂ ವಾರ್ಧಕಗ್ರಸ್ತೋ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ವಿಲಜ್ಞಿತುಮ್ || 11 ||

ಅಜ್ಞದೋಽಪ್ಯಾಹ ಮೇ ಗನ್ತುಂ ಶಕ್ಯಂ ಪಾರಂ ಮಹೋದಧೇಃ |
ಪುನರ್ಲಜ್ಞನಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ನ ಜಾನಾಮ್ಯಸ್ಮಿ ವಾ ನ ವಾ || 12 ||

ತಮಾಹ ಜಾಮ್ಭವಾನ್ ವೀರಸ್ತ್ವಂ ರಾಜಾ ನೋ ನಿಯಾಮಕಃ |
ನ ಯುಕ್ತಂ ತ್ವಾಂ ನಿಯೋಕ್ತುಂ ಮೇ ತ್ವಂ ಸಮರ್ಥೋಽಸಿ ಯದ್ಯಪಿ || 13 ||

ಅಜ್ಞದ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಚೇತ್ಪೂರ್ವವತ್ಸರ್ವೇ ಸ್ವಪ್ನಾಪ್ಯಮೋ ದರ್ಭವಿಷ್ಟರೇ |
ಕೇನಾಪಿ ನ ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಜೀವಿತುಂ ಚ ನ ಶಕ್ಯತೇ || 14 ||

ತಮಾಹ ಜಾಮ್ಭವಾನ್ ವೀರೋ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಸುತ |
ಯೇನಾಸ್ಮಾಕಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿರ್ಭವಿಷ್ಯತ್ಯಚಿರೇಣ ಚ || 15 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಜಾಮ್ಭವಾನ್ ಪ್ರಾಹ ಹನೂಮಂತಮವಸ್ಥಿತಮ್ |
ಹನೂಮನ್ ಕಿಂ ರಹಸ್ತುಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥೀಯತೇ ಕಾರ್ಯಗೌರವೇ || 16 ||

ಪ್ರಾಪ್ತೇಽಜ್ಞೇನೇವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ದರ್ಶಯಾದ್ಯ ಮಹಾಬಲ |
ತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಾಯುತನಯೋ ವಾಯುತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ || 17 ||

ರಾಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮೇವ ತ್ವಂ ಜನಿತೋಽಸಿ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಜಾತಮಾತ್ರೇಣ ತೇ ಪೂರ್ವಂ ದೃಷ್ಟೋಽದ್ಯಂತಂ ವಿಭಾವಸುಮ್ || 18 ||

ಪಕ್ಷಂ ಫಲಂ ಜಿಘೃಕ್ಷಾಮೀತ್ಯುತ್ಪ್ಲುತಂ ಬಾಲಚೇಷ್ಟಯಾ |
ಯೋಜನಾನಾಂ ಪಿಚ್ಚಶತಂ ಪತಿತೋಽಸಿ ತತೋ ಭುವಿ || 19 ||

ಅತಸ್ತ್ವದ್ಬಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಕೋ ವಾ ಶಕ್ನೋತಿ ವರ್ಣಿತುಮ್ |
ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಕುರು ರಾಮಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ನಃ ಪಾಹಿ ಸುವ್ರತ || 20 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಜಾಮ್ಬವತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮಾನತಿಹರ್ಷಿತಃ |
ಚಕಾರ ನಾದಂ ಸಿಂಹಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡಂ ಸ್ಫೋಟಯನ್ನಿವ || 21 ||

ಬಭೂವ ಪರ್ವತಾಕಾರಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಇವಾಪರಃ |
ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ಜಲನಿಧಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ಚ ಭಸ್ಮಸಾತ್ || 22 ||

ರಾವಣಂ ಸಕುಲಂ ಹತ್ವಾಽಽನೇಷ್ಯೇ ಜನಕನಂದಿನೀಮ್ |
ಯದ್ವಾ ಬದ್ಧಾಽಽ ಗಲೇ ರಜಾಽಽ ರಾವಣಂ ವಾಮಪಾಣಿನಾ || 23 ||

ಲಜ್ಜಾಂ ಸಪರ್ವತಾಂ ಧೃತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಕ್ಷಿಪಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಯದ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಽ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಜಾನಕೀಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾಮ್ || 24 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನುಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಜಾಮ್ಬವಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಽವಾಽಽಗಚ್ಛ ಭದ್ರಂ ತೇ ಜೀವಂತೀಂ ಜಾನಕೀಂ ಶುಭಾಮ್ || 25 ||

ಪಶ್ಚಾದ್ರಾಮೇಣ ಸಹಿತೋ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಸಿ ಪೌರುಷಮ್ |
ಕಲ್ಯಾಣಂ ಭವತಾದ್ಭದ್ರ ಗಚ್ಛತಸ್ತೇ ವಿಹಾಯಸಾ || 26 ||

ಗಚ್ಛಂತಂ ರಾಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ವಾಯುಸ್ತ್ವಾಮನುಗಚ್ಛತು |
ಇತ್ಯಾಶೀರ್ಭಿಃ ಸಮಾಮನ್ತ್ರೈ ವಿಸೃಷ್ಟಃ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪೈಃ || 27 ||

|| 28 ||

ಮಹೇಂದ್ರಾದ್ರಿಶಿರೋ ಗತ್ವಾ ಬಭೂವಾದ್ಭುತದರ್ಶನಃ

ಮಹಾನಗೇಂದ್ರಪ್ರತಿಮೋ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸುವರ್ಣವರ್ಣೋಽರುಣಚಾರುವಕ್ತ್ರಃ |
ಮಹಾಘಣೇಂದ್ರಭಸುದೀರ್ಘಬಾಹುರ್ವಾತಾತ್ಮಜೋಽದೃಶ್ಯತ ಸರ್ವಭೂತೈಃ || 29 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಕಾಂಡೇ
ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ || ೧ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಕಾಂಡಃ ಸಮಾಪ್ತಃ॥

Chapter 6

॥ ಸುಂದರಕಾಂಡಃ ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಸಮುದ್ರಂ ಮಕರಾಲಯಮ್ ।
ಲಿಲಜ್ಞಯಿಷುರಾನಂದಸನ್ನೋಹೋ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ॥೧॥

ಧ್ಯಾತ್ವಾ ರಾಮಂ ಪರಾತ್ಮಾನಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಪಶ್ಯಂತು ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಗಚ್ಛಂತಂ ಮಾಂ ವಿಹಾಯಸಾ ॥೨॥

ಅಮೋಘಂ ರಾಮನಿರ್ಮುಕ್ತಂ ಮಹಾಬಾಣಮಿವಾಖಿಲಾಃ ।
ಪಶ್ಯಾಮ್ಯದೈವ ರಾಮಸ್ಯ ಪತ್ನೀಂ ಜನಕನಂದಿನೀಮ್ ॥೩॥

ಕೃತಾರ್ಥೋಽಹಂ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಹಂ ಪುನಃ ಪಶ್ಯಾಮಿ ರಾಘವಮ್ ।
ಪ್ರಾಣಪ್ರಯಾಣಸಮಯೇ ಯಸ್ಯ ನಾಮ ಸಕೃತ್ಸ್ಮರನ್ ॥೪॥

ನರಸ್ತ್ರೀತ್ವಾರ್ಥ ಭವಾಮ್ಭೋಧಿಮಪಾರಂ ಯಾತಿ ತತ್ಪದಮ್ ।
ಕಿಂ ಪುನಸ್ತಸ್ಯ ದೂತೋಽಹಂ ತದಜ್ಞಾಜ್ಞುಲಿಮುದ್ರಿಕಃ ॥೫॥

ತಮೇವ ಹೃದಯೇ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಲಜ್ಞಯಾಮ್ಯಲ್ಪವಾರಿಧಿಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಹನುಮಾನ್ ಬಾಹೂ ಪ್ರಸಾರ್ಯಾಯತವಾಲಧಿಃ ॥೬॥

ಋಜುಗ್ರೀವೋರ್ಧ್ವಾದೃಷ್ಟಿಃ ಸನ್ನಾಕುಂಭಾಚಿತಪದದ್ವಯಃ ।
ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಿಸ್ತೂರ್ಣಂ ಪುಪ್ಲುವೇಽನಿಲವಿಕ್ರಮಃ ॥೭॥

ಆಕಾಶಾತ್ತ್ವರಿತಂ ದೇವೈರ್ವೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋ ಜಗಾಮ ಸಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽನಿಲಸುತಂ ದೇವಾ ಗಚ್ಛಂತಂ ವಾಯುವೇಗತಃ ॥೮॥

ಪರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ವಾನರಸ್ಯೇದಮಬ್ರುವನ್ ।
ಗಚ್ಛತೈಷ ಮಹಾಸತ್ತ್ವೋ ವಾನರೋ ವಾಯುವಿಕ್ರಮಃ ॥೯॥

ಲಜ್ಜಾಂ ಪ್ರವೇಷ್ವಂ ಶಕ್ತೋ ವಾ ನ ವಾ ಜಾನೀಮಹೇ ಬಲಮ್ ।
ಏವಂ ವಿಚಾರ್ಯ ನಾಗಾನಾಂ ಮಾತರಂ ಸುರಸಾಭಿಧಾಮ್ ॥ 10 ॥

ಅಬ್ರವೀದ್ದೇವತಾವೃಂದಃ ಕೌತೂಹಲಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ವಾನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಷ್ಣುಂ ಸಮಾಚರ ॥ 11 ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಬಲಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಪುನರೇಹಿ ತ್ವರಾನ್ವಿತಾ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಸಾ ಯಯೌ ಶೀಘ್ರಂ ಹನುಮದ್ವಿಷ್ಣುಕಾರಣಾತ್ ॥ 12 ॥

ಆವೃತ್ಯ ಮಾರ್ಗಂ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಾ ವಾನರಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಏಹಿ ಮೇ ವದನಂ ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರವಿಶಸ್ವ ಮಹಾಮತೇ ॥ 13 ॥

ದೇವೈಸ್ತ್ವಂ ಕಲ್ಪಿತೋ ಭಕ್ಷ್ಯಃ ಕ್ಷುಧಾಸಮ್ಮಿಡಿತಾತ್ಮನಃ ।
ತಾಮಾಹ ಹನುಮಾನ್ ಮಾತರಹಂ ರಾಮಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್ ॥ 14 ॥

ಗಚ್ಛಾಮಿ ಜಾನಕೀಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಪುನರಾಗಮ್ಯ ಸತ್ವರಃ ।
ರಾಮಾಯ ಕುಶಲಂ ತಸ್ಯಾಃ ಕಥಯಿತ್ವಾ ತ್ವದಾನನಮ್ ॥ 15 ॥

ನಿವೇಕ್ಷ್ಯೇ ದೇಹಿ ಮೇ ಮಾರ್ಗಂ ಸುರಸಾಯೈ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಪುನರೇವಾಹ ಸುರಸಾ ಕ್ಷುಧಿತಾಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ 16 ॥

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಗಚ್ಛ ಮೇ ವಕ್ತ್ರಂ ನೋ ಚೇತ್ತ್ವಾಂ ಭಕ್ಷಯಾಮ್ಯಹಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಹನುಮಾನಾಹ ಮುಖಂ ಶೀಘ್ರಂ ವಿದಾರಯ ॥ 17 ॥

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವದನಂ ತೇಽದ್ಯ ಗಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವರಯಾನ್ವಿತಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಯೋಜನಾಯಾಮದೇಹೋ ಭೂತ್ವಾ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತಃ ॥ 18 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನುಮತೋ ರೂಪಂ ಸುರಸಾ ಪಚ್ಚಯೋಜನಮ್ ।
ಮುಖಂ ಚಕಾರ ಹನುಮಾನ್ ದ್ವಿಗುಣಂ ರೂಪಮಾದಧತ್ ॥ 19 ॥

ತತಶ್ಚಕಾರ ಸುರಸಾ ಯೋಜನಾನಾಂ ಚ ವಿಂಶತಿಮ್ ।
ವಕ್ತ್ರಂ ಚಕಾರ ಹನುಮಾನ್ಶ್ರುಂಶದ್ಯೋಜನಸಮ್ಮಿತಮ್ ॥ 20 ॥

ತತಶ್ಚಕಾರ ಸುರಸಾ ಪಞ್ಚಾಶದ್ಯೋಜನಾಯತಮ್ |
ವಕ್ತ್ರಂ ತದಾ ಹನೂಮಾಂಸ್ತು ಬಭೂವಾಙ್ಗುಷ್ಠಸನ್ನಿಭಃ || 21 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವದನಂ ತಸ್ಯಾಃ ಪುನರೇತ್ಯ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟೋ ನಿರ್ಗತೋಽಹಂ ತೇ ವದನಂ ದೇವಿ ತೇ ನಮಃ || 22 ||

ಏವಂ ವದಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ಹನೂಮಂತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಗಚ್ಛ ಸಾಧಯ ರಾಮಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರ || 23 ||

ದೇವೈಃ ಸಮ್ಪ್ರೇಷಿತಾಽಹಂ ತೇ ಬಲಂ ಜಿಜ್ಞಾಸುಭಿಃ ಕಪೇ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾಂ ಪುನರ್ಗತ್ವಾ ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಗಚ್ಛ ಭೋಃ || 24 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ಯಯೌ ದೇವಲೋಕಂ ವಾಯುಸುತಃ ಪುನಃ |
ಜಗಾಮ ವಾಯುಮಾರ್ಗೇಣ ಗರುತ್ತಾನ್ವಿವ ಪಕ್ಷಿರಾಟ್ || 25 ||

ಸಮುದ್ರೋಽಪ್ಯಾಹ ಮೈನಾಕಂ ಮಣಿಕಾಞ್ಚನಪರ್ವತಮ್ |
ಗಚ್ಛತ್ಯೇಷ ಮಹಾಸತ್ತ್ವೋ ಹನುಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ || 26 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ಸಚಿವೋ ಭವ |
ಸಗರ್ವೈರ್ವರ್ಧಿರ್ಧತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ಪುರಾಹಂ ಸಾಗರೋಽಭವಮ್ || 27 ||

ತಸ್ಯಾನ್ವಯೇ ಬಭೂವಾಸೌ ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಪ್ರಭುಃ |
ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗಚ್ಛತ್ಯೇಷ ಮಹಾಕಪಿಃ || 28 ||

ತ್ವಮುತ್ತಿಷ್ಠ ಜಲಾತ್ಕೂರ್ಣಂ ತ್ವಯಿ ವಿಶ್ರಮ್ಯ ಗಚ್ಛತು |
ಸ ತಥೇತಿ ಪ್ರಾದುರಭೂಜ್ಜಲಮಧ್ಯಾನ್ಮಹೋನ್ನತಃ || 29 ||

ನಾನಾಮಣಿಮಯೈಃ ಶೃಙ್ಗೈಸ್ತಸ್ಯೋಪರಿ ನರಾಕೃತಿಃ |
ಪ್ರಾಹ ಯಾಂತಂ ಹನೂಮಂತಂ ಮೈನಾಕೋಽಹಂ ಮಹಾಕಪೇ || 30 ||

ಸಮುದ್ರೇಣ ಸಮಾದಿಷ್ಟಸ್ತ್ವದ್ವಿಶ್ರಾಮಾಯ ಮಾರುತೇ |
ಆಗಚ್ಛಾಮೃತಕಲ್ಪಾನಿ ಜಗ್ಧ್ವಾ ಪಕ್ಷಿಫಲಾನಿ ಮೇ || 31 ||

ವಿಶ್ರಮ್ಯಾತ್ರ ಕ್ಷಣಂ ಪಶ್ಚಾದ್ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಯಥಾಸುಖಮ್ ।
ಏವಮುಕ್ತೋಽಥ ತಂ ಪ್ರಾಹ ಹನುಮಾನಾಮೃತಾತ್ಮಜಃ ॥ 32 ॥

ಗಚ್ಛತೋ ರಾಮಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಭಕ್ಷಣಂ ಮೇ ಕಥಂ ಭವೇತ್ ।
ವಿಶ್ರಾಮೋ ವಾ ಕಥಂ ಮೇ ಸ್ಯಾದ್ಗನ್ತವ್ಯಂ ತ್ವರಿತಂ ಮಯಾ ॥ 33 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟಶಿಖರಃ ಕರಾಗ್ರೇಣ ಯಯೌ ಕಪಿಃ ।
ಕಿಂಚಿದ್ಧೂರಂ ಗತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಛಾಯಾಂ ಛಾಯಾಗ್ರಹೋಽಗ್ರಹೀತ್ ॥ 34 ॥

ಸಿಂಹಿಕಾ ನಾಮ ಸಾ ಘೋರಾ ಜಲಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಾ ಸದಾ ।
ಆಕಾಶಗಾಮಿನಾಂ ಛಾಯಾಮಾಕ್ರಮ್ಯಾಽಕೃಷ್ಯ ಭಕ್ಷಯೇತ್ ॥ 35 ॥

ತಯಾ ಗೃಹೀತೋ ಹನುಮಾನ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ಕೇನೇದಂ ಮೇ ಕೃತಂ ವೇಗರೋಧನಂ ವಿಘ್ನಕಾರಿಣಾ ॥ 36 ॥

ದೃಶ್ಯತೇ ನೈವ ಕೋಽಪ್ಯತ್ರ ವಿಸ್ಮಯೋ ಮೇ ಪ್ರಜಾಯತೇ ।
ಏವಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಹನುಮಾನಧೋ ದೃಷ್ಟ್ವಿಂ ಪ್ರಸಾರಯತ್ ॥ 37 ॥

ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಕಾಯಾಂ ಸಿಂಹಿಕಾಂ ಘೋರರೂಪಿಣೀಮ್ ।
ಪಪಾತ ಸಲಿಲೇ ತೂರ್ಣಂ ಪದ್ಭ್ಯಾಮೇವಾಹನದ್ರುಷಾ ॥ 38 ॥

ಪುನರುತ್ಪ್ಲುತ್ಯ ಹನುಮಾನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖೋ ಯಯೌ ।
ತತೋ ದಕ್ಷಿಣಮಾಸಾದ್ಯ ಕೂಲಂ ನಾನಾಫಲದ್ರುಮಮ್ ॥ 39 ॥

ನಾನಾಪಕ್ಷಿಮೃಗಾಕೀರ್ಣಂ ನಾನಾಪುಷ್ಪಲತಾವೃತಮ್ ।
ತತೋ ದದರ್ಶ ನಗರಂ ತ್ರಿಕೂಟಾಚಲಮೂರ್ಧನಿ ॥ 40 ॥

ಪ್ರಾಕಾರೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಯುಕ್ತಂ ಪರಿಖಾಭಿಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ ।
ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕಥಂ ಲಜ್ಜಾಮಿತಿ ಚಿಂತಾಪರೋಽಭವತ್ ॥ 41 ॥

ರಾತ್ರೌ ವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮೋಽಹಂ ಲಜ್ಜಾಂ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಮ್ ।
ಏವಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ತತ್ರೈವ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ಜಗಾಮ ಸಃ ॥ 42 ॥

ಧೃತಾಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ವಪುರ್ಧಾರಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ |
ತತ್ರ ಲಜಾಃಪುರೀ ಸಾಕ್ಷಾದ್ರಾಕ್ಷಸೀವೇಷಧಾರಿಣೀ || 43 ||

ಪ್ರವಿಶಂತಂ ಹನೂಮಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಜಾಃ ವ್ಯತರ್ಜಯತ್ |
ಕಸ್ತ್ವಂ ವಾನರರೂಪೇಣ ಮಾಮನಾದೃತ್ಯ ಲಜ್ಜಿನೀಮ್ || 44 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚೋರವದ್ರಾತ್ರೈ ಕಿಂ ಭವಾನ್ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರೋಷತಾಮ್ರಾಕ್ಷೀ ಪಾದೇನಾಭಿಜಘ್ನಾನ್ ತಮ್ || 45 ||

ಹನುಮಾನಪಿ ತಾಂ ವಾಮಮುಷ್ಟಿನಾಽವಜ್ಞಯಾಽಹನತ್ |
ತದೈವ ಪತಿತಾ ಭೂಮೌ ರಕ್ತಮುದ್ವಮತೀ ಭೃಶಮ್ || 46 ||

ಉತ್ಥಾಯ ಪ್ರಾಹ ಸಾ ಲಜಾಃ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ಹನೂಮನ್ ಗಚ್ಛ ಭದ್ರಂ ತೇ ಜಿತಾ ಲಜಾಃ ತ್ವಯಾಽನಘ || 47 ||

ಪುರಾಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಹೃಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಪರ್ಯಯೇ |
ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ದಾಶರಥೀ ರಾಮೋ ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಯಃ || 48 ||

ಜನಿಷ್ಯತೇ ಯೋಗಮಾಯಾ ಸೀತಾ ಜನಕವೇಶ್ಮಿನಿ |
ಭೂಭಾರಹರಣಾರ್ಥಾಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋಽಯಂ ಮಯಾ ಕ್ವಚಿತ್ || 49 ||

ಸಭಾರ್ಯೋ ರಾಘವೋ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾವನಮ್ |
ತತ್ರ ಸೀತಾಂ ಮಹಾಮಾಯಾಂ ರಾವಣೋಽಪಹರಿಷ್ಯತಿ || 50 ||

ಪಶ್ಚಾದ್ರಾಮೇಣ ಸಾಚಿವ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಸುಗ್ರೀವೋ ಜಾನಕೀಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ವಾನರಾನ್ ಪ್ರೇಷಯಿಷ್ಯತಿ || 51 ||

ತತ್ರೈಕೋ ವಾನರೋ ರಾತ್ರಾವಾಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇಽನ್ತಿಕಮ್ |
ತ್ವಯಾ ಚ ಭರ್ತ್ಸಿತಃ ಸೋಽಪಿ ತ್ವಾಂ ಹನಿಷ್ಯತಿ ಮುಷ್ಟಿನಾ || 52 ||

ತೇನಾಹತಾ ತ್ವಂ ವ್ಯಥಿತಾ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ಯದಾಽನಘೇ |
ತದೈವ ರಾವಣಸ್ಯಾನ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 53 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ತ್ವಯಾ ಜಿತಾ ಲಜಾ ಜಿತಂ ಸರ್ವಂ ತ್ವಯಾಽನಘ |
ರಾವಣಾನ್ತಃಪುರವರೇ ಕ್ರೀಡಾಕಾನನಮುತ್ತಮಮ್ || 54 ||

ತನ್ಮಧ್ಯೇಽಶೋಕವನಿಕಾ ದಿವ್ಯಪಾದಪಸಜ್ಜುಲಾ |
ಅಸ್ತಿ ತಸ್ಯಾಂ ಮಹಾವೃಕ್ಷಃ ಶಿಂಶಪಾ ನಾಮ ಮಧ್ಯಗಃ || 55 ||

ತತ್ರಾಽಽಸ್ಮೇ ಜಾನಕೀ ಘೋರರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸುರಕ್ಷಿತಾ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽವ ಗಚ್ಛ ತ್ವರಿತಂ ರಾಘವಾಯ ನಿವೇದಯ || 56 ||

ಧನ್ಯಾಽಹಮಪ್ಯದ್ಯ ಚಿರಾಯ ರಾಘವ-
ಸ್ಮೃತಿರ್ಮಮಾಽಽಸೀದ್ಭವಪಾಶಮೋಚಿನೀ |
ತದ್ಭಕ್ತಸಜ್ಜೋಽಪ್ಯತಿದುರ್ಲಭೋ ಮಮ
ಪ್ರಸೀದತಾಂ ದಾಶರಥಿಃ ಸದಾ ಹೃದಿ || 57 ||

ಉಲ್ಲಙ್ಘಿತೇಽಬೌಧ ಪವನಾತ್ಮಜೇನ
ಧರಾಸುತಾಯಾಶ್ಚ ದಶಾನನಸ್ಯ |
ಪುಸ್ಪೋರ ವಾಮಾಕ್ಷಿ ಭುಜಶ್ಚ ತೀವ್ರಮ್
ರಾಮಸ್ಯ ದಕ್ಷಾಙ್ಗಮತೀಂದ್ರಿಯಸ್ಯ || 58 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ || 1 ||

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತತೋ ಜಗಾಮ ಹನುಮಾನ್ ಲಜ್ಜಾಂ ಪರಮಶೋಭನಾಮ್ ।
ರಾತ್ರೌ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುಭೂತಾಂ ಬಭ್ರಾಮ ಪರಿತಃ ಪುರೀಮ್ ॥ ೧ ॥

ಸೀತಾನ್ವೇಷಣಕಾರ್ಯಾರ್ಥೀ ಪ್ರವಿವೇಶ ನೃಪಾಲಯಮ್ ।
ತತ್ರ ಸರ್ವಪ್ರದೇಶೇಷು ವಿವಿಚ್ಯ ಹನುಮಾನ್ ಕಪಿಃ ॥ ೨ ॥

ನಾಪಶ್ಯಜ್ಜಾನಕೀಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ತತೋ ಲಜ್ಜಾಭಿಭಾಷಿತಮ್ ।
ಜಗಾಮ ಹನುಮಾನ್ ಶೀಘ್ರಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಶುಭಾಮ್ ॥ ೩ ॥

ಸುರಪಾದಪಸಮ್ಬಾಧಾಂ ರತ್ನಸೋಪಾನವಾಪಿಕಾಮ್ ।
ನಾನಾಪಕ್ಷ್ಮಮೃಗಾಕೀರ್ಣಾಂ ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಾಸಾದಶೋಭಿತಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಫಲೈರಾನಮ್ರಶಾಖಾಗ್ರಪಾದಪೈಃ ಪರಿವಾರಿತಾಮ್ ।
ವಿಚಿನ್ವನ್ ಜಾನಕೀಂ ತತ್ರ ಪ್ರತಿವೃಕ್ಷಂ ಮರುತ್ಸುತಃ ॥ ೫ ॥

ದದರ್ಶಾಭ್ರಂಲಿಹಂ ತತ್ರ ಚೈತ್ಯಪ್ರಾಸಾದಮುತ್ತಮಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಮಾಪನ್ನೋ ಮಣಿಸ್ತಮ್ಭಶತಾನ್ವಿತಮ್ ॥ ೬ ॥

ಸಮತೀತ್ಯ ಪುನರ್ಗತ್ವಾ ಕಿಂಚಿದ್ಧೂರಂ ಸ ಮಾರುತಿಃ ।
ದದರ್ಶ ಶಿಂಶಪಾವೃಕ್ಷಮತ್ಯಂತನಿಬಿಡಚ್ಛದಮ್ ॥ ೭ ॥

ಅದೃಷ್ಟಾತಪಮಾಕೀರ್ಣಂ ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣವಿಹಂಗಮಮ್ ।
ತನ್ಮೂಲೇ ರಾಕ್ಷಸೀಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ಜನಕನಂದಿನೀಮ್ ॥ ೮ ॥

ದದರ್ಶ ಹನುಮಾನ್ ವೀರೋ ದೇವತಾಮಿವ ಭೂತಲೇ ।
ಏಕವೇಣೀಂ ಕೃಶಾಂ ದೀನಾಂ ಮಲಿನಾಮ್ಬರಧಾರಿಣೀಮ್ ॥ ೯ ॥

ಭೂಮೌ ಶಯಾನಾಂ ಶೋಚಂತೀಂ ರಾಮರಾಮೇತಿ ಭಾಷಣೇಮ್ |
ತ್ರಾತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಂತೀಮುಪವಾಸಕೃಶಾಂ ಶುಭಾಮ್ || 10 ||

ಶಾಖಾಂತಚ್ಛದಮಧ್ಯಸೋಢೀ ದದರ್ಶ ಕಪಿಕುಂಜಾರಃ |
ಕೃತಾರ್ಥೋಽಹಂ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜನಕನಂದಿನೀಮ್ || 11 ||

ಮಯೈವ ಸಾಧಿತಂ ಕಾರ್ಯಂ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |
ತತಃ ಕಿಲಕಿಲಾಶಬೋದೇ ಬಭೂವಾಂತಃಪುರಾದ್ಭುಹಿಃ || 12 ||

ಕಿಮೇತದಿತಿ ಸಂಲ್ಲಿನೋ ವೃಕ್ಷಪತ್ರೇಷು ಮಾರುತಿಃ |
ಆಯಾಂತಂ ರಾವಣಂ ತತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಜನೈಃ ಪರಿವಾರಿತಮ್ || 13 ||

ದಶಾಸ್ಯಂ ವಿಂಶತಿಭುಜಂ ನೀಲಾಂಜನಚಯೋಪಮಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಮಾಪನ್ನಃ ಪತ್ರಖಣ್ಡೇಷ್ವಲೀಯತ || 14 ||

ರಾವಣೋ ರಾಘವೇಣಾಶು ಮರಣಂ ಮೇ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ಸೀತಾರ್ಥಮಪಿ ನಾಽಽಯಾತಿ ರಾಮಃ ಕಿಂ ಕಾರಣಂ ಭವೇತ್ || 15 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಚಿಂತಯನ್ನಿತ್ಯಂ ರಾಮಮೇವ ಸದಾ ಹೃದಿ |
ತಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇಽಪರರಾತ್ರೌ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 16 ||

ಸ್ವಪ್ನೇ ರಾಮೇಣ ಸಂದಿಷ್ಟಃ ಕಶ್ಚಿದಾಗತ್ಯ ವಾನರಃ |
ಕಾಮರೂಪಧರಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮೋ ವೃಕ್ಷಗ್ರಸೋಽನುಪಶ್ಯತಿ || 17 ||

ಇತಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽದ್ಭುತಂ ಸ್ವಪ್ನಂ ಸ್ವಾತ್ಮನೈವಾನುಚಿಂತ್ಯ ಸಃ |
ಸ್ವಪ್ನಃ ಕದಾಚಿತ್ಸತ್ಯಃ ಸ್ಯಾದೇವಂ ತತ್ರ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ || 18 ||

ಜಾನಕೀಂ ವಾಕ್ಯರೈರ್ವಿದಾಷ್ಟ ದುಃಖಿತಾಂ ನಿತರಾಮಹಮ್ |
ಕರೋಮಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಾಯ ನಿವೇದಯತು ವಾನರಃ || 19 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಚಿಂತಯನ್ ಸೀತಾಸಮೀಪಮಗಮದ್ಭೂತಮ್ |
ನೂಪುರಾಣಾಂ ಕಿಂಚಿದೇನಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಿಂಹಾತಮಜ್ಞನಾ || 20 ||

ಸೀತಾ ಭೀತಾ ಲೀಯಮಾನಾ ಸ್ವಾತ್ಮನೈವ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ।
ಅಧೋಮುಖ್ಯಶ್ರುನಯನಾ ಸ್ಥಿತಾ ರಾಮಾರ್ಪಿತಾಂತರಾ ॥ 21 ॥

ರಾವಣೋಽಪಿ ತದಾ ಸೀತಾಮಾಲೋಕ್ಯಾಽಽಹ ಸುಮಧ್ಯಮೇ ।
ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಿಂ ವೃಥಾ ಸುಭೃ ಸ್ವಾತ್ಮನೈವ ವಿಲೀಯಸೇ ॥ 22 ॥

ರಾಮೋ ವನಚರಾಣಾಂ ಹಿ ಮಧ್ಯೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಸಾನುಜಃ ।
ಕದಾಚಿದ್ವೃಶ್ಯತೇ ಕೃಶಿಚ್ಛತೃದಾಚಿನ್ನೈವ ದೃಶ್ಯತೇ ॥ 23 ॥

ಮಯಾ ತು ಬಹುಧಾ ಲೋಕಾಃ ಪ್ರೇಷಿತಾಸ್ತಸ್ಯ ದರ್ಶನೇ ।
ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ಸಮನ್ತತಃ ॥ 24 ॥

ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ರಾಮೇಣ ನಿಃಸ್ಪೃಹೇಣ ಸದಾ ತ್ವಯಿ ।
ತ್ವಯಾ ಸದಾಽಽಲಿಜ್ಞತೋಽಪಿ ಸಮೀಪಸ್ಥೋಽಪಿ ಸರ್ವದಾ ॥ 25 ॥

ಹೃದಯೇಽಸ್ಯ ನ ಚ ಸ್ನೇಹಸ್ತ್ವಯಿ ರಾಮಸ್ಯ ಜಾಯತೇ ।
ತ್ವತ್ಕೃತಾನ್ ಸರ್ವಭೋಗಾಂಶ್ಚ ತ್ವದ್ಗುಣಾನಪಿ ರಾಘವಃ ॥ 26 ॥

ಭುಂಜ್ವಾನೋಽಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ ಕೃತಘ್ನೋ ನಿರ್ಗುಣೋಽಧಮಃ ।
ತ್ವಮಾನೀತಾ ಮಯಾ ಸಾಧ್ವೀ ದುಃಖಶೋಕಸಮಾಕುಲಾ ॥ 27 ॥

ಇದಾನೀಮಪಿ ನಾಽಽಯಾತಿ ಭಕ್ತಿಹೀನಃ ಕಥಂ ವ್ರಜೇತ್ ।
ನಿಃಸತ್ತ್ವೋ ನಿರ್ಮಮೋ ಮಾನೀ ಮೂಢಃ ಪಣ್ಡಿತಮಾನವಾನ್ ॥ 28 ॥

ನರಾಧಮಂ ತ್ವದ್ವಿಮುಖಂ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಸಿ ಭಾಮಿನಿ ।
ತ್ವಯ್ಯತೀವ ಸಮಾಸಕ್ತಂ ಮಾಂ ಭಜಸ್ವಾಸುರೋತ್ತಮಮ್ ॥ 29 ॥

ದೇವಗನ್ಧರ್ವನಾಗಾನಾಂ ಯಕ್ಷಕಿನ್ನರಯೋಷಿತಾಮ್ ।
ಭವಿಷ್ಯಸಿ ನಿಯೋಕ್ತ್ರೀ ತ್ವಂ ಯದಿ ಮಾಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯಸೇ ॥ 30 ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾಽಮರ್ಷಸಮನ್ವಿತಾ ।
ಉವಾಚಾಧೋಮುಖೀ ಭೂತ್ವಾ ನಿಧಾಯ ತೃಣಮನ್ತರೇ ॥ 31 ॥

ರಾಘವಾಧಿಭ್ಯತಾ ನೂನಂ ಭಿಕ್ಷುರೂಪಂ ತ್ವಯಾ ಧೃತಮ್ ।
ರಹಿತೇ ರಾಘವಾಭ್ಯಾಂ ತ್ವಂ ಶುನೀವ ಹವಿರಧ್ವರೇ ॥ 32 ॥

ಹೃತವಾನಸಿ ಮಾಂ ನೀಚ ತತ್ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇಽಚಿರಾತ್ ।
ಯದಾ ರಾಮಶರಾಘಾತವಿದಾರಿತವಪುರ್ಭವಾನ್ ॥ 33 ॥

ಜ್ಞಾಸ್ಯಸೇಽಮಾನುಷಂ ರಾಮಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಯಮಾಂತಿಕಮ್ ।
ಸಮುದ್ರಂ ಶೋಷಯಿತ್ವಾ ವಾ ಶರೈರ್ಬದ್ಧಾಽಧ್ವಃ ವಾರಿಧಿಮ್ ॥ 34 ॥

ಹಂತುಂ ತ್ವಾಂ ಸಮರೇ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಆಗಮಿಷ್ಯತ್ಯಸಂದೇಹೋ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸೇ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ ॥ 35 ॥

ತ್ವಾಂ ಸಪುತ್ರಂ ಸಹಬಲಂ ಹತ್ವಾ ನೇಷ್ಯತಿ ಮಾಂ ಪುರಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಕ್ಷಃಪತಿಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಜಾನಕ್ಯಾಃ ಪರುಷಾಕ್ಷರಮ್ ॥ 36 ॥

ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟಃ ಖಡ್ಗಮುದ್ಯಮ್ಯ ಸತ್ವರಃ ।
ಹಂತುಂ ಜನಕರಾಜಸ್ಯ ತನಯಾಂ ತಾಮ್ರಲೋಚನಃ ॥ 37 ॥

ಮನ್ದೋದರೀ ನಿವಾರ್ಯಾಹ ಪತಿಂ ಪತಿಹಿತೇ ರತಾ ।
ತ್ಯಜ್ಯೇನಾಂ ಮಾನುಷೀಂ ದೀನಾಂ ದುಃಖಿತಾಂ ಕೃಪಣಾಂ ಕೃಶಾಮ್ ॥ 38 ॥

ದೇವಗನ್ಧರ್ವನಾಗಾನಾಂ ಬಹ್ವ್ಯಃ ಸಂತಿ ವರಾಜಗನಾಃ ।
ತ್ವಾಮೇವ ವರಯನ್ತ್ಯುಚ್ಚೈರ್ಮದಮತ್ತವಿಲೋಚನಾಃ ॥ 39 ॥

ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ಧಶಗ್ರೀವೋ ರಾಕ್ಷಸೀರ್ವಿಕೃತಾನನಾಃ ।
ಯಥಾ ಮೇ ವಶಗಾ ಸೀತಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸಕಾಮನಾ ।
ತಥಾ ಯತಧ್ವಂ ತ್ವರಿತಂ ತರ್ಜನಾದರಣಾದಿಭಿಃ ॥ 40 ॥

ದ್ವಿಮಾಸಾಭ್ಯಂತರೇ ಸೀತಾ ಯದಿ ಮೇ ವಶಗಾ ಭವೇತ್ ।
ತದಾ ಸರ್ವಸುಖೋಪೇತಾ ರಾಜ್ಯಂ ಭೋಕ್ಷ್ಯತಿ ಸಾ ಮಯಾ ॥ 41 ॥

ಯದಿ ಮಾಸದ್ವಯಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಮಚ್ಛಯ್ಯಾಂ ನಾಭಿನಂದತಿ ।

ತದಾ ಮೇ ಪ್ರಾತರಾಶಾಯ ಹತ್ವಾ ಕುರುತ ಮಾನುಷೀಮ್ || 42 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಸ್ತ್ರೀಭೀ ರಾವಣೋಽನ್ತಃಪುರಾಲಯಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸೋ ಜಾನಕೀಮೇತ್ಯ ಭೀಷಯನ್ತ್ಯಃ ಸ್ವತರ್ಜನೈಃ || 43 ||

ತತ್ರೈಕಾ ಜಾನಕೀಮಾಹ ಯೌವನಂ ತೇ ವೃಥಾ ಗತಮ್ |
ರಾವಣೇನ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸಫಲಂ ತು ಭವಿಷ್ಯತಿ || 44 ||

ಅಪರಾ ಚಾಹ ಕೋಪೇನ ಕಿಂ ವಿಲಮ್ಬೇನ ಜಾನಕಿ |
ಇದಾನೀಂ ಛೇದ್ಯತಾಮಜ್ಞಂ ವಿಭಜ್ಯ ಚ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ || 45 ||

ಅನ್ಯಾ ತು ವಿಡ್ಗಮುದ್ಯಮ್ಯ ಜಾನಕೀಂ ಹನ್ತುಮುದ್ಯತಾ |
ಅನ್ಯಾ ಕರಾಲವದನಾ ವಿದಾರ್ಯಾಸ್ಯಮಭೀಷಯತ್ || 46 ||

ಏವಂ ತಾಂ ಭೀಷಯನ್ತೀಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೀರ್ವಿಕೃತಾನನಾಃ |
ನಿವಾರ್ಯ ತ್ರಿಜಟಾ ವೃದ್ಧಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 47 ||

|| 48 ||

ಶೃಣುಧ್ವಂ ದುಷ್ಟರಾಕ್ಷಸೋ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ವೋ ಹಿತಂ ಭವೇತ್
ನ ಭೀಷಯಧ್ವಂ ರುದತೀಂ ನಮಸ್ಕುರುತ ಜಾನಕೀಮ್ |
ಇದಾನೀಮೇವ ಮೇ ಸ್ವಪ್ನೇ ರಾಮಃ ಕಮಲಲೋಚನಃ || 49 ||

ಆರುಹ್ಯೈರಾವತಂ ಶುಭ್ರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮಾಗತಃ |
ದಗ್ಧಾ ಲಜ್ಜಾಪುರೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಹವೇ || 50 ||

ಆರೋಪ್ಯ ಜಾನಕೀಂ ಸ್ವಾಙ್ಗೇ ಸ್ಥಿತೋ ದೃಷ್ಟೋಽಗಮೂರ್ಧನಿ |
ರಾವಣೋ ಗೋಮಯಹ್ರದೇ ತೈಲಾಭ್ಯಕ್ತೋ ದಿಗಮ್ಬರಃ || 51 ||

ಅಗಾಹತ್ಪುತ್ರಪೌತ್ರೈಶ್ಚ ಕೃತ್ವಾ ವದನಮಾಲಿಕಾಮ್ |
ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ರಾಮಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ || 52 ||

ಸೇವಾಂ ಕರೋತಿ ರಾಮಸ್ಯ ಪಾದಯೋರ್ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ |

ಸರ್ವಥಾ ರಾವಣಂ ರಾಮೋ ಹತ್ವಾ ಸಕುಲಮಂಜ್ವಸಾ || 53 ||

ವಿಭೀಷಣಾಯಾಧಿಪತ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ ಸೀತಾಂ ಶುಭಾನನಾಮ್ |
ಅಜ್ಞೇ ನಿಧಾಯ ಸ್ವಪುರೀಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 54 ||

ತ್ರಿಜಟಾಯಾ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭೀತಾಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ತೂಷ್ಣೀಮಾಸಂಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ನಿದ್ರಾವಶಮುಪಾಗತಾಃ || 55 ||

ತರ್ಜಿತಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸಾ ಸೀತಾ ಭೀತಾತಿವಿಹ್ವಲಾ |
ತ್ರಾತಾರಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಂತೀ ದುಃಖೇನ ಪರಿಮೂರ್ಛಿತಾ || 56 ||

ಅಶ್ರುಭಿಃ ಪೂರ್ಣನಯನಾ ಚಿಂತಯಂತೀದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರಭಾತೇ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಂತಿ ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ಮಾಂ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಇದಾನೀಮೇವ ಮರಣಂ ಕೇನೋಪಾಯೇನ ಮೇ ಭವೇತ್ || 57 ||

ಏವಂ ಸುದುಃಖೇನ ಪರಿಪ್ಲುತಾ ಸಾ
ವಿಮುಕ್ತಕಣ್ಣಂ ರುದತೀ ಚಿರಾಯ |
ಆಲಮ್ಬ್ಯ ಶಾಖಾಂ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಾ ಮೃತೌ
ನ ಜಾನತೀ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯಮಜ್ಞನಾ || 58 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 2 ||

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಉದ್ಬಂಧನೇನ ವಾ ಮೋಕ್ಷೇ ಶರೀರಂ ರಾಘವಂ ವಿನಾ ।
ಜೀವಿತೇನ ಫಲಂ ಕಿಂ ಸ್ಯಾನ್ಮಮ ರಕ್ಷೋಽಧಿಮಧ್ಯತಃ ॥ ೧ ॥

ದೀರ್ಘಾ ವೇಣೀ ಮಮಾತ್ಯರ್ಥಮುದ್ಬಂಧನಾಧ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ಏವಂ ನಿಶ್ಚಿತಬುದ್ಧಿಂ ತಾಂ ಮರಣಾಯಾಥ ಜಾನಕೀಮ್ ॥ ೨ ॥

ವಿಲೋಕ್ಯ ಹನುಮಾನ್ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಚಾರ್ಯೈತದಭಾಷತ ।
ಶನೈಃ ಶನೈಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪೋ ಜಾನಕ್ಯಾಃ ಶ್ರೋತ್ರಗಂ ವಚಃ ॥ ೩ ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶಸಮೂಹತೋ ರಾಜಾ ದಶರಥೋ ಮಹಾನ್ ।
ಅಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತಿಸ್ತಸ್ಯ ಚತ್ವಾರೋ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಾಃ ॥ ೪ ॥

ಪುತ್ರಾ ದೇವಸಮಾಃ ಸರ್ವೇ ಲಕ್ಷಣೈರುಪಲಕ್ಷಿತಾಃ ।
ರಾಮಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೈವ ಭರತಶ್ಚೈವ ಶತ್ರುಹಾ ॥ ೫ ॥

ಜೈಷ್ಠೋ ರಾಮಃ ಪಿತುರ್ವಾಕ್ಯಾದ್ಧೃಣ್ಣಕಾರಣ್ಯಮಾಗತಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸೀತಯಾ ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಹ ॥ ೬ ॥

ಉವಾಸ ಗೌತಮೀತೀರೇ ಪಂಚವಟ್ಯಾಂ ಮಹಾಮನಾಃ ।
ತತ್ರ ನೀತಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ಸೀತಾ ಜನಕನಂದಿನೀ ॥ ೭ ॥

ರಹಿತೇ ರಾಮಚಂದ್ರೇಣ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ ।
ತತೋ ರಾಮೋಽತಿದುಃಖಾರ್ತೋ ಮಾರ್ಗಮಾಣೋಽಥ ಜಾನಕೀಮ್ ॥ ೮ ॥

ಜಟಾಯುಷಂ ಪಕ್ಷಿರಾಜಮಪಶ್ಯತ್ಪತಿತಂ ಭುವಿ ।
ತಸ್ಮೈ ದತ್ತಾ ದಿವಂ ಶೀಘ್ರಮೃಷ್ಯಮೂಕಮುಪಾಗಮತ್ ॥ ೯ ॥

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಕೃತಾ ಮೈತ್ರೀ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ |
ತದ್ಭಾರ್ಯಾಹಾರಿಣಂ ಹತ್ವಾ ವಾಲಿನಂ ರಘುನಂದನಃ || 10 ||

ರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಂ ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯಂ ಚಕಾರ ಸಃ |
ಸುಗ್ರೀವಸ್ತು ಸಮಾನಾಯ್ಯ ವಾನರಾನ್ ವಾನರಪ್ರಭುಃ || 11 ||

ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಪರಿತೋ ವಾನರಾನ್ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ |
ಸೀತಾಯಾಸ್ತತ್ರ ಚೈಕೋಽಹಂ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವೋ ಹರಿಃ || 12 ||

ಸಮ್ಪಾವಿತಚನಾಚ್ಛೇಘ್ರಮುಲ್ಲಂಘ್ಯ ಶತಯೋಜನಮ್ |
ಸಮುದ್ರಂ ನಗರೀಂ ಲಂಕಾಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ ಜಾನಕೀಂ ಶುಭಾಮ್ || 13 ||

ಶನೈರಶೋಕವನಿಕಾಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ ಶಿಂಶಪಾತರುಮ್ |
ಅದ್ರಾಕ್ಷಂ ಜಾನಕೀಮತ್ರ ಶೋಚಂತೀಂ ದುಃಖಿಸಮ್ಪ್ಲತಾಮ್ || 14 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಮಹಿಷೀಂ ದೇವೀಂ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಹಮಾಗತಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವೋಪರರಾಮಾಥ ಮಾರುತಿರ್ಬುದ್ಧಿಮತ್ತರಃ || 15 ||

ಸೀತಾ ಕ್ರಮೇಣ ತತ್ಸರ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಮಾಯಯೌ |
ಕಿಮಿದಂ ಮೇ ಶ್ರುತಂ ವ್ಯೋಮ್ನಿ ವಾಯುನಾ ಸಮುದೀರಿತಮ್ || 16 ||

ಸ್ವಪ್ನೋ ವಾ ಮೇ ಮನೋಭ್ರಾಂತಿರ್ಯದಿ ವಾ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ |
ನಿದ್ರಾ ಮೇ ನಾಸ್ತಿ ದುಃಖೇನ ಜಾನಾಮ್ಯೇತತ್ಕುತೋ ಭ್ರಮಃ || 17 ||

ಯೇನ ಮೇ ಕರ್ಣಪೀಯುಷಂ ವಚನಂ ಸಮುದೀರಿತಮ್ |
ಸ ದೃಶ್ಯತಾಂ ಮಹಾಭಾಗಃ ಪ್ರಿಯವಾದೀ ಮಮಾಗ್ರತಃ || 18 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಜ್ಜಾನಕೀವಾಕ್ಯಂ ಹನುಮಾನ್ ಪತ್ರಖಿಣ್ಡತಃ |
ಅವತೀರ್ಯ ಶನೈಃ ಸೀತಾಪುರತಃ ಸಮವಸ್ಥಿತಃ || 19 ||

ಕಲವಿಜೃಪ್ರಮಾಣಾಜ್ಞೋ ರಕ್ತಾಸ್ಯಃ ಪೀತವಾನರಃ |
ನನಾಮ ಶನಕೈಃ ಸೀತಾಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿಃ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಃ || 20 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಜಾನಕೀ ಭೀತಾ ರಾವಣೋಽಯಮುಪಾಗತಃ |
ಮಾಂ ಮೋಹಯಿತುಮಾಯಾತೋ ಮಾಯಯಾ ವಾನರಾಕೃತಿಃ || 21 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಸಾ ತೂಷ್ಣೀಮಾಸೀದಧೋಮುಖೀ |
ಪುನರಪ್ಯಾಹ ತಾಂ ಸೀತಾಂ ದೇವಿ ಯತ್ತ್ವಂ ವಿಶಜ್ಞಸೇ || 22 ||

ನಾಹಂ ತಥಾವಿಧೋ ಮಾತಸ್ತ್ಯಜ ಶಚಾಕುಂ ಮಯಿ ಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ದಾಸೋಽಹಂ ಕೋಸಲೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ || 23 ||

ಸಚಿವೋಽಹಂ ಹರೀನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಶುಭಪ್ರದೇ |
ವಾಯೋಃ ಪುತ್ರೋಽಹಮಖಿಲಪ್ರಾಣಭೂತಸ್ಯ ಶೋಭನೇ || 24 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಜಾನಕೀ ಪ್ರಾಹ ಹನೂಮಂತಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್ |
ವಾನರಾಣಾಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸಜ್ಗತಿರ್ಘಟತೇ ಕಥಮ್ || 25 ||

ಯಥಾ ತ್ವಂ ರಾಮಚನ್ದ್ರಸ್ಯ ದಾಸೋಽಹಮಿತಿ ಭಾಷಸೇ |
ತಾಮಾಹ ಮಾರುತಿಃ ಪ್ರೀತೋ ಜಾನಕೀಂ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಃ || 26 ||

ಋಷ್ಯಮೂಕಮಗಾದ್ರಾಮಃ ಶಬರ್ಯಾ ನೋದಿತಃ ಸುಧೀಃ |
ಸುಗ್ರೀವೋ ಋಷ್ಯಮೂಕಸೋಽಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾನ್ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 27 ||

ಭೀತೋ ಮಾಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಜ್ಞಾತುಂ ರಾಮಸ್ಯ ಹೃದ್ಗತಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿವಪುರ್ಧ್ವತ್ವಾ ಗತೋಽಹಂ ರಾಮಸನ್ನಿಧಿಮ್ || 28 ||

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಸದ್ಭಾವಂ ಸ್ಕನ್ದೋಪರಿ ನಿಧಾಯ ತೌ |
ನೀತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಸಾಮೀಪ್ಯಂ ಸಖ್ಯಂ ಚಾಕರವಂ ತಯೋಃ || 29 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಹೃತಾ ಭಾರ್ಯಾ ವಾಲಿನಾ ತಂ ರಘೂತ್ತಮಃ |
ಜಘಾನ್ಯೇಕೇನ ಬಾಣೇನ ತತೋ ರಾಜ್ಯೇಽಭ್ಯಷೇಚಯತ್ || 30 ||

ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಸ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ವಾನರಾನ್ |
ದಿಗ್ಭ್ರೂ ಮಹಾಬಲಾನ್ ವೀರಾನ್ ಭವತ್ಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣೇ || 31 ||

ಗಚ್ಛಂತಂ ರಾಘವೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಮಭಾಷತ ಸಾದರಮ್

ತ್ವಯಿ ಕಾರ್ಯಮಶೇಷಂ ಮೇ ಸ್ಥಿತಂ ಮಾರುತನಂದನ ।

ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಕುಶಲಂ ಸರ್ವಂ ಸೀತಾಯೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ॥ 33 ॥

ಅಜ್ಞುಲೀಯಕಮೇತನ್ಮೇ ಪರಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮುತ್ತಮಮ್ ।

ಸೀತಾಯೈ ದೀಯತಾಂ ಸಾಧು ಮನ್ನಾಮಾಕ್ಷರಮುದ್ರಿತಮ್ ॥ 34 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರದದೌ ಮಹ್ಯಂ ಕರಾಗ್ರಾದಜ್ಞುಲೀಯಕಮ್ ।

ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಮಯಾಽಽನೀತಂ ದೇವಿ ಪಶ್ಯಾಜ್ಞುಲೀಯಕಮ್ ॥ 35 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರದದೌ ದೇವ್ಯೈ ಮುದ್ರಿಕಾಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ ।

ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಸ್ಥಿತೋ ದೂರಾದ್ಬದ್ಧಾಞ್ಜಲಿಪುಟೋ ಹರಿಃ ॥ 36 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾ ಪ್ರಮುದಿತಾ ರಾಮನಾಮಾಜ್ಞಿತಾಂ ತದಾ ।

ಮುದ್ರಿಕಾಂ ಶಿರಸಾ ಧೃತ್ವಾ ಸ್ರವದಾನಂದನೇತ್ರಜಾ ॥ 37 ॥

ಕಪೇ ಮೇ ಪ್ರಾಣದಾತಾ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧಿಮಾನಸಿ ರಾಘವೇ ।

ಭಕ್ತೋಽಸಿ ಪ್ರಿಯಕಾರೀ ತ್ವಂ ವಿಶ್ವಾಸೋಽಸ್ಮಿ ತವೈವ ಹಿ ॥ 38 ॥

ನೋ ಚೇನ್ಮತ್ಸನ್ನಿಧಿಂ ಚಾನ್ಯಂ ಪುರುಷಂ ಪ್ರೇಷಯೇತ್ಕಥಮ್ ।

ಹನೂಮನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾಮಖಿಲಂ ಮಮ ದುಃಖಾದಿಕಂ ತ್ವಯಾ ॥ 39 ॥

ಸರ್ವಂ ಕಥಯ ರಾಮಾಯ ಯಥಾ ಮೇ ಜಾಯತೇ ದಯಾ ।

ಮಾಸದ್ವಯಾವಧಿ ಪ್ರಾಣಾಃ ಸ್ಥಾಸ್ಯಂತಿ ಮಮ ಸತ್ತಮ ॥ 40 ॥

ನಾಽಽಗಮಿಷ್ಯತಿ ಚೇದ್ರಾಮೋ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ ಮಾಂ ಖಿಲಃ ।

ಅತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಕಪೀಂದ್ರೇಣ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮನ್ವಿತಃ ॥ 41 ॥

ವಾನರಾನೀಕಪೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಹವೇ ।

ಸಪುತ್ರಂ ಸಬಲಂ ರಾಮೋ ಯದಿ ಮಾಂ ಮೋಚಯೇತ್ಪ್ರಭುಃ ॥ 42 ॥

ತತ್ತಸ್ಯ ಸದೃಶಂ ವೀರ್ಯಂ ವೀರ ವರ್ಣಯ ವರ್ಣಿತಮ್ |
ಯಥಾ ಮಾಂ ತಾರಯೇದ್ರಾಮೋ ಹತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಂ ದಶಾನನಮ್ || 43 ||

ತಥಾ ಯತಸ್ವ ಹನುಮನ್ ವಾಚಾ ಧರ್ಮಮವಾಪ್ನುಹಿ |
ಹನುಮಾನಪಿ ತಾಮಾಹ ದೇವಿ ದೃಷ್ಟೋ ಯಥಾ ಮಯಾ || 44 ||

ರಾಮಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶೀಘ್ರಮಾಗಮಿಷ್ಯತಿ ಸಾಯುಧಃ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಸ್ಮೈನ್ಯೇನ ಹತ್ವಾ ದಶಮುಖಂ ಬಲಾತ್ || 45 ||

ಸಮಾನೇಷ್ಯತಿ ದೇವಿ ತ್ವಾಮಯೋಧ್ಯಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ತಮಾಹ ಜಾನಕೀ ರಾಮಃ ಕಥಂ ವಾರಿಧಿಮಾತತಮ್ || 46 ||

ತೀರ್ತ್ವಾಽಽಯಾಸ್ಯತ್ಯಮೇಯಾತ್ಮಾ ವಾನರಾನೀಕಪೈಃ ಸಹ |
ಹನುಮಾನಾಹ ಮೇ ಸ್ಕನ್ಧಾವಾರುಹ್ಯ ಪುರುಷರ್ಷಭೌ || 47 ||

ಆಯಾಸ್ಯತಃ ಸಸ್ಮೈನ್ಯಶ್ಚ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾನರೇಶ್ವರಃ |
ವಿಹಾಯಸಾ ಕ್ಷಣೇನ್ಯೇವ ತೀರ್ತ್ವಾ ವಾರಿಧಿಮಾತತಮ್ || 48 ||

ನಿರ್ದಹಿಷ್ಯತಿ ರಕ್ಷೌಘಾಂಸ್ತ್ವತ್ಕೃತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ಅನುಜ್ಞಾಂ ದೇಹಿ ಮೇ ದೇವಿ ಗಚ್ಛಾಮಿ ತ್ವರಯಾನ್ವಿತಃ || 49 ||

ದ್ರಷ್ಟುಂ ರಾಮಂ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತ್ವರಯಾಮಿ ತವಾಂತಿಕಮ್ |
ದೇವಿ ಕಿಂಚಿದಭಿಜ್ಞಾನಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಯೇನ ರಾಘವಃ || 50 ||

ವಿಶ್ವಸೇನ್ಮಾಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ತತೋ ಗನ್ತಾ ಸಮುತ್ಸುಕಃ |
ತತಃ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಚಾರ್ಯಾಥ ಸೀತಾ ಕಮಲಲೋಚನಾ || 51 ||

ವಿಮುಚ್ಯ ಕೇಶಪಾಶಾಂತೇ ಸ್ಥಿತಂ ಚೂಡಾಮಣಿಂ ದದೌ |
ಅನೇನ ವಿಶ್ವಸೇದ್ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ಕಪೀನ್ದ್ರ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 52 ||

ಅಭಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮನ್ಯಚ್ಚ ವದಾಮಿ ತವ ಸುವ್ರತ |
ಚಿತ್ರಕೂಟಗಿರೌ ಪೂರ್ವಮೇಕದಾ ರಹಸಿ ಸ್ಥಿತಃ |

ಮದಜ್ಞೇ ಶಿರ ಆಧಾಯ ನಿದ್ರಾತಿ ರಘುನಂದನಃ || 53 ||

ಐನ್ದ್ರಃ ಕಾಕಸ್ತದಾಽಽಗತ್ಯ ನಖೈಸ್ತುಣ್ಡೇನ ಚಾಸಕೃತ್ |
ಮತ್ಪಾದಾಜ್ಞುಷ್ಮಮಾರಕ್ತಂ ವಿದದಾರಾಮಿಷಾಶಯಾ || 54 ||

ತತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರಬುದ್ಧ್ಯಾಥ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಾದಂ ಕೃತವ್ರಣಮ್ |
ಕೇನ ಭದ್ರೇ ಕೃತಂ ಚೈತದ್ವಿಪ್ರಿಯಂ ಮೇ ದುರಾತ್ಮನಾ || 55 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪುರತೋಽಪಶ್ಯದ್ವಾಽಯಸಂ ಮಾಂ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಅಭಿದ್ರವನ್ತಂ ರಕ್ತಾಕ್ತನಖಿತುಣ್ಡಂ ಚುಕೋಪ ಹ || 56 ||

ತ್ಪ್ರಣಮೇಕಮುಪಾದಾಯ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರೇಣಾಭಿಯೋಜ್ಯ ತತ್ |
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಲೀಲಯಾ ರಾಮೋ ವಾಯಸೋಪರಿ ತಜ್ಜ್ವಲನ್ || 57 ||

ಅಭ್ಯದ್ರವದ್ವಾಽಯಸಶ್ಚ ಭೀತೋ ಲೋಕಾನ್ ಭ್ರಮನ್ ಪುನಃ |
ಇನ್ದ್ರಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿಶ್ಚಾಪಿ ನ ಶಕ್ಯೋ ರಕ್ಷಿತುಂ ತದಾ || 58 ||

ರಾಮಸ್ಯ ಪಾದಯೋರಗ್ರೇಽಪತದ್ಭೀತ್ಯಾ ದಯಾನಿಧೇಃ |
ಶರಣಾಗತಮಾಲೋಕ್ಯ ರಾಮಸ್ತಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 59 ||

ಅಮೋಘಮೇತದಸ್ತ್ರಂ ಮೇ ದತ್ವೈಕಾಕ್ಷಿಮಿತೋ ವ್ರಜ |
ಸವ್ಯಂ ದತ್ತ್ವಾ ಗತಃ ಕಾಕ ಏವಂ ಪೌರುಷವಾನಪಿ || 60 ||

ಉಪೇಕ್ಷತೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಮಿದಾನೀಂ ಸೋಽಪಿ ರಾಘವಃ |
ಹನುಮಾನಪಿ ತಾಮಾಹ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾನುಭಾಷಿತಮ್ || 61 ||

ದೇವಿ ತ್ವಾಂ ಯದಿ ಜಾನಾತಿ ಸ್ಥಿತಾಮತ್ರ ರಘೂತ್ತಮಃ |
ಕರಿಷ್ಯತಿ ಕ್ಷಣಾದ್ಭಸ್ಮ ಲಜಾ಼ಂ ರಾಕ್ಷಸಮಣ್ಡಿತಾಮ್ || 62 ||

ಜಾನಕೀ ಪ್ರಾಹ ತಂ ವತ್ಸ ಕಥಂ ತ್ವಂ ಯೋತ್ಸ್ಯಸೇಽಸುರೈಃ |
ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಪುಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಶ್ಚ ಭವಾದೃಶಾಃ || 63 ||

ಶೃತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ದೇವೈಃ ಪೂರ್ವರೂಪಮದರ್ಶಯತ್ |
ಮೇರುಮಂದ್ರಸಜ್ಜಾಶಂ ರಕ್ಷೋಗಣವಿಭೀಷಣಮ್ || 64 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಮ್ |
ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾಽಽವಿಷ್ಟಾ ಪ್ರಾಹ ತಂ ಕಪಿಕುಂಜಾರಮ್ || 65 ||

ಸಮರ್ಥೋಽಸಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಂತಿ ತ್ವಾಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸ್ಯಸ್ತೇ ಶುಭಃ ಪನ್ನಾ ಗಚ್ಛ ರಾಮಾಂತಿಕಂ ದ್ರುತಮ್ || 66 ||

ಬುಭುಕ್ಷಿತಃ ಕಪಿಃ ಪ್ರಾಹ ದರ್ಶನಾತ್ಪಾರಣಂ ಮಮ |
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಫಲೈಃ ಸರ್ವೈಸ್ತವ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ಥಿತೈರ್ಹಿಮೇ || 67 ||

ತಥೇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಜಾನಕ್ಯಾ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಫಲಂ ಕಪಿಃ |
ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತೋಽಗಚ್ಛಜ್ಜಾನಕೀಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಸಃ |
ಕಿಂಚಿದ್ಧೂರಮಥೋ ಗತ್ವಾ ಸ್ವಾತ್ತಮ್ಯೇವಾನೃಚಿಂತಯತ್ || 68 ||

ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮಾಗತೋ ದೂತಃ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯಾವಿರೋಧತಃ |
ಅನ್ಯತ್ಕಿಂಚಿದಸಮ್ಪಾದ್ಯ ಗಚ್ಛತ್ಯಧಮ ಏವ ಸಃ || 69 ||

ಅತೋಽಹಂ ಕಿಂಚಿದನ್ಯಚ್ಚ ಕೃತ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಥ ರಾವಣಮ್ |
ಸಮ್ಭಾಷ್ಯ ಚ ತತೋ ರಾಮದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ವ್ರಜಾಮ್ಯಹಮ್ || 70 ||

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮನಸಾ ವೃಕ್ಷಖಿಣ್ಡಾನ್ ಮಹಾಬಲಃ |
ಉತ್ಪಾಟ್ಯಾಶೋಕವನಿಕಾಂ ನಿರ್ವೃಕ್ಷಾಮಕರೋತ್ಕೃಣಾತ್ || 71 ||

ಸೀತಾಽಶ್ರಯನಗಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವನಂ ಶೂನ್ಯಂ ಚಕಾರ ಸಃ |
ಉತ್ಪಾಟಯಂತಂ ವಿಪಿನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಯೋಷಿತಃ || 72 ||

|| || 73 || ||

ಅಪೃಚ್ಛನ್ ಜಾನಕೀಂ ಕೋಽಸೌ ವಾನರಾಕೃತಿರುದ್ಭಟಃ

ಜಾನಕ್ಯವಾಚ

ಭವತ್ಯ ಏವ ಜಾನಂತಿ ಮಾಯಾಂ ರಾಕ್ಷಸನಿರ್ಮಿತಾಮ್ |

ನಾಹಮೇನಂ ವಿಜಾನಾಮಿ ದುಃಖಶೋಕಸಮಾಕುಲಾ || 74 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತ್ವರಿತಂ ಗತಾಃ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭಯಪೀಡಿತಾಃ |
ಹನೂಮತಾ ಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ರಾವಣಾಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 75 ||

ದೇವ ಕಶ್ಚಿನ್ನಮಾಸತ್ಪೋ ವಾನರಾಕೃತಿದೇಹಭೃತ್ |
ಸೀತಯಾ ಸಹ ಸಮಾಭ್ಯಷ್ಯ ಹ್ಯಶೋಕವನಿಕಾಂ ಕ್ಷಣಾತ್ |
ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ಚೈತ್ಯಪ್ರಾಸಾದಂ ಬಭೞಾಜ್ಜಮಿತವಿಕ್ರಮಃ || 76 ||

ಪ್ರಾಸಾದರಕ್ಷಿಣಃ ಸರ್ವಾನ್ ಹತಾಃ ತತ್ರೈವ ತಸ್ಥಿವಾನ್ |
ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತೂರ್ಣಮುತ್ಥಾಯ ವನಭಜ್ಗಂ ಮಹಾಽಪ್ರಿಯಮ್ || 77 ||

ಕಿಂಕರಾನ್ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ನಿಯುತಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ನಿಭಗ್ನಚೈತ್ಯಪ್ರಾಸಾದಪ್ರಥಮಾನ್ತರಸಂಸ್ಥಿತಃ || 78 ||

ಹನುಮಾನ್ ಪರ್ವತಾಕಾರೋ ಲೋಹಸ್ತಮ್ಭಕೃತಾಯುಧಃ |
ಕಿಂಚಿಲ್ಲಾಙ್ಗೂಲಚಲನೋ ರಕ್ತಾಸೋ ಭೀಷಣಾಕೃತಿಃ || 79 ||

ಆಪತಂತಂ ಮಹಾಸಂಘಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ದದರ್ಶ ಸಃ |
ಚಕಾರ ಸಿಂಹನಾದಂ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇ ಮುಮುಹುರ್ಭೃಶಮ್ || 80 ||

ಹನುಮಂತಮಥೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾ ಭೀಷಣಾಕೃತಿಮ್ |
ನಿರ್ಜಘ್ನಿರ್ವಿವಿಧಾಸ್ತ್ರಾಘೈಃ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಘಾತಿನಮ್ || 81 ||

ತತಃ ಉತ್ಥಾಯ ಹನುಮಾನ್ ಮುದ್ಗರೇಣ ಸಮಂತತಃ |
ನಿಷ್ಪಿಪೇಷ ಕ್ಷಣಾದೇವ ಮಶಕಾನಿವ ಯುಧಪಃ || 82 ||

ನಿಹತಾನ್ ಕಿಂಕರಾನ್ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ |
ಪೞ್ಚ ಸೇನಾಪತೀಂಸ್ತತ್ರ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ದುರ್ಮದಾನ್ || 83 ||

ಹನೂಮಾನಪಿ ತಾನ್ ಸರ್ವಾಂಲ್ಲೋಹಸ್ತಮ್ಭೇನ ಚಾಹನತ್ |
ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಮನ್ತ್ರಿಸುತಾನ್ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸಪ್ತ ಸಃ || 84 ||

ಆಗತಾನಪಿ ತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಪೂರ್ವವದ್ವಾನರೇಶ್ವರಃ |
ಕ್ಷಣಾನ್ನಿಃಶೇಷತೋ ಹತ್ವಾ ಲೋಹಸ್ತಮ್ಭೇನ ಮಾರುತಿಃ || 85 ||

ಪೂರ್ವಸ್ಥಾನಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪ್ರತೀಕ್ಷನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಸ್ಥಿತಃ |
ತತೋ ಜಗಾಮ ಬಲವಾನ್ ಕುಮಾರೋಽಕ್ಷಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ || 86 ||

ತಮುತ್ಪಪಾತ ಹನುಮಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಽಕಾಶೇ ಸಮುದ್ಗರಃ |
ಗಗನಾತ್ತ್ವರಿತೋ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಮುದ್ಗರೇಣ ವ್ಯತಾಡಯತ್ || 87 ||

|| 88 ||

ಹತ್ವಾ ತಮಕ್ಷಂ ನಿಃಶೇಷಂ ಬಲಂ ಸರ್ವಂ ಚಕಾರ ಸಃ
ತತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಯ ವಧಂ ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಗವಃ |
ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾಽವಿಷ್ಠ ಇನ್ದ್ರಜೇತಾರಮಬ್ರವೀತ್ || 89 ||

ಪುತ್ರ ಗಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ತತ್ರ ಯತ್ರಾಽಽಸ್ತೇ ಪುತ್ರಹಾ ರಿಪುಃ |
ಹತ್ವಾ ತಮಥವಾ ಬದ್ಧ್ವಾ ಆನಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇಽನ್ತಿಕಮ್ || 90 ||

ಇನ್ದ್ರಜಿತ್ಪಿತರಂ ಪ್ರಾಹ ತ್ಯಜ ಶೋಕಂ ಮಹಾಮತೇ |
ಮಯಿ ಸ್ಥಿತೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ತ್ವಂ ಭಾಷಸೇ ದುಃಖಿತಂ ವಚಃ || 91 ||

ಬದ್ಧ್ವಾಽಽನೇಷ್ಯೇ ದ್ರುತಂ ತಾತ ವಾನರಂ ಬ್ರಹ್ಮಪಾಶತಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಬಹುಭಿರ್ವೃತಃ || 92 ||

ಜಗಾಮ ವಾಯುಪುತ್ರಸ್ಯ ಸಮೀಪಂ ವೀರವಿಕ್ರಮಃ |
ತತೋಽತಿಗರ್ಜಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ತಮ್ಭಮುದ್ಯಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 93 ||

ಉತ್ಪಪಾತ ನಭೋದೇಶಂ ಗರುತ್ಮಾನಿವ ಮಾರುತಿಃ |
ತತೋ ಭ್ರಮಂತಂ ನಭಸಿ ಹನೂಮಂತಂ ಶಿಲೀಮುಖೈಃ || 94 ||

ವಿದ್ಧ್ವಾ ತಸ್ಯ ಶಿರೋಭಾಗಮಿಷುಭಿಶ್ಚಾಷ್ಠಭಿಃ ಪುನಃ |
ಹೃದಯಂ ಪಾದಯುಗಲಂ ಷಡ್ಭಿರೇಕೇನ ವಾಲಧಿಮ್ || 95 ||

ಭೇದಯಿತ್ವಾ ತತೋ ಘೋರಂ ಸಿಂಹನಾದಮಥಾಕರೋತ್ |
ತತೋಽತಿಹರ್ಷಾದ್ಧನುಮಾನ್ ಸ್ತಮ್ಭಮುದ್ಯಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 96 ||

ಜಘಾನ ಸಾರಥಿಂ ಸಾಶ್ವಂ ರಥಂ ಚಾಚೂರ್ಣಯತ್ಕ್ಷಣಾತ್ |
ತತೋಽನ್ಯಂ ರಥಮಾದಾಯ ಮೇಘನಾದೋ ಮಹಾಬಲಃ || 97 ||

ಶೀಘ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಮಾದಾಯ ಬದ್ಧಾಂ ವಾನರಪುಂಗವಮ್ |
ನಿನಾಯ ನಿಕಟಂ ರಾಜ್ಞೋ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾಬಲಃ || 98 ||

ಯಸ್ಯ ನಾಮ ಸತತಂ ಜಪಂತಿ ಯೇ-
ಽಜ್ಞಾನಕರ್ಮಕೃತಬಂಧನಂ ಕ್ಷಣಾತ್ |
ಸದ್ಯ ಏವ ಪರಿಮುಚ್ಯತತ್ಪದಮ್
ಯಾಂತಿ ಕೋಟಿರವಿಭಾಸುರಂ ಶಿವಮ್ || 99 ||

ತಸ್ಯೈವ ರಾಮಸ್ಯ ಪದಾಮ್ಬುಜಂ ಸದಾ
ಹೃತ್ಪದ್ಮಮಧ್ಯೇ ಸುನಿಧಾಯ ಮಾರುತಿಃ |
ಸದೈವ ನಿರ್ಮುಕ್ತಸಮಸ್ತಬಂಧನಃ
ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಪಾಶೈರಿತರೈಶ್ಚ ಬಂಧನೈಃ || 100 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 3 ||

॥ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಯಾನ್ತಂ ಕಪೀನ್ದ್ರಂ ಧೃತಪಾಶಬನ್ಧನಮ್
ವಿಲೋಕಯನ್ತಂ ನಗರಂ ವಿಭೀತವತ್ |
ಅತಾಡಯನ್ಮುಷ್ಪಿತಲೈಃ ಸುಕೋಪನಾಃ
ಪೌರಾಃ ಸಮನ್ತಾದನುಯಾನ್ತ ಈಕ್ಷಿತುಮ್ || 1 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಮೇನಂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಸಂಜ್ಞಮಮ್
ಕೃತ್ವಾ ಗತಂ ಬ್ರಹ್ಮವರೇಣ ಸತ್ವರಮ್ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಹನೂಮಾನಪಿ ಫಲುಗ್ರಜುಃ
ಧೃತೋ ಯಯೌ ಕಾರ್ಯವಿಶೇಷಗೌರವಾತ್ || 2 ||

ಸಭಾನ್ತರಸ್ಥಸ್ಯ ಚ ರಾವಣಸ್ಯ ತಮ್
ಪುರೋ ನಿಧಾಯಾಹ ಬಲಾರಿಜಿತ್ತದಾ |
ಬದ್ಧೋ ಮಯಾ ಬ್ರಹ್ಮವರೇಣ ವಾನರಃ
ಸಮಾಗತೋಽನೇನ ಹತಾ ಮಹಾಸುರಾಃ || 3 ||

ಯದುಕ್ತಮತ್ರಾರ್ಯ ವಿಚಾರ್ಯ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ
ವಿಧೀಯತಾಮೇಷ ನ ಲೌಕಿಕೋ ಹರಿಃ |
ತತೋ ವಿಲೋಕ್ಯಾಹ ಸ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ
ಪ್ರಹಸ್ತಮಗ್ರೇ ಸ್ಥಿತಮಇಜ್ಜನಾದ್ರಿಭಮ್ || 4 ||

ಪ್ರಹಸ್ತ ಪೃಚ್ಛೇನಮಸೌ ಕಿಮಾಗತಃ
ಕಿಮತ್ರ ಕಾರ್ಯಂ ಕುತ ಏವ ವಾನರಃ |
ವನಂ ಕಿಮರ್ಥಂ ಸಕಲಂ ವಿನಾಶಿತಮ್
ಹತಾಃ ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಮ ರಾಕ್ಷಸಾ ಬಲಾತ್ || 5 ||

ತತಃ ಪ್ರಹಸ್ತೋ ಹನುಮನ್ತಮಾದರಾತ್

ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕೇನ ಪ್ರಹಿತೋಽಸಿ ವಾನರ ।
ಭಯಂ ಚ ತೇ ಮಾಽಸ್ತು ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ಮಯಾ
ಸತ್ಯಂ ವದಸ್ವಾಖಿಲರಾಜಸನ್ನಿಧೌ ॥ 6 ॥

ತತೋಽತಿಹರ್ಷಾತ್ಪವನಾತ್ಮಜೋ ರಿಪುಮ್
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಲೋಕತ್ರಯಕಣ್ವಕಾಸುರಮ್ ।
ವಕ್ತುಂ ಪ್ರಚಕ್ರೇ ರಘುನಾಥಸತ್ಕಥಾಮ್
ಕ್ರಮೇಣ ರಾಮಂ ಮನಸಾ ಸ್ಮರನ್ಮುಹುಃ ॥ 7 ॥

ಶೃಣು ಸ್ಫುಟಂ ದೇವಗಣಾದ್ಯಮಿತ್ರ ಹೇ
ರಾಮಸ್ಯ ದೂತೋಽಹಮಶೇಷಹೃತ್ಸಿದ್ಧತೇಃ ।
ಯಸ್ಯಾಖಿಲೇಶಸ್ಯ ಹೃತಾಽಧುನಾ ತ್ವಯಾ
ಭಾರ್ಯಾ ಸ್ವನಾಶಾಯ ಶುನೇವ ಸದ್ಧವಿಃ ॥ 8 ॥

ಸ ರಾಘವೋಽಭ್ಯೇತ್ಯ ಮತಜ್ಞಪರ್ವತಮ್
ಸುಗ್ರೀವಮೈತ್ರೀಮನಲಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ।
ಕೃತ್ವೈಕಬಾಣೇನ ನಿಹತ್ಯ ವಾಲಿನಮ್
ಸುಗ್ರೀವಮೇವಾಧಿಪತಿಂ ಚಕಾರ ತಮ್ ॥ 9 ॥

ಸ ವಾನರಾಣಾಮಧಿಪೋ ಮಹಾಬಲೀ
ಮಹಾಬಲೈರ್ವಾನರಯೂಥಕೋಟಿಭಿಃ ।
ರಾಮೇಣ ಸಾರ್ಧಂ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಭೋಃ
ಪ್ರವರ್ಷಣೇಽಮರ್ಷಯುತೋಽವತಿಷ್ಠತೇ ॥ 10 ॥

ಸಇಷ್ಟೋದಿತಾಸ್ತೇನ ಮಹಾಹರೀಶ್ವರಾ
ಧರಾಸುತಾಂ ಮಾರ್ಗಯಿತುಂ ದಿಶೋ ದಶ ।
ತತ್ರಾಹಮೇಕಃ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ಕಪಿಃ
ಸೀತಾಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ ಶನಕೈಃ ಸಮಾಗತಃ ॥ 11 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಯಾ ಪದ್ಮಪಲಾಶಲೋಚನಾ
ಸೀತಾ ಕಪಿತಾಸ್ವದ್ವಿಪಿನಂ ವಿನಾಶಿತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತೋಽಹಂ ರಭಸಾ ಸಮಾಗತಾನ್

ಮಾಂ ಹನ್ತುಕಾಮಾನ್ ಧೃತಚಾಪಸಾಯಕಾನ್ || 12 ||

ಮಯಾ ಹತಾಸ್ತೇ ಪರಿರಕ್ಷಿತಂ ವಪುಃ
ಪ್ರಿಯೋ ಹಿ ದೇಹೋಽಖಿಲದೇಹಿನಾಂ ಪ್ರಭೋ |
ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಪಾಶೇನ ನಿಬಧ್ಯ ಮಾಂ ತತಃ
ಸಮಾಗಮನ್ಮೇಘನಿನಾದನಾಮಕಃ || 13 ||

ಸ್ಪೃಷ್ಟೇಷ್ಟವ ಮಾಂ ಬ್ರಹ್ಮವರಪ್ರಭಾವತಃ
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಗತಂ ಸರ್ವಮವೈಮಿ ರಾವಣ |
ತಥಾಽಪ್ಯಹಂ ಬದ್ಧ ಇವಾಽಽಗತೋ ಹಿತಮ್
ಪ್ರವಕ್ತುಕಾಮಃ ಕರುಣಾರಸಾದ್ರ್ಯಧೀಃ || 14 ||

ವಿಚಾರ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ವಿವೇಕತೋ ಗತಿಮ್
ನ ರಾಕ್ಷಸೀಂ ಬುದ್ಧಿಮುಪೈಹಿ ರಾವಣ |
ದೈವೀಂ ಗತಿಂ ಸಂಸೃತಿಮೋಕ್ಷಹೈತುಕೀಮ್
ಸಮಾಶ್ರಯಾತ್ಯನ್ತಹಿತಾಯ ದೇಹಿನಃ || 15 ||

ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹ್ಯುತ್ತಮವಂಶಸಮ್ಭವಃ
ಪೌಲಸ್ತ್ಯಪುತ್ರೋಽಸಿ ಕುಬೇರಬಾನ್ಧವಃ |
ದೇಹಾತ್ಮಬುದ್ಧ್ಯಾಽಪಿ ಚ ಪಶ್ಯ ರಾಕ್ಷಸೋ
ನಾಸ್ಯಾತ್ಮಬುದ್ಧ್ಯಾ ಕಿಮು ರಾಕ್ಷಸೋ ನಹಿ || 16 ||

ಶರೀರಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯದುಃಖಸನ್ತತಿಃ
ನ ತೇ ನ ಚ ತ್ವಂ ತವ ನಿರ್ವಿಕಾರತಃ |
ಅಜ್ಞಾನಹೇತೋಶ್ಚ ತಥೈವ ಸನ್ತತೇಃ
ಅಸತ್ತ್ವಮಸ್ಯಾಃ ಸ್ವಪತೋ ಹಿ ದೃಶ್ಯವತ್ || 17 ||

ಇದಂ ತು ಸತ್ಯಂ ತವ ನಾಸ್ತಿ ವಿಕ್ರಿಯಾ
ವಿಕಾರಹೇತುರ್ನ ಚ ತೇಽದ್ವಯತ್ವತಃ |
ಯಥಾ ನಭಃ ಸರ್ವಗತಂ ನ ಲಿಪ್ಯತೇ
ತಥಾ ಭವಾನ್ ದೇಹಗತೋಽಪಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಃ || 18 ||

ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಪ್ರಾಣಶರೀರಸಜ್ಜತಃ
ತ್ವಾತ್ಮೇತಿ ಬದ್ಧಾಷ್ಟಬಿಲಬನ್ನಭಾಗ್ಭವೇತ್ |
ಚಿನ್ಮಾತ್ರಮೇವಾಹಮಜೋಽಹಮಕ್ಷರೋ
ಹ್ಯಾನನ್ನಭಾವೋಽಹಮಿತಿ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ || 19 ||

ದೇಹೋಽಪ್ಯನಾತ್ಮಾ ಪೃಥಿವೀವಿಕಾರಜೋ
ನ ಪ್ರಾಣ ಆತ್ಮಾನಿಲ ಏಷ ಏವ ಸಃ |
ಮನೋಽಪ್ಯಹಜ್ಜ್ವಾರವಿಕಾರ ಏವ ನೋ
ನ ಚಾಪಿ ಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಕೃತೇರ್ವಿಕಾರಜಾ || 20 ||

ಆತ್ಮಾ ಚಿದಾನಂದಮಯೋಽವಿಕಾರವಾನ್
ದೇಹಾದಿಸಜ್ಜಾತ್ಮದ್ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಈಶ್ವರಃ |
ನಿರಂಜನೋ ಮುಕ್ತ ಉಪಾಧಿತಃ ಸದಾ
ಜ್ಞಾತ್ವೈವಮಾತ್ಮಾನಮಿತೋ ವಿಮುಚ್ಯತೇ || 21 ||

ಅತೋಽಹಮಾತ್ಮ್ಯಂತಿಕಮೋಕ್ಷಸಾಧನಮ್
ವಕ್ಷ್ಯೇ ಶೃಣುಷ್ವಾವಹಿತೋ ಮಹಾಮತೇ |
ವಿಷ್ಣೋರ್ಹಿ ಭಕ್ತಿಃ ಸುವಿಶೋಧನಂ ಧಿಯಃ
ತತೋ ಭವೇಜ್ಜ್ಞಾನಮತೀವ ನಿರ್ಮಲಮ್ || 22 ||

ವಿಶುದ್ಧತತ್ತ್ವಾನುಭವೋ ಭವೇತ್ತತಃ
ಸಮ್ಯಗ್ವಿದಿತ್ವಾ ಪರಮಂ ಪದಂ ವ್ರಜೇತ್ |
ಅತೋ ಭಜಸ್ವಾದ್ಯ ಹರಿಂ ರಮಾಪತಿಮ್
ರಾಮಂ ಪುರಾಣಂ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಂ ವಿಭುಮ್ || 23 ||

ವಿಸ್ಮಯ ಮೌರ್ಖ್ಯಂ ಹೃದಿ ಶತ್ರುಭಾವನಾಮ್
ಭಜಸ್ವ ರಾಮಂ ಶರಣಾಗತಪ್ರಿಯಮ್ |
ಸೀತಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಸಪುತ್ರಬಾನ್ಧವೋ
ರಾಮಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ವಿಮುಚ್ಯಸೇ ಭಯಾತ್ || 24 ||

ರಾಮಂ ಪರಾತ್ಮಾನಮಭಾವಯನ್ ಜನೋ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಹೃದಿಸ್ಥಂ ಸುಖರೂಪಮದ್ವಯಮ್ |

ಕಥಂ ಪರಂ ತೀರಮವಾಪ್ನುಯಾಜ್ಜನೋ
ಭವಾಮ್ಬುಧೇರ್ದುಃಖತರಜ್ಗಮಾಲಿನಃ || 25 ||

ನೋ ಚೇತ್ತ್ವಮಜ್ಞಾನಮಯೇನ ವಹ್ನಿನಾ
ಜ್ವಲಂತಮಾತ್ಮಾನಮರಕ್ಷಿತಾರಿವತ್ |
ನಯಸ್ಯಧೋಽಧಃ ಸ್ವಕೃತ್ಯೈಶ್ಚ ಪಾತಕೈಃ
ವಿಮೋಕ್ಷಶಙ್ಕಾ ನ ಚ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 26 ||

ಶ್ರುತ್ವಾಽಮೃತಾಸ್ವಾದಸಮಾನಭಾಷಿತಮ್
ತದ್ವಾಯುಸೂನೋರ್ದಶಕನ್ಧರೋಽಸುರಃ |
ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣೋಽತಿರುಷಾ ಕಪೀಶ್ವರಮ್
ಜಗಾದ ರಕ್ತಾಂತವಿಲೋಚನೋ ಜ್ವಲನ್ || 27 ||

ಕಥಂ ಮಮಾಗ್ರೇ ವಿಲಪಸ್ಯಭೀತವತ್
ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾನಾಮಧಮೋಽಸಿ ದುಷ್ಟಧೀಃ |
ಕ ಏಷ ರಾಮಃ ಕತಮೋ ವನೇಚರೋ
ನಿಹನ್ಮಿ ಸುಗ್ರೀವಯುತಂ ನರಾಧಮಮ್ || 28 ||

ತ್ವಾಂ ಚಾದ್ಯ ಹತ್ವಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಂ ತತೋ
ನಿಹನ್ಮಿ ರಾಮಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತತಃ |
ಸುಗ್ರೀವಮಗ್ರೇ ಬಲಿನಂ ಕಪೀಶ್ವರಮ್
ಸವಾನರಂ ಹನ್ಮ್ಯಚಿರೇಣ ವಾನರ || 29 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವವಚಃ ಸ ಮಾರುತಿಃ
ವಿವೃದ್ಧಕೋಪೇನ ದಹನ್ನಿವಾಸುರಮ್ |
ನ ಮೇ ಸಮಾ ರಾವಣಕೋಟಯೋಽಧಮ
ರಾಮಸ್ಯ ದಾಸೋಽಹಮಪಾರವಿಕ್ರಮಃ || 30 ||

ಶ್ರುತ್ವಾಽತಿಕೋಪೇನ ಹನೂಮತೋ ವಚೋ
ದಶಾನನೋ ರಾಕ್ಷಸಮೇವಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸ್ಥಿತಂ ಮಾರಯ ಖಿಣ್ಣಶಃ ಕಪಿಮ್
ಪಶ್ಯಂತು ಸರ್ವೇಽಸುರಮಿತ್ರಬಾನ್ಧವಾಃ || 31 ||

ನಿವಾರಯಾಮಾಸ ತತೋ ವಿಭೀಷಣೋ
ಮಹಾಸುರಂ ಸಾಯುಧಮುದ್ಯತಂ ವಧೇ |
ರಾಜನ್ ವಧಾಹೋ ನ ಭವೇತ್ಕಥಾಚ್ಚನ
ಪ್ರತಾಪಯುಕ್ತೈಃ ಪರರಾಜವಾನರಃ || 32 ||

ಹತೇಽಸ್ಮಿನ್ ವಾನರೇ ದೂತೇ ವಾರ್ತಾ ಕೋ ವಾ ನಿವೇದಯೇತ್ |
ರಾಮಾಯ ತ್ವಂ ಯಮುದ್ಧಿಶ್ಯ ವಧಾಯ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ || 33 ||

ಅತೋ ವಧಸಮಂ ಕಿಂಚಿದನ್ಯಚ್ಚಿಂತಯ ವಾನರೇ |
ಸಚಿಹೋ ಗಚ್ಛತು ಹರಿಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಯಾಸ್ಯತಿ ದ್ರುತಮ್ || 34 ||

ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಸಹಿತಸ್ತತೋ ಯುದ್ಧಂ ಭವೇತ್ತವ |
ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋಽಪ್ಯೇತದಬ್ರವೀತ್ || 35 ||

ವಾನರಾಣಾಂ ಹಿ ಲಾಜ್ಞೂಲೇ ಮಹಾಮಾನೋ ಭವೇತ್ಕಿಲ |
ಅತೋ ವಸ್ತ್ರಾದಿಭಿಃ ಪುಚ್ಛಂ ವೇಷ್ಠಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ || 36 ||

ವಹ್ನಿನಾ ಯೋಜಯಿತ್ವಾನಂ ಭ್ರಾಮಯಿತ್ವಾ ಪುರೇಽಭಿತಃ |
ವಿಸರ್ಜಯತ ಪಶ್ಯಂತ ಸರ್ವೇ ವಾನರಯುಧಪಾಃ || 37 ||

ತಥೇತಿ ಶಣಪಟ್ಟಿಶ್ಚ ವಸ್ತ್ರೈರನೈರನೇಕಶಃ |
ತೈಲಾಕ್ತೈರ್ವೇಷ್ಠಯಾಮಾಸುರ್ಲಾಜ್ಞೂಲಂ ಮಾರುತೇರ್ಧೃಢಮ್ || 38 ||

ಪುಚ್ಛಾಗ್ರೇ ಕಿಂಚಿದನಲಂ ದೀಪಯಿತ್ವಾಽಥ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ರಜ್ಜುಭಿಃ ಸುದೃಢಂ ಬದ್ಧ್ವಾ ಧೃತ್ವಾ ತಂ ಬಲಿನೋಽಸುರಾಃ || 39 ||

ಸಮನ್ತಾಽಬ್ರಾಮಯಾಮಾಸುಶ್ಚೋರೋಽಯಮಿತಿ ವಾದಿನಃ |
ತೂರ್ಯಘೋಷೈರ್ಘೋಷಯಂತಸ್ತಾಡಯನ್ಮೋ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || 40 ||

ಹನೂಮತಾಽಪಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಸೋಢಂ ಕಿಂಚಿಚ್ಚಿಕೀರ್ಷುಣಾ |
ಗತ್ವಾ ತು ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರಸಮೀಪಂ ತತ್ರ ಮಾರುತಿಃ || 41 ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮೋ ಬಭೂವ ಬನ್ನೇಭ್ಯೋ ನಿಃಸೃತಃ ಪುನರಪ್ಯಸೌ |
ಬಭೂವ ಪರ್ವತಾಕಾರಸ್ತುತ ಉತ್ಪ್ಲುತೈ ಗೋಪುರಮ್ || 42 ||

ತತ್ರೈಕಂ ಸ್ತುಮ್ಭಮಾದಾಯ ಹತ್ವಾ ತಾನ್ ರಕ್ಷಿಣಃ ಕ್ಷಣಾತ್ |
ವಿಚಾರ್ಯ ಕಾರ್ಯಶೇಷಂ ಸ ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರಾದ್ಗೃಹಾದ್ಗೃಹಮ್ || 43 ||

ಉತ್ಪ್ಲುತೋಪ್ಲುತೈ ಸಂದೀಪ್ತಪುಚ್ಛೇನ ಮಹತಾ ಕಪಿಃ |
ದದಾಹ ಲಜ್ಜಾಮಖಿಲಾಂ ಸಾಟ್ವಪ್ರಾಸಾದತೋರಣಾಮ್ || 44 ||

ಹಾ ತಾತ ಪುತ್ರ ನಾಥೇತಿ ಕ್ರಂದಮಾನಾಃ ಸಮನ್ತತಃ |
ವ್ಯಾಪ್ತಾಃ ಪ್ರಾಸಾದಶಿಖರೇಽಪ್ಯಾರೂಢಾ ದೈತ್ಯಯೋಷಿತಃ || 45 ||

ದೇವತಾ ಇವ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಪತನ್ತ್ಯಃ ಪಾವಕೇಽಖಿಲಾಃ |
ವಿಭೀಷಣಗೃಹಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಭಸ್ಮೀಕೃತಂ ಪುರಮ್ || 46 ||

ತತ ಉತ್ಪ್ಲುತೈ ಜಲಧೌ ಹನುಮಾನ್ಮರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಲಾಜೂಲಂ ಮಜ್ಜಯಿತ್ವಾಽನ್ತಃ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತೋ ಬಭೂವ ಸಃ || 47 ||

ವಾಯೋಃ ಪ್ರಿಯಸಖಿತ್ವಾಚ್ಚ ಸೀತಯಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋಽನಲಃ |
ನ ದದಾಹ ಹರೇಃ ಪುಚ್ಛಂ ಬಭೂವಾತ್ಯನ್ತಶೀತಲಃ || 48 ||

ಯನ್ನಾಮಸಂಸ್ಮರಣಧೂತಸಮಸ್ತಪಾಪಾಃ
ತಾಪತ್ರಯಾನಲಮಪೀಹ ತರಂತಿ ಸದ್ಯಃ |
ತಸ್ಯೈವ ಕಿಂ ರಘುವರಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟದೂತಃ
ಸಂತಪ್ಯತೇ ಕಥಮಸೌ ಪ್ರಕೃತಾಽನಲೇನ || 49 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ || 4 ||

॥ ಪಇಚ್ಚಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತತಃ ಸೀತಾಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಹನೂಮಾನಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ಆಜ್ಞಾಪಯತು ಮಾಂ ದೇವಿ ಭವತೀ ರಾಮಸನ್ನಿಧಿಮ್ || 1 ||

ಗಚ್ಛಾಮಿ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗಮಿಷ್ಯತಿ ಸಾನುಜಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತ್ರಿಃಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಜಾನಕೀಂ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ || 2 ||

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ಗಂತುಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ದೇವಿ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ತುರ್ಣಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ರಾಘವಮ್ || 3 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚ ಸಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರಾಯುತಕೋಟಿಭಿಃ |
ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಹನೂಮಂತಂ ಜಾನಕೀ ದುಃಖಕರ್ಶಿತಾ || 4 ||

ತ್ವಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮೃತಂ ದುಃಖಮಿದಾನೀಂ ತ್ವಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ |
ಇತಃ ಪರಂ ಕಥಂ ವರ್ತೇ ರಾಮವಾರ್ತಾಶ್ರುತಿಂ ವಿನಾ || 5 ||

ಮಾರುತಿರುವಾಚ

ಯದ್ಯೇವಂ ದೇವಿ ಮೇ ಸ್ಕನ್ಧಮಾರೋಹ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರತಃ |
ರಾಮೇಣ ಯೋಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮನ್ಯಸೇ ಯದಿ ಜಾನಕಿ || 6 ||

ಸೀತೋವಾಚ

ರಾಮಃ ಸಾಗರಮಾಶೋಷ್ಯ ಬದ್ಧಾನ್ ವಾ ಶರಪಿಪ್ಪಲೈಃ |
ಆಗತ್ಯ ವಾನರೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣಮಾಹವೇ || 7 ||

ಮಾಂ ನಯೇದ್ಯದಿ ರಾಮಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿಭವತಿ ಶಾಶ್ವತೀ |
ಅತೋ ಗಚ್ಛ ಕಥಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಸನ್ನಾಹಯಾಮ್ಯಹಮ್ || 8 ||

ಇತಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತೋ ವೀರಃ ಸೀತಯಾ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ತಾಮ್ ।
ಜಗಾಮ ಪರ್ವತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಗಂತುಂ ಪಾರಂ ಮಹೋದಧೇಃ ॥ ೯ ॥

ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಃ ಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ಪೀಡಯನ್ ಗಿರಿಮ್ ।
ಜಗಾಮ ವಾಯುವೇಗೇನ ಪರ್ವತಶ್ಚ ಮಹೀತಲಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಗತೋ ಮಹೀಸಮಾನತ್ವಂ ತ್ರಿಂಶದ್ಯೋಜನಮುಚ್ಛ್ರಿತಃ ।
ಮಾರುತಿರ್ಗಗನಾಂತಃಸ್ಥೋ ಮಹಾಶಬ್ದಂ ಚಕಾರ ಸಃ ॥ ೧೧ ॥

ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮಾರುತಿಮಾಗತಮ್ ।
ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾಽವಿಷ್ಠಾಃ ಶಬ್ದಂ ಚಕ್ರೂರ್ಮಹಾಸ್ವನಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ಶಬ್ದೇನೈವ ವಿಜಾನೀಮಃ ಕೃತಕಾರ್ಯಃ ಸಮಾಗತಃ ।
ಹನೂಮಾನೇವ ಪಶ್ಯಧ್ವಂ ವಾನರಾ ವಾನರರ್ಷಭಮ್ ॥ ೧೩ ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವತ್ಸು ವೀರೇಷು ವಾನರೇಷು ಸ ಮಾರುತಿಃ ।
ಅವತೀರ್ಯ ಗಿರೀರ್ಮೂರ್ಧ್ನಿ ವಾನರಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ ೧೪ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾ ಮಯಾ ಲಜಾೞ ಧರ್ಷಿತಾ ಚ ಸಕಾನನಾ ।
ಸಮ್ಭಾಷಿತೋ ದಶಗ್ರೀವಸ್ತತೋಽಹಂ ಪುನರಾಗತಃ ॥ ೧೫ ॥

ಇದಾನೀಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮೋ ರಾಮಸುಗ್ರೀವಸನ್ನಿಧಿಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಹರ್ಷೇಣಾಲಿಂಗ್ಯ ಮಾರುತಿಮ್ ॥ ೧೬ ॥

ಕೇಚಿಚ್ಚುಚುಮ್ಬುರ್ಲಾಙ್ಗೂಲಂ ನನ್ಮತುಃ ಕೇಚಿದುತ್ಸುಕಾಃ ।
ಹನೂಮತಾ ಸಮೇತಾಸ್ತೇ ಜಗ್ಮುಃ ಪ್ರಸ್ರವಣಂ ಗಿರಿಮ್ ॥ ೧೭ ॥

ಗಚ್ಛಂತೋ ದದೃಶುರ್ವೀರಾ ವನಂ ಸುಗ್ರೀವರಕ್ಷಿತಮ್ ।
ಮಧುಸಂಜ್ಞಂ ತದಾ ಪ್ರಾಹುರಬ್ಗದಂ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ ॥ ೧೮ ॥

ಕ್ಷುಧಿತಾಃ ಸ್ಮೋ ವಯಂ ವೀರ ದೇಹ್ಯನುಜ್ಞಾಂ ಮಹಾಮತೇ ।
ಭಕ್ಷಯಾಮಃ ಫಲಾನ್ಯದ್ಯ ಪಿಬಾಮೋಽಮೃತವನ್ಮಧು ॥ ೧೯ ॥

ಸನ್ತುಷ್ಟಾ ರಾಘವಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಗಚ್ಛಾಮೋಽದ್ಯೈವ ಸಾನುಜಮ್
ಅಜ್ಞದ ಉವಾಚ

ಹನುಮಾನ್ ಕೃತಕಾರ್ಯೋಽಯಂ ಪಿಬತೈತತ್ಪ್ರಸಾದತಃ |
ಜಕ್ಷ್ಯಧ್ವಂ ಫಲಮೂಲಾನಿ ತ್ವರಿತಂ ಹರಿಸತ್ತಮಾಃ || 21 ||

ತತಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಹರಯಃ ಪಾತುಮಾರೇಭಿರೇ ಮಧು |
ರಕ್ಷಿಣಸ್ತಾನನಾದೃತ್ಯ ದಧಿವಕ್ತ್ರೇಣ ನೋದಿತಾನ್ || 22 ||

ಪಿಬತಸ್ತಾಡಯಾಮಾಸುರ್ವಾನರಾನ್ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ |
ತತಸ್ತಾನ್ ಮುಷ್ಟಿಭಿಃ ಪಾದೈಶ್ಚೂರ್ಣಯಿತ್ವಾ ಪಪುರ್ಮಧು || 23 ||

ತತೋ ದಧಿಮುಖಿಃ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಸ ಮಾತುಲಃ |
ಜಗಾಮ ರಕ್ಷಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಯತ್ರ ರಾಜಾ ಕಪೀಶ್ವರಃ || 24 ||

ಗತ್ವಾ ತಮಬ್ರವೀದ್ಧೇವ ಚಿರಕಾಲಾಭಿರಕ್ಷಿತಮ್ |
ನಷ್ಟಂ ಮಧುವನಂ ತೇಽದ್ಯ ಕುಮಾರೇಣ ಹನೂಮತಾ || 25 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ದಧಿಮುಖೇನೋಕ್ತಂ ಸುಗ್ರೀವೋ ಹೃಷ್ಯಮಾನಸಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಽಽಗತೋ ನ ಸಂದೇಹಃ ಸೀತಾಂ ಪವನನಂದನಃ || 26 ||

ನೋ ಚೇನ್ಮಧುವನಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಮರ್ಥಃ ಕೋ ಭವೇನ್ಮಮ |
ತತ್ರಾಪಿ ವಾಯುಪುತ್ರೇಣ ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ || 27 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವವಚನಂ ಹೃಷ್ಯೋ ರಾಮಸ್ತಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕಿಮುಚ್ಯತೇ ತ್ವಯಾ ರಾಜನ್ ವಚಃ ಸೀತಾಕಥಾನ್ವಿತಮ್ || 28 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ತಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ದೇವ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽವನೀಸುತಾ |
ಹನುಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಮಧುಕಾನನಮ್ || 29 ||

ಭಕ್ಷಯಂತಿ ಸ್ಮ ಸಕಲಂ ತಾಡಯಂತಿ ಸ್ಮ ರಕ್ಷಿಣಃ |

ಅಕ್ಕೞಾ ದೇವಕಾರ್ಯಂ ತೇ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮಧುವನಂ ಮಮ || 30 ||

ನ ಸಮರ್ಥಾಸ್ತತೋ ದೇವೀ ದೃಷ್ಟಾ ಸೀತೇತಿ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ |
ರಕ್ಷಣೋ ವೋ ಭಯಂ ಮಾಽಸ್ತು ಗತಾಽ ಬ್ರೂತ ಮಮಾಽಽಜ್ಞಯಾ || 31 ||

ವಾನರಾನಜ್ಞದಮುಖಾನಾನಯಧ್ವಂ ಮಮಾಂತಿಕಮ್ |
ಶ್ರುತಾಽ ಸುಗ್ರೀವವಚನಂ ಗತಾಽ ತೇ ವಾಯುವೇಗತಃ || 32 ||

ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖಾನೂಚುರ್ಗಚ್ಛತೇಶ್ವರಶಾಸನಾತ್ |
ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನ್ವಿತಃ || 33 ||

ಯುಷ್ಮಾನತೀವ ಹೃಷಾಸ್ತೇ ತ್ವರಯಂತಿ ಮಹಾಬಲಾಃ |
ತಥೇತ್ಯಮ್ಬರಮಾಸಾದ್ಯ ಯಯುಸ್ತೇ ವಾನರೋತ್ತಮಾಃ || 34 ||

ಹನೂಮಂತಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯುವರಾಜಂ ತಥಾಽಜ್ಞದಮ್ |
ರಾಮಸುಗ್ರೀವಯೋರಗ್ರೇ ನಿಪೇತುರ್ಭುವಿ ಸತ್ವರಮ್ || 35 ||

ಹನುಮಾನ್ ರಾಘವಂ ಪ್ರಾಹ ದೃಷ್ಟಾ ಸೀತಾ ನಿರಾಮಯಾ |
ಸಾಷ್ಟಾಜ್ಞಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಗ್ರೇ ರಾಮಂ ಪಶ್ಚಾದ್ಧರೀಶ್ವರಮ್ || 36 ||

ಕುಶಲಂ ಪ್ರಾಹ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಜಾನಕೀ ತಾಽಂ ಶುಚಾನ್ವಿತಾ |
ಅಶೋಕವನಿಕಾಮಧ್ಯೇ ಶಿಂಶಪಾಮೂಲಮಾಶ್ರಿತಾ || 37 ||

ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಪರಿವೃತಾ ನಿರಾಹಾರಾ ಕೃಶಾ ಪ್ರಭೋ |
ಹಾ ರಾಮ ರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಶೋಚಂತೀ ಮಲಿನಾಮ್ಬರಾ || 38 ||

ಏಕವೇಣೀ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ಶನೈರಾಶ್ವಾಸಿತಾ ಶುಭಾ |
ವೃಕ್ಷಶಾಖಾಂತರೇ ಸ್ಥಿತಾಽ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪೇಣ ತೇ ಕಥಾಮ್ || 39 ||

ಜನ್ಮಾರಭ್ಯ ತವಾತ್ಯರ್ಥಂ ದಣ್ಡಕಾಗಮನಂ ತಥಾ |
ದಶಾನನೇನ ಹರಣಂ ಜಾನಕ್ಯಾ ರಹಿತೇ ತ್ವಯಿ || 40 ||

ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಯಥಾ ಮೈತ್ರೀ ಕೃತ್ವಾ ವಾಲಿನಿಬರ್ಹಣಮ್ |
ಮಾರ್ಗಣಾರ್ಥಂ ಚ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ವಿಸರ್ಜಿತಾಃ || 41 ||

ಮಹಾಬಲಾ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾ ಹರಯೋ ಜಿತಕಾಶಿನಃ |
ಗತಾಃ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವೇ ವೈ ತತ್ತ್ವಕೋಽಹಮಿಹಾಗತಃ || 42 ||

ಅಹಂ ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವೋ ದಾಸೋಽಹಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಹಿ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಜ್ಞಾನಕೇ ಭಾಗ್ಯಾತ್ಪ್ರಯಾಸಃ ಫಲಿತೋಽದ್ಯ ಮೇ || 43 ||

ಇತ್ಯುದೀರಿತಮಾರ್ಕಣ್ಯ ಸೀತಾ ವಿಸ್ಫುರಿತೇಕ್ಷಣಾ |
ಕೇನ ವಾ ಕರ್ಣಪೀಯುಷಂ ಶ್ರಾವಿತಂ ಮೇ ಶುಭಾಕ್ಷರಮ್ || 44 ||

ಯದಿ ಸತ್ಯಂ ತದಾಯಾತು ಮದ್ದರ್ಶನಪಥಂ ತು ಸಃ |
ತತೋಽಹಂ ವಾನರಾಕಾರಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪೇಣ ಜಾನಕೀಮ್ || 45 ||

ಪ್ರಣಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಜಲಿಭೂತಾ ದೂರಾದೇವ ಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಭೋ |
ಪೃಷ್ಠೋಽಹಂ ಸೀತಯಾ ಕಸ್ತ್ವಮಿತ್ಯಾದಿ ಬಹುವಿಸ್ತರಮ್ || 46 ||

ಮಯಾ ಸರ್ವಂ ಕ್ರಮೇಣೈವ ವಿಜ್ಞಾಪಿತಮರಿಂದಮ |
ಪಶ್ಚಾನ್ನಮ್ಯಾಽರ್ಪಿತಂ ದೇವೈಃ ಭವದ್ದತ್ತಾಜ್ಞುಲೀಯಕಮ್ || 47 ||

ತೇನ ಮಾಮತಿವಿಶ್ವಸ್ತಾ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯಥಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಸ್ಮಿ ಹನುಮನ್ ಪೀಡ್ಯಮಾನಾ ದಿವಾನಿಶಮ್ || 48 ||

ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ತರ್ಜನೈಸ್ತತ್ಸರ್ವಂ ಕಥಯ ರಾಘವೇ |
ಮಯೋಕ್ತಂ ದೇವಿ ರಾಮೋಽಪಿ ತ್ವಚ್ಚಿನ್ತಾಪರಿನಿಷ್ಠಿತಃ || 49 ||

ಪರಿಶೋಚತ್ಯಹೋರಾತ್ರಂ ತ್ವದ್ವಾರ್ತಾಂ ನಾಧಿಗಮ್ಯ ಸಃ |
ಇದಾನೀಮೇವ ಗತ್ವಾಽಹಂ ಸ್ಥಿತಿಂ ರಾಮಾಯ ತೇ ಬ್ರುವೇ || 50 ||

ರಾಮಃ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರೇಣ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ವಾನರಾನೀಕಪೈಃ ಸಾರ್ಥಮಾಗಮಿಷ್ಯತಿ ತೇಽನ್ತಿಕಮ್ || 51 ||

ರಾವಣಂ ಸಕುಲಂ ಹತ್ವಾ ನೇಷ್ಯತಿ ತ್ವಾಂ ಸ್ವಕಂ ಪುರಮ್ ।
ಅಭಿಜ್ಞಾಂ ದೇಹಿ ಮೇ ದೇವಿ ಯಥಾ ಮಾಂ ವಿಶ್ವಸೇದ್ವಿಭುಃ ॥ 52 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ಶಿರೋರತ್ನಂ ಚೂಡಾಪಾಶೇ ಸ್ಥಿತಂ ಪ್ರಿಯಮ್ ।
ದತ್ತ್ವಾ ಕಾಕೇನ ಯದ್ವೃತ್ತಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಗಿರೌ ಪುರಾ ॥ 53 ॥

ತದಪ್ಯಾಹಾಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಕ್ಷೀ ಕುಶಲಂ ಬ್ರೂಹಿ ರಾಘವಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಕಿಂಚಿದ್ಬದ್ಧುರುಕ್ತಂ ಭಾಷಿತಂ ಪುರಾ ॥ 54 ॥

ತತ್ಕೃಮಸಾಜ್ಞಭಾವೇನ ಭಾಷಿತಂ ಕುಲನಂದನ ।
ತಾರಯೇನ್ಮಾಂ ಯಥಾ ರಾಮಸ್ತಥಾ ಕುರು ಕೃಪಾನ್ವಿತಃ ॥ 55 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರುದತೀ ಸೀತಾ ದುಃಖೇನ ಮಹತಾಽಽವೃತಾ ।
ಮಯಾಽಪ್ಯಾಶ್ವಾಸಿತಾ ರಾಮ ವದತಾ ಸರ್ವಮೇವ ತೇ ॥ 56 ॥

ತತಃ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತೋ ರಾಮ ತ್ವತ್ಸಮೀಪಮಿಹಾಗತಃ ।
ತದಾಗಮನವೇಲಾಯಾಮಶೋಕವನಿಕಾಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 57 ॥

ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಂಸ್ತತ್ರ ಬಹೂನ್ ಹತ್ವಾ ಕ್ಷಣಾದಹಮ್ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ಸುತಂ ಹತ್ವಾ ರಾವಣೇನಾಭಿಭಾಷ್ಯ ಚ ॥ 58 ॥

ಲಜ್ಜಾಮಶೇಷತೋ ದಗ್ಧ್ವಾ ಪುನರಪ್ಯಾಗಮಂ ಕ್ಷಣಾತ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮೋಽತ್ಯಂತಪ್ರಹೃಷ್ಟಧೀಃ ॥ 59 ॥

ಹನೂಮಂಸ್ತೇ ಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ದೇವೈರಪಿ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ ।
ಉಪಕಾರಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತವ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಿಣಃ ॥ 60 ॥

ಇದಾನೀಂ ತೇ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಸರ್ವಸ್ವಂ ಮಮ ಮಾರುತೇ ।
ಇತ್ಯಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ಗಾಢಂ ವಾನರಪುಙ್ಗವಮ್ ॥ 61 ॥

ಸಾದ್ರ್ಯನೇತ್ರೋ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪರಾಂ ಪ್ರೀತಿಮವಾಪ ಸಃ ।
ಹನೂಮಂತಮುವಾಚೇದಂ ರಾಘವೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ 62 ॥

ಪರಿರಮ್ಭೋ ಹಿ ಮೇ ಲೋಕೇ ದುರ್ಲಭಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |
ಅತಸ್ತ್ವಂ ಮಮ ಭಕ್ತೋಽಸಿ ಪ್ರಿಯೋಽಸಿ ಹರಿಪುಷ್ಪಗ್ರವ || 63 ||

ಯತ್ಪಾದಪದ್ಮಯುಗಲಂ ತುಲಸೀದಲಾದ್ಯೈಃ
ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ವಿಷ್ಣುಪದವೀಮತುಲಾಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ |
ತೇನೈವ ಕಿಂ ಪುನರಸೌ ಪರಿರಬ್ಧಮೂರ್ತಿಃ
ರಾಮೇಣ ವಾಯುತನಯಃ ಕೃತಪುಣ್ಯಪುಷ್ಪಾಃ || 64 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ || 5 ||
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಸುಂದರಕಾಂಡಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

Chapter 7

॥ಯುದ್ಧಕಾಂಡಿಃ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಯಥಾವದ್ಭಾಷಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋ ಹನೂಮತಃ |
ಉವಾಚಾನನ್ತರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹರ್ಷೇಣ ಮಹತಾಽಽವೃತಃ || 1 ||

ಕಾರ್ಯಂ ಕೃತಂ ಹನುಮತಾ ದೇವೈರಪಿ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ |
ಮನಸಾಽಪಿ ಯದನ್ಯೇನ ಸ್ಮರ್ತುಂ ಶಕ್ಯಂ ನ ಭೂತಲೇ || 2 ||

ಶತಯೋಜನವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಲಙ್ಘಯೇತ್ಕಃ ಪಯೋನಿಧಿಮ್ |
ಲಙ್ಘ್ಯಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಗುಪ್ತಾಂ ಕೋ ವಾ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಕ್ಷಮಃ || 3 ||

ಭೃತ್ಯಕಾರ್ಯಂ ಹನುಮತಾ ಕೃತಂ ಸರ್ವಮಶೇಷತಃ |
ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯೇದೃಶೋ ಲೋಕೇ ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 4 ||

ಅಹಂ ಚ ರಘುವಂಶಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಕಪೀಶ್ವರಃ |
ಜಾನಕ್ಯಾ ದರ್ಶನೇನಾದ್ಯ ರಕ್ಷಿತಾಃ ಸ್ಮೋ ಹನೂಮತಾ || 5 ||

ಸರ್ವಥಾ ಸುಕೃತಂ ಕಾರ್ಯಂ ಜಾನಕ್ಯಾಃ ಪರಿಮಾರ್ಗಣಮ್ |
ಸಮುದ್ರಂ ಮನಸಾ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಸೀದತೀವ ಮನೋ ಮಮ || 6 ||

ಕಥಂ ನಕ್ರರುಷಾಕೀರ್ಣಂ ಸಮುದ್ರಂ ಶತಯೋಜನಮ್ |
ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ರಿಪುಂ ಹನ್ಯಾಂ ಕಥಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಜಾನಕೀಮ್ || 7 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ರಾಮವಚನಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಾಹ ರಾಘವಮ್ |
ಸಮುದ್ರಂ ಲಙ್ಘಯಿಷ್ಯಾಮೋ ಮಹಾನಕ್ರರುಷಾಕುಲಮ್ || 8 ||

ಲಙ್ಘ್ಯಂ ಚ ವಿಧಮಿಷ್ಯಾಮೋ ಹನಿಷ್ಯಾಮೋಽದ್ಯ ರಾವಣಮ್ |
ಚಿನ್ತಾಂ ತ್ಯಜ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿನ್ತಾ ಕಾರ್ಯವಿನಾಶಿನೀ || 9 ||

ಏತಾನ್ ಪಶ್ಯ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾನ್ ಶೂರಾನ್ ವಾನರಪುಂಗವಾನ್ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಸಮುದ್ಯುಕ್ತಾನ್ ಪ್ರವೇಷುಮಪಿ ಪಾವಕಮ್ ॥ 10 ॥

ಸಮುದ್ರತರಣೇ ಬುದ್ಧಿಂ ಕುರುಷ್ವ ಪ್ರಥಮಂ ತತಃ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಜಾಂ ದಶಗ್ರೀವೋ ಹತ ಇತ್ಯೇವ ಮನ್ಮಹೇ ॥ 11 ॥

ನಹಿ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಕಂಚಿತ್ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ರಾಘವ ।
ಗೃಹೀತಧನುಷೋ ಯಸ್ತೇ ತಿಷ್ಠೋದಭಿಮುಖೋ ರಣೇ ॥ 12 ॥

ಸರ್ವಥಾ ನೋ ಜಯೋ ರಾಮ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ।
ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತಥಾ ಭೂತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ ॥ 13 ॥

ಸುಗ್ರೀವವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಕ್ತಿವೀರ್ಯಸಮನ್ವಿತಮ್ ।
ಅಜ್ಞೇಕೃತ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ರಾಮೋ ಹನೂಮಂತಂ ಪುರಃಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 14 ॥

ಯೇನ ಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಲಜ್ಞಯಾಮೋ ಮಹಾರ್ಣವಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಸ್ವರೂಪಂ ಮೇ ಬ್ರೂಹಿ ದುಃಸಾಧ್ಯಂ ದೇವದಾನವೈಃ ॥ 15 ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಪ್ರತೀಕಾರಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಕಪೀಶ್ವರ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಹನೂಮಾನ್ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ ॥ 16 ॥

ಉವಾಚ ಪ್ರಾಂಜಲಿದೇವ ಯಥಾ ದೃಷ್ಟಂ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ ।
ಲಜ್ಜಾ ದಿವ್ಯಾ ಪುರೀ ದೇವ ತ್ರಿಕೂಟಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತಾ ॥ 17 ॥

ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಾಕಾರಸಹಿತಾ ಸ್ವರ್ಣಾಱ್ವಾಲಕಸಂಯುತಾ ।
ಪರಿಖಾಭಿಃ ಪರಿವೃತಾ ಪೂರ್ಣಾಭಿನಿರ್ಮಲೋದಕೈಃ ॥ 18 ॥

ನಾನೋಪವನಶೋಭಾಢ್ಯಾ ದಿವ್ಯವಾಪೀಭಿರಾವೃತಾ ।
ಗೃಹೈರ್ವಿಚಿತ್ರಶೋಭಾಢ್ಯೈರ್ಮಣಿಸ್ತಮ್ಭಮಯೈಃ ಶುಭೈಃ ॥ 19 ॥

ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ಗಜವಾಹಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ।
ಉತ್ತರೇ ದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಸಾಶ್ವವಾಹಾಃ ಸಪತ್ತಯಃ ॥ 20 ॥

ತಿಷ್ಠಂತ್ಯರ್ಬುದಸಜ್ಞಾಪ್ಯಕಾಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಮಪಿ ತಥೈವ ಚ |
ರಕ್ಷಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾ ವೀರಾ ದ್ವಾರಂ ದಕ್ಷಿಣಮಾಶ್ರಿತಾಃ || 21 ||

ಮಧ್ಯಕಕ್ಷೇಽಪ್ಯಸಜ್ಞಾಪ್ಯತಾ ಗಜಾಶ್ವರಥಪತ್ತಯಃ |
ರಕ್ಷಯಂತಿ ಸದಾ ಲಜ್ಞಾಂ ನಾನಾಸ್ತ್ರಕುಶಲಾಃ ಪ್ರಭೋ || 22 ||

ಸಜ್ಞಮೈವಿವಿಧೈರ್ಲಜ್ಞಾ ಶತಘ್ನೀಭಿಶ್ಚ ಸಂಯುತಾ |
ಏವಂ ಸ್ಥಿತೇಽಪಿ ದೇವೇಶ ಶೃಣು ಮೇ ತತ್ರ ಚೇಷ್ಟಿತಮ್ || 23 ||

ದಶಾನನಬಲೌಘಸ್ಯ ಚತುರ್ಥಾಂಶೋ ಮಯಾ ಹತಃ |
ದಗ್ಧಾ ಲಜ್ಞಾಂ ಪುರೀಂ ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಾಸಾದೋ ಧರ್ಷಿತೋ ಮಯಾ || 24 ||

ಶತಘ್ನಿಃ ಸಜ್ಞಮಾಶೇಷೈವ ನಾಶಿತಾ ಮೇ ರಘೂತ್ತಮ |
ದೇವ ತ್ವದ್ಧರ್ಶನಾದೇವ ಲಜ್ಞಾ ಭಸ್ಮೀಕೃತಾ ಭವೇತ್ || 25 ||

ಪ್ರಸ್ಥಾನಂ ಕುರು ದೇವೇಶ ಗಚ್ಛಾಮೋ ಲವಣಾಮ್ಬುಧೇಃ |
ತೀರಂ ಸಹ ಮಹಾವೀರೈರ್ವಾನರೌಘೈಃ ಸಮನ್ತತಃ || 26 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮತೋ ವಾಕ್ಯಮುವಾಚ ರಘುನಂದನಃ |
ಸುಗ್ರೀವ ಸೈನಿಕಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಪ್ರಸ್ಥಾನಾಯಾಭಿನೋದಯ || 27 ||

ಇದಾನೀಮೇವ ವಿಜಯೋ ಮುಹೂರ್ತಃ ಪರಿವರ್ತತೇ |
ಅಸ್ಮಿನ್ಮುಹೂರ್ತೇ ಗತಾಽಹಂ ಲಜ್ಞಾಂ ರಾಕ್ಷಸಸಂಘಲಾಮ್ || 28 ||

ಸಪ್ರಾಕಾರಾಂ ಸುದುರ್ಧರ್ಷಾಂ ನಾಶಯಾಮಿ ಸರಾವಣಾಮ್ |
ಆನೇಷ್ಯಾಮಿ ಚ ಸೀತಾಂ ಮೇ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ಷಿ ಸ್ಫುರತ್ಯಧಃ || 29 ||

ಪ್ರಯಾತು ವಾಹಿನೀ ಸರ್ವಾ ವಾನರಾಣಾಂ ತರಸ್ವಿನಾಮ್ |
ರಕ್ಷಂತು ಯೂಥಪಾಃ ಸೇನಾಮಗ್ರೇ ಪೃಷ್ಠೋ ಚ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ || 30 ||

ಹನೂಮಂತಮಥಾರುಹ್ಯ ಗಚ್ಛಾಮ್ಯಗ್ರೇಽಙ್ಗದಂ ತತಃ |
ಆರುಹ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಯಾತು ಸುಗ್ರೀವ ತ್ವಂ ಮಯಾ ಸಹ || 31 ||

ಗಜೋ ಗವಾಕ್ಷೋ ಗವಯೋ ಮೈನೋ ದ್ವಿವಿದ ಏವ ಚ ।
ನಲೋ ನೀಲಃ ಸುಷೇಣಶ್ಚ ಜಾಮ್ಬವಾಂಶ್ಚ ತಥಾಽಪರೇ ॥ 32 ॥

ಸರ್ವೇ ಗಚ್ಛಂತು ಸರ್ವತ್ರ ಸೇನಾಯಾಃ ಶತ್ರುಘಾತಿನಃ ।
ಇತ್ಯಾಜ್ಞಾಪ್ಯ ಹರೀನ್ ರಾಮಃ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 33 ॥

ಸುಗ್ರೀವಸಹಿತೋ ಹರ್ಷಾತ್ಸೇನಾಮಧ್ಯಗತೋ ವಿಭುಃ ।
ವಾರಣೇನ್ದ್ರನಿಭಾಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ॥ 34 ॥

ಕ್ಷೇಲಂತಃ ಪರಿಗರ್ಜಂತೋ ಜಗ್ಮುಸ್ತೇ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ದಿಶಮ್ ।
ಭಕ್ಷಯಂತೋ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಫಲಾನಿ ಚ ಮಧೂನಿ ಚ ॥ 35 ॥

ಬ್ರುವಂತೋ ರಾಘವಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಹನಿಷ್ಯಾಮೋಽದ್ಯ ರಾವಣಮ್ ।
ಏವಂ ತೇ ವಾನರಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಗಚ್ಛಂತ್ಯತುಲವಿಕ್ರಮಾಃ ॥ 36 ॥

ಹರಿಭ್ಯಾಮುಹ್ಯಮಾನೌ ತೌ ಶುಶುಭಾತೇ ರಘೂತ್ತಮೌ ।
ನಕ್ಷತ್ರೈಃ ಸೇವಿತೌ ಯದ್ವಚ್ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯಾವಿವಾಮ್ಬರೇ ॥ 37 ॥

ಆವೃತ್ಯ ಪೃಥಿವೀಂ ಕೃತ್ವಾನ್ಮಂ ಜಗಾಮ ಮಹತೀ ಚಮೂಃ ।
ಪ್ರಸ್ಫೋಟಯಂತಃ ಪುಚ್ಛಾಘ್ರಾನ್ದುದ್ವಹಂತಶ್ಚ ಪಾದಪಾನ್ ॥ 38 ॥

ಶೈಲಾನಾರೋಹಯಂತಶ್ಚ ಜಗ್ಮುರ್ಮಾರುತವೇಗತಃ ।
ಅಸಂಖ್ಯಾತಾಶ್ಚ ಸರ್ವತ್ರ ವಾನರಾಃ ಪರಿಪೂರಿತಾಃ ॥ 39 ॥

ಹೃಷ್ಟಾಸ್ತೇ ಜಗ್ಮುರತ್ಯರ್ಥಂ ರಾಮೇಣ ಪರಿಪಾಲಿತಾಃ ।
ಗತಾ ಚಮೂರ್ಧಿವಾರಾತ್ರಂ ಕ್ವಚಿನ್ನಾಸಜ್ಜತ ಕ್ಷಣಮ್ ॥ 40 ॥

ಕಾನನಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯನ್ಮಲಯಸಹ್ಯಯೋಃ ।
ತೇ ಸಹ್ಯಂ ಸಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಲಯಂ ಚ ತಥಾ ಗಿರಿಮ್ ॥ 41 ॥

ಆಯುಶ್ಚಾನುಪೂರ್ವೇಣ ಸಮುದ್ರಂ ಭೀಮನಿಃಸ್ವನಮ್ ।
ಅವತೀರ್ಯ ಹನೂಮಂತಂ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಸಂಯುತಃ ॥ 42 ॥

ಸಲಿಲಾಭ್ಯಾಶಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಆಗತಾಃ ಸ್ತೋ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ಸಮುದ್ರಂ ಮಕರಾಲಯಮ್ || 43 ||

ಇತೋ ಗಂತುಮಶಕ್ಯಂ ನೋ ನಿರುಪಾಯೇನ ವಾನರಾಃ |
ಅತ್ರ ಸೇನಾನಿವೇಶೋಽಸ್ತು ಮನ್ತ್ರಯಾಮೋಽಸ್ಯ ತಾರಣೇ || 44 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಾಗರಾಂತಿಕೇ |
ಸೇನಾಂ ನ್ಯವೇಶಯತ್ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ರಕ್ಷಿತಾಂ ಕಪಿಕುಂಜಾರೈಃ || 45 ||

ತೇ ಪಶ್ಯಂತೋ ವಿಷೇದುಸ್ತಂ ಸಾಗರಂ ಭೀಮದರ್ಶನಮ್ |
ಮಹೋನ್ನತತರಜಾಗ್ರಥ್ಯಂ ಭೀಮನಕ್ರಭಯಜ್ಞರಮ್ || 46 ||

ಅಗಾಧಂ ಗಗನಾಕಾರಂ ಸಾಗರಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದುಃಖಿತಾಃ |
ತರಿಷ್ಯಾಮಃ ಕಥಂ ಘೋರಂ ಸಾಗರಂ ವರುಣಾಲಯಮ್ || 47 ||

ಹಂತವ್ಯೋಽಸ್ಮಾಭಿರದ್ಯೈವ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮಃ |
ಇತಿ ಚಿಂತಾಕುಲಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮಪಾಶ್ವೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ || 48 ||

ರಾಮಃ ಸೀತಾಮನುಸ್ಮೃತ್ಯ ದುಃಖೇನ ಮಹತಾಽವೃತಃ |
ವಿಲಪ್ಯ ಜಾನಕೀಂ ಸೀತಾಂ ಬಹುಧಾ ಕಾರ್ಯಮಾನುಷಃ || 49 ||

ಅದ್ವಿತೀಯಶಿಷ್ಯದಾತೃಕಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ |
ಯಸ್ತು ಜಾನಾತಿ ರಾಮಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಂ ತತ್ತ್ವತೋ ಜನಃ || 50 ||

ತಂ ನ ಸ್ಪೃಶತಿ ದುಃಖಾದಿ ಕಿಮುತಾನಂದಮವ್ಯಯಮ್ |
ದುಃಖಹರ್ಷಭಯಕ್ರೋಧಲೋಭಮೋಹಮದಾದಯಃ || 51 ||

ಅಜ್ಞಾನಲಿಜಾಗನ್ಯೇತಾನಿ ಕುತಃ ಸಂತಿ ಚಿದಾತ್ಮನಿ |
ದೇಹಾಭಿಮಾನಿನೋ ದುಃಖಿಂ ನ ದೇಹಸ್ಯ ಚಿದಾತ್ಮನಃ || 52 ||

ಸಮ್ಪ್ರಸಾದೇ ದ್ವಯಾಭಾವಾತ್ಸುಖಮಾತ್ರಂ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಬುದ್ಧ್ಯಾದ್ಯಭಾವಾತ್ಸಂಶುದ್ಧೇ ದುಃಖಿಂ ತತ್ರ ನ ದೃಶ್ಯತೇ |

ಅತೋ ದುಃಖಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ ಬುದ್ಧೇರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ || 53 ||

ರಾಮಃ ಪರಾತ್ಮಾ ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣೋ
ನಿತ್ಯೋದಿತೋ ನಿತ್ಯಸುಖೋ ನಿರೀಹಃ |
ತಥಾಽಪಿ ಮಾಯಾಗುಣಸಂಜ್ಞತೋಽಸೌ
ಸುಖೀವ ದುಃಖೀವ ವಿಭಾವ್ಯತೇಽಬುದ್ಧೈಃ || 54 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ || 1 ||

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಲಜ್ಜಾಯಾಂ ರಾವಣೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಹನೂಮತಾ ।
ದುಷ್ಕರಂ ದೈವತೈರ್ವಾಽಪಿ ಹ್ರಿಯಾ ಕಿಂಚಿದವಾಙ್ಮುಖಃ ॥ ೧ ॥

ಆಹೂಯ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಸರ್ವಾನಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಹನೂಮತಾ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಭವದ್ಭಿದೃಷ್ಟಮೇವ ತತ್ ॥ ೨ ॥

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಲಜ್ಜಾಂ ದುರ್ಧರ್ಷಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೀತಾಂ ದುರಾಸದಾಮ್ ।
ಹತ್ವಾ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ವೀರಾನಕ್ಷಂ ಮನ್ದೋದರೀಸುತಮ್ ॥ ೩ ॥

ದಗ್ಧ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಮಶೇಷೇಣ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ಚ ಸಾಗರಮ್ ।
ಯುಷ್ಮಾನ್ ಸರ್ವಾನತಿಕ್ರಮ್ಯ ಸ್ವಸ್ಥೋಽಗಾತ್ಪುನರೇವ ಸಃ ॥ ೪ ॥

ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಿತೋಽಸ್ಮಾಭಿಯೂಯಂ ಮನ್ತ್ರವಿಶಾರದಾಃ ।
ಮನ್ತ್ರಯಧ್ವಂ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಯತ್ಕೃತಂ ಮೇ ಹಿತಂ ಭವೇತ್ ॥ ೫ ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತಮಥಾಬ್ರುವನ್ ।
ದೇವ ಶಙ್ಕಾ ಕುತೋ ರಾಮಾತ್ತವ ಲೋಕಜಿತೋ ರಣೇ ॥ ೬ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ತು ಬದ್ಧ್ವಾ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಪುತ್ರೇಣ ತವ ಪತ್ತನೇ ।
ಜಿತ್ವಾ ಕುಬೇರಮಾನೀಯ ಪುಷ್ಪಕಂ ಭುಜ್ಯತೇ ತ್ವಯಾ ॥ ೭ ॥

ಯಮೋ ಜಿತಃ ಕಾಲದಣ್ಡಾಽಘ್ನಯಂ ನಾಭೂತ್ತವ ಪ್ರಭೋ ।
ವರುಣೋ ಹುಚ್ಛತೇನೈವ ಜಿತಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ॥ ೮ ॥

ಮಯೋ ಮಹಾಸುರೋ ಭೀತ್ಯಾ ಕನ್ಯಾಂ ದತ್ತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ತವ ।
ತ್ವದ್ವಶೇ ವರ್ತತೇಽದ್ಯಾಪಿ ಕಿಮುತಾನ್ಯೇ ಮಹಾಸುರಾಃ ॥ ೯ ॥

ಹನೂಮದ್ಧರ್ಷಣಂ ಯತ್ತು ತದವಜ್ಞಾಕೃತಂ ಚ ನಃ ।
ವಾನರೋಽಯಂ ಕಿಮಸ್ಮಾಕಮಸ್ಮಿನ್ ಪೌರುಷದರ್ಶನೇ ॥ 10 ॥

ಇತ್ಯುಪೇಕ್ಷಿತಮಸ್ಮಾಭಿಧರ್ಷಣಂ ತೇನ ಕಿಂ ಭವೇತ್ ।
ವಯಂ ಪ್ರಮತ್ತಾಃ ಕಿಂ ತೇನ ವಇಚ್ಛತಾಃ ಸ್ಮೋ ಹನೂಮತಾ ॥ 11 ॥

ಜಾನೀಮೋ ಯದಿ ತಂ ಸರ್ವೇ ಕಥಂ ಜೀವನ್ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ।
ಆಜ್ಞಾಪಯ ಜಗತ್ಕೃತ್ಸ್ನಮವಾನರಮಮಾನುಷಮ್ ॥ 12 ॥

ಕೃತ್ವಾಽಽಯಾಸ್ಯಾಮಹೇ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ವಾ ನಿಯೋಜಯ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತದಾ ಪ್ರಾಹ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಮ್ ॥ 13 ॥

ಆರಬ್ಧಂ ಯತ್ತ್ವಯಾ ಕರ್ಮ ಸ್ವಾತ್ತಮನಾಶಾಯ ಕೇವಲಮ್ ।
ನ ದೃಷ್ಟೋಽಸಿ ತದಾ ಭಾಗ್ಯಾತ್ತ್ವಂ ರಾಮೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ 14 ॥

ಯದಿ ಪಶ್ಯತಿ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ಜೀವನ್ನಾಸ್ಮಾಸಿ ರಾವಣ ।
ರಾಮೋ ನ ಮಾನುಷೋ ದೇವಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಯಃ ॥ 15 ॥

ಸೀತಾ ಭಗವತೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರಾಮಪತ್ನೀ ಯಶಸ್ವಿನೀ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಿನಾಶಾಯ ತ್ವಯಾಽಽನೀತಾ ಸುಮಧ್ಯಮಾ ॥ 16 ॥

ವಿಷಪಿಣ್ಡಮಿವಾಗೀರ್ಯ ಮಹಾಮೀನೋ ಯಥಾ ತಥಾ ।
ಆನೀತಾ ಜಾನಕೀ ಪಶ್ಚಾತ್ತ್ವಯಾ ಕಿಂ ವಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 17 ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯನುಚಿತಂ ಕರ್ಮ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮಜಾನತಾ ।
ಸರ್ವಂ ಸಮಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತೋ ಭವ ಪ್ರಭೋ ॥ 18 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಮಿನ್ದ್ರಜಿದಬ್ರವೀತ್ ।
ದೇಹಿ ದೇವ ಮಮಾನುಜ್ಞಾಂ ಹತ್ವಾ ರಾಮಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ।
ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾನರಾಂಶ್ಚೈವ ಪುನರ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತೇಽನ್ತಿಕಮ್ ॥ 19 ॥

ತತ್ರಾಽಽಗತೋ ಭಾಗವತಪ್ರಧಾನೋ

ವಿಭೀಷಣೋ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ |
ಶ್ರೀರಾಮಪಾದದ್ವಯ ಏಕತಾನಃ
ಪ್ರಣಮ್ಯ ದೇವಾರಿಮುಪೋಪವಿಷ್ವಃ || 20 ||

ವಿಲೋಕ್ಯ ಕುಮ್ಭಶ್ರವಣಾದಿದೈತ್ಯಾನ್
ಮತ್ತಪ್ರಮತ್ತಾನತಿವಿಸ್ಮಯೇನ |
ವಿಲೋಕ್ಯ ಕಾಮಾತುರಮಪ್ರಮತ್ತೋ
ದಶಾನನಂ ಪ್ರಾಹ ವಿಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಃ || 21 ||

ನ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇಂದ್ರಜಿತೌ ಚ ರಾಜನ್
ತಥಾ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವಮಹೋದರೌ ತೌ |
ನಿಕುಮ್ಭಕುಮ್ಭೌ ಚ ತಥಾಽತಿಕಾಯಃ
ಸ್ಥಾತುಂ ನ ಶಕ್ತೌ ಯುಧಿ ರಾಘವಸ್ಯ || 22 ||

ಸೀತಾಭಿಧಾನೇನ ಮಹಾಗ್ರಹೇಣ
ಗ್ರಸ್ತೋಽಸಿ ರಾಜನ್ ನ ಚ ತೇ ವಿಮೋಕ್ಷಃ |
ತಾಮೇವ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ಮಹಾಧನೇನ
ದತ್ತಾಽಽಭಿರಾಮಾಯ ಸುಖೀ ಭವ ತ್ವಮ್ || 23 ||

ಯಾವನ್ನ ರಾಮಸ್ಯ ಶಿತಾಃ ಶಿಲೀಮುಖಾ
ಲಜ್ಜಾಮಭಿವ್ಯಾಪ್ಯ ಶಿರಾಂಸಿ ರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ಛಿನ್ನಂತ್ರಿ ತಾವದ್ರಘುನಾಯಕಸ್ಯ ಭೋ-
ಸ್ತಾಂ ಜಾನಕೀಂ ತ್ವಂ ಪ್ರತಿದಾತುಮರ್ಹಸಿ || 24 ||

ಯಾವನ್ನ ಗಾಭಾಃ ಕಪಯೋ ಮಹಾಬಲಾ
ಹರೀಂದ್ರತುಲ್ಯಾ ನಖದಂಷ್ಟ್ರಯೋಧಿನಃ |
ಲಜ್ಜಾಂ ಸಮಾಕ್ರಮ್ಯ ವಿನಾಶಯಂತ್ರಿ ತೇ
ತಾವದ್ಭ್ರತಂ ದೇಹಿ ರಘೂತ್ತಮಾಯ ತಾಮ್ || 25 ||

ಜೀವನ್ನ ರಾಮೇಣ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ತ್ವಮ್
ಗುಪ್ತಃ ಸುರೇಂದ್ರೈರಪಿ ಶಙ್ಕರೇಣ |
ನ ದೇವರಾಜಾಙ್ಕಗತೋ ನ ಮೃತ್ಯೋಃ

ಪಾತಾಲಲೋಕಾನಪಿ ಸಮ್ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ || 26 ||

ಶುಭಂ ಹಿತಂ ಪವಿತ್ರಂ ಚ ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಖಿಲಃ |
ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ನೈವಾಸೌ ಮ್ರಿಯಮಾಣ ಇವೌಷಧಮ್ || 27 ||

ಕಾಲೇನ ನೋದಿತೋ ದೈತ್ಯೋ ವಿಭೀಷಣಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಮದ್ದತ್ತಭೋಗೈಃ ಪುಷ್ಪಾಜ್ಞೋ ಮತ್ಸಮೀಪೇ ವಸನ್ನಪಿ || 28 ||

ಪ್ರತೀಪಮಾಚರತೈಷ ಮಮೈವ ಹಿತಕಾರಿಣಃ |
ಮಿತ್ರಭಾವೇನ ಶತ್ರುರ್ಮೇ ಜಾತೋ ನಾಸ್ತ್ಯತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 29 ||

ಅನಾರ್ಯೇಣ ಕೃತಘ್ನೇನ ಸಜ್ಗತಿರ್ಮೇ ನ ಯುಜ್ಯತೇ |
ವಿನಾಶಮಭಿಕಾಂಕ್ಷುನ್ತಿ ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಜ್ಞಾತಯಃ ಸದಾ || 30 ||

ಯೋಽನ್ಯಸ್ತ್ವೇವಂವಿಧಂ ಬ್ರೂಯಾದ್ವಾಕ್ಯಮೇಕಂ ನಿಶಾಚರಃ |
ಹನ್ಮಿ ತಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷಣೇ ಏವ ಧಿಕ್ ತ್ವಾಂ ರಕ್ಷಃಕುಲಾಧಮಮ್ || 31 ||

ರಾವಣೇನೈವಮುಕ್ತಃ ಸನ್ ಪರುಷಂ ಸ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಸಭಾಮಧ್ಯಾದ್ಗದಾಪಾಣಿರ್ಮಹಾಬಲಃ || 32 ||

ಚತುರ್ಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಗಗನಸ್ಥೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾಽವಿಷ್ಟೋ ರಾವಣಂ ದಶಕನ್ಧರಮ್ |
ಮಾ ವಿನಾಶಮುಪೈಹಿ ತ್ವಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮೇವ ಮಾಮ್ || 33 ||

ಧಿಕ್ಕರೋಷಿ ತಥಾಽಪಿ ತ್ವಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಭ್ರಾತಾ ಪಿತುಃ ಸಮಃ |
ಕಾಲೋ ರಾಘವರೂಪೇಣ ಜಾತೋ ದಶರಥಾಲಯೇ || 34 ||

ಕಾಲೀ ಸೀತಾಭಿಧಾನೇನ ಜಾತಾ ಜನಕನಂದಿನೀ |
ತಾವುಭಾವಾಗತಾವತ್ರ ಭೂರ್ಮೇಭಾರಾಪನುತ್ತಯೇ || 35 ||

ತೇನೈವ ಪ್ರೇರಿತಸ್ತ್ವಂ ತು ನ ಶೃಣೋಷಿ ಹಿತಂ ಮಮ |
ಶ್ರೀರಾಮಃ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಸ್ತಾತ್ಸರ್ವದಾ ಸ್ಥಿತಃ || 36 ||

ಬಹಿರಂತಶ್ಚ ಭೂತಾನಾಂ ಸಮಃ ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
ನಾಮರೂಪಾದಿಭೇದೇನ ತತ್ತನ್ಮಯ ಇವಾಮಲಃ || 37 ||

ಯಥಾ ನಾನಾಪ್ರಕಾರೇಷು ವೃಕ್ಷೇಷ್ವೇಕೋ ಮಹಾನಲಃ |
ತತ್ತದಾಕೃತಿಭೇದೇನ ಭಿದ್ಯತೇಽಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಾಮ್ || 38 ||

ಪೞ್ವಾಕೋಶಾದಿಭೇದೇನ ತತ್ತನ್ಮಯ ಇವಾಬಭೌ |
ನೀಲಪೀತಾದಿಯೋಗೇನ ನಿರ್ಮಲಃ ಸ್ಫಟಿಕೋ ಯಥಾ || 39 ||

ಸ ಏವ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತೋಽಪಿ ಸ್ವಮಾಯಾಗುಣಬಿಮ್ಬಿತಃ |
ಕಾಲಃ ಪ್ರಧಾನಂ ಪುರುಷೋಽವ್ಯಕ್ತಂ ಚೇತಿ ಚತುರ್ವಿಧಃ || 40 ||

ಪ್ರಧಾನಪುರುಷಾಭ್ಯಾಂ ಸ ಜಗತ್ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಸೃಜತ್ಯಜಃ |
ಕಾಲರೂಪೇಣ ಕಲನಾಂ ಜಗತಃ ಕುರುತೇಽವ್ಯಯಃ || 41 ||

ಕಾಲರೂಪೀ ಸ ಭಗವಾನ್ ರಾಮರೂಪೇಣ ಮಾಯಯಾ

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋ ದೇವಸ್ತ್ವದ್ವಧಾರ್ಥಮಿಹಾಗತಃ |
ತದನ್ಯಥಾ ಕಥಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಸತ್ಯಸಂಜ್ಞಕಲ್ಪ ಈಶ್ವರಃ || 42 ||

ಹನಿಷ್ಯತಿ ತ್ವಾಂ ರಾಮಸ್ತು ಸಪುತ್ರಬಲವಾಹನಮ್ |
ಹನ್ಯಮಾನಂ ನ ಶಕ್ನೋಮಿ ದ್ರಷ್ಟುಂ ರಾಮೇಣ ರಾವಣ || 43 ||

ತ್ವಾಂ ರಾಕ್ಷಸಕುಲಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ತತೋ ಗಚ್ಛಾಮಿ ರಾಘವಮ್ |
ಮಯಿ ಯಾತೇ ಸುಖೀಭೂತ್ವಾ ರಮಸ್ವ ಭವನೇ ಚಿರಮ್ || 44 ||

ವಿಭೀಷಣೋ ರಾವಣವಾಕ್ಯತಃ ಕ್ಷಣಾ-
ದ್ವಿಸೃಜ್ಯ ಸರ್ವಂ ಸಪರಿಚ್ಛದಂ ಗೃಹಮ್ |
ಜಗಾಮ ರಾಮಸ್ಯ ಪದಾರವಿನ್ದಯೋಃ
ಸೇವಾಭಿಕಾಂಕ್ಷೀ ಪರಿಪೂರ್ಣಮಾನಸಃ || 45 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿತೀಯಃ
ಸರ್ಗಃ || 2 ||

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ವಿಭೀಷಣೋ ಮಹಾಭಾಗಶ್ಚತುರ್ಭಿರ್ಮನ್ಮಿಭಿಃ ಸಹ ।
ಆಗತ್ಯ ಗಗನೇ ರಾಮಸಮ್ಮುಖೇ ಸಮವಸ್ಥಿತಃ ॥₁॥

ಉಚ್ಚೈರುವಾಚ ಭೋಃ ಸ್ವಾಮಿನ್ ರಾಮ ರಾಜೀವಲೋಚನ ।
ರಾವಣಸ್ಯಾನುಜೋಽಹಂ ತೇ ದಾರಹರ್ತುರ್ವಿಭೀಷಣಃ ॥₂॥

ನಾಮ್ನಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ನಿರಸ್ತೋಽಹಂ ತ್ವಾಮೇವ ಶರಣಂ ಗತಃ ।
ಹಿತಮುಕ್ತಂ ಮಯಾ ದೇವ ತಸ್ಯ ಚಾವಿದಿತಾತ್ಮನಃ ॥₃॥

ಸೀತಾಂ ರಾಮಾಯ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರೇಷಯೇತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಉಕ್ತೋಽಪಿ ನ ಶೃಣೋತ್ಯೇವ ಕಾಲಪಾಶವಶಂ ಗತಃ ॥₄॥

ಹಂತುಂ ಮಾಂ ವಿಡ್ಗಮಾದಾಯ ಪ್ರಾದ್ರವದ್ರಾಕ್ಷಸಾಧಮಃ ।
ತತೋಽಚಿರೇಣ ಸಚಿವೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಸಹಿತೋ ಭಯಾತ್ ॥₅॥

ತ್ವಾಮೇವ ಭವಮೋಕ್ಷಾಯ ಮುಮುಕ್ಷುಃ ಶರಣಂ ಗತಃ ।
ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥₆॥

ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹೋ ನ ತೇ ರಾಮ ಮಾಯಾವೀ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮಃ ।
ಸೀತಾಹರ್ತುರ್ವಿಶೇಷೇಣ ರಾವಣಸ್ಯಾನುಜೋ ಬಲೀ ॥₇॥

ಮನ್ಮಿಭಿಃ ಸಾಯುಧೈರಸ್ಮಾನ್ ವಿವರೇ ನಿಹನಿಷ್ಯತಿ ।
ತದಾಜ್ಞಾಪಯ ಮೇ ದೇವ ವಾನರೈರ್ಹನ್ಯತಾಮಯಮ್ ॥₈॥

ಮಮೈವಂ ಭಾತಿ ಮೇ ರಾಮ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಕಿಂ ನಿಶ್ಚಿತಂ ವದ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವವಚನಂ ರಾಮಃ ಸಸ್ಥಿತಮಬ್ರವೀತ್ ॥₉॥

ಯದೀಚ್ಛಾಮಿ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೋಕಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸಹೇಶ್ವರಾನ್ |
ನಿಮಿಷಾರ್ಥೇನ ಸಂಹನ್ಯಾಂ ಸೃಜಾಮಿ ನಿಮಿಷಾರ್ಧತಃ || 10 ||

|| 11 ||

ಅತೋ ಮಯಾಽಭಯಂ ದತ್ತಂ ಶೀಘ್ರಮಾನಯ ರಾಕ್ಷಸಮ್
ಸಕೃದೇವ ಪ್ರಪನ್ನಾಯ ತವಾಸ್ಮೀತಿ ಚ ಯಾಚತೇ |
ಅಭಯಂ ಸರ್ವಭೂತೇಭ್ಯೋ ದದಾಮ್ಯೇತದ್ವ್ರತಂ ಮಮ || 12 ||

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವೋ ಹೃಷ್ಣಮಾನಸಃ |
ವಿಭೀಷಣಮಥಾನಾಯ್ಕ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ರಾಘವಮ್ || 13 ||

ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಸಾಷ್ಟಾಙ್ಗಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ರಘೂತ್ತಮಮ್ |
ಹರ್ಷಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪರಯಾನಿವತಃ || 14 ||

ರಾಮಂ ಶ್ಯಾಮಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಂ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖಪಚ್ಚಜಮ್ |
ಧನುರ್ಬಾಣಧರಂ ಶಾಂತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮನ್ವಿತಮ್ || 15 ||

|| 16 ||

ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ತೋತುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ
ವಿಭೀಷಣ ಉವಾಚ

ನಮಸ್ತೇ ರಾಮ ರಾಜೇಂದ್ರ ನಮಃ ಸೀತಾಮನೋರಮ |
ನಮಸ್ತೇ ಚಣ್ಡಕೋದಣ್ಡ ನಮಸ್ತೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ || 17 ||

ನಮೋಽನನ್ತಾಯ ಶಾನ್ತಾಯ ರಾಮಾಯಾಮಿತತೇಜಸೇ |
ಸುಗ್ರೀವಮಿತ್ರಾಯ ಚ ತೇ ರಘುಣಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ || 18 ||

ಜಗದ್ವತ್ಸಿನಾಶಾನಾಂ ಕಾರಣಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಗುರವೇಽನಾದಿಗೃಹಸ್ಥಾಯ ನಮೋ ನಮಃ || 19 ||

ತ್ವಮಾದಿರ್ಜಗತಾಂ ರಾಮ ತ್ವಮೇವ ಸ್ಥಿತಿಕಾರಣಮ್ |
ತ್ವಮನ್ತೇ ನಿಧನಸ್ಥಾನಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಸ್ತ್ವಮೇವ ಹಿ || 20 ||

ಚರಾಚರಾಣಾಂ ಭೂತಾನಾಂ ಬಹಿರಂತಶ್ಚ ರಾಘವ ।
ವ್ಯಾಪ್ಯವ್ಯಾಪಕರೂಪೇಣ ಭವಾನ್ ಭಾತಿ ಜಗನ್ಮಯಃ ॥ 21 ॥

ತ್ವನ್ಮಾಯಯಾ ಹೃತಜ್ಞಾನಾ ನಷ್ಟಾತ್ಮಾನೋ ವಿಚೇತಸಃ ।
ಗತಾಗತಂ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ಪಾಪಪುಣ್ಯವಶಾತ್ಸದಾ ॥ 22 ॥

ತಾವತ್ಸತ್ಯಂ ಜಗದ್ಭಾತಿ ಶುಕ್ತಿಕಾರಜತಂ ಯಥಾ ।
ಯಾವನ್ನ ಜ್ಞಾಯತೇ ಜ್ಞಾನಂ ಚೇತಸಾಽನನ್ಯಗಾಮಿನಾ ॥ 23 ॥

ತ್ವದಜ್ಞಾನಾತ್ಸದಾ ಯುಕ್ತಾಃ ಪುತ್ರದಾರಗೃಹಾದಿಷು ।
ರಮಂತೇ ವಿಷಯಾನ್ ಸರ್ವಾನಂತೇ ದುಃಖಪ್ರದಾನ್ ವಿಭೋ ॥ 24 ॥

ತ್ವಮಿನ್ದ್ರೋಽಗ್ನಿಯಮೋ ರಕ್ಷೋ ವರುಣಶ್ಚ ತಥಾಽನಿಲಃ ।
ಕುಬೇರಶ್ಚ ತಥಾ ರುದ್ರಸ್ತ್ವಮೇವ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ 25 ॥

ತ್ವಮಣೋರಪ್ಯಣೀಯಾಂಶ್ಚ ಸ್ಥೂಲಾತ್ ಸ್ಥೂಲತರಃ ಪ್ರಭೋ ।
ತ್ವಂ ಪಿತಾ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಮಾತಾ ಧಾತಾ ತ್ವಮೇವ ಹಿ ॥ 26 ॥

ಆದಿಮಧ್ಯಾಂತರಹಿತಃ ಪರಿಪೂರ್ಣೋಽಚ್ಯುತೋಽವ್ಯಯಃ ।
ತ್ವಂ ಪಾಣಿಪಾದರಹಿತಶ್ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ 27 ॥

ಶ್ರೋತಾ ದ್ರಷ್ಟಾ ಗ್ರಹೀತಾ ಚ ಜವನಸ್ತ್ವಂ ಖರಾಂತಕ ।
ಕೋಶೇಭ್ಯೋ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಸ್ತ್ವಂ ನಿರ್ಗುಣೋ ನಿರುಪಾಶ್ರಯಃ ॥ 28 ॥

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪೋ ನಿರ್ವಿಕಾರೋ ನಿರಾಕಾರೋ ನಿರೀಶ್ವರಃ ।
ಷಡ್ಭಾವರಹಿತೋಽನಾದಿಃ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಃ ॥ 29 ॥

ಮಾಯಯಾ ಗೃಹ್ಯಮಾಣಸ್ತ್ವಂ ಮನುಷ್ಯ ಇವ ಭಾವ್ಯಸೇ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತ್ವಾಂ ನಿರ್ಗುಣಮಜಂ ವೈಷ್ಣವಾ ಮೋಕ್ಷಗಾಮಿನಃ ॥ 30 ॥

ಅಹಂ ತ್ವತ್ಪಾದಸದ್ಭಕ್ತಿನಿಶ್ರೇಣೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಘವ ।
ಇಚ್ಛಾಮಿ ಜ್ಞಾನಯೋಗಾಖ್ಯಂ ಸೌಧಮಾರೋಢುಮೀಶ್ವರ ॥ 31 ॥

ನಮಃ ಸೀತಾಪತೇ ರಾಮ ನಮಃ ಕಾರುಣಿಕೋತ್ತಮ |
ರಾವಣಾರೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ತ್ರಾಹಿ ಮಾಂ ಭವಸಾಗರಾತ್ || 32 ||

ತತಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಶ್ರೀರಾಮೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ |
ವರಂ ವೃಣೀಷ್ವ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಾಙ್ಘೃತಂ ವರದೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ || 33 ||

ವಿಭೀಷಣ ಉವಾಚ

ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಕೃತಕಾರ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ರಾಘವ |
ತ್ವತ್ಪಾದದರ್ಶನಾದೇವ ವಿಮುಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 34 ||

ನಾಸ್ತಿ ಮತ್ಸದೃಶೋ ಧನ್ಯೋ ನಾಸ್ತಿ ಮತ್ಸದೃಶಃ ಶುಚಿಃ |
ನಾಸ್ತಿ ಮತ್ಸದೃಶೋ ಲೋಕೇ ರಾಮ ತ್ವನ್ಮೂರ್ತಿದರ್ಶನಾತ್ || 35 ||

ಕರ್ಮಬಂಧವಿನಾಶಾಯ ತ್ವಜ್ಜಾನ್ಯಾನಂ ಭಕ್ತಿಲಕ್ಷಣಮ್ |
ತ್ವದ್ಧ್ಯಾನಂ ಪರಮಾರ್ಥಂ ಚ ದೇಹಿ ಮೇ ರಘುನಂದನ || 36 ||

ನ ಯಾಚೇ ರಾಮ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಸುಖಂ ವಿಷಯಸಮ್ಭವಮ್ |
ತ್ವತ್ಪಾದಕಮಲೇ ಸಕ್ತಾ ಭಕ್ತಿರೇವ ಸದಾಸ್ತು ಮೇ || 37 ||

ಓಮಿತೃಕ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ಪ್ರೀತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರೋವಾಚ ರಾಕ್ಷಸಮ್ |
ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಭದ್ರಂ ರಹಸ್ಯಂ ಮಮ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ || 38 ||

ಮದ್ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರಶಾಂತಾನಾಂ ಯೋಗಿನಾಂ ವೀತರಾಗಿಣಾಮ್ |
ಹೃದಯೇ ಸೀತಯಾ ನಿತ್ಯಂ ವಸಾಮೃತ್ಯ ನ ಸಂಶಯಃ || 39 ||

ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಸರ್ವದಾ ಶಾಂತಃ ಸರ್ವಕಲ್ಮಷವರ್ಜಿತಃ |
ಮಾಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ನಿತ್ಯಂ ಘೋರಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ || 40 ||

ಸ್ತೋತ್ರಮೇತತ್ಪಠೇದ್ಯಸ್ತು ಲಿಖೇದ್ಯಃ ಶೃಣುಯಾದಪಿ |
ಮತ್ಪ್ರೀತಯೇ ಮಮಾಭೀಷ್ಠಂ ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಸಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || 41 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ಶ್ರೀರಾಮೋ ಭಕ್ತಭಕ್ತಿಮಾನ್ |

ಪಶ್ಯತ್ಸಿದಾನೀಮೇವೈಷ ಮಮ ಸಂದರ್ಶನೇ ಫಲಮ್ || 42 ||

ಲಜ್ಜಾರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಕ್ತ್ಯಾಮಿ ಜಲಮಾನಯ ಸಾಗರಾತ್ |
ಯಾವಚ್ಚಂದ್ರಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಯಾವತ್ತಿಷ್ಠತಿ ಮೇದಿನೀ || 43 ||

ಯಾವನ್ಮಮ ಕಥಾ ಲೋಕೇ ತಾವದ್ರಾಜ್ಯಂ ಕರೋತ್ವಸೌ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಮುಖ್ಯಾ ಹ್ಯಾನಾಯ್ಯ ಕಲಶೇನ ತಮ್ || 44 ||

ಲಜ್ಜಾರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯಾರ್ಥಮಭಿಷೇಕಂ ರಮಾಪತಿಃ |
ಕಾರಯಾಮಾಸ ಸಚಿವೈರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ವಿಶೇಷತಃ || 45 ||

ಸಾಧು ಸಾಧ್ವಿತಿ ತೇ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಸ್ತುಷ್ಪುವುಭೃಶಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವೋಽಪಿ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವಿಭೀಷಣಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 46 ||

ವಿಭೀಷಣ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |
ಕಿಂಞ್ಕರಾಸ್ತತ್ರ ಮುಖ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಾಮಪರಿಗ್ರಹಾತ್ |
ರಾವಣಸ್ಯ ವಿನಾಶೇ ತ್ವಂ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 47 ||

ವಿಭೀಷಣ ಉವಾಚ

ಅಹಂ ಕಿಯಾನ್ ಸಹಾಯತ್ವೇ ರಾಮಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |
ಕಿಂ ತು ದಾಸ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯೇಽಹಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಹ್ಯಮಾಯಯಾ || 48 ||

ದಶಗ್ರೀವೇಣ ಸನ್ನಿಷ್ಟಃ ಶುಕೋ ನಾಮ ಮಹಾಸುರಃ |
ಸಂಸ್ಥಿತೋ ಹ್ಯಮ್ಬರೇ ವಾಕ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 49 ||

ತ್ವಾಮಾಹ ರಾವಣೋ ರಾಜಾ ಭ್ರಾತರಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಮಹಾಕುಲಪ್ರಸೂತಸ್ತ್ವಂ ರಾಜಾಽಸಿ ವನಚಾರಿಣಾಮ್ || 50 ||

ಮಮ ಭ್ರಾತೃಸಮಾನಸ್ತ್ವಂ ತವ ನಾಸ್ತ್ಯರ್ಥವಿಪ್ಲವಃ |
ಅಹಂ ಯದಹರಂ ಭಾರ್ಯಾಂ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಯ ಕಿಂ ತವ || 51 ||

ಕಿಂಞ್ಕನಾಂ ಯಾಹಿ ಹರಿಭಿರ್ಲಜ್ಜಾ ಶಕ್ಯಾ ನ ದೈವತ್ಯೈಃ |

ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಿಂ ಮಾನವೈರಲ್ಪಸತ್ತೈವ್ಯರ್ವಾನರಯೂಥಪೈಃ || 52 ||

ತಂ ಪ್ರಾಪಯಂತಂ ವಚನಂ ತೂರ್ಣಮುತ್ಪ್ಲುತೈ ವಾನರಾಃ |
ಪ್ರಾಪದ್ಯಂತ ತದಾ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ನಿಹಂತಂ ದೃಢಮುಷ್ಣಿಭಿಃ || 53 ||

ವಾನರೈರ್ಹನ್ಯಮಾನಸ್ತು ಶುಕೋ ರಾಮಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ನ ದೂತಾನ್ ಘ್ನಂತಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರಾ ವಾನರಾನ್ ವಾರಯ ಪ್ರಭೋ || 54 ||

ರಾಮಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತದಾ ವಾಕ್ಯಂ ಶುಕಸ್ಯ ಪರಿದೇವಿತಮ್ |
ಮಾ ವಧಿಷ್ಠೇತಿ ರಾಮಸ್ತಾನ್ ವಾರಯಾಮಾಸ ವಾನರಾನ್ || 55 ||

ಪುನರಮ್ಬರಮಾಸಾದ್ಯ ಶುಕಃ ಸುಗ್ರೀವಮಬ್ರವೀತ್ |
ಬ್ರೂಹಿ ರಾಜನ್ ದಶಗ್ರೀವಂ ಕಿಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವ್ರಜಾಮ್ಯಹಮ್ || 56 ||

ಸುಗ್ರೀವ ಉವಾಚ

ಯಥಾ ವಾಲೀ ಮಮ ಭ್ರಾತಾ ತಥಾ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ |
ಹಂತವ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಮಯಾ ಯತ್ನಾತ್ಸಪುತ್ರಬಲವಾಹನಃ || 57 ||

ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾಂ ಹೃತ್ವಾ ಕ್ವ ಯಾಸ್ಯಸಿ |
ತತೋ ರಾಮಾಜ್ಞಯಾ ಧೃತ್ವಾ ಶುಕಂ ಬಧ್ವಾಽನ್ವರಕ್ಷಯತ್ || 58 ||

ಶಾರ್ದೂಲೋಽಪಿ ತತಃ ಪೂರ್ವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಪಿಬಲಂ ಮಹತ್ |
ಯಥಾವತ್ಕಥಯಾಮಾಸ ರಾವಣಾಯ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ || 59 ||

ದೀರ್ಘಚಿಂತಾಪರೋ ಭೂತ್ವಾ ನಿಃಶ್ವಸನ್ನಾಸ ಮಂದಿರೇ |
ತತಃ ಸಮುದ್ರಮಾವೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಮೋ ರಕ್ತಾಂತಲೋಚನಃ || 60 ||

ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದುಷ್ಪೋಽಸೌ ವಾರಿಧಿರ್ಮಾಮುಪಾಗತಮ್ |
ನಾಭಿನಂದತಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ಮಮಾನಘ || 61 ||

ಜಾನಾತಿ ಮಾನುಷೋಽಯಂ ಮೇ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ವಾನರೈಃ |
ಅದ್ಯ ಪಶ್ಯ ಮಹಾಬಾಹೋ ಶೋಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾರಿಧಿಮ್ || 62 ||

ಪಾದೇನೈವ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ವಾನರಾ ವಿಗತಜ್ವರಾಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷ ಆರೋಪಿತಧರ್ನುರ್ಧರಃ ॥ 63 ॥

ತೂಣೀರಾದ್ಭಾಣಮಾದಾಯ ಕಾಲಾಗ್ನಿಸದೃಶಪ್ರಭಮ್ ।
ಸನ್ನಾಧಯ ಚಾಪಮಾಕೃಷ್ಯ ರಾಮೋ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 64 ॥

ಪಶ್ಯಂತು ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ರಾಮಸ್ಯ ಶರವಿಕ್ರಮಮ್ ।
ಇದಾನೀಂ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕುರ್ಯಾಂ ಸಮುದ್ರಂ ಸರಿತಾಂ ಪತಿಮ್ ॥ 65 ॥

ಏವಂ ಬ್ರುವತಿ ರಾಮೇ ತು ಸಶೈಲವನಕಾನನಾ ।
ಚಚಾಲ ವಸುಧಾ ದ್ಯೌಶ್ಚ ದಿಶಶ್ಚ ತಮಸಾವೃತಾಃ ॥ 66 ॥

ಚುಕ್ಷುಭೇ ಸಾಗರೋ ವೇಲಾಂ ಭಯಾದ್ಯೋಜನಮತ್ಯಗಾತ್ ।
ತಿಮಿನಕ್ರರುಷಾ ಮೀನಾಃ ಪ್ರತಪ್ತಾಃ ಪರಿತತ್ರಸುಃ ॥ 67 ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸಾಗರೋ ದಿವ್ಯರೂಪಧೃಕ್ ।
ದಿವ್ಯಾಭರಣಸಮ್ಮನ್ನಃ ಸ್ವಭಾಸಾ ಭಾಸಯನ್ ದಿಶಃ ॥ 68 ॥

ಸ್ವಾಂತಃಸ್ಥದಿವ್ಯರತ್ನಾನಿ ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಸಃ ।
ಪಾದಯೋಃ ಪುರತಃ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯೋಪಾಯನಂ ಬಹು ॥ 69 ॥

ದಂಡವತ್ಪ್ರಣಿತ್ಯಾಹ ರಾಮಂ ರಕ್ತಾಂತಲೋಚನಮ್ ।
ತ್ರಾಹಿ ತ್ರಾಹಿ ಜಗನ್ನಾಥ ರಾಮ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಕ ॥ 70 ॥

ಜಡೋಽಹಂ ರಾಮ ತೇ ಸೃಷ್ಟುಃ ಸೃಜತಾ ನಿಖಿಲಂ ಜಗತ್ ।
ಸ್ವಭಾವಮನ್ಯಥಾ ಕರ್ತುಂ ಕಃ ಶಕ್ತೋ ದೇವನಿರ್ಮಿತಮ್ ॥ 71 ॥

ಸ್ಥೂಲಾನಿ ಪಿಷ್ಕಾಭೂತಾನಿ ಜಡಾನ್ಯೇವ ಸ್ವಭಾವತಃ ।
ಸೃಷ್ಟ್ವಾನಿ ಭವತೈತಾನಿ ತ್ವದಾಜ್ಞಾಂ ಲಬ್ಧ್ವಯಂತಿ ನ ॥ 72 ॥

ತಾಮಸಾದಹಮೋ ರಾಮ ಭೂತಾನಿ ಪ್ರಭವಂತಿ ಹಿ ।
ಕಾರಣಾನುಗಮಾತ್ತೇಷಾಂ ಜಡತ್ವಂ ತಾಮಸಂ ಸ್ವತಃ ॥ 73 ॥

ನಿರ್ಗುಣಸ್ತ್ವಂ ನಿರಾಕಾರೋ ಯದಾ ಮಾಯಾಗುಣಾನ್ ಪ್ರಭೋ |
ಲೀಲಯಾಽಜ್ಞೇಕರೋಷಿ ತ್ವಂ ತದಾ ವೈರಾಜನಾಮವಾನ್ || 74 ||

ಗುಣಾತ್ಮನೋ ವಿರಾಜಶ್ಚ ಸತ್ತ್ವಾದ್ವೇವಾ ಬಭೂವಿರೇ |
ರಜೋಗುಣಾತ್ಪ್ರಜೇಶಾದ್ಯಾ ಮನ್ಯೋರ್ಭೂತಪತಿಸ್ತವ || 75 ||

ತ್ವಾಮಹಂ ಮಾಯಯಾ ಛನ್ನಂ ಲೀಲಯಾ ಮಾನುಷಾಕೃತಿಮ್
ಜಡಬುದ್ಧಿರ್ಜಡೋ ಮೂರ್ಖಃ ಕಥಂ ಜಾನಾಮಿ ನಿರ್ಗುಣಮ್ |
ದಣ್ಡ ಏವ ಹಿ ಮೂರ್ಖಾಣಾಂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಪ್ರಾಪಕಃ ಪ್ರಭೋ || 76 ||

ಭೂತಾನಾಮಮರಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಶೂನಾಂ ಲಗುಡೋ ಯಥಾ |
ಶರಣಂ ತೇ ವ್ರಜಾಮೀಶಂ ಶರಣ್ಯಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ |
ಅಭಯಂ ದೇಹಿ ಮೇ ರಾಮ ಲಜ್ಞಾಮಾರ್ಗಂ ದದಾಮಿ ತೇ || 77 ||

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ಅಮೋಘೋಽಯಂ ಮಹಾಬಾಣಃ ಕಸ್ಮಿನ್ ದೇಶೇ ನಿಪಾತ್ಯತಾಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಯಂ ದರ್ಶಯ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಬಾಣಸ್ಯಾಮೋಘಪಾತಿನಃ || 78 ||

ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕರೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಶರಮ್ |
ಮಹೋದಧಿರ್ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 79 ||

ರಾಮೋತ್ತರಪ್ರದೇಶೇ ತು ದ್ರುಮಕುಲ್ಯ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ |
ಪ್ರದೇಶಸ್ತತ್ರ ಬಹವಃ ಪಾಪಾತ್ಮಾನೋ ದಿವಾನಿಶಮ್ || 80 ||

ಬಾಧಂತೇ ಮಾಂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ತತ್ರ ತೇ ಪಾತ್ಯತಾಂ ಶರಃ |
ರಾಮೇಣ ಸೃಷ್ಟೋ ಬಾಣಸ್ತು ಕ್ಷಣಾದಾಭೀರಮಣ್ಡಲಮ್ || 81 ||

ಹತ್ವಾ ಪುನಃ ಸಮಾಗತ್ಯ ತೂಣೀರೇ ಪೂರ್ವವತ್ಸ್ಥಿತಃ |
ತತೋಽಬ್ರವೀದ್ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸಾಗರೋ ವಿನಯಾನಿವತಃ || 82 ||

ನಲಃ ಸೇತುಂ ಕರೋತ್ವಸ್ಮಿನ್ ಜಲೇ ಮೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಃ |
ಸುತೋ ಧೀಮಾನ್ ಸಮರ್ಥೋಽಸ್ಮಿನ್ ಕಾರ್ಯೇ ಲಬ್ಧವರೋ ಹರಿಃ || 83 ||

ಕೀರ್ತಿಂ ಜಾನಂತು ತೇ ಲೋಕಾಃ ಸರ್ವಲೋಕಮಲಾಪಹಾಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಘವಂ ನತ್ವಾ ಯಯೌ ಸಿನ್ಧುರದೃಶ್ಯತಾಮ್ || 84 ||

ತತೋ ರಾಮಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಂ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ನಲಮಾಜ್ಞಾಪಯಚ್ಛೀಘ್ರಂ ವಾನರೈಃ ಸೇತುಬಂಧನೇ || 85 ||

ತತೋಽತಿಹೃಷ್ಣಃ ಪ್ಲವಗೇಂದ್ರಯೂಥಪೈರ್-
ಮಹಾನಗೇಂದ್ರಪ್ರತಿಮೈರ್ಯುತೋ ನಲಃ |
ಬಬಂಧ ಸೇತುಂ ಶತಯೋಜನಾಯತಮ್
ಸುವಿಸ್ತೃತಂ ಪರ್ವತಪಾದಪೈರ್ದೃಢಮ್ || 86 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 3 ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಸೇತುಮಾರಭಮಾಣಸ್ತು ತತ್ರ ರಾಮೇಶ್ವರಂ ಶಿವಮ್ |
ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜಯಿತ್ವಾಽಽಹ ರಾಮೋ ಲೋಕಹಿತಾಯ ಚ || 1 ||

ಪ್ರಣಮೇತ್ಸೇತುಬಂಧಂ ಯೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೇಶ್ವರಂ ಶಿವಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಪಾಪೇಭ್ಯೋ ಮುಚ್ಯತೇ ಮದನುಗ್ರಹಾತ್ || 2 ||

ಸೇತುಬಂಧೇ ನರಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೇಶ್ವರಂ ಹರಮ್ |
ಸಂಜ್ಞಲ್ಪನಿಯತೋ ಭೂತ್ವಾ ಗತ್ವಾ ವಾರಾಣಸೀಂ ನರಃ || 3 ||

ಆನೀಯ ಗಜಾಗ್ರಸಲಿಲಂ ರಾಮೇಶಮಭಿಷಿಚ್ಯ ಚ |
ಸಮುದ್ರೇ ಕ್ಷಿಪ್ತತದ್ಭಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಸಂಶಯಮ್ || 4 ||

ಕೃತಾನಿ ಪ್ರಥಮೇನಾಹ್ನಾ ಯೋಜನಾನಿ ಚತುರ್ದಶ |
ದ್ವಿತೀಯೇನ ತಥಾ ಚಾಹ್ನಾ ಯೋಜನಾನಿ ತು ವಿಂಶತಿಃ || 5 ||

ತೃತೀಯೇನ ತಥಾ ಚಾಹ್ನಾ ಯೋಜನಾನ್ಯೇಕವಿಂಶತಿಃ |
ಚತುರ್ಥೇನ ತಥಾ ಚಾಹ್ನಾ ದ್ವಾವಿಂಶತಿರಿತಿ ಶ್ರುತಮ್ || 6 ||

ಪಂಚಮೇನ ತ್ರಯೋವಿಂಶದ್ಯೋಜನಾನಿ ಸಮಂತತಃ |
ಬಬಂಧ ಸಾಗರೇ ಸೇತುಂ ನಲೋ ವಾನರಸತ್ತಮಃ || 7 ||

ತೇನೈವ ಜಗ್ಮುಃ ಕಪಯೋ ಯೋಜನಾನಾಂ ಶತಂ ದ್ರುತಮ್ |
ಅಸಂಖ್ಯಾತಾಃ ಸುವೇಲಾದ್ರಿಂ ರುರುಧುಃ ಪ್ಲವಗೋತ್ತಮಾಃ || 8 ||

ಆರುಹ್ಯ ಮಾರುತಿಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪ್ಯಜ್ಞದಂ ತಥಾ |
ದಿದೃಕ್ಷೂ ರಾಘವೋ ಲಜ್ಞಾಮಾರುರೋಹಾಚಲಂ ಮಹತ್ || 9 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಜಾಂ ಸುವಿಸ್ತೀರ್ಣಾಂ ನಾನಾಚಿತ್ರಧ್ವಜಾಕುಲಾಮ್ ।
ಚಿತ್ರಪ್ರಾಸಾದಸಮ್ಬಧಾಂ ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಾಕಾರತೋರಣಾಮ್ ॥ 10 ॥

ಪರಿಖಾಭಿಃ ಶತಘ್ನೀಭಿಃ ಸಜ್ಜಮೈಶ್ಚ ವಿರಾಜಿತಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಸಾದೋಪರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಪ್ರದೇಶೇ ದಶಕನ್ಧರಃ ॥ 11 ॥

ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಹಿತೋ ವೀರೈಃ ಕಿರೀಟದಶಕೋಜ್ಜ್ವಲಃ ।
ನೀಲಾದ್ರಿಶಿಖರಾಕಾರಃ ಕಾಲಮೇಘಸಮಪ್ರಭಃ ॥ 12 ॥

ರತ್ನದಂಡೈಃ ಸಿತಚ್ಛತ್ರೈರನೇಕೈಃ ಪರಿಶೋಭಿತಃ ।
ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ತರೇ ಬದ್ಧೋ ಮುಕ್ತೋ ರಾಮೇಣ ವೈ ಶುಕಃ ॥ 13 ॥

ವಾನರೈಸ್ತಾಡಿತಃ ಸಮ್ಯಗ್ ದಶಾನನಮುಪಾಗತಃ ।
ಪ್ರಹಸನ್ ರಾವಣಃ ಪ್ರಾಹ ಪೀಡಿತಃ ಕಿಂ ಪರೈಃ ಶುಕ ॥ 14 ॥

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶುಕೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಸಾಗರಸ್ಯೋತ್ತರೇ ತೀರೇಽಬ್ರವಂ ತೇ ವಚನಂ ಯಥಾ ।
ತತ ಉತ್ಪ್ಲುತ್ಯ ಕಪಯೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಮಾಂ ಕ್ಷಣಾತ್ತತಃ ॥ 15 ॥

ಮುಷ್ಟಿಭಿರ್ನಖದನ್ತೈಶ್ಚ ಹನ್ತಂ ಲೋಪ್ತಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮುಃ ।
ತತೋ ಮಾಂ ರಾಮ ರಕ್ಷೇತಿ ಕ್ರೋಶನ್ತಂ ರಘುಪುಂಗವಃ ॥ 16 ॥

ವಿಸೃಜ್ಯತಾಮಿತಿ ಪ್ರಾಹ ವಿಸೃಷ್ಟೋಽಹಂ ಕಪೀಶ್ವರೈಃ ।
ತತೋಽಹಮಾಗತೋ ಭೀತ್ಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತದ್ವಾನರಂ ಬಲಮ್ ॥ 17 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಬಲೌಘಸ್ಯ ವಾನರೇನ್ದ್ರಬಲಸ್ಯ ಚ ।
ನೈತಯೋರ್ವಿದ್ಯತೇ ಸನ್ನಿಧೇವದಾನವಯೋರಿವ ॥ 18 ॥

ಪುರಪ್ರಾಕಾರಮಾಯಾನ್ತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇಕತರಂ ಕುರು ।
ಸೀತಾಂ ವಾಸಸ್ಮೈ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಽಕಶು ಯುದ್ಧಂ ವಾ ದೀಯತಾಂ ಪ್ರಭೋ ॥ 19 ॥

ಮಾಮಾಹ ರಾಮಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರೂಹಿ ರಾವಣಂ ಮದ್ವಚಃ ಶುಕ ।

ಯದ್ಬಲಂ ಚ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸೀತಾಂ ಮೇ ಹೃತವಾನಸಿ || 20 ||

ತದ್ಧರ್ಶಯ ಯಥಾಕಾಮಂ ಸಸೈನ್ಯಃ ಸಹಬಾನ್ಧವಃ |
ಶ್ವಃಕಾಲೇ ನಗರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಸಪ್ರಾಕಾರಾಂ ಸತೋರಣಾಮ್ || 21 ||

ರಾಕ್ಷಸಂ ಚ ಬಲಂ ಪಶ್ಯ ಶರೈರ್ವಿಧ್ವಂಸಿತಂ ಮಯಾ |
ಘೋರರೋಷಮಹಂ ಮೋಕ್ಷ್ಯೇ ಬಲಂ ಧಾರಯ ರಾವಣ || 22 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋಪರರಾಮಾಥ ರಾಮಃ ಕಮಲಲೋಚನಃ |
ಏಕಸ್ಥಾನಗತಾ ಯತ್ರ ಚತ್ವಾರಃ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಃ || 23 ||

ಶ್ರೀರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೈವ ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಏತ ಏವ ಸಮರ್ಥಾಸ್ತೇ ಲಜ್ಜಾಂ ನಾಶಯಿತುಂ ಪ್ರಭೋ || 24 ||

ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ಭಸ್ಮೀಕರಣೇ ಸರ್ವೇ ತಿಷ್ಠಂತು ವಾನರಾಃ |
ತಸ್ಯ ಯಾದೃಗ್ಬಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಂ ರೂಪಂ ಪ್ರಹರಣಾನಿ ಚ || 25 ||

ವಧಿಷ್ಯತಿ ಪುರಂ ಸರ್ವಮೇಕಸ್ತಿಷ್ಠಂತು ತೇ ತ್ರಯಃ |
ಪಶ್ಯ ವಾನರಸೇನಾಂ ತಾಮಸಜ್ಞಾಪ್ಯತಾಂ ಪ್ರಪೂರಿತಾಮ್ || 26 ||

ಗರ್ಜಂತಿ ವಾನರಾಸ್ತತ್ರ ಪಶ್ಯ ಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಾಃ |
ನ ಶಕ್ಯಾಸ್ತೇ ಗಣಯಿತುಂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯೇನ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ || 27 ||

ಏಷ ಯೋಽಭಿಮುಖೋ ಲಜ್ಜಾಂ ನದಂಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ವಾನರಃ |
ಯೂಥಪಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ಶತೇನ ಪರಿವಾರಿತಃ || 28 ||

ಸುಗ್ರೀವಸೇನಾಧಿಪತೀರ್ನಿಲೋ ನಾಮಾಗ್ನಿನಂದನಃ |
ಏಷ ಪರ್ವತಶೃಂಗಾಭಃ ಪದ್ಮಕಿಂಜಲ್ಕಸನ್ನಿಭಃ || 29 ||

ಸ್ಫೋಟಯತ್ಯಭಿಸಂರಬ್ಧೋ ಲಾಜ್ಞೂಲಂ ಚ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಯುವರಾಜೋಽಜ್ಞದೋ ನಾಮ ವಾಲಿಪುತ್ರೋಽತಿವೀರ್ಯವಾನ್ || 30 ||

ಯೇನ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜನಕಜಾ ರಾಮಸ್ಯಾತೀವವಲ್ಲಭಾ ।
ಹನೂಮಾನೇಷ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಹತೋ ಯೇನ ತವಾಽಽತ್ಮಜಃ ॥ 31 ॥

ಶ್ವೇತೋ ರಜತಸಂಜಾತೋ ಮಹಾಬುದ್ಧಿಪರಾಕ್ರಮಃ ।
ತೂರ್ಣಂ ಸುಗ್ರೀವಮಾಗತ್ಯ ಪುನರ್ಗಚ್ಛತಿ ವಾನರಃ ॥ 32 ॥

ಯಸ್ತೇಷಾಂ ಸಿಂಹಸಂಜಾತಃ ಪಶ್ಯತ್ಯತುಲವಿಕ್ರಮಃ ।
ರಮ್ಭೋ ನಾಮ ಮಹಾಸತ್ತ್ವೋ ಲಂಕಾಂ ನಾಶಯಿತುಂ ಕ್ಷಮಃ ॥ 33 ॥

ಏಷ ಪಶ್ಯತಿ ವೈ ಲಂಕಾಂ ದಿಧಕ್ಷನ್ನಿವ ವಾನರಃ ।
ಶರಭೋ ನಾಮ ರಾಜೇಂದ್ರ ಕೋಟಿಯೂಢಪನಾಯಕಃ ॥ 34 ॥

ಪನಸಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಮೈಂದ್ರಶ್ಚ ದ್ವಿವಿದಸ್ತಥಾ ।
ನಲಶ್ಚ ಸೇತುಕರ್ತಾಽಸೌ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಸುತೋ ಬಲೀ ॥ 35 ॥

ವಾನರಾಣಾಂ ವರ್ಣನೇ ವಾ ಸಂಜಾಪ್ಯನೇ ವಾ ಕ ಈಶ್ವರಃ ।
ಶೂರಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಯುದ್ಧಾಭಿಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ॥ 36 ॥

ಶಕ್ತಾಃ ಸರ್ವೇ ಚೂರ್ಣಯಿತುಂ ಲಂಕಾಂ ರಕ್ಷೋಗಣೈಃ ಸಹ ।
ಏತೇಷಾಂ ಬಲಸಂಜಾಪ್ಯನಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ವಚಿ ತೇ ಶೃಣು ॥ 37 ॥

ಏಷಾಂ ಕೋಟಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ನವ ಪಂಚ ಚ ಸಪ್ತ ಚ ।
ತಥಾ ಶಂಖಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಥಾಽರ್ಬುದಶತಾನಿ ಚ ॥ 38 ॥

ಸುಗ್ರೀವಸಚಿವಾನಾಂ ತೇ ಬಲಮೇತತ್ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ।
ಅನ್ಯೇಷಾಂ ತು ಬಲಂ ನಾಹಂ ವಕ್ತುಂ ಶಕ್ತೋಽಸ್ಮಿ ರಾವಣ ॥ 39 ॥

ರಾಮೋ ನ ಮಾನುಷಃ ಸಾಕ್ಷಾದಾದಿನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ।
ಸೀತಾ ಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜಗದ್ಧೇತುಶ್ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿರ್ಜಗದಾತ್ಮಿಕಾ ॥ 40 ॥

ತಾಭ್ಯಾಮೇವ ಸಮುತ್ಪನ್ನಂ ಜಗತ್ಸ್ಯಾವರಜಜ್ಞಮಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದ್ರಾಮಶ್ಚ ಸೀತಾ ಚ ಜಗತ್ಸ್ತಸ್ಥುಷಶ್ಚ ತೌ ॥ 41 ॥

ಪಿತರೌ ಪೃಥಿವೀಪಾಲ ತಯೋರ್ವೈರೀ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ಅಜಾನತಾ ತ್ವಯಾಽಽನೀತಾ ಜಗನ್ಮಾತೃವ ಜಾನಕೀ || 42 ||

ಕ್ಷಣನಾಶಿನಿ ಸಂಸಾರೇ ಶರೀರೇ ಕ್ಷಣಭಜ್ಗುರೇ |
ಪಿಷ್ಪಾಭೂತಾತ್ಮಕೇ ರಾಜಂಶ್ಚತುರ್ವಿಂಶತಿತ್ತತ್ತ್ವಕೇ || 43 ||

ಮಲಮಾಂಸಾಸ್ಥಿದುರ್ಗನ್ಧಭೂಯಿಷೋಽಹಜ್ಜ್ಞತಾಲಯೇ |
ಕೈವಾಸ್ಥಾ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಸ್ಯ ಕಾಯೇ ತವ ಜಡಾತ್ಮಕೇ || 44 ||

ಯತ್ಕೃತೇ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಪಾತಕಾನಿ ಕೃತಾನಿ ಚ |
ಭೋಗಭೋಕ್ತಾ ತು ಯೋ ದೇಹಃ ಸ ದೇಹೋಽತ್ರ ಪತಿಷ್ಯತಿ || 45 ||

ಪುಣ್ಯಪಾಪೇ ಸಮಾಯಾತೋ ಜೀವೇನ ಸುಖದುಃಖಯೋಃ |
ಕಾರಣೇ ದೇಹಯೋಗಾದಿನಾಽಽತ್ಮನಃ ಕುರುತೋಽನಿಶಮ್ || 46 ||

ಯಾವದ್ಧೇಹೋಽಸ್ಮಿ ಕರ್ತಾಽಸ್ಮೀತ್ಯಾತ್ಮಾಽಹಂ ಕುರುತೇಽವಶಃ |
ಅಧ್ಯಾಸಾತ್ತಾವದೇವ ಸ್ಯಾಜ್ಜನ್ಮನಾಶಾದಿಸಮ್ಭವಃ || 47 ||

ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ತ್ಯಜ ದೇಹಾದಾವಭಿಮಾನಂ ಮಹಾಮತೇ |
ಆತ್ಮಾತಿಽನಿರ್ಮಲಃ ಶುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮಾಽಚಲೋಽವ್ಯಯಃ || 48 ||

ಸ್ವಾಜ್ಞಾನವಶತೋ ಬನ್ಧಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯ ವಿಮುಹ್ಯತಿ |
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಶುದ್ಧಭಾವೇನ ಜ್ಞಾತ್ವಾಽಽತ್ಮಾನಂ ಸದಾ ಸ್ಮರ || 49 ||

ವಿರತಿಂ ಭಜ ಸರ್ವತ್ರ ಪುತ್ರದಾರಗೃಹಾದಿಷು |
ನಿರಯೇಷ್ವಪಿ ಭೋಗಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಶೂಕರತನಾವಪಿ || 50 ||

ದೇಹಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ವಿವೇಕಾಢ್ಯಂ ದ್ವಿಜತ್ವಂ ಚ ವಿಶೇಷತಃ |
ತತ್ರಾಪಿ ಭಾರತೇ ವರ್ಷೇ ಕರ್ಮಭೂಮೌ ಸುದುರ್ಲಭಮ್ || 51 ||

ಕೋ ವಿದ್ವಾನಾತ್ಮಸಾತ್ಕೃತ್ಯಾ ದೇಹಂ ಭೋಗಾನುಗೋ ಭವೇತ್ |
ಅತಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭೂತ್ವಾ ಪೌಲಸ್ತ್ಯತನಯಶ್ಚ ಸನ್ || 52 ||

ಅಜ್ಞಾನೀವ ಸದಾ ಭೋಗಾನನುಧಾವಸಿ ಕಿಂ ಮುಧಾ ।
ಇತಃ ಪರಂ ವಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವಸಂಜ್ಞಂ ಸಮಾಶ್ರಯ ॥ 53 ॥

ರಾಮಮೇವ ಪರಾತ್ಮನಂ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಸರ್ವದಾ ।
ಸೀತಾಂ ಸಮರ್ಪ್ಯ ರಾಮಾಯ ತತ್ಪಾದಾನುಚರೋ ಭವ ॥ 54 ॥

ವಿಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಪ್ರಯಾಸ್ಯಸಿ ।
ನೋ ಚೇದಗಮಿಷ್ಯಸೇಽಧೋಽಧಃ ಪುನರಾವೃತ್ತಿವರ್ಜಿತಃ ।
ಅಜ್ಞೋಕುರುಷ್ವ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಹಿತಮೇವ ವದಾಮಿ ತೇ ॥ 55 ॥

ಸತ್ಸಂಜ್ಞತಿಂ ಕುರು ಭಜಸ್ವ ಹರಿಂ ಶರಣ್ಯಮ್
ಶ್ರೀರಾಘವಂ ಮರಕತೋಪಲಕಾಂತಿಕಾಂತಮ್ ।
ಸೀತಾಸಮೇತಮನಿಶಂ ಧೃತಚಾಪಬಾಣಮ್
ಸುಗ್ರೀವಲಕ್ಷ್ಮಣವಿಭೀಷಣಸೇವಿತಾಜ್ಞಮ್ ॥ 56 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 4 ॥

॥ಪಇಚ್ಛಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಶ್ರುತ್ವಾ ಶುಕಮುಖೋದ್ಗೀತಂ ವಾಕ್ಯಮಜ್ಞಾನನಾಶನಮ್ |
ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ದಹನ್ನಿವ ತಮಬ್ರವೀತ್ ||೧||

ಅನುಜೀವ್ಯ ಸುದುರ್ಬುದ್ಧೇ ಗುರುವದ್ಭಾಷಸೇ ಕಥಮ್ |
ಶಾಸಿತಾಽಹಂ ತ್ರಿಜಗತಾಂ ತ್ವಂ ಮಾಂ ಶಿಕ್ಷನ್ನ ಲಜ್ಜಸೇ ||೨||

ಇದಾನೀಮೇವ ಹನ್ಮಿ ತ್ವಾಂ ಕಿನ್ತು ಪೂರ್ವಕೃತಂ ತವ |
ಸ್ಮರಾಮಿ ತೇನ ರಕ್ಷಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಯದ್ಯಪಿ ವಧೋಚಿತಮ್ ||೩||

ಇತೋ ಗಚ್ಛ ವಿಮೂಢ ತ್ವಮೇವಂ ಶ್ರೋತುಂ ನ ಮೇ ಕ್ಷಮಮ್ |
ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವೇಪಮಾನೋ ಗೃಹಂ ಯಯೌ ||೪||

ಶುಕೋಽಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಪೂರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಿಷೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ತಮಃ |
ವಾನಪ್ರಸ್ಥವಿಧಾನೇನ ವನೇ ತಿಷ್ಠನ್ ಸ್ವಕರ್ಮಕೃತ್ ||೫||

ದೇವಾನಾಮಭಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವಿನಾಶಾಯ ಸುರದ್ವಿಷಾಮ್ |
ಚಕಾರ ಯಜ್ಞವಿತತಿಮವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಂ ಮಹಾಮತಿಃ ||೬||

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಿರೋಧೋಽಭೂಚ್ಛುಕೋ ದೇವಹಿತೋದ್ಯತಃ |
ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಸ್ತತ್ರೈಕೋ ರಾಕ್ಷಸೋ ಮಹಾನ್ ||೭||

ಅನ್ತರಂ ಪ್ರೇಪ್ಸುರಾತಿಷ್ಠಂಚ್ಛುಕಾಪಕರಣೋದ್ಯತಃ |
ಕದಾಚಿದಾಗತೋಽಗಸ್ಯಸ್ಯಾಽಽಶ್ರಮಪದಂ ಮುನೇಃ ||೮||

ತೇನ ಸಮ್ಪೂಜಿತೋಽಗಸ್ತೋ ಭೋಜನಾರ್ಥಂ ನಿಮನ್ತ್ರಿತಃ |
ಗತೇ ಸ್ನಾತುಂ ಮುನೌ ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವೇ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಾನ್ತರಮ್ ||೯||

ಅಗಸ್ಯರೂಪಧೃಕ್ ಸೋಽಪಿ ರಾಕ್ಷಸಃ ಶುಕಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯದಿ ದಾಸ್ಯಸಿ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಭೋಜನಂ ದೇಹಿ ಸಾಮಿಷಮ್ || 10 ||

ಬಹುಕಾಲಂ ನ ಭುಕ್ತಂ ಮೇ ಮಾಂಸಂ ಛಾಗಾಜ್ಞಸಮ್ಭವಮ್ |
ತಥೇತಿ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಮಾಂಸಭೋಜ್ಯಂ ಸವಿಸ್ತರಮ್ || 11 ||

ಉಪವಿಷ್ಟೇ ಮುನೌ ಭೋಕ್ತುಂ ರಾಕ್ಷಸೋಽತೀವ ಸುಂದರಮ್ |
ಶುಕಭಾರ್ಯಾವಪುರ್ಧ್ವತ್ವಾ ತಾಂ ಚಾನ್ತರ್ಮೋಹಯನ್ ಖಿಲಃ || 12 ||

ನರಮಾಂಸಂ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಸುಪಕ್ಷಂ ಬಹುವಿಸ್ತರಮ್ |
ದತ್ತೈವಾನ್ತರ್ದಧೇ ರಕ್ಷಸ್ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚುಕೋಪ ಸಃ || 13 ||

ಅಮೇಧ್ಯಂ ಮಾನುಷಂ ಮಾಂಸಮಗಸ್ಯಃ ಶುಕಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅಭಕ್ಷ್ಯಂ ಮಾನುಷಂ ಮಾಂಸಂ ದತ್ತವಾನಸಿ ದುರ್ಮತೇ || 14 ||

ಮಹ್ಯಂ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೂತ್ವಾ ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಮಾನುಷಾಶನಃ |
ಇತಿ ಶಪ್ತಃ ಶುಕೋ ಭೀತ್ಯಾ ಪ್ರಾಹಾಗಸ್ಯಂ ಮುನೇ ತ್ವಯಾ || 15 ||

ಇದಾನೀಂ ಭಾಷಿತಂ ಮೇಽದ್ಯ ಮಾಂಸಂ ದೇಹೀತಿ ವಿಸ್ತರಮ್ |
ತಥೈವ ದತ್ತಂ ಭೋ ದೇವ ಕಿಂ ಮೇ ಶಾಪಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಸಿ || 16 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಶುಕಸ್ಯ ವಚನಂ ಮುಹೂರ್ತಂ ಧ್ಯಾನಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ರಕ್ಷಃಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಶುಕಂ ಸುಧೀಃ || 17 ||

ತವಾಪಕಾರಿಣಾ ಸರ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೇನ ಕೃತಂ ತ್ವಿದಮ್ |
ಅವಿಚಾರ್ಯೈವ ಮೇ ದತ್ತಃ ಶಾಪಸ್ತೇ ಮುನಿಸತ್ತಮ || 18 ||

ತಥಾಽಪಿ ಮೇ ವಚೋಽಮೋಘಮೇವಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ರಾಕ್ಷಸಂ ವಪುರಾಸ್ಥಾಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಸಹಾಯಕೃತ್ || 19 ||

ತಿಷ್ಠ ತಾವದ್ಯದಾ ರಾಮೋ ದಶಾನನವಧಾಯ ಹಿ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಲಜ್ಜಾಞಾಃ ಸಮೀಪಂ ವಾನರೈಃ ಸಹ || 20 ||

ಪ್ರೇಷಿತೋ ರಾವಣೇನ ತ್ವಂ ಚಾರೋ ಭೂತ್ವಾ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಾಪಾದ್ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ಚ ರಾವಣಮ್ ॥ 21 ॥

ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಂ ತತೋ ಮುಕ್ತಃ ಪರಂ ಪದಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತೋಽಗಸ್ತ್ಯಮುನಿನಾ ಶುಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸತ್ತಮಃ ॥ 22 ॥

ಬಭೂವ ರಾಕ್ಷಸಃ ಸದ್ಯೋ ರಾವಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಇದಾನೀಂ ಚಾರರೂಪೇಣ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಂ ಸಹಾನುಜಮ್ ॥ 23 ॥

ರಾವಣಂ ತತ್ತ್ವವಿಜ್ಞಾನಂ ಬೋಧಯಿತ್ವಾ ಪುನರ್ದ್ರುತಮ್ ।
ಪೂರ್ವವದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ಥಿತೋ ವೈಖಾನಸೈಃ ಸಹ ॥ 24 ॥

ತತಃ ಸಮಾಗಮದ್ವ್ಯದೋ ಮಾಲ್ಯವಾನ್ ರಾಕ್ಷಸೋ ಮಹಾನ್ ।
ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ನೀತಿನಿಪುಣೋ ರಾಜ್ಞೋ ಮಾತುಃ ಪ್ರಿಯಃ ಪಿತಾ ॥ 25 ॥

ಪ್ರಾಹ ತಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ವೀರಂ ಪ್ರಶಾಂತೇನಾಂತರಾತ್ತಮಾ ।
ಶೃಣು ರಾಜನ್ ವಚೋ ಮೇಽದ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುರು ಯಥೇಷ್ಟಿತಮ್ ॥ 26 ॥

ಯದಾ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ನಗರೀಂ ಜಾನಕೀ ರಾಮವಲ್ಲಭಾ ।
ತದಾದಿ ಪುರ್ಯಾಂ ದೃಶ್ಯಂತೇ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ದಶಾನನ ॥ 27 ॥

ಘೋರಾಣಿ ನಾಶಹೇತುನಿ ತಾನಿ ಮೇ ವದತಃ ಶೃಣು ।
ಖರಸ್ತನಿತನಿಘೋಷಾ ಮೇಘಾ ಅತಿಭಯಜ್ಕರಾಃ ॥ 28 ॥

ಶೋಣಿತೇನಾಭಿವರ್ಷಂತಿ ಲಜ್ಜಾಮುಷ್ಣೇನ ಸರ್ವದಾ ।
ರುದಂತಿ ದೇವಲಿಂಗಾನಿ ಸ್ವಿದ್ಯಂತಿ ಪ್ರಚಲಂತಿ ಚ ॥ 29 ॥

ಕಾಲಿಕಾ ಪಾಣ್ಡುರೈರ್ಧನ್ಯೈಃ ಪ್ರಹಸತ್ಯಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಾ ।
ಖರಾ ಗೋಷು ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಮೂಷಕಾ ನಕುಲೈಃ ಸಹ ॥ 30 ॥

ಮಾರ್ಜಾರೇಣ ತು ಯುದ್ಧ್ಯಂತಿ ಪನ್ನಗಾ ಗರುಡೇನ ತು ।
ಕರಾಲೋ ವಿಕಟೋ ಮುಣ್ಡಃ ಪುರುಷಃ ಕೃಷ್ಣಪಿಙ್ಗಲಃ ॥ 31 ॥

ಕಾಲೋ ಗೃಹಾಣಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ತ್ವವೇಕ್ಷತೇ ।
ಏತಾನ್ಯನ್ಯಾನಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯುದ್ಭವನ್ತಿ ಚ ॥ 32 ॥

ಅತಃ ಕುಲಸ್ಯ ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಶಾಂತಿಂ ಕುರು ದಶಾನನ ।
ಸೀತಾಂ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ಸಧನಾಂ ರಾಮಾಯಾಽಽಶು ಪ್ರಯಚ್ಛ ಭೋಃ ॥ 33 ॥

ರಾಮಂ ನಾರಾಯಣಂ ವಿದ್ಧಿ ವಿದ್ವೇಷಂ ತ್ಯಜ ರಾಘವೇ ।
ಯತ್ಪಾದಪೋತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನಿನೋ ಭವಸಾಗರಮ್ ॥ 34 ॥

ತರನ್ತಿ ಭಕ್ತಿಪೂತಾನ್ತಾಸ್ತತೋ ರಾಮೋ ನ ಮಾನುಷಃ ।
ಭಜಸ್ವ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ರಾಮಂ ಸರ್ವಹೃದಾಲಯಮ್ ॥ 35 ॥

ಯದ್ಯಪಿ ತ್ವಂ ದುರಾಚಾರೋ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪೂತೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ।
ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಕುರು ರಾಜೇಂದ್ರ ಕುಲಕೌಶಲಹೇತವೇ ॥ 36 ॥

ತತ್ತ್ವ ಮಾಲ್ಯವತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಹಿತಮುಕ್ತಂ ದಶಾನನಃ ।
ನ ಮರ್ಷಯತಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಕಾಲಸ್ಯ ವಶಮಾಗತಃ ॥ 37 ॥

ಮಾನವಂ ಕೃಪಣಂ ರಾಮಮೇಕಂ ಶಾಖಾಮೃಗಾಶ್ರಯಮ್ ।
ಸಮರ್ಥಂ ಮನ್ಯಸೇ ಕೇನ ಹೀನಂ ಪಿತ್ರಾ ಮುನಿಪ್ರಿಯಮ್ ॥ 38 ॥

ರಾಮೇಣ ಪ್ರೇಷಿತೋ ನೂನಂ ಭಾಷಸೇ ತ್ವಮನರ್ಗಲಮ್ ।
ಗಚ್ಛ ವೃದ್ಧೋಽಸಿ ಬನ್ಧುಸ್ತ್ವಂ ಸೋಢಂ ಸರ್ವಂ ತ್ವಯೋದಿತಮ್ ॥ 39 ॥

ಇತೋ ಮತ್ಕುರ್ಣಪದವೀಂ ದಹತೈತದ್ವಚಸ್ತವ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಸಚಿವೈಃ ಸಹಿತಃ ಪ್ರಸ್ಥಿತಸ್ತದಾ ॥ 40 ॥

ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರೇ ಸಮಾಸೀನಃ ಪಶ್ಯನ್ ವಾನರಸೈನಿಕಾನ್ ।
ಯುದ್ಧಾಧ್ಯಾಽಽಯೋಜಯತ್ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾನ್ ॥ 41 ॥

ರಾಮೋಽಪಿ ಧನುರಾದಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಮಾಹೃತಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಮಾಸೀನಂ ಕೋಪೇನ ಕಲುಷೀಕೃತಃ ॥ 42 ॥

ಕಿರೀಟಿನಂ ಸಮಾಸೀನಂ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಮ್ |
ಶಶಾಜ್ಞಾಧರ್ಢಿನಿಭೇನ್ಯೈವ ಬಾಣೇನ್ಯೈಕೇನ ರಾಘವಃ || 43 ||

ಶ್ವೇತಚ್ಛತ್ರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕಿರೀಟದಶಕಂ ತಥಾ |
ಚಿಚ್ಛೇದ ನಿಮಿಷಾರ್ಧೇನ ತದದ್ಭುತಮಿವಾಭವತ್ || 44 ||

ಲಜ್ಜಿತೋ ರಾವಣಸ್ತೂರ್ಣಂ ವಿವೇಶ ಭವನಂ ಸ್ವಕಮ್ |
ಆಹೂಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಪ್ರಹಸ್ತಪ್ರಮುಖಾನ್ ಖಿಲಃ || 45 ||

ವಾನರೈಃ ಸಹ ಯುದ್ಧಾಯ ನೋದಯಾಮಾಸ ಸತ್ವರಃ |
ತತೋ ಭೇರೀಮೃದಜಾಗ್ರದೈಃ ಪಣವಾನಕಗೋಮುಖೈಃ || 46 ||

ಮಹಿಷೋಷ್ಠೈಃ ಖರೈಃ ಸಿಂಹೈರ್ವಿರ್ವಿಭಿಃ ಕೃತವಾಹನಾಃ |
ಖಡ್ಗಶೂಲಧನುಃಪಾಶಯಷ್ಟಿತೋಮರಶಕ್ತಿಭಿಃ || 47 ||

ಲಕ್ಷಿತಾಃ ಸರ್ವತೋ ಲಜ್ಞಾಂ ಪ್ರತಿದ್ವಾರಮುಪಾಯಯುಃ |
ತತ್ಪೂರ್ವಮೇವ ರಾಮೇಣ ನೋದಿತಾ ವಾನರರ್ಷಭಾಃ || 48 ||

ಉದ್ಯಮ್ಯ ಗಿರಿಶೃಂಗಾಣಿ ಶಿಖರಾಣಿ ಮಹಾನ್ತಿ ಚ |
ತರೂಂಶ್ಚೋತ್ಪಾಟ್ಯ ವಿವಿಧಾನ್ ಯುದ್ಧಾಯ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ || 49 ||

ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾ ರಾವಣಸ್ಯ ತಾನ್ಯನೀಕಾನಿ ಭಾಗಶಃ |
ರಾಘವಪ್ರಿಯಕಾಮಾರ್ಥಂ ಲಜ್ಞಾಮಾರುರುಹಸ್ತದಾ || 50 ||

ತೇ ದ್ರುಮೈಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ಮುಷ್ಟಿಭಿಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ |
ತತಃ ಸಹಸ್ರಯೂಥಾಶ್ಚ ಕೋಟಿಯೂಥಾಶ್ಚ ಯೂಥಪಾಃ || 51 ||

ಕೋಟೀಶತಯುತಾಶ್ಚಾನ್ಯೇ ರುರುಧುರ್ನಗರಂ ಭೃಶಮ್ |
ಆಪ್ಲವಂತಃ ಪ್ಲವಂತಶ್ಚ ಗರ್ಜಂತಶ್ಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಾಃ || 52 ||

ರಾಮೋ ಜಯತ್ಯತಿಬಲೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ರಾಜಾ ಜಯತಿ ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಘವೇಣಾನುಪಾಲಿತಃ || 53 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಘೋಷಯಂತಶ್ಚ ಸಮಂ ಯುಯುಧಿರೇಽರಿಭಿಃ |
ಹನೂಮಾನಜಗದಶ್ಚೈವ ಕುಮುದೋ ನೀಲ ಏವ ಚ || 54 ||

ನಲಶ್ಚ ಶರಭಶ್ಚೈವ ಮೈನೋ ದ್ವಿವಿದ ಏವ ಚ |
ಜಾಮ್ಬವಾನ್ ದಧಿವಕ್ತ್ರಶ್ಚ ಕೇಸರೀ ತಾರ ಏವ ಚ || 55 ||

ಅನ್ಯೇ ಚ ಬಲಿನಃ ಸರ್ವೇ ಯೂಥಪಾಶ್ಚ ಪ್ಲವಜಗಮಾಃ |
ದ್ವಾರಾಣ್ಯುತ್ಪ್ಲತ್ಯ ಲಜ್ಜಾಃ ಸರ್ವತೋ ರುರುಧುರ್ಭೃಶಮ್ |
ತದಾ ವೃಕ್ಷೈರ್ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ವಾನರಾಃ || 56 ||

ನಿಜಘ್ನುಸ್ತಾನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನಖೈರ್ದಂತೈಶ್ಚ ವೇಗಿತಾಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ತದಾ ಭೀಮಾ ದ್ವಾರೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವತೋ ರುಷಾ || 57 ||

ನಿರ್ಗತ್ಯ ಭಿನ್ನಿಪಾಲೈಶ್ಚ ಖಡ್ಗೈಃ ಶೂಲೈಃ ಪರಶ್ವಧೈಃ |
ನಿಜಘ್ನುವಾನರಾನೀಕಂ ಮಹಾಕಾಯಾ ಮಹಾಬಲಾಃ || 58 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಂಶ್ಚ ತಥಾ ಜಘ್ನುವಾನರಾ ಜಿತಕಾಶಿನಃ |
ತದಾ ಬಭೂವ ಸಮರೋ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಕರ್ದಮಃ || 59 ||

ರಕ್ಷಸಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಸಮ್ಬಭೂವಾದ್ಭೂತೋಪಮಃ |
ತೇ ಹಯೈಶ್ಚ ಗಜೈಶ್ಚೈವ ರಥೈಃ ಕಾಞ್ಚನಸನ್ನಿಭೈಃ || 60 ||

ರಕ್ಷೋವ್ಯಾಘ್ರಾ ಯುಯುಧಿರೇ ನಾದಯಂತೋ ದಿಶೋ ದಶ |
ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ಕಪೀನ್ದ್ರಾಶ್ಚ ಪರಸ್ಪರಜಯೈಷಿಣಃ || 61 ||

ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ವಾನರಾ ಜಘ್ನುವಾನರಾಂಶ್ಚೈವ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ರಾಮೇಣ ವಿಷ್ಣುನಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಯೋ ದಿವಿಜಾಂಶಜಾಃ || 62 ||

ಬಭೂವುರ್ಬಲಿನೋ ಹೃಷ್ಟಾಸ್ತದಾ ಪೀತಾಮೃತಾ ಇವ |
ಸೀತಾಭಿಮರ್ಶಪಾಪೇನ ರಾವಣೇನಾಭಿಪಾಲಿತಾನ್ || 63 ||

ಹತಶ್ರೀಕಾನ್ ಹತಬಲಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಜಘ್ನುರೋಜಸಾ |

ಚತುರ್ಥಾಂಶಾವಶೇಷೇಣ ನಿಹತಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಬಲಮ್ || 64 ||

ಸ್ವಸೈನ್ಯಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೇಘನಾದೋಽಥ ದುಷ್ಟಧೀಃ |
ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತವರಃ ಶ್ರೀಮಾನನ್ತರ್ಧಾನಂ ಗತೋಽಸುರಃ || 65 ||

ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಕುಶಲೋ ವೈಯಿಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ಸಮನ್ತತಃ |
ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ವಾನರಾನೀಕಮರ್ದಯನ್ || 66 ||

ವವರ್ಷ ಶರಜಾಲಾನಿ ತದದ್ಭುತಮಿವಾಭವತ್ |
ರಾಮೋಽಪಿ ಮಾನಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಮಸ್ತ್ರಮಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ವರಃ || 67 ||

ಕ್ಷಣಂ ತೂಷ್ಣೀಮುವಾಸಾಥ ದದರ್ಶ ಪತಿತಂ ಬಲಮ್ |
ವಾನರಾಣಾಂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚಕೋಪಾನಲಸನ್ನಿಭಃ || 68 ||

ಚಾಪಮಾನಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರೇಣಾಸುರಂ ಕ್ಷಣಾತ್ |
ಭಸ್ಮೀಕರೋಮಿ ಮೇ ಪಶ್ಯ ಬಲಮದ್ಯ ರಘೂತ್ತಮ || 69 ||

ಮೇಘನಾದೋಽಪಿ ತಚ್ಛ್ರತ್ವಾ ರಾಮವಾಕ್ಯಮತಂದ್ರಿತಃ |
ತೂರ್ಣಂ ಜಗಾಮ ನಗರಂ ಮಾಯಯಾ ಮಾಯಿಕೋಽಸುರಃ || 70 ||

ಪತಿತಂ ವಾನರಾನೀಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋಽತಿದುಃಖಿತಃ |
ಉವಾಚ ಮಾರುತಿಂ ಶೀಘ್ರಂ ಗತ್ವಾ ಕ್ಷೀರಮಹೋದಧಿಮ್ || 71 ||

ತತ್ರ ದ್ರೋಣಗಿರಿರ್ನಾಮ ದಿವ್ಯಾಷಧಿಸಮುದ್ಭವಃ |
ತಮಾನಯ ದ್ರುತಂ ಗತ್ವಾ ಸಂಜ್ಞೀವಯ ಮಹಾಮತೇ || 72 ||

ವಾನರೌಘಾನ್ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾನ್ ಕೀರ್ತಿಸ್ತೇ ಸುಸ್ಥಿರಾ ಭವೇತ್ |
ಆಜ್ಞಾಪ್ರಮಾಣಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಜಗಾಮಾನಿಲನಂದನಃ || 73 ||

ಆನೀಯ ಚ ಗಿರಿಂ ಸರ್ವಾನ್ ವಾನರಾನ್ ವಾನರರ್ಷಭಃ |
ಜೀವಯಿತ್ವಾ ಪುನಸ್ತತ್ರ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾಽಯಯೌ ದ್ರುತಮ್ || 74 ||

ಪೂರ್ವವದ್ಭೃರವಂ ನಾದಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಬಲೌಘತಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಯಮಾಪನ್ನೋ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 75 ||

ರಾಘವೋ ಮೇ ಮಹಾನ್ ಶತ್ರುಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ದೇವವಿನಿರ್ಮಿತಃ |
ಹಂತುಂ ತಂ ಸಮರೇ ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛಂತು ಮಮ ಯೂಥಪಾಃ || 76 ||

ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ಬಾನ್ಧವಾಃ ಶೂರಾ ಯೇ ಚ ಮತ್ಪ್ರಿಯಕಾಙ್ಕ್ಷಿಣಃ |
ಸರ್ವೇ ಗಚ್ಛಂತು ಯುದ್ಧಾಯ ತ್ವರಿತಂ ಮಮ ಶಾಸನಾತ್ || 77 ||

ಯೇ ನ ಗಚ್ಛಂತಿ ಯುದ್ಧಾಯ ಭೀರವಃ ಪ್ರಾಣವಿಪ್ಲವಾತ್ |
ತಾನ್ ಹನಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಸರ್ವಾನ್ ಮಚ್ಛಾಸನಪರಾಜುಮಾನಾನ್ || 78 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಭಯಸನ್ತಸ್ತಾ ನಿರ್ಜಗ್ಮೂ ರಣಕೋವಿದಾಃ |
ಅತಿಕಾಯಃ ಪ್ರಹಸ್ತಶ್ಚ ಮಹಾನಾದಮಹೋದರೌ || 79 ||

ದೇವಶತ್ರುನಿಕ್ರುಮ್ಯಶ್ಚ ದೇವಾನ್ತಕನರಾನ್ತಕೌ |
ಅಪರೇ ಬಲಿನಃ ಸರ್ವೇ ಯಯುರ್ಯುದ್ಧಾಯ ವಾನರೈಃ || 80 ||

ಏತೇ ಚಾನ್ಯೇ ಚ ಬಹವಃ ಶೂರಾಃ ಶತಸಹಸ್ರಶಃ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವಾನರಂ ಸೈನ್ಯಂ ಮಮನ್ದುರ್ಬಲದರ್ಪಿತಾಃ || 81 ||

ಭುಶುಣ್ಡೀಭಿನ್ನಿಪಾಲೈಶ್ಚ ಬಾಣೈಃ ಖಡ್ಗೈಃ ಪರಶ್ವಧೈಃ |
ಅನ್ಯೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರಸ್ತ್ರೈರ್ನಿಜಘ್ನುರ್ಹರಿಯೂಥಪಾನ್ || 82 ||

ತೇ ಪಾದಪೈಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈರ್ನಖದಂಷ್ಟ್ರೈಶ್ಚ ಮುಷ್ಠಿಭಿಃ |
ಪ್ರಾಣೈರ್ವಿಮೋಚಯಾಮಾಸುಃ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಯೂಥಪಾನ್ || 83 ||

ರಾಮೇಣ ನಿಹತಾಃ ಕೇಚಿತ್ಸುಗ್ರೀವೇಣ ತಥಾಽಪರೇ |
ಹನೂಮತಾ ಚಾಙ್ಗದೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಯೂಥಪೈರ್ವಾನರಾಣಾಂ ತೇ ನಿಹತಾಃ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಾಃ || 84 ||

ರಾಮತೇಜಃ ಸಮಾವಿಶ್ಯ ವಾನರಾ ಬಲಿನೋಽಭವನ್ |

ರಾಮಶಕ್ತಿವಿಹೀನಾನಾಮೇವಂ ಶಕ್ತಿಃ ಕುತೋ ಭವೇತ್ || 85 ||

ಸರ್ವೇಶ್ವರಃ ಸರ್ವಮಯೋ ವಿಧಾತಾ
ಮಾಯಾಮನುಷ್ಯತ್ವವಿಡಮ್ಬನೇನ |
ಸದಾ ಚಿದಾನಂದಮಯೋಽಪಿ ರಾಮೋ
ಯುದ್ಧಾದಿಲೀಲಾಂ ವಿತನೋತಿ ಮಾಯಾಮ್ || 86 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ || 5 ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಶ್ರುತ್ವಾ ಯುದ್ಧೇ ಬಲಂ ನಷ್ಟಮತಿಕಾಯಮುಖಂ ಮಹತ್ ।
ರಾವಣೋ ದುಃಖಿಸಂತಪ್ತಃ ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾಽಽವೃತಃ ॥೧॥

ನಿಧಾಯೇನ್ದ್ರಜಿತಂ ಲಜ್ಜಾರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಸ್ವಯಂ ಜಗಾಮ ಯುದ್ಧಾಯ ರಾಮೇಣ ಸಹ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥೨॥

ದಿವ್ಯಂ ಸ್ಯನ್ನಂದನಮಾರುಹ್ಯ ಸರ್ವಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಸಂಯುತಮ್ ।
ರಾಮಮೇವಾಭಿದುದ್ರಾವ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥೩॥

ವಾನರಾನ್ ಬಹುಶೋ ಹತ್ವಾ ಬಾಣೈರಾಶೀವಿಷೋಪಮೈಃ ।
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಮುಖಾನ್ ಯೂಧನಾಯಕಾನ್ ॥೪॥

ಗದಾಪಾಣಿಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಂ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಉತ್ಸರ್ಜ ಮಹಾಶಕ್ತಿಂ ಮಯದತ್ತಾಂ ವಿಭೀಷಣೇ ॥೫॥

ತಾಮಾಪತಂತೀಮಾಲೋಕ್ಯ ವಿಭೀಷಣವಿಘಾತಿನೀಮ್ ।
ದತ್ತಾಭಯೋಽಯಂ ರಾಮೇಣ ವಧಾರ್ಹೋ ನಾಯಮಾಸುರಃ ॥೬॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭೀಮಂ ಚಾಪಮಾದಾಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ ।
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತೋಽಕಮ್ಪ ಇವಾಚಲಃ ॥೭॥

ಸಾ ಶಕ್ತಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣತನುಂ ವಿವೇಶಾಮೋಘಶಕ್ತಿತಃ ।
ಯಾವನ್ತ್ಯಃ ಶಕ್ತಯೋ ಲೋಕೇ ಮಾಯಾಯಾಃ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ ಹಿ ॥೮॥

ತಾಸಾಮಾಧಾರಭೂತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯಾ ಭವೇತ್ಕಿಂ ವಾ ಶೇಷಾಂಶಸ್ಯ ಹರೇಸ್ತನೋಃ ॥೯॥

ತಥಾಽಪಿ ಮಾನುಷಂ ಭಾವಮಾಪನ್ನಸ್ತದನುವ್ರತಃ |
ಮೂರ್ಛಿತಃ ಪತಿತೋ ಭೂಮೌ ತಮಾದಾತುಂ ದಶಾನನಃ || 10 ||

ಹಸ್ತೈಸ್ತೋಲಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋ ನ ಬಭೂವಾತಿವಿಸ್ಮಿತಃ |
ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ಸಾರಂ ವಿರಾಜಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ || 11 ||

ಕಥಂ ಲೋಕಾಶ್ರಯಂ ವಿಷ್ಣುಂ ತೋಲಯೇಲ್ಲಘುರಾಕ್ಷಸಃ |
ಗ್ರಹೀತುಕಾಮಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ರಾವಣಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಮಾರುತಿಃ || 12 ||

ಆಜಘಾನೋರಸಿ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವಜ್ರಕಲ್ಪೇನ ಮುಷ್ಠಿನಾ |
ತೇನ ಮುಷ್ಠಿಪ್ರಹಾರೇಣ ಜಾನುಭ್ಯಾಮಪತದ್ಭುವಿ || 13 ||

ಆಸ್ಯೈಶ್ಚ ನೇತ್ರಶ್ರವಣೈರುದ್ವಮನ್ ರುಧಿರಂ ಬಹು |
ವಿಘೂರ್ಣಮಾನನಯನೋ ರಥೋಪಸ್ಥ ಉಪಾವಿಶತ್ || 14 ||

ಅಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾದಾಯ ಹನೂಮಾನ್ ರಾವಣಾರ್ದಿತಮ್ |
ಆನಯದ್ರಾಮಸಾಮೀಪ್ಯಂ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ತಮ್ || 15 ||

ಹನೂಮತಃ ಸುಹೃತ್ತ್ವೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |
ಲಘುತ್ವಮಗಮದ್ಧೇವೋ ಗುರೂಣಾಂ ಗುರುರಪ್ಯಜಃ || 16 ||

ಸಾ ಶಕ್ತಿರಪಿ ತಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಾಂಶಜಮ್ |
ರಾವಣಸ್ಯ ರಥಂ ಪ್ರಾಗಾದ್ರಾವಣೋಽಪಿ ಶನೈಸ್ತತಃ || 17 ||

ಸಂಜ್ಞಾಮವಾಪ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ಬಾಣಾಸನಮಥೋ ರುಷಾ |
ರಾಮಮೇವಾಭಿದುದ್ರಾವ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋಽಪಿ ತಂ ಕ್ರೂಧಾ || 18 ||

ಆರುಹ್ಯ ಜಗತಾಂ ನಾಥೋ ಹನೂಮಂತಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ರಥಸ್ಥಂ ರಾವಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಭಿದುದ್ರಾವ ರಾಘವಃ || 19 ||

ಜ್ಯಾಶಬ್ದಮಕರೋತ್ತೀವ್ರಂ ವಜ್ರನಿಷ್ಪೇಷನಿಷ್ಕೂರಮ್ |
ರಾಮೋ ಗಮ್ಭೀರಯಾ ವಾಚಾ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಮುವಾಚ ಹ || 20 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಧಮ ತಿಷ್ಠಾಂತ್ಯ ಕ್ವ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಮೇ ಪುರಃ |
ಕೃತ್ವಾಽಪರಾಧಮೇವಂ ಮೇ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮದರ್ಶಿನಃ || 21 ||

ಯೇನ ಬಾಣೇನ ನಿಹತಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತೇ ಜನಾಲಯೇ |
ತೇನೈವ ತ್ವಾಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ತಿಷ್ಠಾಂತ್ಯ ಮಮ ಗೋಚರೇ || 22 ||

ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ |
ವಹಂತಂ ರಾಘವಂ ಸಜ್ಜೈಃ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರತಾಡಯತ್ || 23 ||

ಹತಸ್ಯಾಪಿ ಶರೈಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣೈರ್ವಾಯುಸೂನೋಃ ಸ್ವತೇಜಸಾ |
ವ್ಯವರ್ಧತ ಪುನಸ್ತೇಜೋ ನನರ್ಧ ಚ ಮಹಾಕಪಿಃ || 24 ||

ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ಸವ್ರಣಂ ರಘುಸತ್ತಮಃ |
ಕ್ರೋಧಮಾಹಾರಯಾಮಾಸ ಕಾಲರುದ್ರ ಇವಾಪರಃ || 25 ||

ಸಾಶ್ವಂ ರಥಂ ಧ್ವಜಂ ಸೂತಂ ಶಸ್ತ್ರಾಘಂ ಧನುರಞ್ಜಸಾ |
ಛತ್ರಂ ಪತಾಕಾಂ ತರಸಾ ಚಿಚ್ಛೇದ ಶಿತಸಾಯಕೈಃ || 26 ||

ತತೋ ಮಹಾಶರೇಣಾಶು ರಾವಣಂ ರಘುಸತ್ತಮಃ |
ವಿವ್ಯಾಧ ವಜ್ರಕಲ್ಪೇನ ಪಾಕಾರಿರಿವ ಪರ್ವತಮ್ || 27 ||

ರಾಮಬಾಣಹತೋ ವೀರಶ್ಚಚಾಲ ಚ ಮುಮೋಹ ಚ |
ಹಸ್ತಾನ್ನಿಪತಿತಶ್ಚಾಪಸ್ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ರಘೂತ್ತಮಃ || 28 ||

ಅರ್ಧಚಂದ್ರೇಣ ಚಿಚ್ಛೇದ ತತ್ಕಿರೀಟಂ ರವಿಪ್ರಭಮ್ |
ಅನುಜಾನಾಮಿ ಗಚ್ಛ ತ್ವಮಿದಾನೀಂ ಬಾಣಪೀಡಿತಃ || 29 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಲಜ್ಜಾಮಾಶ್ವಸ್ಯ ಶ್ವಃ ಪಶ್ಯಸಿ ಬಲಂ ಮಮ |
ರಾಮಬಾಣೇನ ಸಂವಿದ್ಧೋ ಹತದರ್ಪೋಽಥ ರಾವಣಃ || 30 ||

ಮಹತ್ಯಾ ಲಜ್ಜಯಾ ಯುಕ್ತೋ ಲಜ್ಜಾಂ ಪ್ರಾವಿಶದಾತುರಃ |
ರಾಮೋಽಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೂರ್ಛಿತಂ ಪತಿತಂ ಭುವಿ || 31 ||

ಮಾನುಷತ್ವಮುಪಾಶ್ರಿತೃ ಲೀಲಯಾಽನುಶುಶೋಚ ಹ |
ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಹನೂಮಂತಂ ವತ್ಸ ಜೀವಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 32 ||

ಮಹೌಷಧೀಃ ಸಮಾನೀಯ ಪೂರ್ವವದ್ವಾನರಾನಪಿ |
ತಥೇತಿ ರಘವೇಣೋಕ್ತೋ ಜಗಾಮಾಽಽಶು ಮಹಾಕಪಿಃ || 33 ||

ಹನೂಮಾನ್ ವಾಯುವೇಗೇನ ಕ್ಷಣಾತ್ತೀರ್ತ್ವಾ ಮಹೋದಧಿಮ್ |
ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ನರೇ ಚಾರಾ ರಾವಣಾಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ || 34 ||

ರಾಮೇಣ ಪ್ರೇಷಿತೋ ದೇವ ಹನೂಮಾನ್ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಮ್ |
ಗತೋ ನೇತುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಜೀವನಾರ್ಥಂ ಮಹೌಷಧೀಃ || 35 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಚ್ಚಾರವಚನಂ ರಾಜಾ ಚಿಂತಾಪರೋಽಭವತ್ |
ಜಗಾಮ ರಾತ್ರಾವೇಕಾಕೇ ಕಾಲನೇಮಿಗೃಹಂ ಕ್ಷಣಾತ್ || 36 ||

ಗೃಹಾಗತಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ರಾವಣಂ ವಿಸ್ಮಯಾನ್ವಿತಃ |
ಕಾಲನೇಮಿರುವಾಚೇದಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರ್ಭಯವಿಹ್ವಲಃ |
ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಕಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ರಾವಣಸ್ಯಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಃ || 37 ||

ಕಿಂ ತೇ ಕರೋಮಿ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಕಿಮಾಗಮನಕಾರಣಮ್ |
ಕಾಲನೇಮಿಮುವಾಚೇದಂ ರಾವಣೋ ದುಃಖಪೀಡಿತಃ || 38 ||

ಮಮಾಪಿ ಕಾಲವಶತಃ ಕಷ್ಟಮೇತದುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಮಯಾ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಹತೋ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪತಿತೋ ಭುವಿ || 39 ||

ತಂ ಜೀವಯಿತುಮಾನೇತುಮೋಷಧೀರ್ಹನುಮಾನ್ ಗತಃ |
ಯಥಾ ತಸ್ಯ ಭವೇದ್ವಿಘ್ನಸ್ತಥಾ ಕುರು ಮಹಾಮತೇ || 40 ||

ಮಾಯಯಾ ಮುನಿವೇಷೇಣ ಮೋಹಯಸ್ವ ಮಹಾಕಪಿಮ್ |
ಕಾಲಾತ್ಯಯೋ ಯಥಾ ಭೂಯಾತ್ತಥಾ ಕೃತ್ವೈಹಿ ಮಂದಿರೇ || 41 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾಲನೇಮಿರುವಾಚ ತಮ್ |

ರಾವಣೇಶ ವಚೋ ಮೇಽದ್ಯ ಶೃಣು ಧಾರಯ ತತ್ತ್ವತಃ || 42 ||

ಪ್ರಿಯಂ ತೇ ಕರವಾಣ್ಯೇವ ನ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಧಾರಯಾಮ್ಯಹಮ್ |
ಮಾರೀಚಸ್ಯ ಯಥಾಕರಣ್ಯೇ ಪುರಾಽಭೂನ್ಮೃಗರೂಪಿಣಃ || 43 ||

ತಥೈವ ಮೇ ನ ಸಂದೇಹೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ದಶಾನನ |
ಹತಾಃ ಪುತ್ರಾಶ್ಚ ಪೌತ್ರಾಶ್ಚ ಬಾನ್ಧವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ತೇ || 44 ||

ಘಾತಯಿತ್ವಾಽಸುರಕುಲಂ ಜೀವಿತೇನಾಪಿ ಕಿಂ ತವ |
ರಾಜ್ಯೇನ ವಾ ಸೀತಯಾ ವಾ ಕಿಂ ದೇಹೇನ ಜಡಾತ್ಮನಾ || 45 ||

ಸೀತಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ರಾಮಾಯ ರಾಜ್ಯಂ ದೇಹಿ ವಿಭೀಷಣೇ |
ವನಂ ಯಾಹಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ರಮ್ಯಂ ಮುನಿಗಣಾಶ್ರಯಮ್ || 46 ||

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಪ್ರಾತಃ ಶುಭಜಲೇ ಕೃತ್ವಾ ಸನ್ನ್ಯಾಧಿಕಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ |
ತತಃ ಏಕಾನ್ತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸುಖಾಸನಪರಿಗ್ರಹಃ || 47 ||

ವಿಸೃಜ್ಯ ಸರ್ವತಃ ಸಜ್ಗಮಿತರಾನ್ ವಿಷಯಾನ್ ಬಹಿಃ |
ಬಹಿಃಪ್ರವೃತ್ತಾಕ್ಷಗಣಂ ಶನೈಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ ಪ್ರವಾಹಯ || 48 ||

ಪ್ರಕೃತೇರ್ಭಿನ್ನಮಾತ್ಮಾನಂ ವಿಚಾರಯ ಸದಾಽನಘ |
ಚರಾಚರಂ ಜಗತ್ಕೃತ್ಸ್ನಂ ದೇಹಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯಾದಿಕಮ್ || 49 ||

ಆಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಮ್ಬಪರ್ಯಂತಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಶ್ರೂಯತೇ ಚ ಯತ್ |
ಸೃಷಾ ಪ್ರಕೃತಿರಿತ್ಯುಕ್ತಾ ಸೃವ ಮಾಯೇತಿ ಕೀರ್ತಿತಾ || 50 ||

ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿವಿನಾಶಾನಾಂ ಜಗದ್ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ |
ಲೋಹಿತಶ್ವೇತಕೃಷ್ಣಾದಿ ಪ್ರಜಾಃ ಸೃಜತಿ ಸರ್ವದಾ || 51 ||

ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಪುತ್ರಾದ್ಯಾನ್ ಹಿಂಸಾತ್ಮಷ್ಣಾದಿಕನ್ಯಕಾಃ |
ಮೋಹಯನ್ತ್ಯನಿಶಂ ದೇವಮಾತ್ಮಾನಂ ಸ್ವೈರ್ಗುಣೈರ್ವಿಭುಮ್ || 52 ||

ಕರ್ತೃತ್ವಭೋಕ್ತೃತ್ವಮುಖಾನ್ ಸ್ವಗುಣಾನಾತ್ಮನೀಶ್ವರೇ ।
ಆರೋಪ್ಯ ಸ್ವವಶಂ ಕೃತ್ವಾ ತೇನ ಕ್ರೀಡತಿ ಸರ್ವದಾ ॥ 53 ॥

ಶುದ್ಧೋಽಪ್ಯಾತ್ಮಾ ಯಯಾ ಯುಕ್ತಃ ಪಶ್ಯತೀವ ಸದಾ ಬಹಿಃ ।
ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ಚ ಸ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ ಮಾಯಾಗುಣವಿಮೋಹಿತಃ ॥ 54 ॥

ಯದಾ ಸದ್ಗುರುಣಾ ಯುಕ್ತೋ ಬೋಧ್ಯತೇ ಬೋಧರೂಪಿಣಾ ।
ನಿವೃತ್ತದೃಷ್ಟಿರಾತ್ಮಾನಂ ಪಶ್ಯತೀವ ಸದಾ ಸ್ಫುಟಮ್ ॥ 55 ॥

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಃ ಸದಾ ದೇಹೀ ಮುಚ್ಯತೇ ಪ್ರಾಕೃತೈರ್ಗುಣೈಃ ।
ತ್ವಮಪ್ಯೇವಂ ಸದಾಽಽತ್ಮಾನಂ ವಿಚಾರ್ಯ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥ 56 ॥

ಪ್ರಕೃತೇರನ್ಯಮಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮುಕ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ।
ಧ್ಯಾತುಂ ಯದ್ಯಸಮರ್ಥೋಽಸಿ ಸಗುಣಂ ದೇವಮಾಶ್ರಯ ॥ 57 ॥

ಹೃತ್ಪದ್ಮಕರ್ಣಿಕೇ ಸ್ವರ್ಣಪೀಠೇ ಮಣಿಗಣಾನ್ವಿತೇ ।
ಮೃದುಶ್ಲಕ್ಷ್ಣತರೇ ತತ್ರ ಜಾನಕ್ಯಾ ಸಹ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 58 ॥

ವೀರಾಸನಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಂ ವಿದ್ಯುತ್ತುಂಜಾನಿಭಾಮ್ಬರಮ್ ।
ಕಿರೀಟಹಾರಕೇಯೂರಕೌಸ್ತುಭಾದಿಭಿರನ್ವಿತಮ್ ॥ 59 ॥

ನೂಪುರೈಃ ಕಟಕೈರ್ಭಾಂತಂ ತಥೈವ ವನಮಾಲಯಾ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಧನುರ್ವ್ಯವಸ್ಥಿತರೇಣ ಪರಿಸೇವಿತಮ್ ॥ 60 ॥

ಏವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಸದಾಽಽತ್ಮಾನಂ ರಾಮಂ ಸರ್ವಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ಯುಕ್ತೋ ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ॥ 61 ॥

ಶೃಣು ವೈ ಚರಿತಂ ತಸ್ಯ ಭಕ್ತೈರ್ನಿತ್ಯಮನನ್ಯಧೀಃ ।
ಏವಂ ಚೇತ್ಕೃತಪೂರ್ವಾಣಿ ಪಾಪಾನಿ ಚ ಮಹಾನ್ತ್ಯಪಿ ।
ಕ್ಷಣಾದೇವ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಯಥಾಽಗ್ನೇಸ್ತೂಲರಾಶಯಃ ॥ 62 ॥

ಭಜಸ್ವ ರಾಮಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮೇಕಮ್

ವಿಹಾಯ ವೈರಂ ನಿಜಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಃ ।
ಹೃದಾ ಸದಾ ಭಾವಿತಭಾವರೂಪಮ್
ಅನಾಮರೂಪಂ ಪುರುಷಂ ಪುರಾಣಮ್ ॥₆₃॥

॥ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಃ
ಸರ್ಗಃ॥₆॥

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಕಾಲನೇಮಿವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋಽಮೃತಸನ್ನಿಭಮ್ |
ಜಜ್ವಾಲ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಸರ್ಪಿರದ್ಭಿರಿವಾಗ್ನಿಮತ್ || ೧ ||

ನಿಹನ್ಮಿ ತ್ವಾಂ ದುರಾತ್ಮಾನಂ ಮಚ್ಛಾಸನಪರಾಜುಮ್ಖಮ್ |
ಪರೈಃ ಕಿಂಚಿದ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ತ್ವಂ ಭಾಷಸೇ ರಾಮಕಿಂಚರಃ || ೨ ||

ಕಾಲನೇಮಿರುವಾಚೇದಂ ರಾವಣಂ ದೇವ ಕಿಂ ಕ್ರುಧಾ |
ನ ರೋಚತೇ ಮೇ ವಚನಂ ಯದಿ ಗತ್ವಾ ಕರೋಮಿ ತತ್ || ೩ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಶೀಘ್ರಂ ಕಾಲನೇಮಿರ್ಮಹಾಸುರಃ |
ನೋದಿತೋ ರಾವಣೇನೈವ ಹನೂಮದ್ವಿಘ್ನಕಾರಣಾತ್ || ೪ ||

ಸ ಗತ್ವಾ ಹಿಮವತ್ಪಾರ್ಶ್ವಂ ತಪೋವನಮಕಲ್ಪಯತ್ |
ತತ್ರ ಶಿಷ್ಯೈಃ ಪರಿವೃತೋ ಮುನಿವೇಷಧರಃ ಖಿಲಃ || ೫ ||

ಗಚ್ಛತೋ ಮಾರ್ಗಮಾಸಾದ್ಯ ವಾಯುಸೂನೋರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ತತೋ ಗತ್ವಾ ದದರ್ಶಾಥ ಹನೂಮಾನಾಶ್ರಮಂ ಶುಭಮ್ || ೬ ||

ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಮನಸಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪವನನಂದನಃ |
ಪುರಾ ನ ದೃಷ್ಟಮೇತನ್ನೇ ಮುನಿಮಣ್ಡಲಮುತ್ತಮಮ್ || ೭ ||

ಮಾರ್ಗೋ ವಿಭ್ರಂಶಿತೋ ವಾ ಮೇ ಭ್ರಮೋ ವಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಭವಃ |
ಯದ್ವಾಽಽವಿಶ್ಯಾಽಽಶ್ರಮಪದಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುನಿಮಶೇಷತಃ || ೮ ||

ಪೀತ್ವಾ ಜಲಂ ತತೋ ಯಾಮಿ ದ್ರೋಣಾಚಲಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರವಿವೇಶಾಥ ಸರ್ವತೋ ಯೋಜನಾಯತಮ್ || ೯ ||

ಆಶ್ರಮಂ ಕದಲೀಶಾಲಖರ್ಜೂರಪನಸಾದಿಭಿಃ |
ಸಮಾವೃತಂ ಪಕ್ಷ್ಯಫಲೈರ್ನರ್ಮೃಶಾಖೈಶ್ಚ ಪಾದಪೈಃ || 10 ||

ವೈರಭಾವವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಂ ಶುದ್ಧಂ ನಿರ್ಮಲಲಕ್ಷಣಮ್ |
ತಸ್ಮಿನ್ನಮೃತಾಶ್ರಮೇ ರಮ್ಯೇ ಕಾಲನೇಮಿಃ ಸ ರಾಕ್ಷಸಃ || 11 ||

ಇನ್ದ್ರಯೋಗಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಚಕಾರ ಶಿವಪೂಜನಮ್ |
ಹನೂಮಾನಭಿವಾದ್ಯಾಽಽಹ ಗೌರವೇಣ ಮಹಾಸುರಮ್ || 12 ||

ಭಗವನ್ ರಾಮದೂತೋಽಹಂ ಹನೂಮಾನ್ನಾಮ ನಾಮತಃ |
ರಾಮಕಾರ್ಯೇಣ ಮಹತಾ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಂ ಗಂತುಮುದ್ಯತಃ || 13 ||

ತೃಷಾ ಮಾಂ ಬಾಧತೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನದಕಂ ಕುತ್ರ ವಿದ್ಯತೇ |
ಯಥೇಚ್ಛಂ ಪಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಕಥ್ಯತಾಂ ಮೇ ಮುನೀಶ್ವರ || 14 ||

ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ಮಾರುತೇರ್ವಾಕ್ಯಂ ಕಾಲನೇಮಿಸ್ತಮಬ್ರವೀತ್ |
ಕಮಣ್ಡಲುಗತಂ ತೋಯಂ ಮಮ ತ್ವಂ ಪಾತುಮರ್ಹಸಿ || 15 ||

ಭುಜಿಷ್ಯಾಚೇಮಾನಿ ಪಕ್ಷಾಣಿ ಫಲಾನಿ ತದನಂತರಮ್ |
ನಿವಸಸ್ವ ಸುಖೇನಾತ್ರ ನಿದ್ರಾಮೇಹಿ ತ್ವರಾಸ್ತು ಮಾ || 16 ||

ಭೂತಂ ಭವ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಂ ಚ ಜಾನಾಮಿ ತಪಸಾ ಸ್ವಯಮ್ |
ಉತ್ಥಿತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾ ರಾಮವೀಕ್ಷಿತಾಃ || 17 ||

ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ಹನುಮಾನಾಹ ಕಮಣ್ಡಲುಜಲೇನ ಮೇ |
ನ ಶಾಮ್ಯತ್ಯಧಿಕಾ ತೃಷ್ಣಾ ತತೋ ದರ್ಶಯ ಮೇ ಜಲಮ್ || 18 ||

ತಥೇತ್ಯಾಜ್ಞಾಪಯಾಮಾಸ ವಟುಂ ಮಾಯಾವಿಕಲ್ಪಿತಮ್ |
ವಟೋ ದರ್ಶಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ವಾಯುಸೂನೋರ್ಜಲಾಶಯಮ್ || 19 ||

ನಿಮೀಲ್ಯ ಚಾಕ್ಷಣೀ ತೋಯಂ ಪೀತ್ವಾಽಽಗಚ್ಛ ಮಮಾಂತಿಕಮ್ |
ಉಪದೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಮನ್ತ್ರಂ ಯೇನ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ಚೌಷಧೀಃ || 20 ||

ತಥೇತಿ ದರ್ಶಿತಂ ಶೀಘ್ರಂ ವಟುನಾ ಸಲಿಲಾಶಯಮ್ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಹನುಮಾಂಸ್ತೋಯಮಪಿಬನ್ಮೀಲಿತೇಕ್ಷಣಃ || 21 ||

ತತಶ್ಚಾಽಽಗತ್ಯ ಮಕರೀ ಮಹಾಮಾಯಾ ಮಹಾಕಪಿಮ್ |
ಅಗ್ರಸತ್ತಂ ಮಹಾವೇಗಾನ್ಮಾರುತಿಂ ಘೋರರೂಪಿಣೀ || 22 ||

ತತೋ ದದರ್ಶ ಹನುಮಾನ್ ಗ್ರಸಂತೀಂ ಮಕರೀಂ ರುಷಾ |
ದಾರಯಾಮಾಸ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ವದನಂ ಸಾ ಮಮಾರ ಹ || 23 ||

ತತೋಽನ್ತರಿಕ್ಷೇ ದದೃಶೇ ದಿವ್ಯರೂಪಧರಾಜ್ಞನಾ |
ಧಾನ್ಯಮಾಲೀತಿ ವಿಖ್ಯಾತಾ ಹನೂಮನ್ತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 24 ||

ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾದಹಂ ಶಾಪಾದ್ವಿಮುಕ್ತಾಽಸ್ಮಿ ಕಪೀಶ್ವರ |
ಶಪ್ತಾಽಹಂ ಮುನಿನಾ ಪೂರ್ವಮಪ್ಸರಾ ಕಾರಣಾನ್ತರೇ || 25 ||

ಆಶ್ರಮೇ ಯಸ್ತು ತೇ ದೃಷ್ಟಃ ಕಾಲನೇಮಿರ್ಮಹಾಸುರಃ |
ರಾವಣಪ್ರಹಿತೋ ಮಾರ್ಗೇ ವಿಘ್ನಂ ಕರ್ತುಂ ತವಾನಘ || 26 ||

ಮುನಿವೇಷಧರೋ ನಾಸೌ ಮುನಿರ್ವಿಪ್ರವಿಹಿಂಸಕಃ |
ಜಹಿ ದುಷ್ಟಂ ಗಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಂ ದ್ರೋಣಾಚಲಮನುತ್ತಮಮ್ || 27 ||

ಗಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ತ್ವತ್ಸ್ವರ್ಗಾದ್ಧತಕಲ್ಮಷಾ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಾ ಯಯೌ ಸ್ವರ್ಗಂ ಹನೂಮಾನಪ್ಯಥಾಽಶ್ರಮಮ್ || 28 ||

ಆಗತಂ ತಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಕಾಲನೇಮಿರಭಾಷತ |
ಕಿಂ ವಿಲಮ್ಬೇನ ಮಹತಾ ತವ ವಾನರಸತ್ತಮ || 29 ||

ಗೃಹಾಣ ಮತ್ತೋ ಮನ್ತ್ರಾಂಸ್ತ್ವಂ ದೇಹಿ ಮೇ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಹನುಮಾನುಷ್ಠಿಂ ದೃಢಂ ಬದ್ಧಾಽಽಹ ರಾಕ್ಷಸಮ್ || 30 ||

ಗೃಹಾಣ ದಕ್ಷಿಣಾಮೇತಾಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನಿಜಘಾನ ತಮ್ |
ವಿಸೃಜ್ಯ ಮುನಿವೇಷಂ ಸ ಕಾಲನೇಮಿರ್ಮಹಾಸುರಃ || 31 ||

ಯುಯುಧೇ ವಾಯುಪುತ್ರೇಣ ನಾನಾಮಾಯಾವಿಧಾನತಃ |
ಮಹಾಮಾಯಿಕದೂತೋಽಸೌ ಹನೂಮಾನ್ಮಾಯಿನಾಂ ರಿಪುಃ || 32 ||

ಜಘಾನ ಮುಷ್ಠಿನಾ ಶೀರ್ಷ್ಣ ಭಗ್ನಮೂರ್ಧಾ ಮಮಾರ ಸಃ |
ತತಃ ಕ್ಷೀರನಿಧಿಂ ಗತಾ ದೃಷ್ಟಾ ದ್ರೋಣಂ ಮಹಾಗಿರಿಮ್ || 33 ||

ಅದೃಷ್ಟಾ ಚೌಷಧೀಸ್ತತ್ರ ಗಿರಿಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಸತ್ವರಃ |
ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಾಯುವೇಗೇನ ಗತಾ ರಾಮಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧಿಮ್ || 34 ||

ಉವಾಚ ಹನುಮಾನ್ ರಾಮಮಾನೀತೋಽಯಂ ಮಹಾಗಿರಿಃ |
ಯದ್ಯುಕ್ತಂ ಕುರು ದೇವೇಶ ವಿಲಮ್ಬೋ ನಾತ್ರ ಯುಜ್ಯತೇ || 35 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹನೂಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಃ ಸಂತುಷ್ಟಮಾನಸಃ |
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಚೌಷಧೀಃ ಶೀಘ್ರಂ ಸುಷೇಣೇನ ಮಹಾಮತಿಃ || 36 ||

ಚಕಿತ್ಸಾಂ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ |
ತತಃ ಸುಪ್ರೋತ್ಥಿತ ಇವ ಬುದ್ಧಾ ಪೋವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 37 ||

ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠ ಕ್ವ ಗನ್ತಾಸಿ ಹನ್ಮೀದಾನೀಂ ದಶಾನನ |
ಇತಿ ಬ್ರುವಂತಮಾಲೋಕ್ಯ ಮೂರ್ಘ್ಯವಘ್ರಾಯ ರಾಘವಃ || 38 ||

ಮಾರುತಿಂ ಪ್ರಾಹ ವತ್ಸಾದ್ಯ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಹಾಕಪೇ |
ನಿರಾಮಯಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭ್ರಾತರಂ ಮಮ || 39 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಾನರೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ವಿಭೀಷಣಮತೇನೈವ ಯುದ್ಧಾಯ ಸಮವಸ್ಥಿತಃ || 40 ||

ಪಾಷಾಣೈಃ ಪಾದಪೈಶ್ಚೈವ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ವಾನರಾಃ |
ಯುದ್ಧಾಯಾಭಿಮುಖಾ ಭೂತ್ವಾ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಯುಯುತ್ಸವಃ || 41 ||

ರಾವಣೋ ವಿವ್ಯಥೇ ರಾಮಬಾಣೈರ್ವಿದೋ ಮಹಾಸುರಃ |
ಮಾತಙ್ಗ ಇವ ಸಿಂಹೇನ ಗರುಡೇನೇವ ಪನ್ನಗಃ || 42 ||

ಅಭಿಭೂತೋಽಗಮದ್ರಾಜಾ ರಾಘವೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಸಿಂಹಾಸನೇ ಸಮಾವಿಶ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 43 ॥

ಮಾನುಷೇಣೈವ ಮೇ ಮೃತ್ಯುಮಾಹ ಪೂರ್ವಂ ಪಿತಾಮಹಃ ।
ಮಾನುಷೋ ಹಿ ನ ಮಾಂ ಹನ್ತಂ ಶಕ್ನೋಽಸ್ತಿ ಭುವಿ ಕಶ್ಚನ ॥ 44 ॥

ತತೋ ನಾರಾಯಣಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಾನುಷೋಽಭೂನ್ನ ಸಂಶಯಃ ।
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಭೂತಾಃ ಮಾಂ ಹನ್ತಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ ॥ 45 ॥

ಅನರಣ್ಯೇನ ಯತ್ಪೂರ್ವಂ ಶಪ್ನೋಽಹಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ।
ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯತೇ ಚ ಮದ್ವಂಶೇ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ ॥ 46 ॥

ತೇನ ತ್ವಂ ಪುತ್ರಪೌತ್ರೈಶ್ಚ ಬಾನ್ಧವೈಶ್ಚ ಸಮನ್ವಿತಃ ।
ಹನಿಷ್ಯಸೇ ನ ಸಂದೇಹ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮಾಂ ದಿವಂ ಗತಃ ॥ 47 ॥

ಸ ಏವ ರಾಮಃ ಸರ್ವಾತೋ ಮದರ್ಥೇ ಮಾಂ ಹನಿಷ್ಯತಿ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ಮೂಢಾತ್ಮಾ ಸದಾ ನಿದ್ರಾವಶಂ ಗತಃ ॥ 48 ॥

ತಂ ವಿಬೋಧ್ಯ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಮಾನಯನ್ತು ಮಮಾನ್ತಿಕಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾಸ್ತೇ ಮಹಾಕಾಯಾಸ್ತೂರ್ಣಂ ಗತಾಃ ತು ಯತ್ನತಃ ॥ 49 ॥

ವಿಬೋಧ್ಯ ಕುಮ್ಭಶ್ರವಣಂ ನಿನ್ಯೂ ರಾವಣಸನ್ನಿಧಿಮ್ ।
ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಸ ರಾಜಾನಮಾಸನೋಪರಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ॥ 50 ॥

ತಮಾಹ ರಾವಣೋ ರಾಜಾ ಭ್ರಾತರಂ ದೀನಯಾ ಗಿರಾ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣ ನಿಬೋಧ ತ್ವಂ ಮಹತ್ಕಷ್ಟಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 51 ॥

ರಾಮೇಣ ನಿಹತಾಃ ಶೂರಾಃ ಪುತ್ರಾಃ ಪೌತ್ರಾಶ್ಚ ಬಾನ್ಧವಾಃ ।
ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಿದಾನೀಂ ಮೇ ಮೃತ್ಯುಕಾಲ ಉಪಸ್ಥಿತೇ ॥ 52 ॥

ಏಷ ದಾಶರಥೀ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಸಹಿತೋ ಬಲೀ ।
ಸಮುದ್ರಂ ಸಬಲಸ್ತೀರ್ತ್ವಾ ಮೂಲಂ ನಃ ಪರಿಕೃನ್ತತಿ ॥ 53 ॥

ಯೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ಮುಖ್ಯತಮಾಸ್ತೇ ಹತಾ ವಾನರೈರ್ಯುಧಿ ।
ವಾನರಾಣಾಂ ಕ್ಷಯಂ ಯುದ್ಧೇ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಕದಾಚನ ॥ 54 ॥

ನಾಶಯಸ್ವ ಮಹಾಬಾಹೋ ಯದರ್ಥಂ ಪರಿಬೋಧಿತಃ ।
ಭ್ರಾತುರರ್ಥೇ ಮಹಾಸತ್ತ್ವ ಕುರು ಕರ್ಮ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ ॥ 55 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ರಾವಣೇಂದ್ರಸ್ಯ ವಚನಂ ಪರಿದೇವಿತಮ್ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಜಹಾಸೋಚ್ಚೈರ್ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 56 ॥

ಪುರಾ ಮನ್ತ್ರವಿಚಾರೇ ತೇ ಗದಿತಂ ಯನ್ಮಯಾ ನೃಪ ।
ತದದ್ಯ ತ್ವಾಮುಪಗತಂ ಫಲಂ ಪಾಪಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ॥ 57 ॥

ಪೂರ್ವಮೇವ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ರಾಮೋ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ।
ಸೀತಾ ಚ ಯೋಗಮಾಯೇತಿ ಬೋಧಿತೋಽಪಿ ನ ಬುಧ್ಯಸೇ ॥ 58 ॥

ಏಕದಾಹಂ ವನೇ ಸಾನೌ ವಿಶಾಲಾಯಾಂ ಸ್ಥಿತೋ ನಿಶಿ ।
ದೃಷ್ಟೋ ಮಯಾ ಮುನಿಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರದೋ ದಿವ್ಯದರ್ಶನಃ ॥ 59 ॥

ತಮಬ್ರವಂ ಮಹಾಭಾಗ ಕುತೋ ಗನ್ತಾಸಿ ಮೇ ವದ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ನಾರದಃ ಪ್ರಾಹ ದೇವಾನಾಂ ಮನ್ತ್ರಣೇ ಸ್ಥಿತಃ ॥ 60 ॥

ತತ್ರೋತ್ಪನ್ನಮುದಂತಂ ತೇ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣು ತತ್ತ್ವತಃ ।
ಯುವಾಭ್ಯಾಂ ಪೀಡಿತಾ ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಷ್ಣುಮುಪಾಗತಾಃ ॥ 61 ॥

ಊಚುಸ್ತೇ ದೇವದೇವೇಶಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ಜಹಿ ರಾವಣಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ದೇವ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಕಣ್ವಕಮ್ ॥ 62 ॥

ಮಾನುಷೇಣ ಮೃತಿಸ್ತಸ್ಯ ಕಲ್ಪಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪುರಾ ।
ಅತಸ್ತ್ವಂ ಮಾನುಷೋ ಭೂತ್ವಾ ಜಹಿ ರಾವಣಕಣ್ವಕಮ್ ॥ 63 ॥

ತಥೇತ್ಯಾಹ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಃ ಸತ್ಯಸಂಜ್ಞಲ್ಪ ಈಶ್ವರಃ ।
ಜಾತೋ ರಘುಕುಲೇ ದೇವೋ ರಾಮ ಇತ್ಯಭಿವಿಶ್ರುತಃ ॥ 64 ॥

ಸ ಹನಿಷ್ಯತಿ ವಃ ಸರ್ವಾನಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಯಯೌ ಮುನಿಃ |
ಅತೋ ಜಾನೀಹಿ ರಾಮಂ ತ್ವಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸನಾತನಮ್ || 65 ||

ತ್ಯಜ ವೈರಂ ಭಜಸ್ವಾದ್ಯ ಮಾಯಾಮಾನುಷವಿಗ್ರಹಮ್ |
ಭಜತೋ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಪ್ರಸೀದತಿ ರಘೂತ್ತಮಃ || 66 ||

ಭಕ್ತಿರ್ಜನಿತ್ರೀ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಭಕ್ತಿರ್ಮೋಕ್ಷಪ್ರದಾಯಿನೀ |
ಭಕ್ತಿಹೀನೇನ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಕೃತಂ ಸರ್ವಮಸತ್ಸಮಮ್ || 67 ||

ಅವತಾರಾಃ ಸುಬಹವೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಲೀಲಾನುಕಾರಿಣಃ |
ತೇಷಾಂ ಸಹಸ್ರಸದೃಶೋ ರಾಮೋ ಜ್ಞಾನಮಯಃ ಶಿವಃ || 68 ||

ರಾಮಂ ಭಜಂತಿ ನಿಪುಣಾ ಮನಸಾ ವಚಸಾಽನಿಶಮ್ |
ಅನಾಯಾಸೇನ ಸಂಸಾರಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಯಾಂತಿ ಹರೇಃ ಪದಮ್ || 69 ||

ಯೇ ರಾಮಮೇವ ಸತತಂ ಭುವಿ ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಾ
ಧ್ಯಾಯಂತಿ ತಸ್ಯ ಚರಿತಾನಿ ಪಠಂತಿ ಸಂತಃ |
ಮುಕ್ತಾಸ್ತ ಏವ ಭವಭೋಗಮಹಾಹಿಪಾಶೈಃ
ಸೀತಾಪತೇಃ ಪದಮನನ್ತಸುಖಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ || 70 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಮಃ
ಸರ್ಗಃ || 7 ||

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಭೃಕುಟೀವಿಕಟಾನನಃ ।
ದಶಗ್ರೀವೋ ಜಗಾದೇದಮಾಸನಾದುತ್ತತನ್ನಿವ ॥ ೧ ॥

ತ್ವಮಾನೀತೋ ನ ಮೇ ಜ್ಞಾನಬೋಧನಾಯ ಸುಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ।
ಮಯಾ ಕೃತಂ ಸಮೀಕೃತ್ಯ ಯುಧ್ಯಸ್ವ ಯದಿ ರೋಚತೇ ॥ ೨ ॥

ನೋ ಚೇದಗಚ್ಛ ಸುಷುಪ್ತ್ಯರ್ಥಂ ನಿದ್ರಾ ತ್ವಾಂ ಬಾಧತೇಽಧುನಾ ।
ರಾವಣಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ಮಹಾಬಲಃ ॥ ೩ ॥

ರುಷೋಽಯಮಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ತೂರ್ಣಂ ಯುದ್ಧಾಯ ನಿಯಮ್ಯೌ ।
ಸ ಲಙ್ಘಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಾಕಾರಂ ಮಹಾಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಃ ॥ ೪ ॥

ನಿಯಮ್ಯೌ ನಗರಾತ್ಕೂರ್ಣಂ ಭೀಷಯನ್ ಹರಿಸೈನಿಕಾನ್ ।
ಸ ನನಾದ ಮಹಾನಾದಂ ಸಮುದ್ರಮಭಿನಾದಯನ್ ॥ ೫ ॥

ವಾನರಾನ್ ಕಾಲಯಾಮಾಸ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಭಕ್ಷಯನ್ ರುಷಾ ।
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಪಕ್ಷಮಿವ ಪರ್ವತಮ್ ॥ ೬ ॥

ದುದ್ರವೃರ್ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಾಲಾಂತಕಮಿವಾಖಿಲಾಃ ।
ಭ್ರಮಂತಂ ಹರಿವಾಹಿನ್ಯಾಂ ಮುದ್ಗರೇಣ ಮಹಾಬಲಮ್ ॥ ೭ ॥

ಕಾಲಯಂತಂ ಹರೀನ್ ವೇಗಾದ್ಭಕ್ಷಯಂತಂ ಸಮಂತತಃ ।
ಚೂರ್ಣಯಂತಂ ಮುದ್ಗರೇಣ ಪಾಣಿಪಾದೈರನೇಕಧಾ ॥ ೮ ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಂ ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗದಾಪಾಣಿರ್ವಿಭೀಷಣಃ ।
ನನಾಮ ಚರಣಂ ತಸ್ಯ ಭ್ರಾತುರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ॥ ೯ ॥

ವಿಭೀಷಣೋಽಹಂ ಭ್ರಾತುರ್ಮೇ ದಯಾಂ ಕುರು ಮಹಾಮತೇ ।
ರಾವಣಸ್ತು ಮಯಾ ಭ್ರಾತರ್ಬಹುಧಾ ಪರಿಬೋಧಿತಃ ॥ 10 ॥

ಸೀತಾಂ ದೇಹೀತಿ ರಾಮಾಯ ರಾಮಃ ಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜನಾರ್ದನಃ ।
ನ ಶೃಣೋತಿ ಚ ಮಾಂ ಹಂತುಂ ಖಡ್ಗಮುದ್ಯಮ್ಯ ಚೋಕ್ತವಾನ್ ॥ 11 ॥

ಧಿಕ್ ತ್ವಾಂ ಗಚ್ಛೇತಿ ಮಾಂ ಹತ್ವಾ ಪದಾ ಪಾಪಿಭಿರಾವೃತಃ ।
ಚತುರ್ಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ರಾಮಂ ಶರಣಮಾಗತಃ ॥ 12 ॥

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽಪಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಭ್ರಾತರಮಾಗತಮ್ ।
ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಚ ವತ್ಸ ತ್ವಂ ಜೀವ ರಾಮಪದಾಶ್ರಯಾತ್ ॥ 13 ॥

ಕುಲಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಹಿತಾಯ ಚ ।
ಮಹಾಭಾಗವತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ಪುರಾ ಮೇ ನಾರದಾಚ್ಛುತಮ್ ॥ 14 ॥

ಗಚ್ಛ ತಾತ ಮಮೇದಾನೀಂ ದೃಶ್ಯತೇ ನ ಚ ಕಿಂಚನ ।
ಮದೀಯೋ ವಾ ಪರೋ ವಾಽಪಿ ಮದಮತ್ತವಿಲೋಚನಃ ॥ 15 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋಽಶ್ರುಮುಖೋ ಭ್ರಾತುಶ್ಚರಣಾವಭಿವಂದ್ಯ ಸಃ ।
ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗತ್ಯ ಚಿಂತಾಪರ ಉಪಸ್ಥಿತಃ ॥ 16 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽಪಿ ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ಪೇಷಯನ್ ಹರೀನ್ ।
ಚಚಾರ ವಾನರೀಂ ಸೇನಾಂ ಕಾಲಯನ್ ಗಂಧಹಸ್ತಿವತ್ ॥ 17 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ರಾಘವಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವಾಯವ್ಯಂ ಶಸ್ತ್ರಮಾದರಾತ್ ।
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾಯ ತೇನ ಚಿಚ್ಛೇದ ರಕ್ಷಸಃ ॥ 18 ॥

ಸಮುದ್ಗರಂ ದಕ್ಷಹಸ್ತಂ ತೇನ ಘೋರಂ ನನಾದ ಸಃ ।
ಸ ಹಸ್ತಃ ಪತಿತೋ ಭೂಮಾವನೇಕಾನರ್ದಯನ್ ಕಪೀನ್ ॥ 19 ॥

ಪರ್ಯಂತಮಾಶ್ರಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾ ಭಯವೇಷಿತಾಃ ।
ರಾಮರಾಕ್ಷಸಯೋರ್ಯುದ್ಧಂ ಪಶ್ಯಂತಃ ಪರ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ ॥ 20 ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಶಿಫ್ಢಹಸ್ತಃ ಶಾಲಮುದ್ಯಮ್ಯ ವೇಗತಃ |
ಸಮರೇ ರಾಘವಂ ಹನ್ತಂ ದುದ್ರಾವ ತಮಥೋಽಚ್ಛಿನ್ತ್ || 21 ||

ಶಾಲೇನ ಸಹಿತಂ ವಾಮಹಸ್ತಮೈನ್ದ್ರೇಣ ರಾಘವಃ |
ಛಿನ್ನ್ಬಾಹುಮಥಾಯಾನ್ತಂ ನರ್ದನ್ತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವಃ || 22 ||

ದ್ವಾವರ್ಧಚನ್ದ್ರಾ ನಿಶಿತಾವಾದಾಯಾಸ್ಯ ಪದದ್ವಯಮ್ |
ಚಿಚ್ಛೇದ ಪತಿತೌ ಪಾದೌ ಲಜ್ಜಾಧ್ವಾರಿ ಮಹಾಸ್ವನೌ || 23 ||

ನಿಕೃತ್ತಪಾಣಿಪಾದೋಽಪಿ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋಽತಿಭೀಷಣಃ |
ವಡವಾಮುಖವದ್ವಕ್ತ್ರಂ ವ್ಯಾದಾಯ ರಘುನಂದನಮ್ || 24 ||

ಅಭಿದುದ್ರಾವ ನಿನದನ್ ರಾಹುಶ್ಚನ್ದ್ರಮಸಂ ಯಥಾ |
ಅಪೂರಯಚ್ಛಿತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ಸಾಯಕೈಸ್ತದ್ರಘೂತ್ತಮಃ || 25 ||

ಶರಪೂರಿತವಕ್ತ್ರೋಽಸೌ ಚುಕ್ರೋಶಾತಿಭಯಜ್ವರಃ |
ಅಥ ಸೂರ್ಯಪ್ರತೀಕಾಶಮೈನ್ದ್ರಂ ಶರಮನುತ್ತಮಮ್ || 26 ||

ವಜ್ರಾಶನಿಸಮಂ ರಾಮಶ್ಚಿಕ್ಷೇಪಾಸುರಮೃತ್ಯವೇ |
ಸ ತತ್ಪರ್ವತಸಜ್ಜಾಶಂ ಸ್ಫುರತ್ಕುಣ್ಡಲದಂಷ್ಟ್ರಕಮ್ || 27 ||

ಚಕರ್ತ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತೇಃ ಶಿರೋ ವೃತ್ರಮಿವಾಶನಿಃ |
ತಚ್ಛಿರಃ ಪತಿತಂ ಲಜ್ಜಾಧ್ವಾರಿ ಕಾಯೋ ಮಹೋದಧೌ || 28 ||

ಶಿರೋಽಸ್ಯ ರೋಧಯದ್ಧ್ವಾರಂ ಕಾಯೋ ನಕ್ರಾದ್ಯಚೂರ್ಣಯತ್ |
ತತೋ ದೇವಾಃ ಸಮುಷಯೋ ಗನ್ಧರ್ವಾಃ ಪನ್ನಗಾಃ ಖಿಗಾಃ || 29 ||

ಸಿದ್ಧಾ ಯಕ್ಷಾ ಗುಹ್ಯಕಾಶ್ಚ ಅಪ್ಸರೋಭಿಶ್ಚ ರಾಘವಮ್ |
ಈಡಿರೇ ಕುಸುಮಾಸಾರೈರ್ವರ್ಷನ್ತಶ್ಚಾಭಿನಂದಿತಾಃ || 30 ||

ಆಜಗಾಮ ತದಾ ರಾಮಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ದೇವಮುನೀಶ್ವರಃ |
ನಾರದೋ ಗಗನಾತ್ಪುರ್ಣಂ ಸ್ವಭಾಸಾ ಭಾಸಯನ್ ದಿಶಃ || 31 ||

ರಾಮಮಿನ್ನೀವರಶ್ಯಾಮಮುದಾರಾಜಂ ಧನುರ್ಧರಮ್ ।
ಈಷತ್ತಾಮ್ರವಿಶಾಲಾಕ್ಷಮೈನ್ದ್ರಾಸ್ತ್ರಾಞ್ಚಿತಬಾಹುಕಮ್ ॥ 32 ॥

ದಯಾರ್ದ್ರದೃಷ್ಟಾಽಪಶ್ಯಂತಂ ವಾನರಾಞ್ಘರಪೀಡಿತಾನ್ ।
ದೃಷ್ಟಾಽಽ ಗದಗದಯಾ ವಾಚಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ತೋತುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ॥ 33 ॥

ನಾರದ ಉವಾಚ

ದೇವದೇವ ಜಗನ್ನಾಥ ಪರಮಾತ್ಮನ್ ಸನಾತನ ।
ನಾರಾಯಣಾಖಿಲಾಧಾರ ವಿಶ್ವಸಾಕ್ಷಿನ್ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥ 34 ॥

ವಿಶುದ್ಧಜ್ಞಾನರೂಪೋಽಪಿ ತ್ವಂ ಲೋಕಾನತಿವಿಞ್ಚಯನ್ ।
ಮಾಯಯಾ ಮನುಜಾಕಾರಃ ಸುಖದುಃಖಾದಿಮಾನಿವ ॥ 35 ॥

ತ್ವಂ ಮಾಯಯಾ ಗುಹ್ಯಮಾನಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ।
ಸ್ವಯಂಘೋರ್ಜ್ಯೇತಿಃ ಸ್ವಭಾವಸ್ತ್ವಂ ವ್ಯಕ್ತ ಏವಾಮಲಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ 36 ॥

ಉನ್ನೀಲಯನ್ ಸೃಜಸ್ಯೇತನ್ನೇತ್ರೇ ರಾಮ ಜಗತ್ತ್ರಯಮ್ ।
ಉಪಸಂಹ್ರಿಯತೇ ಸರ್ವಂ ತ್ವಯಾ ಚಕ್ಷುರ್ನಿಮೀಲನಾತ್ ॥ 37 ॥

ಯಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಮಿದಂ ಭಾತಿ ಯತಶ್ಚೈತಚ್ಚರಾಚರಮ್ ।
ಯಸ್ಮಾನ್ನ ಕಿಞ್ಚಿಲ್ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿಂಸ್ತಸ್ಮೈ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ ॥ 38 ॥

ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪುರುಷಂ ಕಾಲಂ ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಸ್ವರೂಪಿಣಮ್ ।
ಯಂ ಜಾನಂತಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತಸ್ಮೈ ರಾಮಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ 39 ॥

ವಿಕಾರರಹಿತಂ ಶುದ್ಧಂ ಜ್ಞಾನರೂಪಂ ಶ್ರುತಿರ್ಜಗೌ ।
ತ್ವಾಂ ಸರ್ವಜಗದಾಕಾರಮೂರ್ತಿಂ ಚಾಪ್ಯಾಹ ಸಾ ಶ್ರುತಿಃ ॥ 40 ॥

ವಿರೋಧೋ ದೃಶ್ಯತೇ ದೇವ ವೈದಿಕೋ ವೇದವಾದಿನಾಮ್ ।
ನಿಶ್ಚಯಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಂತಿ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಂ ವಿನಾ ಬುಧಾಃ ॥ 41 ॥

ಮಾಯಯಾ ಕ್ರೀಡತೋ ದೇವ ನ ವಿರೋಧೋ ಮನಾಗಪಿ ।

ರಶ್ಮಿಜಾಲಂ ರವೇರ್ಯದ್ವದ್ವಶ್ಯತೇ ಜಲವದ್ || 42 || ಭ್ರಮಾತ್

ಭ್ರಾನ್ತಿಜ್ಞಾನಾತ್ತಥಾ ರಾಮ ತ್ವಯಿ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯತೇ |
ಮನಸೋಽವಿಷಯೋ ದೇವ ರೂಪಂ ತೇ ನಿರ್ಗುಣಂ ಪರಮ್ || 43 ||

ಕಥಂ ದೃಶ್ಯಂ ಭವೇದ್ವೇವ ದೃಶ್ಯಾಭಾವೇ ಭಜೇತ್ಕಥಮ್ |
ಅತಸ್ತವಾವತಾರೇಷು ರೂಪಾಣಿ ನಿಪುಣಾ ಭುವಿ || 44 ||

ಭಜನ್ತಿ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಮನ್ನಾಸ್ತರನ್ತ್ಯೇವ ಭರ್ವಾಣವಮ್ |
ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಯಸ್ತತ್ರ ಬಹವಃ ಪರಿಪನ್ನಿನಃ || 45 ||

ಭೀಷಯನ್ತಿ ಸದಾ ಚೇತೋ ಮಾರ್ಜಾರಾ ಮೂಷಕಂ ಯಥಾ |
ತ್ವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ತ್ವದ್ರೂಪಮಪಿ ಮಾನಸೇ || 46 ||

ತ್ವತ್ಪೂಜಾನಿರತಾನಾಂ ತೇ ಕಥಾಮೃತಪರಾತ್ಮನಾಮ್ |
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಸಂಘಾನಾಂ ರಾಮ ಸಂಸಾರೋ ಗೋಷ್ಪದಾಯತೇ || 47 ||

ಅತಸ್ತೇ ಸಗುಣಂ ರೂಪಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾಽಹಂ ಸರ್ವದಾ ಹೃದಿ |
ಮುಕ್ತಶ್ಚರಾಮಿ ಲೋಕೇಷು ಪೂಜ್ಯೋಽಹಂ ಸರ್ವದೈವತ್ಯೈಃ || 48 ||

ರಾಮ ತ್ವಯಾ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಂ ಕೃತಂ ದೇವಹಿತೇಚ್ಛಯಾ |
ಕುಮ್ಮಭಕರ್ಣವಧೇನಾದ್ಯ ಭೂಭಾರೋಽಯಂ ಗತಃ ಪ್ರಭೋ || 49 ||

ಶೋಷೇ ಹನಿಷ್ಯತಿ ಸೌಮಿತ್ರಿರಿದ್ರಜೇತಾರಮಾಹವೇ |
ಹನಿಷ್ಯಸೇಽಥ ರಾಮ ತ್ವಂ ಪರಶೋಷೇ ದಶಕನ್ಧರಮ್ || 50 ||

ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಂ ದೇವೇಶ ಸಿದ್ಧೈಃ ಸಹ ನಭೋಗತಃ |
ಅನುಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಮಾಂ ದೇವ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುರಾಲಯಮ್ || 51 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಮಮಾಮನ್ತ್ರ್ಯ ನಾರದೋ ಭಗವಾನ್ಮುಷಿಃ |
ಯಯೌ ದೇವೈಃ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮಕಲ್ಮಷಮ್ || 52 ||

ಭ್ರಾತರಂ ನಿಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕುಮ್ಮಭಕರ್ಣಂ ಮಹಾಬಲಮ್ |

ರಾವಣಃ ಶೋಕಸಂತಪ್ತೋ ರಾಮೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ || 53 ||

ಮೂರ್ಛಿತಃ ಪತಿಸೋ ಭೂಮಾವೃತ್ತಾಯ ವಿಲಲಾಪ ಹ |
ಪಿತೃವ್ಯಂ ನಿಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಚಾತಿವಿಹ್ವಲಮ್ || 54 ||

ಇನ್ದ್ರಜಿತ್ಪ್ರಾಹ ಶೋಕಾರ್ತಂ ತ್ಯಜ ಶೋಕಂ ಮಹಾಮತೇ |
ವೈತು ತೇ ದುಃಖಮಖಿಲಂ ಸ್ವಸ್ಥೋ ಭವ ಮಹೀಪತೇ || 55 ||

ಸರ್ವಂ ಸಮೀಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ಚ ವೈ ರಿಪೂನ್ |
ಗತ್ವಾ ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾಂ ಸದ್ಯಸ್ತಪರ್ಯಿತ್ವಾ ಹುತಾಶನಮ್ || 56 ||

ಲಬ್ಧ್ವಾ ರಥಾದಿಕಂ ತಸ್ಮಾದಜೇಯೋಽಹಂ ಭವಾಮ್ಯರೇಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಂ ಹವನಸ್ಥಲಮ್ || 57 ||

ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಮ್ಬರಧರೋ ರಕ್ತಗನ್ಧಾನುಲೇಪನಃ |
ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾಸ್ಥಲೇ ಮೌನೀ ಹವನಾಯೋಪಚಕ್ರಮೇ || 58 ||

ವಿಭೀಷಣೋಽಥ ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಮೇಘನಾದಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಿತಮ್ |
ಪ್ರಾಹ ರಾಮಾಯ ಸಕಲಂ ಹೋಮಾರಮ್ಭಂ ದುರಾತ್ಮನಃ || 59 ||

ಸಮಾಪ್ಯತೇ ಚೇದ್ಧೋಮೋಽಯಂ ಮೇಘನಾದಸ್ಯ ದುರ್ಮತೇಃ |
ತದಾಽಜೇಯೋ ಭವೇದ್ರಾಮ ಮೇಘನಾದಃ ಸುರಾಸುರೈಃ || 60 ||

ಅತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಘಾತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾವಣಿಮ್ |
ಆಜ್ಞಾಪಯ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಬಲಿನಾಂ ವರಮ್ |
ಹನಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂದೇಹೋ ಮೇಘನಾದಂ ತವಾನುಜಃ || 61 ||

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಉವಾಚ

ಅಹಮೇವಾಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಹಂತುಮಿನ್ದ್ರಜಿತಂ ರಿಪುಮ್ |
ಆಗ್ನೇಯೇನ ಮಹಾಸ್ತ್ರೇಣ ಸರ್ವರಾಕ್ಷಸಘಾತಿನಾ || 62 ||

ವಿಭೀಷಣೋಽಪಿ ತಂ ಪ್ರಾಹ ನಾಸಾವನ್ಯೈರ್ನಿಹನ್ಯತೇ |

ಯಸ್ತು ದಾಷದಶ ವರ್ಷಾಣಿ ನಿದ್ರಾಹಾರವಿವರ್ಜಿತಃ || 63 ||

ತೇನೈವ ಮೃತ್ಯುರ್ನಿದಿಷ್ಟೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಽಸ್ಯ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತು ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾ ನಿರ್ಗಮ್ಯಾತತ್ವಯಾ ಸಹ || 64 ||

ತದಾದಿ ನಿದ್ರಾಹಾರಾದೀನ್ನ ಜಾನಾತಿ ರಘೂತ್ತಮ |
ಸೇವಾರ್ಥಂ ತವ ರಾಜೇಂದ್ರ ಜ್ಞಾತಂ ಸರ್ವಮಿದಂ ಮಯಾ || 65 ||

ತದಾಜ್ಞಾಪಯ ದೇವೇಶ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತ್ವರಯಾ ಮಯಾ |
ಹನಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂದೇಹಃ ಶೇಷಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರಾಧರಃ || 66 ||

ತ್ವಮೇವ ಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜಗತಾಮಧೀಶೋ
ನಾರಾಯಣೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಏವ ಶೇಷಃ |
ಯುವಾಂ ಧರಾಭಾರನಿವಾರಣಾರ್ಥಮ್
ಜಾತೌ ಜಗನ್ನಾಟಕಸೂತ್ರಧಾರೌ || 67 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಮಃ
ಸರ್ಗಃ || 8 ||

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಜಾನಾಮಿ ತಸ್ಯ ರೌದ್ರಸ್ಯ ಮಾಯಾಂ ಕೃತ್ಸ್ನಾಂ ವಿಭೀಷಣ || 1 ||

ಸ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವಿಚ್ಛೂರೋ ಮಾಯಾವೀ ಚ ಮಹಾಬಲಃ |
ಜಾನಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವರೂಪಂ ಮಮ ಸೇವನಮ್ || 2 ||

ಜ್ಞಾತ್ವೈವಾಸಮಹಂ ತೂಷ್ಣೀಂ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾರ್ಯಗೌರವಾತ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ರಾಮೋ ಜ್ಞಾನವತಾಂ ವರಃ || 3 ||

ಗಚ್ಛ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೈನ್ಯೇನ ಮಹತಾ ಜಹಿ ರಾವಣಿಮ್ |
ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಯುಧಪೈಃ ಸಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 4 ||

ಜಾಮ್ಬವಾನ್ಮರ್ದರಾಜೋಽಯಂ ಸಹ ಸೈನ್ಯೇನ ಸಂವೃತಃ |
ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಸಚಿವೈಃ ಸಹ ತ್ವಾಮಭಿಯಾಸ್ಯತಿ || 5 ||

ಅಭಿಜ್ಞಸ್ತಸ್ಯ ದೇಶಸ್ಯ ಜಾನಾತಿ ವಿವರಾಣಿ ಸಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸವಿಭೀಷಣಃ || 6 ||

ಜಗ್ರಾಹ ಕಾರ್ಮುಕಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಮನ್ಯದ್ಭೀಮಪರಾಕ್ರಮಃ |
ರಾಮಪಾದಾಮ್ಬುಜಂ ಸ್ಪೃಷ್ವಾ ಹೃಷ್ಯಃ ಸೌಮಿತ್ರಿರಬ್ರವೀತ್ || 7 ||

ಅದ್ಯ ಮತ್ಕಾರ್ಮುಕಾನ್ಮುಕ್ತಾಃ ಶರಾ ನಿರ್ಭಿದ್ಯ ರಾವಣಿಮ್ |
ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಹಿ ಪಾತಾಲಂ ಸ್ನಾತುಂ ಭೋಗವತೀಜಲೇ || 8 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತಮ್ |
ಇನ್ದ್ರಜಿನ್ನಿಧನಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಯಯೌ ತ್ವರಿತವಿಕ್ರಮಃ || 9 ||

ವಾನರೈರ್ಬಹುಸಾಹಸ್ರೈರ್ಹನೂಮಾನ್ ಪೃಷ್ಠತೋಽನ್ವಗಾತ್ |
ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಸಹಿತೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಸ್ತ್ವರಿತಂ ಯಯೌ || 10 ||

ಜಾಮ್ಬವತ್ಪ್ರಮುಖಾ ಋಕ್ಷಾಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ತ್ವರಯಾನ್ವಯುಃ |
ಗತ್ವಾ ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾದೇಶಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವಾನರೈಃ ಸಹ || 11 ||

ಅಪಶ್ಯದ್ಬಲಸಜ್ಞಾತಂ ದೂರಾದ್ರಾಕ್ಷಸಸಜ್ಜುಲಮ್ |
ಧನುರಾಯಮ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರ್ಯುತೋಽಭೂದ್ಭೂರಿವಿಕ್ರಮಃ || 12 ||

ಅಜ್ಗದೇನ ಚ ವೀರೇಣ ಜಾಮ್ಬವಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ತದಾ ವಿಭೀಷಣಃ ಪ್ರಾಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಪಶ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ || 13 ||

ಯದೇತದ್ರಾಕ್ಷಸಾನೀಕಂ ಮೇಘಶ್ಯಾಮಂ ವಿಲೋಕ್ಯತೇ |
ಅಸ್ಯಾನೀಕಸ್ಯ ಮಹತೋ ಭೇದನೇ ಯತ್ನವಾನ್ ಭವ || 14 ||

ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸುತೋಽಪ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಭಿನ್ನೇ ದೃಶ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಅಭಿದ್ರವಾಕಶು ಯಾವದ್ವ್ಯ ನೈತತ್ಕರ್ಮ ಸಮಾಪ್ಯತೇ || 15 ||

ಜಹಿ ವೀರ ದುರಾತ್ಮಾನಂ ಹಿಂಸಾಪರಮಧಾರ್ಮಿಕಮ್ |
ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶುಭಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 16 ||

ವವರ್ಷ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸುತಂ ಪ್ರತಿ |
ಪಾಷಾಣೈಃ ಪರ್ವತಾಗ್ರೈಶ್ಚ ವೃಕ್ಷೈಶ್ಚ ಹರಿಯೂಥಪಾಃ || 17 ||

ನಿರ್ಜಘ್ನುಃ ಸರ್ವತೋ ದೈತ್ಯಾಂಸ್ತೇಽಪಿ ವಾನರಯೂಥಪಾನ್ |
ಪರಶ್ವಧೈಃ ಶಿತೈರ್ಬಾಣೈರಸಿಭಿರ್ಯಷ್ಟಿತೋಮರೈಃ || 18 ||

ನಿರ್ಜಘ್ನುರ್ವಾನರಾನೀಕಂ ತದಾ ಶಬ್ದೋ ಮಹಾನಭೂತ್ |
ಸ ಸಮ್ರಹಾರಸ್ತುಮುಲಃ ಸಂಜ್ಞಾಜ್ಞೇ ಹರಿರಕ್ಷಸಾಮ್ || 19 ||

ಇನ್ದ್ರಜಿತ್ಸ್ವಬಲಂ ಸರ್ವಮರ್ಯಮಾನಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಸಃ |
ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾಂ ಚ ಹೋಮಂ ಚ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಂ ವಿನಿರ್ಗತಃ || 20 ||

ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಸಧನುಃ ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾಽಽಗಮತ್ |
ಸಮಾಹ್ವಯನ್ ಸ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಯುದ್ಧಾಯ ರಣಮೂರ್ಧನಿ || 21 ||

ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮೇಘನಾದೋಽಹಂ ಮಯಾ ಜೀವನ್ಮ ಮೋಕ್ಷ್ಯಸೇ |
ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಿತೃವ್ಯಂ ಸ ಪ್ರಾಹ ನಿಷ್ಕುರಭಾಷಣಮ್ || 22 ||

ಇಹೈವ ಜಾತಃ ಸಂವೃದ್ಧಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ | ಭ್ರಾತಾ ಪಿತುರ್ಮಮ
ಯಸ್ತ್ವಂ ಸ್ವಜನಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಪರಭೃತ್ಯತ್ವಮಾಗತಃ || 23 ||

ಕಥಂ ದ್ರುಹ್ಯಸಿ ಪುತ್ರಾಯ ಪಾಪೀಯಾನಸಿ ದುರ್ಮತಿಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮತ್ಪ್ರಷ್ಠತಃ ಸ್ಥಿತಮ್ || 24 ||

ಉದ್ಯದಾಯುಧನಿಸ್ತ್ರಂಶೇ ರಥೇ ಮಹತಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
ಮಹಾಪ್ರಮಾಣಮುದ್ಯಮ್ಯ ಘೋರಂ ವಿಸ್ಫಾರಯನ್ ಧನುಃ || 25 ||

ಅದ್ಯ ವೋ ಮಾಮಕಾ ಬಾಣಾಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ ಪಾಸ್ಯಂತಿ ವಾನರಾಃ |
ತತಃ ಶರಂ ದಾಶರಥಿಃ ಸನ್ನಾಧಾಮಿತ್ರಕರ್ಷಣಃ || 26 ||

ಸಸರ್ಜ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಾಯ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸರ್ಪ ಇವ ಶ್ವಸನ್ |
ಇನ್ದ್ರಜಿದ್ರಕ್ತನಯನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸಮುದೈಕ್ಷತ || 27 ||

ಶಕ್ರಾಶನಿಸಮಸ್ಪರ್ಶೈರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಹತಃ ಶರೈಃ |
ಮುಹೂರ್ತಮಭವನ್ಮೂಢಃ ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯಾಹೃತೇನ್ದ್ರಿಯಃ || 28 ||

ದದರ್ಶಾವಸ್ಥಿತಂ ವೀರಂ ವೀರೋ ದಶರಥಾತ್ಮಜಮ್ |
ಸೋಽಭಿಚಕ್ರಾಮ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ || 29 ||

ಶರಾನ್ ಧನುಷಿ ಸನ್ನಾಧಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯದಿ ತೇ ಪ್ರಥಮೇ ಯುದ್ಧೇ ನ ದೃಷ್ಟೋ ಮೇ ಪರಾಕ್ರಮಃ || 30 ||

ಅದ್ಯ ತ್ವಾಂ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಿಷ್ಠೋದಾನೀಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಪ್ತಭಿರ್ಬಾಣೈರಭಿವಿವ್ಯಾಧ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 31 ||

ದಶಭಿಶ್ಚ ಹನೂಮಂತಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರೈಃ ಶರೋತ್ತಮೈಃ |
ತತಃ ಶರಶತೇನೈವ ಸಮ್ಪ್ರಯುಕ್ತೇನ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 32 ||

ಕ್ರೋಧದ್ವಿಗುಣಸಂರಬ್ಧೋ ನಿರ್ಬಿಭೇದ ವಿಭೀಷಣಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ತಥಾ ಶತ್ರುಂ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್ || 33 ||

ತಸ್ಯ ಬಾಣೈಃ ಸುಸಂವಿದ್ಧಂ ಕವಚಂ ಕಾಂಕ್ಷಾನ್ಪ್ರಭಮ್ |
ವ್ಯಶೀರ್ಯತ ರಥೋಪಸ್ಥೇ ತಿಲಶಃ ಪತಿತಂ ಭುವಿ || 34 ||

ತತಃ ಶರಸಹಸ್ರೇಣ ಸಜುಕ್ರದ್ಧೋ ರಾವಣಾತ್ಮಜಃ |
ಬಿಭೇದ ಸಮರೇ ವೀರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಮ್ || 35 ||

ವ್ಯಶೀರ್ಯತಾಪತದ್ಧಿವ್ಯಂ ಕವಚಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ |
ಕೃತಪ್ರತಿಕ್ರತಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಬಭೂವತುರಭಿದ್ರುತೌ || 36 ||

ಅಭೀಕ್ಷಂ ನಿಶ್ವಸಂತಾ ತೌ ಯುಧೈತಾಂ ತುಮುಲಂ ಪುನಃ |
ಶರಸಂವೃತಸರ್ವಾಜ್ಞೌ ಸರ್ವತೋ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತೌ || 37 ||

ಸುದೀರ್ಘಕಾಲಂ ತೌ ವೀರಾವನ್ಯೋನ್ಯಂ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ |
ಅಯುಧೈತಾಂ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಾ ಜಯಾಜಯವಿವರ್ಜಿತೌ || 38 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವೀರೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪಂಚಾಭಿಃ ಶರೈಃ |
ರಾವಣೇಃ ಸಾರಥಿಂ ಸಾಶ್ವಂ ರಥಂ ಚ ಸಮಚೂರ್ಣಯತ್ || 39 ||

ಚಿಚ್ಛೇದ ಕಾರ್ಮುಕಂ ತಸ್ಯ ದರ್ಶಯನ್ ಹಸ್ತಲಾಘವಮ್ |
ಸೋಽನ್ಯತ್ತು ಕಾರ್ಮುಕಂ ಭದ್ರಂ ಸಜ್ಯಂ ಚಕ್ರೇ ತ್ವರಾನ್ವಿತಃ || 40 ||

ತಚ್ಚಾಪಮಪಿ ಚಿಚ್ಛೇದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತ್ರಿಭಿರಾಶುಗೈಃ |
ತಮೇವ ಛಿನ್ನಧನ್ವಾನಂ ವಿವ್ಯಾಧಾನೇಕಸಾಯಕೈಃ || 41 ||

ಪುನರನ್ಯತ್ಸಮಾದಾಯ ಕಾರ್ಮುಕಂ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಇನ್ದ್ರಜಿಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಬಾಣೈಃ ಶಿತೈರಾದಿತ್ಯಸನ್ನಿಭೈಃ || 42 ||

ಬಿಭೇದ ವಾನರಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಬಾಣೈರಾಪೂರಯನ್ ದಿಶಃ |
ತತ ಐನ್ದ್ರಂ ಸಮಾದಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾವಣಿಂ ಪ್ರತಿ || 43 ||

ಸನ್ನಾಧಾಕೃಷ್ಯ ಕರ್ಣಾನ್ತಂ ಕಾರ್ಮುಕಂ ದೃಢನಿಷ್ಕೂರಮ್ |
ಉವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವೀರಃ ಸ್ಮರನ್ ರಾಮಪದಾಮ್ಬುಜಮ್ || 44 ||

ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸತ್ಯಸನ್ನಶ್ಚ ರಾಮೋ ದಾಶರಥೀಯದಿ |
ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಸ್ತದೇನಂ ಜಹಿ ರಾವಣಿಮ್ || 45 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಬಾಣಮಾಕರ್ಣಾದ್ವಿಕೃಷ್ಯ ತಮಜಿಹ್ಮಗಮ್ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಸಮರೇ ವೀರಃ ಸಸರ್ಜೇನ್ದ್ರಜಿತಂ ಪ್ರತಿ || 46 ||

ಸ ಶರಃ ಸಶಿರಸ್ತ್ರಾಣಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜ್ವಲಿತಕುಣ್ಡಲಮ್ |
ಪ್ರಮಥ್ಯೇನ್ದ್ರಜಿತಃ ಕಾಯಾತ್ಪತಯಾಮಾಸ ಭೂತಲೇ || 47 ||

ತತಃ ಪ್ರಮುದಿತಾ ದೇವಾಃ ಕೀರ್ತಯನ್ತೋ ರಘೂತ್ತಮಮ್ |
ವವರ್ಷುಃ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಾಣಿ ಸ್ತುವನ್ತಶ್ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || 48 ||

ಜಹರ್ಷ ಶಕ್ರೋ ಭಗವಾನ್ ಸಹ ದೇವೈರ್ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ |
ಆಕಾಶೇಽಪಿ ಚ ದೇವಾನಾಂ ಶುಶ್ರುವೇ ದುನ್ದುಭಿಸ್ವನಃ || 49 ||

ವಿಮಲಂ ಗಗನಂ ಚಾಽಽಸೀತ್ಸಿಂಧುರಾಽಭೂದ್ವಿಶ್ವಧಾರಿಣೀ |
ನಿಹತಂ ರಾವಣಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಯಜಲ್ಪಸಮನ್ವಿತಃ || 50 ||

ಗತಶ್ರಮಃ ಸ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಶಙ್ಖಮಾಪೂರಯದ್ರಣೇ |
ಸಿಂಹನಾದಂ ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ಜ್ಯಾಶಬ್ದಮಕರೋದ್ವಿಭುಃ || 51 ||

ತೇನ ನಾದೇನ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ವಾನರಾಶ್ಚ ಗತಶ್ರಮಾಃ |
ವಾನರೇನ್ದ್ರಶ್ಚ ಸಹಿತಃ ಸ್ತುವದ್ಭಿರ್ಹೃಷ್ಟಮಾನಸೈಃ || 52 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರಿತುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ದದರ್ಶಾಭ್ಯೇತ್ಯ ರಾಘವಮ್ |
ಹನೂಮದ್ರಾಕ್ಷಸಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಸಹಿತೋ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ || 53 ||

ವವನ್ನೇ ಭ್ರಾತರಂ ರಾಮಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ನಾರಾಯಣಂ ವಿಭುಮ್ |
ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾದ್ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಹತೋ ರಾವಣಿರಾಹವೇ || 54 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಾದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಮಾಲಿಂಗ್ಯ ರಘೂತ್ತಮಃ |
ಮೂರ್ಛಾವಘ್ರಾಯ ಮುದಿತಃ ಸಸ್ನೇಹಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 55 ||

ಸಾಧು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತುಷ್ಪೋಽಸ್ಮಿ ಕರ್ಮ ತೇ ದುಷ್ಕರಂ ಕೃತಮ್ |
ಮೇಘನಾದಸ್ಯ ನಿಧನೇ ಜಿತಂ ಸರ್ವಮರಿನ್ದಮ || 56 ||

ಅಹೋರಾತ್ರೈಸ್ತ್ರಿಭಿರ್ವೀರಃ ಕಥಂಚ್ಛದ್ವಿನಿಪಾತಿತಃ |
ನಿಃಸಪತ್ನಃ ಕೃತೋಽಸ್ಮ್ಯದ್ಯ ನಿಯಾಸ್ಯತಿ ಹಿ ರಾವಣಃ || 57 ||

ಪುತ್ರಶೋಕಾನ್ಮಯಾ ಯೋದ್ಧಂ ತಂ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾವಣಮ್
ಮೇಘನಾದಂ ಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾಬಲಮ್ |
ರಾವಣಃ ಪತಿತೋ ಭುಮೌ ಮೂರ್ಛಿತಃ ಪುನರುತ್ಥಿತಃ |
ವಿಲಲಾಪಾತಿದೀನಾತ್ಮಾ ಪುತ್ರಶೋಕೇನ ರಾವಣಃ || 58 ||

ಪುತ್ರಸ್ಯ ಗುಣಕರ್ಮಾಣಿ ಸಂಸ್ಮರನ್ ಪರ್ಯದೇವಯತ್ |
ಅದ್ಯ ದೇವಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಲೋಕಪಾಲಾ ಮಹರ್ಷಯಃ || 59 ||

ಹತಮಿನ್ದ್ರಜಿತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸುಖಂ ಸ್ವಪ್ನ್ಯಂತಿ ನಿರ್ಭಯಾಃ |
ಇತ್ಯಾದಿ ಬಹುಶಃ ಪುತ್ರಲಾಲಸೋ ವಿಲಲಾಪ ಹ || 60 ||

ತತಃ ಪರಮಸಜ್ಜುರ್ದೋ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಉವಾಚ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ನಿನಾಶಯಿಷುರಾಹವೇ || 61 ||

ಸ ಪುತ್ರವಧಸಂತಪ್ತಃ ಶೂರಃ ಕ್ರೋಧವಶಂ ಗತಃ |
ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ರಾವಣೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಹಂತಂ ಸೀತಾಂ ಪ್ರದುದ್ರುವೇ || 62 ||

ಖಡ್ಗಪಾಣಿಮಥಾಯಾನ್ತಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶಾನನಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸೀಮಧ್ಯಗಾ ಸೀತಾ ಭಯಶೋಕಾಕುಲಾಭವತ್ || 63 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನನ್ನರೇ ತಸ್ಯ ಸಚಿವೋ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಶುಚಿಃ |
ಸುಪಾಶೋರ್ವ ನಾಮ ಮೇಧಾವೀ ರಾವಣಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 64 ||

ನನು ನಾಮ ದಶಗ್ರೀವ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವ್ಯಶ್ರವಣಾನುಜಃ |
ವೇದವಿದ್ಯಾವ್ರತಸ್ನಾತಃ ಸ್ವಕರ್ಮಪರಿನಿಷ್ಠಿತಃ || 65 ||

ಅನೇಕಗುಣಸಮ್ಮನ್ನಃ ಕಥಂ ಸ್ತ್ರೀವಧಮಿಚ್ಛಸಿ |
ಅಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಹಿತೋ ಯುದ್ಧೇ ಹತ್ವಾ ರಾಮಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ |
ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ಜಾನಕೀಂ ಶೀಘ್ರಮಿತುಕ್ತಃ ಸ ನ್ಯವರ್ತತ || 66 ||

ತತೋ ದುರಾತ್ಮಾ ಸುಹೃದಾ ನಿವೇದಿತಮ್
ವಚಃ ಸುಧರ್ಮ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ರಾವಣಃ |
ಗೃಹಂ ಜಗಾಮಾಽಽಶು ಶುಚಾ ವಿಮೂಢಧೀಃ
ಪುನಃ ಸಭಾಂ ಚ ಪ್ರಯಯೌ ಸುಹೃದ್ವೃತಃ || 67 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ನವಮಃ
ಸರ್ಗಃ || ೧ ||

॥ದಶಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಸ ವಿಚಾರ್ಯ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ನಿರ್ಯಯೌ ಯೇಽವಶಿಷ್ಠಾಸ್ತೈ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಹ ರಾಘವಮ್ || 1 ||

ಶಲಭಃ ಶಲಭೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಜ್ವಲಂತಮಿವಾನಲಮ್ |
ತತೋ ರಾಮೇಣ ನಿಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ಯುಧಿ || 2 ||

ಸ್ವಯಂ ರಾಮೇಣ ನಿಹತಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಬಾಣೇನ ವಕ್ಷಸಿ |
ವ್ಯಥಿತಸ್ತ್ವರಿತಂ ಲಜಾಕಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ದಶಾನನಃ || 3 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ಬಹುಶಃ ಪೌರುಷಂ ಚಾಪ್ಯಮಾನುಷಮ್ |
ರಾವಣೋ ಮಾರುತೇಶ್ಚೈವ ಶೀಘ್ರಂ ಶುಕ್ರಾಂತಿಕಂ ಯಯೌ || 4 ||

ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ದಶಗ್ರೀವಃ ಶುಕ್ರಂ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ |
ಭಗವನ್ ರಾಘವೇಣೈವಂ ಲಜಾಕ ರಾಕ್ಷಸಯುಧಪೈಃ || 5 ||

ವಿನಾಶಿತಾ ಮಹಾದೈತ್ಯಾ ನಿಹತಾಃ ಪುತ್ರಬಾನ್ಧವಾಃ |
ಕಥಂ ಮೇ ದುಃಖಿಸನ್ದೋಹಸ್ತ್ವಯಿ ತಿಷ್ಠತಿ ಸದ್ಗುರೌ || 6 ||

ಇತಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿತೋ ದೈತ್ಯಗುರುಃ ಪ್ರಾಹ ದಶಾನನಮ್ |
ಹೋಮಂ ಕುರು ಪ್ರಯತ್ನೇನ ರಹಸಿ ತ್ವಂ ದಶಾನನ || 7 ||

ಯದಿ ವಿಘ್ನೋ ನ ಚೇದ್ಧೋಮೇ ತರ್ಹಿ ಹೋಮಾನಲೋತ್ತಿತಃ

ಮಹಾನ್ ರಥಶ್ಚ ವಾಹಾಶ್ಚ ಚಾಪತೂಣೀರಸಾಯಕಾಃ |
ಸಮ್ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ತೈರ್ಯುಕ್ತಸ್ತ್ವಮಜೇಯೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 8 ||

ಗೃಹಾಣ ಮನ್ತ್ರಾನ್ ಮದ್ದತ್ತಾನ್ ಗಚ್ಛ ಹೋಮಂ ಕುರು ದ್ರುತಮ್ |

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ವರಿತಂ ಗತಾಽ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ || 9 ||

ಗುಹಾಂ ಪಾತಾಲಸದೃಶೀಂ ಮಂದಿರೇ ಸ್ವೇ ಚಕಾರ ಹ |
ಲಜ್ಜಾದ್ವಾರಕಪಾಟಾದಿ ಬದ್ಧಾಽ ಸರ್ವತ್ರ ಯತ್ನತಃ || 10 ||

ಹೋಮದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಸಮ್ಪಾದ್ಯ ಯಾನ್ಯುಕ್ತಾನ್ಯಾಭಿಚಾರಿಕೇ |
ಗುಹಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚೈಕಾಂತೇ ಮೌನೀ ಹೋಮಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ || 11 ||

ಉತ್ಥಿತಂ ಧೂಮಮಾಲೋಕ್ಯ ಮಹಾಂತಂ ರಾವಣಾನುಜಃ |
ರಾಮಾಯ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಹೋಮಧೂಮಂ ಭಯಾಕುಲಃ || 12 ||

ಪಶ್ಯ ರಾಮ ದಶಗ್ರೀವೋ ಹೋಮಂ ಕರ್ತುಂ ಸಮಾರಭತ್ |
ಯದಿ ಹೋಮಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ಸ್ಯಾತ್ತದಾಽಜೇಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 13 ||

ಅತೋ ವಿಘ್ನಾಯ ಹೋಮಸ್ಯ ಪ್ರೇಷಯಾಽಽಶು ಹರೀಶ್ವರಾನ್ |
ತಥೇತಿ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಸಮ್ಮತೇನಾಜ್ಞದಂ ಕಪಿಮ್ || 14 ||

ಹನೂಮತ್ಪ್ರಮುಖಾನ್ ವೀರಾನಾದಿದೇಶ ಮಹಾಬಲಾನ್ |
ಪ್ರಾಕಾರಂ ಲಜ್ಞಯಿತ್ವಾ ತೇ ಗತಾಽ ರಾವಣಮಂದಿರಮ್ || 15 ||

ದಶಕೋಟ್ಯಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಾನಾಂ ಗತಾಽ ಮಂದಿರರಕ್ಷಕಾನ್ |
ಚೂರ್ಣಯಾಮಾಸುರಶ್ವಾಂಶ್ಚ ಗಜಾಂಶ್ಚ ನೃಹನನ್ ಕ್ಷಣಾತ್ || 16 ||

ತತಶ್ಚ ಸರಮಾ ನಾಮ ಪ್ರಭಾತೇ ಹಸ್ತಸಂಜ್ಞಯಾ |
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಸಾ ಹೋಮಸ್ಥಾನಮಸೂಚಯತ್ || 17 ||

ಗುಹಾಪಿಧಾನಪಾಷಾಣಮಜ್ಞದಃ ಪಾದಘಟ್ಟನೈಃ |
ಚೂರ್ಣಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಗುಹಾಮ್ || 18 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಶಾನನಂ ತತ್ರ ಮೀಲಿತಾಕ್ಷಂ ದೃಢಾಸನಮ್ |
ತತೋಽಜ್ಞದಾಜ್ಞಯಾ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾ ವಿವಿಶುದ್ರುತಮ್ || 19 ||

ತತ್ರ ಕೋಲಾಹಲಂ ಚಕ್ರಸ್ತಾಡಯಂತಶ್ಚ ಸೇವಕಾನ್ |
ಸಮ್ಭಾರಾಂಶ್ಚಕ್ಷಿಪುಸ್ತಸ್ಯ ಹೋಮಕುಣ್ಡೇ ಸಮಂತತಃ || 20 ||

ಸುವಮಾಚ್ಛಿದ್ಯ ಹಸ್ತಾಚ್ಚ ರಾವಣಸ್ಯ ಬಲಾದ್ರುಷಾ |
ತೇನೈವ ಸಂಜ್ಞಾಘಾನಾಶು ಹನೂಮಾನ್ ಪ್ಲವಗಾಗ್ರಣೀಃ || 21 ||

ಘ್ನಾನ್ತಿ ದಂತೈಶ್ಚ ಕಾಷ್ಠೈಶ್ಚ ವಾನರಾಸ್ತಮಿತಸ್ತತಃ |
ನ ಜಹೌ ರಾವಣೋ ಧ್ಯಾನಂ ಹತೋಽಪಿ ವಿಜಿಗೀಷಯಾ || 22 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಂತಃಪುರೇ ವೇಶ್ಮನ್ಯಜ್ಞದೋ ವೇಗವತ್ತರಃ |
ಸಮಾನಯತ್ಕೇಶಬಂಧೇ ಧೃತ್ವಾ ಮನೋದರೀಂ ಶುಭಾಮ್ || 23 ||

ರಾವಣಸ್ಯೈವ ಪುರತೋ ವಿಲಪಂತೀಮನಾಥವತ್ |
ವಿದದಾರಾಜ್ಞದಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಕಂಞ್ಜಕಂ ರತ್ನಭೂಷಿತಮ್ || 24 ||

ಮುಕ್ತಾ ವಿಮುಕ್ತಾಃ ಪತಿತಾಃ ಸಮನ್ತಾದ್ರತ್ನಸಂಚಯೈಃ |
ಶ್ರೋಣಿಸೂತ್ರಂ ನಿಪತಿತಂ ತ್ರುಟಿತಂ ರತ್ನಚಿತ್ರಿತಮ್ || 25 ||

ಕಟಿಪ್ರದೇಶಾದ್ವಿಸ್ರಸ್ತಾ ನೀವೀ ತಸ್ಯೈವ ಪಶ್ಯತಃ |
ಭೂಷಣಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಪತಿತಾನಿ ಸಮಂತತಃ || 26 ||

ದೇವಗಂಧರ್ವಕನ್ಯಾಶ್ಚ ನೀತಾ ಹೃಷ್ಯೈಃ ಪ್ಲವಜ್ಞಮೈಃ |
ಮನೋದರೀ ರುರೋದಾಥ ರಾವಣಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಭೃಶಮ್ || 27 ||

ಕ್ರೋಶಂತೀ ಕರುಣಂ ದೀನಾ ಜಗಾದ ದಶಕಂಧರಮ್ |
ನಿರ್ಲಜ್ಜೋಽಸಿ ಪರೈರೇವಂ ಕೇಶಪಾಶೇ ವಿಕೃಷ್ಯತೇ || 28 ||

ಭಾರ್ಯಾ ತವೈವ ಪುರತಃ ಕಿಂ ಜುಹೋಷಿ ನ ಲಜ್ಜಸೇ |
ಹನ್ಯತೇ ಪಶ್ಯತೋ ಯಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಪಾಪೈಶ್ಚ ಶತ್ರುಭಿಃ || 29 ||

ಮರ್ತ್ಯವ್ಯಂ ತೇನ ತತ್ರೈವ ಜೀವಿತಾನ್ಮರಣಂ ವರಮ್ |
ಹಾ ಮೇಘನಾದ ತೇ ಮಾತಾ ಕ್ಲಿಶ್ಯತೇ ಬತ ವಾನರೈಃ || 30 ||

ತ್ವಯಿ ಜೀವತಿ ಮೇ ದುಃಖಮೀದೃಶಂ ಚ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ಭಾರ್ಯಾ ಲಜ್ಜಾ ಚ ಸನ್ತ್ಯಕ್ತಾ ಭರ್ತೃ ಮೇ ಜೀವಿತಾಶಯಾ || 31 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ದೇವಿತಂ ರಾಜಾ ಮನ್ದೋದರ್ಯಾ ದಶಾನನಃ |
ಉತ್ತಸ್ಥೌ ಖಡ್ಗಮಾದಾಯ ತ್ಯಜ ದೇವೀಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ || 32 ||

ಜಘಾನಾಙ್ಗದಮವ್ಯಗ್ರಃ ಕಟಿದೇಶೇ ದಶಾನನಃ |
ತದೋತ್ಸೃಜ್ಯ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ವಿಧ್ವಂಸ್ಯ ಹವನಂ ಮಹತ್ || 33 ||

ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗಮ್ಯ ತಸ್ಥುಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ
ರಾವಣಸ್ತು ತತೋ ಭಾರ್ಯಾಮುವಾಚ ಪರಿಸಾನ್ತ್ವಯನ್ |
ದೈವಾಧೀನಮಿದಂ ಭದ್ರೇ ಜೀವತಾ ಕಿಂ ನ ದೃಶ್ಯತೇ |
ತ್ಯಜ ಶೋಕಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ಜ್ಞಾನಮಾಲಮ್ಬ್ಯ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ || 34 ||

ಅಜ್ಞಾನಪ್ರಭವಃ ಶೋಕಃ ಶೋಕೋ ಜ್ಞಾನವಿನಾಶಕೃತ್ |
ಅಜ್ಞಾನಪ್ರಭವಾಹಂದಿಃ ಶರೀರಾದಿಷ್ವನಾತ್ಮಸು || 35 ||

ತನ್ಮೂಲಃ ಪುತ್ರದಾರಾದಿಸಮ್ಬಂಧಃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸ್ತತಃ |
ಹರ್ಷಶೋಕಭಯಕ್ರೋಧಲೋಭಮೋಹಸ್ಪೃಹಾದಯಃ || 36 ||

ಅಜ್ಞಾನಪ್ರಭವಾ ಹ್ಯೇತೇ ಜನ್ಮಮೃತ್ಯುಜರಾದಯಃ |
ಆತ್ಮಾ ತು ಕೇವಲಂ ಶುದ್ಧೋ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತೋ ಹ್ಯಲೇಪಕಃ || 37 ||

ಆನಂದರೂಪೋ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಭಾವವಿವರ್ಜಿತಃ |
ನ ಸಂಯೋಗೋ ವಿಯೋಗೋ ವಾ ವಿದ್ಯತೇ ಕೇನಚಿತ್ಸತಃ || 38 ||

ಏವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ ತ್ಯಜ ಶೋಕಮನಿಂದಿತೇ |
ಇದಾನೀಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಹತ್ವಾ ರಾಮಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ || 39 ||

ಆಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನೋ ಚೇನ್ಮಾಂ ದಾರಯಿಷ್ಯತಿ ಸಾಯಕೈಃ |
ಶ್ರೀರಾಮೋ ವಜ್ರಕಲ್ಪೈಶ್ಚ ತತೋ ಗಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ಪದಮ್ || 40 ||

ತದಾ ತ್ವಯಾ ಮೇ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಕ್ರಿಯಾ ಮಚ್ಛಾಸನಾತ್ಪ್ರಿಯೇ ।
ಸೀತಾಂ ಹತ್ವಾ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ತ್ವಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಸಿ ಪಾವಕಮ್ ॥ 41 ॥

ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯಾತಿದುಃಖಿತಾ ।
ಉವಾಚ ನಾಥ ಮೇ ವಾಕ್ಯಂ ಶೃಣು ಸತ್ಯಂ ತಥಾ ಕುರು ॥ 42 ॥

ಶಕ್ಯೋ ನ ರಾಘವೋ ಜೇತುಂ ತ್ವಯಾ ಚಾನ್ಯೈಃ ಕದಾಚನ ।
ರಾಮೋ ದೇವವರಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಧಾನಪುರುಷೇಶ್ವರಃ ॥ 43 ॥

ಮತ್ಸೋ ಭೂತ್ವಾ ಪುರಾ ಕಲ್ಪೇ ಮನುಂ ವೈವಸ್ವತಂ ಪ್ರಭುಃ ।
ರರಕ್ಷ ಸಕಲಾಪದೋಭ್ಯೋ ರಾಘವೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ 44 ॥

ರಾಮಃ ಕೂರ್ಮೋಽಭವತ್ಪೂರ್ವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಯೋಜನವಿಸ್ತೃತಃ ।
ಸಮುದ್ರಮಥನೇ ಪೃಷ್ಠೋ ದಧಾರ ಕನಕಾಚಲಮ್ ॥ 45 ॥

ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷೋಽತಿದುರ್ಮತ್ತೋ ಹತೋಽನೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ।
ಕ್ರೋಡರೂಪೇಣ ವಪುಷಾ ಕ್ಷೋಣೀಮುದ್ಧರತಾ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ 46 ॥

ತ್ರಿಲೋಕಕಣ್ವಕಂ ದೈತ್ಯಂ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಂ ಪುರಾ ।
ಹತವಾನ್ನಾರಸಿಂಹೇನ ವಪುಷಾ ರಘುನಂದನಃ ॥ 47 ॥

ವಿಕ್ರಮೈಸ್ತ್ರಿಭಿರೇವಾಸೌ ಬಲಿಂ ಬದ್ಧಾ ಜಗತ್ತ್ರಯಮ್ ।
ಆಕ್ರಮ್ಯಾದಾತ್ಸುರೇಂದ್ರಾಯ ಭೃತ್ಯಾಯ ರಘುಸತ್ತಮಃ ॥ 48 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಕಾರಾ ಜಾತಾ ಭೂಮೇರ್ಭರಾವಹಾಃ ।
ತಾನ್ ಹತ್ವಾ ಬಹುಶೋ ರಾಮೋ ಭುವಂ ಜಿತ್ವಾ ಹ್ಯದಾನುಮನೇಃ ॥ 49 ॥

ಸ ಏವ ಸಾಮ್ಪ್ರತಂ ಜಾತೋ ರಘುವಂಶೇ ಪರಾತ್ಪರಃ ।
ಭವದರ್ಥೇ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮಾನುಷತ್ವಮುಪಾಗತಃ ॥ 50 ॥

ತಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಕಿಮರ್ಥಂ ವಾ ಹೃತಾ ಸೀತಾ ವನಾದ್ಬಲಾತ್ ।
ಮಮ ಪುತ್ರವಿನಾಶಾರ್ಥಂ ಸ್ವಸ್ಯಾಪಿ ನಿಧನಾಯ ಚ ॥ 51 ॥

ಇತಃ ಪರಂ ವಾ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರೇಷಯಸ್ವ ರಘೂತ್ತಮೇ ।
ವಿಭೀಷಣಾಯ ರಾಜ್ಯಂ ತು ದತ್ತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ವನಮ್ ॥ 52 ॥

ಮನ್ನೋದರೀವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಕಥಂ ಭದ್ರೇ ರಣೇ ಪುತ್ರಾನ್ ಭ್ರಾತೃನ್ ರಾಕ್ಷಸಮಣ್ಡಲಮ್ ॥ 53 ॥

ಘಾತಯಿತ್ವಾ ರಾಘವೇಣ ಜೀವಾಮಿ ವನಗೋಚರಃ ।
ರಾಮೇಣ ಸಹ ಯೋತ್ಸ್ಯಾಮಿ ರಾಮಬಾಣೈಃ ಸುಶೀಘ್ರಗೈಃ ॥ 54 ॥

ವಿದಾರ್ಯಮಾಣೋ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ತದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ।
ಜಾನಾಮಿ ರಾಘವಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಜಾನಾಮಿ ಜಾನಕೀಮ್ ।
ಜ್ಞಾತ್ವೈವ ಜಾನಕೀ ಸೀತಾ ಮಯಾಽಽನೀತಾ ವನಾದ್ಬಲಾತ್ ॥ 55 ॥

ರಾಮೇಣ ನಿಧನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಾಸ್ಯಾಮೀತಿ ಪರಂ ಪದಮ್ ।
ವಿಮುಚ್ಯ ತ್ವಾಂ ತು ಸಂಸಾರಾದ್ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಹ ಪ್ರಿಯೇ ॥ 56 ॥

ಪರಾನಂದಮಯೀ ಶುದ್ಧಾ ಸೇವ್ಯತೇ ಯಾ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ।
ತಾಂ ಗತಿಂ ತು ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಹತೋ ರಾಮೇಣ ಸಂಯುಗೇ ॥ 57 ॥

॥ ॥ 58 ॥ ॥

ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಕಲ್ಮಷಾಣೀಹ ಮುಕ್ತಿಂ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ದುರ್ಲಭಾಮ್

ಕೇಶಾದಿಪಿಚ್ಚಕತರಂಗಯುತಂ ಭ್ರಮಾಥ್ಯಮ್
ದಾರಾತ್ಮಜಾಪ್ತಧನಬನ್ದುರುಷಾಭಿಯುಕ್ತಮ್ ।
ಔರ್ವಾನಲಾಭನಿಜರೋಷಮನಂಗಜಾಲಮ್
ಸಂಸಾರಸಾಗರಮತೀತ್ಯ ಹರಿಂ ವ್ರಜಾಮಿ ॥ 59 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದಶಮಃ
ಸರ್ಗಃ ॥ 10 ॥

॥ ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಪ್ರೇಮಾಣ ರಾಜ್ಞೇಂ ಮನ್ದೋದರೀಂ ತದಾ ।
ರಾವಣಃ ಪ್ರಯಯೌ ಯೋದ್ಧಂ ರಾಮೇಣ ಸಹ ಸಂಯುಗೇ ॥ ೧ ॥

ದೃಢಂ ಸ್ಯಂದನಮಾಸ್ಥಾಯ ವೃತೋ ಘೋರೈರ್ನಿಶಾಚರೈಃ ।
ಚಕ್ರೈಃ ಷೋಡಶಭಿಯುಕ್ತಂ ಸವರೂಢಂ ಸಕೂಬರಮ್ ॥ ೨ ॥

ಪಿಶಾಚವದನ್ಯೈರ್ಘೋರೈಃ ಖರೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಭಯಾವಹಮ್ ।
ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರಸಹಿತಂ ಸರ್ವೋಪಸ್ಕರಸಂಯುತಮ್ ॥ ೩ ॥

ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮಾಥ ಸಹಸಾ ರಾವಣೋ ಭೀಷಣಾಕೃತಿಃ ।
ಆಯಾನ್ತಂ ರಾವಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೀಷಣಂ ರಣಕರ್ಕಶಮ್ ॥ ೪ ॥

ಸನ್ತ್ರಸ್ತಾಽಭೂತ್ತದಾ ಸೇನಾ ವಾನರೀ ರಾಮಪಾಲಿತಾ
ಹನೂಮಾನಥ ಚೋತ್ಪ್ಲುತ್ಯ ರಾವಣಂ ಯೋದ್ಧಮಾಯಯೌ ।
ಆಗತ್ಯ ಹನುಮಾನ್ ರಕ್ಷೋವಕ್ಷಸ್ಯತುಲವಿಕ್ರಮಃ ॥ ೫ ॥

ಮುಷ್ಠಿಬನ್ಧಂ ದೃಢಂ ಬದ್ಧಾ ತಾಡಯಾಮಾಸ ವೇಗತಃ ।
ತೇನ ಮುಷ್ಠಿಪ್ರಹಾರೇಣ ಜಾನುಭ್ಯಾಮಪತದ್ರಥೇ ॥ ೬ ॥

ಮೂರ್ಛಿತೋಽಥ ಮುಹೂರ್ತೇನ ರಾವಣಃ ಪುನರುತ್ಥಿತಃ ।
ಉವಾಚ ಚ ಹನೂಮನ್ತಂ ಶೂರೋಽಸಿ ಮಮ ಸಮ್ಮತಃ ॥ ೭ ॥

ಹನೂಮಾನಾಹ ತಂ ಧಿಜಾಮ್ ಯಸ್ತ್ವಂ ಜೀವಸಿ ರಾವಣ ।
ತ್ವಂ ತಾವನ್ಮುಷ್ಠಿನಾ ವಕ್ಷೋ ಮಮ ತಾಡಯ ರಾವಣ ॥ ೮ ॥

ಪಶ್ಚಾನ್ಮಯಾ ಹತಃ ಪ್ರಾಣಾನೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ।

ತಥೇತಿ ಮುಷ್ಟಿನಾ ವಕ್ಷೋ ರಾವಣೇನಾಪಿ ತಾಡಿತಃ || 9 ||

ವಿಘೂರ್ಣಮಾನನಯನಃ ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ಕಶ್ಮಲಮಾಯಯೌ |
ಸಂಜ್ಞಾಮವಾಪ್ಯ ಕಪಿರಾಡ್ ರಾವಣಂ ಹಂತುಮುದ್ಯತಃ || 10 ||

ತತೋಽನ್ಯತ್ರ ಗತೋ ಭೀತ್ಯಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಃ |
ಹನೂಮಾನಜ್ಞದಶ್ಚೈವ ನಲೋ ನೀಲಸ್ತಥೈವ ಚ || 11 ||

ಚತ್ವಾರಃ ಸಮವೇತ್ಯಾಗ್ರೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಪುಜ್ಞವಾನ್ |
ಅಗ್ನಿವರ್ಣಂ ತಥಾ ಸರ್ಪರೋಮಾಣಂ ಖಡ್ಗರೋಮಕಮ್ || 12 ||

ತಥಾ ವೃಶ್ಚಿಕರೋಮಾಣಂ ನಿರ್ಜಘ್ನುಃ ಕ್ರಮಶೋಽಸುರಾನ್ |
ಚತ್ವಾರಶ್ಚತುರೋ ಹತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಾನ್ |
ಸಿಂಹನಾದಂ ಪೃಥಕ್ ಕೃತ್ವಾ ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗತಾಃ || 13 ||

|| 14 ||

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಂದ್ರಶ್ಯ ದಶನಚ್ಛದಮ್
ವಿವೃತ್ಯ ನಯನೇ ಕ್ರೂರೋ ರಾಮಮೇವಾನ್ವಧಾವತ |
ದಶಗ್ರೀವೋ ರಥಸ್ಥಸ್ತು ರಾಮಂ ವಜ್ರೋಪಮೈಃ ಶರೈಃ || 15 ||

ಆಜಘಾನ ಮಹಾಘೋರೈರ್ಧಾರಾಭಿರಿವ ತೋಯದಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ಪುರತಃ ಸರ್ವಾನ್ ವಾನರಾನಪಿ ವಿವ್ಯಧೇ || 16 ||

ತತಃ ಪಾವಕಸಜ್ಜಾಶೈಃ ಶರೈಃ ಕಾಂಚನಭೂಷಣೈಃ |
ಅಭ್ಯವರ್ಷದ್ರಣೇ ರಾಮೋ ದಶಗ್ರೀವಂ ಸಮಾಹಿತಃ || 17 ||

ರಥಸ್ಥಂ ರಾವಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೂಮಿಷ್ಠಂ ರಘುನಂದನಮ್ |
ಆಹೂಯ ಮಾತಲಿಂ ಶಕ್ರೋ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 18 ||

ರಥೇನ ಮಮ ಭೂಮಿಷ್ಠಂ ಶೀಘ್ರಂ ಯಾಹಿ ರಘೂತ್ತಮಮ್ |
ತ್ವರಿತಂ ಭೂತಲಂ ಗತ್ವಾ ಕುರು ಕಾರ್ಯಂ ಮಮಾನಘ || 19 ||

ಏವಮುಕ್ತೋಽಥ ತಂ ನತ್ವಾ ಮಾತಲಿದೇವಸಾರಥಿಃ |
ತತೋ ಹಯೈಶ್ಚ ಸಂಯೋಜ್ಯ ಹರಿತೈಃ ಸ್ಯನ್ನಂದನೋತ್ತಮಮ್ || 20 ||

ಸ್ವರ್ಗಾಜ್ಜಯಾರ್ಥಂ ರಾಮಸ್ಯ ಹ್ಯುಪಚಕ್ರಾಮ ಮಾತಲಿಃ |
ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿದೇವರಾಜೇನ ಪ್ರೇಷಿತೋಽಸ್ಮಿ ರಘೂತ್ತಮ || 21 ||

ರಥೋಽಯಂ ದೇವರಾಜಸ್ಯ ವಿಜಯಾಯ ತವ ಪ್ರಭೋ |
ಪ್ರೇಷಿತಶ್ಚ ಮಹಾರಾಜ ಧನುರೈನ್ದ್ರಂ ಚ ಭೂಷಿತಮ್ || 22 ||

ಅಭೇದ್ಯಂ ಕವಚಂ ಖಡ್ಗಂ ದಿವ್ಯತೂಣೀಯುಗಂ ತಥಾ |
ಆರುಹ್ಯ ಚ ರಥಂ ರಾಮ ರಾವಣಂ ಜಹಿ ರಾಕ್ಷಸಮ್ || 23 ||

ಮಯಾ ಸಾರಥಿನಾ ದೇವ ವೃತ್ರಂ ದೇವಪತಿಯಥಾ |
ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತಂ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ರಥೋತ್ತಮಮ್ || 24 ||

ಆರುರೋಹ ರಥಂ ರಾಮೋ ಲೋಕಾಂಲ್ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ ನಿಯೋಜಯನ್ |
ತತೋಽಭವನ್ಮಹಾಯುದ್ಧಂ ಭೈರವಂ ರೋಮಹರ್ಷಣಮ್ || 25 ||

ಮಹಾತ್ಮನೋ ರಾಘವಸ್ಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ |
ಆಗ್ನೇಯೇನ ಚ ಆಗ್ನೇಯಂ ದೈವಂ ದೈವೇನ ರಾಘವಃ || 26 ||

ಅಸ್ತ್ರಂ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಸ್ಯ ಜಘಾನ ಪರಮಾಸ್ತ್ರವಿತ್ |
ತತಸ್ತು ಸಸೃಜೇ ಘೋರಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಚಾಸ್ತ್ರಮಸ್ತ್ರವಿತ್ |
ಕ್ರೋಧೇನ ಮಹತಾಽವಿಷ್ಣೋ ರಾಮಸ್ಯೋಪರಿ ರಾವಣಃ || 27 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ಧನುರ್ಮುಕ್ತಾಃ ಸರ್ಪಾ ಭೂತ್ವಾ ಮಹಾವಿಷಾಃ |
ಶರಾಃ ಕಾಞ್ಚನಪುಜ್ವಾಭಾ ರಾಘವಂ ಪರಿತೋಽಪತನ್ || 28 ||

ತೈಃ ಶರೈಃ ಸರ್ಪವದನೈರ್ವಮದ್ಭಿರನಲಂ ಮುಖೈಃ |
ದಿಶಶ್ಚ ವಿದಿಶಶ್ಚೈವ ವ್ಯಾಪ್ತಾಸ್ತತ್ರ ತದಾಽಭವನ್ || 29 ||

ರಾಮಃ ಸರ್ಪಾಂಸ್ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮನ್ತಾತ್ಪರಿಪೂರಿತಾನ್ |

ಸೌಪರ್ಣಮಸ್ತ್ರಂ ತದ್ || 30 || ಘೋರಂ ಪುರಃ ಪ್ರಾವರ್ತಯದ್ರಣೇ

ರಾಮೇಣ ಮುಕ್ತಾಸ್ತೇ ಬಾಣಾ ಭೂತ್ವಾ ಗರುಡರೂಪಿಣಃ |
ಚಿಚ್ಛಿದುಃ ಸರ್ಪಬಾಣಾಂಸ್ತಾನ್ ಸಮನ್ತಾತ್ ಸರ್ಪಶತ್ರವಃ || 31 ||

ಅಸ್ತ್ರೇ ಪ್ರತಿಹತೇ ಯುದ್ಧೇ ರಾಮೇಣ ದಶಕನ್ಧರಃ |
ಅಭ್ಯವರ್ಷತ್ತತೋ ರಾಮಂ ಘೋರಾಭಿಃ ಶರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 32 ||

ತತಃ ಪುನಃ ಶರಾನೀಕೈ ರಾಮಮಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಮ್ |
ಅರ್ಧಯಿತ್ವಾ ತು ಘೋರೇಣ ಮಾತಲಿಂ ಪ್ರತ್ಯವಿಧೃತ || 33 ||

ಪಾತಯಿತ್ವಾ ರಥೋಪಸ್ಥೇ ರಥಕೇತುಂ ಚ ಕಾಞ್ಚನಮ್ |
ಐನ್ದ್ರಾನಶ್ವಾನಭ್ಯಹನದ್ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ || 34 ||

ವಿಷೇದುರ್ದೇವಗನ್ಧರ್ವಾಶ್ಚಾರಣಾಃ ಪಿತರಸ್ತಥಾ |
ಆತ್ಮಾಕಾರಂ ಹರಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯಥಿತಾಶ್ಚ ಮಹರ್ಷಯಃ || 35 ||

ವ್ಯಥಿತಾ ವಾನರೇನ್ದ್ರಾಶ್ಚ ಬಭೂವುಃ ಸವಿಭೀಷಣಾಃ |
ದಶಾಸ್ಯೋ ವಿಂಶತಿಭುಜಃ ಪ್ರಗೃಹೀತಶರಾಸನಃ || 36 ||

ದದೃಶೇ ರಾವಣಸ್ತತ್ರ ಮೈನಾಕ ಇವ ಪರ್ವತಃ |
ರಾಮಸ್ತು ಭೃಕುಟಿಂ ಬದ್ಧ್ವಾ ಕ್ರೋಧಸಂರಕ್ತಲೋಚನಃ || 37 ||

ಕೋಪಂ ಚಕಾರ ಸದೃಶಂ ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ರಾಕ್ಷಸಮ್ |
ಧನುರಾದಾಯ ದೇವೇನ್ದ್ರಧನುರಾಕಾರಮದ್ಭುತಮ್ || 38 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಾಣಿನಾ ಬಾಣಂ ಕಾಲಾನಲಸಮಪ್ರಭಮ್ |
ನಿರ್ದಹನ್ನಿವ ಚಕ್ಷುರ್ಭ್ಯಾಂ ದದೃಶೇ ರಿಪುಮನ್ತಿಕೇ || 39 ||

ಪರಾಕ್ರಮಂ ದರ್ಶಯಿತುಂ ತೇಜಸಾ ಪ್ರಜ್ವಲನ್ನಿವ |
ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ಕಾಲರೂಪೀ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ || 40 ||

ವಿಕೃಷ್ಯ ಚಾಪಂ ರಾಮಸ್ತು ರಾವಣಂ ಪ್ರತಿವಿಧ್ಯ ಚ |
ಹರ್ಷಯನ್ ವಾನರಾನೀಕಂ ಕಾಲಾಂತಕ ಇವಾಬಭೌ || 41 ||

ಕೃದ್ಧಂ ರಾಮಸ್ಯ ವದನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶತ್ರುಂ ಪ್ರಧಾವತಃ |
ತತ್ರಸುಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಚಚಾಲ ಚ ವಸುನ್ಧರಾ || 42 ||

ರಾಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾರೌದ್ರಮುತ್ಪಾತಾಂಶ್ಚ ಸುದಾರುಣಾನ್ |
ತ್ರಸ್ತಾನಿ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ರಾವಣಂ ಚಾವಿಶದ್ಭಯಮ್ || 43 ||

ವಿಮಾನಸ್ಥಾ ಸುರಗಣಾಃ ಸಿದ್ಧಗನ್ಧರ್ವಕಿನ್ನರಾಃ |
ದದೃಶುಃ ಸುಮಹಾಯುದ್ಧಂ ಲೋಕಸಂವರ್ತಕೋಪಮಮ್ |
ಐನ್ದ್ರಮಸ್ತ್ರಂ ಸಮಾದಾಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಶಿರೋಽಚ್ಛಿನ್ತ್ || 44 ||

ಮೂರ್ಧಾನೋ ರಾವಣಸ್ಯಾಥ ಬಹವೋ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಾಃ |
ಗಗನಾತ್ಪ್ರಪತಂತಿ ಸ್ಮ ತಾಲಾದಿವ ಫಲಾನಿ ಹಿ || 45 ||

ನ ದಿನಂ ನ ಚ ವೈ ರಾತ್ರೀನ್ ಸನ್ದ್ಯಾಂ ನ ದಿಶೋಽಪಿ ವಾ |
ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ನ ತದ್ರೂಪಂ ದೃಶ್ಯತೇ ತತ್ರ ಸಜ್ಗರೇ || 46 ||

ತತೋ ರಾಮೋ ಬಭೂವಾಥ ವಿಸ್ಮಯಾವಿಷ್ಟಮಾನಸಃ |
ಶತಮೇಕೋತ್ತರಂ ಛಿನ್ನಂ ಶಿರಸಾಂ ಚೈಕವರ್ಚಸಾಮ್ || 47 ||

ನ ಚೈವ ರಾವಣಃ ಶಾನ್ತೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಜೀವಿತಕ್ಷಯಾತ್ |
ತತಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರವಿದ್ಧೀರಃ ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಃ || 48 ||

ಅಸ್ತ್ರೈಶ್ಚ ಬಹುಭರ್ಯುಕ್ತಶ್ಚಿನ್ತಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ |
ಯೈರ್ಯುರ್ಬಾಣೈರ್ಹತಾ ದೈತ್ಯಾ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಪರಾಕ್ರಮಾಃ || 49 ||

ತ ಏತೇ ನಿಷ್ಫಲಂ ಯಾತಾ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿಪಾತನೇ |
ಇತಿ ಚಿಂತಾಕುಲೇ ರಾಮೇ ಸಮೀಪಸ್ಥೋ ವಿಭೀಷಣಃ || 50 ||

ಉವಾಚ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತವರೋ ಹ್ಯಸೌ |

ವಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಬಾಹವೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ವಿಚ್ಛಿನ್ನಾನಿ ಶಿರಾಂಸಿ ಚ || 51 ||

ಉತ್ಪತ್ಸ್ಯಂತಿ ಪುನಃ ಶೀಘ್ರಮಿತ್ಯಾಹ ಭಗವಾನಜಃ |
ನಾಭಿದೇಶೇಽಮೃತಂ ತಸ್ಯ ಕುಣ್ಡಲಾಕಾರಸಂಸ್ಥಿತಮ್ || 52 ||

ತಚ್ಛೋಷಯಾನಲಾಸ್ತ್ರೇಣ ತಸ್ಯ ಮೃತ್ಯುಸ್ತತೋ ಭವೇತ್ |
ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಃ ಶೀಘ್ರಪರಾಕ್ರಮಃ || 53 ||

ಪಾವಕಾಸ್ತ್ರೇಣ ಸಂಯೋಜ್ಯ ನಾಭಿಂ ವಿವ್ಯಾಧ ರಕ್ಷಸಃ |
ಅನನ್ತರಂ ಚ ಚಿಚ್ಛೇದ ಶಿರಾಂಸಿ ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 54 ||

ಬಾಹೂನಪಿ ಚ ಸಂರಬ್ಧೋ ರಾವಣಸ್ಯ ರಘೂತ್ತಮಃ |
ತತೋ ಘೋರಾಂ ಮಹಾಶಕ್ತಿಮಾದಾಯ ದಶಕನ್ಧರಃ || 55 ||

ವಿಭೀಷಣವಧಾರ್ಥಾಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಕ್ರೋಧವಿಹ್ವಲಃ |
ಚಿಚ್ಛೇದ ರಾಘವೋ ಬಾಣೈಸ್ತಾಂ ಶಿತೈರ್ಹೇಮಭೂಷಿತೈಃ || 56 ||

ದಶಗ್ರೀವಶಿರಶ್ಛೇದಾತ್ತದಾ ತೇಜೋ ವಿನಿರ್ಗತಮ್ |
ಮ್ಲಾನರೂಪೋ ಬಭೂವಾಥ ಛಿನ್ನೈಃ ಶೀರ್ಷೈರ್ಭಯಜ್ಞರೈಃ || 57 ||

ಏಕೇನ ಮುಖ್ಯಶಿರಸಾ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ರಾವಣೋ ಬಭೌ |
ರಾವಣಸ್ತು ಪುನಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ನಾನಾಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 58 ||

ವವರ್ಷ ರಾಮಂ ತಂ ರಾಮಸ್ತಥಾ ಬಾಣೈರ್ವವರ್ಷ ಚ |
ತತೋ ಯುದ್ಧಮಭೂದ್ || 59 || ಘೋರಂ ತುಮುಲಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಮ್

ಅಥ ಸಂಸ್ಮಾರಯಾಮಾಸ ಮಾತಲೀ ರಾಘವಂ ತದಾ |
ವಿಸೃಜಾಸ್ತ್ರಂ ವಧಾಯಾಸ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಶೀಘ್ರಂ ರಘೂತ್ತಮ || 60 ||

ವಿನಾಶಕಾಲಃ ಪ್ರಥಿತೋ ಯಃ ಸುರೈಃ ಸೋಽದ್ಯ ವರ್ತತೇ |
ಉತ್ತಮಾಜ್ಞಂ ನ ಚೈತಸ್ಯ ಭೇತ್ತವ್ಯಂ ರಾಘವ ತ್ವಯಾ || 61 ||

ನೈವ ಶೀರ್ಷ್ಣ ಪ್ರಭೋ ವಧೋ ವಧ್ಯ ಏವ ಹಿ ಮರ್ಮಣಿ ।
ತತಃ ಸಂಸ್ಕಾರಿತೋ ರಾಮಸ್ತೇನ ವಾಕ್ಯೇನ ಮಾತಲೇಃ ॥ 62 ॥

ಜಗ್ರಾಹ ಸ ಶರಂ ದೀಪ್ತಂ ನಿಃಶ್ವಸಂತಮಿವೋರಗಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ಪಾಶ್ವೇ ತು ಪವನಃ ಫಲೇ ಭಾಸ್ಕರಪಾವಕೌ ॥ 63 ॥

ಶರೀರಮಾಕಾಶಮಯಂ ಗೌರವೇ ಮೇರುಮಂದರೌ ।
ಪರ್ವಸ್ವಪಿ ಚ ವಿನ್ಯಸ್ತಾ ಲೋಕಪಾಲಾ ಮಹೌಜಸಃ ॥ 64 ॥

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಂ ವಪುಷಾ ಭಾತಂ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಚಸಾ ।
ತಮುಗ್ರಮಸ್ತ್ರಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಭಯನಾಶನಮದ್ಭುತಮ್ ॥ 65 ॥

ಅಭಿಮನ್ತ್ಯ ತತೋ ರಾಮಸ್ತಂ ಮಹೇಷುಂ ಮಹಾಭುಜಃ ।
ವೇದಪ್ರೋಕ್ತೇನ ವಿಧಿನಾ ಸಂದಧೇ ಕಾರ್ಮುಕೇ ಬಲೀ ॥ 66 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ಸಂದೀಯಮಾನೇ ತು ರಾಘವೇಣ ಶರೋತ್ತಮೇ ।
ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ವಿತ್ರೇಸುಶ್ಚಚಾಲ ಚ ವಸುಂದರಾ ॥ 67 ॥

ಸ ರಾವಣಾಯ ಸಜುಕ್ತದೋ ಭೃಶಮಾನಮ್ಯ ಕಾರ್ಮುಕಮ್ ।
ಚಿಕ್ಷೇಪ ಪರಮಾಯತ್ತಸ್ತಮಸ್ತ್ರಂ ಮರ್ಮಘಾತಿನಮ್ ॥ 68 ॥

ಸ ವಜ್ರ ಇವ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ವಜ್ರಪಾಣಿವಿಸರ್ಜಿತಃ ।
ಕೃತಾಂತ ಇವ ಘೋರಾಸ್ಯೋ ನೃಪತದ್ರಾವಣೋರಸಿ ॥ 69 ॥

ಸ ನಿಮಗ್ನೋ ಮಹಾಘೋರಃ ಶರೀರಾಂತಕರಃ ಪರಃ ।
ಬಿಭೇದ ಹೃದಯಂ ತೂರ್ಣಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ 70 ॥

ರಾವಣಸ್ಯಾಹರತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ ವಿವೇಶ ಧರಣೀತಲೇ ।
ಸ ಶರೋ ರಾವಣಂ ಹತ್ವಾ ರಾಮತೂರ್ಣೀರಮಾವಿಶತ್ ॥ 71 ॥

ತಸ್ಯ ಹಸ್ತಾತ್ಪಪಾತಾಶು ಸಶರಂ ಕಾರ್ಮುಕಂ ಮಹತ್ ।
ಗತಾಸುರ್ಭ್ರಮಿವೇಗೇನ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೋಽಪತದ್ಭುವಿ ॥ 72 ॥

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪತಿತಂ ಭೂಮೌ ಹತಶೇಷಾಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ಹತನಾಥಾ ಭಯತ್ರಸ್ತಾ ದುದ್ರುವುಃ ಸರ್ವತೋದಿಶಮ್ || 73 ||

ದಶಗ್ರೀವಸ್ಯ ನಿಧನಂ ವಿಜಯಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ |
ತತೋ ವಿನೇದುಃ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ವಾನರಾ ಜಿತಕಾಶಿನಃ || 74 ||

ವದನ್ತೋ ರಾಮವಿಜಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ತದ್ವಧಮ್ |
ಅಥಾನ್ತರಿಕ್ಷೇ ವ್ಯನದತ್ಸಾಮ್ಯಸ್ತ್ರಿದಶದುನ್ದುಭಿಃ || 75 ||

ಪಪಾತ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಸಮನ್ತಾದ್ರಾಘವೋಪರಿ |
ತುಷ್ಪವುರ್ಮುನಯಃ ಸಿದ್ಧಾಶ್ಚಾರಣಾಶ್ಚ ದಿವೌಕಸಃ || 76 ||

ಅಥಾನ್ತರಿಕ್ಷೇ ನನ್ಮತುಃ ಸರ್ವತೋಽಪ್ಸರಸೋ ಮುದಾ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಚ ದೇಹೋತ್ಥಂ ಜ್ಯೋತಿರಾದಿತ್ಯವತ್ಸುರತ್ || 77 ||

ಪ್ರವಿವೇಶ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೇವಾನಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ಸತಾಮ್ |
ದೇವಾ ಊಚುರಹೋ ಭಾಗ್ಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 78 ||

ವಯಂ ತು ಸಾತ್ತ್ವಿಕಾ ದೇವಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಾರುಣ್ಯಭಾಜನಾಃ |
ಭಯದುಃಖಾದಿಭಿರ್ವ್ಯಾಪ್ತಾಃ ಸಂಸಾರೇ ಪರಿವರ್ತಿನಃ || 79 ||

ಅಯಂ ತು ರಾಕ್ಷಸಃ ಕ್ರೂರೋ ಬ್ರಹ್ಮಹಾತೀವ ತಾಮಸಃ |
ಪರದಾರರತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ದೇವೇಷೀ ತಾಪಸಹಿಂಸಕಃ || 80 ||

ಪಶ್ಯತ್ಸು ಸರ್ವಭೂತೇಷು ರಾಮಮೇವ ಪ್ರವಿಷ್ಟವಾನ್ |
ಏವಂ ಬ್ರುವತ್ಸು ದೇವೇಷು ನಾರದಃ ಪ್ರಾಹ ಸುಸ್ಮಿತಃ || 81 ||

ಶೃಣುತಾತ್ರ ಸುರಾ ಯೂಯಂ ಧರ್ಮತತ್ತ್ವವಿಚಕ್ಷಣಾಃ |
ರಾವಣೋ ರಾಘವದ್ವೇಷಾದನಿಶಂ ಹೃದಿ ಭಾವಯನ್ || 82 ||

ಭೃತ್ಯೈಃ ಸಹ ಸದಾ ರಾಮಚರಿತಂ ದ್ವೇಷಸಂಯುತಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಾತ್ಸ್ವನಿಧನಂ ಭಯಾತ್ಸರ್ವತ್ರ ರಾಘವಮ್ || 83 ||

ಪಶ್ಯನ್ನನುದಿನಂ ಸ್ವಪ್ನೇ ರಾಮಮೇವಾನುಪಶ್ಯತಿ |
ಕ್ರೋಧೋಽಪಿ ರಾವಣಸ್ಯಾಽಽಶು ಗುರುಬೋಧಾಧಿಕೋಽಭವತ್ || 84 ||

ರಾಮೇಣ ನಿಹತಶ್ಚಾನ್ತೇ ನಿರ್ದೂತಾಶೇಷಕಲ್ಮಷಃ |
ರಾಮಸಾಯುಜ್ಯಮೇವಾಽಽಪ ರಾವಣೋ ಮುಕ್ತಬಂಧನಃ || 85 ||

ಪಾಪಿಷ್ಠೋ ವಾ ದುರಾತ್ಮಾ ಪರಧನಪರದಾರೇಷು ಸಕ್ತೋ ಯದಿ ಸ್ಯಾನ್-
ನಿತ್ಯಂ ಸ್ನೇಹಾದ್ಭಯಾದ್ವಾ ರಘುಕುಲತಿಲಕಂ ಭಾವಯನ್ ಸಮ್ಪರೇತಃ |
ಭೂತ್ವಾ ಶುದ್ಧಾನ್ತರಜ್ಞೋ ಭವಶತಜನಿತಾನೇಕದೋಷೈರ್ವಿಮುಕ್ತಃ
ಸದ್ಯೋ ರಾಮಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸುರವರವಿನುತಂ ಯಾತಿ ವೈಕುಣ್ಠಮಾದ್ಯಮ್ || 86 ||

ಹತ್ವಾ ಯುದ್ಧೇ ದಶಾಸ್ಯಂ ತ್ರಿಭುವನವಿಷಮಂ ವಾಮಹಸ್ತೇನ ಚಾಪಮ್
ಭುಮೌ ವಿಷ್ವಭ್ಯ ತಿಷ್ಠನ್ನಿತರಕರಧೃತಂ ಭ್ರಾಮಯನ್ ಬಾಣಮೇಕಮ್ |
ಆರಕ್ತೋಪಾಂತನೇತ್ರಃ ಶರದಲಿತವಪುಃ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಪ್ರಕಾಶೋ
ವೀರಶ್ರೀಬನ್ಧುರಾಜಗ್ನ್ಯಿದಶಪತಿನುತಃ ಪಾತು ಮಾಂ ವೀರರಾಮಃ || 87 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಏಕಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ || 11 ||

॥ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ರಾಮೋ ವಿಭೀಷಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹನೂಮಂತಂ ತಥಾಽಜ್ಞದಮ್ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕಪಿರಾಜಂ ಚ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ತಥಾ ಪರಾನ್ ॥೧॥

ಪರಿತುಷ್ಟೇನ ಮನಸಾ ಸರ್ವಾನೇವಾಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ।
ಭವತಾಂ ಬಾಹುವೀರ್ಯೇಣ ನಿಹತೋ ರಾವಣೋ ಮಯಾ ॥೨॥

ಕೀರ್ತಿಃ ಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ವಃ ಪುಣ್ಯಾ ಯಾವಚ್ಚನ್ದ್ರದಿವಾಕರೌ ।
ಕೀರ್ತಯಿಷ್ಯಂತಿ ಭವತಾಂ ಕಥಾಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪಾವನೀಮ್ ॥೩॥

ಮಯೋಪೇತಾಂ ಕಲಿಹರಾಂ ಯಾಸ್ಯಂತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ।
ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವಣಂ ಪತಿತಂ ಭುವಿ ॥೪॥

ಮನ್ದೋದರೀಮುಖಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ರಾವಣಪಾಲಿತಾಃ ।
ಪತಿತಾ ರಾವಣಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಶೋಚಂತ್ಯಃ ಪರ್ಯದೇವಯನ್ ॥೫॥

ವಿಭೀಷಣಃ ಶುಶೋಚಾರ್ತಃ ಶೋಕೇನ ಮಹತಾಽವೃತಃ ।
ಪತಿಸೋ ರಾವಣಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಬಹುಧಾ ಪರ್ಯದೇವಯತ್ ॥೬॥

ರಾಮಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ಬೋಧಯಸ್ವ ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಕರೋತು ಭ್ರಾತೃಸಂಸ್ಕಾರಂ ಕಿಂ ವಿಲಮ್ಬೇನ ಮಾನದ ॥೭॥

ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಮನ್ದೋದರೀಮುಖಾಃ ಪತಿತಾ ವಿಲಪಂತಿ ಚ ।
ನಿವಾರಯತು ತಾಃ ಸರ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸೀ ರಾವಣಪ್ರಿಯಾಃ ॥೮॥

ಏವಮುಕ್ತೋಽಥ ರಾಮೇಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಗಾದ್ವಿಭೀಷಣಮ್ ।
ಉವಾಚ ಮೃತಕೋಪಾಂತೇ ಪತಿತಂ ಮೃತಕೋಪಮಮ್ ॥೯॥

ಶೋಕೇನ ಮಹತಾಽಽವಿಷ್ಣುಂ ಸೌಮಿತ್ರಿರಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯಂ ಶೋಚಸಿ ತ್ವಂ ದುಃಖೇನ ಕೋಽಯಂ ತವ ವಿಭೀಷಣ || 10 ||

ತ್ವಂ ವಾಸ್ಯ ಕತಮಃ ಸೃಷ್ಟೇಃ ಪುರೇದಾನೀಮತಃ ಪರಮ್ |
ಯದ್ವತ್ತೋಯೌಘಪತಿತಾಃ ಸಿಕತಾ ಯಾನ್ತಿ ತದ್ವಶಾಃ || 11 ||

ಸಂಯುಜ್ಯಂತೇ ವಿಯುಜ್ಯಂತೇ ತಥಾ ಕಾಲೇನ ದೇಹಿನಃ |
ಯಥಾ ಧಾನಾಸು ವೈ ಧಾನಾ ಭವನ್ತಿ ನ ಭವನ್ತಿ ಚ || 12 ||

ಏವಂ ಭೂತೇಷು ಭೂತಾನಿ ಪ್ರೇರಿತಾನೀಶಮಾಯಯಾ |
ತ್ವಂ ಚೇಮೇ ವಯಮನ್ಯೇ ಚ ತುಲ್ಯಾಃ ಕಾಲವಶೋದ್ಭವಾಃ || 13 ||

ಜನ್ಮಮೃತ್ಯು ಯದಾ ಯಸ್ಮಾತ್ತದಾ ತಸ್ಮಾದ್ಭವಿಷ್ಯತಃ |
ಈಶ್ವರಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಭೂತೈಃ ಸೃಜತಿ ಹನ್ತ್ಯಜಃ || 14 ||

ಆತ್ಮಸೃಷ್ಟ್ಯರಸ್ವತನ್ತ್ರೈರ್ನಿರಪೇಕ್ಷೋಽಪಿ ಬಾಲವತ್ |
ದೇಹೇನ ದೇಹಿನೋ ಜೀವಾ ದೇಹಾದ್ಧೇಹೋಽಭಿಜಾಯತೇ || 15 ||

ಬೀಜಾದೇವ ಯಥಾ ಬೀಜಂ ದೇಹಾನ್ಯ ಇವ ಶಾಶ್ವತಃ |
ದೇಹಿದೇಹವಿಭಾಗೋಽಯಮವಿವೇಕಕೃತಃ ಪುರಾ || 16 ||

ನಾನಾತ್ವಂ ಜನ್ಮ ನಾಶಶ್ಚ ಕ್ಷಯೋ ವೃದ್ಧಿಃ ಕ್ರಿಯಾಫಲಮ್ |
ದ್ರಷ್ಟುರಾಭಾನ್ತ್ಯತದ್ಧರ್ಮಾ ಯಥಾಗ್ನೇರ್ದಾರುವಿಕ್ರಿಯಾಃ || 17 ||

ತ ಇಮೇ ದೇಹಸಂಯೋಗಾದಾತ್ಮನಾ ಭಾನ್ತ್ಯಸದ್ಗ್ರಹಾತ್ |
ಯಥಾ ಯಥಾ ತಥಾ ಚಾನ್ಯದ್ಧ್ಯಾಯತೋಽಸತ್ಸದ್ಗ್ರಹಾತ್ || 18 ||

ಪ್ರಸುಪ್ತಸ್ಯಾನಹಮ್ಭಾವಾತ್ತದಾ ಭಾತಿ ನ ಸಂಸ್ಪೃತಿಃ |
ಜೀವತೋಽಪಿ ತಥಾ ತದ್ವದ್ವಿಷಮುಕ್ತಸ್ಯಾನಹಚ್ಛತೇಃ || 19 ||

ತಸ್ಮಾನ್ಮಾಯಾಮನೋಧರ್ಮಂ ಜಹ್ಯಹಮ್ಮಮತಾಭ್ರಮಮ್ |
ರಾಮಭದ್ರೇ ಭಗವತಿ ಮನೋ ಧೇಹ್ಯಾತ್ಮನೀಶ್ವರೇ || 20 ||

ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮನಿ ಪರೇ ಮಾಯಾಮಾನುಷರೂಪಿಣಿ ।
ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಸಮ್ಬನ್ಧಾತ್ಮ್ಯಜಯಿತಾಷ್ವ ಮನಃ ಶನೈಃ ॥ 21 ॥

ತತ್ರ ದೋಷಾನ್ ದರ್ಶಯಿತಾಷ್ವ ರಾಮಾನಂದೇ ನಿಯೋಜಯ ।
ದೇಹಬುದ್ಧ್ಯಾ ಭವೇದ್ಬ್ರಾಹ್ಮತಾ ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಸುಹೃತ್ತ್ರಿಯಃ ॥ 22 ॥

ವಿಲಕ್ಷಣಂ ಯದಾ ದೇಹಾಜ್ಞಾನಾತ್ಮ್ಯತಮನಮಾತ್ಮನಾ ।
ತದಾ ಕಃ ಕಸ್ಯ ವಾ ಬನ್ದುರ್ಭ್ರಾತಾ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಸುಹೃತ್ ॥ 23 ॥

ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನವಶಾಜ್ಞಾತಾ ದಾರಾಗಾರಾದಯಃ ಸದಾ ।
ಶಬ್ದಾದಯಶ್ಚ ವಿಷಯಾ ವಿವಿಧಾಶ್ಚೈವ ಸಮ್ಪದಃ ॥ 24 ॥

ಬಲಂ ಕೋಶೋ ಭೃತ್ಯವರ್ಗೋ ರಾಜ್ಯಂ ಭೂಮಿಃ ಸುತಾದಯಃ ।
ಅಜ್ಞಾನಜತ್ವಾತ್ಸರ್ವೇ ತೇ ಕ್ಷಣಸಂಸಾರಮಭಜುರಾಃ ॥ 25 ॥

ಅಥೋತ್ತಿಷ್ಠ ಹೃದಾ ರಾಮಂ ಭಾವಯನ್ ಭಕ್ತಿಭಾವಿತಮ್ ।
ಅನುವರ್ತಸ್ವ ರಾಜ್ಯಾದಿ ಭುಂಜ್ವನ್ ಪ್ರಾರಬ್ಧಮನ್ವಹಮ್ ॥ 26 ॥

ಭೂತಂ ಭವಿಷ್ಯದಭವನ್ ವರ್ತಮಾನಮಥಾಚರನ್ ।
ವಿಹರಸ್ವ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಭವದೋಷೈರ್ನ ಲಿಪ್ಯಸೇ ॥ 27 ॥

ಆಜ್ಞಾಪಯತಿ ರಾಮಸ್ತ್ವಾಂ ಯದ್ಬ್ರಾತುಃ ಸಾಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ ।
ತತ್ಕುರುಷ್ವ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ ರುದತೀಶ್ಚಾಪಿ ಯೋಷಿತಃ ॥ 28 ॥

ನಿವಾರಯ ಮಹಾಬುದ್ಧೇ ಲಜ್ಞಾಂ ಗಚ್ಛಂತು ಮಾ ಚಿರಮ್ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಥಾವದ್ವಚನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ವಿಭೀಷಣಃ ॥ 29 ॥

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಶೋಕಂ ಚ ಮೋಹಂ ಚ ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗಮತ್ ।
ವಿಮೃಶ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ವಚಃ ॥ 30 ॥

ರಾಮಸ್ಯೈವಾನುವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಮುತ್ತರಂ ಪರ್ಯಭಾಷತ ।
ನೃಶಂಸಮನೃತಂ ಕ್ರೂರಂ ತ್ಯಕ್ತಧರ್ಮವ್ರತಂ ಪ್ರಭೋ ॥ 31 ॥

ನಾರ್ಹೋಽಸ್ಮಿ ದೇವ ಸಂಸ್ಕರ್ತುಂ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶಿನಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ಪ್ರೀತೋ ರಾಮೋ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 32 ||

ಮರಣಾನ್ತಾನಿ ವೈರಾಣಿ ನಿವೃತ್ತಂ ನಃ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ |
ಕ್ರಿಯತಾಮಸ್ಯ ಸಂಸಾರೋ ಮಮಾಪ್ಯೇಷ ಯಥಾ ತವ || 33 ||

ರಾಮಾಜ್ಞಾಂ ಶಿರಸಾ ಧೃತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಮೇವ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಸಾನ್ತ್ವವಾಕ್ಯೈರ್ಮಹಾಬುಧ್ಧಿಂ ರಾಜ್ಞೇಂ ಮನ್ದೋದರೀಂ ತದಾ || 34 ||

ಸಾನ್ತ್ವಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮತಾ್ಮ ಧರ್ಮಬುಧ್ಧಿರ್ವಿಭೀಷಣಃ |
ತ್ವರಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸಂಸಾರಾರ್ಥಂ ಸ್ವಬಾನ್ಧವಾನ್ || 35 ||

ಚಿತ್ಯಾಂ ನಿವೇಶ್ಯ ವಿಧಿವತ್ಪ್ರತೃಮೇಧವಿಧಾನತಃ |
ಆಹಿತಾಗ್ನೇರ್ಯಥಾ ಕಾರ್ಯಂ ರಾವಣಸ್ಯ ವಿಭೀಷಣಃ || 36 ||

ತಥೈವ ಸರ್ವಮಕರೋದ್ಬನ್ಧುಭಿಃ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ದದೌ ಚ ಪಾವಕಂ ತಸ್ಯ ವಿಧಿಯುಕ್ತಂ ವಿಭೀಷಣಃ || 37 ||

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಚೈವಾರ್ದ್ರವಸ್ತ್ರೇಣ ತಿಲಾನ್ ದರ್ಭಾಭಿಮಿಶ್ರಿತಾನ್ |
ಉದಕೇನ ಚ ಸಮಿಶ್ರಾನ್ ಪ್ರದಾಯ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ || 38 ||

ಪ್ರದಾಯ ಚೋದಕಂ ತಸ್ಮೈ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಚೈನಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ |
ತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯೋಽನುನಯಾಮಾಸ ಸಾನ್ತ್ವಮುಕ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ಪುನಃ || 39 ||

ಗಮ್ಯತಾಮಿತಿ ತಾಃ ಸರ್ವಾ ವಿವಿಶುರ್ನಗರಂ ತದಾ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಸು ಚ ಸರ್ವಾಸು ರಾಕ್ಷಸೀಷು ವಿಭೀಷಣಃ || 40 ||

ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗತ್ಯ ತದಾಽತಿಷ್ಠದ್ವಿನೀತವತ್ |
ರಾಮೋಽಪಿ ಸಹ ಸೈನ್ಯೇನ ಸಸುಗ್ರೀವಃ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 41 ||

ಹರ್ಷಂ ಲೇಭೇ ರಿಪೂನ್ ಹತ್ವಾ ಯಥಾ ವೃತ್ತಂ ಶತಕ್ರತುಃ |
ಮಾತಲಿಶ್ಚ ತದಾ ರಾಮಂ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯಾಭಿವಂದ್ಯ ಚ || 42 ||

ಅನುಜ್ಞಾತಶ್ಚ ರಾಮೇಣ ಯಯೌ ಸ್ವರ್ಗಂ ವಿಹಾಯಸಾ ।
ತತೋ ಹೃಷ್ಮಮನಾ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 43 ॥

ವಿಭೀಷಣಾಯ ಮೇ ಲಜ್ಜಾಝಾಜ್ಯಂ ದತ್ತಂ ಪುರೈವ ಹಿ ।
ಇದಾನೀಮಪಿ ಗತ್ವಾ ತ್ವಂ ಲಜ್ಜಾಮಧ್ಯೇ ವಿಭೀಷಣಮ್ ॥ 44 ॥

ಅಭಿಷೇಚಯ ವಿಪ್ರೈಶ್ಚ ಮನ್ತ್ರವದ್ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತೂರ್ಣಂ ಜಗಾಮ ಸಹ ವಾನರೈಃ ॥ 45 ॥

ಲಜ್ಜಾಂ ಸುವರ್ಣಕಲಶೈಃ ಸಮುದ್ರಜಲಸಂಯುತೈಃ ।
ಅಭಿಷೇಕಂ ಶುಭಂ ಚಕ್ರೇ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ 46 ॥

ತತಃ ಪೌರಜನೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ನಾನೋಪಾಯನಪಾಣಿಭಿಃ ।
ವಿಭೀಷಣಃ ಸಸೌಮಿತ್ರಿರುಪಾಯನಪುರಸ್ಕೃತಃ ॥ 47 ॥

ದಣ್ಡಪ್ರಣಾಮಮಕರೋದ್ರಾಮಸ್ಯಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ ।
ರಾಮೋ ವಿಭೀಷಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತರಾಜ್ಯಂ ಮುದಾನ್ವಿತಃ ॥ 48 ॥

ಕೃತಕೃತ್ಯಮಿವಾತ್ಮಾನಮಮನ್ಯತ ಸಹಾನುಜಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಂ ಚ ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯ ರಾಮೋ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ ॥ 49 ॥

ಸಹಾಯೇನ ತ್ವಯಾ ವೀರ ಜಿತೋ ಮೇ ರಾವಣೋ ಮಹಾನ್ ।
ವಿಭೀಷಣೋಽಪಿ ಲಜ್ಜಾಝಾಮಭಿಷಿಕ್ತೋ ಮಯಾಽನಘ ॥ 50 ॥

ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಹನೂಮಂತಂ ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥಂ ವಿನಯಾನ್ವಿತಮ್ ।
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯಾನುಮತೇರ್ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ರಾವಣಾಲಯಮ್ ॥ 51 ॥

ಜಾನಕೈಃ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾಹಿ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾದಿಕಮ್ ।
ಜಾನಕ್ಯಾಃ ಪ್ರತಿವಾಕ್ಯಂ ಮೇ ಶೀಘ್ರಮೇವ ನಿವೇದಯ ॥ 52 ॥

ಏವಮಾಜ್ಞಾಪಿತೋ ಧೀಮಾನ್ ರಾಮೇಣ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ।
ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುರೀಂ ಲಜ್ಜಾಂ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ನಿಶಾಚರೈಃ ॥ 53 ॥

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ರಾವಣಗೃಹಂ ಶಿಂಶಪಾಮೂಲಮಾಶ್ರಿತಾಮ್ ।
ದದರ್ಶ ಜಾನಕೀಂ ತತ್ರ ಕೃತಾಂ ದೀನಾಮನಿನ್ದಿತಾಮ್ ॥ 54 ॥

ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಪರಿವೃತಾಂ ಧ್ಯಾಯಂತೀಂ ರಾಮಮೇವ ಹಿ ।
ವಿನಯಾವನತೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಪವನಾತ್ಮಜಃ ॥ 55 ॥

ಕೃತಾಂಜಲಿಪುಟೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಹೋಷ ಭಕ್ತ್ಯಾಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಃ ।
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಾನಕೀ ತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥಿತಾ ಪೂರ್ವಸ್ಮೃತಿಂ ಯಯೌ ॥ 56 ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಂ ರಾಮದೂತಂ ಸಾ ಹರ್ಷಾತ್ಸೌಮ್ಯಮುಖೀ ಬಭೌ ।
ಸ ತಾಂ ಸೌಮ್ಯಮುಖೀಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಸ್ಯೈವ ಪವನನಂದನಃ ।
ರಾಮಸ್ಯ ಭಾಷಿತಂ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ ॥ 57 ॥

ದೇವಿ ರಾಮಃ ಸಸುಗ್ರೀವೋ ವಿಭೀಷಣಸಹಾಯವಾನ್ ।
ಕುಶಲೀ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ಸೈನ್ಯೈಶ್ಚ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 58 ॥

ರಾವಣಂ ಸಸುತಂ ಹತ್ವಾ ಸಬಲಂ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ।
ತ್ವಾಮಾಹ ಕುಶಲಂ ರಾಮೋ ರಾಜ್ಯೇ ಕೃತ್ವಾ ವಿಭೀಷಣಮ್ ॥ 59 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಭರ್ತುಃ ಪ್ರಿಯಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹರ್ಷಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ।
ಕಿಂ ತೇ ಪ್ರಿಯಂ ಕರೋಮ್ಯದ್ಯ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಜಗತ್ತ್ರಯೇ ॥ 60 ॥

ಸಮಂ ತೇ ಪ್ರಿಯವಾಕ್ಯಸ್ಯ ರತ್ನಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ ।
ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವೈದೇಹ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಪ್ಲವಜ್ಗಮಃ ॥ 61 ॥

ರತ್ನೌಘಾದ್ವಿಧಾದ್ವಾಽಪಿ ದೇವರಾಜ್ಯಾದ್ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ।
ಹತಶತ್ರುಂ ವಿಜಯಿನಂ ರಾಮಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸುಸ್ಥಿರಮ್ ॥ 62 ॥

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀ ಪ್ರಾಹ ಮಾರುತಿಮ್ ।
ಸರ್ವೇ ಸೌಮ್ಯಾ ಗುಣಾ ಸೌಮ್ಯ ತ್ವಯ್ಯೇವ ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಾಃ ॥ 63 ॥

ರಾಮಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶೀಘ್ರಂ ಮಾಮಾಜ್ಞಾಪಯತು ರಾಘವಃ ।

ತಥೇತಿ ತಾಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಯೌ ದ್ರಷ್ಟುಂ ರಘೂತ್ತಮಮ್ || 64 ||

ಜಾನಕ್ಯಾ ಭಾಷಿತಂ ಸರ್ವಂ ರಾಮಸ್ಯಾಗ್ರೇ ನ್ಯವೇದಯತ್ |
ಯನ್ನಿಮಿತ್ತೋಽಯಮಾರಮ್ಭಃ ಕರ್ಮಣಾಂ ಚ ಫಲೋದಯಃ || 65 ||

ತಾಂ ದೇವೀಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ಮೈಥಿಲೀಮ್ |
ಏವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮತಾ ರಾಮೋ ಜ್ಞಾನವತಾಂ ವರಃ || 66 ||

ಮಾಯಾಸೀತಾಂ ಪರಿತ್ಯಕ್ತುಂ ಜಾನಕೀಮನಲೇ ಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ಆದಾತುಂ ಮನಸಾ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಹ ವಿಭೀಷಣಮ್ || 67 ||

ಗಚ್ಛ ರಾಜನ್ ಜನಕಜಾಮಾನಯಾಽಶು ಮಮಾಂತಿಕಮ್ |
ಸ್ನಾತಾಂ ವಿರಜವಸ್ತ್ರಾಢ್ಯಾಂ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾಮ್ || 68 ||

ವಿಭೀಷಣೋಽಪಿ ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ಜಗಾಮ ಸಹಮಾರುತಿಃ |
ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸುವೃದ್ಧಾಭಿಃ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾ ತು ಮೈಥಿಲೀಮ್ || 69 ||

ಸರ್ವಾಭರಣಸಮ್ಮನ್ನಾಮಾರೋಪ್ಯ ಶಿಬಿಕೋತ್ತಮೇ |
ಯಾಷ್ಠೀಕೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಗುಪ್ತಾಂ ಕೞ್ಚುಕೋಷ್ಣೀಷಿಭಿಃ ಶುಭಾಮ್ || 70 ||

ತಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗತಾಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ತಾನ್ ವಾರಯನ್ತೋ ಬಹವಃ ಸರ್ವತೋ ವೇತ್ರಪಾಣಯಃ || 71 ||

ಕೋಲಾಹಲಂ ಪ್ರಕುರ್ವನ್ತೋ ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಯಯುಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ಶಿಬಿಕಾರೂಢಾಂ ದೂರಾದಥ ರಘೂತ್ತಮಃ || 72 ||

ವಿಭೀಷಣ ಕಿಮರ್ಥಂ ತೇ ವಾನರಾನ್ ವಾರಯಂತಿ ಹಿ |
ಪಶ್ಯಂತು ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ಮೈಥಿಲೀಂ ಮಾತರಂ ಯಥಾ || 73 ||

ಪಾದಚಾರೇಣ ಸಾಽಽಯಾತು ಜಾನಕೀ ಮಮ ಸನ್ನಿಧಿಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ರಾಮವಚನಂ ಶಿಬಿಕಾದವರುಹ್ಯ ಸಾ || 74 ||

ಪಾದಚಾರೇಣ ಶನಕೈರಾಗತಾ ರಾಮಸನ್ನಿಧಿಮ್ ।
ರಾಮೋಽಪಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಂ ಮಾಯಾಸೀತಾಂ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥನಿರ್ಮಿತಾಮ್ ॥ 75 ॥

ಅವಾಚ್ಯವಾದಾನ್ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಾಹ ತಾಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಾ ಸಾ ಸೀತಾ ವಚನಂ ರಾಘವೋದಿತಮ್ ॥ 76 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರಜ್ವಾಲಯ ಹುತಾಶನಮ್ ।
ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥಂ ಹಿ ರಾಮಸ್ಯ ಲೋಕಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಯಾಯ ಚ ॥ 77 ॥

ರಾಘವಸ್ಯ ಮತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽಪಿ ತದೈವ ಹಿ ।
ಮಹಾಕಾಷ್ಠಚಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಜ್ವಾಲಯಿತ್ವಾ ಹುತಾಶನಮ್ ॥ 78 ॥

ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಗಮ್ಯ ತಸೌ ತೂಷ್ಣೀಮರಿಂದಮಃ
ತತಃ ಸೀತಾ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ರಾಘವಂ ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಾ ।
ಪಶ್ಯತಾಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ದೇವರಾಕ್ಷಸಯೋಷಿತಾಮ್ ॥ 79 ॥

ಪ್ರಣಮ್ಯ ದೇವತಾಭ್ಯಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಶ್ಚ ಮೈಥಿಲೀ ।
ಬದ್ಧಾಙ್ಗುಲಿಪುಟಾ ಚೇದಮುವಾಚಾಘ್ನಿಸಮೀಪಗಾ ॥ 80 ॥

ಯಥಾ ಮೇ ಹೃದಯಂ ನಿತ್ಯಂ ನಾಪಸರ್ಪತಿ ರಾಘವಾತ್ ।
ತಥಾ ಲೋಕಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷೀ ಮಾಂ ಸರ್ವತಃ ಪಾತು ಪಾವಕಃ ॥ 81 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತದಾ ಸೀತಾ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಹುತಾಶನಮ್ ।
ವಿವೇಶ ಜ್ವಾಲನಂ ದೀಪ್ತಂ ನಿರ್ಭಯೇನ ಹೃದಾ ಸತೀ ॥ 82 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತೋ ಭೂತಗಣಾಃ ಸಸಿದಾಢಃ
ಸೀತಾಂ ಮಹಾವಹ್ನಿಗತಾಂ ಭೃಶಾರ್ತಾಃ ।
ಪರಸ್ಪರಂ ಪ್ರಾಹುರಹೋ ಸ ಸೀತಾಮ್
ರಾಮಃ ಶ್ರಿಯಂ ಸ್ವಾಂ ಕಥಮತ್ಯಜಜ್ಞಾಃ ॥ 83 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 12 ॥

॥ ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತತಃ ಶಕ್ರಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ಯಮಶ್ಚ ವರುಣಸ್ತಥಾ ।
ಕುಬೇರಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪಿನಾಕೇ ವೃಷವಾಹನಃ ॥ ೧ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮುನಿಭಿಃ ಸಿದ್ಧಚಾರಣೈಃ ।
ಋಷಯಃ ಪಿತರಃ ಸಾಧ್ಯಾ ಗಂಧರ್ವಾಪ್ಸರಸೋರಗಾಃ ॥ ೨ ॥

ಏತೇ ಚಾನ್ಯೇ ವಿಮಾನಾಗ್ರೈರಾಜಗುರ್ಯತ್ರ ರಾಘವಃ ।
ಅಬ್ರುವನ್ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ರಾಮಂ ಪ್ರಾಂಜಲಯಶ್ಚ ತೇ ॥ ೩ ॥

ಕರ್ತಾ ತ್ವಂ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಸಾಕ್ಷೀ ವಿಜ್ಞಾನವಿಗ್ರಹಃ ।
ವಸೂನಾಮಷ್ಟಮೋಽಸಿ ತ್ವಂ ರುದ್ರಾಣಾಂ ಶಙ್ಕರೋ ಭವಾನ್ ॥ ೪ ॥

ಆದಿಕರ್ತಾಽಸಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತ್ವಂ ಚತುರಾನನಃ ।
ಅಶ್ವಿನೌ ಘ್ರಾಣಭೂತೌ ತೇ ಚಕ್ಷುಷೀ ಚಂದ್ರಭಾಸ್ಕರೌ ॥ ೫ ॥

ಲೋಕಾನಾಮಾದಿರನ್ತೋಽಸಿ ನಿತ್ಯ ಏಕಃ ಸದೋದಿತಃ ।
ಸದಾ ಶುದ್ಧಃ ಸದಾ ಬುದ್ಧಃ ಸದಾ ಮುಕ್ತೋಽಗುಣೋಽದ್ವಯಃ ॥ ೬ ॥

ತ್ವನ್ನಾಮಯಾಸಂವೃತಾನಾಂ ತ್ವಂ ಭಾಸಿ ಮಾನುಷವಿಗ್ರಹಃ ।
ತ್ವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರತಾಂ ರಾಮ ಸದಾ ಭಾಸಿ ಚಿದಾತ್ಮಕಃ ॥ ೭ ॥

ರಾವಣೇನ ಹೃತಂ ಸ್ಥಾನಮಸ್ಮಾಕಂ ತೇಜಸಾ ಸಹ ।
ತ್ವಯಾಽದ್ಯ ನಿಹತೋ ದುಷ್ಟಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪದಂ ಸ್ವಕಮ್ ॥ ೮ ॥

ಏವಂ ಸ್ತುವತ್ಸು ದೇವೇಷು ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪಿತಾಮಹಃ ।
ಅಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಣತೋ ಭೂತಾಸ್ವ ರಾಮಂ ಸತ್ಯಪಥೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ ೯ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ವಂದೇ ದೇವಂ ವಿಷ್ಣುಮಶೇಷಸ್ಥಿತಿಹೇತುಮ್
ತ್ವಾಮಧ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನಿಭಿರನ್ತರ್ಹೃದಿ ಭಾವ್ಯಮ್ ।
ಹೇಯಾಹೇಯದ್ವಂದ್ವವಿಹೀನಂ ಪರಮೇಕಮ್
ಸ್ತುತಾಮಾತ್ರಂ ಸರ್ವಹೃದಿಸ್ಥಂ ದೃಶಿರೂಪಮ್ ॥ 10 ॥

ಪ್ರಾಣಾಪಾನೌ ನಿಶ್ಚಯಬುದ್ಧ್ಯಾ ಹೃದಿ ರುದ್ಧಾಽಽ
ಭಿತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಸಂಶಯಬಂಧಂ ವಿಷಯೌಘಾನ್ ।
ಪಶ್ಯಂತೀಶಂ ಯಂ ಗತಮೋಹಾ ಯತಯಸ್ತಮ್
ವಂದೇ ರಾಮಂ ರತ್ನಕಿರೀಟಂ ರವಿಭಾಸಮ್ ॥ 11 ॥

ಮಾಯಾತೀತಂ ಮಾಧವಮಾದ್ಯಂ ಜಗದಾದಿಮ್
ಮಾನಾತೀತಂ ಮೋಹವಿನಾಶಂ ಮುನಿವನ್ದ್ಯಮ್ ।
ಯೋಗಿಧೈಯಂ ಯೋಗವಿಧಾನಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮ್
ವಂದೇ ರಾಮಂ ರಂಜಿತಲೋಕಂ ರಮಣೀಯಮ್ ॥ 12 ॥

ಭಾವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಯಹೀನಂ ಭವಮುಖ್ಯೈಃ
ಯೋಗಾಸಕ್ತೈರರ್ಚಿತಪಾದಾಮ್ಬುಜಯುಗ್ಮಮ್ ।
ನಿತ್ಯಂ ಶುದ್ಧಂ ಬುದ್ಧಮನನ್ತಂ ಪ್ರಣವಾಖ್ಯಮ್
ವಂದೇ ರಾಮಂ ವೀರಮಶೇಷಾಸುರದಾವಮ್ ॥ 13 ॥

ತ್ವಂ ಮೇ ನಾಥೋ ನಾಥಿತಕಾರ್ಯಾಖಿಲಕಾರೀ
ಮಾನಾತೀತೋ ಮಾಧವರೂಪೋಽಖಿಲಧಾರೀ ।
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗಮ್ಯೋ ಭಾವಿತರೂಪೋ ಭವಹಾರೀ
ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸೈರ್ಭಾವಿತಚೇತಃಸಹಚಾರೀ ॥ 14 ॥

ತ್ವಾಮಾದ್ಯನ್ತಂ ಲೋಕತತೀನಾಂ ಪರಮೀಶಮ್
ಲೋಕಾನಾಂ ನೋ ಲೌಕಿಕಮಾನೈರಧಿಗಮ್ಯಮ್ ।
ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾಭಾವಸಮೇತೈರ್ಭಜನೀಯಮ್
ವಂದೇ ರಾಮಂ ಸುಂದರಮಿಂದೀವರನೀಲಮ್ ॥ 15 ॥

ಕೋ ವಾ ಜ್ಞಾತುಂ ತ್ವಾಮತಿಮಾನಂ ಗತಮಾನಮ್

ಮಾಯಾಸಕ್ತೋ ಮಾಧವ ಶಕ್ತೋ ಮುನಿಮಾನ್ಯಮ್ |
ವೃಂದಾರಣ್ಯೇ ವಂದಿತವೃಂದಾರಕವೃಂದಮ್
ವಂದೇ ರಾಮಂ ಭವಮುಖವನ್ದ್ಯಂ ಸುಖಿಕನ್ದಮ್ || 16 ||

ನಾನಾಶಾಸ್ತ್ರೈರ್ವೇದಕದಮೈಶ್ವರೈಃ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಮ್
ನಿತ್ಯಾನಂದಂ ನಿರ್ವಿಷಯಜ್ಞಾನಮನಾದಿಮ್ |
ಮತ್ತೇವಾರ್ಥಂ ಮಾನುಷಭಾವಂ ಪ್ರತಿಪನ್ನಮ್
ವಂದೇ ರಾಮಂ ಮರಕತವರ್ಣಂ ಮಥುರೇಶಮ್ || 17 ||

ಶ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತೋ ಯಃ ಪಠತೀಮಂ ಸ್ತವಮಾದ್ಯಮ್
ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವಿಧಾನಂ ಭುವಿ ಮರ್ತ್ಯಃ |
ರಾಮಂ ಶ್ಯಾಮಂ ಕಾಮಿತಕಾಮಪ್ರದಮೀಶಮ್
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಧ್ಯಾತಾ ಪಾತಕಜಾಲೈರ್ವಿಗತಃ ಸ್ಯಾತ್ || 18 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ತುತಿಂ ಲೋಕಗುರೋರ್ವಿಭಾವಸುಃ
ಸ್ವಾಙ್ಗೇ ಸಮಾದಾಯ ವಿದೇಹಪುತ್ರಿಕಾಮ್ |
ವಿಭ್ರಾಜಮಾನಾಂ ವಿಮಲಾರುಣದ್ಯುತಿಮ್
ರಕ್ತಾಂಶುರಾಂ ದಿವ್ಯವಿಭೂಷಣಾನ್ವಿತಾಮ್ || 19 ||

ಪ್ರೋವಾಚ ಸಾಕ್ಷೀ ಜಗತಾಂ ರಘೂತ್ತಮಮ್
ಪ್ರಪನ್ನಸರ್ವಾರ್ತಿಹರಂ ಹುತಾಶನಃ |
ಗೃಹಾಣ ದೇವೀಂ ರಘುನಾಥ ಜಾನಕೀಮ್
ಪುರಾ ತ್ವಯಾ ಮಯ್ಯವರೋಪಿತಾಂ ವನೇ || 20 ||

ವಿಧಾಯ ಮಾಯಾಜನಕಾತ್ಮಜಾಂ ಹರೇ
ದಶಾನನಪ್ರಾಣವಿನಾಶನಾಯ ಚ |
ಹತೋ ದಶಾಸ್ಯಃ ಸಹ ಪುತ್ರಬಾನ್ದವೈಃ
ನಿರಾಕೃತೋಽನೇನ ಭರೋ ಭುವಃ ಪ್ರಭೋ || 21 ||

ತಿರೋಹಿತಾ ಸಾ ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬರೂಪಿಣೀ
ಕೃತಾ ಯದರ್ಥಂ ಕೃತಕೃತ್ಯತಾಂ ಗತಾ |
ತತೋಽತಿಹೃಷ್ಣಾಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಜಾನಕೀಮ್

ರಾಮಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಠಃ ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ಪಾವಕಮ್ || 22 ||

ಸ್ವಾಜ್ಞೇ ಸಮಾವೇಶ್ಯ ಸದಾಽನಪಾಯಿನೀಮ್
ಶ್ರಿಯಂ ಶ್ರಿಲೋಕೇಜನನೀಂ ಶ್ರಿಯಃ ಪತಿಃ |

ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಥ ರಾಮಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಯುತಮ್
ಶ್ರಿಯಾ ಸ್ಫುರಂತಂ ಸುರನಾಯಕೋ ಮುದಾ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗಿರಾ ಗದ್ಗದಯಾ ಸಮೇತ್ಯ
ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 23 || ಸ್ತೋತುಮಥೋಪಚಕ್ರಮೇ

ಇನ್ದ್ರ ಉವಾಚ

ಭಜೇಽಹಂ ಸದಾ ರಾಮಮಿಂದ್ರೀವರಾಭಮ್
ಭವಾರಣ್ಯದಾವಾನಲಾಭಾಭಿಧಾನಮ್ |
ಭವಾನೀಹೃದಾ ಭಾವಿತಾನಂದರೂಪಮ್
ಭವಾಭಾವಹೇತುಂ ಭವಾದಿಪ್ರಪನ್ನಮ್ || 24 ||

ಸುರಾನೀಕದುಃಖೌಘನಾಶೈಕಹೇತುಮ್
ನರಾಕಾರದೇಹಂ ನಿರಾಕಾರಮೀಡ್ಯಮ್ |
ಪರೇಶಂ ಪರಾನಂದರೂಪಂ ವರೇಣ್ಯಮ್
ಹರಿಂ ರಾಮಮೀಶಂ ಭಜೇ ಭಾರನಾಶಮ್ || 25 ||

ಪ್ರಪನ್ನಾಖಿಲಾನಂದದೋಹಂ ಪ್ರಪನ್ನಮ್
ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿನಿಃಶೇಷನಾಶಾಭಿಧಾನಮ್ |
ತಪೋಯೋಗಯೋಗೀಶಭಾವಾಭಿಭಾವ್ಯಮ್
ಕಪೀಶಾದಿಮಿತ್ರಂ ಭಜೇ ರಾಮಮಿತ್ರಮ್ || 26 ||

ಸದಾ ಭೋಗಭಾಜಾಂ ಸುದೂರೇ ವಿಭಾಂತಮ್
ಸದಾ ಯೋಗಭಾಜಾಮುದೂರೇ ವಿಭಾಂತಮ್ |
ಚಿದಾನಂದಕಂದಂ ಸದಾ ರಾಘವೇಶಮ್
ವಿದೇಹಾತ್ಮಜಾನಂದರೂಪಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ || 27 ||

ಮಹಾಯೋಗಮಾಯಾವಿಶೇಷಾನುಯುಕ್ತೋ
ವಿಭಾಸೀಶ ಲೀಲಾನರಾಕಾರವೃತ್ತಿಃ |

ತ್ವದಾನಂದಲೀಲಾಕಥಾಪೂರ್ಣಕರ್ಣಾಃ
ಸದಾನಂದರೂಪಾ ಭವಂತೀಹ ಲೋಕೇ || 28 ||

ಅಹಂ ಮಾನಪಾನಾಭಿಮತ್ತಪ್ರಮತ್ತೋ
ನ ವೇದಾಖಿಲೇಶಾಭಿಮಾನಾಭಿಮಾನಃ |
ಇದಾನೀಂ ಭವತ್ಪಾದಪದ್ಮಪ್ರಸಾದಾತ್
ತ್ರಿಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯಾಭಿಮಾನೋ ವಿನಷ್ಟಃ || 29 ||

ಸ್ಫುರದ್ರತ್ನಕೇಯೂರಹಾರಾಭಿರಾಮಮ್
ಧರಾಭಾರಭೂತಾಸುರಾನೀಕದಾವಮ್ |
ಶರಚ್ಚಂದ್ರವಕ್ತ್ರಂ ಲಸತ್ಪದ್ಮನೇತ್ರಮ್
ದುರಾವಾರಪಾರಂ ಭಜೇ ರಾಘವೇಶಮ್ || 30 ||

ಸುರಾಧೀಶನೀಲಾಭ್ರನೀಲಾಜ್ಗಕಾಂತಿಮ್
ವಿರಾಧಾದಿರಕ್ಷೋವಧಾಲೋಕಶಾಂತಿಮ್ |
ಕಿರೀಟಾದಿಶೋಭಂ ಪುರಾರಾತಿಲಾಭಮ್
ಭಜೇ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ರಘುಣಾಮಧೀಶಮ್ || 31 ||

ಲಸಚ್ಚಂದ್ರಕೋಟಿಪ್ರಕಾಶಾದಿಪೀಠೇ
ಸಮಾಸೀನಮಜ್ಞೇ ಸಮಾಧಾಯ ಸೀತಾಮ್ |
ಸ್ಫುರದ್ಧೇಮವರ್ಣಾಂ ತಡಿತ್ತುಇಜ್ಜಭಾಸಾಮ್
ಭಜೇ ರಾಮಚಂದ್ರಂ ನಿವೃತ್ತಾರ್ತಿತಂದ್ರಮ್ || 32 ||

ತತಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಭಗವಾನ್ ಭವಾನ್ಯಾ ಸಹಿತೋ ಭವಃ |
ರಾಮಂ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಂ ವಿಮಾನಸ್ಥೋ ನಭಃಸ್ಥಲೇ || 33 ||

ಆಗಮಿಷ್ಯಾಮ್ಯಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತ್ವಾಂ ರಾಜ್ಯಸತ್ಕೃತಮ್ |
ಇದಾನೀಂ ಪಶ್ಯ ಪಿತರಮಸ್ಯ ದೇಹಸ್ಯ ರಾಘವ || 34 ||

ತತೋಽಪಶ್ಯದ್ವಿಮಾನಸ್ಥಂ ರಾಮೋ ದಶರಥಂ ಪುರಃ |
ನನಾಮ ಶಿರಸಾ ಪಾದೌ ಮುದಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಹಾನುಜಃ || 35 ||

ಆಲಿಜ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ವ್ಯವಘ್ರಾಯ ರಾಮಂ ದಶರಥೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ತಾರಿತೋಽಸ್ಮಿ ತ್ವಯಾ ವತ್ಸ ಸಂಸಾರಾದ್ಧುಃಖಸಾಗರಾತ್ || 36 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪುನರಾಲಿಜ್ಯ ಯಯೌ ರಾಮೇಣ ಪೂಜಿತಃ |
ರಾಮೋಽಪಿ ದೇವರಾಜಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಹ ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್ || 37 ||

ಮತ್ಕೃತೇ ನಿಹತಾನ್ ಸಜ್ಜ್ಯೇ ವಾನರಾನ್ ಪತಿತಾನ್ ಭುವಿ |
ಜೀವಯಾಽಽಶು ಸುಧಾವೃಷ್ಟಾಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ಮಮಾಽಽಜ್ಞಯಾ || 38 ||

ತಥೇತ್ಯಮೃತವೃಷ್ಟಾಃ ತಾನ್ ಜೀವಯಾಮಾಸ ವಾನರಾನ್ |
ಯೇ ಯೇ ಮೃತಾ ಮೃಧೇ ಪೂರ್ವಂ ತೇ ತೇ ಸುಪ್ತೋತ್ಥಿತಾ ಇವ |
ಪೂರ್ವವದ್ಬಲಿನೋ ಹೃಷ್ಟಾ ರಾಮಪಾರ್ಶ್ವಮುಪಾಯಯುಃ || 39 ||

ನೋತ್ಥಿತಾ ರಾಕ್ಷಸಾಸ್ತತ್ರ ಪೀಯೂಷಸ್ಪರ್ಶನಾದಪಿ |
ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ವಚಃ || 40 ||

ದೇವ ಮಾಮನುಗೃಹ್ಣೀಷ್ವ ಮಯಿ ಭಕ್ತಿಯದಾ ತವ |
ಮಜ್ಗಲಸ್ನಾನಮದ್ಯ ತ್ವಂ ಕುರು ಸೀತಾಸಮನ್ವಿತಃ || 41 ||

ಅಲಿಜ್ಯತ್ಯ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಶೋಷೇ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಹೇ ವಯಮ್ |
ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ರಘೂತ್ತಮಃ || 42 ||

ಸುಕುಮಾರೋಽತಿಭಕ್ತೋ ಮೇ ಭರತೋ ಮಾಮವೇಕ್ಷತೇ |
ಜಟಾವಲ್ಕಲಧಾರೀ ಸ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಹಿತಃ || 43 ||

ಕಥಂ ತೇನ ವಿನಾ ಸ್ನಾನಮಲಜ್ವಾರಾದಿಕಂ ಮಮ |
ಅತಃ ಸುಗ್ರೀವಮುಖ್ಯಾಂಸ್ತ್ವಂ ಪೂಜಯಾಽಽಶು ವಿಶೇಷತಃ || 44 ||

ಪೂಜಿತೇಷು ಕಪೀಂದ್ರೇಷು ಪೂಜಿತೋಽಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ರಾಘವೇಣಾಶು ಸ್ವರ್ಣರತ್ನಾಮ್ಬರಾಣಿ ಚ || 45 ||

ವವರ್ಷ ರಾಕ್ಷಸಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಯಥಾಕಾಮಂ ಯಥಾರುಚಿ |

ತತಸ್ತಾನ್ ಪೂಜಿತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ರತ್ನಶ್ಚ ಯೂಥಪಾನ್ || 46 ||

ಅಭಿನಂದ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ವಿಸಸರ್ಜ ಹರೀಶ್ವರಾನ್ |
ವಿಭೀಷಣಸಮಾನೀತಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ಸೂರ್ಯವರ್ಚಸಮ್ || 47 ||

ಆರುರೋಹ ತತೋ ರಾಮಸ್ತದ್ವಿಮಾನಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಅಜ್ಞೇ ನಿಧಾಯ ವೈದೇಹೀಂ ಲಜ್ಜಮಾನಾಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಮ್ || 48 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಿಕ್ರಾಂತೇನ ಧನುಷ್ಮತಾ |
ಅಬ್ರವೀಚ್ಚ ವಿಮಾನಸ್ಥಃ ಶ್ರೀರಾಮಃ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ || 49 ||

ಸುಗ್ರೀವಂ ಹರಿರಾಜಂ ಚ ಅಜ್ಞದಂ ಚ ವಿಭೀಷಣಮ್ |
ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯಂ ಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ಭವದ್ಭಿಃ ಸಹ ವಾನರೈಃ || 50 ||

ಅನುಜ್ಞಾತಾ ಮಯಾ ಸರ್ವೇ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಗಂತುಮರ್ಹಥ |
ಸುಗ್ರೀವ ಪ್ರತಿಯಾಹ್ಯಾಶು ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಂ ಸರ್ವಸೈನಿಕೈಃ || 51 ||

ಸ್ವರಾಜ್ಯೇ ವಸ ಲಜ್ಜಾಕಾಯಾಂ ಮಮ ಭಕ್ತೋ ವಿಭೀಷಣ |
ನ ತ್ವಾಂ ಧರ್ಷಯಿತುಂ ಶಕ್ತಾಃ ಸೇನ್ಯಾದ್ರಾ ಅಪಿ ದಿವೌಕಸಃ || 52 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ರಾಜಧಾನೀಂ ಪಿತುರ್ಮಮ |
ಏವಮುಕ್ತಾಸ್ತು ರಾಮೇಣ ವಾನರಾಸ್ತೇ ಮಹಾಬಲಾಃ || 53 ||

ಊಚುಃ ಪ್ರಾಂಜಾಲಯಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಸ್ತ್ವಯಾ ಸಹ ರಘೂತ್ತಮ || 54 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಾಮಭಿಷಿಕ್ತಂ ತು ಕೌಸಲ್ಯಾಮಭಿವಾದ್ಯ ಚ |
ಪಶ್ಚಾದ್ವೃಣೀಮಹೇ ರಾಜ್ಯಮನುಜ್ಞಾಂ ದೇಹಿ ನಃ ಪ್ರಭೋ || 55 ||

ರಾಮಸ್ತಥೇತಿ ಸುಗ್ರೀವ ವಾನರೈಃ ಸವಿಭೀಷಣಃ |
ಪುಷ್ಪಕಂ ಸಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ಶೀಘ್ರಮಾರೋಹ ಸಾಮ್ಪ್ರತಮ್ || 56 ||

ತತಸ್ತು ಪುಷ್ಪಕಂ ದಿವ್ಯಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಹ ಸೇನಯಾ ।
ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಸಾಮಾತ್ಯಃ ಸರ್ವೇ ಚಾರುರುಹುದ್ರುತಮ್ ॥ 57 ॥

ತೇಷ್ವಾರೂಢೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಕೌಬೇರಂ ಪರಮಾಸನಮ್ ।
ರಾಘವೇಣಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಮುತ್ಪಪಾತ ವಿಹಾಯಸಾ ॥ 58 ॥

ಬಭೌ ತೇನ ವಿಮಾನೇನ ಹಂಸಯುಕ್ತೇನ ಭಾಸ್ವತಾ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಶ್ಚ ತದಾ ರಾಮಶ್ಚತುರ್ಮುಖ ಇವಾಪರಃ ॥ 59 ॥

ತತೋ ಬಭೌ ಭಾಸ್ಕರಬಿಮ್ಬತುಲ್ಯಮ್
ಕುಬೇರಯಾನಂ ತಪಸಾನುಲಬ್ಧಮ್ ।
ರಾಮೇಣ ಶೋಭಾಂ ನಿತರಾಂ ಪ್ರಪೇದೇ
ಸೀತಾಸಮೇತೇನ ಸಹಾನುಜೇನ ॥ 60 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 13 ॥

॥ ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಪಾತಯಿತ್ವಾ ತತಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಸರ್ವತೋ ರಘುನಂದನಃ ।
ಅಬ್ರವೀನ್ಮೃಧಿಲೀಂ ಸೀತಾಂ ರಾಮಃ ಶಶಿನಿಭಾನನಾಮ್ ॥ ೧ ॥

ತ್ರಿಕೂಟಶಿಖರಾಗ್ರಸ್ಥಾಂ ಪಶ್ಯ ಲಜ್ಜಾಂ ಮಹಾಪ್ರಭಾಮ್ ।
ಏತಾಂ ರಣಭುವಂ ಪಶ್ಯ ಮಾಂಸಕರ್ದಮಪಜ್ಜಿಲಾಮ್ ॥ ೨ ॥

ಅಸುರಾಣಾಂ ಪ್ಲವಜ್ಞಾನಾಮತ್ರ ವೈಶಸನಂ ಮಹತ್ ।
ಅತ್ರ ಮೇ ನಿಹತಃ ಶೇತೇ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ॥ ೩ ॥

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇಂದ್ರಜಿನ್ಮುಖ್ಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಚಾತ್ರ ನಿಪಾತಿತಾಃ ।
ಏಷ ಸೇತುರ್ಮಯಾ ಬದ್ಧಃ ಸಾಗರೇ ಸಲಿಲಾಶಯೇ ॥ ೪ ॥

ಏತಚ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ತೀರ್ಥಂ ಸಾಗರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ।
ಸೇತುಬಂಧಮಿತಿ ಖ್ಯಾತಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇನ ಚ ಪೂಜಿತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಏತತ್ಪವಿತ್ರಂ ಪರಮಂ ದರ್ಶನಾತ್ಪಾತಕಾಪಹಮ್ ।
ಅತ್ರ ರಾಮೇಶ್ವರೋ ದೇವೋ ಮಯಾ ಶಮ್ಭುಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥ ೬ ॥

ಅತ್ರ ಮಾಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮನ್ಮಿಭಿಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಏಷಾ ಸುಗ್ರೀವನಗರೀ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾ ಚಿತ್ರಕಾನನಾ ॥ ೭ ॥

ತತ್ರ ರಾಮಾಜ್ಞಯಾ ತಾರಾಪ್ರಮುಖಾ ಹರಿಯೋಷಿತಃ ।
ಆನಯಾಮಾಸ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ॥ ೮ ॥

ತಾಭಿಃ ಸಹೋತ್ಥಿತಂ ಶೀಘ್ರಂ ವಿಮಾನಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವಃ ।
ಪ್ರಾಹ ಚಾದ್ರಿಮೃಷ್ಯಮೂಕಂ ಪಶ್ಯ ವಾಲ್ಯತ್ರ ಮೇ ಹತಃ ॥ ೯ ॥

ಏಷಾ ಪಚ್ಚಾವಟೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಾ ಯತ್ರ ಮೇ ಹತಾಃ ।
ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಸ್ಯ ಪಶ್ಯಾಶ್ರಮಪದೇ ಶುಭೇ ॥ 10 ॥

ಏತೇ ತೇ ತಾಪಸಾಃ ಸರ್ವೇ ದೃಶ್ಯಂತೇ ವರವರ್ಣಿನಿ ।
ಅಸೌ ಶೈಲವರೋ ದೇವಿ ಚಿತ್ರಕೂಟಃ ಪ್ರಕಾಶತೇ ॥ 11 ॥

ಅತ್ರ ಮಾಂ ಕೈಕಯೀಪುತ್ರಃ ಪ್ರಸಾದಯಿತುಮಾಗತಃ ।
ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮಂ ಪಶ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ ಯಮುನಾತಟೇ ॥ 12 ॥

ಏಷಾ ಭಾಗೀರಥೀ ಗಜಾನ್ ದೃಶ್ಯತೇ ಲೋಕಪಾವನೀ ।
ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಸೀತೇ ಸರಯೂಯೂಪಮಾಲಿನೀ ॥ 13 ॥

ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇಽಯೋಧ್ಯಾ ಪ್ರಣಾಮಂ ಕುರು ಭಾಮಿನಿ ।
ಏವಂ ಕ್ರಮೇಣ ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮಂ ಹರಿಃ ॥ 14 ॥

ಪೂರ್ಣೇ ಚತುರ್ದಶೇ ವರ್ಷೇ ಪಚ್ಚಮ್ಯಾಂ ರಘುನಂದನಃ ।
ಭರದ್ವಾಜಂ ಮುನಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವವಂದೇ ಸಾನುಜಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ 15 ॥

ಪಪ್ರಚ್ಛ ಮುನಿಮಾಸೀನಂ ವಿನಯೇನ ರಘೂತ್ತಮಃ ।
ಶೃಣೋಷಿ ಕಚ್ಚಿದ್ಭರತಃ ಕುಶಲ್ಯಾಸ್ತೇ ಸಹಾನುಜಃ ॥ 16 ॥

ಸುಭಿಕ್ಷಾ ವರ್ತತೇಽಯೋಧ್ಯಾ ಜೀವಂತಿ ಚ ಹಿ ಮಾತರಃ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಭರದ್ವಾಜಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಧೀಃ ॥ 17 ॥

ಪ್ರಾಹ ಸರ್ವೇ ಕುಶಲಿನೋ ಭರತಸ್ತು ಮಹಾಮನಾಃ ।
ಫಲಮೂಲಕೃತಾಹಾರೋ ಜಟಾವಲ್ಕಲಧಾರಕಃ ॥ 18 ॥

ಪಾದುಕೇ ಸಕಲಂ ನ್ಯಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ವಾಂ ಸುಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ ।
ಯದ್ಯತ್ಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ಕರ್ಮ ದಣ್ಡಕೇ ರಘುನಂದನ ॥ 19 ॥

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಿನಾಶಂ ಚ ಸೀತಾಹರಣಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾತಂ ಮಯಾ ರಾಮ ತಪಸಾ ತೇ ಪ್ರಸಾದತಃ ॥ 20 ॥

ತವಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಸಾಕ್ಷಾದಾದಿಮಧ್ಯಾಂತವರ್ಜಿತಃ |
ತವಮಗ್ರೇ ಸಲಿಲಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ಸುಪ್ರೋಽಸಿ ಭೂತಕೃತ್ || 21 ||

ನಾರಾಯಣೋಽಸಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ್ನರಾಣಾಮನ್ತರಾತ್ಮಕಃ |
ತವನ್ನಾಭಿಕಮಲೋತ್ಪನ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ || 22 ||

ಅತಸ್ತ್ವಂ ಜಗತಾಮೀಶಃ ಸರ್ವಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಃ |
ತವಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಜಾನಕೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಶೇಷೋಽಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭಿಧಃ || 23 ||

ಆತ್ಮನಾ ಸೃಜಸೀದಂ ತವಮಾತ್ಮನೈವಾಽಽತ್ಮಮಾಯಯಾ |
ನ ಸಜ್ಜಸೇ ನಭೋವತ್ತ್ವಂ ಚಿಚ್ಛಕ್ತ್ಯಾ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಕಃ || 24 ||

ಬಹಿರಂತಶ್ಚ ಭೂತಾನಾಂ ತವಮೇವ ರಘುನಂದನ |
ಪೂರ್ಣೋಽಪಿ ಮೂಢದೃಷ್ಟೀನಾಂ ವಿಚಿಛನ್ನ ಇವ ಲಕ್ಷ್ಯಸೇ || 25 ||

ಜಗತ್ತ್ವಂ ಜಗದಾಧಾರಸ್ತ್ವಮೇವ ಪರಿಪಾಲಕಃ |
ತವಮೇವ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಭೋಕ್ತಾ ಭೋಜ್ಯಂ ಜಗತ್ಪತೇ || 26 ||

ದೃಶ್ಯತೇ ಶ್ರೂಯತೇ ಯದ್ಯತ್ಸ್ಮರ್ಯತೇ ವಾ ರಘೂತ್ತಮ |
ತವಮೇವ ಸರ್ವಮಖಿಲಂ ತವದ್ವಿನಾಽನ್ಯನ್ನ ಕಿಂಚಿದ್ || 27 ||

ಮಾಯಾ ಸೃಜತಿ ಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಸ್ವಗುಣೈರಹಮಾದಿಭಿಃ |
ತವಚ್ಛಕ್ತಿಪ್ರೇರಿತಾ ರಾಮ ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಯ್ಯುಪಚರ್ಯತೇ || 28 ||

ಯಥಾ ಚುಮ್ಬಕಸಾನ್ನಿಧ್ಯಾಚ್ಚಲನ್ತ್ಯೇವಾಯಸಾದಯಃ |
ಜಡಾಸ್ತಥಾ ತವಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಯಾ ಸೃಜತಿ ವೈ ಜಗತ್ || 29 ||

ದೇಹದ್ವಯಮದೇಹಸ್ಯ ತವ ವಿಶ್ವಂ ರಿರಕ್ಷಿಷೋಃ |
ವಿರಾಟ್ ಸೂಲಂ ಶರೀರಂ ತೇ ಸೂತ್ರಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮುದಾಹೃತಮ್ || 30 ||

ವಿರಾಜಃ ಸಮ್ಭವನ್ತ್ಯೇತೇ ಅವತಾರಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಕಾರ್ಯಾನ್ತೇ ಪ್ರವಿಶನ್ತ್ಯೇವ ವಿರಾಜಂ ರಘುನಂದನ || 31 ||

ಅವತಾರಕಥಾಂ ಲೋಕೇ ಯೇ ಗಾಯಂತಿ ಗೃಣಂತಿ ಚ |
ಅನನ್ಯಮನಸೋ ಮುಕ್ತಿಸ್ತೇಷಾಮೇವ ರಘೂತ್ತಮ || 32 ||

ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪುರಾ ಭೂಮೇರ್ಭಾರಹಾರಾಯ ರಾಘವ |
ಪ್ರಾರ್ಥಿತಸ್ತಪಸಾ ತುಷ್ಪಸ್ತ್ವಂ ಜಾತೋಽಸಿ ರಘೋಃ ಕುಲೇ || 33 ||

ದೇವಕಾರ್ಯಮಶೇಷೇಣ ಕೃತಂ ತೇ ರಾಮ ದುಷ್ಕರಮ್ |
ಬಹುವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಮಾನುಷಂ ದೇಹಮಾಶ್ರಿತಃ || 34 ||

ಕುರ್ವನ್ ದುಷ್ಕರಕರ್ಮಾಣಿ ಲೋಕದ್ವಯಹಿತಾಯ ಚ |
ಪಾಪಹಾರೀಣಿ ಭುವನಂ ಯಶಸಾ ಪೂರಯಿಷ್ಯಸಿ || 35 ||

ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಪವಿತ್ರಂ ಕುರು ಮೇ ಗೃಹಮ್ |
ಸ್ಥಿತಾಽದ್ಯ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸಬಲಃ ಶೋಭೇ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ಪತ್ತನಮ್ || 36 ||

ತಥೇತಿ ರಾಘವೋಽತಿಷ್ಠತ್ತಸ್ಮಿನ್ನಾಶ್ರಮ ಉತ್ತಮೇ |
ಸಸೈನ್ಯಃ ಪೂಜಿತಸ್ತೇನ ಸೀತಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ || 37 ||

ತತೋ ರಾಮಶ್ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ಪ್ರಾಹ ಮಾರುತಿಮ್ |
ಇತೋ ಗಚ್ಛ ಹನೂಮಂಸ್ತ್ವಮಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿ ಸತ್ವರಃ || 38 ||

ಜಾನೀಹಿ ಕುಶಲೀ ಕಚ್ಚಿಜ್ಜನೋ ನೃಪತಿಮಂದಿರೇ |
ಶೃಙ್ಗವೇರಪುರಂ ಗತ್ವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಮಿತ್ರಂ ಗುಹಂ ಮಮ || 39 ||

ಜಾನಕೀಲಕ್ಷ್ಮಣೋಪೇತಮಾಗತಂ ಮಾಂ ನಿವೇದಯ |
ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ಭ್ರಾತರಂ ಭರತಂ ಮಮ || 40 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರೂಹಿ ಸಭಾರ್ಯಸ್ಯ ಸಭ್ರಾತುಃ ಕುಶಲಂ ಮಮ |
ಸೀತಾಪಹರಣಾದೀನಿ ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾದಿಕಮ್ || 41 ||

ಬ್ರೂಹಿ ಕ್ರಮೇಣ ಮೇ ಭ್ರಾತುಃ ಸರ್ವಂ ತತ್ರ ವಿಚೇಷ್ಟಿತಮ್ |
ಹತ್ವಾ ಶತ್ರುಗಣಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 42 ||

ಉಪಯಾತಿ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಹ ಋಕ್ಷಹರೀಶ್ವರೈಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತತ್ರ ವೃತ್ತಾಂತಂ ಭರತಸ್ಯ ವಿಚೇಷ್ಟಿತಮ್ || 43 ||

ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪುನಃ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಮಮ ಸನ್ನಿಧಿಮ್ |
ತಥೇತಿ ಹನುಮಾಂಸ್ತತ್ರ ಮಾನುಷಂ ವಪುರಾಸ್ಥಿತಃ || 44 ||

ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಯಯೌ ತೂರ್ಣಂ ವಾಯುವೇಗೇನ ಮಾರುತಿಃ |
ಗರುತ್ಮಾನಿವ ವೇಗೇನ ಜಿಘೃಕ್ಷನ್ ಭುಜಗೋತ್ತಮಮ್ || 45 ||

ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗುಹಮಾಸಾದ್ಯ ಮಾರುತಿಃ |
ಉವಾಚಾ ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾಂತರಾತ್ಮನಾ || 46 ||

ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಖಾ ತೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ |
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತ್ವಾಂ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಕ್ಷೇಮೀ ಕುಶಲಮಬ್ರವೀತ್ || 47 ||

ಅನುಜ್ಞಾತೋಽದ್ಯ ಮುನಿನಾ ಭರದ್ವಾಜೇನ ರಾಘವಃ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ತಂ ದೇವಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ರಘೂತ್ತಮಮ್ || 48 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಮ್ಪ್ರಹೃಷ್ಟತನೂರುಹಮ್ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಮಹಾವೇಗೋ ವಾಯುವೇಗೇನ ಮಾರುತಿಃ || 49 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯದ್ರಾಮತೀರ್ಥಂ ಚ ಸರಯೂಂ ಚ ಮಹಾನದೀಮ್ |
ತಾಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ಹನುಮಾನ್ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಯಯೌ ಮುದಾ || 50 ||

ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರೇ ತ್ವಯೋಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಣ್ಣಜಿನಾಮ್ಬರಮ್ |
ದದರ್ಶ ಭರತಂ ದೀನಂ ಕೃಶಮಾಶ್ರಮವಾಸಿನಮ್ || 51 ||

ಮಲಪಚ್ಛವಿದಿಗ್ಧಾಙ್ಗಂ ಜಟಿಲಂ ವಲ್ಕಲಾಮ್ಬರಮ್ |
ಫಲಮೂಲಕೃತಾಹಾರಂ ರಾಮಚಿಂತಾಪರಾಯಣಮ್ || 52 ||

ಪಾದುಕೇ ತೇ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಶಾಸಯಂತಂ ವಸುನ್ಧರಾಮ್ |
ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಪೌರಮುಖೈಶ್ಚ ಕಾಷಾಯಾಮ್ಬರಧಾರಿಭಿಃ || 53 ||

ವೃತದೇಹಂ ಮೂರ್ತಿಮನ್ತಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರ್ಮಮಿವ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಉವಾಚ ಪ್ರಾಂಜಲಿವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮಾನಾಮೃತಾತ್ಮಜಃ ॥ 54 ॥

ಯಂ ತ್ವಂ ಚಿನ್ತಯಸೇ ರಾಮಂ ತಾಪಸಂ ದಣ್ಡಕೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ।
ಅನುಶೋಚಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಸ ತ್ವಂ ಕುಶಲಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 55 ॥

ಪ್ರಿಯಮಾಖ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವ ಶೋಕಂ ತ್ಯಜ ಸುದಾರುಣಮ್ ।
ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹೂರ್ತೇ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತ್ವಂ ರಾಮೇಣ ಸಹ ಸಜ್ಗತಃ ॥ 56 ॥

ಸಮರೇ ರಾವಣಂ ಹತ್ವಾ ರಾಮಃ ಸೀತಾಮವಾಪ್ಯ ಚ ।
ಉಪಯಾತಿ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಸೀತಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ॥ 57 ॥

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾತೇಜಾ ಭರತೋ ಹರ್ಷಮೂರ್ಚ್ಛಿತಃ ।
ಪಪಾತ ಭುವಿ ಚಾಸ್ವಸ್ಥಃ ಕೈಕಯೀಪ್ರಿಯನಂದನಃ ॥ 58 ॥

ಆಲಿಂಗ್ಯ ಭರತಃ ಶೀಘ್ರಂ ಮಾರುತಿಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಮ್ ।
ಆನಂದಜೈರಶ್ರುಜಲೈಃ ಸಿಷೇಚ ಭರತಃ ಕಪಿಮ್ ॥ 59 ॥

ದೇವೋ ವಾ ಮಾನುಷೋ ವಾ ತ್ವಮನುಕ್ರೋಶಾದಿಹಾಗತಃ ।
ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಾನಸ್ಯ ತೇ ಸೌಮ್ಯ ದದಾಮಿ ಬ್ರುವತಃ ಪ್ರಿಯಮ್ ॥ 60 ॥

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಂ ಚ ಗ್ರಾಮಾಣಾಂ ಚ ಶತಂ ವರಮ್ ।
ಸರ್ವಾಭರಣಸಮ್ಮನ್ನಾ ಮುಗ್ಧಾಃ ಕನ್ಯಾಸ್ತು ಷೋಡಶ ॥ 61 ॥

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಪುನಃ ಪ್ರಾಹ ಭರತೋ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಮ್ ।
ಬಹೂನೀಮಾನಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಗತಸ್ಯ ಸುಮಹದ್ವನಮ್ ॥ 62 ॥

ಶೃಣೋಮ್ಯಹಂ ಪ್ರೀತಿಕರಂ ಮಮ ನಾಥಸ್ಯ ಕೀರ್ತನಮ್ ।
ಕಲ್ಯಾಣೇ ಬತ ಗಾಥೇಯಂ ಲೌಕಿಕೇ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ಮೇ ॥ 63 ॥

ಏತಿ ಜೀವನ್ತಮಾನಂದೋ ನರಂ ವರ್ಷಶತಾದಪಿ ।
ರಾಘವಸ್ಯ ಹರಿಣಾಂ ಚ ಕಥಮಾಸೀತ್ಸಮಾಗಮಃ ॥ 64 ॥

ತತ್ತ್ವಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ವಿಶ್ವಸೇಯಂ ವಚಸ್ತವ |
ಏವಮುಕ್ತೋಽಥ ಹನುಮಾನ್ ಭರತೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 65 ||

ಆಚಚಕ್ಷೇಽಥ ರಾಮಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಕೃತ್ಸ್ನಶಃ ಕ್ರಮಾತ್ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಪರಮಾನಂದಂ ಭರತೋ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಾತ್ || 66 ||

ಆಜ್ಞಾಪಯಚ್ಛತ್ರುಹಣಂ ಮುದಾ ಯುಕ್ತಂ ಮುದಾನಿವತಃ |
ದೈವತಾನಿ ಚ ಯಾವಂತಿ ನಗರೇ ರಘುನಂದನ || 67 ||

ನಾನೋಪಹಾರಬಲಿಭಿಃ ಪೂಜಯಂತು ಮಹಾಧಿಯಃ |
ಸೂತಾ ವೈತಾಲಿಕಾಶ್ಚೈವ ವಂದಿನಃ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕಾಃ || 68 ||

ವಾರಮುಖ್ಯಶ್ಚ ಶತಶೋ ನಿಯೋನ್ತ್ವದೈವ ಸಜ್ಞಶಃ |
ರಾಜದಾರಾಸ್ತಥಾಽಮಾತ್ಯಾಃ ಸೇನಾ ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವಪತ್ತಯಃ || 69 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚ ತಥಾ ಪೌರಾ ರಾಜಾನೋ ಯೇ ಸಮಾಗತಾಃ |
ನಿಯೋನ್ತು ರಾಘವಸ್ಯಾದ್ಯ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಶಶಿನಿಭಾನನಮ್ || 70 ||

ಭರತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶತ್ರುಘ್ನಪರಿಚೋದಿತಾಃ |
ಅಲಂಚಕೃಶ್ಚ ನಗರೀಂ ಮುಕ್ತಾರತ್ನಮಯೋಜ್ಜ್ವಲೈಃ || 71 ||

ತೋರಣೈಶ್ಚ ಪತಾಕಾಭಿವಿಚಿತ್ರಾಭಿರನೇಕಥಾ |
ಅಲಂಕೃರ್ವಂತಿ ವೇಶ್ಮಾನಿ ನಾನಾಬಲಿವಿಚಕ್ಷಣಾಃ || 72 ||

ನಿಯೋಂತಿ ವೃಂದಶಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮದರ್ಶನಲಾಲಸಾಃ |
ಹಯಾನಾಂ ಶತಸಾಹಸ್ರಂ ಗಜಾನಾಮಯುತಂ ತಥಾ || 73 ||

ರಥಾನಾಂ ದಶಸಾಹಸ್ರಂ ಸ್ವರ್ಣಸೂತ್ರವಿಭೂಷಿತಮ್ |
ಪಾರಮೇಷೋನ್ಯುಪಾದಾಯ ದ್ರವ್ಯಾಣ್ಯುಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಚ || 74 ||

ತತಸ್ತು ಶಿಬಿಕಾರೂಢಾ ನಿಯಯೂ ರಾಜಯೋಷಿತಃ |
ಭರತಃ ಪಾದುಕೇ ನೃಸ್ಯ ಶಿರಸ್ಯೇವ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 75 ||

ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತೋ ರಾಮಂ ಪಾದಚಾರೇಣ ನಿಯಯೌ |
ತದೈವ ದೃಶ್ಯತೇ ದೂರಾದ್ವಿಮಾನಂ ಚಂದ್ರಸನ್ನಿಭಮ್ || 76 ||

ಪುಷ್ಪಕಂ ಸೂರ್ಯಸಂಚಾಕುಶಂ ಮನಸಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ಮಿತಮ್ |
ಏತಸ್ಮಿನ್ ಭ್ರಾತರೌ ವೀರೌ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 77 ||

ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ದೃಶ್ಯತೇ ಪಶ್ಯತ ಜನಾ ಇತ್ಯಾಹ ಪವನಾತ್ಮಜಃ || 78 ||

ತತೋ ಹರ್ಷಸಮುದ್ಭೂತೋ ನಿಃಸ್ವನೋ ದಿವಮಸ್ಪೃಶತ್ |
ಸ್ತ್ರೀಬಾಲಯುವವೃದ್ಧಾನಾಂ ರಾಮೋಽಯಮಿತಿ ಕೀರ್ತನಾತ್ || 79 ||

ರಥಕುಂಜಾರವಾಜಿಸ್ಥಾ ಅವತೀರ್ಯ ಮಹೀಂ ಗತಾಃ |
ದದೃಶುಸ್ತೇ ವಿಮಾನಸ್ಥಂ ಜನಾಃ ಸೋಮಮಿವಾಮ್ಬರೇ || 80 ||

ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ಭರತೋ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ರಾಘವೋನ್ಮುಖಃ |
ತತೋ ವಿಮಾನಾಗ್ರಗತಂ ಭರತೋ ರಾಘವಂ ಮುದಾ || 81 ||

ವವಂದೇ ಪ್ರಣತೋ ರಾಮಂ ಮೇರುಸ್ಥಮಿವ ಭಾಸ್ಕರಮ್ |
ತತೋ ರಾಮಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಂ ವಿಮಾನಮಪತದ್ಭುವಿ || 82 ||

ಆರೋಪಿತೋ ವಿಮಾನಂ ತದ್ಭರತಃ ಸಾನುಜಸ್ತದಾ |
ರಾಮಮಾಸಾದ್ಯ ಮುದಿತಃ ಪುನರೇವಾಭ್ಯವಾದಯತ್ || 83 ||

ಸಮುತ್ಥಾಯ ಚಿರಾದ್ವೃಷ್ಟಂ ಭರತಂ ರಘುನಂದನಃ |
ಭ್ರಾತರಂ ಸ್ವಾಙ್ಕಮಾರೋಪ್ಯ ಮುದಾ ತಂ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ || 84 ||

ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಸಾದ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ನಾಮ ಕೀರ್ತಯನ್ |
ಅಭ್ಯವಾದಯತ ಪ್ರೀತೋ ಭರತಃ ಪ್ರೇಮವಿಹ್ವಲಃ || 85 ||

ಸುಗ್ರೀವಂ ಜಾಮ್ಬವಂತಂ ಚ ಯುವರಾಜಂ ತಥಾಽಙ್ಗದಮ್ |
ಮೈಂದದ್ವಿದನೀಲಾಂಶ್ಚ ಋಷಭಂ ಚೈವ ಸಸ್ವಜೇ || 86 ||

ಸುಷೇಣಂ ಚ ನಲಂ ಚೈವ ಗವಾಕ್ಷಂ ಗಂದಮಾದನಮ್ ।
ಶರಭಂ ಪನಸಂ ಚೈವ ಭರತಃ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ ॥ 87 ॥

ಸರ್ವೇ ತೇ ಮಾನುಷಂ ರೂಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಭರತಮಾದೃತಾಃ ।
ಪಪ್ರಚ್ಛುಃ ಕುಶಲಂ ಸೌಮ್ಯಾಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಪ್ಲವಜಗಮಾಃ ॥ 88 ॥

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವಮಾಲಿಙ್ಗ್ಯ ಭರತಃ ಪ್ರಾಹ ಭಕ್ತಿತಃ ।
ತ್ವತ್ಸಹಾಯೇನ ರಾಮಸ್ಯ ಜಯೋಽಭೂದ್ರಾವಣೋ ಹತಃ ॥ 89 ॥

ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ಚತುರ್ಣಾಂ ತು ಭ್ರಾತಾ ಸುಗ್ರೀವ ಪಿಚ್ಚಮಃ ।
ಶತ್ರುಘ್ನಶ್ಚ ತದಾ ರಾಮಮಭಿವಾದ್ಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್ ॥ 90 ॥

ಸೀತಾಯಾಶ್ಚರಣೌ ಪಶ್ಚಾದ್ವವಂದೇ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ ।
ರಾಮೋ ಮಾತರಮಾಸಾದ್ಯ ವಿವರ್ಣಾಂ ಶೋಕವಿಹ್ವಲಾಮ್ ॥ 91 ॥

ಜಗ್ರಾಹ ಪ್ರಣತಃ ಪಾದೌ ಮನೋ ಮಾತುಃ ಪ್ರಸಾದಯನ್ ।
ಕೈಕೇಯೀಂ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾಂ ಚ ನನಾಮೇತರಮಾತರೌ ॥ 92 ॥

ಭರತಃ ಪಾದುಕೇ ತೇ ತು ರಾಘವಸ್ಯ ಸುಪೂಜಿತೇ ।
ಯೋಜಯಾಮಾಸ ರಾಮಸ್ಯ ಪಾದಯೋರ್ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ ॥ 93 ॥

ರಾಜ್ಯಮೇತನ್ನ್ಯಾಸಭೂತಂ ಮಯಾ ನಿಯಾತಿತಂ ತವ ।
ಅದ್ಯ ಮೇ ಸಫಲಂ ಜನ್ಮ ಫಲಿತೋ ಮೇ ಮನೋರಥಃ ॥ 94 ॥

ಯತ್ಪತ್ಯಾಮಿ ಸಮಾಯಾತಮಯೋಧ್ಯಾಂ ತ್ವಾಮಹಂ ಪ್ರಭೋ ।
ಕೋಷ್ಠಾಗಾರಂ ಬಲಂ ಕೋಶಂ ಕೃತಂ ದಶಗುಣಂ ಮಯಾ ॥ 95 ॥

ತ್ವತ್ತೇಜಸಾ ಜಗನ್ನ್ಯಾಥ ಪಾಲಯಸ್ವ ಪುರಂ ಸ್ವಕಮ್ ।
ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ಭರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವೇ ಕಪೀಶ್ವರಾಃ ॥ 96 ॥

ಮುಮುಚುರ್ನೇತ್ರಜಂ ತೋಯಂ ಪ್ರಶಶಂಸುರ್ಮದಾನ್ವಿತಾಃ ।
ತತೋ ರಾಮಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಭರತಂ ಸ್ವಾಜ್ಞಗಂ ಮುದಾ ॥ 97 ॥

ಯಯೌ ತೇನ ವಿಮಾನೇನ ಭರತಸ್ಯಾಶ್ರಮಂ ತದಾ ।
ಅವರುಹ್ಯ ತದಾ ರಾಮೋ ವಿಮಾನಾಗ್ರ್ಯನ್ಮಹೀತಲಮ್ ॥ 98 ॥

ಅಬ್ರವೀತ್ಪುಷ್ಪಕಂ ದೇವೋ ಗಚ್ಛ ವೈಶ್ರವಣಂ ವಹ ।
ಅನುಗಚ್ಛಾನುಜಾನಾಮಿ ಕುಬೇರಂ ಧನಪಾಲಕಮ್ ॥ 99 ॥

ರಾಮೋ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಗುರೋಃ ಪದಾಮ್ಬುಜಮ್
ನತ್ವಾ ಯಥಾ ದೇವಗುರೋಃ ಶತಕ್ರತುಃ ।
ದತ್ತಾ ಮಹಾರ್ಹಾಸನಮುತ್ತಮಂ ಗುರೋ-
ರುಪಾವಿವೇಶಾಥ ಗುರೋಃ ಸಮೀಪತಃ ॥ 100 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 14 ॥

॥ ಪಇಚ್ಛದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತತಸ್ತು ಕೈಕಯೀಪುತ್ರೋ ಭರತೋ ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ |
ಶಿರಸ್ಯಿಜ್ಜಲಿಮಾಧಾಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಭ್ರಾತರಮಬ್ರವೀತ್ || ೧ ||

ಮಾತಾ ಮೇ ಸತ್ಕೃತಾ ರಾಮ ದತ್ತಂ ರಾಜ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಮಮ |
ದದಾಮಿ ತತ್ತೇ ಚ ಪುನರ್ಯಥಾ ತ್ವಮದದಾ ಮಮ || ೨ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾದಯೋರ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಚ |
ಬಹುಧಾ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸ ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಗುರುಣಾ ಸಹ || ೩ ||

ತಥೇತಿ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಭರತಾದ್ರಾಜ್ಯಮೀಶ್ವರಃ |
ಮಾಯಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸಕಲಾಂ ನರಚೇಷ್ಟಾಮುಪಾಗತಃ || ೪ ||

ಸ್ವಾರಾಜ್ಯಾನುಭವೋ ಯಸ್ಯ ಸುಖಜ್ಞಾನೈಕರೂಪಿಣಃ |
ನಿರಸ್ತಾತಿಶಯಾನಂದರೂಪಿಣಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ || ೫ ||

ಮಾನುಷೇಣ ತು ರಾಜ್ಯೇನ ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಜಗದೀಶಿತುಃ |
ಯಸ್ಯ ಭ್ರೂಭಂಗಮಾತ್ರೇಣ ತ್ರಿಲೋಕೇ ನಶ್ಯತಿ ಕ್ಷಣಾತ್ || ೬ ||

ಯಸ್ಯಾನುಗ್ರಹಮಾತ್ರೇಣ ಭವನ್ತ್ಯಾಖಿಣ್ಡಲಶ್ರಿಯಃ |
ಲೀಲಾಸೃಷ್ಟಮಹಾಸೃಷ್ಟೇಃ ಕಿಯದೇತದ್ರಮಾಪತೇಃ || ೭ ||

ತಥಾಽಪಿ ಭಜತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಕಾಮಪೂರವಿಧಿತ್ಸಯಾ |
ಲೀಲಾಮಾನುಷದೇಹೇನ ಸರ್ವಮಪ್ಯನುವರ್ತತೇ || ೮ ||

ತತಃ ಶತ್ರುಘ್ನವಚನಾನ್ನಿಪುಣಃ ಶ್ಮಶ್ರುಕೃನ್ತಕಃ |
ಸಮ್ಭಾರಾಶ್ಚಾಭಿಷೇಕಾರ್ಥಮಾನೀತಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಹಿ || ೯ ||

ಪೂರ್ವಂ ತು ಭರತೇ ಸ್ನಾತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಿ ।
ಸುಗ್ರೀವೇ ವಾನರೇನ್ದ್ರೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೇ ವಿಭೀಷಣೇ ॥ 10 ॥

ವಿಶೋಧಿತಜಟಃ ಸ್ನಾತಶಿಚ್ಚತ್ರಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಃ ।
ಮಹಾರ್ಹವಸನೋಪೇತಸ್ತಸ್ಥಾ ತತ್ರ ಶ್ರಿಯಾ ಜ್ವಲನ್ ॥ 11 ॥

ಪ್ರತಿಕರ್ಮ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾಮತಿಃ ।
ಕಾರಯಾಮಾಸ ಭರತಃ ಸೀತಾಯಾ ರಾಜಯೋಷಿತಃ ॥ 12 ॥

ಮಹಾರ್ಹವಸ್ತ್ರಾಭರಣೈರಲಂಚ್ಯಕ್ರುಃ ಸುಮಧ್ಯಮಾಮ್ ।
ತತೋ ವಾನರಪತ್ನೀನಾಂ ಸರ್ವಾಸಾಮೇವ ಶೋಭನಾ ॥ 13 ॥

ಅಕಾರಯತ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಣಾ ಪುತ್ರವತ್ಸಲಾ ।
ತತಃ ಸ್ಯನ್ದನಮಾದಾಯ ಶತ್ರುಘ್ನವಚನಾತ್ಸುಧೀಃ ॥ 14 ॥

ಸುಮನ್ತ್ರಃ ಸೂರ್ಯಸಂಜಾಕಾಲಂ ಯೋಜಯಿತ್ವಾಽಗ್ರತಃ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಾಯಣಃ ॥ 15 ॥

ಸುಗ್ರೀವೋ ಯುವರಾಜಶ್ಚ ಹನುಮಾಂಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಃ ।
ಸ್ನಾತ್ವಾ ದಿವ್ಯಾಽಮ್ಬರಧರಾ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ ॥ 16 ॥

ರಾಮಮನ್ವೀಯುರಗ್ರೇ ಚ ರಥಾಶ್ವಗಜವಾಹನಾಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಪತ್ನೀಃ ಸೀತಾ ಚ ಯಯುರ್ಯಾನ್ಯೈಃ ಪುರಂ ಮಹತ್ ॥ 17 ॥

ವಜ್ರಪಾಣೀರ್ಯಥಾ ದೇವೈರ್ಹರಿತಾಶ್ವರಥೇ ಸ್ಥಿತಃ ।
ಪ್ರಯಯೌ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ತಥಾ ರಾಮೋ ಮಹತ್ಪುರಮ್ ॥ 18 ॥

ಸಾರಥ್ಯಂ ಭರತಶ್ಚಕ್ರೇ ರತ್ನದಂಡಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ ।
ಶ್ವೇತಾತಪತ್ರಂ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ವ್ಯಜನಂ ದಧೇ ॥ 19 ॥

ಚಾಮರಂ ಚ ಸಮೀಪಸ್ಥೋ ನ್ಯವೀಜಯದರಿಂದಮಃ ।
ಶಶಿಪ್ರಕಾಶಂ ತ್ವಪರಂ ಜಗ್ರಾಹಾಸುರನಾಯಕಃ ॥ 20 ॥

ದಿವಿಜೈಃ ಸಿದ್ಧಸಂಘೈಶ್ಚ ಋಷಿಭಿರ್ದಿವ್ಯದರ್ಶನೈಃ |
ಸ್ತೂಯಮಾನಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ಶುಶ್ರುವೇ ಮಧುರಧ್ವನಿಃ || 21 ||

ಮಾನುಷಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯ ವಾನರಾ ಗಜವಾಹನಾಃ |
ಭೇರೀಶಙ್ಖನಿನಾದೈಶ್ಚ ಮೃದಂಗಪಣವಾನಕೈಃ || 22 ||

ಪ್ರಯಯೌ ರಾಘವಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತಾಂ ಪುರಿಂ ಸಮಲಙ್ಕೃತಾಮ್ |
ದದೃಶುಸ್ತೇ ಸಮಾಯಾಂತಂ ರಾಘವಂ ಪುರವಾಸಿನಃ || 23 ||

ದೂರ್ವಾದಲಶ್ಯಾಮತನುಂ ಮಹಾರ್ಹ-
ಕಿರೀಟರತ್ನಾಭರಣಾಂಜಿತಾಜಗಮ್ |
ಆರಕ್ತಕಂಠಾಂಜಯತಲೋಚನಾಂತಮ್
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಯುರ್ಮೋದಮತೀವ ಪುಣ್ಯಾಃ || 24 ||

ವಿಚಿತ್ರರತ್ನಾಂಜಿತಸೂತ್ರನದ್ಧ-
ಪೀತಾಮ್ಬರಂ ಪೀನಭುಜಾಂತರಾಲಮ್ |
ಅನರ್ಘ್ಯಮುಕ್ತಾಫಲದಿವ್ಯಹಾರೈಃ
ವಿರೋಚಮಾನಂ ರಘುನಂದನಂ ಪ್ರಜಾಃ || 25 ||

ಸುಗ್ರೀವಮುಖೈರ್ಹರಿಭಿಃ ಪ್ರಶಾಂತೈಃ
ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣಂ ರವಿತುಲ್ಯಭಾಸಮ್ |
ಕಸ್ತೂರಿಕಾಚನಂದನಲಿಪ್ತಗಾತ್ರಮ್
ನಿವೀತಕಲ್ಪದ್ರುಮಪುಷ್ಪಮಾಲಮ್ || 26 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ರಾಮಮುಪಾಗತಂ ಮುದಾ
ಪ್ರಹರ್ಷವೇಗೋತ್ಕಲಿತಾನನಶ್ರಿಯಃ |
ಅಪಾಸ್ಯ ಸರ್ವಂ ಗೃಹಕಾರ್ಯಮಾಹಿತಮ್
ಹರ್ಮ್ಯಾಣಿ ಚೈವಾರುರುಹುಃ ಸ್ವಲಙ್ಕೃತಾಃ || 27 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಂ ಸರ್ವದೃಗುತ್ಸವಾಕ್ಮತಿಮ್
ಪುಷ್ಪೈಃ ಕಿರಂತೈಃ ಸ್ಮಿತಶೋಭಿತಾನನಾಃ |
ದೃಗ್ಭಿಃ ಪುನರ್ನೇತ್ರಮನೋರಸಾಯನಮ್

ಸ್ವಾನಂದಮೂರ್ತಿಂ ಮನಸಾಭಿರೇಭಿರೇ || 28 ||

ರಾಮಃ ಸ್ಮಿತಸ್ನಿಗ್ಧದೃಶಾ ಪ್ರಜಾಸ್ತಥಾ
ಪಶ್ಯನ್ ಪ್ರಜಾನಾಥ ಇವಾಪರಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಶನೈರ್ಜಗಾಮಾಥ ಪಿತುಃ ಸ್ವಲಜ್ಜತಮ್
ಗೃಹಂ ಮಹೇಂದ್ರಾಲಯಸನ್ನಿಭಂ ಹರಿಃ || 29 ||

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವೇಶ್ಮಾಂತರಸಂಸ್ಥಿತೋ ಮುದಾ
ರಾಮೋ ವವಂದೇ ಚರಣೌ ಸ್ವಮಾತುಃ |
ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವಾಃ ಪಿತೃಯೋಷಿತಃ ಪ್ರಭುಃ
ನನಾಮ ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಘುವಂಶಕೇತುಃ || 30 ||

ತತೋ ಭರತಮಾಹೇದಂ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಸರ್ವಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಮಾಯುಕ್ತಂ ಮಮ ಮಂದಿರಮುತ್ತಮಮ್ || 31 ||

ಮಿತ್ರಾಯ ವಾನರೇಂದ್ರಾಯ ಸುಗ್ರೀವಾಯ ಪ್ರದೀಯತಾಮ್ |
ಸರ್ವೇಭ್ಯಃ ಸುಖವಾಸಾರ್ಥಂ ಮಂದಿರಾಣಿ ಪ್ರಕಲ್ಪಯ || 32 ||

ರಾಮೇಣೈವಂ ಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ಭರತಶ್ಚ ತಥಾಽಕರೋತ್ |
ಉವಾಚ ಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸುಗ್ರೀವಂ ರಾಘವಾನುಜಃ || 33 ||

ರಾಘವಸ್ಯಾಭಿಷೇಕಾರ್ಥಂ ಚತುಃಸಿಂಧುಜಲಂ ಶುಭಮ್ |
ಆನೇತುಂ ಪ್ರೇಷಯಸ್ವಾಽಽಶು ದೂತಾಂಸ್ತ್ವರಿತವಿಕ್ರಮಾನ್ || 34 ||

ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಸುಗ್ರೀವೋ ಜಾಂಭವಂತಂ ಮರುತ್ಸುತಮ್ |
ಅಜ್ಞದಂ ಚ ಸುಷೇಣಂ ಚ ತೇ ಗತ್ವಾ ವಾಯುವೇಗತಃ || 35 ||

ಜಲಪೂರ್ಣಾನ್ ಶಾತಕುಂಭಕಲಶಾಂಶ್ಚ ಸಮಾನಯನ್ |
ಆನೀತಂ ತೀರ್ಥಸಲಿಲಂ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಹ || 36 ||

ರಾಘವಸ್ಯಾಭಿಷೇಕಾರ್ಥಂ ವಸಿಷ್ಠಾಯ ನ್ಯವೇದಯತ್ |
ತತಸ್ತು ಪ್ರಯತೋ ವೃದ್ಧೋ ವಸಿಷ್ಠೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ || 37 ||

ರಾಮಂ ರತ್ನಮಯೇ ಪೀಠೇ ಸಸೀತಂ ಸನ್ಮಯೇಶಯತ್ |
ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಜಾಬಾಲಿಗೌತಮಸ್ತಥಾ || 38 ||

ವಾಲ್ಮೀಕಿಶ್ಚ ತಥಾ ಚಕ್ರಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮಾಭಿಷೇಚನಮ್ |
ಕುಶಾಗ್ರತುಲಸೀಯುಕ್ತಪುಣ್ಯಗನ್ನಜಲೈರ್ಮುದಾ || 39 ||

ಅಭ್ಯಷಿಂಚನ್ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ವಾಸವಂ ವಸವೋ ಯಥಾ |
ಋತ್ವಿಗ್ವಿಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೈಃ ಕನ್ಯಾಭಿಃ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ || 40 ||

ಸರ್ವೌಷಧಿರಸ್ಮಶೇಷೈವ ದೈವತೈರ್ನಭಸಿ ಸ್ಥಿತೈಃ |
ಚತುರ್ಭಿರ್ದೀರ್ಘಕಪಾಲೈಶ್ಚ ಸ್ತವದ್ಭಿಃ ಸಗಣೈಸ್ತಥಾ || 41 ||

ಛತ್ರಂ ಚ ತಸ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಪಾಂಡುರಂ ಶುಭಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವರಾಕ್ಷಸೇನ್ದ್ರೌ ತೌ ದಧತುಃ ಶ್ವೇತಚಾಮರೇ || 42 ||

ಮಾಲಾಂ ಚ ಕಾಂಚಾನೀಂ ವಾಯುರ್ದದೌ ವಾಸವಚೋದಿತಃ |
ಸರ್ವರತ್ನಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಮಣಿಕಾಂಚಾನಭೂಷಿತಮ್ || 43 ||

ದದೌ ಹಾರಂ ನರೇನ್ದ್ರಾಯ ಸ್ವಯಂ ಶಕ್ರಸ್ತು ಭಕ್ತಿತಃ |
ಪ್ರಜಗುರ್ದೇವಗನ್ನರ್ವಾ ನನ್ಮತುಶ್ಚಾಪ್ಸರೋಗಣಾಃ || 44 ||

ದೇವದುನ್ದುಭಯೋ ನೇದುಃ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಃ ಪಪಾತ ಖಾತ್ |
ನವದೂರ್ವಾದಲಶ್ಯಾಮಂ ಪದ್ಮಪತ್ರಾಯತೇಕ್ಷಣಮ್ || 45 ||

ರವಿಕೋಟಿಪ್ರಭಾಯುಕ್ತಕಿರೀಟೇನ ವಿರಾಜಿತಮ್ |
ಕೋಟಿಕನ್ನರ್ದರ್ಪಲಾವಣ್ಯಂ ಪೀತಾಂಘ್ರಸಮಾವೃತಮ್ || 46 ||

ದಿವ್ಯಾಭರಣಸಮ್ಮನ್ನಂ ದಿವ್ಯಚಂದ್ರನಲೇಪನಮ್ |
ಅಯುತಾದಿತ್ಯಸಂಕಾಶಂ ದ್ವಿಭುಜಂ ರಘುನಂದನಮ್ || 47 ||

ವಾಮಭಾಗೇ ಸಮಾಸೀನಾಂ ಸೀತಾಂ ಕಾಂಚಾನಸನ್ನಿಭಾಮ್ |
ಸರ್ವಾಭರಣಸಮ್ಮನ್ನಾಂ ವಾಮಾಂಜ್ಞೇ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾಮ್ || 48 ||

ರಕ್ತೋತ್ಪಲಕರಾಮೋಜಾಂ ವಾಮೇನಾಽಽಲಿಜ್ಞ್ಯ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ |
ಸರ್ವಾತಿಶಯಶೋಭಾಢ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ || 49 ||

ಉಮಯಾ ಸಹಿತೋ ದೇವಃ ಶಚ್ಚರೋ ರಘುನಂದನಮ್ |
ಸರ್ವದೇವಗಣೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಸ್ತೋತುಂ ಸಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 50 ||

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ನಮೋಽಸ್ತು ರಾಮಾಯ ಸಶಕ್ತಿಕಾಯ
ನೀಲೋತ್ಪಲಶ್ಯಾಮಲಕೋಮಲಾಯ |
ಕಿರೀಟಹಾರಾಜ್ಯದಭೂಷಣಾಯ
ಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಾಯ ಮಹಾಪ್ರಭಾಯ || 51 ||

ತ್ವಮಾದಿಮಧ್ಯಾಂತವಿಹೀನ ಏಕಃ
ಸೃಜಸ್ಯವಸ್ಯತ್ಸಿ ಚ ಲೋಕಜಾತಮ್ |
ಸ್ವಮಾಯಯಾ ತೇನ ನ ಲಿಪ್ಯಸೇ ತ್ವಮ್
ಯತ್ಸ್ವೇ ಸುಖೇಽಜಸ್ರರತೋಽನವದ್ಯಃ || 52 ||

ಲೀಲಾಂ ವಿಧತ್ಸೇ ಗುಣಸಂವೃತಸ್ತ್ವಮ್
ಪ್ರಪನ್ನಭಕ್ತಾನುವಿಧಾನಹೇತೋಃ |
ನಾನಾವತಾರೈಃ ಸುರಮಾನುಷಾದ್ಯೈಃ
ಪ್ರತೀಯಸೇ ಜ್ಞಾನಿಭಿರೇವ ನಿತ್ಯಮ್ || 53 ||

ಸ್ವಾಂಶೇನ ಲೋಕಂ ಸಕಲಂ ವಿಧಾಯ ತಮ್
ಬಿಭರ್ಷಿ ಚ ತ್ವಂ ತದಧಃ ಘಣೇಶ್ವರಃ |
ಉಪರ್ಯಧೋ ಭಾನ್ವನಿಲೋಡುಪೌಷಧಿ-
ಪ್ರವರ್ಷರೂಪೋಽವಸಿ ನೈಕಧಾ ಜಗತ್ || 54 ||

ತ್ವಮಿಹ ದೇಹಭೃತಾಂ ಶಿಖಿರೂಪಃ
ಪಚಸಿ ಭುಕ್ತಮಶೇಷಮಜಸ್ರಮ್ |
ಪವನಪಿಚ್ಚಕರೂಪಸಹಾಯೋ
ಜಗದಖಿಣ್ಣಮನೇನ ಬಿಭರ್ಷಿ || 55 ||

ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯಶಿಖಿಮಧ್ಯಗತಂ ಯತ್
ತೇಜ ಈಶ ಚಿದಶೇಷತನೂನಾಮ್ ।
ಪ್ರಾಭವತ್ತನುಭೃತಾಮಿವ ಧೈರ್ಯಮ್
ಶೌರ್ಯಮಾಯುರಖಿಲಂ ತವ ಸತ್ತ್ವಮ್ ॥ 56 ॥

ತ್ವಂ ವಿರಿಂಚಿಶಿವವಿಷ್ಣುವಿಭೇದಾತ್
ಕಾಲಕರ್ಮಶಶಿಸೂರ್ಯವಿಭಾಗಾತ್ ।
ವಾದಿನಾಂ ಪೃಥಗಿವೇಶ ವಿಭಾಸಿ
ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಶ್ಚಿತಮನನ್ಯದಿಹೈಕಮ್ ॥ 57 ॥

ಮತ್ಸ್ಯಾದಿರೂಪೇಣ ಯಥಾ ತ್ವಮೇಕಃ
ಶ್ರುತೌ ಪುರಾಣೇಷು ಚ ಲೋಕಸಿದ್ಧಃ ।
ತಥೈವ ಸರ್ವಂ ಸದಸದ್ವಿಭಾಗ-
ಸ್ತ್ವಮೇವ ನಾನ್ಯದ್ಭವತೋ ವಿಭಾತಿ ॥ 58 ॥

ಯದ್ಯತ್ಸಮುತ್ಪನ್ನಮನನ್ತಸ್ಪೃಷ್ಠಾ-
ವೃತ್ಪತ್ಸ್ಯತೇ ಯಚ್ಚ ಭವಚ್ಚ ಯಚ್ಚ ।
ನ ದೃಶ್ಯತೇ ಸ್ಥಾವರಜಜ್ಞಮಾದೌ
ತ್ವಯಾ ವಿನಾತಃಪರತಃ ಪರಸ್ತ್ವಮ್ ॥ 59 ॥

ತತ್ತ್ವಂ ನ ಜಾನಂತಿ ಪರಾತ್ಮನಸ್ತೇ
ಜನಾಃ ಸಮಸ್ತಾಸ್ತವ ಮಾಯಯಾತಃ ।
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಸೇವಾಽಮಲಮಾನಸಾನಾಮ್
ವಿಭಾತಿ ತತ್ತ್ವಂ ಪರಮೇಕಮೈಶಮ್ ॥ 60 ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಸ್ತೇ ನ ವಿದುಃ ಸ್ವರೂಪಮ್
ಚಿದಾತ್ಮತತ್ತ್ವಂ ಬಹಿರರ್ಥಭಾವಾಃ ।
ತತೋ ಬುಧಸ್ತ್ವಾಮಿದಮೇವ ರೂಪಮ್
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಭಜನ್ಮುಕ್ತಿಮುಪೈತ್ಯದುಃಖಃ ॥ 61 ॥

ಅಹಂ ಭವನ್ನಾಮ ಗೃಣನ್ ಕೃತಾರ್ಥೋ
ವಸಾಮಿ ಕಾಶ್ಯಾಮನಿಶಂ ಭವಾನ್ಯಾ ।

ಮುಮೂರ್ಷಮಾಣಸ್ಯ ವಿಮುಕ್ತಯೇಹಮ್

ದಿಶಾಮಿ ಮನ್ತ್ರಂ ತವ ರಾಮ ನಾಮ || 62 ||

ಇಮಂ ಸ್ತವಂ ನಿತ್ಯಮನನ್ಯಭಕ್ತ್ಯಾ

ಶೃಣ್ವಂತಿ ಗಾಯಂತಿ ಲಿಖಂತಿ ಯೇ ವೈ ।

ತೇ ಸರ್ವಸೌಖ್ಯಂ ಪರಮಂ ಚ ಲಬ್ಧ್ವಾ

ಭವತ್ಪದಂ ಯಾಂತು ಭವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ || 63 ||

ಇನ್ದ್ರ ಉವಾಚ

ರಕ್ಷೋಽಧಿಪೇನಾಖಿಲದೇವ ಸೌಖ್ಯಮ್
ಹೃತಂ ಚ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮವರೇಣ ದೇವ ।
ಪುನಶ್ಚ ಸರ್ವಂ ಭವತಃ ಪ್ರಸಾದಾತ್
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಹತೋ ರಾಕ್ಷಸದುಷ್ಪಶತ್ರುಃ || 64 ||

ದೇವಾ ಉಚುಃ

ಹೃತಾ ಯಜ್ಞಭಾಗಾ ಧರಾದೇವದತ್ತಾ
ಮುರಾರೇ ಖಿಲೇನಾದಿದೈತ್ಯೇನ ವಿಷ್ಣೋಃ ।
ಹತೋಽದ್ಯ ತ್ವಯಾ ನೋ ವಿತಾನೇಷು ಭಾಗಾಃ
ಪುರಾವದ್ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ || 65 ||

ಪಿತರ ಉಚುಃ

ಹತೋಽದ್ಯ ತ್ವಯಾ ದುಷ್ಪದೈತ್ಯೋ ಮಹಾತ್ಮನ್
ಗಯಾದೌ ನರೈರ್ದತ್ತಪಿಣ್ಡಾದಿಕಾನ್ಃ ।
ಬಲಾದತ್ತಿ ಹತ್ವಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸಮಸ್ತಾ-
ನಿದಾನೀಂ ಪುನರ್ಲಬ್ಧಸತ್ತಾ ಭವಾಮಃ || 66 ||

ಯಕ್ಷಾ ಊಚುಃ

ಸದಾ ವಿಷ್ವಿಕರ್ಮಣ್ಯನೇನಾಭಿಯುಕ್ತಾ
ವಹಾಮೋ ದಶಾಸ್ಯಂ ಬಲಾದ್ಧುಃಖಿಯುಕ್ತಾಃ ।
ದುರಾತ್ಮಾ ಹತೋ ರಾವಣೋ ರಾಘವೇಶ
ತ್ವಯಾ ತೇ ವಯಂ ದುಃಖಜಾತಾದ್ವಿಮುಕ್ತಾಃ ॥ 67 ॥

ಗಂಧರ್ವಾ ಊಚುಃ

ವಯಂ ಸಜ್ಜೀತನಿಪುಣಾ ಗಾಯಂತಸ್ತೇ ಕಥಾಮೃತಮ್ ।
ಆನಂದಾಮೃತಸನ್ನೋಹಯುಕ್ತಾಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ಪುರಾ ॥ 68 ॥

ಪಶ್ಚಾದ್ಧುರಾತ್ಮನಾ ರಾಮ ರಾವಣೇನಾಭಿವಿದ್ರುತಾಃ ।
ತಮೇವ ಗಾಯಮಾನಾಶ್ಚ ತದಾರಾಧನತತ್ಪರಾಃ ॥ 69 ॥

ಸ್ಥಿತಾಸ್ತ್ವಯಾ ಪರಿತ್ರಾತಾ ಹತೋಽಯಂ ದುಷ್ಟರಾಕ್ಷಸಃ ।
ಏವಂ ಮಹೋರಗಾಃ ಸಿದ್ಧಾಃ ಕಿನ್ನರಾ ಮರುತಸ್ತಥಾ ॥ 70 ॥

ವಸವೋ ಮುನಯೋ ಗಾವೋ ಗುಹ್ಯಕಾಶ್ಚ ಪತತ್ತ್ರಿಣಃ ।
ಸಪ್ರಜಾಪತಯಶ್ಚೈತೇ ತಥಾ ಚಾಪ್ಸರಸಾಂ ಗಣಾಃ ॥ 71 ॥

ಸರ್ವೇ ರಾಮಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನೇತ್ರಮಹೋತ್ಸವಮ್ ।
ಸ್ತುತಾಸ್ವ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಸರ್ವೇ ರಾಘವೇಣಾಭಿವಂದಿತಾಃ ॥ 72 ॥

ಯಯುಃ ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ಪದಂ ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಯಸ್ತಥಾ ।
ಪ್ರಶಂಸಂತೋ ಮುದಾ ರಾಮಂ ಗಾಯಂತಸ್ತಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಿತಮ್ ॥ 73 ॥

ಧ್ಯಾಯಂತಸ್ತ್ವಭಿಷೇಕಾದ್ರ್ಯಂ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಸಂಯುತಮ್ ।
ಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಂ ರಾಜೇನ್ದ್ರಂ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 74 ॥

ಖೇ ವಾದ್ಯೇಷು ಧ್ವನತು ಪ್ರಮುದಿತಹೃದಯೈರ್ದೇವವೃಂದೈಃ ಸ್ತುವದ್ಭಿಃ
ವರ್ಷದ್ಭಿಃಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಂ ದಿವಿ ಮುನಿನಿಕರೈರೀಡ್ಯಮಾನಃ ಸಮನ್ತಾತ್ ।
ರಾಮಃ ಶ್ಯಾಮಃ ಪ್ರಸನ್ನಸ್ಥಿತರುಚಿರಮುಖಃ ಸೂರ್ಯಕೋಟಿಪ್ರಕಾಶಃ

ಸೀತಾಸೌಮಿತ್ರಿವಾತಾತ್ಮಜಮುನಿಹರಿಭಿಃ ಸೇವ್ಯಮಾನೋ ವಿಭಾತಿ || 75 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚದಶಃ ಸರ್ಗಃ || 15 ||

॥ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ರಾಮೇಽಭಿಷಿಕ್ತೇ ರಾಜೇಂದ್ರೇ ಸರ್ವಲೋಕಸುಖಾವಹೇ ।
ವಸುಧಾ ಸಸ್ಯಸಮ್ಮನ್ನಾ ಫಲವನ್ನೋ ಮಹೀರುಹಾಃ ॥೧॥

ಗನ್ನಹೀನಾನಿ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಗನ್ನವನ್ತಿ ಚಕಾಶಿರೇ ।
ಸಹಸ್ರಶತಮಶ್ವಾನಾಂ ಧೇನೂನಾಂ ಚ ಗವಾಂ ತಥಾ ॥೨॥

ದದೌ ಶತವೃಷಾನ್ ಪೂರ್ವಂ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯೋ ರಘುನಂದನಃ ।
ತ್ರಿಂಶತ್ಕೋಟಿಂ ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ದದೌ ಪುನಃ ॥೩॥

ವಸ್ತ್ರಾಭರಣರತ್ನಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ಮುದಾ ತಥಾ ।
ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಸಮಪ್ರಖ್ಯಾಂ ಸರ್ವರತ್ನಮಯೀಂ ಸ್ರಜಮ್ ॥೪॥

ಸುಗ್ರೀವಾಯ ದದೌ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ರಾಘವೋ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ।
ಅಜ್ಞದಾಯ ದದೌ ದಿವ್ಯೇ ಹ್ಯಜ್ಞದೇ ರಘುನಂದನಃ ॥೫॥

ಚಂದ್ರಕೋಟಿಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಮಣಿರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ ।
ಸೀತಾಯೈ ಪ್ರದದೌ ಹಾರಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ರಘುಕುಲೋತ್ತಮಃ ॥೬॥

ಅವಮುಚ್ಯಾತ್ಮನಃ ಕಣ್ಣಾದ್ಧಾರಂ ಜನಕನಂದಿನೀ ।
ಅವೈಕ್ಷತ ಹರೀನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಭರ್ತಾರಂ ಚ ಮುಹುರ್ಮುಹಃ ॥೭॥

ರಾಮಸ್ತಾಮಾಹ ವೈದೇಹೀಮಿಜ್ಞಿತಜ್ಞೋ ವಿಲೋಕಯನ್ ।
ವೈದೇಹಿ ಯಸ್ಯ ತುಷ್ಪಾಽಸಿ ದೇಹಿ ತಸ್ಮೈ ವರಾನನೇ ॥೮॥

ಹನೂಮತೇ ದದೌ ಹಾರಂ ಪಶ್ಯತೋ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ ।
ತೇನ ಹಾರೇಣ ಶುಶುಭೇ ಮಾರುತಿಗೌರವೇಣ ಚ ॥೯॥

ರಾಮೋಽಪಿ ಮಾರುತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕೃತಾಂಜಲಿಮುಪಸ್ಥಿತಮ್ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಮಯಾ ತುಷ್ಟ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 10 ||

ಹನೂಮಂಸ್ತೇ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ವರಂ ವರಯ ಕಾಂಕ್ಷಿತಮ್ |
ದಾಸ್ಯಾಮಿ ದೇವೈರಪಿ ಯದ್ಬಲಭಂ ಭುವನತ್ರಯೇ || 11 ||

ಹನೂಮಾನಪಿ ತಂ ಪ್ರಾಹ ನತ್ವಾ ರಾಮಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಧೀಃ |
ತ್ವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರತೋ ರಾಮ ನ ತೃಪ್ಯತಿ ಮನೋ ಮಮ || 12 ||

ಅತಸ್ತ್ವನ್ನಾಮ ಸತತಂ ಸ್ಮರನ್ ಸಾಧಸ್ಯಾಮಿ ಭೂತಲೇ |
ಯಾವತ್ಸಾಧ್ಯಸ್ಯತಿ ತೇ ನಾಮ ಲೋಕೇ ತಾವತ್ಕಲೇವರಮ್ || 13 ||

ಮಮ ತಿಷ್ಠತು ರಾಜೇಂದ್ರ ವರೋಽಯಂ ಮೇಽಭಿಕಾಂಕ್ಷಿತಃ |
ರಾಮಸ್ತಥೇತಿ ತಂ ಪ್ರಾಹ ಮುಕ್ತಸ್ತಿಷ್ಠ ಯಥಾಸುಖಮ್ || 14 ||

ಕಲ್ಪಾಂತೇ ಮಮ ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ತಮಾಹ ಜಾನಕೀ ಪ್ರೀತಾ ಯತ್ರ ಕುತ್ರಾಪಿ ಮಾರುತೇ || 15 ||

ಸ್ಥಿತಂ ತ್ವಾಮನುಯಾಸ್ಯಂತಿ ಭೋಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಮ್ಽಕಜ್ಞಯಾ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಮಾರುತಿಸ್ತಾಭ್ಯಾಮೀಶ್ವರಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಧೀಃ || 16 ||

ಆನಂದಾಶ್ರುಪರೀತಾಕ್ಷೋ ಭೂಯೋ ಭೂಯಃ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತೌ |
ಕೃಚ್ಛಾಢ್ಯಯೌ ತಪಸ್ತಪ್ತುಂ ಹಿಮವಂತಂ ಮಹಾಮತಿಃ || 17 ||

ತತೋ ಗುಹಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸಖೇ ಗಚ್ಛ ಪುರಂ ರಮ್ಯಂ ಶೃಂಗವೇರಮನುತ್ತಮಮ್ || 18 ||

ಮಾಮೇವ ಚಿಂತಯನ್ನಿತ್ಯಂ ಭುಂಕ್ಷ್ಯಾ ಭೋಗಾನ್ನಿಜಾರ್ಜಿತಾನ್ |
ಅಂತೇ ಮಮೈವ ಸಾರೂಪ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೇ ತ್ವಂ ನ ಸಂಶಯಃ || 19 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರದದೌ ತಸ್ಮೈ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ರಾಜ್ಯಂ ಚ ವಿಪುಲಂ ದತ್ತ್ವಾ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ದದೌ ವಿಭುಃ || 20 ||

ರಾಮೇಣಾಽಽಲಿಜ್ಞಿತೋ ಹೃಷೋ ಯಯೌ ಸ್ವಭವನಂ ಗುಹಃ ।
ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ವಾನರಾಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಸಮುಪಾಗತಾಃ ॥ 21 ॥

ಅಮೂಲ್ಯಾಭರಣೈರ್ವಸ್ತ್ರೈಃ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ।
ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ವಾನರಾಃ ಸವಿಭೀಷಣಾಃ ॥ 22 ॥

ಯಥಾರ್ಹಂ ಪೂಜಿತಾಸ್ತೇನ ರಾಮೇಣ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ।
ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನಸಃ ಸರ್ವೇ ಜಗ್ಮುರೇವ ಯಥಾಽಽಗತಮ್ ॥ 23 ॥

ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ಪ್ರಯಯುರ್ಮದಾ ।
ವಿಭೀಷಣಸ್ತು ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ನಿಹತಕಣ್ವಕಮ್ ॥ 24 ॥

ರಾಮೇಣ ಪೂಜಿತಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಯಯೌ ಲಜ್ಜಾಮನಿನ್ದಿತಃ ।
ರಾಘವೋ ರಾಜ್ಯಮಖಿಲಂ ಶಶಾಸಾಖಿಲವತ್ಸಲಃ ॥ 25 ॥

ಅನಿಚ್ಛನ್ನಪಿ ರಾಮೇಣ ಯೌವರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷೇಚಿತಃ ।
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಾಮಸೇವಾಪರೋಽಭವತ್ ॥ 26 ॥

ರಾಮಸ್ತು ಪರಮಾತ್ಮಾಽಪಿ ಕರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷೋಽಪಿ ನಿರ್ಮಲಃ ।
ಕರ್ತೃತ್ವಾದಿ ವಿಹೀನೋಽಪಿ ನಿರ್ವಿಕಾರೋಽಪಿ ಸರ್ವದಾ ॥ 27 ॥

ಸ್ವಾನಂದೇನಾಪಿ ತುಷ್ಟಃ ಸನ್ ಲೋಕಾನಾಮುಪದೇಶಕೃತ್ ।
ಅಶ್ವಮೇಧಾದಿಯಜ್ಞೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈರ್ವಿಪುಲದಕ್ಷಿಣೈಃ ॥ 28 ॥

ಅಯಜತ್ಪರಮಾನಂದೋ ಮಾನುಷಂ ವಪುರಾಶ್ರಿತಃ ।
ನ ಪರ್ಯದೇವನ್ ವಿಧವಾ ನ ಚ ವ್ಯಾಲಕೃತಂ ಭಯಮ್ ॥ 29 ॥

ನ ವ್ಯಾಧಿಜಂ ಭಯಂ ಚಾಸೀದ್ರಾಮೇ ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಸತಿ ।
ಲೋಕೇ ದಸ್ಯುಭಯಂ ನಾಸೀದನರ್ಥೋ ನಾಸ್ತಿ ಕಶ್ಚನ ॥ 30 ॥

ವೃದ್ಧೇಷು ಸತ್ಸು ಬಾಲಾನಾಂ ನಾಸೀನ್ಮೃತ್ಯುಭಯಂ ತಥಾ ।
ರಾಮಪೂಜಾಪರಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇ ರಾಘವಚಿಂತಕಾಃ ॥ 31 ॥

ವವರ್ಷುರ್ಜಲದಾಸ್ತೋಯಂ ಯಥಾಕಾಲಂ ಯಥಾರುಚಿ ।
ಪ್ರಜಾಃ ಸ್ವಧರ್ಮನಿರತಾ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗುಣಾನ್ವಿತಾಃ ॥ 32 ॥

ಔರಸಾನಿವ ರಾಮೋಽಪಿ ಜುಗೋಪ ಪಿತೃವತ್ಪ್ರಜಾಃ ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಯುಕ್ತಃ ಸರ್ವಧರ್ಮಪರಾಯಣಃ ॥ 33 ॥

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಾಮೋ ರಾಜ್ಯಮುಪಾಸ್ತ ಸಃ

ಇದಂ ರಹಸ್ಯಂ ಧನಧಾನ್ಯಖುದ್ಧಿಮ-
ದ್ವೀರ್ಘಾಯುರಾರೋಗ್ಯಕರಂ ಸುಪುಣ್ಯದಮ್ ।
ಪವಿತ್ರಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಸಂಜ್ಞಿತಂ ಪುರಾ
ರಾಮಾಯಣಂ ಭಾಷಿತಮಾದಿಶಮ್ಭುನಾ ॥ 34 ॥

ಶೃಣೋತಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮನುಜಃ ಸಮಾಹಿತೋ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠೇದಾಷ್ವ ಪರಿತುಷ್ಟಮಾನಸಃ ।
ಸರ್ವಾಃ ಸಮಾಪ್ನೋತಿ ಮನೋಗತಾಶಿಷೋ
ವಿಮುಚ್ಯತೇ ಪಾತಕಕೋಟಿಭಿಃ ಕ್ಷಣಾತ್ ॥ 35 ॥

ರಾಮಾಭಿಷೇಕಂ ಪ್ರಯತಃ ಶೃಣೋತಿ ಯೋ
ಧನಾಭಿಲಾಷೀ ಲಭತೇ ಮಹದ್ಧನಮ್ ।
ಪುತ್ರಾಭಿಲಾಷೀ ಸುತಮಾರ್ಯಸಮ್ಮತಮ್
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ರಾಮಾಯಣಮಾದಿತಃ ಪಠನ್ ॥ 36 ॥

ಶೃಣೋತಿ ಯೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಿಕರಾಮಸಂಹಿತಾಮ್
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ರಾಜಾ ಭುವಮ್ಮದ್ಧಸಮ್ಮದಮ್ ।
ಶತ್ರುನ್ ವಿಜಿತ್ಯಾರಿಭಿರಪ್ರಧರ್ಷಿತೋ
ವ್ಯಪೇತದುಃಖೋ ವಿಜಯೀ ಭವೇನ್ನೃಪಃ ॥ 37 ॥

ಸ್ತ್ರಿಯೋಽಪಿ ಶೃಣ್ವನ್ತ್ಯಧಿರಾಮಸಂಹಿತಾಮ್
ಭವನ್ತಿ ತಾ ಜೀವಿಸುತಾಶ್ಚ ಪೂಜಿತಾಃ ।
ವನ್ಧ್ಯಾಽಪಿ ಪುತ್ರಂ ಲಭತೇ ಸುರೂಪಿಣಮ್
ಕಥಾಮಿಮಾಂ ಭಕ್ತಿಯುತಾ ಶೃಣೋತಿ ಯಾ ॥ 38 ॥

ಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತೋ ಯಃ ಶೃಣುಯಾತ್ಪರೇನ್ನರೋ
ವಿಜಿತ್ಯ ಕೋಪಂ ಚ ತಥಾ ವಿಮತ್ಸರಃ |
ದುರ್ಗಾಣಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವಿಜಿತ್ಯ ನಿರ್ಭಯೋ
ಭವೇತ್ಸುಖೀ ರಾಘವಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ || 39 ||

ಸುರಾಃ ಸಮಸ್ತಾ ಅಪಿ ಯಾನ್ತಿ ತುಷ್ಪತಾಮ್
ವಿಘ್ನಾಃ ಸಮಸ್ತಾ ಅಪಯಾನ್ತಿ ಶೃಣ್ವತಾಮ್ |
ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮಾದಿತೋ ನೃಣಾಮ್
ಭವನ್ತಿ ಸರ್ವಾ ಅಪಿ ಸಮ್ಪದಃ ಪರಾಃ || 40 ||

ರಜಸ್ವಲಾ ವಾ ಯದಿ ರಾಮತತ್ಪರಾ
ಶೃಣೋತಿ ರಾಮಾಯಣಮೇತದಾದಿತಃ |
ಪುತ್ರಂ ಪ್ರಸೂತೇ ಋಷಭಂ ಚಿರಾಯುಷಮ್
ಪತಿವ್ರತಾ ಲೋಕಸುಪೂಜಿತಾ ಭವೇತ್ || 41 ||

ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ತು ಯೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಮಸ್ಕರ್ವನ್ತಿ ನಿತ್ಯಶಃ |
ಸರ್ವೈಃ ಪಾಪೈರ್ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ಯಾನ್ತಿ ಪರಂ ಪದಮ್ || 42 ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಚರಿತಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಶೃಣ್ವನ್ತಿ ಭಕ್ತಿತಃ |
ಪಠನ್ತಿ ವಾ ಸ್ವಯಂ ವಕ್ತ್ರಾತ್ತೇಷಾಂ ರಾಮಃ ಪ್ರಸೀದತಿ || 43 ||

ರಾಮ ಏವ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತುಷ್ಪೇಽಖಿಲಾತ್ಮನಿ |
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಣಾಂ ಯದ್ಯದಿಚ್ಛತಿ ತದ್ಭವೇತ್ || 44 ||

ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ನಿಯಮೇನೈತದ್ರಾಮಾಯಣಮಖಿಣ್ಡಿತಮ್ |
ಆಯುಷ್ಯಮಾರೋಗ್ಯಕರಂ ಕಲ್ಪಕೋಟ್ಯಘನಾಶನಮ್ || 45 ||

ದೇವಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ತುಷ್ಯನ್ತಿ ಗ್ರಹಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ರಾಮಾಯಣಸ್ಯ ಶ್ರವಣೇ ತೃಪ್ಯನ್ತಿ ಪಿತರಸ್ತಥಾ || 46 ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಮೇತದದ್ಭುತಮ್
ವೈರಾಗ್ಯವಿಜ್ಞಾನಯುತಂ ಪುರಾತನಮ್ |

ಪರನ್ನಿ ಶೃಣ್ವನ್ನಿ ಲಿಖಿನ್ನಿ ಯೇ ನರಾಃ
ತೇಷಾಂ ಭವೇಽಸ್ಮಿನ್ನ ಪುನರ್ಭವೋ ಭವೇತ್ || 47 ||

ಆಲೋಡ್ಯಾಖಿಲವೇದರಾಶಿಮಸಕೃದ್ಯತ್ತಾರಕಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತದ್-
ರಾಮೋ ವಿಷ್ಣುರಹಸ್ಯಮೂರ್ತಿರಿತಿ ಯೋ ವಿಜ್ಞಾಯ ಭೂತೇಶ್ವರಃ |
ಉದ್ಧೃತ್ಯಾಖಿಲಸಾರಸಜ್ಗ್ರಹಮಿದಂ ಸಜ್ಜ್ಞೇಪತಃ ಪ್ರಸ್ಫುಟಮ್
ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ನಿಗೂಢತತ್ತ್ವಮಖಿಲಂ ಪ್ರಾಹ ಪ್ರಿಯಾಯೈ ಭವಃ || 48 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಷೋಡಶಃ

ಸರ್ಗಃ || 16 ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

Chapter 8

॥ಉತ್ತರಕಾಂಡಃ॥

॥ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಜಯತಿ ರಘುವಂಶತಿಲಕಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಹೃದಯನಂದನೋ ರಾಮಃ |
ದಶವದನನಿಧನಕಾರೀ ದಾಶರಥಿಃ ಪುಣ್ಡರೀಕಾಕ್ಷಃ || 1 ||

ಪಾರ್ವತ್ಯುವಾಚ

ಅಥ ರಾಮಃ ಕಿಮಕರೋತ್ಕೌಸಲ್ಯಾನಂದವರ್ಧನಃ |
ಹತ್ವಾ ಮೃಧೇ ರಾವಣಾದೀನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ || 2 ||

ಅಭಿಷಿಕ್ತಸ್ತ್ವಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಸೀತಯಾ ಸಹ ರಾಘವಃ |
ಮಾಯಾಮಾನುಷತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಕತಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಭೂತಲೇ || 3 ||

ಸ್ಥಿತವಾನ್ ಲೀಲಯಾ ದೇವಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ |
ಅತ್ಯಜನ್ಮಾನುಷಂ ಲೋಕಂ ಕಥಮನ್ತೇ ರಘೂದ್ವಹಃ || 4 ||

ಏತದಾಖ್ಯಾಹಿ ಭಗವನ್ ಶ್ರದ್ಧಧತ್ಯಾ ಮಮ ಪ್ರಭೋ |
ಕಥಾಪೀಯುಷಮಾಸ್ವದ್ಯ ತೃಷ್ಣಾ ಮೇಽತಿವ ವರ್ಧತೇ |
ರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಭಗವನ್ ಬ್ರೂಹಿ ವಿಸ್ತರಶಃ ಕಥಾಮ್ || 5 ||

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ವಧಂ ಕೃತ್ವಾ ರಾಜ್ಯೇ ರಾಮ ಉಪಸ್ಥಿತೇ |
ಆಯುರ್ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಶ್ರೀರಾಮಮಭಿವಂದಿತುಮ್ || 6 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಸಿತಃ ಕಣೋಷ್ಠೋ ದುರ್ವಾಸಾ ಭೃಗುರಜ್ಞಿರಾಃ |
ಕಶ್ಯಪೋ ವಾಮದೇವೋಽತ್ರಿಸ್ತಥಾ ಸಪ್ತರ್ಷಯೋಽಮಲಾಃ || 7 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯಃ ಸಹ ಶಿಷ್ಯೈಶ್ಚ ಮುನಿಭಿಃ ಸಹಿತೋಽಭ್ಯಗಾತ್ |
ದ್ವಾರಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ದ್ವಾರಪಾಲಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 8 ||

ಬ್ರೂಹಿ ರಾಮಾಯ ಮುನಯಃ ಸಮಾಗತ್ಯ ಬಹಿಃಸ್ಥಿತಾಃ ।
ಅಗಸ್ಯಪ್ರಮುಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಆಶೀರ್ಭಿರಭಿನಂದಿತುಮ್ ॥ ೯ ॥

ಪ್ರತೀಹಾರಸ್ತತೋ ರಾಮಮಗಸ್ಯವಚನಾದ್ ದ್ರುತಮ್ ।
ನಮಸ್ಕೃತ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ವಾಕ್ಯಂ ವಿನಯಾವನತಃ ಪ್ರಭುಮ್ ॥ ೧೦ ॥

ಕೃತಾಂಜಲಿರುವಾಚೇದಮಗಸ್ತೋ ಮುನಿಭಿಃ ಸಹ ।
ದೇವ ತ್ವದ್ಧರ್ಶನಾರ್ಥಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಬಹಿರುಪಸ್ಥಿತಃ ॥ ೧೧ ॥

ತಮುವಾಚ ದ್ವಾರಪಾಲಂ ಪ್ರವೇಶಯ ಯಥಾಸುಖಮ್ ।
ಪೂಜಿತಾ ವಿವಿಶುರ್ವೇಶ್ಮ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಮ್ ॥ ೧೨ ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಮೋ ಮುನೀನ್ ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ।
ಪಾದ್ಯಾರ್ಘ್ಯಾದಿಭಿರಾಪೂಜ್ಯ ಗಾಂ ನಿವೇದ್ಯ ಯಥಾವಿಧಿ ॥ ೧೩ ॥

ನತ್ವಾ ತೇಭ್ಯೋ ದದೌ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಾಸನಾನಿ ಯಥಾರ್ಹತಃ ।
ಉಪವಿಷ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಶ್ಚ ಮುನಯೋ ರಾಮಪೂಜಿತಾಃ ॥ ೧೪ ॥

ಸಮ್ಪೃಷ್ಠಕುಶಲಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮಂ ಕುಶಲಮಬ್ರವನ್ ।
ಕುಶಲಂ ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸರ್ವತ್ರ ರಘುನಂದನ ॥ ೧೫ ॥

ದಿಷ್ಟ್ಯೇದಾನೀಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮೋ ಹತಶತ್ರುಮರಿಂದಮ ।
ನ ಹಿ ಭಾರಃ ಸ ತೇ ರಾಮ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ ॥ ೧೬ ॥

ಸಧನುಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ ವಿಜೇತುಂ ಶಕ್ತ ಏವ ಹಿ ।
ದಿಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಯಾ ಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾ ರಾವಣಾದಯಃ ॥ ೧೭ ॥

ಸಹ್ಯಮೇತನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ರಾವಣಸ್ಯ ನಿಬರ್ಹಣಮ್ ।
ಅಸಹ್ಯಮೇತತ್ಸಮ್ರಾಪ್ತಂ ರಾವಣೇರ್ಯನ್ನಿಷೂದನಮ್ ॥ ೧೮ ॥

ಅನ್ತಕಪ್ರತಿಮಾಃ ಸರ್ವೇ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾದಯೋ ಮೃಧೇ ।
ಅನ್ತಕಪ್ರತಿಮೈರ್ಬಾಣೈರ್ಹತಾಸ್ತೇ ರಘುಸತ್ತಮ ॥ ೧೯ ॥

ದತ್ತಾ ಚೇಯಂ ತ್ವಯಾಽಸ್ಮಾಕಂ ಪುರಾ ಹ್ಯಭಯದಕ್ಷಿಣಾ |
ಹತ್ವಾ ರಕ್ಷೋಗಣಾನ್ ಸಜ್ಞ್ಯೇ ಕೃತಕೃತ್ಯೋಽದ್ಯ ಜೀವಸಿ || 20 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಭಾಷಿತಂ ತೇಷಾಂ ಮುನೀನಾಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮನಾಮ್ |
ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಗತ್ವಾ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿರಬ್ರವೀತ್ || 21 ||

ರಾವಣಾದೀನತಿಕ್ರಮ್ಯ ಕುಂಭಕರ್ಣಾದಿರಾಕ್ಷಸಾನ್ |
ತ್ರಿಲೋಕಜಯಿನೋ ಹಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಪ್ರಶಂಸಥ ರಾವಣಿಮ್ || 22 ||

ತತಸ್ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕುಂಭಯೋನಿರ್ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ವಚೋಽಬ್ರವೀತ್ || 23 ||

ಶೃಣು ರಾಮ ಯಥಾ ವೃತ್ತಂ ರಾವಣೇ ರಾವಣಸ್ಯ ಚ |
ಜನ್ಮ ಕರ್ಮ ವರಾದಾನಂ ಸಜ್ಞ್ಯೇಪಾದ್ವದತೋ ಮಮ || 24 ||

ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ರಾಮ ಪುಲಸ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸುತಃ |
ತಪಸ್ತಪ್ತುಂ ಗತೋ ವಿದ್ವಾನ್ ಮೇರೋಃ ಪಾರ್ಶ್ವಂ ಮಹಾಮತಿಃ || 25 ||

ತೃಣಬಿನ್ನೋರಾಶ್ರಮೇಽಸೌ ನ್ಯವಸನ್ಮನಿಪುಜ್ಞವಃ |
ತಪಸ್ತೇಪೇ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯನಿರತಃ ಸದಾ || 26 ||

ತತ್ರಾಽಶ್ರಮೇ ಮಹಾರಮ್ಯೇ ದೇವಗನ್ಧರ್ವಕನ್ಯಕಾಃ |
ಗಾಯನ್ತೋ ನನ್ಮತುಸ್ತತ್ರ ಹಸನ್ತೋ ವಾದಯಂತಿ ಚ || 27 ||

ಪುಲಸ್ತ್ಯಸ್ಯ ತಪೋವಿಘ್ನಂ ಚಕ್ರಃ ಸರ್ವಾ ಅನಿಂದಿತಾಃ |
ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಮಹಾತೇಜಾ ವ್ಯಾಜಹಾರ ವಚೋ ಮಹತ್ || 28 ||

ಯಾ ಮೇ ದೃಷ್ಟಿಪಥಂ ಗಚ್ಛೇತ್ಸಾ ಗರ್ಭಂ ಧಾರಯಿಷ್ಯತಿ |
ತಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಶಾಪಸಂವಿಗ್ನಾ ನ ತಂ ದೇಶಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮುಃ || 29 ||

ತೃಣಬಿನ್ನೋಸ್ತು ರಾಜರ್ಷಿಃ ಕನ್ಯಾ ತನ್ನಾಶೃಣೋದ್ವಚಃ |
ವಿಚಚಾರ ಮುನೇರಗ್ರೇ ನಿರ್ಭಯಾ ತಂ ಪ್ರಪಶ್ಯತೀ || 30 ||

ಬಭೂವ ಪಾಣ್ಡುರತನುರ್ವ್ಯಾಜ್ಜಿತಾಂತಃಶರೀರಜಾ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ದೇಹವೈವರ್ಣ್ಯಂ ಭೀತಾ ಪಿತರಮನ್ವಗಾತ್ ॥ 31 ॥

ತೃಣಬಿಂದುಶ್ಚ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಜರ್ಷಿರಮಿತದ್ಯುತಿಃ ।
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುನಿಕೃತಂ ಸರ್ವಮವೈದ್ವಿಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಾ ॥ 32 ॥

ತಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಮುನಿವರ್ಯಾಯ ಪುಲಸ್ತ್ಯಾಯ ದದೌ ಪಿತಾ ।
ತಾಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯಾಬ್ರವೀತ್ಕನ್ಯಾಂ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಸ ದ್ವಿಜಃ ॥ 33 ॥

ಶುಶ್ರೂಷಣಪರಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುನಿಃ ಪ್ರೀತೋಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ।
ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರಮೇಕಂ ತೇ ಉಭಯೋರ್ವಂಶವರ್ಧನಮ್ ॥ 34 ॥

ತತಃ ಪ್ರಾಸೂತ ಸಾ ಪುತ್ರಂ ಪುಲಸ್ತ್ಯಾಲ್ಲೋಕವಿಶ್ರುತಮ್ ।
ವಿಶ್ರವಾ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಃ ಪೌಲಸ್ತ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿನ್ಮುನಿಃ ॥ 35 ॥

ತಸ್ಯ ಶೀಲಾದಿಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹಾಮುನಿಃ ।
ಭಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಸ್ವಾಂ ದುಹಿತರಂ ದದೌ ವಿಶ್ರವಸೇ ಮುದಾ ॥ 36 ॥

ತಸ್ಯಾಂ ತು ಪುತ್ರಃ ಸಂಜ್ಞಾಪ್ತೋ ಪೌಲಸ್ತ್ಯಾಲ್ಲೋಕಸಮ್ಮತಃ ।
ಪಿತೃತುಲ್ಯೋ ವೈಶ್ರವಣೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಚಾನುಮೋದಿತಃ ॥ 37 ॥

ದದೌ ತತ್ತಪಸಾ ತುಷ್ಠೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಸ್ಮೈ ವರಂ ಶುಭಮ್ ।
ಮನೋಽಭಿಲಷಿತಂ ತಸ್ಯ ಧನೇಶತ್ವಮವಿಣ್ಣಿತಮ್ ॥ 38 ॥

ತತೋ ಲಬ್ಧವರಃ ಸೋಽಪಿ ಪಿತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗತಃ ।
ಪುಷ್ಪಕೇಣ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇನ ಭಾಸ್ವತಾ ॥ 39 ॥

ನಮಸ್ಕೃತ್ಯಾಥ ಪಿತರಂ ನಿವೇದ್ಯ ತಪಸಃ ಫಲಮ್ ।
ಪ್ರಾಹ ಮೇ ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದತ್ತಾ ವರಮನಿನ್ನಿತಮ್ ॥ 40 ॥

ನಿವಾಸಾಯ ನ ಮೇ ಸ್ಥಾನಂ ದತ್ತವಾನ್ ಪರಮೇಶ್ವರಃ ।
ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ನಿಯತಂ ಸ್ಥಾನಂ ಹಿಂಸಾ ಯತ್ರ ನ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ॥ 41 ॥

ವಿಶ್ವವಾ ಅಪಿ ತಂ ಪ್ರಾಹ ಲಜ್ಜಾನಾಮ ಪುರೀ ಶುಭಾ ।
ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ನಿವಾಸಾಯ ನಿರ್ಮಿತಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ 42 ॥

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಭಯಾದ್ವೈತ್ಯಾ ವಿವಿಶುಸ್ತೇ ರಸಾತಲಮ್ ।
ಸಾ ಪುರೀ ದುಷ್ಪ್ರಧರ್ಷಾನ್ಯೈರ್ಮಧ್ಯೇಸಾಗರಮಾಸ್ಥಿತಾ ॥ 43 ॥

ತತ್ರ ವಾಸಾಯ ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ನಾನ್ಯೈಃ ಸಾಧಿಷ್ಠಿತಾ ಪುರಾ ।
ಪಿತ್ರಾದಿಷ್ವಸ್ತ್ವಸೌ ಗತ್ವಾ ತಾಂ ಪುರೀಂ ಧನದೋಽವಿಶತ್ ॥ 44 ॥

ಸ ತತ್ರ ಸುಚಿರಂ ಕಾಲಮುವಾಸ ಪಿತೃಸಮ್ಮತಃ ।
ಕಸ್ಯಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ಸುಮಾಲೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ ॥ 45 ॥

ರಸಾತಲಾನ್ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಂ ಚಚಾರ ಪಿಶಿತಾಶನಃ ।
ಗೃಹೀತ್ವಾ ತನಯಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವೀಮಿವ ಶ್ರಿಯಮ್ ॥ 46 ॥

ಅಪಶ್ಯದ್ಧನದಂ ದೇವಂ ಚರಂತಂ ಪುಷ್ಪಕೇಣ ಸಃ ।
ಹಿತಾಯ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಮಹಾಮನಾಃ ॥ 47 ॥

ಉವಾಚ ತನಯಾಂ ತತ್ರ ಕೈಕಸೀಂ ನಾಮ ನಾಮತಃ ।
ವತ್ಸೇ ವಿವಾಹಕಾಲಸ್ತೇ ಯೌವನಂ ಚಾತಿವರ್ತತೇ ॥ 48 ॥

ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಚ್ಚ ಭೀತೈಸ್ತ್ವಂ ನ ವರೈರ್ಗೃಹ್ಯಸೇ ಶುಭೇ ।
ಸಾ ತ್ವಂ ವರಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ಮುನಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಕುಲೋದ್ಭವಮ್ ॥ 49 ॥

ಸ್ವಯಮೇವ ತತಃ ಪುತ್ರಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಈದೃಶಾಃ ಸರ್ವಶೋಭಾಢ್ಯಾ ಧನದೇನ ಸಮಾಃ ಶುಭೇ ॥ 50 ॥

ತಥೇತಿ ಸಾಕಶ್ರಮಂ ಗತ್ವಾ ಮುನೇರಗ್ರೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ ।
ಲಿಖಂತೀ ಭುವಮಗ್ರೇಣ ಪಾದೇನಾಧೋಮುಖೀ ಸ್ಥಿತಾ ॥ 51 ॥

ತಾಮಪೃಚ್ಛನ್ಮುನಿಃ ಕಾ ತ್ವಂ ಕನ್ಯಾಽಸಿ ವರವರ್ಣಿನಿ ।
ಸಾಕಬ್ರವೀತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಲಿಬ್ರಹ್ಮನ್ ಧ್ಯಾನೇನ ಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ ॥ 52 ॥

ತತೋ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುನಿಃ ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ |
ಜ್ಞಾತಂ ತವಾಭಿಲಷಿತಂ ಮತ್ತಃ ಪುತ್ರಾನಭೀಪ್ಸ್ಯಸಿ || 53 ||

ದಾರುಣಾಯಾಂ ತು ವೇಲಾಯಾಮಾಗತಾಽಸಿ ಸುಮಧ್ಯಮೇ |
ಅತಸ್ತೇ ದಾರುಣೌ ಪುತ್ರೌ ರಾಕ್ಷಸೌ ಸಮ್ಭವಿಷ್ಯತಃ || 54 ||

ಸಾಽಬ್ರವೀನ್ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ತ್ವತ್ತೋಽಪ್ಯೇವಂವಿಧೌ ಸುತೌ |
ತಾಮಾಹ ಪಶ್ಚಿಮೋ ಯಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮಹಾಮತಿಃ || 55 ||

ಮಹಾಭಾಗವತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಭಕ್ತ್ಯೇಕತತ್ಪರಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಸಾ ತಥಾ ಕಾಲೇ ಸುಷುವೇ ದಶಕನ್ಧರಮ್ || 56 ||

ರಾವಣಂ ವಿಂಶತಿಭುಜಂ ದಶಶೀರ್ಷಂ ಸುದಾರುಣಮ್ |
ತದ್ರಕ್ಷೋಜಾತಮಾತ್ರೇಣ ಚಚಾಲ ಚ ವಸುನ್ಧರಾ || 57 ||

ಬಭೂವುರ್ನಾಶಹೇತುನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನ್ಯಖಿಲಾನ್ಯಪಿ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತತೋ ಜಾತೋ ಮಹಾಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಃ || 58 ||

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ನಾಮ ಜಾತಾ ರಾವಣಸೋದರೀ |
ತತೋ ವಿಭೀಷಣೋ ಜಾತಃ ಶಾನ್ತಾತ್ಮಾ ಸೌಮ್ಯದರ್ಶನಃ || 59 ||

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೀ ನಿಯತಾಹಾರೋ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಪರಾಯಣಃ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ದ್ವಿಜಾನ್ ಸನ್ತುಷ್ಟಚೇತಸಃ || 60 ||

ಭಕ್ಷಯನ್ನೃಷಿಸರ್ಪಾಂಶ್ಚ ವಿಚಚಾರಾತಿದಾರುಣಃ |
ರಾವಣೋಽಪಿ ಮಹಾಸತ್ತ್ವೋ ಲೋಕಾನಾಂ ಭಯದಾಯಕಃ |
ವವೃಧೇ ಲೋಕನಾಶಾಯ ಹ್ಯಾಮಯೋ ದೇಹಿನಾಮಿವ || 61 ||

ರಾಮ ತ್ವಂ ಸಕಲಾನ್ತರಸ್ಥಮಭಿತೋ ಜಾನಾಸಿ ವಿಜ್ಞಾನದೃಕ್
ಸಾಕ್ಷೀ ಸರ್ವಹೃದಿ ಸ್ಥಿತೋ ಹಿ ಪರಮೋ ನಿತ್ಯೋದಿತೋ ನಿರ್ಮಲಃ |
ತ್ವಂ ಲೀಲಾಮನುಜಾಕೃತಿಃ ಸ್ವಮಹಿಮನ್ ಮಾಯಾಗುಣೈರ್ನಾಜ್ಯಸೇ
ಲೀಲಾರ್ಥಂ ಪ್ರತಿಚೋದಿತೋಽದ್ಯ ಭವತಾ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಕ್ಷೋದ್ಭವಮ್ || 62 ||

ಜಾನಾಮಿ ಕೇವಲಮನನ್ತಮಚಿನ್ಮಯಶಕ್ತಿಮ್
ಚಿನ್ಮಾತ್ರಮಕ್ಷರಮಜಂ ವಿದಿತಾತ್ಮತತ್ತ್ವಮ್ ।
ತ್ವಾಂ ರಾಮ ಗೂಢನಿಜರೂಪಮನುಪ್ರವೃತ್ತೋ
ಮೂಢೋಽಪ್ಯಹಂ ಭವದನುಗ್ರಹತಶ್ಚರಾಮಿ ॥ 63 ॥

ಏವಂ ವದನ್ತಮಿನವಂಶಪವಿತ್ರಕೀರ್ತಿಃ
ಕುಮ್ಭೋದ್ಭವಂ ರಘುಪತಿಃ ಪ್ರಹಸನ್ ಬಭಾಷೇ ।
ಮಾಯಾಶ್ರಿತಂ ಸಕಲಮೇತದನನ್ಯಕತ್ವಾತ್
ಮರ್ತ್ಯೀರ್ತನಂ ಜಗತಿ ಪಾಪಹರಂ ನಿಬೋಧ ॥ 64 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪ್ರಥಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥ 1 ॥

॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಶ್ರೀರಾಮವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪರಮಾನಂದನಿರ್ಭರಃ |
ಮುನಿಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಸದಸಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತತ್ರ ಶೃಣ್ವತಾಮ್ || 1 ||

ಅಥ ವಿತ್ತೇಶ್ವರೋ ದೇವಸ್ತತ್ರ ಕಾಲೇನ ಕೇನಚಿತ್ |
ಆಯಯೌ ಪುಷ್ಪಕಾರೂಢಃ ಪಿತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಷ್ಟಸಾ || 2 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಕೈಕಸೀ ತತ್ರ ಭ್ರಾಜಮಾನಂ ಮಹೌಜಸಮ್ |
ರಾಕ್ಷಸೀ ಪುತ್ರಸಾಮೀಪ್ಯಂ ಗತ್ವಾ ರಾವಣಮಬ್ರವೀತ್ || 3 ||

ಪುತ್ರ ಪಶ್ಯ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ |
ತ್ವಮಪ್ಯೇವಂ ಯಥಾ ಭೂಯಾಸ್ತಥಾ ಯತ್ನಂ ಕುರು ಪ್ರಭೋ || 4 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ರೋಷಾತ್ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಕರೋದ್ಧೃತಮ್ |
ಧನದೇನ ಸಮೋ ವಾಽಪಿ ಹ್ಯಧಿಕೋ ವಾಽಚಿರೇಣ ತು || 5 ||

ಭವಿಷ್ಯಾಮ್ಯಮ್ಬ ಮಾಂ ಪಶ್ಯ ಸಂತಾಪಂ ತ್ಯಜ ಸುವ್ರತೇ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದುಷ್ಕರಂ ಕರ್ತುಂ ತಪಃ ಸ ದಶಕಂದರಃ || 6 ||

ಅಗಮತ್ಫಲಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಗೋಕರ್ಣಂ ತು ಸಹಾನುಜಃ |
ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ನಿಯಮಮಾಸ್ಥಾಯ ಭ್ರಾತರಸ್ತೇ ತಪೋ ಮಹತ್ || 7 ||

ಆಸ್ಥಿತಾ ದುಷ್ಕರಂ ಘೋರಂ ಸರ್ವಲೋಕೈಕತಾಪನಮ್ |
ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕುಂಭಕರ್ಣೋಽಕರೋತ್ತಪಃ || 8 ||

ವಿಭೀಷಣೋಽಪಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸತ್ಯಧರ್ಮಪರಾಯಣಃ |
ಪಿಚ್ಚವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪಾದೇನೈಕೇನ ತಸ್ಥಿವಾನ್ || 9 ||

ದಿವ್ಯವರ್ಷಸಹಸ್ರಂ ತು ನಿರಾಹಾರೋ ದಶಾನನಃ |
ಪೂರ್ಣೇ ವರ್ಷಸಹಸ್ರೇ ತು ಶೀರ್ಷಮಗ್ನೌ ಜುಹಾವ ಸಃ |
ಏವಂ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ನವ ತಸ್ಯಾತಿಚಕ್ರಮುಃ || 10 ||

ಅಥ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಂ ತು ದಶಮೇ ದಶಮಂ ಶಿರಃ |
ಛೇತ್ತುಕಾಮಸ್ಯ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚಾಥ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ |
ವತ್ಸ ವತ್ಸ ದಶಗ್ರೀವ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮೀತ್ಯಭ್ಯಭಾಷತ || 11 ||

ವರಂ ವರಯ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಯತ್ತೇ ಮನಸಿ ಕಾಙ್ಕ್ಷಿತಮ್ |
ದಶಗ್ರೀವೋಽಪಿ ತಚುಘ್ರತ್ವಾ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೇನಾನ್ತರಾತ್ಮನಾ || 12 ||

ಅಮರತ್ವಂ ವೃಣೋಮೀಶ ವರದೋ ಯದಿ ಮೇ ಭವಾನ್ |
ಸುಪರ್ಣನಾಗಯಕ್ಷಾಣಾಂ ದೇವತಾನಾಂ ತಥಾಽಸುರೈಃ |
ಅವಧ್ಯತ್ವಂ ತು ಮೇ ದೇಹಿ ತೃಣಭೂತಾ ಹಿ ಮಾನುಷಾಃ || 13 ||

ತಥಾಽಸ್ತ್ವಿತಿ ಪ್ರಜಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಪುನರಾಹ ದಶಾನನಮ್ |
ಅಗ್ನೌ ಹುತಾನಿ ಶೀರ್ಷಾಣಿ ಯಾನಿ ತೇಽಸುರಪುಜ್ಗವ || 14 ||

|| 15 ||

ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಯಥಾಪೂರ್ವಮಕ್ಷಯಾಣಿ ಚ ಸತ್ತಮ

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತೋ ರಾಮ ದಶಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ |
ವಿಭೀಷಣಮುವಾಚೇದಂ ಪ್ರಣತಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ || 16 ||

ವಿಭೀಷಣ ತ್ವಯಾ ವತ್ಸ ಕೃತಂ ಧರ್ಮಾರ್ಥಮುತ್ತಮಮ್ |
ತಪಸ್ತತೋ ವರಂ ವತ್ಸ ವೃಣೀಷ್ವಾಭಿಮತಂ ಹಿತಮ್ || 17 ||

ವಿಭೀಷಣೋಽಪಿ ತಂ ನತ್ವಾ ಪ್ರಾಙ್ಜಲಿವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ದೇವ ಮೇ ಸರ್ವದಾ ಬುದ್ಧಿಧರ್ಮೇ ತಿಷ್ಠತು ಶಾಶ್ವತೀ |
ಮಾ ರೋಚಯತ್ವಧರ್ಮಂ ಮೇ ಬುದ್ಧಿಃ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವದಾ || 18 ||

ತತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರೀತೋ ವಿಭೀಷಣಮಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ವತ್ಸ ತ್ವಂ ಧರ್ಮಶೀಲೋಽಸಿ ತಥೈವ ಚ ಭವಿಷ್ಯಸಿ || 19 ||

ಅಯಾಚಿತೋಽಪಿ ತೇ ದಾಸ್ಯೇ ಹ್ಯಮರತ್ವಂ ವಿಭೀಷಣ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಮಥೋವಾಚ ವರಂ ವರಯ ಸುವ್ರತ || 20 ||

ವಾಣ್ಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತೋಽಥ ತಂ ಪ್ರಾಹ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಃ ಪಿತಾಮಹಮ್ |
ಸ್ವಪ್ನಾನ್ಯಮಿ ದೇವ ಷಣ್ಮಾಸಾನ್ ದಿನಮೇಕಂ ತು ಭೋಜನಮ್ || 21 ||

ಏವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ತಂ ಪ್ರಾಹ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಿವೌಕಸಃ |
ಸರಸ್ವತೀ ಚ ತದ್ವಕ್ತ್ರಾನ್ನಿರ್ಗತಾ ಪ್ರಯಯೌ ದಿವಮ್ || 22 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತು ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ದುಃಖಿತಃ |
ಅನಭಿಪ್ರೇತಮೇವಾಸ್ಯಾತ್ಮಿಕಂ ನಿರ್ಗತಮಹೋ ವಿಧಿಃ || 23 ||

ಸುಮಾಲೀ ವರಲಬ್ಧಾಂಸ್ತಾನ್ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪೌತ್ರಾನ್ ನಿಶಾಚರಾನ್ |
ಪಾತಾಲಾನ್ನಿರ್ಭಯಃ ಪ್ರಾಯಾತ್ ಪ್ರಹಸ್ತಾದಿಭಿರನ್ವಿತಃ || 24 ||

ದಶಗ್ರೀವಂ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ |
ದಿಷ್ಟ್ವಾ ತೇ ಪುತ್ರ ಸಂವೃತ್ತೋ ವಾಙ್ಮುತೋ ಮೇ ಮನೋರಥಃ || 25 ||

ಯದ್ಭಯಾಚ್ಚ ವಯಂ ಲಜಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಯಾತಾ ರಸಾತಲಮ್ |
ತದ್ಗತಂ ನೋ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಹದ್ವಿಷ್ಣುಕೃತಂ ಭಯಮ್ || 26 ||

ಅಸ್ಮಾಭಿಃ ಪೂರ್ವಮುಷಿತಾ ಲಜ್ಞೇಯಂ ಧನದೇನ ತೇ |
ಭ್ರಾತ್ರಾಕ್ರಾಂತಾಮಿದಾನೀಂ ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಾನೇತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ || 27 ||

ಸಾಮ್ನಾ ವಾಽಥ ಬಲೇನಾಪಿ ರಾಜ್ಞಾಂ ಬನ್ಧುಃ ಕುತಃ ಸುಹೃತ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ರಾವಣಃ ಪ್ರಾಹ ನಾರ್ಹಸ್ಯೇವಂ ಪ್ರಭಾಷಿತುಮ್ || 28 ||

ವಿತ್ತೇಶೋ ಗುರುರಸ್ಮಾಕಮೇವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರಹಸ್ತಃ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾವಣಂ ದಶಕನ್ಧರಮ್ || 29 ||

ಶೃಣು ರಾವಣ ಯತ್ತೇನ ನೈವಂ ತ್ವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ |
ನಾಧೀತಾ ರಾಜಧರ್ಮಾಸ್ತೇ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂ ತಥೈವ ಚ || 30 ||

ಶೂರಾಣಾಂ ನ ಹಿ ಸೌಭ್ರಾತ್ರಂ ಶೃಣು ಮೇ ವದತಃ ಪ್ರಭೋ ।
ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ಸುತಾ ದೇವಾ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ 31 ॥

ಪರಸ್ಪರಮಯುಧ್ಯಂತ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸೌಹೃದಮಾಯುಧೈಃ ।
ನೈವೇದಾನೀಂತನಂ ರಾಜನ್ ವೈರಂ ದೇವೈರನುಷ್ಠಿತಮ್ ॥ 32 ॥

ಪ್ರಹಸ್ತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವೋ ದುರಾತ್ಮನಃ ।
ತಥೇತಿ ಕ್ರೋಧತಾಮ್ರಾಕ್ಷಸ್ತ್ರೀಕೂಟಾಚಲಮನ್ವಗಾತ್ ॥ 33 ॥

ದೂತಂ ಪ್ರಹಸ್ತಂ ಸಮ್ಪ್ರೇಷ್ಯ ನಿಷ್ಕಾಸ್ಯ ಧನದೇಶ್ವರಮ್ ।
ಲಜ್ಜಾಮಾಕ್ರಮ್ಯ ಸಚಿವೈ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸುಖಮಾಸ್ಥಿತಃ ॥ 34 ॥

ಧನದಃ ಪಿತೃವಾಕ್ಯೇನ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಂ ಮಹಾಯಶಾಃ ।
ಗತ್ವಾ ಕೈಲಾಸಶಿಖರಂ ತಪಸಾಽತೋಷಯಚ್ಛಿವಮ್ ॥ 35 ॥

ತೇನ ಸಖ್ಯಮನುಪ್ರಾಪ್ಯ ತೇನೈವ ಪರಿಪಾಲಿತಃ ।
ಅಲಕಾಂ ನಗರೀಂ ತತ್ರ ನಿರ್ಮಮೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ ॥ 36 ॥

ದಿಕ್ಪಾಲತ್ವಂ ಚಕಾರಾತ್ರ ಶಿವೇನ ಪರಿಪಾಲಿತಃ ।
ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೈಃ ಸಾರ್ಧಮಭಿಷಿಕ್ತಃ ಸಹಾನುಜೈಃ ॥ 37 ॥

ರಾಜ್ಯಂ ಚಕಾರಾಸುರಾಣಾಂ ತ್ರಿಲೋಕೀಂ ಬಾಧಯನ್ ಖಿಲಃ ।
ಭಗಿನೀಂ ಕಾಲಖಿಣ್ಣಾಯ ದದೌ ವಿಕಟರೂಪಿಣೀಮ್ ॥ 38 ॥

ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಾಯ ನಾಮ್ನಾಸೌ ಮಹಾಮಾಯೀ ನಿಶಾಚರಃ ।
ತತೋ ಮಯೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ದಿತೇಃ ಸುತಃ ॥ 39 ॥

ಸುತಾಂ ಮನ್ದೋದರೀಂ ನಾಮ್ನಾ ದದೌ ಲೋಕೈಕಸುಂದರೀಮ್ ।
ರಾವಣಾಯ ಪುನಃ ಶಕ್ತಿಮಮೋಘಾಂ ಪ್ರೀತಮಾನಸಃ ॥ 40 ॥

ವೈರೋಚನಸ್ಯ ದೌಹಿತ್ರೀಂ ವೃತ್ರಜ್ವಾಲೇತಿ ವಿಶ್ರುತಾಮ್ ।
ಸ್ವಯಂ ದತ್ತಾಮುದವಹತ್ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಾಯ ರಾವಣಃ ॥ 41 ॥

ಗನ್ನರ್ವರಾಜಸ್ಯ ಸುತಾಂ ಶೈಲೂಷಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ಧರ್ಮಜ್ಞಾಂ ಸಮುದಾವಹತ್ || 42 ||

ಸರಮಾಂ ನಾಮ ಸುಭಗಾಂ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಯುತಾಮ್ |
ತತೋ ಮನ್ನೋದರೀ ಪುತ್ರಂ ಮೇಘನಾದಮಜೀಜನತ್ || 43 ||

ಜಾತಮಾತ್ರಸ್ತು ಯೋ ನಾದಂ ಮೇಘವತ್ಪ್ರಮುಮೋಚ ಹ |
ತತಃ ಸರ್ವೇಽಬ್ರವನ್ನೇಘನಾದೋಽಯಮಿತಿ ಚಾಸಕ್ಯತ್ || 44 ||

ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಸ್ತತಃ ಪ್ರಾಹ ನಿದ್ರಾ ಮಾಂ ಬಾಧತೇ ಪ್ರಭೋ |
ತತಶ್ಚ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಗುಹಾಂ ದೀರ್ಘಾಂ ಸುವಿಸ್ತರಾಮ್ || 45 ||

ತತ್ರ ಸುಷ್ವಾಪ ಮೂಢಾತ್ಮಾ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೋ ವಿಘೂರ್ಣಿತಃ |
ನಿದ್ರಿತೇ ಕುಮ್ಭಕರ್ಣೇ ತು ರಾವಣೋ ಲೋಕರಾವಣಃ || 46 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಋಷಿಮುಖ್ಯಾಂಶ್ಚ ದೇವದಾನವಕಿನ್ನರಾನ್ |
ದೇವಶ್ರಿಯೋ ಮನುಷ್ಯಾಂಶ್ಚ ನಿಜಘ್ನೇ ಸಮಹೋರಗಾನ್ || 47 ||

ಧನದೋಽಪಿ ತತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣಸ್ಯಾಕ್ರಮಂ ಪ್ರಭುಃ |
ಅಧರ್ಮಂ ಮಾ ಕುರುಷ್ವೇತಿ ದೂತವಾಕ್ಯೈರ್ನೃವಾರಯತ್ || 48 ||

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವೋ ಜಗಾಮ ಧನದಾಲಯಮ್ |
ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಜಹಾರೋತ್ತಮಪುಷ್ಪಕಮ್ || 49 ||

ತತೋ ಯಮಂ ಚ ವರುಣಂ ನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಸಮರೇಽಸುರಃ |
ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಮಗಾತ್ಪೂರ್ಣಂ ದೇವರಾಜಜಿಘಾಂಸಯಾ || 50 ||

ತತೋಽಭವನ್ಮಹದ್ಯುದ್ಧಮಿನ್ದ್ರೇಣ ಸಹ ದೈವತೈಃ |
ತತೋ ರಾವಣಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಬಬನ್ಧ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಃ || 51 ||

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಸಹಸಾಽಽಗತ್ಯ ಮೇಘನಾದಃ ಪ್ರತಾಪವನ್ |
ಕೃತ್ವಾ ಘೋರಂ ಮಹದ್ಯುದ್ಧಂ ಜಿತ್ವಾ ತ್ರಿದಶಪುಂಗವಾನ್ || 52 ||

ಇನ್ನಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಬಧ್ವಾಽಸೌ ಮೇಘನಾದೋ ಮಹಾಬಲಃ |
ಮೋಚಯಿತ್ವಾ ತು ಪಿತರಂ ಗೃಹೀತ್ವೇನ್ನಂ ಯಯೌ ಪುರಮ್ || 53 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ತು ಮೋಚಯಾಮಾಸ ದೇವೇನ್ನಂ ಮೇಘನಾದತಃ |
ದತ್ತಾ ವರಾನ್ ಬಹೂಂಸ್ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ್ವಭವನಂ ಯಯೌ || 54 ||

ರಾವಣೋ ವಿಜಯೀ ಲೋಕಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಜಿತ್ವಾ ಕ್ರಮೇಣ ತು |
ಕೈಲಾಸಂ ತೋಲಯಾಮಾಸ ಬಾಹುಭಿಃ ಪರಿಘೋಷಮೈಃ || 55 ||

ತತ್ರ ನಂದೀಶ್ವರೇಣೈವಂ ಶಪ್ತೋಽಯಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ವಾನರೈರ್ಮಾನುಷೈಶ್ಚೈವ ನಾಶಂ ಗಚ್ಛೇತಿ ಕೋಪಿನಾ || 56 ||

ಶಪ್ತೋಽಪ್ಯಗಣಯನ್ ವಾಕ್ಯಂ ಯಯೌ ಹೈಹಯಪತ್ತನಮ್ |
ತೇನ ಬದ್ಧೋ ದಶಗ್ರೀವಃ ಪುಲಸ್ತೇನ ವಿಮೋಚಿತಃ || 57 ||

ತತೋಽತಿಬಲಮಾಸಾದ್ಯ ಜಿಘಾಂಸುರ್ಹರಿಪುಜ್ಗವಮ್ |
ಧೃತಸ್ತೇನೈವ ಕಕ್ಷೇಣ ವಾಲಿನಾ ದಶಕನ್ಧರಃ || 58 ||

ಭ್ರಾಮಯಿತ್ವಾ ತು ಚತುರಃ ಸಮುದ್ರಾನ್ ರಾವಣಂ ಹರಿಃ |
ವಿಸರ್ಜಯಾಮಾಸ ತತಸ್ತೇನ ಸಖ್ಯಂ ಚಕಾರ ಸಃ || 59 ||

ರಾವಣಃ ಪರಮಪ್ರೀತ ಏವಂ ಲೋಕಾನ್ ಮಹಾಬಲಃ |
ಚಕಾರ ಸ್ವವಶೇ ರಾಮ ಬುಭುಜೇ ಸ್ವಯಮೇವ ತಾನ್ || 60 ||

ಏವಂ ಪ್ರಭಾವೋ ರಾಜೇನ್ನ ದಶಗ್ರೀವಃ ಸಹೇನ್ದ್ರಜಿತ್ |
ತ್ವಯಾ ವಿನಿಹತಃ ಸಜ್ಜೈ ರಾವಣೋ ಲೋಕರಾವಣಃ || 61 ||

ಮೇಘನಾದಶ್ಚ ನಿಹತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಕುಮ್ಭಕರ್ಣಶ್ಚ ನಿಹತಸ್ತ್ವಯಾ ಪರ್ವತಸನ್ನಿಭಃ || 62 ||

ಭವಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜಗತಾಮಾದಿಕೃದ್ವಿಭುಃ |
ತ್ವತ್ಸ್ವರೂಪಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಜಗತ್ಸ್ಯಾಧರಜಜ್ಞಮಮ್ || 63 ||

ತ್ವನ್ನಾಭಿಕಮಲೋತ್ಪನ್ನೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ |
ಅಗ್ನಿಸ್ತೇ ಮುಖತೋ ಜಾತೋ ವಾಚಾ ಸಹ ರಘೂತ್ತಮ || 64 ||

ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಲೋಕಪಾಲೌಘಾಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಭ್ಯಾಂ ಚಂದ್ರಭಾಸ್ಕರೌ |
ದಿಶಶ್ಚ ವಿದಿಶಶ್ಚೈವ ಕರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ತೇ ಸಮುತ್ಥಿತಾಃ || 65 ||

ಘ್ರಾಣಾತ್ರಾಣಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನಶ್ಚಾಶ್ವಿನೌ ದೇವಸತ್ತಮೌ |
ಜಜ್ಞಾಜಾನೂರುಜಘನಾದ್ಭವಲೋಕಾದಯೋಽಭವನ್ || 66 ||

ಕುಕ್ಷಿದೇಶಾತ್ಸಮುತ್ಪನ್ನಾಶ್ಚತಾಷರಃ ಸಾಗರಾ ಹರೇ |
ಸ್ತನಾಭ್ಯಾಮಿಂದ್ರವರುಣೌ ವಾಲಖಿಲ್ಯಾಶ್ಚ ರೇತಸಃ || 67 ||

ಮೇಥ್ರಾದ್ಯಮೋ ಗುದಾನ್ಮೃತ್ಯುರ್ಮನೋ ರುದ್ರಸ್ತ್ರೀಲೋಚನಃ |
ಅಸ್ಥಿಭ್ಯಃ ಪರ್ವತಾ ಜಾತಾಃ ಕೇಶೇಭ್ಯೋ ಮೇಘಸಂಹತಿಃ || 68 ||

ಓಷಧ್ಯಸ್ತವ ರೋಮೇಭ್ಯೋ ನಖೇಭ್ಯಶ್ಚ ವಿರಾದಯಃ |
ತ್ವಂ ವಿಶ್ವರೂಪಃ ಪುರುಷೋ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ || 69 ||

ನಾನಾರೂಪ ಇವಾಽಽಭಾಸಿ ಗುಣವ್ಯತಿಕರೇ ಸತಿ |
ತ್ವಾಮಾಶ್ರಿತೈವ ವಿಬುಧಾಃ ಪಿಬನ್ತ್ಯಮೃತಮಧ್ವರೇ || 70 ||

ತ್ವಯಾ ಸೃಷ್ಟಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ವಿಶ್ವಂ ಸ್ಥಾವರಜಙ್ಗಮಮ್ |
ತ್ವಾಮಾಶ್ರಿತೈವ ಜೀವಂತಿ ಸರ್ವೇ ಸ್ಥಾವರಜಙ್ಗಮಾಃ || 71 ||

ತ್ವದ್ಯುಕ್ತಮಖಿಲಂ ವಸ್ತು ವ್ಯವಹಾರೇಽಪಿ ರಾಘವ |
ಕ್ಷೀರಮಧ್ಯಗತಂ ಸರ್ಪಿಯಥಾ ವ್ಯಾಪ್ಯಾಖಿಲಂ ಪಯಃ || 72 ||

ತ್ವದ್ಭಾಸಾ ಭಾಸತೇಽರ್ಕಾದಿ ನ ತ್ವಂ ತೇನಾವಭಾಸಸೇ |
ಸರ್ವಗಂ ನಿತ್ಯಮೇಕಂ ತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುವಿಲೋಕಯೇತ್ || 73 ||

ನಾಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಸ್ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯೇದನ್ದದೃಗ್ ಭಾಸ್ಕರಂ ಯಥಾ |
ಯೋಗಿನಸ್ತ್ವಾಂ ವಿಚಿನ್ವಂತಿ ಸ್ವದೇಹೇ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ || 74 ||

ಅತನ್ನಿರಸನಮುಖೈರ್ವೇದಶೀರ್ಷ್ಯರಹರ್ನಿಶಮ್ ।
ತ್ವತ್ಪಾದಭಕ್ತಿಲೇಶೇನ ಗೃಹೀತಾ ಯದಿ ಯೋಗಿನಃ ॥ 75 ॥

ವಿಚಿನ್ವನ್ಮೋಹಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಂ ತ್ವಾಂ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ।
ಮಯಾ ಪ್ರಲಪಿತಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ಯ ತವಾಗ್ರತಃ ।
ಕ್ಷನ್ತಮರ್ಹಸಿ ದೇವೇಶ ತವಾನುಗ್ರಹಭಾಗಹಮ್ ॥ 76 ॥

ದಿಗ್ದೇಶಕಾಲಪರಿಹೀನಮನನ್ಯಮೇಕಮ್
ಚಿನ್ಮಾತ್ರಮಕ್ಷರಮಜಂ ಚಲನಾದಿಹೀನಮ್ ।
ಸರ್ವಜ್ಞಮೀಶ್ವರಮನಂತಗುಣಂ ವ್ಯುದಸ್ತ-
ಮಾಯಂ ಭಜೇ ರಘುಪತಿಂ ಭಜತಾಮಭಿನ್ನಮ್ ॥ 77 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ದ್ವಿತೀಯಃ
ಸರ್ಗಃ ॥ 2 ॥

॥ ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀರಾಮ ಉವಾಚ

ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಯೋರ್ಜನ್ಮ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ |
ರವೀನ್ದ್ರಾ ವಾನರಾಕಾರೌ ಜಜ್ಞಾತಾವಿತಿ ನಃ ಶ್ರುತಮ್ || 1 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಉವಾಚ

ಮೇರೋಃ ಸ್ವರ್ಣಮಯಸ್ಯಾದ್ರೇರ್ಮಧ್ಯಶೃಜ್ಗೇ ಮಣಿಪ್ರಭೇ |
ತಸ್ಮಿನ್ ಸಭಾಽಽಸ್ತೇ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಶತಯೋಜನಾ || 2 ||

ತಸ್ಯಾಂ ಚತುರ್ಮುಖಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕದಾಚಿದ್ಯೋಗಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪತಿತಂ ದಿವ್ಯಮಾನಂದಸಲಿಲಂ ಬಹು || 3 ||

ತದ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ಕರೇ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಕಿಂಚಿತ್ತದತ್ಯಜತ್ |
ಭೂಮೌ ಪತಿತಮಾತ್ರೇಣ ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತೋ ಮಹಾಕಪಿಃ || 4 ||

ತಮಾಹ ದ್ರುಹಿಣೋ ವತ್ಸ ಕಿಂಚಿತ್ಕಾಕುಲಂ ವಸಾತ್ರ ಮೇ |
ಸಮೀಪೇ ಸರ್ವಶೋಭಾಢ್ಯೇ ತತಃ ಶ್ರೇಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 5 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ನ್ಯವಸತ್ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಾನರೋತ್ತಮಃ |
ಏವಂ ಬಹುತಿಥೇ ಕಾಲೇ ಗತೇ ಋಕ್ಷಾಧಿಪಃ ಸುಧೀಃ || 6 ||

ಕದಾಚಿತ್ಪರ್ಯಟನ್ನದ್ರೌ ಫಲಮೂಲಾರ್ಥಮುದ್ಯತಃ |
ಅಪಶ್ಯದ್ಧಿವ್ಯಸಲಿಲಾಂ ವಾಪೀಂ ಮಣಿಶಿಲಾನ್ವಿತಾಮ್ || 7 ||

ಪಾನೀಯಂ ಪಾತುಮಾಗಚ್ಛತ್ತತ್ರ ಛಾಯಾಮಯಂ ಕಪಿಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರತಿಕಪಿಂ ಮತ್ವಾ ನಿಪಪಾತ ಜಲಾಂತರೇ || 8 ||

ತತ್ರಾದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹರಿಂ ಶೀಘ್ರಂ ಪುನರುತ್ಪ್ಲುತ್ಯ ವಾನರಃ |

ಅಪಶ್ಯತ್ಸುನ್ದರೀಂ ರಾಮಾಮಾತೃನಂ ವಿಸ್ಮಯಂ ಗತಃ || 9 ||

ತತಃ ಸುರೇಶೋ ದೇವೇಶಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಚತುರ್ಮುಖಮ್ |
ಗಚ್ಛನ್ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಮಯೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಾರೀಂ ಮನೋರಮಾಮ್ || 10 ||

ಕನ್ದರ್ಪಶರವಿದ್ಧಾಙ್ಗಸ್ತ್ಯಕ್ತವಾನ್ ವೀರ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ |
ತಾಮಪ್ರಾಪ್ಯೈವ ತದ್ಬೀಜಂ ವಾಲದೇಶೇಽಪತದ್ಭವಿ || 11 ||

ವಾಲೀ ಸಮಭವತ್ತತ್ರ ಶಕ್ರತುಲ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ತಸ್ಯ ದತ್ತಾಂ ಸುರೇಶಾನಃ ಸ್ವರ್ಣಮಾಲಾಂ ದಿವಂ ಗತಃ || 12 ||

ಭಾನುರಪ್ಯಾಗತಸ್ತತ್ರ ತದಾನೀಮೇವ ಭಾಮಿನೀಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಮವಶೋ ಭೂತ್ವಾ ಗ್ರೀವಾದೇಶೇಽಸೃಜನ್ಮಹತ್ || 13 ||

ಬೀಜಂ ತಸ್ಯಾಸ್ತತಃ ಸದ್ಯೋ ಮಹಾಕಾಯೋಽಭವದ್ಧರಿಃ |
ತಸ್ಯ ದತ್ತಾಂ ಹನೂಮಂತಂ ಸಹಾಯಾರ್ಥಂ ಗತೋ ರವಿಃ || 14 ||

ಪುತ್ರದ್ವಯಂ ಸಮಾದಾಯ ಗತ್ವಾ ಸಾ ನಿದ್ರಿತಾ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಪ್ರಭಾತೇಽಪಶ್ಯದಾತೃನಂ ಪೂರ್ವವದ್ವಾನರಾಕೃತಿಮ್ || 15 ||

ಫಲಮೂಲಾದಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಂ ಪುತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತಃ ಕಪಿಃ |
ನತ್ವಾ ಚತುರ್ಮುಖಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಋಕ್ಷರಾಜಃ ಸ್ಥಿತಃ ಸುಧೀಃ || 16 ||

ತತೋಽಬ್ರವೀತ್ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಬಹುಶಃ ಕಪಿಕುಂಜಾರಮ್ |
ತತ್ರೈಕಂ ದೇವತಾದೂತಮಾಹೂಯಾಮರಸನ್ನಿಭಮ್ || 17 ||

ಗಚ್ಛ ದೂತ ಮಯಾಽಽದಿಷ್ಟೋ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಾನರೋತ್ತಮಮ್ |
ಕಿಷ್ಕಿನ್ದಾಂ ದಿವ್ಯನಗರೀಂ ನಿರ್ಮಿತಾಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 18 ||

ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯವಲಿತಾಂ ದೇವೈರಪಿ ದುರಾಸದಾಮ್ |
ತಸ್ಯಾಂ ಸಿಂಹಾಸನೇ ವೀರಂ ರಾಜಾನಮಭಿಷೇಚಯ || 19 ||

ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗತಾ ಯೇ ಯೇ ವಾನರಾಃ ಸಂತಿ ದುರ್ಜಯಾಃ |
ಸರ್ವೇ ತೇ ಋಕ್ಷರಾಜಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ವಶೇಽನುಗಾಃ || 20 ||

ಯದಾ ನಾರಾಯಣಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ರಾಮೋ ಭೂತ್ವಾ ಸನಾತನಃ |
ಭೂಭಾರಾಸುರನಾಶಾಯ ಸಮ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ಭೂತಲೇ || 21 ||

ತದಾ ಸರ್ವೇ ಸಹಾಯಾರ್ಥೇ ತಸ್ಯ ಗಚ್ಛಂತು ವಾನರಾಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ದೂತೋ ದೇವಾನಾಂ ಸ ಮಹಾಮತಿಃ || 22 ||

ಯಥಾಽಽಜ್ಞಪ್ತಸ್ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ತಂ ಹರೀಶ್ವರಮ್ |
ದೇವದೂತಸ್ತತೋ ಗತಾಃ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ತನ್ಮ್ಯವೇದಯತ್ || 23 ||

|| 24 ||

ತದಾದಿ ವಾನರಾಣಾಂ ಸಾ ಕಿಷ್ಕಿನ್ಧಾಽಭೂನ್ಮೃಪಾಶ್ರಯಃ
ಸರ್ವೇಶ್ವರಸ್ತ್ವಮೇವಾಸೀರಿದಾನೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾರ್ಥಿತಃ |
ಭೂಮೇರ್ಭಾರೋ ಹೃತಃ ಕೃತ್ಸ್ನಸ್ತ್ವಯಾ ಲೀಲಾನ್ಮದೇಹಿನಾ |
ಸರ್ವಭೂತಾನ್ತರಸ್ಥಸ್ಯ ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಚಿದಾತ್ಮನಃ || 25 ||

ಅಖಿಣ್ಡಾನನ್ತರೂಪಸ್ಯ ಕಿಯಾನೇಷ ಪರಾಕ್ರಮಃ |
ತಥಾಽಪಿ ವರ್ಣ್ಯತೇ ಸದ್ಭಿರ್ಲೀಲಾಮಾನುಷರೂಪಿಣಃ || 26 ||

ಯಶಸ್ತೇ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಪಾಪಹರ್ತೃ ಸುಖಾಯ ಚ |
ಯ ಇದಂ ಕೀರ್ತಯೇನ್ಮತ್ಪೂರ್ಣವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಯೋರ್ಮಹತ್ || 27 ||

|| 28 ||

ಜನ್ಮ ತ್ವದಾಶ್ರಯತ್ವಾತ್ಸ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಪಾತಕೈಃ
ಅಥಾನ್ಯಾಂ ಸಮ್ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕಥಾಂ ರಾಮ ತ್ವದಾಶ್ರಯಾಮ್ |
ಸೀತಾ ಹೃತಾ ಯದರ್ಥಂ ಸಾ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ || 29 ||

ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ರಾಮ ಪ್ರಜಾಪತಿಸುತಂ ವಿಭುಮ್ |
ಸನತ್ಕುಮಾರಮೇಕಾನ್ತೇ ಸಮಾಸೀನಂ ದಶಾನನಃ |
ವಿನಯಾವನತೋ ಭೂತ್ವಾ ಹ್ಯಭಿವಾದ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 30 ||

ಕೋ ನ್ವಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರವರೋ ಲೋಕೇ ದೇವಾನಾಂ ಬಲವತ್ತರಃ ।
ದೇವಾಶ್ಚ ಯಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಯುದ್ಧೇ ಶತ್ರುಂ ಜಯಂತಿ ಹಿ ॥ 31 ॥

ಕಂ ಯಜಂತಿ ದ್ವಿಜಾ ನಿತ್ಯಂ ಕಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಚ ಯೋಗಿನಃ ।
ಏತನ್ಮೇ ಶಂಸ ಭಗವನ್ ಪ್ರಶ್ನಂ ಪ್ರಶ್ನವಿದಾಂ ವರ ॥ 32 ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಹೃದಿಸ್ಥಂ ಯತ್ತದಶೇಷೇಣ ಯೋಗದೃಕ್ ।
ದಶಾನನಮುವಾಚೇದಂ ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪುತ್ರಕ ॥ 33 ॥

ಭರ್ತಾ ಯೋ ಜಗತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಯಸ್ಯ ಜನ್ಮಾದಿಕಂ ನ ಹಿ ।
ಸುರಾಸುರೈರ್ನುತೋ ನಿತ್ಯಂ ಹರಿರ್ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಯಃ ॥ 34 ॥

ಯನ್ನಾಭಿಪಚ್ಛಜಾಜ್ಞಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಶ್ವಸೃಜಾಂ ಪತಿಃ ।
ಸೃಷ್ಟ್ವಂ ಯೇನೈವ ಸಕಲಂ ಜಗತ್ಸೃಜವರಜಜ್ಞಮಮ್ ॥ 35 ॥

ತಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ವಿಬುಧಾ ಜಯಂತಿ ಸಮರೇ ರಿಪೂನ್ ।
ಯೋಗಿನೋ ಧ್ಯಾನಯೋಗೇನ ತಮೇವಾನುಜಪಂತಿ ಹಿ ॥ 36 ॥

ಮಹರ್ಷೇರ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ದಶಾನನಃ ।
ದೈತ್ಯದಾನವರಕ್ಷಾಂಸಿ ವಿಷ್ಣುನಾ ನಿಹತಾನಿ ಚ ॥ 37 ॥

ಕಾಂ ವಾ ಗತಿಂ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ಪ್ರೇತ್ಯ ತೇ ಮುನಿಪುಂಗವ ।
ತಮುವಾಚ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠೋ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಮ್ ॥ 38 ॥

ದೈವತೈರ್ನಿಹತಾ ನಿತ್ಯಂ ಗತ್ವಾ ಸ್ವರ್ಗಮನುತ್ತಮಮ್ ।
ಭೋಗಕ್ಷಯೇ ಪುನಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಭ್ರಷ್ಟಾ ಭೂಮೌ ಭವಂತಿ ತೇ ॥ 39 ॥

ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತೈಃ ಪುಣ್ಯಪಾಪೈರ್ಮಿತ್ರಯಂತೇ ಚೋದ್ಭವಂತಿ ಚ ।
ವಿಷ್ಣುನಾ ಯೇ ಹತಾಸ್ತೇ ತು ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಹರೇರ್ಗತಿಮ್ ॥ 40 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನಿಮುಖಾತ್ಸರ್ವಂ ರಾವಣೋ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಃ ।
ಯೋತ್ಸ್ಯೇಽಹಂ ಹರಿಣಾ ಸಾರ್ಥಮಿತಿ ಚಿಂತಾಪರೋಽಭವತ್ ॥ 41 ॥

ಮನಃಸ್ಥಿತಂ ಪರಿಜ್ಞಾಯ ರಾವಣಸ್ಯ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಉವಾಚ ವತ್ಸ ತೇಽಭೀಷ್ಟಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 42 ||

ಕಂಚಾತ್ಕಾಲಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಸ್ವ ಸುಖೀ ಭವ ದಶಾನನ |
ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮುನಿಃ ಪುನರುವಾಚ ತಮ್ || 43 ||

ತಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹ್ಯರೂಪಸ್ಯಾಪಿ ಮಾಯಿನಃ |
ಸ್ಥಾವರೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ನದೇಷು ಚ ನದೀಷು ಚ || 44 ||

ಓಜಾಕರಶ್ಚೈವ ಸತ್ಯಂ ಚ ಸಾವಿತ್ರೀ ಪೃಥಿವೀ ಚ ಸಃ |
ಸಮಸ್ತಜಗದಾಧಾರಃ ಶೇಷರೂಪಧರೋ ಹಿ ಸಃ || 45 ||

ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಸಮುದ್ರಾಶ್ಚ ಕಾಲಃ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಚಂದ್ರಮಾಃ |
ಸೂರ್ಯೋದಯೋ ದಿವಾರಾತ್ರೀ ಯಮಶ್ಚೈವ ತಥಾಽನಿಲಃ || 46 ||

ಅಗ್ನಿರಿಂದ್ರಸ್ತಥಾ ಮೃತ್ಯುಃ ಪರ್ಜನ್ಯೋ ವಸವಸ್ತಥಾ |
ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಯಶ್ಚೈವ ಯೇ ಚಾನೈ ದೇವದಾನವಾಃ || 47 ||

ವಿದ್ಯೋತತೇ ಜ್ವಲತೈಷ ಪಾತಿ ಚಾತ್ತೀತಿ ವಿಶ್ವಕೃತ್ |
ಕ್ರೀಡಾಂ ಕರೋತ್ಯವ್ಯಯಾತ್ಮಾ ಸೋಽಯಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಸನಾತನಃ || 48 ||

ತೇನ ಸರ್ವಮಿದಂ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಸಚರಾಚರಮ್ |
ನೀಲೋತ್ಪಲದಲಶ್ಯಾಮೋ ವಿದ್ಯುದ್ವರ್ಣಾಮ್ಬರಾವೃತಃ || 49 ||

ಶುದ್ಧಜಾಮ್ಬೂನದಪ್ರಖ್ಯಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ವಾಮಾಙ್ಕಸಂಸ್ಥಿತಾಮ್ |
ಸದಾನಪಾಯಿನೀಂ ದೇವೀಂ ಪಶ್ಯನ್ನಾಲಿಂಗ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ || 50 ||

ದ್ರಷ್ಟುಂ ನ ಶಕ್ಯತೇ ಕೈಶ್ಚಿದ್ಧೇವದಾನವಪನ್ನಗೈಃ |
ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಂ ಕುರುತೇ ಸ ಚೈನಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹತಿ || 51 ||

ನ ಚ ಯಜ್ಞತಪೋಭಿರ್ವಾ ನ ದಾನಾಧ್ಯಯನಾದಿಭಿಃ |
ಶಕ್ಯತೇ ಭಗವಾನ್ ದ್ರಷ್ಟುಮುಪಾಯೈರಿತರೈರಪಿ || 52 ||

ತದ್ಭಕ್ತೈಸ್ತದ್ಗತಪ್ರಾಣೈಸ್ತಚ್ಚಿತ್ತೈರ್ಧೂತಕಲ್ಮಷೈಃ |
ಶಕ್ಯತೇ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ವೇದಾನ್ತಾಮಲದೃಷ್ಟಿಭಿಃ || 53 ||

ಅಥವಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾ ತೇ ಶೃಣು ತ್ವಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ |
ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ಸ ದೇವೇಶೋ ಭವಿತಾ ನೃಪವಿಗ್ರಹಃ || 54 ||

ಹಿತಾರ್ಥಂ ದೇವಮರ್ತ್ಯಾನಾಮಿಕ್ಷ್ವಾಕೂಣಾಂ ಕುಲೇ ಹರಿಃ |
ರಾಮೋ ದಾಶರಥಿಭೂತಾಸ್ವ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಪರಾಕ್ರಮಃ || 55 ||

ಪಿತುರ್ನಿಯೋಗಾತ್ಸ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಭಾರ್ಯಯಾ ದಣ್ಡಕೇ ವನೇ |
ವಿಚರಿಷ್ಯತಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಜಗನ್ಮಾತ್ರಾ ಸ್ವಮಾಯಯಾ || 56 ||

ಏವಂ ತೇ ಸರ್ವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಮಯಾ ರಾವಣ ವಿಸ್ತರಾತ್ |
ಭಜಸ್ವ ಭಕ್ತಿಭಾವೇನ ಸದಾ ರಾಮಂ ಶ್ರಿಯಾ ಯುತಮ್ || 57 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾಽಸುರಾಧ್ಯಕ್ಷೋ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಚಾರ್ಯ ಚ |
ತ್ವಯಾ ಸಹ ವಿರೋಧೇಪ್ಸುರ್ಮುಮುದೇ ರಾವಣೋ ಮಹಾನ್ || 58 ||

ಯುದ್ಧಾರ್ಥೇ ಸರ್ವತೋ ಲೋಕಾನ್ ಪರ್ಯಟನ್ ಸಮವಸ್ಥಿತಃ |
ಏತದರ್ಥಂ ಮಹಾರಾಜ ರಾವಣೋಽತೀವ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ |
ಹೃತವಾನ್ ಜಾನಕೀಂ ದೇವೀಂ ತ್ವಯಾಽಽತ್ಮವಧಕಾಚ್ಛಯಾ || 59 ||

ಇಮಾಂ ಕಥಾಂ ಯಃ ಶೃಣುಯಾತ್ಪರೇದ್ವಾ
ಸಂಶ್ರಾವಯೇದ್ವಾ ಶ್ರವಣಾರ್ಥಿನಾಂ ಸದಾ |
ಆಯುಷ್ಯಮಾರೋಗ್ಯಮನನ್ತಸೌಖ್ಯಮ್
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಲಾಭಂ ಧನಮಕ್ಷಯಂ ಚ || 60 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ತೃತೀಯಃ ಸರ್ಗಃ || 3 ||

॥ ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಏಕದಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಲೋಕಾದಾಯಾಂತಂ ನಾರದಂ ಮುನಿಮ್ ।
ಪರ್ಯಟನ್ ರಾವಣೋ ಲೋಕಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನತಾಽಬ್ರವೀದ್ವಚಃ ॥ ೧ ॥

ಭಗವನ್ ಬ್ರೂಹಿ ಮೇ ಯೋದ್ಧಂ ಕುತ್ರ ಸನ್ತಿ ಮಹಾಬಲಾಃ ।
ಯೋದ್ಧಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಬಲಿಭಿಸ್ತ್ವಂ ಜ್ಞಾತಾಽಸಿ ಜಗತ್ತ್ರಯಮ್ ॥ ೨ ॥

ಮುನಿರ್ಧ್ಯಾತ್ವಾಽಽಹ ಸುಚಿರಂ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪನಿವಾಸಿನಃ ।
ಮಹಾಬಲಾ ಮಹಾಕಾಯಾಸ್ತತ್ರ ಯಾಹಿ ಮಹಾಮತೇ ॥ ೩ ॥

ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾರತಾ ಯೇ ವೈ ವಿಷ್ಣುನಾ ನಿಹತಾಶ್ಚ ಯೇ ।
ತ ಏವ ತತ್ರ ಸರ್ಜಾತಾ ಅಜೇಯಾಶ್ಚ ಸುರಾಸುರೈಃ ॥ ೪ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ರಾವಣೋ ವೇಗಾನ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಪುಷ್ಪಕೇಣ ತಾನ್ ।
ಯೋದ್ಧಕಾಮಃ ಸಮಾಗತ್ಯ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಸಮೀಪತಃ ॥ ೫ ॥

ತತ್ಪ್ರಭಾಹತತೇಜಸ್ಕಂ ಪುಷ್ಪಕಂ ನಾಚಲತ್ತತಃ ।
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವಿಮಾನಂ ಪ್ರಯಯೌ ಮನ್ತ್ರಿಣಶ್ಚ ದಶಾನನಃ ॥ ೬ ॥

ಪ್ರವಿಶನ್ನೇವ ತದ್ದ್ವೀಪಂ ಧೃತೋ ಹಸ್ತೇನ ಯೋಷಿತಾ ।
ಪೃಷ್ಠಶ್ಚ ತ್ವಂ ಕುತಃ ಕೋಽಸಿ ಪ್ರೇಷಿತಃ ಕೇನ ವಾ ವದ ॥ ೭ ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಲೀಲಯಾ ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ಹಸನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಪುನಃ ಪುನಃ ।
ಕೃಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಸ್ತಾದ್ವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಸ್ತಾಸಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ದಶಾನನಃ ॥ ೮ ॥

ಆಶ್ಚರ್ಯಮತುಲಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ದುರ್ಮತಿಃ ।
ವಿಷ್ಣುನಾ ನಿಹತೋ ಯಾಮಿ ವೈಕುಣ್ಠಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಃ ॥ ೯ ॥

ಮಯಿ ವಿಷ್ಣುರ್ಯಥಾ ಕುಪ್ಯೇತ್ತಥಾ ಕಾರ್ಯಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ |
ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ವೈದೇಹೀಂ ಜಹಾರ ವಿಪಿನೇಽಸುರಃ || 10 ||

ಜಾನನ್ನೇವ ಪರಾತ್ಮಾನಂ ಸ ಜಹಾರಾವನೀಸುತಾಮ್ |
ಮಾತ್ಮವತ್ಪಾಲಯಾಮಾಸ ತ್ವತ್ತಃ ಕಾಙ್ಕಷ್ಣನ್ ವಧಂ ಸ್ವಕಮ್ || 11 ||

ರಾಮ ತ್ವಂ ಪರಮೇಶ್ವರೋಽಸಿ ಸಕಲಂ ಜಾನಾಸಿ ವಿಜ್ಞಾನದೃಗ್
ಭೂತಂ ಭವ್ಯಮಿದಂ ತ್ರಿಕಾಲಕಲನಾಸಾಕ್ಷೀ ವಿಕಲೋಽಜ್ಞಿತಃ |
ಭಕ್ತಾನಾಮನುವರ್ತನಾಯ ಸಕಲಾಂ ಕುರ್ವನ್ ಕ್ರಿಯಾಸಂಹತಿಮ್
ತ್ವಂ ಶೃಣ್ವನ್ಮನುಜಾಕೃತಿರ್ಮುನಿವಚೋ ಭಾಸೀಶ ಲೋಕಾರ್ಚಿತಃ || 12 ||

ಸ್ತುತೇಷ್ಯವಂ ರಾಘವಂ ತೇನ ಪೂಜಿತಃ ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವಃ |
ಸ್ವಾಶ್ರಮಂ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರಯಯೌ ಹೃಷ್ವಮಾನಸಃ || 13 ||

ರಾಮಸ್ತು ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಹ ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ |
ಸಂಸಾರೀವ ರಮಾನಾಥೋ ರಮಮಾಣೋಽವಸದ್ಗೃಹೇ || 14 ||

ಅನಾಸಕ್ತೋಽಪಿ ವಿಷಯಾನ್ ಬುಭುಜೇ ಪ್ರಿಯಯಾ ಸಹ |
ಹನುಮತ್ಪ್ರಮುಖೈಃ ಸದ್ಭಿರ್ವಾನರೈಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಃ || 15 ||

ಪುಷ್ಪಕಂ ಚಾಗಮದ್ರಾಮಮೇಕದಾ ಪೂರ್ವವತ್ಪ್ರಭುಮ್ |
ಪ್ರಾಹ ದೇವ ಕುಬೇರೇಣ ಪ್ರೇಷಿತಂ ತ್ವಾಮಹಂ ತತಃ || 16 ||

ಜಿತಂ ತ್ವಂ ರಾವಣೇನಾದೌ ಪಶ್ಚಾದ್ರಾಮೇಣ ನಿರ್ಜಿತಮ್ |
ಅತಸ್ತ್ವಂ ರಾಘವಂ ನಿತ್ಯಂ ವಹ ಯಾವದ್ವಸೇದ್ಭುವಿ || 17 ||

ಯದಾ ಗಚ್ಛೇದ್ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ವೈಕುಣ್ಠಂ ಯಾಹಿ ಮಾಂ ತದಾ |
ತಚ್ಛೃತ್ವಾ ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಹ ಪುಷ್ಪಕಂ ಸೂರ್ಯಸನ್ನಿಭಮ್ || 18 ||

ಯದಾ ಸ್ಮರಾಮಿ ಭದ್ರಂ ತೇ ತದಾಽಽಗಚ್ಛ ಮಮಾನ್ತಿಕಮ್ |
ತಿಷ್ಠಾಂತರ್ಧಾಯ ಸರ್ವತ್ರ ಗಚ್ಛೇದಾನೀಂ ಮಮಾಽಽಜ್ಞಯಾ || 19 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಮಚಂದ್ರೋಽಪಿ ಪೌರಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಭ್ರಾತೃಭಿರ್ಮನ್ತ್ರಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಂ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಚಕಾರ ಸಃ || 20 ||

ರಾಘವೇ ಶಾಸತಿ ಭುವಂ ಲೋಕನಾಥೇ ರಮಾಪತೌ |
ವಸುಧಾ ಸಸ್ಯಸಮೃನ್ನಾ ಫಲವನ್ತಶ್ಚ ಭೂರುಹಾಃ || 21 ||

ಜನಾ ಧರ್ಮಪರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪತಿಭಕ್ತಿಪರಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ |
ನಾಪಶ್ಯತ್ಪುತ್ರಮರಣಂ ಕಶ್ಚಿದ್ರಾಜನಿ ರಾಘವೇ || 22 ||

ಸಮಾರುಹ್ಯ ವಿಮಾನಾಗ್ರ್ಯಂ ರಾಘವಃ ಸೀತಯಾ ಸಹ |
ವಾನರೈರ್ಭ್ರಾತೃಭಿಃ ಸಾರ್ಥಂ ಸಂಜ್ಞಾಚಾರಾವನಿಂ ಪ್ರಭುಃ || 23 ||

ಅಮಾನುಷಾಣಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ಚಕಾರ ಬಹುಶೋ ಭುವಿ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಸುತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಾಲಂ ಮೃತಮಕಾಲತಃ || 24 ||

ಶೋಚಂತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಚಾಪಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ರಾಮೋ ಮಹಾಮತಿಃ |
ತಪಸ್ಯಂತಂ ವನೇ ಶುದ್ರಂ ಹತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬಾಲಕಮ್ || 25 ||

ಜೀವಯಾಮಾಸ ಶುದ್ರಸ್ಯ ದದೌ ಸ್ವರ್ಗಮನುತ್ತಮಮ್ |
ಲೋಕಾನಾಮುಪದೇಶಾರ್ಥಂ ಪರಮಾತ್ಮಾ ರಘೂತ್ತಮಃ || 26 ||

ಕೋಟಿಶಃ ಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಶಿವಲಿಂಗಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಸೀತಾಂ ಚ ರಮಯಾಮಾಸ ಸರ್ವಭೋಗೈರಮಾನುಷೈಃ || 27 ||

ಶಶಾಸ ರಾಮೋ ಧರ್ಮೇಣ ರಾಜ್ಯಂ ಪರಮಧರ್ಮವಿತ್ |
ಕಥಾಂ ಸಂಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಸರ್ವಲೋಕಮಲಾಪಹಾಮ್ || 28 ||

ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಮಾಯಾಮಾನುಷವಿಗ್ರಹಃ |
ಚಕಾರ ರಾಜ್ಯಂ ವಿಧಿವಲ್ಲೋಕವನ್ದ್ಯಪದಾಮ್ಬುಜಃ || 29 ||

ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತೋ ರಾಮೋ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಸರ್ವದಾ ಶುಚಿಃ |
ಗೃಹಮೇಧೀಯಮಖಿಲಮಾಚರನ್ ಶಿಕ್ಷಯನ್ ಜನಾನ್ || 30 ||

ಸೀತಾ ಪ್ರೇಮಾಣುನುವೃತ್ತ್ಯಾ ಚ ಪ್ರಶ್ರಯೇಣ ದಮೇನ ಚ ।
ಭರ್ತುರ್ಮನೋಹರಾ ಸಾಧಿಷ್ಠಾ ಭಾವಜ್ಞಾ ಸಾ ಹಿರಿಯಾ ಭಿಯಾ ॥ 31 ॥

ಏಕದಾ ಕ್ರೀಡವಿಪಿನೇ ಸರ್ವಭೋಗಸಮನ್ವಿತೇ ।
ಏಕಾಂತೇ ದಿವ್ಯಭವನೇ ಸುಖಾಸೀನಂ ರಘೂತ್ತಮಮ್ ॥ 32 ॥

ನೀಲಮಾಣಿಕ್ಯಸಜ್ಜಾತಂ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಮ್ ।
ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಶಾಂತಂ ವಿದ್ಯುತ್ತುಂಜಾನಿಭಾಮ್ಬರಮ್ ॥ 33 ॥

ಸೀತಾ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷೀ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಾ ।
ರಾಮಮಾಹ ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಸಾ ಲಾಲಯಂತೀ ಪದಾಮ್ಬುಜೇ ॥ 34 ॥

ದೇವದೇವ ಜಗನ್ನಾಥ ಪರಮಾತ್ಮನ್ ಸನಾತನ ।
ಚಿದಾನಂದಾದಿಮಧ್ಯಾಂತರಹಿತಾಶೇಷಕಾರಣ ॥ 35 ॥

ದೇವ ದೇವಾಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಮಾಮೇಕಾಂತೇಽಬ್ರವನ್ವಚಃ ।
ಬಹುಶೋಽರ್ಥಯಮಾನಾಸ್ತೇ ವೈಕುಣ್ಣಾಗಮನಂ ಪ್ರತಿ ॥ 36 ॥

ತ್ವಯಾ ಸಮೇತಶಿಚ್ಛಿಚ್ಛಕ್ತ್ಯಾ ರಾಮಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ಭೂತಲೇ ।
ವಿಸೃಜ್ಯಾಸ್ಮಾನ್ ಸ್ವಕಂ ಧಾಮ ವೈಕುಣ್ಣಂ ಚ ಸನಾತನಮ್ ॥ 37 ॥

ಆಸ್ತೇ ತ್ವಯಾ ಜಗದ್ಧಾತ್ರಿ ರಾಮಃ ಕಮಲಲೋಚನಃ ।
ಅಗ್ರತೋ ಯಾಹಿ ವೈಕುಣ್ಣಂ ತ್ವಂ ತಥಾ ಚೇದ್ರಘೂತ್ತಮಃ ॥ 38 ॥

ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ವೈಕುಣ್ಣಂ ಸನಾಥಾನ್ನಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ।
ಇತಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿತಾಽಹಂ ತೈರ್ಮಯಾ ವಿಜ್ಞಾಪಿತೋ ಭವಾನ್ ॥ 39 ॥

ಯದ್ಯುಕ್ತಂ ತತ್ಕುರುಷ್ವಾದ್ಯ ನಾಹಮಾಜ್ಞಾಪಯೇ ಪ್ರಭೋ ।
ಸೀತಾಯಾಸ್ತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮೋ ಧ್ಯಾತ್ವಾಽಬ್ರವೀತ್ಕುಣಮ್ ॥ 40 ॥

ದೇವಿ ಜಾನಾಮಿ ಸಕಲಂ ತತ್ರೋಪಾಯಂ ವದಾಮಿ ತೇ ।
ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾ ಮಿಷಂ ದೇವಿ ಲೋಕವಾದಂ ತ್ವದಾಶಯಮ್ ॥ 41 ॥

ತೃಜಾಮಿ ತ್ವಾಂ ವನೇ ಲೋಕವಾದಾಧ್ವೀತ ಇವಾಪರಃ |
ಭವಿಷ್ಯತಃ ಕುಮಾರೌ ದ್ವೌ ವಾಲ್ಮೀಕೇರಾಶ್ರಮಾಂತಿಕೇ || 42 ||

ಇದಾನೀಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಗರ್ಭಃ ಪುನರಾಗತ್ಯ ಮೇಽಂತಿಕಮ್ |
ಲೋಕಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಯಾರ್ಥಂ ತ್ವಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಪಥಮಾದರಾತ್ || 43 ||

ಭೂಮೇರ್ವಿವರಮಾತ್ರೇಣ ವೈಕುಣ್ಠಂ ಯಾಸ್ಯಸಿ ದ್ರುತಮ್ |
ಪಶ್ಚಾದಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಏಷ ಏವ ಸುನಿಶ್ಚಯಃ || 44 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತಾಂ ವಿಸೃಜ್ಯಾಥ ರಾಮೋ ಜ್ಞಾನೈಕಲಕ್ಷಣಃ |
ಮನ್ತ್ರಿಭಿರ್ಮನ್ತ್ರತತ್ತ್ವಜ್ಞೈರ್ಬಲಮುಖೈಶ್ಚ ಸಂವೃತಃ || 45 ||

ತತ್ರೋಪವಿಷ್ಟಂ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಸುಹೃದಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತ |
ಹಾಸ್ಯಪ್ರಾಥಕಥಾಸುಜ್ಞಾ ಹಾಸಯಂತಃ ಸ್ಥಿತಾ ಹರಿಮ್ || 46 ||

ಕಥಾಪ್ರಸಜ್ಗಾತ್ಪ್ರಚ್ಛ ರಾಮೋ ವಿಜಯನಾಮಕಮ್ |
ಪೌರಾ ಜಾನಪದಾ ಮೇ ಕಿಂ ವದಂತೀಹ ಶುಭಾಶುಭಮ್ || 47 ||

ಸೀತಾಂ ವಾ ಮಾತರಂ ವಾ ಮೇ ಭ್ರಾತೃನ್ವಾ ಕೈಕಯೀಮಥ |
ನ ಭೇತವ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಬ್ರೂಹಿ ಶಾಪಿತೋಽಸಿ ಮಮೋಪರಿ || 48 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಹ ವಿಜಯೋ ದೇವ ಸರ್ವೇ ವದಂತಿ ತೇ |
ಕೃತಂ ಸುದುಷ್ಕರಂ ಸರ್ವಂ ರಾಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾ || 49 ||

ಕಿಂತು ಹತ್ವಾ ದಶಗ್ರೀವಂ ಸೀತಾಮಾಹೃತ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಅಮರ್ಷಂ ಪೃಷ್ಠತಃ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಂ ವೇಶ್ಮ ಪ್ರತ್ಯಪಾದಯತ್ || 50 ||

ಕೇದೃಶಂ ಹೃದಯೇ ತಸ್ಯ ಸೀತಾಸಮ್ಭೋಗಜಂ ಸುಖಮ್ |
ಯಾ ಹೃತಾ ವಿಜನೇಽರಣ್ಯೇ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ || 51 ||

ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಯೋಷಿತಾಂ ಮರ್ಷಣಂ ಭವೇತ್ |
ಯಾದೃಗ್ಭವತಿ ವೈ ರಾಜಾ ತಾದೃಶೋ ನಿಯತಂ ಪ್ರಜಾಃ || 52 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ರಾಮಃ ಸ್ವಜನಾನ್ ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತ |
ತೇಽಪಿ ನತ್ವಾಽಬ್ರುವನ್ ರಾಮಮೇವಮೇತನ್ನ ಸಂಶಯಃ || 53 ||

ತತೋ ವಿಸೃಜ್ಯ ಸಚಿವಾನ್ ವಿಜಯಂ ಸುಹೃದಸ್ತಥಾ |
ಆಹೂಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮೋ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 54 ||

ಲೋಕಾಪವಾದಸ್ತು ಮಹಾನ್ ಸೀತಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮೇಽಭವತ್ |
ಸೀತಾಂ ಪ್ರಾತಃ ಸಮಾನೀಯ ವಾಲ್ಮೀಕೇರಾಶ್ರಮಾಂತಿಕೇ || 55 ||

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಂ ರಥೇನ ತ್ವಂ ಪುನರಾಯಾಹಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ವಕ್ಷ್ಯಸೇ ಯದಿ ವಾ ಕಿಂಚಿತ್ತದಾ ಮಾಂ ಹತವಾನಸಿ || 56 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಭೀತ್ಯಾ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ಜಾನಕೀಮ್ |
ಸುಮನ್ತ್ರೇಣ ರಥೇ ಕೃತ್ವಾ ಜಗಾಮ ಸಹಸಾ ವನಮ್ || 57 ||

ವಾಲ್ಮೀಕೇರಾಶ್ರಮಸ್ಯಾಂತೇ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸೀತಾಮುವಾಚ ಸಃ |
ಲೋಕಾಪವಾದಭೀತ್ಯಾ ತ್ವಾಂ ತ್ಯಕ್ತವಾನ್ ರಾಘವೋ ವನೇ || 58 ||

ದೋಷೋ ನ ಕಶ್ಚಿನ್ನೇ ಮಾತರ್ಗಚ್ಛಾಽಶ್ರಮಪದಂ ಮುನೇಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶೀಘ್ರಂ ಗತವಾನ್ ರಾಮಸನ್ನಿಧಿಮ್ || 59 ||

ಸೀತಾಽಪಿ ದುಃಖಸಂತಪ್ತಾ ವಿಲಲಾಪಾತಿಮುಗ್ಧವತ್ |
ಶಿಷ್ಯೈಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ವಾಲ್ಮೀಕಿಃ ಸೀತಾಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ ದಿವ್ಯದೃಕ್ || 60 ||

ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಸಮಾಶ್ವಾಸ್ಯ ಚ ಜಾನಕೀಮ್ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಭವಿಷ್ಯಂ ಸಕಲಮಾರ್ಪಯನ್ ಮುನಿಯೋಷಿತಾಮ್ || 61 ||

ತಾಸ್ತಾಂ ಸಮ್ಪೂಜಯಂತಿ ಸ್ಮ ಸೀತಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದಿನೇ ದಿನೇ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪರಾತ್ಮನೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಮುನಿವಾಕ್ಯೇನ ಯೋಷಿತಃ |
ಸೇವಾಂ ಚಕ್ರಃ ಸದಾ ತಸ್ಯಾ ವಿನಯಾದಿಭಿರಾದರಾತ್ || 62 ||

ರಾಮೋಽಪಿ ಸೀತಾರಹಿತಃ ಪರಾತ್ಮಾ

ವಿಜ್ಞಾನದೃಕ್ಕೇವಲ ಆದಿದೇವಃ ।
ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ಭೋಗಾನಖಿಲಾನ್ ವಿರಕ್ತೋ
ಮುನಿವ್ರತೋಽಭೂನ್ಮುನಿಸೇವಿತಾಜ್ಞಿಃ ॥⁶³॥

॥ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ಥಃ ಸರ್ಗಃ॥⁴॥

॥ ಪಇಚ್ಛಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ತತೋ ಜಗನ್ಮಜ್ಜಲಮಜ್ಜಲಾತ್ಮನಾ
ವಿಧಾಯ ರಾಮಾಯಣಕೀರ್ತಿಮುತ್ತಮಾಮ್ ।
ಚಚಾರ ಪೂರ್ವಾಚರಿತಂ ರಘೂತ್ತಮೋ
ರಾಜರ್ಷಿವರ್ಯೈರಭಿಸೇವಿತಂ ಯಥಾ ॥ ೧ ॥

ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಪೃಷ್ಠ ಉದಾರಬುದ್ಧಿನಾ
ರಾಮಃ ಕಥಾಃ ಪ್ರಾಹ ಪುರಾತನೀಃ ಶುಭಾಃ ।
ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರಮತ್ತಸ್ಯ ನೃಗಸ್ಯ ಶಾಪತೋ
ದ್ವಿಜಸ್ಯ ತೀರ್ಯಕ್ತ್ವಮಥಾಹ ರಾಘವಃ ॥ ೨ ॥

ಕದಾಚಿದೇಕಾನ್ತ ಉಪಸ್ಥಿತಂ ಪ್ರಭುಮ್
ರಾಮಂ ರಮಾಲಾಲಿತಪಾದಪಜ್ಜುಜಮ್ ।
ಸೌಮಿತ್ರಿರಾಸಾದಿತಶುದ್ಧಭಾವನಃ
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿನಯಾನ್ವಿತೋಽಬ್ರವೀತ್ ॥ ೩ ॥

ತ್ವಂ ಶುದ್ಧಬೋಧೋಽಸಿ ಹಿ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಮ್
ಆತ್ಮಾಸ್ಯಧೀಶೋಽಸಿ ನಿರಾಕೃತಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಪ್ರತೀಯಸೇ ಜ್ಞಾನದೃಶಾಂ ಮಹಾಮತೇ
ಪಾದಾಬ್ಜಭೃಂಗಾಹಿತಸಜ್ಜನಜ್ಞಿನಾಮ್ ॥ ೪ ॥

ಅಹಂ ಪ್ರಪನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಪದಾಮ್ಬುಜಂ ಪ್ರಭೋ
ಭವಾಪವರ್ಗಂ ತವ ಯೋಗಿಭಾವಿತಮ್ ।
ಯಥಾಇಷ್ಟಾಽಜ್ಞಾನಮಪಾರವಾರಿಧಿಮ್
ಸುಖಂ ತರಿಷ್ಯಾಮಿ ತಥಾಽನುಶಾಧಿ ಮಾಮ್ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರುತ್ವಾಽಥ ಸೌಮಿತ್ರಿವಚೋಽಖಿಲಂ ತದಾ
ಪ್ರಾಹ ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿಹರಃ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ ।

ವಿಜ್ಞಾನಮಜ್ಞಾನತಮಃಪ್ರಶಾನ್ತಯೇ
ಶ್ರುತಿಪ್ರಪನ್ನಂ ಕ್ಷಿತಿಪಾಲಭೂಷಣಃ || 6 ||

ಆದೌ ಸ್ವವರ್ಣಾಶ್ರಮವರ್ಣಿತಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ
ಕೃತ್ವಾ ಸಮಾಸಾದಿತಶುದ್ಧಮಾನಸಃ |
ಸಮಾಪ್ಯ ತತ್ಪೂರ್ವಮುಪಾತ್ತಸಾಧನಃ
ಸಮಾಶ್ರಯೇತ್ಸದ್ಗುರುಮಾತೃಲಬ್ಧಯೇ || 7 ||

ಕ್ರಿಯಾ ಶರೀರೋದ್ಭವಹೇತುರಾದೃತಾ
ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಿಯೌ ತೌ ಭವತಃ ಸುರಾಗಿಣಃ |
ಧರ್ಮೇತರೌ ತತ್ರ ಪುನಃ ಶರೀರಕಮ್
ಪುನಃ ಕ್ರಿಯಾ ಚಕ್ರವದೀರ್ಯತೇ ಭವಃ || 8 ||

ಅಜ್ಞಾನಮೇವಾಸ್ಯ ಹಿ ಮೂಲಕಾರಣಮ್
ತದ್ವ್ಯಾನಮೇವಾತ್ರ ವಿಧೌ ವಿಧೀಯತೇ |
ವಿದ್ಯೈವ ತನ್ನಾಶವಿಧೌ ಪಟೀಯಸೀ
ನ ಕರ್ಮ ತಜ್ಜಂ ಸವಿರೋಧಮೀರಿತಮ್ || 9 ||

ನಾಜ್ಞಾನಹಾನಿನಃ ಚ ರಾಗಸಜ್ಜಕ್ಯಯೋ
ಭವೇತ್ತತಃ ಕರ್ಮ ಸದೋಷಮುದ್ಭವೇತ್ |
ತತಃ ಪುನಃ ಸಂಸ್ಕೃತಿರಪ್ಯವಾರಿತಾ
ತಸ್ಮಾದ್ಬದ್ಧೋ ಜ್ಞಾನವಿಚಾರವಾನ್ ಭವೇತ್ || 10 ||

ನನು ಕ್ರಿಯಾ ವೇದಮುಖೇನ ಚೋದಿತಾ
ತಥೈವ ವಿದ್ಯಾ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧನಮ್ |
ಕರ್ತವ್ಯತಾ ಪ್ರಾಣಭೃತಃ ಪ್ರಚೋದಿತಾ
ವಿದ್ಯಾಸಹಾಯತ್ವಮುಪೈತಿ ಸಾ ಪುನಃ || 11 ||

ಕರ್ಮಾಕೃತೌ ದೋಷಮಪಿ ಶ್ರುತಿರ್ಜಗೌ
ತಸ್ಮತ್ಸದಾ ಕಾರ್ಯಮಿದಂ ಮುಮುಕ್ಷುಣಾ |
ನನು ಸ್ವತನ್ತ್ರಾ ಧ್ರುವಕಾರ್ಯಕಾರಿಣೀ
ವಿದ್ಯಾ ನ ಕಿಂಚಿನ್ನಮನಸಾಽಪ್ಯಪೇಕ್ಷತೇ || 12 ||

ನ ಸತ್ಯಕಾರ್ಯೋಽಪಿ ಹಿ ಯದ್ವದಧ್ವರಃ
ಪ್ರಕಾಙ್ಕತೇಽನ್ಯಾನಪಿ ಕಾರಕಾದಿಕಾನ್ |
ತಥೈವ ವಿದ್ಯಾ ವಿಧಿತಃ ಪ್ರಕಾಶಿತೈಃ
ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ಕರ್ಮಭಿರೇವ ಮುಕ್ತಯೇ || 13 ||

ಕೇಚಿದ್ವದಂತೀತಿ ವಿತರ್ಕವಾದಿನ-
ಸ್ತದಪ್ಯಸದ್ವಿಷ್ಣವಿರೋಧಕಾರಣಾತ್ |
ದೇಹಾಭಿಮಾನಾದಭಿವರ್ಧತೇ ಕ್ರಿಯಾ
ವಿದ್ಯಾ ಗತಾಹಂಕೃತಿತಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯತಿ || 14 ||

ವಿಶುದ್ಧವಿಜ್ಞಾನವಿರೋಚನಾಂಜ್ಞಿತಾ
ವಿದ್ಯಾತ್ಮವೃತ್ತಿಶ್ಚರಮೇತಿ ಭಣ್ಯತೇ |
ಉದೇತಿ ಕರ್ಮಾಖಿಲಕಾರಕಾದಿಭಿಃ
ನಿಹಂತಿ ವಿದ್ಯಾಖಿಲಕಾರಕಾದಿಕಮ್ || 15 ||

ತಸ್ಮಾತ್ತ್ಯಜೇತ್ಕಾರ್ಯಮಶೇಷತಃ ಸುಧೀಃ
ವಿದ್ಯಾವಿರೋಧಾನ್ನ ಸಮುಚ್ಚಯೋ ಭವೇತ್ |
ಆತ್ಮಾನುಸನ್ನಾನಪರಾಯಣಃ ಸದಾ
ನಿವೃತ್ತಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವೃತ್ತಿಗೋಚರಃ || 16 ||

ಯಾವಚ್ಛರೀರಾದಿಷು ಮಾಯಯಾಽಽತ್ಮಧೀ-
ಸ್ತಾವದ್ವಿಧೇಯೋ ವಿಧಿವಾದಕರ್ಮಣಾಮ್ |
ನೇತೀತಿ ವಾಕ್ಯೈರಖಿಲಂ ನಿಷಿದ್ಧ್ಯ ತತ್
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪರಾತ್ಮಾನಮಥ ತ್ಯಜೇತ್ಕ್ರಿಯಾಃ || 17 ||

ಯದಾ ಪರಾತ್ಮಾತ್ಮವಿಭೇದಭೇದಕಮ್
ವಿಜ್ಞಾನಮಾತ್ಮನೈವಭಾತಿ ಭಾಸ್ವರಮ್ |
ತದೈವ ಮಾಯಾ ಪ್ರವಿಲೀಯತೇಽಂಜ್ಞಸಾ
ಸಕಾರಕಾ ಕಾರಣಮಾತ್ಮಸಂಸ್ಪೃತೇಃ || 18 ||

ಶ್ರುತಿಪ್ರಮಾಣಾಭಿನಾಶಿತಾ ಚ ಸಾ
ಕಥಂ ಭವಿಷ್ಯತ್ಯಪಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಣೀ |

ವಿಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಾದಮಲಾದ್ವಿತೀಯತ-
ಸ್ತಸ್ಮಾದವಿದ್ಯಾ ನ ಪುನರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ || 19 ||

ಯದಿ ಸ್ಮ ನಷ್ಟಾ ನ ಪುನಃ ಪ್ರಸೂಯತೇ
ಕರ್ತಾಹಮಸ್ಯೇತಿ ಮತಿಃ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ಸ್ವತನ್ತ್ರಾ ನ ಕಿಮಪ್ಯಪೇಕ್ಷತೇ
ವಿದ್ಯಾ ವಿಮೋಕ್ಷಾಯ ವಿಭಾತಿ ಕೇವಲಾ || 20 ||

ಸಾ ತೈತ್ತಿರೀಯಶ್ರುತಿರಾಹ ಸಾದರಮ್
ನ್ಯಾಸಂ ಪ್ರಶಸ್ತಾಖಿಲಕರ್ಮಣಾಂ ಸುಘಟಮ್ |
ಏತಾವದಿತ್ಯಾಹ ಚ ವಾಜಿನಾಂ ಶ್ರುತಿಃ
ಜ್ಞಾನಂ ವಿಮೋಕ್ಷಾಯ ನ ಕರ್ಮ ಸಾಧನಮ್ || 21 ||

ವಿದ್ಯಾಸಮತ್ವೇನ ತು ದರ್ಶಿತಸ್ತ್ವಯಾ
ಕ್ರತುರ್ನ ದೃಷ್ಟಾನ್ತ ಉದಾಹೃತಃ ಸಮಃ |
ಫಲೈಃ ಪೃಥಕ್ತ್ವಾದ್ಬಹುಕಾರಕೈಃ ಕ್ರತುಃ
ಸಂಸಾಧ್ಯತೇ ಜ್ಞಾನಮತೋ ವಿಪರ್ಯಯಮ್ || 22 ||

ಸಪ್ರತ್ಯವಾಯೋ ಹ್ಯಹಮಿತ್ಯನಾತ್ಮಧೀ-
ರಜ್ಞಪ್ರಸಿದ್ಧಾ ನ ತು ತತ್ತ್ವದರ್ಶಿನಃ |
ತಸ್ಮಾದ್ಬುದ್ಧೈಸ್ತ್ವಾಜ್ಯಮವಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಭಿಃ
ವಿಧಾನತಃ ಕರ್ಮ ವಿಧಿಪ್ರಕಾಶಿತಮ್ || 23 ||

ಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತಸ್ತತ್ತ್ವಮಸೀತಿ ವಾಕ್ಯತೋ
ಗುರೋಃ ಪ್ರಸಾದಾದಪಿ ಶುದ್ಧಮಾನಸಃ |
ವಿಜ್ಞಾಯ ಚೈಕಾತ್ಮ್ಯಮಥಾಽಽತ್ಮಜೀವಯೋಃ
ಸುಖೀ ಭವೇನ್ನೇರುರಿವಾಪ್ರಕಮ್ಪನಃ || 24 ||

ಆದೌ ಪದಾರ್ಥಾವಗತಿರ್ಹಿ ಕಾರಣಮ್
ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವಿಧೌ ವಿಧಾನತಃ |
ತತ್ತ್ವಮ್ಪದಾರ್ಥೌ ಪರಮಾತ್ಮಜೀವಕಾ-
ವಸೀತಿ ಚೈಕಾತ್ಮ್ಯಮಥಾನಯೋರ್ಭವೇತ್ || 25 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೋಕ್ಷಾದಿವಿರೋಧಮಾತ್ರನೋಃ
ವಿಹಾಯ ಸಜ್ಜುಹ್ಯ ತಯೋಶ್ಚಿದಾತ್ರತಾಮ್ ।
ಸಂಶೋಧಿತಾಂ ಲಕ್ಷಣಯಾ ಚ ಲಕ್ಷಿತಾಮ್
ಜ್ಞಾತಾಃ ಸ್ವಮಾತ್ರಾನಮಥಾದ್ವಯೋ ಭವೇತ್ ॥ 26 ॥

ಏಕಾತ್ಮಕತ್ವಜ್ಜಹತೀ ನ ಸಮ್ಭವೇತ್
ತಥಾಽಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣತಾ ವಿರೋಧತಃ ।
ಸೋಽಯಮ್ಪದಾರ್ಥಾವಿವ ಭಾಗಲಕ್ಷಣಾ
ಯುಜ್ಯೇತ ತತ್ತ್ವಮ್ಪದಯೋರದೋಷತಃ ॥ 27 ॥

ರಸಾದಿಪಂಚೀಕೃತಭೂತಸಮ್ಭವಮ್
ಭೋಗಾಲಯಂ ದುಃಖಸುಖಾದಿಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಶರೀರಮಾದ್ಯಂತವದಾದಿಕರ್ಮಜಮ್
ಮಾಯಾಮಯಂ ಸ್ಥೂಲಮುಪಾಧಿಮಾತ್ರನಃ ॥ 28 ॥

ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಮನೋಬುದ್ಧಿದಶೇಂದ್ರಿಯೈರ್ಯುತಮ್
ಪ್ರಾಣೈರಪಂಚೀಕೃತಭೂತಸಮ್ಭವಮ್ ।
ಭೋಕ್ತುಃ ಸುಖಾದೇರನುಸಾಧನಂ ಭವೇತ್
ಶರೀರಮನ್ಯದ್ವಿದುರಾತ್ಮನೋ ಬುಧಾಃ ॥ 29 ॥

ಅನಾದ್ಯನಿರ್ವಾಚ್ಯಮಪೀಹ ಕಾರಣಮ್
ಮಾಯಾಪ್ರಧಾನಂ ತು ಪರಂ ಶರೀರಕಮ್ ।
ಉಪಾಧಿಭೇದಾತ್ತು ಯತಃ ಪೃಥಕ್ ಸ್ಥಿತಮ್
ಸ್ವಾತ್ರಾನಮಾತ್ರನ್ಯವಧಾರಯೇತ್ಕ್ರಮಾತ್ ॥ 30 ॥

ಕೋಶೇಷ್ವಯಂ ತೇಷು ತು ತತ್ತದಾಕೃತಿಃ
ವಿಭಾತಿ ಸಜ್ಗಾತ್ ಸ್ಫಟಿಕೋಪಲೋ ಯಥಾ ।
ಅಸಜ್ಗರೂಪೋಽಯಮಜೋ ಯತೋಽದ್ವಯೋ
ವಿಜ್ಞಾಯತೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪರಿತೋ ವಿಚಾರಿತೇ ॥ 31 ॥

ಬುದ್ಧೇಸ್ತ್ರಿಧಾ ವೃತ್ತಿರಪೀಹ ದೃಶ್ಯತೇ
ಸ್ವಪ್ನಾದಿಭೇದೇನ ಗುಣತ್ರಯಾತ್ಮನಃ ।

ಅನ್ಯೋನ್ಯತೋಽಸ್ಮಿನ್ ವ್ಯಭಿಚಾರತೋ ಮೃಷಾ
ನಿತ್ಯೇ ಪರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಕೇವಲೇ ಶಿವೇ || 32 ||

ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಪ್ರಾಣಮನಶ್ಚಿದಾತ್ಮನಾಮ್
ಸಜ್ಞಾದಜಸ್ರಂ ಪರಿವರ್ತತೇ ಧಿಯಃ |
ವೃತ್ತಿಸ್ತಮೋಮೂಲತಯಾಜ್ಞಲಕ್ಷಣಾ
ಯಾವದ್ಭವೇತ್ತಾವದಸೌ ಭವೋದ್ಭವಃ || 33 ||

ನೇತಿಪ್ರಮಾಣೇನ ನಿರಾಕೃತಾಖಿಲೋ
ಹೃದಾ ಸಮಾಸ್ವಾದಿತಚಿದ್ಭನಾಮೃತಃ |
ತ್ಯಜೇದಶೇಷಂ ಜಗದಾತ್ಮಸದ್ರಸಮ್
ಪೀತ್ವಾ ಯಥಾಮ್ಭಃ ಪ್ರಜಹಾತಿ ತತ್ಫಲಮ್ || 34 ||

ಕದಾಚಿದಾತ್ಮಾ ನ ಮೃತೋ ನ ಜಾಯತೇ
ನ ಕ್ಷೀಯತೇ ನಾಪಿ ವಿವರ್ಧತೇಽನವಃ |
ನಿರಸ್ತಸರ್ವಾತಿಶಯಃ ಸುಖಾತ್ಮಕಃ
ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭಃ ಸರ್ವಗತೋಽಯಮದ್ವಯಃ || 35 ||

ಏವಂವಿಧೇ ಜ್ಞಾನಮಯೇ ಸುಖಾತ್ಮಕೇ
ಕಥಂ ಭವೋ ದುಃಖಮಯಃ ಪ್ರತೀಯತೇ |
ಅಜ್ಞಾನತೋಽಧ್ಯಾಸವಶಾತ್ಪ್ರಕಾಶತೇ
ಜ್ಞಾನೇ ವಿಲೀಯೇತ ವಿರೋಧತಃ ಕ್ಷಣಾತ್ || 36 ||

ಯದನ್ಯದನ್ಯತ್ರ ವಿಭಾವ್ಯತೇ ಭ್ರಮಾ-
ದಧ್ಯಾಸಮಿತ್ಯಾಹುರಮುಂ ವಿಪಶ್ಚಿತಃ |
ಅಸರ್ಪಭೂತೇಽಹಿವಿಭಾವನಂ ಯಥಾ
ರಜಾಜ್ವದಿಕೇ ತದ್ವದಪೀಶ್ವರೇ ಜಗತ್ || 37 ||

ವಿಕಲ್ಪಮಾಯಾರಹಿತೇ ಚಿದಾತ್ಮಕೇ-
ಽಹಜ್ಕಾರ ಏಷ ಪ್ರಥಮಃ ಪ್ರಕಲ್ಪಿತಃ |
ಅಧ್ಯಾಸ ಏವಾತ್ಮನಿ ಸರ್ವಕಾರಣೇ
ನಿರಾಮಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಕೇವಲೇ ಪರೇ || 38 ||

ಇಚ್ಛಾಧಿರಾಗಾದಿಸುಖಾದಿಧರ್ಮಿಕಾಃ
ಸದಾ ಧಿಯಃ ಸಂಸ್ಕೃತಿಹೇತವಃ ಪರೇ ।
ಯಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಸುಪ್ತೌ ತದಭಾವತಃ ಪರಃ
ಸುಖಸ್ವರೂಪೇಣ ವಿಭಾವ್ಯತೇ ಹಿ ನಃ ॥ 39 ॥

ಅನಾದ್ಯವಿದ್ಯೋದ್ಭವಬುದ್ಧಿಬಿಮ್ಬಿತೋ
ಜೀವಃ ಪ್ರಕಾಶೋಽಯಮಿತೀರ್ಯತೇ ಚಿತಃ ।
ಆತ್ಮಾ ಧಿಯಃ ಸಾಕ್ಷಿತಯಾ ಪೃಥಕ್ ಸ್ಥಿತೋ
ಬುದ್ಧ್ಯಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಪರಃ ಸ ಏವ ಹಿ ॥ 40 ॥

ಚಿದ್ಬಿಮ್ಬಸಾಕ್ಷ್ಯಾತ್ಮಧಿಯಾಂ ಪ್ರಸಜ್ಗತ-
ಸ್ತ್ವೇಕತ್ರ ವಾಸಾದನಲಾಕ್ತಲೋಹವತ್ ।
ಅನೋನ್ಯಮಧ್ಯಾಸವಶಾತ್ಪ್ರತೀಯತೇ
ಜಡಾಜಡತ್ವಂ ಚ ಚಿದಾತ್ಮಚೇತಸೋಃ ॥ 41 ॥

ಗುರೋಃ ಸಕಾಶಾದಪಿ ವೇದವಾಕ್ಯತಃ
ಸಂಜ್ಞಾತವಿದ್ಯಾನುಭವೋ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತಮ್ ।
ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮಸ್ಥಮುಪಾಧಿವರ್ಜಿತಮ್
ತ್ಯಜೇದಶೇಷಂ ಜಡಮಾತ್ಮಗೋಚರಮ್ ॥ 42 ॥

ಪ್ರಕಾಶರೂಪೋಽಹಮಜೋಽಹಮದ್ವಯೋ-
ಽಸಕೃದ್ವಿಭಾತೋಽಹಮತೀವ ನಿರ್ಮಲಃ ।
ವಿಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಘನೋ ನಿರಾಮಯಃ
ಸಮ್ಪೂರ್ಣ ಆನಂದಮಯೋಽಹಮಕ್ರಿಯಃ ॥ 43 ॥

ಸದೈವ ಮುಕ್ತೋಽಹಮಚಿನ್ತ್ಯಶಕ್ತಿಮಾನ್
ಅತೀಂದ್ರಿಯಜ್ಞಾನಮವಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಃ ।
ಅನಂತಪಾರೋಽಹಮಹರ್ನಿಶಂ ಬುಧೈಃ
ವಿಭಾವಿತೋಽಹಂ ಹೃದಿ ವೇದವಾದಿಭಿಃ ॥ 44 ॥

ಏವಂ ಸದಾತ್ಮಾನಮಖಿಣ್ಣತಾತ್ಮನಾ
ವಿಚಾರಮಾಣಸ್ಯ ವಿಶುದ್ಧಭಾವನಾ ।

ಹನ್ಯಾದವಿದ್ಯಾಮಚಿರೇಣ ಕಾರಕೈ
ರಸಾಯನಂ ಯದ್ವದುಪಾಸಿತಂ ರುಜಃ || 45 ||

ವಿವಿಕ್ತ ಆಸೀನ ಉಪಾರತೇಂದ್ರಿಯೋ
ವಿನಿರ್ಜಿತಾತ್ಮಾ ವಿಮಲಾನ್ತರಾಶಯಃ |
ವಿಭಾವಯೇದೇಕಮನನ್ಯಸಾಧನೋ
ವಿಜ್ಞಾನದೃಕ್ಕೇವಲ ಆತ್ಮಸಂಸ್ಥಿತಃ || 46 ||

ವಿಶ್ವಂ ಯದೇತತ್ಪರಮಾತ್ಮದರ್ಶನಮ್
ವಿಲಾಪಯೇದಾತ್ಮನಿ ಸರ್ವಕಾರಣೇ |
ಪೂರ್ಣಶ್ಚಿದಾನಂದಮಯೋಽವತಿಷ್ಠತೇ
ನ ವೇದ ಬಾಹ್ಯಂ ನ ಚ ಕಿಂಚಿದಾನ್ತರಮ್ || 47 ||

ಪೂರ್ವಂ ಸಮಾಧೇರಖಿಲಂ ವಿಚಿನ್ತಯೇ-
ದೋಜ್ವಾರಮಾತ್ರಂ ಸಚರಾಚರಂ ಜಗತ್ |
ತದೇವ ವಾಚ್ಯಂ ಪ್ರಣವೋ ಹಿ ವಾಚಕೋ
ವಿಭಾವ್ಯತೇಽಜ್ಞಾನವಶಾನ್ ಬೋಧತಃ || 48 ||

ಅಕಾರಸಂಜ್ಞಃ ಪುರುಷೋ ಹಿ ವಿಶ್ವಕೋ
ಹ್ಯುಕಾರಕಸ್ತ್ವೈಜಸ ಈರ್ಯತೇ ಕ್ರಮಾತ್ |
ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಮಕಾರಃ ಪರಿಪಠ್ಯತೇಽಖಿಲೈಃ
ಸಮಾಧಿಪೂರ್ವಂ ನ ತು ತತ್ತ್ವತೋ ಭವೇತ್ || 49 ||

ವಿಶ್ವಂ ತ್ವಕಾರಂ ಪುರುಷಂ ವಿಲಾಪಯೇ-
ದುಕಾರಮಧ್ಯೇ ಬಹುಧಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಮ್ |
ತತೋ ಮಕಾರೇ ಪ್ರವಿಲಾಪ್ಯ ತೈಜಸಮ್
ದ್ವಿತೀಯವರ್ಣಂ ಪ್ರಣವಸ್ಯ ಚಾನ್ತಿಮೇ || 50 ||

ಮಕಾರಮಪ್ಯಾತ್ಮನಿ ಚಿದ್ಧನೇ ಪರೇ
ವಿಲಾಪಯೇದ್ಪ್ರಾಜ್ಞಮಪೀಹ ಕಾರಣಮ್ |
ಸೋಽಹಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸದಾ ವಿಮುಕ್ತಿಮದ್-
ವಿಜ್ಞಾನದೃಜ್ಞುಕ್ತ ಉಪಾಧಿತೋಽಮಲಃ || 51 ||

ಏವಂ ಸದಾ ಜಾತಪರಾತ್ಮಭಾವನಃ
ಸ್ವಾನಂದತುಷ್ಠಃ ಪರಿವಿಸ್ಮೃತಾಖಿಲಃ ।
ಆಸ್ತೇ ಸ ನಿತ್ಯಾತ್ಮಸುಖಪ್ರಕಾಶಕಃ
ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಮುಕ್ತೋಽಚಲವಾರಿಸಿನ್ಧುವತ್ ॥ 52 ॥

ಏವಂ ಸದಾಭ್ಯಸ್ತಸಮಾಧಿಯೋಗಿನೋ
ನಿವೃತ್ತಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗೋಚರಸ್ಯ ಹಿ ।
ವಿನಿರ್ಜಿತಾಶೇಷರಿಪೋರಹಂ ಸದಾ
ದೃಶ್ಯೋ ಭವೇಯಂ ಜಿತಷಡ್ಗುಣಾತ್ಮನಃ ॥ 53 ॥

ಧ್ಯಾತೃಷ್ವಮಾತ್ಮಾನಮಹರ್ನಿಶಂ ಮುನಿ-
ಸ್ತಿಷ್ಠೋತ್ಸದಾ ಮುಕ್ತಸಮಸ್ತಬಂಧನಃ ।
ಪ್ರಾರಬ್ಧಮಶ್ನನ್ನಭಿಮಾನವರ್ಜಿತೋ
ಮಯ್ಯೇವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರವಿಲೀಯತೇ ತತಃ ॥ 54 ॥

ಆದೌ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚ ತಥೈವ ಚಾಂತತೋ
ಭವಂ ವಿದಿತಾಸ್ವ ಭಯಶೋಕಕಾರಣಮ್ ।
ಹಿತಾಸ್ವ ಸಮಸ್ತಂ ವಿಧಿವಾದಚೋದಿತಮ್
ಭಜೇತ್ಸವಮಾತ್ಮಾನಮಥಾಖಿಲಾತ್ಮನಾಮ್ ॥ 55 ॥

ಆತ್ಮನ್ಯಭೇದೇನ ವಿಭಾವಯನ್ನಿದಮ್
ಭವತ್ಯಭೇದೇನ ಮಯಾಽಽತ್ಮನಾ ತದಾ ।
ಯಥಾ ಜಲಂ ವಾರಿಧೌ ಯಥಾಪಯಃ
ಕ್ಷೀರೇ ವಿಯದೋಷ್ಯೇಮ್ನಾನಿಲೇ ಯಥಾಽನಿಲಃ ॥ 56 ॥

ಇತ್ಥಂ ಯದೀಕ್ಷೇತ ಹಿ ಲೋಕಸಂಸ್ಥಿತೋ
ಜಗನ್ಮೃಷೈವೇತಿ ವಿಭಾವಯನ್ಮುನಿಃ ।
ನಿರಾಕೃತತ್ವಾಚುಪ್ರತಿಯುಕ್ತಿಮಾನತೋ
ಯಥೇಂದ್ರಭೇದೋ ದಿಶಿ ದಿಗ್ಭ್ರಮಾದಯಃ ॥ 57 ॥

ಯಾವನ್ನ ಪಶ್ಯೇದಖಿಲಂ ಮದಾತ್ಮಕಮ್
ತಾವನ್ಮದಾರಾಧನತತ್ಪರೋ ಭವೇತ್ ।

ಶ್ರದ್ಧಾಲುರತ್ಯೂರ್ಜಿತಭಕ್ತಿಲಕ್ಷಣೋ
ಯಸ್ತಸ್ಯ ದೃಶ್ಯೋಽಹಮಹರ್ನಿಶಂ ಹೃದಿ || 58 ||

ರಹಸ್ಯಮೇತಚ್ಛ್ರುತಿಸಾರಸಂಘ್ರಹಮ್
ಮಯಾ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ತವೋದಿತಂ ಪ್ರಿಯ ।
ಯಸ್ತೇತದಾಲೋಚಯತೀಹ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್
ಸ ಮುಚ್ಯತೇ ಪಾತಕರಾಶಿಭಿಃ ಕ್ಷಣಾತ್ || 59 ||

ಭ್ರಾತರ್ಯದೀದಂ ಪರಿದೃಶ್ಯತೇ ಜಗನ್-
ಮಾಯೈವ ಸರ್ವಂ ಪರಿಹೃತ್ಯ ಚೇತಸಾ ।
ಮದ್ಭಾವನಾಭಾವಿತಶುದ್ಧಮಾನಸಃ
ಸುಖೀ ಭವಾನಂದಮಯೋ ನಿರಾಮಯಃ || 60 ||

ಯಃ ಸೇವತೇ ಮಾಮಗುಣಂ ಗುಣಾತ್ಪರಮ್
ಹೃದಾ ಕದಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಗುಣಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಸೋಽಹಂ ಸ್ವಪಾದಾಂಚಿತರೇಣುಭಿಃ ಸ್ಪೃಶನ್
ಪುನಾತಿ ಲೋಕತ್ರಿತಯಂ ಯಥಾ ರವಿಃ || 61 ||

ವಿಜ್ಞಾನಮೇತದಖಿಲಂ ಶ್ರುತಿಸಾರಮೇಕಮ್
ವೇದಾಂತವೇದ್ಯಚರಣೇನ ಮಯೈವ ಗೀತಮ್ ।
ಯಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಪರಿಪಠೇದ್ಗುರುಭಕ್ತಿಯುಕ್ತೋ
ಮದ್ರೂಪಮೇತಿ ಯದಿ ಮದ್ವಚನೇಷು ಭಕ್ತಿಃ || 62 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಪಂಚಮಃ ಸರ್ಗಃ || 5 ||

॥ಷಷ್ಠಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಏಕದಾ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಯಮುನಾತೀರವಾಸಿನಃ |
ಆಜಗ್ಮೂ ರಾಘವಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಭಯಾಲ್ಲವಣರಕ್ಷಸಃ || 1 ||

ಕೃತ್ವಾಽಗ್ರೇ ತು ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಭಾರ್ಗವಂ ಚ್ಯವನಂ ದ್ವಿಜಾಃ |
ಅಸಂಖ್ಯಾತಾಃ ಸಮಾಯಾತಾ ರಾಮಾದಭಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ || 2 ||

ತಾನ್ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಪರಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಘುಕುಲೋತ್ತಮಃ |
ಉವಾಚ ಮಧುರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹರ್ಷಯನ್ ಮುನಿಮಣ್ಡಲಮ್ || 3 ||

ಕರವಾಣಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಕಿಮಾಗಮನಕಾರಣಮ್ |
ಧನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಯದಿ ಯೂಯಂ ಮಾಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಹಾಗತಾಃ || 4 ||

ದುಷ್ಕರಂ ಚಾಪಿ ಯತ್ಕಾರ್ಯಂ ಭವತಾಂ ತತ್ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ |
ಆಜ್ಞಾಪಯಂತು ಮಾಂ ಭೃತ್ಯಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೈವತಂ ಹಿ ಮೇ || 5 ||

ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ಸಹಸಾ ಹೃಷ್ಟಶ್ಚ್ಯವನೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಮಧುನಾಮಾ ಮಹಾದೈತ್ಯಃ ಪುರಾ ಕೃತಯುಗೇ ಪ್ರಭೋ || 6 ||

ಆಸೀದತೀವ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜಕಃ |
ತಸ್ಯ ತುಷ್ಠೋ ಮಹಾದೇವೋ ದದೌ ಶೂಲಮನುತ್ತಮಮ್ || 7 ||

ಪ್ರಾಹ ಚಾನೇನ ಯಂ ಹಂಸಿ ಸ ತು ಭಸ್ಮೀಭವಿಷ್ಯತಿ |
ರಾವಣಸ್ಯಾನುಜಾ ಭಾರ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಕುಂಭೀನಸೀ ಶ್ರುತಾ || 8 ||

ತಸ್ಯಾಂ ತು ಲವಣೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ಆಸೀದ್ಧುರಾತ್ಮಾ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿಂಸಕಃ || 9 ||

ಪೀಡಿತಾಸ್ತೇನ ರಾಜೇನ್ದ್ರ ವಯಂ ತ್ವಾಂ ಶರಣಂ ಗತಾಃ ।
ತಚ್ಛುಕ್ತಾಃ ರಾಘವೋಽಪ್ಯಾಹ ಮಾ ಭೀವೋ ಮುನಿಪುಂಗವಾಃ ॥ 10 ॥

ಲವಣಂ ನಾಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಗಚ್ಛಂತು ವಿಗತಜ್ವರಾಃ ।
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಹ ರಾಮೋಽಪಿ ಭ್ರಾತೃನ್ ಕೋ ವಾ ಹನಿಷ್ಯತಿ ॥ 11 ॥

ಲವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ದದ್ಯಾತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋಽಭಯಂ ಮಹತ್ ।
ತಚ್ಛುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಾಇಜ್ಜಲಿಃ ಪ್ರಾಹ ಭರತೋ ರಾಘವಾಯ ವೈ ॥ 12 ॥

ಅಹಮೇವ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ದೇವಾಜ್ಞಾಪಯ ಮಾಂ ಪ್ರಭೋ ।
ತತೋ ರಾಮಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 13 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಂ ಕೃತಂ ರಾಘವ ಸಂಯುಗೇ ।
ನಂದಿಗ್ರಾಮೇ ಮಹಾಬುದ್ಧಿರ್ಭರತೋ ದುಃಖಮನ್ವಭೂತ್ ॥ 14 ॥

ಅಹಮೇವ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಲವಣಸ್ಯ ವಧಾಯ ಚ ।
ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾದ್ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಹನ್ಯಾಂ ತಂ ರಾಕ್ಷಸಂ ಯುಧಿ ॥ 15 ॥

ತಚ್ಛುಕ್ತಾಃ ಸ್ವಾಙ್ಕಮಾರೋಪ್ಯ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಶತ್ರುಸೂದನಃ ।
ಪ್ರಾಹಾದ್ಯೈವಾಭಿಷೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಥುರಾರಾಜ್ಯಕಾರಣಾತ್ ॥ 16 ॥

ಆನಾಯ್ಯ ಚ ಸುಸಮ್ಭಾರಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಭಿಷೇಚನೇ ।
ಅನಿಚ್ಛಂತಮಪಿ ಸ್ನೇಹಾದಭಿಷೇಕಮಕಾರಯತ್ ॥ 17 ॥

ದತ್ತಾಃ ತಸ್ಮೈ ಶರಂ ದಿವ್ಯಂ ರಾಮಃ ಶತ್ರುಘ್ನಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಅನೇನ ಜಹಿ ಬಾಣೇನ ಲವಣಂ ಲೋಕಕಣ್ಣಕಮ್ ॥ 18 ॥

ಸ ತು ಸಮ್ಪೂಜ್ಯ ತಚ್ಛೂಲಂ ಗೇಹೇ ಗಚ್ಛತಿ ಕಾನನಮ್ ।
ಭಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ತು ಜನ್ಮೂನಾಂ ನಾನಾಪ್ರಾಣಿವಧಾಯ ಚ ॥ 19 ॥

ಸ ತು ನಾಽಽಯಾತಿ ಸದನಂ ಯಾವದ್ವನಚರೋ ಭವೇತ್ ।
ತಾವದೇವ ಪುರದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಧೃತಕಾರ್ಮುಕಃ ॥ 20 ॥

ಯೋತಸ್ಯತೇ ಸ ತ್ವಯಾ ಕೃದ್ಧಸ್ತದಾ ವಧ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ।
ತಂ ಹತ್ವಾ ಲವಣಂ ಕ್ರೂರಂ ತದ್ವನಂ ಮಧುಸಂಜ್ಞಿತಮ್ ॥ 21 ॥

ನಿವೇಶ್ಯ ನಗರಂ ತತ್ರ ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ಮೇಽನುಶಾಸನಾತ್ ।
ಅಶ್ವಾನಾಂ ಪಿಚ್ಚಸಾಹಸ್ರಂ ರಥಾನಾಂ ಚ ತದರ್ಥಕಮ್ ॥ 22 ॥

ಗಜಾನಾಂ ಷಟ್ ಶತಾನೀಹ ಪತ್ತೀನಾಮಯುತತ್ರಯಮ್ ।
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತ್ವಮಗ್ರೇ ಸಾಧಯ ರಾಕ್ಷಸಮ್ ॥ 23 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯವಘ್ರಾಯ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ।
ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಮಾಶೀರ್ಭಿರಭಿನಂದ್ಯ ಚ ॥ 24 ॥

ಶತ್ರುಘ್ನೋಽಪಿ ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಯಥಾ ರಾಮೇಣ ಚೋದಿತಃ ।
ಹತ್ವಾ ಮಧುಸುತಂ ಯುದ್ಧೇ ಮಥುರಾಮಕರೋತ್ಪುರೀಮ್ ॥ 25 ॥

ಸ್ಥಿತಾಂ ಜನಪದಾಂ ಚಕ್ರೇ ಮಥುರಾಂ ದಾನಮಾನತಃ ।
ಸೀತಾಽಪಿ ಸುಷುಮೇ ಪುತ್ರೌ ದೌಷ್ವ ವಾಲ್ಮೀಕೇರಥಾಽಽಶ್ರಮೇ ॥ 26 ॥

ಮುನಿಸ್ತಯೋರ್ನಾಮ ಚಕ್ರೇ ಕುಶೋ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಽನುಜೋ ಲವಃ ।
ಕ್ರಮೇಣ ವಿದ್ಯಾಸಮ್ಮನ್ನೌ ಸೀತಾಪುತ್ರೌ ಬಭೂವತುಃ ॥ 27 ॥

ಉಪನೀತೌ ಚ ಮುನಿನಾ ವೇದಾಧ್ಯಯನತತ್ಪರೌ ।
ಕೃತ್ಸ್ನಂ ರಾಮಾಯಣಂ ಪ್ರಾಹ ಕಾವ್ಯಂ ಬಾಲಕಯೋರ್ಮುನಿಃ ॥ 28 ॥

ಶಙ್ಕರೇಣ ಪುರಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪಾರ್ವತೈಃ ಪುರಹಾರಿಣಾ ।
ವೇದೋಪಬೃಂಹನಾರ್ಥಾಯ ತಾವಗ್ರಾಹಯತ ಪ್ರಭುಃ ॥ 29 ॥

ಕುಮಾರೌ ಸ್ವರಸಮ್ಮನ್ನೌ ಸುಂದರಾವಶ್ವಿನಾವಿವ ।
ತನ್ತ್ರೀತಾಲಸಮಾಯುಕ್ತೌ ಗಾಯನ್ತೌ ಚೇರತುರ್ವನೇ ॥ 30 ॥

ತತ್ರ ತತ್ರ ಮುನೀನಾಂ ತೌ ಸಮಾಜೇ ಸುರರೂಪಿಣೌ ।
ಗಾಯಂತಾವಭಿತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತಾ ಮುನಯೋಽಬ್ರುವನ್ ॥ 31 ॥

ಗನ್ನರ್ವೇಷ್ವರ ಕಿನ್ನರೇಷು ಭುವಿ ವಾ ದೇವೇಷು ದೇವಾಲಯೇ
ಪಾತಾಲೇಷ್ವರವಾ ಚತುರ್ಮುಖಗೃಹೇ ಲೋಕೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಚ ।
ಅಸ್ಮಾಭಿಶ್ಚಿರಜೀವಿಭಿಶ್ಚಿರತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಿಶಃ ಸರ್ವತೋ
ನಾಜ್ಞಾಯೀದೃಶಗೀತವಾದ್ಯಗರಿಮಾ ನಾದಶಿ ನಾಶ್ರಾವಿ ಚ ॥ 32 ॥

ಏವಂ ಸ್ತುವದ್ಭಿರಖಿಲೈರ್ಮುನಿಭಿಃ ಪ್ರತಿವಾಸರಮ್ ।
ಆಸಾತೇ ಸುಖಮೇಕಾಂತೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀರಾಶ್ರಮೇ ಚಿರಮ್ ॥ 33 ॥

ಅಥ ರಾಮೋಽಶ್ವಮೇಧಾದೀಂಶ್ಚಕಾರ ಬಹುದಕ್ಷಿಣಾನ್ ।
ಯಜ್ಞಾನ್ ಸ್ವರ್ಣಮಯೀಂ ಸೀತಾಂ ವಿಧಾಯ ವಿಪುಲದ್ಯುತಿಃ ॥ 34 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ವಿತಾನೇ ಋಷಯಃ ಸರ್ವೇ ರಾಜರ್ಷಯಸ್ತಥಾ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ವೈಶ್ಯಾಃ ಸಮಾಜಗ್ಮುರ್ದಿದೃಕ್ಷವಃ ॥ 35 ॥

ವಾಲ್ಮೀಕಿರಪಿ ಸಜ್ಞಾಹ್ಯ ಗಾಯನ್ತಾ ತೌ ಕುಶೀಲವೌ ।
ಜಗಾಮ ಋಷಿವಾಟಸ್ಯ ಸಮೀಪಂ ಮುನಿಪುಂಜವಃ ॥ 36 ॥

ತತ್ರೈಕಾಂತೇ ಸ್ಥಿತಂ ಶಾಂತಂ ಸಮಾಧಿವಿರಮೇ ಮುನಿಮ್ ।
ಕುಶಃ ಪಪ್ರಚ್ಛ ವಾಲ್ಮೀಕಿಂ ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಂ ಕಥಾಂತರೇ ॥ 37 ॥

ಭಗವನ್ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಜ್ಞೇಪಾದ್ಭವತೋಽಖಿಲಮ್ ।
ದೇಹಿನಃ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ್ಬಂದಃ ಕಥಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ದೃಢಃ ॥ 38 ॥

ಕಥಂ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ದೇಹೀ ದೃಢಬನ್ಧಾದ್ಭವಾಭಿಧಾತ್ ।
ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮಹ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯಾಯ ತೇ ಮುನೇ ॥ 39 ॥

ವಾಲ್ಮೀಕಿರುವಾಚ

ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಸರ್ವಂ ಸಜ್ಞೇಪಾದ್ಭಂದೋಕ್ಷಯೋಃ ।
ಸ್ವರೂಪಂ ಸಾಧನಂ ಚಾಪಿ ಮತ್ತಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಥೋದಿತಮ್ ॥ 40 ॥

ತಥೈವಾಽಚರ ಭದ್ರಂ ತೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ।
ದೇಹ ಏವ ಮಹಾಗೇಹಮದೇಹಸ್ಯ ಚಿದಾತ್ಮನಃ ॥ 41 ॥

ತಸ್ಯಾಹಜಾಕುರ ಏವಾಸ್ಮಿನ್ಮನ್ತ್ರೀ ತೇನೈವ ಕಲ್ಪಿತಃ |
ದೇಹಗೇಹಾಭಿಮಾನಂ ಸ್ವಂ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಚಿದಾತ್ಮನಿ || 42 ||

ತೇನ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಮಾಪನ್ನಃ ಸ್ವಚೇಷ್ಟಿತಮಶೇಷತಃ |
ವಿದಧಾತಿ ಚಿದಾನಂದೇ ತದ್ವಾಸಿತವಪುಃ ಸ್ವಯಮ್ || 43 ||

ತೇನ ಸಜ್ಕಲ್ಪಿತೋ ದೇಹೀ ಸಜ್ಕಲ್ಪನಿಗಡಾವೃತಃ |
ಪುತ್ರದಾರಗೃಹಾದೀನಿ ಸಜ್ಕಲ್ಪಯತಿ ಚಾನಿಶಮ್ || 44 ||

ಸಜ್ಕಲ್ಪಯನ್ ಸ್ವಯಂ ದೇಹೀ ಪರಿಶೋಚತಿ ಸರ್ವದಾ |
ತ್ರಯಸ್ತಸ್ಯಾಹಮೋ ದೇಹಾ ಅಧಮೋತ್ತಮಮಧ್ಯಮಾಃ || 45 ||

ತಮಃ ಸತ್ತ್ವರಜಃ ಸಂಜ್ಞಾ ಜಗತಃ ಕಾರಣಂ ಸ್ಥಿತೇಃ |
ತಮೋರೂಪಾದ್ಧಿ ಸಜ್ಕಲ್ಪಾನ್ನಿತ್ಯಂ ತಾಮಸಚೇಷ್ಟಯಾ || 46 ||

ಅತ್ಯಂತಂ ತಾಮಸೋ ಭೂತ್ವಾ ಕೃಮಿಕೇಟತ್ವಮಾಪ್ನುಯಾತ್ |
ಸತ್ತ್ವರೂಪೋ ಹಿ ಸಜ್ಕಲ್ಪೋ ಧರ್ಮಜ್ಞಾನಪರಾಯಣಃ || 47 ||

ಅದೂರಮೋಕ್ಷಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಃ ಸುಖರೂಪೋ ಹಿ ತಿಷ್ಠತಿ |
ರಜೋರೂಪೋ ಹಿ ಸಜ್ಕಲ್ಪೋ ಲೋಕೇ ಸ ವ್ಯವಹಾರವಾನ್ || 48 ||

ಪರಿತಿಷ್ಠತಿ ಸಂಸಾರೇ ಪುತ್ರದಾರಾನುರಂಜಿತಃ |
ತ್ರಿವಿಧಂ ತು ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ರೂಪಮೇತನ್ಮಹಾಮತೇ || 49 ||

ಸಜ್ಕಲ್ಪಂ ಪರಮಾಪ್ನೋತಿ ಪದಮಾತ್ಮಪರಿಕ್ಷಯೇ |
ದೃಷ್ಟಿಃ ಸರ್ವಾಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ನಿಯಮ್ಯ ಮನಸಾ ಮನಃ || 50 ||

ಸಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಾರ್ಥಸ್ಯ ಸಜ್ಕಲ್ಪಸ್ಯ ಕ್ಷಯಂ ಕುರು |
ಯದಿ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಪಶ್ಚರಸಿ ದಾರುಣಮ್ || 51 ||

ಪಾತಾಲಸ್ಥಸ್ಯ ಭೂಸ್ಥಸ್ಯ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಸ್ಯಾಪಿ ತೇಽನಘ |
ನಾನ್ಯಃ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯೋಽಸ್ತಿ ಸಜ್ಕಲ್ಪೋಪಶಮಾದೃತೇ || 52 ||

ಅನಾಬಾಧೇಽವಿಕಾರೇ ಸ್ವೇ ಸುಖೇ ಪರಮಪಾವನೇ |
ಸಂಜ್ಞಲೋಪಶಮೇ ಯತ್ನಂ ಪೌರುಷೇಣ ಪರಂ ಕುರು || 53 ||

ಸಂಜ್ಞಲ್ಪತನ್ತಾ ನಿಖಿಲಾ ಭಾವಾಃ ಪ್ರೋತಾಃ ಕಿಲಾನಘ |
ಛಿನ್ನೇ ತನ್ತಾ ನ ಜಾನೀಮಃ ಕ್ಷ ಯಾಂತಿ ವಿಭವಾಃ ಪರಾಃ || 54 ||

ನಿಃಸಂಜ್ಞಲೋ ಯಥಾಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯವಹಾರಪರೋ ಭವ |
ಕ್ಷಯೇ ಸಂಜ್ಞಲ್ಪಜಾಲಸ್ಯ ಜೀವೋ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || 55 ||

ಅಧಿಗತಪರಮಾರ್ಥತಾಮುಪೇತ್ಯ ಪ್ರಸಭಮಪಾಸ್ಯ ವಿಕಲ್ಪಜಾಲಮುಚ್ಚಿಷ್ಠಃ |
ಅಧಿಗಮಯ ಪದಂ ತದದ್ವಿತೀಯಂ ವಿತತಸುಖಾಯ ಸುಷುಪ್ತಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಃ || 56 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಷಷ್ಠಃ
ಸರ್ಗಃ || 6 ||

॥ ಸಪ್ತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ವಾಲ್ಮೀಕಿನಾ ಬೋಧಿತೋಽಸೌ ಕುಶಃ ಸದ್ಯೋಗತಭ್ರಮಃ |
ಅನ್ತರ್ಮುಕ್ತೋ ಬಹಿಃ ಸರ್ವಮನುಕುರ್ವಂಶ್ಚಕಾರ ಸಃ || ೧ ||

ವಾಲ್ಮೀಕಿರಪಿ ತೌ ಪ್ರಾಹ ಸೀತಾಪುತ್ರೌ ಮಹಾಧಿಯೌ |
ತತ್ರ ತತ್ರ ಚ ಗಾಯನ್ತೌ ಪುರೇ ವೀಧಿಷು ಸರ್ವತಃ || ೨ ||

ರಾಮಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಪ್ರಗಾಯೇತಂ ಶುಶ್ರೂಷುರ್ಯದಿ ರಾಘವಃ |
ನ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ವೈ ಯುವಾಭ್ಯಾಂ ತದ್ಯದಿ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ || ೩ ||

ಇತಿ ತೌ ಚೋದಿತೌ ತತ್ರ ಗಾಯಮಾನೌ ವಿಚೇರತುಃ |
ಯಥೋಕ್ತಮೃಷಿಣಾ ಪೂರ್ವಂ ತತ್ರ ತತ್ರಾಭ್ಯಗಾಯತಾಮ್ || ೪ ||

ತಾಂ ಸ ಶುಶ್ರಾವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪೂರ್ವಚರ್ಯಾಂ ತತಸ್ತತಃ |
ಅಪೂರ್ವಪಾಠಜಾತಿಂ ಚ ಗೇಯೇನ ಸಮಭಿಪ್ಲುತಾಮ್ || ೫ ||

ಬಾಲಯೋ ರಾಘವಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೌತೂಹಲಮುಪೇಯಿವಾನ್ |
ಅಥ ಕರ್ಮಾನ್ತರೇ ರಾಜಾ ಸಮಾಹೂಯ ಮಹಾಮುನೀನ್ || ೬ ||

ರಾಜ್ಞಶ್ಚೈವ ನರವ್ಯಾಘ್ರಃ ಪಣ್ಡಿತಾಂಶ್ಚೈವ ನೈಗಮಾನ್ |
ಪೌರಾಣಿಕಾನ್ ಶಬ್ದವಿದೋ ಯೇ ಚ ವೃದ್ಧಾ ದ್ವಿಜಾತಯಃ || ೭ ||

ಏತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸಮಾಹೂಯ ಗಾಯಕೌ ಸಮವೇಶಯತ್ |
ತೇ ಸರ್ವೇ ಹೃಷ್ಟಮನಸೋ ರಾಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಯಃ || ೮ ||

ರಾಮಂ ತೌ ದಾರಕೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತಾಃ ಹ್ಯನಿಮೇಷಣಾಃ |
ಅವೋಚನ್ ಸರ್ವ ಏವೈತೇ ಪರಸ್ಪರಮಥಾಗತಾಃ || ೯ ||

ಇಮೌ ರಾಮಸ್ಯ ಸದೃಶೌ ಬಿಮ್ಬಾದ್ಬಿಮ್ಬಮಿವೋದಿತೌ ।
ಜಟಿಲೌ ಯದಿ ನ ಸ್ಯಾತಾಂ ನ ಚ ವಲ್ಕಲಧಾರಿಣೌ ॥ 10 ॥

ವಿಶೇಷಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮೋ ರಾಘವಸ್ಯಾನಯೋಸ್ತದಾ ।
ಏವಂ ಸಂವದತಾಂ ತೇಷಾಂ ವಿಸ್ಮಿತಾನಾಂ ಪರಸ್ಪರಮ್ ॥ 11 ॥

ಉಪಚಕ್ರಮತುರ್ಗಾತುಂ ತಾವೃಭೌ ಮುನಿದಾರಕೌ ।
ತತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಮಧುರಂ ಗಾನ್ಧರ್ವಮತಿಮಾನುಷಮ್ ॥ 12 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತನ್ಮಧುರಂ ಗೀತಮಪರಾಹ್ಣೇ ರಘೂತ್ತಮಃ ।
ಉವಾಚ ಭರತಂ ಚಾಭ್ಯಾಂ ದೀಯತಾಮಯುತಂ ವಸು ॥ 13 ॥

ದೀಯಮಾನಂ ಸುವರ್ಣಂ ತು ನ ತಜ್ಜಗೃಹತುಸ್ತದಾ ।
ಕಿಮನೇನ ಸುವರ್ಣೇನ ರಾಜನ್ನೌ ವನ್ಯಭೋಜನೌ ॥ 14 ॥

ಇತಿ ಸನ್ತ್ಯಜ್ಯ ಸನ್ದತ್ತಂ ಜಗ್ಮತುರ್ಮುನಿಸನ್ನಿಧಿಮ್ ।
ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಚರಿತಂ ರಾಮಃ ಸ್ವಸ್ಯೈವ ವಿಸ್ಮಿತಃ ॥ 15 ॥

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸೀತಾಕುಮಾರೌ ತೌ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ ।
ಹನೂಮಂತಂ ಸುಷೇಣಂ ಚ ವಿಭೀಷಣಮಥಾಙ್ಗದಮ್ ॥ 16 ॥

ಭಗವಂತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿಂ ಮುನಿಸತ್ತಮಮ್ ।
ಆನಯಧ್ವಂ ಮುನಿವರಂ ಸಸೀತಂ ದೇವಸಮ್ಮಿತಮ್ ॥ 17 ॥

ಅಸ್ಯಾಸ್ತು ಪರ್ಷದೋ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರತ್ಯಯಂ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ ।
ಕರೋತು ಶಪಥಂ ಸರ್ವೇ ಜಾನಂತು ಗತಕಲ್ಮಷಾಮ್ ॥ 18 ॥

ಸೀತಾಂ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗತಾಃ ಸರ್ವೇತಿವಿಸ್ಮಿತಾಃ ।
ಊಚುರ್ಯಥೋಕ್ತಂ ರಾಮೇಣ ವಾಲ್ಮೀಕಿಂ ರಾಮಪಾರ್ಷದಾಃ ॥ 19 ॥

ರಾಮಸ್ಯ ಹೃದ್ಗತಂ ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿರಬ್ರವೀತ್ ।
ಶ್ವಃ ಕರಿಷ್ಯತಿ ವೈ ಸೀತಾ ಶಪಥಂ ಜನಸಂಸದಿ ॥ 20 ॥

ಯೋಷಿತಾಂ ಪರಮಂ ದೈವಂ ಪತಿರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ |
ತಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ಸಹಸಾ ಗತಾ ಸರ್ವೇ ಪ್ರೋಚುರ್ಮುನೇರ್ವಚಃ || 21 ||

ರಾಘವಸ್ಯಾಪಿ ರಾಮೋಽಪಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುನಿವಚಸ್ತಥಾ |
ರಾಜಾನೋ ಮುನಯಃ ಸರ್ವೇ ಶೃಣುಧ್ವಮಿತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 22 ||

ಸೀತಾಯಾಃ ಶಪಥಂ ಲೋಕಾ ವಿಜಾನಂತು ಶುಭಾಶುಭಮ್ |
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ರಾಘವೇಣಾಥ ಲೋಕಾಃ ಸರ್ವೇ ದಿದೃಕ್ಷುವಃ || 23 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ವೈಶ್ಯಾಃ ಶೂದ್ರಾಶ್ಚೈವ ಮಹರ್ಷಯಃ |
ವಾನರಾಶ್ಚ ಸಮಾಜಗ್ಮುಃ ಕೌತೂಹಲಸಮನ್ವಿತಾಃ || 24 ||

ತತೋ ಮುನಿವರಸ್ತೂರ್ಣಂ ಸಸೀತಃ ಸಮುಪಾಗಮತ್ |
ಅಗ್ರತಸ್ತಮೃಷಿಂ ಕೃತ್ವಾಽಽಯಾಂತೀ ಕಿಂಚಿದವಾಙ್ಮುಖೀ || 25 ||

ಕೃತಾಂಜಲಿರ್ಬಾಷ್ಪಕಣ್ಣಾಂ ಸೀತಾ ಯಜ್ಞಂ ವಿವೇಶ ತಮ್ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮಿವಾಯಾಂತೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮನುಯಾಯಿನೀಮ್ || 26 ||

ವಾಲ್ಮೀಕೇಃ ಪೃಷ್ಠತಃ ಸೀತಾಂ ಸಾಧುವಾದೋ ಮಹಾನಭೂತ್ |
ತದಾ ಮಧ್ಯೇ ಜನೌಘಸ್ಯ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮುನಿಪುಂಗವಃ || 27 ||

ಸೀತಾಸಹಾಯೋ ವಾಲ್ಮೀಕಿರಿತಿ ಪ್ರಾಹ ಚ ರಾಘವಮ್ |
ಇಯಂ ದಾಶರಥೇ ಸೀತಾ ಸುವ್ರತಾ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ || 28 ||

ಅಪಾಪಾ ತೇ ಪುರಾ ತ್ಯಕ್ತಾ ಮಮಾಶ್ರಮಸಮೀಪತಃ |
ಲೋಕಾಪವಾದಭೀತೇನ ತ್ವಯಾ ರಾಮ ಮಹಾವನೇ || 29 ||

ಪ್ರತ್ಯಯಂ ದಾಸ್ಯತೇ ಸೀತಾ ತದನುಜ್ಞಾತುಮರ್ಹಸಿ |
ಇಮೌ ತು ಸೀತಾತನಯಾವಿಮೌ ಯಮಲಜಾತಕೌ || 30 ||

ಸುತೌ ತು ತವ ದುರ್ಧರ್ಷೌ ತಥ್ಯಮೇತದ್ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ |
ಪ್ರಚೇತಸೋಽಹಂ ದಶಮಃ ಪುತ್ರೋ ರಘುಕುಲೋದ್ವಹ || 31 ||

ಅನ್ಯತಂ ನ ಸ್ಮರಾಮ್ಯುಕ್ತಂ ತಥೇಮೌ ತವ ಪುತ್ರಕೌ ।
ಬಹೂನ್ ವರ್ಷಗಣಾನ್ ಸಮ್ಯಕ್ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಮಯಾ ಕೃತಾ ॥ 32 ॥

ನೋಪಾಶ್ನೀಯಾಂ ಫಲಂ ತಸ್ಯಾ ದುಷ್ಟೇಯಂ ಯದಿ ಮೈಥಿಲೀ ।
ವಾಲ್ಮೀಕಿನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ॥ 33 ॥

ಏವಮೇತನ್ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಯಥಾ ವದಸಿ ಸುವ್ರತ ।
ಪ್ರತ್ಯಯೋ ಜನಿತೋ ಮಹ್ಯಂ ತವ ವಾಕ್ಯೈರಕಿಲ್ಬಿಷೈಃ ॥ 34 ॥

ಲಜ್ಜಾಯಾಮಪಿ ದತ್ತೋ ಮೇ ವೈದೇಹ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯಯೋ ಮಹಾನ್ ।
ದೇವಾನಾಂ ಪುರತಸ್ತೇನ ಮಂದಿರೇ ಸಮ್ಪ್ರವೇಶಿತಾ ॥ 35 ॥

ಸೇಯಂ ಲೋಕಭಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಪಾಪಾಽಪಿ ಸತೀ ಪುರಾ ।
ಸೀತಾ ಮಯಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಭವಾಂಸ್ತತ್ಕೃನ್ತುಮರ್ಹತಿ ॥ 36 ॥

ಮಮೈವ ಜಾತೌ ಜಾನಾಮಿ ಪುತ್ರಾವೇತೌ ಕುಶೀಲವೌ ।
ಶುದ್ಧಾಯಾಂ ಜಗತೀಮಧ್ಯೇ ಸೀತಾಯಾಂ ಪ್ರೀತಿರಸ್ತು ಮೇ ॥ 37 ॥

ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ಪರಿಜ್ಞಾಯ ರಾಮಾಭಿಪ್ರಾಯಮುತ್ಸುಕಾಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಗ್ರತಃ ಕೃತಾಃ ಸಮಾಜಗ್ಮುಃ ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ 38 ॥

ಪ್ರಜಾಃ ಸಮಾಗಮನ್ ಹೃಷ್ಣಾಃ ಸೀತಾ ಕೌಶೇಯವಾಸಿನೀ ।
ಉದಜ್ಮುಖೀ ಹ್ಯಧೋದೃಷ್ಟಿಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 39 ॥

ರಾಮಾದನ್ಯಂ ಯಥಾಽಹಂ ವೈ ಮನಸಾಽಪಿ ನ ಚಿಂತಯೇ ।
ತಥಾ ಮೇ ಧರಣೀ ದೇವೀ ವಿವರಂ ದಾತುಮರ್ಹತಿ ॥ 40 ॥

ತಥಾ ಶಪನ್ತ್ಯಾಃ ಸೀತಾಯಾಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀನ್ಮಹಾದ್ಭುತಮ್ ।
ಭೂತಲಾದ್ಧಿವ್ಯಮತ್ಯರ್ಥಂ ಸಿಂಹಾಸನಮನುತ್ತಮಮ್ ॥ 41 ॥

ನಾಗೇಂದ್ರೈರ್ಧ್ರಿಯಮಾಣಂ ಚ ದಿವ್ಯದೇಹೈ ರವಿಪ್ರಭಮ್ ।
ಭೂದೇವೀ ಜಾನಕೀಂ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸ್ನೇಹಸಂಯುತಾ ॥ 42 ॥

ಸ್ವಾಗತಂ ತಾಮುವಾಚೈನಾಮಾಸನೇ ಸನ್ಮವೇಶಯತ್ |
ಸಿಂಹಾಸನಸ್ಥಾಂ ವೈದೇಹೀಂ ಪ್ರವಿಶಂತೀಂ ರಸಾತಲಮ್ || 43 ||

ನಿರಂತರಾ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿರ್ದಿವ್ಯಾ ಸೀತಾಮವಾಕಿರತ್ |
ಸಾಧುವಾದಶ್ಚ ಸುಮಹಾನ್ ದೇವಾನಾಂ ಪರಮಾದ್ಭುತಃ || 44 ||

ಊಚುಶ್ಚ ಬಹುಧಾ ವಾಚೋ ಹ್ಯನ್ತರಿಕ್ಷಗತಾಃ ಸುರಾಃ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಚ ಭೂಮೌ ಚ ಸರ್ವೇ ಸ್ಥಾವರಜಙ್ಗಮಾಃ || 45 ||

ವಾನರಾಶ್ಚ ಮಹಾಕಾಯಾಃ ಸೀತಾಶಪಥಕಾರಣಾತ್ |
ಕೇಚಿಚ್ಚಿನ್ತಾಪರಾಸ್ತಸ್ಯ ಕೇಚಿದ್ಧ್ಯಾನಪರಾಯಣಾಃ || 46 ||

ಕೇಚಿದ್ರಾಮಂ ನಿರೀಕ್ಷಂತಃ ಕೇಚಿಸ್ಸೀತಾಮಚೇತಸಃ |
ಮುಹೂರ್ತಮಾತ್ರಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ತೂಷ್ಣೀಮೂಘತಮಚೇತನಮ್ || 47 ||

ಸೀತಾಪ್ರವೇಶನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಸಮೋಹಿತಂ ಜಗತ್ |
ರಾಮಸ್ತು ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾತೃವ್ಯವ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾರ್ಯಗೌರವಮ್ || 48 ||

ಅಜಾನನ್ನಿವ ದುಃಖೇನ ಶುಶೋಚ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಋಷಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಬೋಧಿತೋ ರಘುನಂದನಃ || 49 ||

ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ ಇವ ಸ್ವಪ್ನಾಚ್ಚಕಾರಾನಂತರಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ |
ವಿಸಸರ್ಜ ಋಷೀನ್ ಸರ್ವಾನ್ಮತ್ವಿಜೋ ಯೇ ಸಮಾಗತಾಃ || 50 ||

ತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಧನರತ್ನಾದ್ಯೈಸ್ತೋಷಯಾಮಾಸ ಭೂರಿಶಃ |
ಉಪಾದಾಯ ಕುಮಾರೌ ತಾವಯೋಧ್ಯಾಮಗಮತ್ಪ್ರಭುಃ || 51 ||

ತದಾದಿ ನಿಃಸ್ಪೃಹೋ ರಾಮಃ ಸರ್ವಭೋಗೇಷು ಸರ್ವದಾ |
ಆತ್ಮಚಿನ್ತಾಪರೋ ನಿತ್ಯಮೇಕಾಂತೇ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಃ || 52 ||

ಏಕಾಂತೇ ಧ್ಯಾನನಿರತೇ ಏಕದಾ ರಾಘವೇ ಸತಿ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ್ಸಲಾ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀ || 53 ||

ಭಕ್ತ್ಯಾಽಽಗತ್ಯ ಪ್ರಸನ್ನಂ ತಂ ಪ್ರಣತಾ ಪ್ರಾಹ ಹೃಷ್ಣಧೀಃ ।
ರಾಮ ತ್ವಂ ಜಗತಾಮಾದಿರಾದಿಮಧ್ಯಾಂತವರ್ಜಿತಃ ॥ 54 ॥

ಪರಮಾತ್ಮಾ ಪರಾನಂದಃ ಪೂರ್ಣಃ ಪುರುಷ ಈಶ್ವರಃ ।
ಜಾತೋಽಸಿ ಮೇ ಗರ್ಭಗೃಹೇ ಮಮ ಪುಣ್ಯಾತಿರೇಕತಃ ॥ 55 ॥

ಅವಸಾನೇ ಮಮಾಪ್ಯದ್ಯ ಸಮಯೋಽಭೂದ್ರಘೂತ್ತಮ ।
ನಾದ್ಯಾಪ್ಯಬೋಧಜಃ ಕೃತ್ನೋ ಭವಬನ್ಧೋ ನಿವರ್ತತೇ ॥ 56 ॥

ಇದಾನೀಮಪಿ ಮೇ ಜ್ಞಾನಂ ಭವಬನ್ಧನಿವರ್ತಕಮ್ ।
ಯಥಾ ಸಚ್ಚೇಪತೋ ಭೂಯಾತ್ತಥಾ ಬೋಧಯ ಮಾಂ ವಿಭೋ ॥ 57 ॥

ನಿವೇದವಾದಿನೀಮೇವಂ ಮಾತರಂ ಮಾತೃವತ್ಸಲಃ ।
ದಯಾಲುಃ ಪ್ರಾಹ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಜರಾಜರ್ಜರಿತಾಂ ಶುಭಾಮ್ ॥ 58 ॥

ಮಾರ್ಗಾಸ್ತ್ರಯೋ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಪುರಾ ಮೋಕ್ಷಾಪ್ತಿಸಾಧಕಾಃ ।
ಕರ್ಮಯೋಗೋ ಜ್ಞಾನಯೋಗೋ ಭಕ್ತಿಯೋಗಶ್ಚ ಶಾಶ್ವತಃ ॥ 59 ॥

ಭಕ್ತಿರ್ವಿಭಿದ್ಯತೇ ಮಾತಸ್ತ್ರಿವಿಧಾ ಗುಣಭೇದತಃ ।
ಸ್ವಭಾವೋ ಯಸ್ಯ ಯಸ್ತೇನ ತಸ್ಯ ಭಕ್ತಿರ್ವಿಭಿದ್ಯತೇ ॥ 60 ॥

ಯಸ್ತು ಹಿಂಸಾಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ದಮ್ಭಂ ಮಾತ್ಸರ್ಯಮೇವ ವಾ ।
ಭೇದದೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಸಂರಮಿಭ್ಯ ಭಕ್ತೋ ಮೇ ತಾಮಸಃ ಸ್ಮೃತಃ ॥ 61 ॥

ಫಲಾಭಿಸನ್ನಿಭೋರ್ಗಾರ್ಥೀ ಧನಕಾಮೋ ಯಶಸ್ತಥಾ ।
ಅರ್ಚಾದೌ ಭೇದಬುದ್ಧ್ಯಾ ಮಾಂ ಪೂಜಯೇತ್ಸ ತು ರಾಜಸಃ ॥ 62 ॥

ಪರಸ್ಮಿನ್ನರ್ಪಿತಂ ಯಸ್ತು ಕರ್ಮನಿರ್ಹರಣಾಯ ವಾ ।
ಕರ್ತವ್ಯಮಿತಿ ವಾ ಕುರ್ಯಾದ್ಭೇದಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಃ ॥ 63 ॥

ಮದ್ಗುಣಾಶ್ರಯಣಾದೇವ ಮಯ್ಯನಂತಗುಣಾಲಯೇ ।
ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಥಾ ಗಜಗ್ಗಮುನ್ಮೋಽಮುಖಧೌ ॥ 64 ॥

ತದೇವ ಭಕ್ತಿಯೋಗಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ನಿರ್ಗುಣಸ್ಯ ಹಿ ।
ಅಹೈತುಕ್ಯವ್ಯವಹಿತಾ ಯಾ ಭಕ್ತಿರ್ಮಯಿ ಜಾಯತೇ ॥ 65 ॥

ಸಾ ಮೇ ಸಾಲೋಕ್ಯಸಾಮೀಪ್ಯಸಾರ್ವಸಾಯುಜ್ಯಮೇವ ವಾ ।
ದದಾತ್ಯಪಿ ನ ಗೃಹಣಂತಿ ಭಕ್ತಾ ಮತ್ಸೇವನಂ ವಿನಾ ॥ 66 ॥

ಸ ಏವಾತ್ಯಂತಿಕೋ ಯೋಗೋ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಸ್ಯ ಭಾಮಿನಿ ।
ಮದ್ಭಾವಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ತೇನ ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ ಗುಣತ್ರಯಮ್ ॥ 67 ॥

ಮಹತಾ ಕಾಮಹೀನೇನ ಸ್ವಧರ್ಮಾಚರಣೇನ ಚ ।
ಕರ್ಮಯೋಗೇನ ಶಸ್ತೇನ ವರ್ಜಿತೇನ ವಿಹಿಂಸನಾತ್ ॥ 68 ॥

ಮದ್ದರ್ಶನಸ್ತುತಿಮಹಾಪೂಜಾಭಿಃ ಸ್ಮೃತಿವಂದನೈಃ ।
ಭೂತೇಷು ಮದ್ಭಾವನಯಾ ಸಜ್ಜೀನಾಸತ್ಯವರ್ಜನೈಃ ॥ 69 ॥

ಬಹುಮಾನೇನ ಮಹತಾಂ ದುಃಖಿನಾಮನುಕರ್ಮಯಾ ।
ಸ್ವಸಮಾನೇಷು ಮೈತ್ರಾ ಚ ಯಮಾದೀನಾಂ ನಿಷೇವಯಾ ॥ 70 ॥

ವೇದಾಂತವಾಕ್ಯಶ್ರವಣಾನ್ಮಮ ನಾಮಾನುಕೀರ್ತನಾತ್ ।
ಸತ್ಸಜ್ಜೀನಾರ್ಜವೇನೈವ ಹ್ಯಹಮಃ ಪರಿವರ್ಜನಾತ್ ॥ 71 ॥

ಕಾಙ್ಕಷ್ಯಯಾ ಮಮ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಪರಿಶುದ್ಧಾನ್ತರೋ ಜನಃ ।
ಮದ್ಗುಣಶ್ರವಣಾದೇವ ಯಾತಿ ಮಾಮಞ್ಜಸಾ ಜನಃ ॥ 72 ॥

ಯಥಾ ವಾಯುವಶಾದ್ಗನ್ಧಃ ಸ್ವಾಶ್ರಯಾದ್ । ಘ್ರಾಣಮಾವಿಶೇತ್
ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸರತಂ ಚಿತ್ತಮೇವಮಾತ್ಮಾನಮಾವಿಶೇತ್ ॥ 73 ॥

ಸರ್ವೇಷು ಪ್ರಾಣಿಜಾತೇಷು ಹ್ಯಹಮಾತ್ಮಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ।
ತಮಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿಮೂಢಾತ್ಮಾ ಕುರುತೇ ಕೇವಲಂ ಬಹಿಃ ॥ 74 ॥

ಕ್ರಿಯೋತ್ಪನ್ನೈರ್ನೈಕಭೇದೈರ್ದ್ರವೈರ್ಮೇ ನಾಮ್ಬ ತೋಷಣಮ್ ।
ಭೂತಾವಮಾನಿನಾರ್ಚಾಯಾಮರ್ಚಿತೋಽಹಂ ನ ಪೂಜಿತಃ ॥ 75 ॥

ತಾವನ್ಮಾಮರ್ಚಯೇದ್ವೇವಂ ಪ್ರತಿಮಾದೌ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ |
ಯಾವತ್ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷು ಸ್ಥಿತಂ ಚಾತ್ಮನಿ ನ ಸ್ಮರೇತ್ || 76 ||

ಯಸ್ತು ಭೇದಂ ಪ್ರಕುರುತೇ ಸ್ವಾತ್ಮನಶ್ಚ ಪರಸ್ಯ ಚ |
ಭಿನ್ನದೃಷ್ಟೇರ್ಭಯಂ ಮೃತ್ಯುಸ್ತಸ್ಯ ಕುರ್ಯಾನ್ ಸಂಶಯಃ || 77 ||

ಮಾಮತಃ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ |
ಏಕಂ ಜ್ಞಾನೇನ ಮಾನೇನ ಮೈತ್ರಾ ಚಾರ್ಚೇದಭಿನ್ನಧೀಃ || 78 ||

ಚೇತಸೈವಾನಿಶಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಪ್ರಣಮೇತ್ಸುಧೀಃ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮಾಂ ಚೇತನಂ ಶುದ್ಧಂ ಜೀವರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ || 79 ||

ತಸ್ಮಾತ್ಕದಾಚಿನ್ನೇಕ್ಷೇತ ಭೇದಮೀಶ್ವರಜೀವಯೋಃ |
ಭಕ್ತಿಯೋಗೋ ಜ್ಞಾನಯೋಗೋ ಮಯಾ ಮಾತರುದೀರಿತಃ || 80 ||

ಆಲಮ್ಬ್ಯೈಕತರಂ ವಾಽಪಿ ಪುರುಷಃ ಶುಭಮೃಚ್ಛತಿ |
ತತೋ ಮಾಂ ಭಕ್ತಿಯೋಗೇನ ಮಾತಃ ಸರ್ವಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಮ್ || 81 ||

ಪುತ್ರರೂಪೇಣ ವಾ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಶಾಂತಿಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಕೌಸಲ್ಯಾಽನಂದಸಂಯುತಾ || 82 ||

ರಾಮಂ ಸದಾ ಹೃದಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಛಿತ್ತ್ವಾ ಸಂಸಾರಬಂಧನಮ್ |
ಅತಿಕ್ರಮ್ಯ ಗತೀಸ್ತಿಸ್ರೋಽಪ್ಯವಾಪ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ || 83 ||

ಕೈಕೇಯೀ ಚಾಪಿ ಯೋಗಂ ರಘುಪತಿಗದಿತಂ ಪೂರ್ವಮೇವಾಧಿಗಮ್ಯ
ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಪ್ರಶಾಂತಾ ಹೃದಿ ರಘುತಿಲಕಂ ಭಾವಯಂತೀ ಗತಾಸುಃ |
ಗತ್ವಾ ಸ್ವರ್ಗಂ ಸುರಂತೀ ದಶರಥಸಹಿತಾ ಮೋದಮಾನಾವತಸ್ಥೇ
ಮಾತಾ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಪ್ಯತಿವಿಮಲಮತಿಃ ಪ್ರಾಪ ಭರ್ತುಃ ಸಮೀಪಮ್ || 84 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಸಪ್ತಮಃ
ಸರ್ಗಃ || 7 ||

॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಅಥ ಕಾಲೇ ಗತೇ ಕಸ್ಮಿನ್ ಭರತೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ ।
ಯುಧಾಜಿತಾ ಮಾತುಲೇನ ಹ್ಯಾಹೂತೋಽಗಾತ್ಸಸೈನಿಕಃ ॥ ೧ ॥

ರಾಮಾಜ್ಞಯಾ ಗತಸ್ತತ್ರ ಹತ್ವಾ ಗನ್ಧರ್ವನಾಯಕಾನ್ ।
ತಿಸ್ರಃ ಕೋಟೀಃ ಪುರೇ ದ್ವೇ ತು ನಿವೇಶ್ಯ ರಘುನಂದನಃ ॥ ೨ ॥

ಪುಷ್ಕರಂ ಪುಷ್ಕರಾವತ್ಯಾಂ ತಕ್ಷಂ ತಕ್ಷಶಿಲಾಹ್ವಯೇ ।
ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ಸುತೌ ತತ್ರ ಧನಧಾನ್ಯಸುಹೃದ್ವೃತೌ ॥ ೩ ॥

ಪುನರಾಗತ್ಯ ಭರತೋ ರಾಮಸೇವಾಪರೋಽಭವತ್ ।
ತತಃ ಪ್ರೀತೋ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪ್ರಾಹ ಸಾದರಮ್ ॥ ೪ ॥

ಉಭೌ ಕುಮಾರೌ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ ದಿಶಮ್ ।
ತತ್ರ ಭಿಲ್ಲಾನ್ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ದುಷ್ಪಾನ್ ಸರ್ವಾಪಕಾರಿಣಃ ॥ ೫ ॥

ಅಜ್ಞದಶ್ಚಿತ್ರಕೇತುಶ್ಚ ಮಹಾಸತ್ತ್ವಪರಾಕ್ರಮೌ ।
ದ್ವಯೋದ್ವೇಫ ನಗರೇ ಕೃತ್ವಾ ಗಜಾಶ್ವಧನರತ್ನಕೈಃ ॥ ೬ ॥

ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ಸುತೌ ತತ್ರ ಶೀಘ್ರಮಾಗಚ್ಛ ಮಾಂ ಪುನಃ ।
ರಾಮಸ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಗಜಾಶ್ವಬಲವಾಹನಃ ॥ ೭ ॥

ಗತ್ವಾ ಹತ್ವಾ ರಿಪೂನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಕೌ ।
ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಪುನರಾಗತ್ಯ ರಾಮಸೇವಾಪರೋಽಭವತ್ ॥ ೮ ॥

ತತಸ್ತು ಕಾಲೇ ಮಹತಿ ಪ್ರಯಾತೇ
ರಾಮಂ ಸದಾ ಧರ್ಮಪಥೇ ಸ್ಥಿತಂ ಹರಿಮ್ ।
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಮಾಗಾದ್ಯುಷಿವೇಷಧಾರೀ

ಕಾಲಸ್ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಿತ್ಯುವಾಚ || 9 ||

ನಿವೇದಯಸ್ವಾತಿಬಲಸ್ಯ ದೂತಮ್
ಮಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ |
ರಾಮಾಯ ವಿಜ್ಞಾಪನಮಸ್ತಿ ತಸ್ಯ
ಮಹರ್ಷಿಮುಖ್ಯಸ್ಯ ಚಿರಾಯ ಧೀಮನ್ || 10 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಸ್ತ್ವರಯಾನ್ವಿತಃ |
ಆಚಚಕ್ಷೇಽಥ ರಾಮಾಯ ಸ ಸಮಾಪ್ರಪ್ತಂ ತಪೋಧನಮ್ || 11 ||

ಏವಂ ಬ್ರುವಂತಂ ಪ್ರೋವಾಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಘವೋ ವಚಃ |
ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ರವೇಶ್ಯತಾಂ ತಾತ ಮುನಿಃ ಸತ್ಕಾರಪೂರ್ವಕಮ್ || 12 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ತು ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾವೇಶಯತ ತಾಪಸಮ್ |
ಸ್ವತೇಜಸಾ ಜ್ವಲಂತಂ ತಂ ಘೃತಸಿಕ್ತಂ ಯಥಾಽನಲಮ್ || 13 ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಃ ಸ್ವತೇಜಸಾ |
ಮುನಿರ್ಮಧುರವಾಕ್ಯೇನ ವರ್ಧಸೇವೇತ್ಯಾಹ ರಾಘವಮ್ || 14 ||

ತಸ್ಮೈ ಸ ಮುನಯೇ ರಾಮಃ ಪೂಜಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಯಥಾವಿಧಿ |
ಪೃಷ್ಠಾಂಕ್ಷನಾಮಯಮವ್ಯಗ್ರೋ ರಾಮಃ ಪೃಷ್ಠೋಽಥ ತೇನ ಸಃ || 15 ||

ದಿವ್ಯಾಸನೇ ಸಮಾಸೀನೋ ರಾಮಃ ಪ್ರೋವಾಚ ತಾಪಸಮ್ |
ಯದರ್ಥಮಾಗತೋಽಸಿ ತ್ವಮಿಹ ತತ್ರಾಪಯಸ್ವ ಮೇ || 16 ||

ವಾಕ್ಯೇನ ಚೋದಿತಸ್ತೇನ ರಾಮೇಣಾಹ ಮುನಿರ್ವಚಃ |
ದ್ವಂದ್ವಮೇವ ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಮನಾಲಕ್ಷ್ಯಂ ತು ತದ್ವಚಃ || 17 ||

ನಾನ್ಯೇನ ಚೈತಚ್ಛೋತವ್ಯಂ ನಾಖ್ಯಾತವ್ಯಂ ಚ ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಶೃಣುಯಾದ್ವಾ ನಿರೀಕ್ಷೇದ್ವಾ ಯಃ ಸ ವಧ್ಯಸ್ತ್ವಯಾ ಪ್ರಭೋ || 18 ||

ತಥೇತಿ ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಬ್ರವೀತ್ |

ತಿಷ್ಠಂ ತ್ವಂ ದ್ವಾರಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ನಾಯಾತ್ವತ್ರ ಜನೋ ರಹಃ || 19 ||

ಯದ್ಯಾಗಚ್ಛತಿ ಕೋ ವಾಽಪಿ ಸ ವಧ್ಯೋ ಮೇ ನ ಸಂಶಯಃ |
ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಮುನಿಂ ರಾಮೋ ಯೇನ ವಾ ತ್ವಂ ವಿಸರ್ಜಿತಃ || 20 ||

ಯತ್ತೇ ಮನೀಷಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ತದ್ವದಸ್ವ ಮಮಾಗ್ರತಃ |
ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಮುನಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ಶೃಣು ರಾಮ ಯಥಾತಥಮ್ || 21 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರೇಷಿತೋಽಸ್ಮೀಶ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ತೇಽನ್ತಿಕಂ ಪ್ರಭೋ |
ಅಹಂ ಹಿ ಪೂರ್ವಜೋ ದೇವ ತವ ಪುತ್ರಃ ಪರಂತಪ || 22 ||

ಮಾಯಾಸಂಜ್ಞಮಜೋ ವೀರ ಕಾಲಃ ಸರ್ವಹರಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾ ತ್ವಾಮಾಹ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವದೇವರ್ಷಿಪೂಜಿತಃ || 23 ||

ರಕ್ಷಿತುಂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಸ್ಯ ಸಮಯಸ್ತೇ ಮಹಾಮತೇ |
ಪುರಾ ತ್ವಮೇಕ ಏವಾಸೀರ್ಲೋಕಾನ್ ಸಂಹೃತ್ಯ ಮಾಯಯಾ || 24 ||

ಭಾರ್ಯಯಾ ಸಹಿತಸ್ತ್ವಂ ಮಾಮಾದೌ ಪುತ್ರಮಜೀಜನಃ |
ತಥಾ ಭೋಗವತಂ ನಾಗಮನಂತಮುದಕೇಶಯಮ್ || 25 ||

ಮಾಯಯಾ ಜನಯಿತ್ವಾ ತ್ವಂ ದ್ವೌ ಸಸತ್ತ್ವಾ ಮಹಾಬಲೌ |
ಮಧುಕೈಟಭಕೌ ದೈತ್ಯೌ ಹತ್ವಾ ಮೇದೋಽಸ್ಥಿಸಂಘ್ನಯಮ್ || 26 ||

ಇಮಾಂ ಪರ್ವತಸಂಪದ್ಧಾಂ ಮೇದಿನೀಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ಪದ್ಮೇ ದಿವ್ಯಾರ್ಕಸಂಜ್ಞಾಶೇ ನಾಭ್ಯಾಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಮಾಮಪಿ || 27 ||

ಮಾಂ ವಿಧಾಯ ಪ್ರಜಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ಮಯಿ ಸರ್ವಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ |
ಸೋಽಹಂ ಸಂಯುಕ್ತಸಂಭಾರಸ್ತ್ವಾಮವೋಚಂ ಜಗತ್ಪತೇ || 28 ||

ರಕ್ಷಾಂ ವಿಧತ್ಸ್ವ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ಯೇ ಮೇ ವೀರ್ಯಾಪಹಾರಿಣಃ |
ತತಸ್ತ್ವಂ ಕಶ್ಯಪಾಜ್ಜಾತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಾಮನರೂಪಧೃಕ್ || 29 ||

ಹೃತವಾನಸಿ ಭೂಭಾರಂ ವಧಾದ್ರಕ್ಷೋಗಣಸ್ಯ ಚ |
ಸರ್ವಾಸೂತ್ಸಾರ್ಯಮಾಣಾಸು ಪ್ರಜಾಸು ಧರಣೀಧರ || 30 ||

ರಾವಣಸ್ಯ ವಧಾಕಾಂಕ್ಷೀ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಮುಪಾಗತಃ |
ದಶವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ದಶವರ್ಷಶತಾನಿ ಚ || 31 ||

ಕೃತ್ವಾ ವಾಸಸ್ಯ ಸಮಯಂ ತ್ರಿದಶೇಷಾತ್ಮನಃ ಪುರಾ |
ಸ ತೇ ಮನೋರಥಃ ಪೂರ್ಣಃ ಪೂರ್ಣೇ ಚಾಯುಷಿ ತೇ ನೃಷು || 32 ||

ಕಾಲಸ್ತಾಪಸರೂಪೇಣ ತ್ವತ್ಸಮೀಪಮುಪಾಗಮತ್ |
ತತೋ ಭೂಯಶ್ಚ ತೇ ಬುದ್ಧಿಯದಿ ರಾಜ್ಯಮುಪಾಸಿತುಮ್ || 33 ||

ತತ್ತಥಾ ಭವ ಭದ್ರಂ ತೇ ಏವಮಾಹ ಪಿತಾಮಹಃ |
ಯದಿ ತೇ ಗಮನೇ ಬುದ್ಧಿದೇವಲೋಕಂ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ || 34 ||

ಸನಾಥಾ ವಿಷ್ಣುನಾ ದೇವಾ ಭಜಂತು ವಿಗತಜ್ವರಾಃ |
ಚತುರ್ಮುಖಸ್ಯ ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾಲೇನ ಭಾಷಿತಮ್ || 35 ||

ಹಸನ್ ರಾಮಸ್ತದಾ ವಾಕ್ಯಂ ಕೃತ್ಸ್ನಾನ್ತಕಮಬ್ರವೀತ್ |
ಶ್ರುತಂ ತವ ವಚೋ ಮೇಽದ್ಯ ಮಮಾಪೀಷ್ಟತರಂ ತು ತತ್ || 36 ||

ಸನ್ಮೋಷಃ ಪರಮೋ ಜ್ಞೇಯಸ್ತ್ವದಾಗಮನಕಾರಣಾತ್ |
ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ ಲೋಕಾನಾಂ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಮಮ ಸಮ್ಭವಃ || 37 ||

ಭದ್ರಂ ತೇಽಸ್ತ್ವಾಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಯತ ಏವಾಹಮಾಗತಃ |
ಮನೋರಥಸ್ತು ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತೋ ನ ಮೇಽತ್ರಾಸ್ತಿ ವಿಚಾರಣಾ || 38 ||

ಮತ್ಸೇವಕಾನಾಂ ದೇವಾನಾಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯೇಷು ವೈ ಮಯಾ |
ಸ್ಥಾತವ್ಯಂ ಮಾಯಯಾ ಪುತ್ರ ಯಥಾ ಚಾಹ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ || 39 ||

ಏವಂ ತಯೋಃ ಕಥಯತೋರ್ದುರ್ವಾಸಾ ಮುನಿರಭ್ಯಗಾತ್ |
ರಾಜದ್ವಾರಂ ರಾಘವಸ್ಯ ದರ್ಶನಾಪೇಕ್ಷಯಾ ದ್ರುತಮ್ || 40 ||

ಮುನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾಸಾದ್ಯ ದುರ್ವಾಸಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಶೀಘ್ರಂ ದರ್ಶಯ ರಾಮಂ ಮೇ ಕಾರ್ಯಂ ಮೇಽತ್ಯಂತಮಾಹಿತಮ್ || 41 ||

ತಚ್ಛ್ರೀತಾಃ ಪ್ರಾಹ ಸೌಮಿತ್ರೀಮುನಿಂ ಜ್ವಲನತೇಜಸಮ್ |
ರಾಮೇಣ ಕಾರ್ಯಂ ಕಿಂ ತೇಽದ್ಯ ಕಿಂ ತೇಽಭೀಷ್ಟಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ || 42 ||

ರಾಜಾ ಕಾರ್ಯಾಂತರೇ ವ್ಯಗ್ರೋ ಮುಹೂರ್ತಂ ಸಮ್ಪ್ರತಿಕ್ಷ್ಯತಾಮ್ |
ತಚ್ಛ್ರೀತಾಃ ಕ್ರೋಧಸಂತಪ್ತೋ ಮುನಿಃ ಸೌಮಿತ್ರೀಮಬ್ರವೀತ್ || 43 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷಣೇ ತು ಸೌಮಿತ್ರೇ ನ ದರ್ಶಯಸಿ ಚೇದ್ವಿಭುಮ್ |
ರಾಮಂ ಸವಿಷಯಂ ವಂಶಂ ಭಸ್ಮೀಕುರ್ಯಾಂ ನ ಸಂಶಯಃ || 44 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ವಚನಂ ಘೋರಮೃಷೇದರ್ವಾಸಸೋ ಭೃಶಮ್ |
ಸ್ವರೂಪಂ ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 45 ||

ಸರ್ವನಾಶಾದ್ವರಂ ಮೇಽದ್ಯ ನಾಶೋ ಹ್ಯೇಕಸ್ಯ ಕಾರಣಾತ್ |
ನಿಶ್ಚಿತ್ಯೈವಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ರಾಮಾಯ ಪ್ರಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 46 ||

ಸೌಮಿತ್ರೇರ್ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಃ ಕಾಲಂ ವ್ಯಸರ್ಜಯತ್ |
ಶೀಘ್ರಂ ನಿರ್ಗಮ್ಯ ರಾಮೋಽಪಿ ದದರ್ಶಾತ್ರೇಃ ಸುತಂ ಮುನಿಮ್ || 47 ||

ರಾಮೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಸಮ್ಪ್ರೀತೋ ಮುನಿಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಸಾದರಮ್ |
ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ತೇ ಕರೋಮೀತಿ ಮುನಿಮಾಹ ರಘೂತ್ತಮಃ || 48 ||

ತಚ್ಛ್ರೀತಾಃ ರಾಮವಚನಂ ದುರ್ವಾಸಾ ರಾಮಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅದ್ಯ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಾಮುಪವಾಸಸಮಾಪನಮ್ || 49 ||

ಅತೋ ಭೋಜನಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸಿದ್ಧಂ ಯತ್ತೇ ರಘೂತ್ತಮ |
ರಾಮೋ ಮುನಿವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸನ್ತೋಷೇಣ ಸಮನ್ವಿತಃ || 50 ||

ಸ ಸಿದ್ಧಮನ್ನಂ ಮುನಯೇ ಯಥಾವತ್ಸಮುಪಾಹರತ್ |
ಮುನಿರ್ಭುಕ್ತ್ವಾಽನ್ನಮಮೃತಂ ಸಂತುಷ್ಟಃ ಪುನರಭ್ಯಗಾತ್ || 51 ||

ಸ್ವಮಾಶ್ರಮಂ ಗತೇ ತಸ್ಮಿನ್ ರಾಮಃ ಸಸ್ಮಾರ ಭಾಷಿತಮ್ |
ಕಾಲೇನ ಶೋಕದುಃಖಾತೋ ವಿಮನಾಶ್ಚಾತಿವಿಹ್ವಲಃ || 52 ||

ಅವಾಙ್ಮುಖೋ ದೀನಮನಾ ನ ಶಶಾಕಾಭಿಭಾಷಿತಮ್ |
ಮನಸಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಹತಪ್ರಾಯಂ ರಘುದ್ವಹಃ || 53 ||

ಅವಾಙ್ಮುಖೋ ಬಭೂವಾಥ ತುಷ್ಣೀಮೇವಾಖಿಲೇಶ್ವರಃ |
ತತೋ ರಾಮಂ ವಿಲೋಕ್ಯಾಹ ಸೌಮಿತ್ರಿರ್ದುಃಖಿಸಮ್ಪ್ಲತಮ್ || 54 ||

ತುಷ್ಣೀಮೂಢತಂ ಚಿಂತಯಂತಂ ಗರ್ಹಂತಂ ಸ್ನೇಹಬಂಧನಮ್ |
ಮತ್ಕೃತೇ ತ್ಯಜ ಸಂತಾಪಂ ಜಹಿ ಮಾಂ ರಘುನಂದನ || 55 ||

ಗತಿಃ ಕಾಲಸ್ಯ ಕಲಿತಾ ಪೂರ್ವಮೇವೇದೃಶೀ ಪ್ರಭೋ |
ತ್ವಯಿ ಹೀನಪ್ರತಿಜ್ಞೇ ತು ನರಕೋ ಮೇ ಧ್ರುವಂ ಭವೇತ್ || 56 ||

ಮಯಿ ಪ್ರೀತಿಯದಿ ಭವೇದ್ಯದ್ಯನುಗ್ರಾಹ್ಯತಾ ತವ |
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಶಙ್ಕಾಂ ಜಹಿ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಮಾ ಮಾ ಧರ್ಮಂ ತ್ಯಜ ಪ್ರಭೋ || 57 ||

ಸೌಮಿತ್ರಿಣೋಕ್ತಂ ತಚ್ಛ್ರವ್ಯಾ ರಾಮಶ್ಚಲಿತಮಾನಸಃ |
ಆಹೂಯ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಸರ್ವಾನ್ ವಸಿಷ್ಠಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 58 ||

ಮುನೇರಾಗಮನಂ ಯತ್ತ ಕಾಲಸ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಭಾಷಿತಮ್ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಾತೃನಶ್ಚೈವ ಸರ್ವಮಾವೇದಯತ್ಪ್ರಭುಃ || 59 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಸ್ಯ ವಚನಂ ಮನ್ತ್ರಿಣಃ ಸಪುರೋಹಿತಾಃ |
ಊಚುಃ ಪ್ರಾಞ್ಜಲಯಃ ಸರ್ವೇ ರಾಮಮಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರಿಣಮ್ || 60 ||

ಪೂರ್ವಮೇವ ಹಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಂ ತವ ಭೂಭಾರಹಾರಿಣಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ವಿಯೋಗಸ್ತೇ ಜ್ಞಾತೋ ವಿಜ್ಞಾನಚಕ್ಷುಷಾ || 61 ||

ತ್ಯಜಾಹಶು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ರಾಮ ಮಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ತ್ಯಜ ಪ್ರಭೋ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತೇ ಪರಿತ್ಯಕ್ತೇ ಧರ್ಮೋ ಭವತಿ ನಿಷ್ಫಲಃ || 62 ||

ಧರ್ಮೇ ನಷ್ಟೇಽಖಿಲೇ ರಾಮ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ನಶ್ಯತಿ ಧ್ರುವಮ್ |
ತ್ವಂ ತು ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಪಾಲಕೋಽಸಿ ರಘೂತ್ತಮ || 63 ||

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಮೇವೈಕಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ |
ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ತೇಷಾಮನಿನ್ದಿತಮ್ || 64 ||

ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಸಮಾಶ್ರುತ್ಯ ಪ್ರಾಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಂಜಸಾ |
ಯಥೇಷ್ಟಂ ಗಚ್ಛ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಮಾ ಭೂದ್ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸಂಶಯಃ || 65 ||

ಪರಿತ್ಯಾಗೋ ವಧೋ ವಾಽಪಿ ಸತಾಮೇವೋಭಯಂ ಸಮಮ್ |
ಏವಮುಕ್ತೇ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ದುಃಖವ್ಯಾಕುಲಿತೇಕ್ಷಣಃ || 66 ||

ರಾಮಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಶೀಘ್ರಂ ಗೃಹಮಗಾತ್ಸ್ವಕಮ್ |
ತತೋಽಗಾತ್ಸರಯೂತೀರಮಾಚಮ್ಯ ಸ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 67 ||

ನವ ದ್ವಾರಾಣಿ ಸಂಯಮ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಪ್ರಾಣಮಧಾರಯತ್ |
ಯದಕ್ಷರಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಮವ್ಯಯಮ್ || 68 ||

ಪದಂ ತತ್ಪರಮಂ ಧಾಮ ಚೇತಸಾ ಸೋಽಭ್ಯಚಿಂತಯತ್ |
ವಾಯುರೋಧೇನ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಸಹರ್ಷಯಃ || 69 ||

ಸಾಗ್ನಯೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪುಷ್ಪೈಸ್ತುಷ್ಪವುಶ್ಚ ಸಮಾಕಿರನ್ |
ಅದೃಶ್ಯಂ ವಿಬುಧೈಃ ಕೈಶಿಚತ್ಸಶರೀರಂ ಚ ವಾಸವಃ || 70 ||

ಗೃಹೀತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶಕ್ರಃ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಮಥಾಗಮತ್ |
ತತೋ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚತುರ್ಭಾಗಂ ತಂ ದೇವಂ ಸುರಸತ್ತಮಾಃ |
ಸರ್ವೇ ದೇವರ್ಷಯೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸಮಪೂಜಯನ್ || 71 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇ ಹಿ ದಿವಮಾಗತೇ ಹರೌ ಸಿದ್ಧಲೋಕಗತಯೋಗಿನಸ್ತದಾ |
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ ಸಮಾಗಮನ್ಮುದಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಹಿತಮಹಾಹಿರೂಪಕಮ್ || 72 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ
ಅಷ್ಟಮಃ ||

ॐ नमः ॥ ८ ॥

॥ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ॥

ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತು ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ರಾಮೋ ದುಃಖಸಮನ್ವಿತಃ |
ಮನ್ತ್ರಿಣೋ ನೈಗಮಾಂಶ್ಚೈವ ವಸಿಷ್ಠಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 1 ||

ಅಭಿಷೇಕ್ತ್ಯಾಮಿ ಭರತಮಧಿರಾಜ್ಯೇ ಮಹಾಮತಿಮ್ |
ಅದ್ಯ ಚಾಹಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಪದಾನುಗಃ || 2 ||

ಏವಮುಕ್ತೇ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಪೌರಜಾನಪದಾಸ್ತದಾ |
ದ್ರೂಮಾ ಇವಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ದುಃಖಾರ್ತಾಃ ಪತಿತಾ ಭುವಿ || 3 ||

ಮೂರ್ಛಾರ್ತೋ ಭರತೋ ವಾಽಪಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಾಭಿಭಾಷಿತಮ್ |
ಗರ್ಹಯಾಮಾಸ ರಾಜ್ಯಂ ಸ ಪ್ರಾಹೇದಂ ರಾಮಸನ್ನಿಧೌ || 4 ||

ಸತ್ಯೇನ ಚ ಶಪೇ ನಾಹಂ ತ್ವಾಂ ವಿನಾ ದಿವಿ ವಾ ಭುವಿ |
ಕಾಙ್ಕ್ಷೇ ರಾಜ್ಯಂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಪೇ ತ್ವತ್ಪಾದಯೋಃ ಪ್ರಭೋ || 5 ||

ಇಮೌ ಕುಶಲವೌ ರಾಜನ್ನಭಿಷಿಞ್ಚಸ್ವ ರಾಘವ |
ಕೋಸಲೇಷು ಕುಶಂ ವೀರಮುತ್ತರೇಷು ಲವಂ ತಥಾ || 6 ||

ಗಚ್ಛಂತು ದೂತಾಸ್ತ್ವರಿತಂ ಶತ್ರುಘ್ನಾನಯನಾಯ ಹಿ |
ಅಸ್ಮಾಕಮೇತದ್ಗಮನಂ ಸ್ವರ್ವಾಸಾಯ ಶೃಣೋತು ಸಃ || 7 ||

ಭರತೇನೋದಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪತಿತಾಸ್ತಾಃ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ ತಮ್ |
ಪ್ರಜಾಶ್ಚ ಭಯಸಂವಿಗ್ನಾ ರಾಮವಿಶ್ಲೇಷಕಾತರಾಃ || 8 ||

ವಸಿಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ ರಾಮಮುವಾಚ ಸದಯಂ ವಚಃ |
ಪಶ್ಯ ತಾತಾಽಽದರಾತ್ಸರ್ವಾಃ ಪತಿತಾ ಭೂತಲೇ ಪ್ರಜಾಃ || 9 ||

ತಾಸಾಂ ಭಾವಾನುಗಂ ರಾಮ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ವಸಿಷ್ಠವಚನಂ ತಾಃ ಸಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಪೂಜ್ಯ ಚ ॥ 10 ॥

ಸಸ್ನೇಹೋ ರಘುನಾಥಸ್ತಾಃ ಕಿಂ ಕರೋಮೀತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ।
ತತಃ ಪ್ರಾಂಜಲಯಃ ಪ್ರೋಚುಃ ಪ್ರಜಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ರಘೂದ್ವಹಮ್ ॥ 11 ॥

ಗಂತುಮಿಚ್ಛಸಿ ಯತ್ರ ತ್ವಮನುಗಚ್ಛಾಮಹೇ ವಯಮ್ ।
ಅಸ್ಮಾಕಮೇಷಾ ಪರಮಾ ಪ್ರೀತಿರ್ಧರ್ಮೋಽಯಮಕ್ಷಯಃ ॥ 12 ॥

ತವಾನುಗಮನೇ ರಾಮ ಹೃದ್ಗತಾ ನೋ ದೃಢಾ ಮತಿಃ ।
ಪುತ್ರದಾರಾದಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಮನುಯಾಮೋಽದ್ಯ ಸರ್ವಥಾ ॥ 13 ॥

ತಪೋವನಂ ವಾ ಸ್ವರ್ಗಂ ವಾ ಪುರಂ ವಾ ರಘುನಂದನ ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತೇಷಾಂ ಮನೋದಾರ್ಥ್ಯಂ ಕಾಲಸ್ಯ ವಚನಂ ತಥಾ ॥ 14 ॥

ಭಕ್ತಂ ಪೌರಜನಂ ಚೈವ ಬಾಢಮಿತ್ಯಾಹ ರಾಘವಃ ।
ಕೃತೇಷ್ಯವ ನಿಶ್ಚಯಂ ರಾಮಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಾಹನಿ ಪ್ರಭುಃ ॥ 15 ॥

ಪ್ರಸ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಚ ತೌ ರಾಮಭದ್ರಃ ಕುಶೀಲವೌ ।
ಅಷ್ಟೌ ರಥಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಹಸ್ರಂ ಚೈವ ದಂತಿನಾಮ್ ॥ 16 ॥

ಷಷ್ಠಿಂ ಚಾಶ್ವಸಹಸ್ರಾಣಾಮೇಕೈಕಸ್ಮೈ ದದೌ ಬಲಮ್ ।
ಬಹುರತ್ನೌ ಬಹುಧನೌ ಹೃಷ್ಣಪುಷ್ಪಜನಾವೃತೌ ॥ 17 ॥

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಗತೌ ರಾಮಂ ಕೃಚ್ಛ್ರೇಣ ತು ಕುಶೀಲವೌ ।
ಶತ್ರುಘ್ನಾನಯನೇ ದೂತಾನ್ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ ॥ 18 ॥

ತೇ ದೂತಾಸ್ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ಶತ್ರುಘ್ನಾಯ ನ್ಯವೇದಯನ್ ।
ಕಾಲಸ್ಯಾಽಽಗಮನಂ ಪಶ್ಚಾದತ್ರಿಪುತ್ರಸ್ಯ ಚೇಷ್ವಿತಮ್ ॥ 19 ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ನಿಯಾಣಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ ।
ಪುತ್ರಾಭಿಷೇಚನಂ ಚೈವ ಸರ್ವಂ ರಾಮಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ ॥ 20 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ಗೂತವಚನಂ ಶತ್ರುಘ್ನಃ ಕುಲನಾಶನಮ್ |
ವ್ಯಥಿತೋಽಪಿ ಧೃತಿಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಪುತ್ರಾಪ್ತವಾಹೂಯ ಸತ್ವರಃ |
ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ಸುಬಾಹುಂ ವೈ ಮಥುರಾಯಾಂ ಮಹಾಬಲಃ || 21 ||

ಯೂಪಕೇತುಂ ಚ ವಿದಿಶಾನಗರೇ ಶತ್ರುಸೂದನಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ತ್ವರಿತಂ ಪ್ರಾಗಾತ್ಸವ್ಯಯಂ ರಾಮದಿದೃಕ್ಷಯಾ || 22 ||

ದದರ್ಶ ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ತೇಜಸಾ ಜ್ವಲನಪ್ರಭಮ್ |
ದುಕೂಲಯುಗಸಂವೀತಂ ಋಷಿಭಿಶ್ಚಕ್ಷಯೈರ್ವೃತಮ್ || 23 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ರಮಾನಾಥಂ ಶತ್ರುಘ್ನೋ ರಘುಪುಜ್ಗವಮ್ |
ಪ್ರಾಞ್ಜಲಿರ್ಧರ್ಮಸಹಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಹ ಮಹಾಮತಿಃ || 24 ||

ಅಭಿಷಿಚ್ಯ ಸುತೌ ತತ್ರ ರಾಜ್ಯೇ ರಾಜೀವಲೋಚನ |
ತವಾನುಗಮನೇ ರಾಜನ್ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಂ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಮ್ || 25 ||

ತ್ಯಕ್ತುಂ ನಾರ್ಹಸಿ ಮಾಂ ವೀರ ಭಕ್ತುಂ ತವ ವಿಶೇಷತಃ |
ಶತ್ರುಘ್ನಸ್ಯ ದೃಢಾಂ ಬುದ್ಧಿಂ ವಿಜ್ಞಾಯ ರಘುನಂದನಃ || 26 ||

ಸಜ್ಜೀಭವತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಭವಾನಿತ್ಯಬ್ರವೀದ್ವಚಃ |
ಅಥ ಕ್ಷಣಾತ್ಸಮುತ್ಪೇತುರ್ವಾನರಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ || 27 ||

ಋಕ್ಷಾಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚೈವ ಗೋಪುಚ್ಛಾಶ್ಚ ಸಹಸ್ರಶಃ |
ಋಷೀಣಾಂ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ಪುತ್ರಾ ರಾಮಸ್ಯ ನಿರ್ಗಮಮ್ || 28 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರೋಚೂ ರಘುಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸರ್ವೇ ವಾನರರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ತವಾನುಗಮನೇ ವಿದ್ಧಿ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಾನ್ ಹಿ ನಃ ಪ್ರಭೋ || 29 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ರಾಮಂ ಸುಗ್ರೀವೋಽಪಿ ಮಹಾಬಲಃ |
ಯಥಾವದಭಿವಾದ್ಯಾಹ ರಾಘವಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಮ್ || 30 ||

ಅಭಿಷಿಚ್ಯಾಜ್ಞದಂ ರಾಜ್ಯೇ ಆಗತೋಽಸ್ಮಿ ಮಹಾಬಲಮ್ |

ತವಾನುಗಮನೇ ರಾಮ ವಿದಿಧಿ ಮಾಂ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಮ್ || 31 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇಷಾಂ ದೃಢಂ ವಾಕ್ಯಂ ಋಕ್ಷವಾನರರಕ್ಷಸಾಮ್ |
ವಿಭೀಷಣಮುವಾಚೇದಂ ವಚನಂ ಮೃದು ಸಾದರಮ್ || 32 ||

ಧರಿಷ್ಯತಿ ಧರಾ ಯಾವತ್ಪ್ರಜಾಸ್ತಾವತ್ಪ್ರಶಾಧಿ ಮೇ |
ವಚನಾದ್ರಾಕ್ಷಸಂ ರಾಜ್ಯಂ ಶಾಪಿತೋಽಸಿ ಮಮೋಪರಿ || 33 ||

ನ ಕಿಂಚಿದುತ್ತರಂ ವಾಚ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ಮತ್ಕೃತಕಾರಣಾತ್ |
ಏವಂ ವಿಭೀಷಣಂ ತೂಕ್ತ್ವಾ ಹನೂಮಂತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 34 ||

ಮಾರುತೇ ತ್ವಂ ಚಿರಂಜೀವ ಮಮಾಜ್ಞಾಂ ಮಾ ಮೃಷಾ ಕೃಥಾಃ |
ಜಾಮ್ಬವಂತಮಥ ಪ್ರಾಹ ತಿಷ್ಠ ತ್ವಂ ದ್ವಾಪರಾಂತರೇ || 35 ||

ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಭವೇದ್ಯುದ್ಧಂ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಕಾರಣಾಂತರೇ |
ತತಸ್ತಾನ್ ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಹ ಋಕ್ಷರಾಕ್ಷಸವಾನರಾನ್ |
ಸರ್ವಾನೇವ ಮಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ಪ್ರಯಾತೇತಿ ದಯಾನ್ವಿತಃ || 36 ||

ತತಃ ಪ್ರಭಾತೇ ರಘುವಂಶನಾಥೋ
ವಿಶಾಲವಕ್ಷಾಃ ಸಿತಕಂಜನೇತ್ರಃ |
ಪುರೋಧಸಂ ಪ್ರಾಹ ವಸಿಷ್ಠಮಾರ್ಯಮ್
ಯಾನ್ತ್ವಗ್ನಿಹೋತ್ರಾಣಿ ಪುರೋ ಗುರೋ ಮೇ || 37 ||

ತತೋ ವಸಿಷ್ಠೋಽಪಿ ಚಕಾರ ಸರ್ವಮ್
ಪ್ರಾಸ್ಥಾನಿಕಂ ಕರ್ಮ ಮಹದ್ವಿಧಾನಾತ್ |
ಕ್ಷೌಮಾಮ್ಬರೋ ದರ್ಭಪವಿತ್ರಪಾಣಿಃ
ಮಹಾಪ್ರಯಾಣಾಯ ಗೃಹೀತಬುದ್ಧಿಃ || 38 ||

ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ರಾಮೋ ನಗರಾತ್ಸಿತ್ತಾಭ್ರಾ-
ಚ್ಛಶೀವ ಯಾತಃ ಶಶಿಕೋಟಿಕಾಂತಿಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ಸವ್ಯೇ ಸಿತಪದ್ಮಹಸ್ತಾ
ಪದ್ಮಾ ಗತಾ ಪದ್ಮವಿಶಾಲನೇತ್ರಾ || 39 ||

ಪಾಶ್ವರ್ಯಽಥ ದಕ್ಷೇಽರುಣಕಂಜಹಸ್ತಾ
ಶ್ಯಾಮಾ ಯಯೌ ಭೂರಪಿ ದೀಪ್ಯಮಾನಾ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಧನುಶ್ಚ ಬಾಣಾ
ಜಗ್ಮುಃ ಪುರಸ್ತಾದ್ಧೃತವಿಗ್ರಹಾಸ್ತೇ ॥ 40 ॥

ವೇದಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಧೃತವಿಗ್ರಹಾಶ್ಚ
ಯಯುಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಮುನಯಶ್ಚ ದಿವ್ಯಾಃ ।
ಮಾತಾ ಶ್ರುತೀನಾಂ ಪ್ರಣವೇನ ಸಾಧಿಷ್ಠೇ
ಯಯೌ ಹರಿಂ ವ್ಯಾಹೃತಿಭಿಃ ಸಮೇತಾ ॥ 41 ॥

ಗಚ್ಛಂತಮೇವಾನುಗತಾ ಜನಾಸ್ತೇ
ಸಪುತ್ರದಾರಾಃ ಸಹ ಬನ್ಧುವರ್ಗೈಃ ।
ಅನಾವೃತದ್ವಾರಮಿವಾಪವರ್ಗಮ್
ರಾಮಂ ವ್ರಜಂತಂ ಯಯುರಾಪ್ತಕಾಮಾಃ ॥ 42 ॥

ಸಾಂತಃಪುರಃ ಸಾನುಚರಃ ಸಭಾರ್ಯಃ
ಶತ್ರುಘ್ನಯುಕ್ತೋ ಭರತೋಽನುಯಾತಃ ।

ಗಚ್ಛಂತಮಾಲೋಕ್ಯ ರಮಾಸಮೇತಮ್
ಶ್ರೀರಾಘವಂ ಪೌರಜನಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ ।
ಸಬಾಲವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ಯಯುರ್ದಿವ್ಯಜಾಗ್ರಾಃ
ಸಾಮಾತ್ಯವರ್ಗಾಶ್ಚ ಸಮನ್ತ್ರೀಣೋ ಯಯುಃ ॥ 43 ॥

ಸರ್ವೇ ಗತಾಃ ಕ್ಷತ್ರಮುಖಾಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಃ
ವೈಶ್ಯಾಶ್ಚ ಶೂದ್ರಾಶ್ಚ ತಥಾ ಪರೇ ಚ ।
ಸುಗ್ರೀವಮುಖ್ಯಾ ಹರಿಪುಷ್ಪವಾಶ್ಚ
ಸ್ನಾತಾ ವಿಶುದ್ಧಾಃ ಶುಭಶಬ್ದಯುಕ್ತಾಃ ॥ 44 ॥

ನ ಕಶ್ಚಿದಾಸೀದ್ಭವದುಃಖಯುಕ್ತೋ
ದೀನೋಽಥವಾ ಬಾಹ್ಯಸುಖೇಷು ಸಕ್ತಃ ।
ಆನಂದರೂಪಾನುಗತಾ ವಿರಕ್ತಾ
ಯಯುಶ್ಚ ರಾಮಂ ಪಶುಭೃತ್ಯವರ್ಗೈಃ ॥ 45 ॥

ಭೂತಾನ್ಯದೃಶ್ಯಾನಿ ಚ ಯಾನಿ ತತ್ರ
ಯೇ ಪ್ರಾಣಿನಃ ಸ್ಥಾವರಜಙ್ಗಮಾಶ್ಚ |
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಾತ್ಮಾನಮನನ್ತಶಕ್ತಿಮ್
ಜಗ್ಮುರ್ವಿಮುಕ್ತಾಃ ಪರಮೇಕಮೀಶಮ್ || 46 ||

ನಾಸೀದಯೋಧ್ಯಾನಗರೇ ತು ಜನ್ತುಃ
ಕಶ್ಚಿತ್ತದಾ ರಾಮಮನಾ ನ ಯಾತಃ |
ಶೂನ್ಯಂ ಬಭೂವಾಖಿಲಮೇವ ತತ್ರ
ಪುರಂ ಗತೇ ರಾಜನಿ ರಾಮಚಂದ್ರೇ || 47 ||

ತತೋಽತಿದೂರಂ ನಗರಾತ್ಸ ಗತಾಷ್ವ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನದೀಂ ತಾಂ ಹರಿನೇತ್ರಜಾತಾಮ್ |
ನನಂದ ರಾಮಃ ಸ್ಮೃತಪಾವನೋಽತೋ
ದದರ್ಶ ಚಾಶೇಷಮಿದಂ ಹೃದಿಸ್ಥಮ್ || 48 ||

ಅಥಾಽಽಗತಸ್ತತ್ರ ಪಿತಾಮಹೋ ಮಹಾನ್
ದೇವಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಋಷಯಶ್ಚ ಸಿದ್ಧಾಃ |
ವಿಮಾನಕೋಟೀಭಿರಪಾರಪಾರಮ್
ಸಮಾವೃತಂ ಖಂ ಸುರಸೇವಿತಾಭಿಃ || 49 ||

ರವಿಪ್ರಕಾಶಾಭಿರಭಿಸ್ಪುರತ್ಸ್ವಮ್
ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಂ ತತ್ರ ನಭೋ ಬಭೂವ |
ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಕಾಶೈರ್ಮಹತಾಂ ಮಹದ್ಭಿಃ
ಸಮಾವೃತಂ ಪುಣ್ಯಕೃತಾಂ ವರಿಷ್ಠೈಃ || 50 ||

ವವುಶ್ಚ ವಾತಾಶ್ಚ ಸುಗಂಧವನ್ತೋ
ವವರ್ಷ ವೃಷ್ಟಿಃ ಕುಸುಮಾವಲೀನಾಮ್ |
ಉಪಸ್ಥಿತೇ ದೇವಮೃದಜ್ಗನಾದೇ
ಗಾಯತು ವಿದ್ಯಾಧರಕಿನ್ನರೇಷು || 51 ||

ರಾಮಸ್ತು ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಸರಯೂಜಲಂ ಸಕೃತ್
ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಿಕ್ರಾಮದನನ್ತಶಕ್ತಿಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಾ ತದಾ ಪ್ರಾಹ ಕೃತಾಂಜಲಿಸ್ತಮ್
ರಾಮಂ ಪರಾತ್ಮನ್ ಪರಮೇಶ್ವರಸ್ತ್ವಮ್ || 52 ||

ವಿಷ್ಣುಃ ಸದಾನಂದಮಯೋಽಸಿ ಪೂರ್ಣೋ
ಜಾನಾಸಿ ತತ್ತ್ವಂ ನಿಜಮೈಶಮೇಕಮ್ |
ತಥಾಽಪಿ ದಾಸಸ್ಯ ಮಮಾಖಿಲೇಶ
ಕೃತಂ ವಚೋ ಭಕ್ತಪರೋಽಸಿ ವಿದ್ವನ್ || 53 ||

ತ್ವಂ ಭ್ರಾತೃಭಿರ್ವೈಷ್ಣವಮೇವಮಾದ್ಯಮ್
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ದೇಹಂ ಪರಿಪಾಹಿ ದೇವಾನ್ |
ಯದ್ವಾ ಪರೋ ವಾ ಯದಿ ರೋಚತೇ ತಮ್
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ದೇಹಂ ಪರಿಪಾಹಿ ನಸ್ತ್ವಮ್ || 54 ||

ತ್ವಮೇವ ದೇವಾಧಿಪತಿಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುಃ
ಜಾನಂತಿ ನ ತ್ವಾಂ ಪುರುಷಾ ವಿನಾ ಮಾಮ್ |
ಸಹಸ್ರಕೃತ್ವಸ್ತು ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ
ಪ್ರಸೀದ ದೇವೇಶ ಪುನರ್ನಮಸ್ತೇ || 55 ||

ಪಿತಾಮಹಪ್ರಾರ್ಥನಯಾ ಸ ರಾಮಃ
ಪಶ್ಯತ್ಸು ದೇವೇಷು ಮಹಾಪ್ರಕಾಶಃ |
ಮುಷ್ಣಂಶ್ಚ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ದಿವೌಕಸಾಂ ತದಾ
ಬಭೂವ ಚಕ್ರಾದಿಯುತಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ || 56 ||

ಶೇಷೋ ಬಭೂವೇಶ್ವರತಲ್ಪಭೂತಃ
ಸೌಮಿತ್ರಿರತ್ಯದ್ಭುತಭೋಗಧಾರೀ |
ಬಭೂವತುಶ್ಚಕ್ರದರೌ ಚ ದಿವ್ಯೌ
ಕೈಕೇಯಿಸೂನುರ್ಲವಣಾನ್ತಕಶ್ಚ || 57 ||

ಸೀತಾ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಭವತ್ಪುರೇವ
ರಾಮೋ ಹಿ ವಿಷ್ಣುಃ ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣಃ |
ಸಹಾನುಜಃ ಪೂರ್ವಶರೀರಕೇಣ
ಬಭೂವ ತೇಜೋಮಯದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಃ || 58 ||

ವಿಷ್ಣುಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸುರೇಂದ್ರಮುಖ್ಯಾ
ದೇವಾಶ್ಚ ಸಿದ್ಧಾ ಮುನಯಶ್ಚ ದಕ್ಷಾಃ ।
ಪಿತಾಮಹಾದ್ಯಾಃ ಪರಿತಃ ಪರೇಶಮ್
ಸ್ತವೈರ್ಗುಣಂತಃ ಪರಿಪೂಜಯಂತಃ ॥ 59 ॥

ಆನಂದಸಮ್ಪ್ಲವಿತಪೂರ್ಣಚಿತ್ತಾ
ಬಭೂವಿರೇ ಪ್ರಾಪ್ತಮನೋರಥಾಸ್ತೇ ।
ತದಾಽಹ ವಿಷ್ಣುರ್ದುರ್ಹಿಣಂ ಮಹಾತ್ಮಾ
ಏತೇ ಹಿ ಭಕ್ತಾ ಮಯಿ ಚಾನುರಕ್ತಾಃ ॥ 60 ॥

ಯಾಂತಂ ದಿವಂ ಮಾಮನುಯಾಂತಿ ಸರ್ವೇ
ತೀರ್ಯಕ್ಷರೀರಾ ಅಪಿ ಪುಣ್ಯಯುಕ್ತಾಃ ।
ವೈಕುಣ್ಠಸಾಮ್ಯಂ ಪರಮಂ ಪ್ರಯಾಂತು
ಸಮಾವಿಶಸ್ವಾಽಽಶು ಮಮ್‌ಽಽಜ್ಞಯಾ ತ್ವಮ್ ॥ 61 ॥

ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರೇರ್ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್ಕಃ
ಸಾನ್ತಾನಿಕಾನ್ ಯಾಂತು ವಿಚಿತ್ರಭೋಗಾನ್ ।
ಲೋಕಾನ್ಮದೀಯೋಪರಿ ದೀಪ್ಯಮಾನಾನ್
ತ್ವದ್ಭಾವಯುಕ್ತಾಃ ಕೃತಪುಣ್ಯಪುಷ್ಪಾಃ ॥ 62 ॥

ಯೇ ಚಾಪಿ ತೇ ರಾಮ ಪವಿತ್ರನಾಮ
ಗೃಣಂತಿ ಮರ್ತ್ಯಾ ಲಯಕಾಲ ಏವ ।
ಅಜ್ಞಾನತೋ ವಾಽಪಿ ಭಜಂತು ಲೋಕಾನ್
ತಾನೇವ ಯೋಗೈರಪಿ ಚಾಧಿಗಮ್ಯಾನ್ ॥ 63 ॥

ತತೋಽತಿಹೃಷ್ಟಾ ಹರಿರಾಕ್ಷಸಾದ್ಯಾಃ
ಸ್ಪೃಷ್ಟಾಃ ಜಲಂ ತ್ಯಕ್ತಕಲೇವರಾಸ್ತೇ ।
ಪ್ರಪೇದಿರೇ ಪ್ರಾಕ್ತನಮೇವ ರೂಪಮ್
ಯದಂಶಜಾ ಋಕ್ಷಹರಿಶ್ವರಾಸ್ತೇ ॥ 64 ॥

ಪ್ರಭಾಕರಂ ಪ್ರಾಪ ಹರಿಪ್ರವೀರಃ
ಸುಗ್ರೀವ ಆದಿತ್ಯಜವೀರ್ಯವತ್ತ್ವಾತ್ ।

ತತೋ ವಿಮಗ್ನಾಃ ಸರಯೂಜಲೇಷು
ನರಾಃ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮನುಷ್ಯದೇಹಮ್ || 65 ||

ಆರುಹ್ಯ ದಿವ್ಯಾಭರಣಾ ವಿಮಾನಮ್
ಪ್ರಾಪುಶ್ಚ ತೇ ಸಾಂತನಿಕಾಖ್ಯಲೋಕಾನ್ |
ತೀರ್ಥಕ್ಷತ್ರಜಾತಾ ಅಪಿ ರಾಮದೃಷ್ಟಾ
ಜಲಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ದಿವಮೇವ ಯಾತಾಃ || 66 ||

ದಿದೃಕ್ಷವೋ ಜಾನಪದಾಶ್ಚ ಲೋಕಾ
ರಾಮಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ವಿಮುಕ್ತಸಜ್ಜಾಃ |
ಸ್ತೃತಾಃ ಹರಿಂ ಲೋಕಗುರುಂ ಪರೇಶಮ್
ಸ್ಪೃಷ್ಟಾಃ ಜಲಂ ಸ್ವರ್ಗಮವಾಪುರಂಜಃ || 67 ||

ಏತಾವದೇವೋತ್ತರಮಾಹ ಶಮುಭಃ
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಸ್ಯ ಕಥಾವಶೇಷಮ್ |
ಯಃ ಪಾದಮಪ್ಯತ್ರ ಪಠೇತ್ ಪಾಪಾದ್-
ವಿಮುಚ್ಯತೇ ಜನ್ಮಸಹಸ್ರಜಾತಾತ್ || 68 ||

ದಿನೇ ದಿನೇ ಪಾಪಚಯಂ ಪ್ರಕುರ್ವನ್
ಪಠೇನ್ನರಃ ಶ್ಲೋಕಮಪೀಹ ಭಕ್ತ್ಯಾ |
ವಿಮುಕ್ತಸರ್ವಾಘಚಯಃ ಪ್ರಯಾತಿ
ರಾಮಸ್ಯ ಸಾಲೋಕ್ಯಮನನ್ಯಲಭ್ಯಮ್ || 69 ||

ಆಖ್ಯಾನಮೇತದ್ರಘುನಾಯಕಸ್ಯ
ಕೃತಂ ಪುರಾ ರಾಘವಚೋದಿತೇನ |
ಮಹೇಶ್ವರೇಣಾಪ್ತಭವಿಷ್ಯದರ್ಥಮ್
ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ರಾಮಃ ಪರಿತೋಷಮೇತಿ || 70 ||

ರಾಮಾಯಣಂ ಕಾವ್ಯಮನನ್ತಪುಣ್ಯಮ್
ಶ್ರೀಶಂಕರೇಣಾಭಿಹಿತಂ ಭವಾನ್ಯೈಃ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಠೇದ್ಯಃ ಶೃಣುಯಾತ್ ಸ ಪಾಪೈರ್-
ವಿಮುಚ್ಯತೇ ಜನ್ಮಶತೋದ್ಭವೈಶ್ಚ || 71 ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಂ ಪಠತಶ್ಚ ನಿತ್ಯಮ್
ಶ್ರೋತುಶ್ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಲಿಖಿತುಶ್ಚ ರಾಮಃ ।
ಅತಿಪ್ರಸನ್ನಶ್ಚ ಸದಾ ಸಮೀಪೇ
ಸೀತಾಸಮೇತಃ ಶ್ರಿಯಮಾತನೋತಿ ॥ 72 ॥

ರಾಮಾಯಣಂ ಜನಮನೋಹರಮಾದಿಕಾವ್ಯಮ್
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿಃ ಸುರವರೈರಪಿ ಸಂಸ್ತುತಂ ಚ ।
ಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತಃ ಪಠತಿ ಯಃ ಶೃಣುಯಾತ್ತು ನಿತ್ಯಮ್
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಯಾತಿ ಸದನಂ ಸ ವಿಶುದ್ಧದೇಹಃ ॥ 73 ॥

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ
ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ನವಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥ ೧ ॥
॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥
॥ ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣಂ ಸಮ್ಪೂರ್ಣಮ್ ॥
